

> RETOURADRES Postbus 1992, 6201 BZ Maastricht

BEZOEKADRES
Mosae Forum 10
6211 DW Maastricht

Aan de dames en heren,
leden van de gemeenteraad

POSTADRES
Postbus 1992
6201 BZ Maastricht

ONDERWERP
Jaarstukken 2023

DATUM
21 juni 2024
Verz.: 24-06-2024

BIJLAGEN
1

BEHANDELD DOOR
JJF (John) Meisen

TELEFOONNUMMER
06-46296941

ONZE REFERENTIE
2024.002205

E-MAILADRES
John.Meisen@maastricht.nl

FAXNUMMER

UW REFERENTIE
--

Geachte raadsleden,

Op 29 mei jl. heeft u het boekwerk jaarstukken 2023 ontvangen. Nadien hebben er nog een aantal administratief technische en tekstuele wijzigingen plaatsgevonden waarover wij u door middel van deze raadsinformatiebrief informeren. Van belang is te vermelden dat er geen wijzigingen zijn doorgevoerd in gerealiseerde resultaat over 2023.

Onderstaande aanpassingen zijn doorgevoerd:

- Toelichting rechtmatigheidsverantwoording (pagina 166 en 167): in overleg met de controlerend accountant is nadere duiding gegeven aan de wijze hoe ambtelijk de wetgeving omtrent de rechtmatigheid is geïnterpreteerd. Vorenstaande heeft ertoe geleid dat de tekstuele toelichting is uitgebreid/ aangepast en dat aanpassing van de gepresenteerde tabellen heeft plaatsgevonden.
- Balans (pagina 253 en 254): er zijn een tweetal herrubriceringen doorgevoerd met betrekking tot vlottende activa en vlottende passiva. Deze herrubriceringen hebben geen effect op het eigen vermogen dan wel op de gepresenteerde kengetallen in de paragraaf 'Weerstandsvermogen en risicobeheersing'.
- Uitzettingen met een rente-typische looptijd korter dan één jaar (pagina 264). In de toelichtende tabel hebben de volgende aanpassingen plaatsgevonden:
 - herrubricering zoals genoemd in voorgaande bullet.
 - nadere uitsplitsing van de overige vorderingen in een bruto bedrag en in een bedrag voorziening oninbaarheid.
- Vlottende passiva, netto vlottende schulden met een rente-typische looptijd korter dan één jaar en overlopende passiva (pagina 277): in de toelichtende tabellen is het effect verwerkt van de herrubricering zoals genoemd bij de tweede bullet.
- Wet normering topinkomens (pagina 297): in de tabel is bedrag van 'bezoldiging in de betreffende periode' gewijzigd van € 81.450 naar € 82.279.
- Single Information Single Audit (pagina 301 t/m 312): een aantal tabellen zijn geactualiseerd/ aangepast.
- Rechtmatigheidsverantwoording (pagina 314): in de tweede alinea is het vermelde bedrag van € 18,2 mln. gewijzigd in € 18,807 mln.

DATUM
21 juni 2024

In de bijlage is de aangepaste versie van de jaarstukken opgenomen, deze zal ook als definitieve versie worden toegevoegd bij de Domeinvergadering van 25 juni 2024 en de Raadsvergadering van 2 juli 2024.

Hoogachtend,

Manon Fokke,
Wethouder Financiën, Personeel & Organisatie, Burgerparticipatie en Lobby

Raadsinformatiebrief

Gemeenterekening 2023

Gemeente Maastricht

Gemeente Maastricht
Team Financieel Beleid & Ontwikkeling
Postbus 1992
6201 BZ Maastricht

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	3
Kerngegevens	4
Voorwoord	5
Financieel beeld	7
1 Jaarverslag	9
1.1 <i>Programmaverantwoording</i>	9
Leeswijzer	9
Programma 1 Veiligheid	11
Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat	15
Programma 3 Economie	28
Programma 4 Onderwijs	40
Programma 5 Sport, cultuur en recreatie	49
Programma 6 Sociaal domein	68
Programma 7 Volksgezondheid en milieu	97
Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	112
Programma 0 Bestuur en ondersteuning	124
1.2 <i>Paragrafen</i>	145
Lokale heffingen	145
Bedrijfsvoering	154
Wet open overheid	170
Weerstandvermogen en risicobeheersing	172
Financiering	188
Verbonden partijen	195
Onderhoud kapitaalgoederen	228
Grondbeleid	247
2 Jaarrekening	254
2.1 <i>Balans</i>	254
2.2 <i>Overzicht van baten en lasten</i>	256
2.3 <i>Toelichtingen</i>	256
2.3.1 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	256
2.3.2 Toelichting op de balans per 31 december 2023	261
2.3.3 Toelichting overzicht baten en lasten	283
2.3.4 Single Information Single Audit (SISA)	302
2.3.5 Taaakvelden	313
2.3.6 Rechtmatigheidsverantwoording	314
Controleverklaring	315
Bijlage 1 Samenstelling van het college van burgemeester en wethouders	317
Bijlage 2 Organisatieschema in 2023	318
Bijlage 3 Overzicht hercalculatie bouwgrondexploitaties per ultimo 2023	319
Bijlage 4 Overzicht subsidies	320
Bijlage 5 Overzicht EU-subsidies	332
Bijlage 6 Stand van zaken burgerinitiatieven	332
Bijlage 7 Burgerjaarverslag	334
Bijlage 8 Werkloosheidsindicatoren	339
Bijlage 9 Mutaties uit de decembercirculaire 2023	340
<i>Bijlage 10 Grootstedelijke projecten</i>	341
Bijlage 11 Afkortingen	359

Kerngegevens

	Rekening 2021	Rekening 2022	Rekening 2023
A. Sociale structuur			
<i>Aantal inwoners</i>			
0 - 19 jaar	20.208	20.423	20.795
20 - 24 jaar	14.979	15.695	16.394
25 - 29 jaar	9.562	9.539	9.805
30 - 49 jaar	25.029	25.024	25.259
50 - 64 jaar	23.854	23.504	23.131
65 jaar en ouder	26.594	26.964	27.355
Totaal	121.149	122.702	122.739
Aantal dossiers PW	3.394	3.241	3.240
Aantal dossiers IOAW en IOAZ	135	118	109
Aantal cliënten PW	3.789	3.647	3.642
Aantal cliënten IOAW en IOAZ	163	143	130
B. Fysieke structuur			
Oppervlakte gemeente in ha	6.005	6.005	6.005
- waarvan binnenwater	323	323	323
- historische stads- of dorpskern	378	378	378
Oppervlakte van de wegen (in ha.)	599	606	600
Oppervlakte openbaar groen (in ha.)	634	656	572
Lengte van de riolering (km)	667	672	640
Lengte van de waterwegen (km)	20	20	20
Aantal verblijfsobjecten met woonfunctie	63.277	64.382	66.958
C. Financiële structuur (bedragen x € 1.000)			
	2021	2022	2023
Totaal lasten (excl. dotaties aan reserves)	512.227	563.387	578.160
Algemene uitkering gemeentefonds ¹	284.455	326.965	332.519
Lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is	44.952	47.360	49.028
	31-12-2021	31-12-2022	31-12-2023
Boekwaarde geactiveerde kapitaaluitgaven	638.023	626.239	632.640
Omvang reserves (inclusief gerealiseerd resultaat)	203.703	221.382	250.910
Vaste schuld	322.538	305.487	296.689

¹ Incl. decentralisatie- en integratie-uitkeringen die via het gemeentefonds worden uitgekeerd en exclusief verzameluitkeringen.

Voorwoord

Geachte leden van de gemeenteraad,

Voor u ligt de gemeenterekening 2023. Hiermee leggen wij verantwoording af over het jaar 2023.

Maastricht moest er even op wachten, maar in oktober 2023 werd een begin gemaakt met het herstel van de walmuur en het rondeel 'De Vief Köp'. Een belangrijke mijlpaal voor onze stad. In 2019 stortte een deel van de stadsmuur in. Vier jaar later is er dan eindelijk zicht op reconstructie en restauratie van de eeuwenoude stadsmuur. Steen voor steen wordt het vestingwerk 'afgepeld' en opnieuw opgebouwd.

Opnieuw ook een bijzonder jaar, waarin mondiale (oorlog in Oekraïne, conflict Hamas-Israël) en landelijke (val van kabinet, verkiezingen) ook voelbaar en merkbaar waren in Maastricht. Opvang van vluchtelingen en statushouders, demonstraties, onzekerheid over nationale politieke keuzes en bijbehorende financiën, het zijn maar enkele thema's die Maastricht vanuit de wereldlijke en landelijke politiek beroerden. Daarmee vroegen ze ook in het stadhuis en Mosae Forum regelmatig om aandacht, naast de lokale plannen en ambities die door stadsbestuur en ambtenaren zijn uitgedragen en uitgevoerd in 2023.

Lokaal gebeurde er immers ook weer genoeg vorig jaar om de ambities vanuit het coalitieakkoord 'Maastricht, stad van verbondenheid' verder vorm te geven en in te vullen. De vermelde wederopbouw van de walmuur, maar ook bijvoorbeeld de opening van het Maastricht Museum in Centre Céramique waarmee ons rijke verleden kan worden getoond. In 2023 werd ook het Burgerberaad definitief vormgegeven, wat dit jaar leidde tot eerste adviezen. In de gemeenteraad werd geld gevoteerd voor de bouw van de middenzaal van het Theater aan het Vrijthof, en wordt met de zogeheten NIBOR-nota een stevige impuls gegeven aan het onderhoud van wegen en groen in onze stad. Het Meerjarenplan Veiligheid werd vastgesteld, waardoor keuzes zijn gemaakt om Maastricht zo veilig en leefbaar mogelijk te houden. Uiteraard kreeg ook onze jeugd volop de aandacht in 2023 met onder andere het uitbreiden van de aanpak 'gezonde basisschool van de toekomst', nieuwe stappen voor goede binnensportvoorzieningen en een besluit tot kwaliteitsverbetering van openbare sport- en speelplekken. Woondeals werden vastgesteld en in diverse projecten werd verder gebouwd aan meer en betere woningen voor onze inwoners. Ook werd Maastricht opnieuw geteisterd door hevige regenval, die door de hele stad voor flinke overlast zorgde. Diverse sinkholes zorgden voor gevaarlijke situaties in diverse wijken. Een gevolg van de klimaatverandering waarmee we de komende jaren rekening moeten houden.

In de zomer van 2023 werd afscheid genomen van burgemeester Annemarie Penn-te Strake. Ze werd uitgezwaaid bij -uiteraard- een officiële raadsvergadering gevolgd door een zeer geslaagd festival op het Tapijnterrein. Haar opvolger werd Wim Hillenaar die het Brabantse Cuijk verruilde voor het stadhuis aan de Markt. Het was niet de enige wisseling in het college in 2023: wethouder Alex Meij deed vanwege gezondheidsklachten afstand van zijn functie en werd opgevolgd door Alain Garnier. Ook Anita Bastiaans vertrok, en werd begin 2024 opgevolgd door Jeroen Hoenderkamp.

Kortom, 2023 was een jaar waarin volop verder werd gebouwd aan het Maastricht van de toekomst. Zorgvuldig, soms steen voor steen. Net als bij de oude walmuur. Met een goede basis op naar 2024.

Financiën

Over 2023 is een voordelig financieel resultaat gerealiseerd van € 27,484 mln. Een aanzienlijk deel van dit voordeel is incidenteel. Dit betreft onder meer hogere rijksbijdrage voor de opvang van Oekraïners. In het hoofdstuk 'financieel beeld' en in de programmaverantwoordingen is een verdere uitzetting gegeven van de afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting 2023. Het gerealiseerde voordelig resultaat is hoger dan de prognose in de bestuursrapportage. In de prognose

zijn we voorzichtig met het ramen van voordelen en worden nadelen veelal maximaal verwerkt. Dat past bij een behoedzaam financieel beleid. Uit de realisatie blijkt veelal dat de voordelen hoger en nadelen minder hoog uitvallen waardoor het gerealiseerde voordeel hoger is. Met ingang van 2023 worden overigens jaarlijks twee bestuursrapportages opgesteld. We blijven daarbij behoedzaam, maar kunnen hierdoor de prognoses gedurende het begrotingsjaar al bijstellen indien daar aanleiding voor is.

Financieel beeld

In de volgende tabel maken we de grootste posten inzichtelijk die het resultaat 2023 veroorzaken. In het jaarverslag (hoofdstuk 1, onderdeel programmaverantwoording) en de jaarrekening (hoofdstuk 2) is een verdere inhoudelijke toelichting opgenomen.

Analyse rekening resultaat 2023 (bedragen x € 1.000)	Afwijking > 250k	Taakvelden
Terugbetalingsregeling APPA	286 V	0.1
Algemene uitkering (incl. dotatie aan reserve overloop)	3.069 V	0.7
Stroomvoorziening Vrijthof	287 N	2.1
Zuid-Limburg bereikbaar	1.500 V	2.1
Storting voorziening verhardingen (NIBOR)	1.682 N	2.1
Vrijval reserve overloop (Maastricht International Centre)	257 V	3.1
Winstneming Project Maastricht Zuid (GREX)	672 V	3.2
Toeristenbelasting en forensenbelasting	315 V	3.4
BTW regeling SPUK Sport	300 V	5.2
Groenbestekken rayons	373 V	5.7
Kinderopvang Sociaal Medische Indicaties	345 V	6.1
Ontwikkeltrajecten Sociaal Domein breed	536 V	6.1
Opvang vluchtelingen Oekraïne	6.036 V	6.1
Gemeentelijke aanpak armoede en schulden	344 V	6.3
Bijzondere bijstand	598 V	6.3
Lokaal minimabeleid	576 V	6.3
BUIG bijstandsverlening en loonkostensubsidies	469 N	6.3
Bijzondere bijstand gemeentefondsbijdrage energiekosten	8.382 N	6.3
Re-integratie naar werk	335 V	6.5
Groepsbegeleiding WMO en PGB	280 V	6.71
Doelgroeparrangementen	325 V	6.72
Begeleiding groep/ individueel	360 V	6.72
Behandeling groep	148 V	6.72
Verblijf	930 V	6.72
Afwikkeling oude jaren Wmo	361 V	6.81
Beschermd wonen	529 V	6.81
Reserve Beschermd Thuis	569 N	6.81
Stelpost programmakosten BW	1.251 V	6.81
Maatschappelijke Opvang	526 V	6.81
Jeugdbescherming	313 V	6.82
Warmte- en energietransitie	252 V	7.4
Winstneming grondexploitaties	385 N	8.2
Legesopbrengsten bouwvergunningen	255 V	8.3
Energielasten (incl. vrijval stelpost energielasten)	956 V	diversen
Overige verschillen	3.497 V	diversen
Gerealiseerd resultaat	13.751 V	

Programmaoverzicht

De totale begroting 2023 (na wijziging) van de gemeente Maastricht bedraagt ongeveer € 570 mln.² Onderstaand volgt een samenvatting per programma.

Resultaat per programma (incl. reservemutaties)	(bedragen x € 1.000)			
	begroting 2023 primitief	begroting 2023 na wijziging	rekening 2023	resultaat 2023
1 Veiligheid	-19.468	-20.750	-19.955	795 V
2 Verkeer, vervoer en waterstaat	-23.949	-27.999	-29.528	1.529 N
3 Economie	-630	-124	1.259	1.383 V
4 Onderwijs	-7.770	-6.207	-6.085	122 V
5 Sport, cultuur en recreatie	-35.764	-37.148	-36.995	153 V
6 Sociaal domein	-174.840	-180.953	-174.149	6.804 V
7 Volksgezondheid en milieu	2.470	288	749	461 V
8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	-6.762	-8.960	-9.277	317 N
0 Bestuur en ondersteuning	267.895	295.586	301.465	5.879 V
Resultaat	1.182	13.733	27.484	13.751 V

² Betreft totaal lasten incl. dotaties aan de reserves.

1 Jaarverslag

1.1 Programmaverantwoording

Leeswijzer

Opbouw programmaverantwoording

Algemeen

Programma's

De raad heeft in maart 2018 besloten dat het programmaplan aansluit bij de 9 hoofdtaakvelden uit het herziene BBV (Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten).

De 9 programma's zijn:

1. Veiligheid
2. Verkeer en vervoer
3. Economie
4. Onderwijs
5. Sport, cultuur en recreatie
6. Sociaal domein
7. Volksgezondheid en milieu
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing
0. Bestuur en ondersteuning

De (mutaties in de) reserves zijn in het programmaplan opgenomen onder de programma's en taakvelden waarop de mutaties inhoudelijk betrekking hebben.

Taakvelden

Gemeenten geven hun geld uit aan een breed scala aan deelterreinen, variërend van bijvoorbeeld onderwijshuisvesting, tot de gemeentelijke plantsoendienst of de jeugdzorg. Om te zorgen dat deze uitgaven geaggregeerd kunnen worden en vergeleken kunnen worden tussen gemeenten heeft het Rijk in het herziene BBV een uniforme set van eenheden gedefinieerd. Deze eenheden noemen we 'taakvelden', die op hun beurt weer geclusterd kunnen worden in 9 hoofdtaakvelden (onze 9 programma's). Om het inzicht tussen beleid en financiën te verbeteren is elk programma in voorliggende jaarstukken 2023 (net als in begroting 2023) zowel beleidsmatig als financieel op taakveldniveau uitgewerkt.

BBV-indicatoren

In het herziene BBV is voorgeschreven dat gemeenten een basisset van beleidsindicatoren hanteren voor de begroting en rekening. Om inzicht te krijgen hoe Maastricht scoort in vergelijking met andere gemeenten is bij elke BBV-indicator naast de Maastrichtse score ook de gemiddelde score weergegeven van gemeenten met een inwoneraantal tussen 100.000 en 300.000. Op www.waarstaatjegemeente.nl kunnen ook andere vergelijkingen worden gemaakt.

Afkortingen

Een overzicht van de betekenis van alle gebruikte afkortingen vindt u in bijlage 11.

Per taakveld

Wat willen we bereiken?

Onder dit kopje is de tekst opgenomen uit begroting 2023. De tekst beschrijft het doel van het taakveld op strategisch niveau. Maastrichtse effectindicatoren zijn (indien mogelijk) eveneens opgenomen.

Wat doen we daarvoor meerjarig (going concern)?

Onder dit kopje vindt u:

- De in begroting 2023 vermelde prestaties, die het college meerjarig uitvoert. Maastrichtse prestatie-indicatoren zijn (indien mogelijk) eveneens opgenomen.
- Realisatie van de meerjarige prestaties in 2023.

Wat waren de aandachtspunten in 2023?

Voor de raad? En voor het college? In de linker kolom onder dit kopje treft u de aandachtspunten zoals opgenomen in begroting 2023; in de rechter kolom informeren wij u over de realisatie hiervan in 2023.

Wat heeft het gekost?

Onder deze vraag wordt aangegeven of we de geleverde prestaties hebben kunnen realiseren met de afgesproken middelen. Daarbij worden drie verplichte onderdelen doorlopen:

- Een overzicht van lasten en baten en saldo baten en lasten (voor stortingen en onttrekkingen aan reserves);
- Een overzicht van stortingen en onttrekkingen aan reserves;
- Een overzicht van het gerealiseerde resultaat.

Hierna worden voor deze drie onderdelen de afwijkingen tussen begroting 2023 (na wijzigingen) en rekening 2023 (resultaat) toegelicht. Er is ook een overzicht opgenomen van de gerealiseerde investeringen in een programma. Dit zijn uitgaven met een meerjarig nut die als activum op de balans zijn opgenomen en waarop de komende jaren wordt afgeschreven conform de geldende regels. Er is een indeling gemaakt in onrendabele investeringen (rente en afschrijving worden gedekt uit algemene middelen) en rendabele investeringen (rente en afschrijving worden gedekt door inkomsten bijvoorbeeld uit tarieven, huuropbrengsten of subsidies).

Totaaloverzicht kosten programma

Wat heeft programma gekost?

Omvat het totaaloverzicht van het programma inzake lasten, baten en investeringen.

Programma 1 Veiligheid

Taakvelden

- 1.1 Crisisbeheersing en brandweer
- 1.2 Openbare orde en veiligheid

BBV-indicatoren ^{1, 2}	Maastricht					Gemeenten
	2019	2020	2021	2022	2023	100.000 – 300.000 2023
Aantal verwijzingen Halt per 1.000 jongeren 12-17 jaar ^{2a}	19	29	18	12	Nog niet bekend	Nog niet bekend
Aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners ^{2b}	3,4	2,4	2,2	3,5	3,7	3,7
Aantal geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners ^{2b}	6,7	5,6	5,0	5,4	5,3	4,9
Aantal diefstallen uit woning per 1.000 inwoners ^{2b}	2,9	1,8	1,1	1,4	1,5	1,3
Aantal vernielingen en beschadigingen in de openbare ruimte per 1.000 inwoners ^{2b}	7,7	6,8	6,6	7,2	7,2	6,9

- 1) De BBV-indicatoren zijn wettelijk verplichte indicatoren. Gelet op het profiel van Maastricht (o.a. toerisme, studenten, evenementen, grensligging) is bij een cijfermatige één op één vergelijking van Maastricht met andere gemeenten soms een nadere duiding noodzakelijk. Daar waar de BBV-indicatoren bijvoorbeeld gerelateerd zijn aan het aantal inwoners, verblijven in Maastricht, naast de eigen inwoners, dagelijks een groot aantal bezoekers in de stad. Dit kan effect hebben op de cijfers.
- 2) Bron 'waarstaatjegemeente.nl' waarbij geldt: (2a) Bureau Halt; (2b) CBS. De meest recente meetgegevens zijn weergegeven, zoals gepubliceerd op genoemde website.

1.1 Crisisbeheersing en brandweer

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren alle reguliere taken van de brandweer en taken in verband met het beperken en bestrijden van rampen en zware ongevallen.

Wat willen we bereiken?

Samen met de Veiligheidsregio Zuid-Limburg (VRZL) zet de gemeente in op het voorkomen, beperken en bestrijden van incidenten en rampen.

Wat doen we daarvoor?

De VRZL zorgt voor een efficiënte en kwalitatief hoogwaardige organisatie en uitvoering van de brandweezorg, geneeskundige hulpverlening en crisisbeheersing en rampenbestrijding (inclusief bevolkingszorg) binnen haar werkgebied (Zuid-Limburg).

Realisatie prestaties 2023

Conform.

Wat waren de aandachtspunten in 2023?

	Realisatie 2023
Kaderstellend en controlerend (raadsbevoegdheden)	
Vaststellen in 2e kwartaal zienswijzen op rekening 2022 van VRZL	Conform.
Vaststellen in 2e kwartaal zienswijzen op begroting 2024 van VRZL	Conform.

Wat heeft het gekost?

Crisisbeheer en brandweer (1.1)	(bedragen x € 1.000)			
	begroting 2023 primitief	begroting 2023 na wijziging	rekening 2023	resultaat 2023
Lasten	11.105	12.225	12.191	34 V
Baten	310	310	357	47 V
Saldo van baten en lasten	-10.795	-11.914	-11.834	80 V
Toevoeging reserves	0	0	0	0 N
Onttrekking reserves	0	0	0	0 N
Saldo mutaties reserves	0	0	0	0 N
Resultaat	-10.795	-11.914	-11.834	80 V

Afwijkingen	(bedragen x € 1.000)			
	lasten	baten	mutaties reserves	totaal
Overige verschillen (saldo posten kleiner dan € 100.000)	33 V	47 V		80 V
Totaal afwijkingen	33 V	47 V	0 N	80 V

1.2 Openbare orde en veiligheid

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren alle gemeentelijke taken op het gebied van de openbare orde en veiligheid. Denk aan: toezicht en handhaving openbare orde, BOA's; Wet Bibob en (bestuurlijke) aanpak georganiseerde criminaliteit; preventie van criminaliteit; opstellen en handhaven APV; veilige woon- en leefomgeving.

Wat willen we bereiken?

Een veilige en leefbare woonomgeving voor onze inwoners. Een stad waar inwoners, ondernemers en bezoekers vanuit een zo veilig mogelijk gevoel kunnen wonen, werken en verblijven. Waar we gebiedsgericht en informatiegestuurd werken aan de veiligheid en leefbaarheid van de stad. Een werkwijze die zichtbaar, voelbaar en meetbaar is.

Wat gaan doen we daarvoor?

Ambities coalitie voor de periode 2022 - 2026

3.C1	Uitbreiding van het aantal boa's, in te zetten op straat. Daarvoor kijken we ook naar vermindering administratieve lasten.
3.C2	Inzet boa's in de nachtelijke uren wordt opnieuw ingevoerd.
3.C3	Daarnaast meer handhaving ten behoeve van dierenwelzijn.
3.C5	Na uitbreiding van het aantal fietsparkeerplekken striktere handhaving op foutgeparkeerde fietsen.

Prestaties going concern?

- Uitvoeren Meerjarenprogramma Veiligheid 2023 – 2026.

Realisatie prestaties 2023

Conform.

Wat waren de aandachtspunten in 2023?

Realisatie 2023

Kaderstellend en controlerend (raadsbevoegdheden)

Vaststellen MJP Veiligheid 2023-2026 in het vierde kwartaal 2022 met mogelijk uitloop naar eerste kwartaal 2023.

Conform, vastgesteld op 31 januari 2023.

Uitvoering (collegebevoegdheden)

Vaststellen nieuw Uitvoeringsprogramma n.a.v. Meerjarenprogramma Veiligheid 2023-2026.

Vaststellen nieuwe set van effectindicatoren welke aansluit bij Meerjarenprogramma Veiligheid 2023-2026.

Vaststellen jaarplan handhaven openbare ruimte 2023 – 2024

Periodiek informeren en consulteren gemeenteraad over de ontwikkelingen in relatie tot de professionalisering van de handhaaforganisatie en de uitvoering van het jaarprogramma

Realisatie 2023

Uitvoering 2023 is vormgegeven conform het vastgestelde MJP Veiligheid 2023-2026.

Conform. In lijn met het MJP Veiligheid zijn in 2023 nieuwe effectindicatoren bepaald en vertaald in de begroting 2024 (vastgesteld op 7 november 2023).

Conform, op 16 mei 2023 is dit gedeeld in het domein Algemene Zaken.

Conform. De gemeenteraad is op 14 februari, 16 mei en 12 december 2023 bijgepraat in themasessies 'Handhaven' in het domein Algemene Zaken. Daarnaast ook nog per RIB van 17 oktober 2023.

Onvoorziene inspanningen 2023

Preventie met gezag

Het programma heeft als doel te voorkomen dat jongeren afglijden in de criminaliteit en beoogt daar waar jongeren zijn afgeleden door middel van ingrijpen en het bieden van perspectief jongeren te bewegen een ander pad te kiezen. De aanvraag voor toekenning van de middelen is eind 2023 door het Rijk goedgekeurd.

Betaald voetbal

In de laatste jaren is er in Nederland een stijging van ernstige ongeregelheden rondom voetbalwedstrijden in het betaald voetbal. Hierdoor is het noodzakelijk om op diverse niveaus extra overleggen te plannen (veiligheidsoverleg, voetbalvierhoek, vooroverleg wedstrijden, casusoverleg, etc.). Dit heeft veel onvoorziene inzet gekost. De absolute uitschieter in 2023 was voor Maastricht de wedstrijd Roda JC – MVV, waarbij de voorbereiding en uitvoering (en onderzoek na afloop) enorm veel onvoorziene inzet heeft gekost.

Carnaval

In de voorbereiding naar carnaval 2024 is extra inzet gepleegd op o.a. een betere spreiding van drukte, een concreet handhavingskader, nieuwe regelgeving voor carnavalskarren en het samenstellen van een robuust crisismanagementteam om tijdens de carnavalsdagen de veiligheidssituatie te monitoren en tijdig te kunnen handelen bij calamiteiten. Daarnaast is meer dan eerdere jaren geïnvesteerd in het regelen van de benodigde inzet en faciliteiten tijdens de carnavalsdagen.

Wat heeft het gekost?

Openbare orde en veiligheid (1.2)	(bedragen x € 1.000)			
	begroting 2023 primitief	begroting 2023 na wijziging	rekening 2023	resultaat 2023
Lasten	9.216	9.348	8.730	618 V
Baten	475	536	690	154 V
Saldo van baten en lasten	-8.741	-8.811	-8.040	771 V
Toevoeging reserves	0	91	140	49 N
Onttrekking reserves	68	68	59	9 N
Saldo mutaties reserves	68	-23	-81	58 N
Resultaat	-8.673	-8.834	-8.121	713 V
Afwijkingen	(bedragen x € 1.000)			
	lasten	baten	mutaties reserves	totaal
Apparaatslasten	687 V			687 V
Overige verschillen (saldo posten kleiner dan € 100.000)	69 N	153 V	58 N	26 V
Totaal afwijkingen	618 V	153 V	58 N	713 V

Het voordeel op de apparaatskosten ontstaat enerzijds door een incidentele bijdrage vanuit het Zorg- en Veiligheidshuis voor het afdekken van de formatieve inzet betreffende het ZVH. Anderzijds wordt het resterende voordeel verklaard door natuurlijk verloop en niet tijdig ingevulde vacatures binnen de diverse teams waarvan de apparaatslasten drukken op dit taakveld.

Totaaloverzicht kosten programma

Wat heeft het programma gekost?

Programma 1 Veiligheid	(bedragen x € 1.000)			
	begroting 2023 primitief	begroting 2023 na wijziging	rekening 2023	resultaat 2023
Crisisbeheer en brandweer (1.1)	11.105	12.225	12.191	34 V
Openbare orde en veiligheid (1.2)	9.216	9.348	8.730	618 V
Totaal lasten	20.321	21.573	20.921	652 V
Crisisbeheer en brandweer (1.1)	310	310	357	47 V
Openbare orde en veiligheid (1.2)	475	536	690	154 V
Totaal baten	785	847	1.047	200 V
Crisisbeheer en brandweer (1.1)	-10.795	-11.914	-11.834	80 V
Openbare orde en veiligheid (1.2)	-8.741	-8.811	-8.040	771 V
Totaal saldo van baten en lasten	-19.536	-20.726	-19.874	852 V
Toevoeging reserves	0	91	140	49 N
Onttrekking reserves	68	68	59	9 N
Saldo mutaties reserves	68	-23	-81	58 N
Resultaat	-19.468	-20.749	-19.955	794 V

Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat

Taakvelden

- 2.1 Verkeer en vervoer
- 2.2 Parkeren
- 2.3 Recreatieve havens
- 2.4 Economische havens en waterwegen
- 2.5 Openbaar vervoer

BBV-indicatoren

Het Rijk heeft geen BBV-indicatoren bepaald gerelateerd aan programma 2.

2.1 Verkeer en vervoer

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren de taken die te maken hebben met de mobiliteitsinfrastructuur. Denk o.a. aan: verkeersbeleid; verkeersmaatregelen (verkeersborden, verkeersregelininstallaties, bewegwijzering en straatmeubilair t.b.v. verkeersregulering); aanleg, reconstructie en onderhoud van de verharde openbare ruimte; civieltechnische kunstwerken: inspectie, beheer en onderhoud bruggen, tunnels, spoorwegovergangen en dergelijke; verlichting wegen: aanleg, beheer en onderhoud; gladheidbestrijding; straatreiniging: schoonmaken en (toezien op) schoonhouden van de openbare ruimte van veeg- en zwerfafval.

Wat willen we bereiken?

In Maastricht willen we slimmer en groener reizen. Dat doen we via het 'STOP'-principe: Stappen (lopen), Trappen (fietsen), Openbaar vervoer en Personenauto (lieft een elektrische). Met STOP kiezen we voor een onthaastende, gezonde en actieve manier om ons te verplaatsen. Een pad dat ons leidt naar een goed bereikbare, klimaatneutrale stad waar het prettig is om in te wonen, te werken en te recreëren. We streven naar een goed bereikbare, klimaatneutrale stad waar het prettig is om in te wonen, te werken en te recreëren. Een stad met goede en veilige netwerkstructuren waarbij de verharde openbare ruimte veilig en schoon is.

Effectindicatoren		Realisatie					Begroting
Mobiliteit ¹		2015-2019	2016-2020	2017-2021	2018-2022	2019-2023	2019-2023
Aandeel van het gebruik van actieve vervoerswijzen en OV gemiddeld per jaar (%) ^{1,2}	In Maastricht	65	64 ³	66 ³	69 ³	Nog niet bekend	67
	Van en naar Maastricht	26	23 ³	23 ³	23 ³	Nog niet bekend	28
Kwaliteit openbare ruimte ⁴		2019	2020	2021	2022	2023	2023
Waardering inwoners over schoonhouden openbare ruimte in de eigen buurt		Geen meting	6,6	6,4	6,1	6,1	6,1
Waardering inwoners over onderhoud wegen, paden en pleintjes in de eigen buurt		Geen meting	6,5	6,2	6,1	6,2	6,2

- 1) De raad wordt jaarlijks via een separate verkeersmonitor geïnformeerd over de ontwikkelingen op het gebied van intensiteiten op het wegennet.
- 2) De cijfers in de tabel zijn gebaseerd op het gemiddelde van een periode van vijf jaar i.v.m. de betrouwbaarheid van de data. Als gevolg van de beschikbaarheid van de benodigde data loopt verantwoording van deze indicator altijd een jaar achter.
- 3) De maatregelen als gevolg van corona in 2020 en 2021 zijn van invloed op de gebruikte vervoerswijzen in deze jaren. Dit is terug te zien in de cijfers van de periode waarin 2020 of 2021 onderdeel van zijn.
- 4) Bron: Stadspeiling (nulmeting 2020).

Wat doen we daarvoor?

Ambities coalitie voor de middellange termijn

2.M1	We werken verder aan het slechten van nog resterende oost-west-barrières, zoals het spoor, denk aan de ambities rondom de stationsomgeving. Hiervoor gaan we actief lobbyen richting het Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport (Mirt) van de rijksoverheid, in samenhang met de omvorming van Maastricht tot doorreisstation. Plannen van betrokken inwoners worden daarbij meegewogen.
2.M4	Randwyck is de plek in de stad waar we op markante plekken met bouwen de hoogte in kunnen. Daarbij stellen we eisen aan architectonische kwaliteit, zodat een aantrekkelijke skyline ontstaat. Om het gebied aantrekkelijker te maken gaan we met partners in gesprek over vergroening en het verminderen van het aantal parkeerplaatsen op maaiveldniveau. De aansluiting vanuit de A2 naar Randwyck vraagt tenslotte om verbetering.

Ambities coalitie voor de periode 2022 - 2026

3.C6	Aandacht voor het verbeteren van de verkeersveiligheid in de wijken.
3.C7	Aandacht voor de (verkeers)veiligheid in de omgeving van scholen.
5.C6	In overleg met ondernemers en bewoners verkennen we of aanloopstraten in de binnenstad om te vormen zijn tot fietsstraten waar de auto te gast is, bij voorkeur binnen regulier onderhoud.
5.C7	In overeenstemming met bewoners en ondernemers Wyck autoluwer maken.
5.C8	Bij scholen geven we nadrukkelijker aan dat daar sprake is van een schoolzone waar passend rijgedrag bij hoort.

Prestaties going concern

1. Monitoring en beleidsontwikkeling

We monitoren de ontwikkelingen op het gebied van mobiliteit, verkeer en parkeren en stellen jaarlijks een verkeersmonitor op. Mede op basis van deze monitor ontwikkelen we het mobiliteitsbeleid van Maastricht.

2. Uitvoeren van het Mobiliteitsprogramma

Elk jaar worden onder de noemer van het Mobiliteitsprogramma kleine- en middelgrote infrastructurele projecten uitgevoerd die met name gericht zijn op het verbeteren van de verkeersveiligheid en het stimuleren van het gebruik van het openbaar vervoer en fiets.

3. Uitvoeren van het Actieplan fietsen in Maastricht en fietsparkeren Maastricht

Door het uitvoeren van projecten wordt gewerkt aan de gewenste mobiliteitstransitie richting fiets.

4. Stimuleren van slimme en duurzame mobiliteit

Om slimme en duurzame mobiliteit te stimuleren werken wij binnen het programma Zuid-Limburg Bereikbaar samen met regionale overheden en het Rijk in PPS-verband met werkgevers, (logistieke) dienstverleners, ondernemers en mobiliteitsaanbieders.

5. Beheer verkeersmanagementsystemen en topdagenregime

Om het verkeer dagelijks in goede banen te leiden wordt gebruik gemaakt van diverse (technische) systemen en voorzieningen. Deze te beheren en te onderhouden voorzieningen betreffen o.a. verkeersregelinstallaties, selectieve afsluitingen, bewegwijzering en straatmeubilair

We coördineren tevens het zogeheten topdagenregime voor 25 tot 35 dagen in het jaar waarop het verkeerssysteem een zeer groot verkeersaanbod zo goed mogelijk dient te verwerken.

6. Programma Stad en Spoor / Stationsomgeving

Met onze partners werken we georganiseerd in diverse deelprojecten aan deze integrale gebiedsontwikkeling die opgenomen is in de Omgevingsvisie Maastricht. Als gemeente initiëren en coördineren we de samenwerking, geven we richting aan de inhoudelijke ambities en bewaken de samenhang en integratie van de diverse belangen in het gebied.

7. Kleinschalige infrastructurele maatregelen en aanpak en voorkomen verkeersonveilig gedrag

Op eigen initiatief of op verzoek van bewoners of ondernemers voeren we voortdurend kleine verbeteringen door aan de buitenruimte en infrastructuur ten aanzien van fietsvoorzieningen, autoparkeren en verkeersveiligheid. Ook leveren wij een bijdrage aan veilig verkeersgedrag en veilige schoolomgevingen.

8. Mobiliteit in relatie tot integrale projecten

Aanpassingen aan infrastructuur komen ook voort uit diverse integrale projecten die door de Gemeente en/of haar partners worden uitgevoerd. Meestal zijn dit langlopende projecten over meerdere jaren met hun eigen projectorganisatie, opgave en begroting.

9. Uitvoeren meerjarenprogramma groot onderhoud verhardingen

Wij onderhouden structureel de verhardingen en de openbare verlichting binnen de gemeente (dagelijks en groot onderhoud). In de paragraaf kapitaalgoederen staat de meerjarenplanning van het groot onderhoud van wegen/ verhardingen en de openbare verlichting.

10. Toetsen, adviseren

Door het jaar heen komen er diverse initiatieven binnen bij de gemeente zoals bouwplannen, gebiedsontwikkelingen, evenementen en onderhoud en aanleg van kabels en leidingen. Bijna al deze plannen hebben een effect op het mobiliteits- en verkeerssysteem. Afhankelijk van de rol die de gemeente heeft en de fase waarin in het project verkeert toetsen wij deze plannen of adviseren wij hierin. Verder komen er andere meldingen binnen die binnen de daar voorgestelde termijnen van een reactie worden voorzien.

11. Reguleren de openbare ruimte

Wij reguleren de openbare ruimte door het uitgeven/beoordelen van vergunningen voor o.a. inritten, aanleg kabels en leidingen, standplaatsen, het tijdelijk plaatsen van voorwerpen op de openbare weg en door handhaving. Verder zorgen wij permanent (24/7) voor het toezicht op de Maasboulevard-tunnel en zorgen we ervoor dat al onze bruggen en viaducten worden onderhouden en veilig blijven.

12. Onderhoud en beheer

Om de kwaliteit van de openbare ruimte te waarborgen op de afgesproken (CROW) niveaus plegen wij structureel onderhoud aan verhardingen, civiele kunstwerken, infrastructurele elementen en openbare verlichting. Ook het schoonhouden van de openbare ruimte en de gladheidsbestrijding valt hieronder.

Prestatie-indicatoren	Realisatie					Begroting
	2019	2020	2021	2022	2023	2023
CROW-kwaliteitsniveau openbare ruimte						
Verhardingen hoofdwegen en voetgangersgebied	A	A	A	A ²	A ³	B ¹
Verhardingen rest	A/B	A/B	B	B ²	B ³	C ¹
Schoon binnen de singels	A	A	A	A	B	A
Schoon buiten de singels ¹	A	A	A	A	B	B ¹
Openbare verlichting	B	B	B	B	B	B
Civiele kunstwerken	Veilig	Veilig	Veilig	Veilig	Veilig	Veilig

1) Zowel bij verhardingen als bij Schoon buiten de singels is sprake van een hoger resultaat dan de opgenomen ambitie. Dit hangt samen met de toe te passen systematiek (qua monitoring en berekening) en kan niet worden aangepast omdat dit tot niet gewenste effecten zou leiden.

2) Gebaseerd op de wegininspecties in 2021.

3) Deels gebaseerd op de wegininspecties in 2021 en deels op de hernieuwde wegininspecties in 2023.

Realisatie prestaties 2023

Conform.

Wat waren de aandachtspunten in 2023?

	Realisatie 2023
Kaderstellend en controlerend (raadsbevoegdheden)	
Vervolgprogramma Zuid-Limburg Bereikbaar (1 ^e kwartaal 2023)	Met het vaststellen van de Begroting 2023 zijn de budgetten aan het vervolgprogramma Zuid-Limburg Bereikbaar vastgesteld. Het jaarplan 2023 is conform uitgevoerd.
Uitvoering (collegebevoegdheden)	
Opstellen van een ontwerpvisie voor het J.F. Kennedybrugtracé	In 2023 is gestart met het 'Stadsontwerp Kennedytracé'. In 2024 zal dit verder vormgegeven worden.
Herinrichting Groene Loper	De eerste fase 'het instellen van 30 km/uur met bebording en markering' is conform afgerond. Voor de tweede fase 'infrastructurele maatregelen' is het ontwerpproces en het participatietraject met de omgeving opgestart.
Verkenning autoluw Wyck	Het participatietraject met bewoners, ondernemers en bezoekers is opgestart in 2023 en zijn middels verschillende stappen doorlopen (o.a. informatieavond en enquête). In 2024 wordt dit verder opgepakt. Medio 2024 is bekend in welke vorm de pilot met autoluw uitgevoerd zal worden.
Verkenning fietsstraatzone centrum	Verkenning naar zowel fysieke- als gedragsmaatregelen is opgestart in 2023. Afronding voorzien in 2024 met als resultaat een ambitiedocument en realisatiestrategie.
Uitvoeren projecten Mobiliteitsprogramma: Medoclaan	Uitvoering is gestart in 2023 en afronding in 2024.
Fort Willemweg	Uitvoering heeft plaatsgevonden in april 2024.
Kasteel Hillenraadweg e.o. / Petri Crijnstunnel	Uitvoering is voorzien in het najaar 2024.
Fietsveiligheid rondom obstakels en fietsdoorsteekjes	Conform.
Post onvoorzien: kleinschalige maatregelen die inspelen op de actualiteit.	Conform.
Uitvoeren projecten vervangingsprogramma verkeersmanagement jaarschijf 2023.	Conform.
Uitvoeren projecten meerjarenprogramma groot onderhoud verhardingen jaarschijf 2023.	Enkele projecten zijn doorgeschoven naar 2024 en verder. Dit bood ruimte voor het kunnen opvangen van kostenstijgingen van projecten die wel uitgevoerd worden,

Realisatie 2023

zoals de Medoclaan en de Wilhelminasingel.

Onvoorzien inspanningen 2023

Brug Itteren

Rijkswaterstaat heeft de gemeente laten weten af te zien van het aanleggen van een nieuwe brug en de bestaande brug te willen renoveren. De gemeente kan zich hier niet in vinden en is hierover in gesprek met Rijkswaterstaat. Voor meer informatie zie raadsinformatiebrief 'brief Rijkswaterstaat over brug Itteren' van 10 maart 2023.

Extra inspanning rondom topdagen in november en december

Rondom de topdagen aan het einde van het jaar heeft een intensivering plaatsgevonden op de reguliere aanpak op de deze topdagen, waarmee de bereikbaarheid op de drukste dagen van jaar van het centrum is verbeterd.

Wat heeft het gekost?

Verkeer en vervoer (2.1)	(bedragen x € 1.000)			
	begroting 2023 primitief	begroting 2023 na wijziging	rekening 2023	resultaat 2023
Lasten	21.754	25.163	28.958	3.795 N
Baten	268	1.009	4.122	3.113 V
Saldo van baten en lasten	-21.486	-24.154	-24.836	682 N
Toevoeging reserves	2.169	2.388	2.396	8 N
Onttrekking reserves	1.395	2.023	1.278	745 N
Saldo mutaties reserves	-774	-365	-1.118	753 N
Resultaat	-22.260	-24.519	-25.954	1.435 N

Afwijkingen	(bedragen x € 1.000)			
	lasten	baten	mutaties reserves	totaal
Kosten ten laste van Mobiliteitsfonds	552 V		552 N	0 N
Diverse Subsidies Mobiliteit/verkeer	200 N	269 V		69 V
Zuid-Limburg bereikbaar		1.500 V		1.500 V
Verkeersregelinstallaties (VRI) schades	159 N	120 V		39 N
Verkeersregelinstallaties (VRI) overig	120 N	106 V	228 N	242 N
Kabels & leidingen	829 N	633 V		197 N
Schoon	98 V			98 V
NIBOR	1.682 N			1.682 N
Energiekosten openbare verlichting	1.280 N			1.280 N
Stroomvoorziening Vrijthof	287 N			287 N
Kapitaallasten	557 V		28 N	529 V
Overige verschillen (saldo posten kleiner dan € 100.000)	445 N	486 V	55 V	96 V
Totaal afwijkingen	3.795 N	3.114 V	753 N	1.435 N

De uitgaven ten laste van de reserve mobiliteitsfonds en de bijhorende onttrekking uit de reserve zijn als gevolg van zorgvuldigheid in de voorbereiding van projecten alsook het eerst aanwenden van andere dekkingsbronnen (bijvoorbeeld Kennedybrug-tracé) € 0,552 mln. lager. Omdat er minder lasten zijn, is er ook minder uit de reserve mobiliteitsfonds onttrokken.

Activiteiten en projecten met dekking uit bijdragen van het Rijk en overige Nederlandse overheidslichamen dienen op basis van het BBV als last te worden verantwoord. Tegenover deze lasten staan baten (bijdragen) waardoor er per saldo geen sprake is van een resultaatteffect. Het betreft op dit taakveld voornamelijk de snelle fietsroute Maastricht-Sittard. Het restant voordeel op de baten ad. € 0,069 mln. betreft de afrekening BDU (brede doeluikering Mobiliteit) voorgaande jaren.

Samen met het Rijk, de provincie en private partners werken we aan de gewenste mobiliteitstransitie via de aanpak Maastricht Bereikbaar en later Zuid-Limburg Bereikbaar (ZLB). In deze aanpak wordt

gewerkt aan gedragsverandering van de reiziger en wordt geïnvesteerd in regionale fietsinfrastructuur (te weten de Snelle fietsroute tussen Sittard en Maastricht). De financiering gebeurde in de periode tussen 2012 en 2022 vanuit de landelijke programma's Beter Benutten en de Korte Termijn Aanpak. Deze landelijke programma's zijn afgelopen en recentelijk financieel afgewikkeld. Deze programma's sluiten met een positief resultaat van € 2,2 mln. Vanuit de onderliggende structuurovereenkomst komt dit vrijgevallden budget ten gunste van de gemeente Maastricht en kan zij dit budget herbestemmen. In overleg met ZLB laten wij vooralsnog een bedrag van € 0,713 mln. als risico-buffer bij hen staan en valt een bedrag van € 1,5 mln. vrij ten gunste van het resultaat 2023 van de gemeente Maastricht. De gezamenlijke aanpak binnen het programma gaat door. Over de financiering hiervan worden jaarlijks afspraken gemaakt. De schades aan verkeersregelinstallaties vormen een niet-beïnvloedbare kostenpost. In 2023 bedragen de lasten € 0,159 mln. Hiervoor worden -voor het merendeel- ook schade-uitkeringen ontvangen.

De lasten inzake verkeersregelinstallaties zijn als gevolg van meerwerk voor derden (buurgemeenten en provincie) € 0,120 mln. hoger dan begroot. Hier staan hogere opbrengsten tegenover. Als gevolg van de onderuitputting van de kapitaallasten is de onttrekking uit de reserve lager dan begroot.

In opdracht van de nutsbedrijven worden kabels, leidingen en bestratingen hersteld. Hierdoor genereert de gemeente extra inkomsten die worden gebruikt om de tekorten op de asfalt en elementverhardingen te dekken. De inkomsten van kabels en leidingen zijn hoger uitgevallen dan in de tweede bestuursrapportage werd verwacht.

Het voordeel op het budget Schoon bestaat voornamelijk uit een positief resultaat op de plaagdierbestrijding ad. € 0,050 mln. Er wordt een nieuwe nota dierenwelzijn opgesteld waardoor er in 2023 geen nieuwe initiatieven zijn uitgezet. Het overige voordeel wordt veroorzaakt door diverse kleine afwijkingen binnen het budget Schoon.

Het nieuwe beheerplan voor de Verhardingen wordt momenteel opgesteld, gebaseerd op een inventarisatie van de feitelijke toestand van de wegen binnen de gemeente. Parallel hieraan is op 27 februari jl. de eerste uitvoeringsopdracht verleend aan team Stadsinfra ten behoeve van het zogenaamde deklagenprogramma. Hieruit blijkt dat de benodigde werkzaamheden sneller opgepakt kunnen worden dan aanvankelijk gedacht, en de verwachte uitgaven in 2024 daardoor toch hoger uitvallen dan ten tijde van vaststelling van de NIBOR, en hiermee de voorziening dus in 2024 negatief zou kunnen lopen (wat niet is toegestaan conform BBV, zie ook de paragraaf 'Theoretische grondslag'). Daarom is in 2023 een additionele storting (€ 1,682 mln.) in de voorziening noodzakelijk.

Het nadelig resultaat op de energiekosten openbare verlichting wordt veroorzaakt door de gestegen energieprijzen. Het gerealiseerde resultaat is inclusief de afrekening over het jaar 2023.

Op het Vrijthof is een stroomvoorziening aanwezig ten behoeve van evenementen zoals o.a. Magisch Maastricht. Deze stroomvoorziening bestaat uit een ondergrondse transformatieruimte met verdelers nabij de ingang van de parkeergarage. Ondanks diverse reparaties en testmomenten blijft deze stroomvoorziening voor problemen zorgen waardoor noodmaatregelen zijn getroffen zoals bijvoorbeeld het plaatsen van aggregaten. Dit heeft geleid tot extra kosten van € 0,287 mln. Momenteel wordt (samen met leveranciers) onderzocht hoe dit probleem structureel opgelost kan worden. Ook in 2024 zal dit nog tot extra kosten leiden, aangezien de problemen met de stroomvoorziening nog niet zijn opgelost. We zullen dit in de P&C-cyclus monitoren en de financiële consequenties hierin meenemen.

Het voordeel op de kapitaallasten wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door een vertraging in verwachte investeringen van mobiliteitsprogramma's & Impuls Stationsstraat.

2.2 Parkeren

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren ontwikkeling en beheer van (afzonderlijke) parkeervoorzieningen. Denk o.a. aan: parkeerbeleid; inrichting en onderhoud parkeervoorzieningen; parkeermeters; fietsenstallingen.

Wat willen we bereiken?

We zetten het reguleren van autoparkeren in als een sturingsmiddel om duurzame vervoer te stimuleren en het aantal autoverplaatsingen in de stad te verminderen. Ons doel is de leefbaarheid in de stad te verbeteren en de kwaliteit van de openbare ruimte te verhogen.

Effectindicatoren	Realisatie					Begroting
	2019	2020	2021	2022	2023	2023
Aantal parkeerplaatsen op afstand (P+W en P+R)	955	540 ¹	540 ¹	723 ^{1,2}	1.335 ³	1.123 ¹

- 1) Het aantal parkeerplaatsen op afstand is op één lijn gebracht met de opgave uit het door de raad vastgestelde 'Realisatieplan parkeren op afstand'. Daardoor is de parkeervoorziening Stadspark geen P+W -terrein meer vanaf 2020.
- 2) Het parkeerterrein Fort Willemweg (186 parkeerplaatsen) is in 2022 omgezet naar een P+W-voorziening.
- 3) In 2023 zijn de overloopterreinen Gouvernement (217 parkeerplaatsen), Lage Frontweg/Gashouder (222 parkeerplaatsen) en Bozon-terrein (173 parkeerplaatsen) toegevoegd. Deze parkeervoorzieningen zijn alleen in gebruik geweest tijdens topdagen.

Wat doen we daarvoor?

1. Parkeerregulering

Door het straatparkeren te reguleren sturen we erop om de verschillende doelgroepen op de juiste plek te laten parkeren.

2. Exploitatie, beheer en onderhoud straat parkeren

Door beheer en onderhoud van parkeervoorzieningen en bijbehorende apparatuur zoals parkeerautomaten zorgen we voor goed functionerende voorzieningen. Ook worden parkeerplaatsen voorzien mogelijkheden voor het opladen van elektrische voertuigen.

3. Monitoren afspraken met Q-Park

Binnen een publiek-private samenwerking, de PPS Parkeren, stemmen we ons parkeerbeleid af met parkeerbedrijf Q-Park. Voor zover niet strijdig met de Samenwerkingsovereenkomst (SOK) verkennen we de mogelijkheden om de parkeervoorzieningen te benutten voor fietsparkeren, deelmobiliteit en het laden van elektrische auto's.

4. Uitvoeren van de parkeeropgave uit de Omgevingsvisie Maastricht 2040 en Realisatieplan parkeren op afstand

De parkeeropgave en het onderliggende Realisatieplan parkeren op afstand bevat maatregelen om de doelen uit de Omgevingsvisie te bereiken. Deze maatregelen zullen stapsgewijs worden uitgewerkt en gerealiseerd.

5. Exploitatie, beheer en onderhoud van fietsparkeerplaatsen

We bieden fietsers de mogelijkheid om hun fiets te stallen onder toezicht in de stallingen aan de Kesselskade en Markt en bij station Maastricht

Realisatie prestaties 2023

Conform.

Wat waren de aandachtspunten in 2023?

	Realisatie 2023
Uitvoering (collegebevoegdheden)	
<ul style="list-style-type: none"> Verkenning grootschalige in pandige of ondergrondse fietsparkeerlocatie centrum. 	De verkenning is opgestart. De trechtering naar geschikte locaties heeft plaatsgevonden in 2023. Deze geschikte locaties worden nu verder uitgewerkt tot een voorstel dat in 2024 ter besluitvorming voorgelegd zal worden. Zie voor meer informatie de raadsinformatiebrief 'Voortgang haalbaarheidsonderzoek centrale fietsenstalling' van 5 december 2023.

Onvoorziene inspanningen 2023

Parkeren Frontenpark

Ter compensatie van de (tijdelijke) vermindering van het aantal parkeerplaatsen op het Frontenpark en ten behoeve van topdagen is het terrein rond de gashouder en het Bozonterrein (tijdelijk) ingezet voor parkeren in november (deels) en december 2023.

Wat heeft het gekost?

Parkeren (2.2)	(bedragen x € 1.000)			
	begroting 2023 primitief	begroting 2023 na wijziging	rekening 2023	resultaat 2023
Lasten	4.346	4.110	5.340	1.230 N
Baten	3.742	4.070	5.078	1.008 V
Saldo van baten en lasten	-604	-40	-262	222 N
Toevoeging reserves	1.308	2.084	2.041	43 V
Onttrekking reserves	641	641	723	82 V
Saldo mutaties reserves	-667	-1.443	-1.318	125 V
Resultaat	-1.271	-1.483	-1.580	97 N

Afwijkingen	(bedragen x € 1.000)			
	lasten	baten	mutaties reserves	totaal
Subsidie fiets- en wandelrouten netwerk	1.113 N	1.113 V		0 N
Fietsparkeren/meer fietsparkeerplaatsen	179 N	0 N	43 V	136 N
Overige verschillen (saldo posten kleiner dan € 100.000)	62 V	105 N	82 V	39 V
Totaal afwijkingen	1.230 N	1.008 V	125 V	97 N

Activiteiten en projecten (zoals fiets- en wandelrouten netwerk) met dekking uit bijdragen van het Rijk en overige Nederlandse overheidslichamen dienen op basis van het BBV als last te worden verantwoord. Tegenover deze lasten staan baten (bijdragen) waardoor er per saldo geen sprake is van een resultaatteffect. Derhalve is dit ook niet in de Bestuursrapportage meegenomen.

Zoals reeds gemeld in de eerste Berap 2023 werd een nadelig resultaat op de exploitatie van de fietsenstallingen binnenstad verwacht. Op dat moment was de verwachting dat een structurele ophoging van het budget met € 0,1 mln. voldoende zou zijn om dit op te vangen. De exploitatie van de extra fietsparkeerplaatsen is uitbesteed aan de MTB. Als gevolg van de door de MTB gehanteerde prijsindex (al gedurende enkele jaren hoger dan in gemeentelijke begroting wordt voorgeschreven en gehanteerd) vallen de kosten hoger uit dan begroot. Er is getracht deze hogere kosten gedurende 2023 te beperken, dit is echter op basis van benodigde inzet niet mogelijk gebleken. De dure inhuur van groepsleiders in de loop van 2023 zou gaan afnemen. Dit is echter niet verwezenlijkt kunnen worden door de MTB, waardoor wij deze kosten voor het gehele jaar doorbelast hebben gekregen (in totaal € 0,1 mln.). Het huidige contract met de MTB loopt t/m 2025; in 2025 kan dus opnieuw onderhandeld worden over de voorwaarden.

2.3 Recreatieve havens

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren havens voor de recreatieve scheepvaart.

Wat willen we bereiken?

Toegankelijke recreatieve havens (Bassin en jachthaven Hoge Kanaaldijk).

Wat doen we daarvoor?

Onderhoud en baggeren

We zijn verantwoordelijk voor het onderhoud en het baggeren (gemiddeld 1x per 10 jaar). Beide havens zijn in erfpacht uitgegeven. Het onderhoud voor de jachthaven wordt door de hier gevestigde clubs gedaan. Bij het Bassin gebeurt het door de exploitatiemaatschappij 'Bassin BV'.

Realisatie prestaties 2023

Conform.

Wat waren de aandachtspunten in 2023?

	Realisatie 2023
Uitvoering (collegebevoegdheden)	
<ul style="list-style-type: none">Conform het gemeentelijk baggerplan is het baggeren van de jachthaven Hoge Kanaaldijk uitgevoerd in 2022. Periodiek wordt situatie gemonitord om te bepalen wanneer hernieuwd baggeren nodig is. Uitvoering gebeurt in afstemming met de gebruikers.Jachthaven het Bassin zet blijvend in op het behoud van het keurmerk de Blauwe Vlag: de internationale milieuonderscheiding, die jaarlijks wordt toegekend aan stranden en jachthavens die aangetoond hebben schoon en veilig te zijn.De lopende ontwikkelingen in de directe omgeving van het Bassin (o.a. Landbouwbelang en Sappi Zuid-West) zorgen voor een perspectiefrijke toekomst.	<p>Conform.</p> <p>Ook in 2023 heeft het Bassin het keurmerk de Blauwe vlag ontvangen.</p> <p>De tender voor het Landbouwbelang is medio 2023 succesvol gegund.</p>

Wat heeft het gekost?

Recreatieve havens (2.3)	(bedragen x € 1.000)			
	begroting 2023 primitief	begroting 2023 na wijziging	rekening 2023	resultaat 2023
Lasten	18	19	16	3 V
Baten	0	0	0	0 N
Saldo van baten en lasten	-18	-19	-16	3 V
Toevoeging reserves	0	0	0	0 N
Onttrekking reserves	0	0	0	0 N
Saldo mutaties reserves	0	0	0	0 N
Resultaat	-18	-19	-16	3 V

Afwijkingen	(bedragen x € 1.000)			
	lasten	baten	mutaties reserves	totaal
Overige verschillen (saldo posten kleiner dan € 100.000)	3 V			3 V
Totaal afwijkingen	3 V	0 N	0 N	3 V

2.4 Economische havens en waterwegen

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren taken ten behoeve van de (beroeps)scheepvaart en de bijbehorende infrastructuur. Denk bijvoorbeeld aan: baggerwerkzaamheden.

Wat willen we bereiken?

Toegankelijke economische havens (Beatrixhaven).

Wat doen we daarvoor?

Onderhoud en baggeren.

In de afgelopen jaren zijn bij de revitalisering van de Beatrixhaven kades gerealiseerd die in erfpacht zijn uitgegeven aan de aangrenzende bedrijven. Zij verzorgen het onderhoud. Wij monitoren de waterbodem en baggeren periodiek.

Realisatie prestaties 2023

Conform.

Wat waren de aandachtspunten in 2023?

Realisatie 2023

Kaderstellend en controlerend (raadsbevoegdheden)

De haalbaarheid van een havenverordening is in 2021 besproken met een groot deel van de gebruikers. Hieruit bleek dat er weinig draagvlak was voor het heffen van havengelden. Als gevolg van Corona vonden de gebruikers het moment van invoering ongelukkig. Het zou immers leiden tot een kostenverzwaring. In 2022-2023 zal wederom het gesprek worden aangegaan met de gebruikers van de haven. Indien de uitkomsten daarvan bekend zijn zal een terugkoppeling plaatsvinden.

De provincie Limburg heeft in 2023 het initiatief genomen te komen tot een Limburg brede havenverordening. Daarmee ontstaat meer professionaliteit en uniformiteit in de samenwerking tussen gemeenten die een haven exploiteren. Het onderzoek van de Provincie heeft vertraging opgelopen en zal pas eind 2024 tot een uitkomst leiden. Dit wordt nu eerst afgewacht..

Uitvoering (collegebevoegdheden)

In 2023 zal het college duidelijkheid verschaffen over het wel of niet invoeren van een havengeldverordening. Indien hiervoor wordt gekozen zal ook expliciet worden aangegeven waar de gebruikers binnen de haven behoefte aan hebben en wat dit betekent voor de exploitatie.

Op basis van de uitkomsten van het onderzoek van de provincie naar een Limburg brede havenverordening, kan ook besloten worden tot het wel of niet invoeren van een havengeldverordening. Dit onderzoek is vertraagd, waardoor ook de besluitvorming over de havengeldverordening is uitgesteld.

Wat heeft het gekost?

Economische havens en waterwegen (2.4)	(bedragen x € 1.000)			
	begroting 2023 primitief	begroting 2023 na wijziging	rekening 2023	resultaat 2023
Lasten	400	25	94	69 N
Baten	0	0	0	0 N
Saldo van baten en lasten	-400	-25	-94	69 N
Toevoeging reserves	0	1.953	1.884	69 V
Onttrekking reserves	0	0	0	0 N
Saldo mutaties reserves	0	-1.953	-1.884	69 V
Resultaat	-400	-1.978	-1.978	0 V

Afwijkingen	(bedragen x € 1.000)			
	lasten	baten	mutaties reserves	totaal
Overige verschillen (saldo posten kleiner dan € 100.000)	69 N	0 N	69 V	0 N
Totaal afwijkingen	69 N	0 N	69 V	0 N

2.5 Openbaar vervoer

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren taken op het gebied van openbaar vervoer en bijbehorende (omvangrijke) infrastructurele voorzieningen. Dit betreft: bus; taxivervoer; voorzieningen en informatievoorziening ter ondersteuning van het openbaar vervoer; busstation; OV-experimenten.

Wat willen we bereiken?

We streven naar een toename van het gebruik van openbaar vervoer als duurzame vervoerswijze en als onderdeel van ketenverplaatsingen in combinatie met P+R-voorzieningen.

Effectindicatoren ¹		Realisatie ³					Begroting
		2015-2019	2016-2020 ²	2017-2021 ²	2018-2022 ²	2019-2023	2019-2023
Aandeel van het gebruik van OV (%) ²	3	3	3	3	3	Nog niet bekend	3
	16	16	14	16	15		16

- De cijfers in de tabel zijn gebaseerd op het gemiddelde van een periode van vijf jaar i.v.m. de betrouwbaarheid van de data. Als gevolg van de beschikbaarheid van de benodigde data loopt verantwoording van deze indicator altijd een jaar achter.
- De maatregelen als gevolg van corona in 2020 en 2021 zijn van invloed op de gebruikte vervoerswijzen in deze jaren. Dit is terug te zien in de cijfers van de periode waarin 2020 of 2021 onderdeel van zijn.

Wat doen we daarvoor?

Ambities coalitie voor de middellange termijn

10.M3 Aansluiten bij en bevorderen van regionale, provinciale en landelijke initiatieven op het gebied van grensoverschrijdend openbaar vervoer, waarbij een betere en snellere openbaar vervoersverbindingen met Luik/Brussel en Aken.

Ambities coalitie voor de periode 2022 - 2026

10.C1 Behoeft)onderzoek naar een betere en snellere openbaar vervoersverbinding (intercity) tussen Maastricht, Heerlen en Sittard-Geleen, met meer en latere vertrektijden.

Prestaties going concern

1. Stimuleren gebruik openbaar vervoer

Wij ondersteunen de Provincie Limburg bij de realisatie van haar railagenda (waaronder het doortrekken van de drielandentrein naar Luik). Verder nemen we deel aan de uitvoering van het programma Zuid-Limburg Bereikbaar met als opgave om het gebruik van het OV te stimuleren.

Ook ondersteunen wij Arriva met het uitvoeren van haar concessie en zijn we betrokken bij de diverse integrale projecten zoals: Stad en Spoor/ Stationsomgeving.

Realisatie prestaties in 2023

Conform.

Wat waren de aandachtspunten in 2023?

Uitvoering (collegebevoegdheden)	Realisatie 2023
<ul style="list-style-type: none">• Stad en Spoor / Stationsomgeving. Zie taakveld 2.1.	<p><u>Aanpak transferknelpunt</u> De bestaande Passarelle is op piekmomenten een knelpunt. We zijn in 2023 samen met ProRail, vervoerders, Rijk en Provincie aan het onderzoeken hoe een nieuwe verbinding vorm kan krijgen. Dit kan een upgrade van de huidige passarelle zijn, maar zou eventueel ook een andere variant kunnen zijn. Tevens werken we daarbij aan een betere fietsverbinding over het spoor. Gedurende 2023 werden kansrijke oplossingen nader uitgewerkt en besproken in het Bestuurlijk Overleg Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport (BO MIRT) van 9 november 2023. Uw raad is daarover geïnformeerd via de RIB d.d. 17 november 2023. Om de studie te bespoedigen zal ProRail in de volgende fase de studie versmallen en beperken tot enkele varianten. Dit versnellingsproces loopt op dit moment. In het BO MIRT hebben wij afgesproken dat in het derde kwartaal van 2024 de verschillende varianten uitgewerkt zijn, zodat ze tegen elkaar kunnen worden afgewogen.</p> <p><u>Burgerinitiatief Boven het Spoor</u> Begin 2023 heeft de gemeente Maastricht opdracht gegeven aan spoorbeheerder ProRail om het burgerinitiatief op hoofdlijnen te beoordelen op maakbaarheid en haalbaarheid. Tijdens de afronding van dit onderzoek delen de initiatiefnemers en gemeente Maastricht daarbij de conclusie dat het ondergronds brengen van de sporen zoals in de Masterplanvisie Boven het Spoor niet haalbaar is, maar dat dit plan in een verder geoptimaliseerde vorm zoals in zijn aangepaste vorm geschetst, juist vanwege de stedenbouwkundige potentie</p>

en winst op leefbaarheid interessant kan zijn. Op dit moment sluit het plan echter onvoldoende aan op de opgave en prioriteiten van onze partners. Daarmee is er dus geen zicht op financiering.

Totaaloverzicht kosten programma

Wat heeft het programma gekost?

Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat	(bedragen x € 1.000)			
	begroting 2023 primitief	begroting 2023 na wijziging	rekening 2023	resultaat 2023
Verkeer en vervoer (2.1)	21.754	25.163	28.958	3.795 N
Parkeren (2.2)	4.346	4.110	5.340	1.230 N
Recreatieve havens (2.3)	18	19	16	3 V
Economische havens en waterwegen (2.4)	400	25	94	69 N
Totaal lasten	26.518	29.317	34.408	5.091 N
Verkeer en vervoer (2.1)	268	1.009	4.122	3.113 V
Parkeren (2.2)	3.742	4.070	5.078	1.008 V
Recreatieve havens (2.3)	0	0	0	0 N
Economische havens en waterwegen (2.4)	0	0	0	0 N
Totaal baten	4.010	5.079	9.200	4.121 V
Verkeer en vervoer (2.1)	-21.486	-24.154	-24.836	682 N
Parkeren (2.2)	-604	-40	-262	222 N
Recreatieve havens (2.3)	-18	-19	-16	3 V
Economische havens en waterwegen (2.4)	-400	-25	-94	69 N
Totaal saldo van baten en lasten	-22.508	-24.238	-25.208	970 N
Toevoeging reserves	3.477	6.425	6.321	104 V
Onttrekking reserves	2.036	2.664	2.001	663 N
Saldo mutaties reserves	-1.441	-3.761	-4.320	559 N
Resultaat	-23.949	-27.999	-29.528	1.529 N

Investerings programma 2 (bedragen x € 1.000)	rekening 2023
Kunstwerken sluisdeuren	602
Mobiliteit (reguliere mobiliteitsprogramma)	809
Verkeersregelininstallaties	660
Kwalitatieve impuls Stationsstraat/autoluwer Wyck	107
Fietsenstallingen & P&R	236
Verhardingen levensduurverlengend	2.438
Openbare verlichting	154
Autoluwer maken (o.a. Wyck)	116
Meer fietsparkeerplaatsen	54

Programma 3 Economie

Taakvelden

- 3.1 Economische ontwikkeling
- 3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur
- 3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen
- 3.4 Economische promotie

BBV-indicatoren ¹	Maastricht					Gemeenten 100.000 - 300.000 2023
	2019	2020	2021	2022	2023	
Index functiemenging (FMI) voor wonen en werken ^{1a,2}	54,9	55,0	54,7	54,9	Nog niet bekend	Nog niet bekend
Aantal vestigingen van bedrijven per 1.000 inwoners van 15 t/m 64 jaar ^{1b}	133,1	136,3	143,4	148	Nog niet bekend	Nog niet bekend

1) Bron 'waarstaatjegemeente.nl' waarbij geldt: (1a) CBS BAG/LISA, (1b) LISA.
 2) FMI: 0% (milieu met alleen woningen), FMI: 50% (gemengd milieu waarbij aantal banen gelijk is aan aantal woningen), FMI: 100% (milieu met alleen bedrijven).

3.1 Economische ontwikkeling

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoort algemeen beleid ter versterking van de economische bedrijvigheid. Denk o.a. aan: clusterontwikkeling en versterking van sectoren, stimulering van (samenwerkings-)projecten van onderzoeksinstellingen en bedrijven; lokale, regionale, bovenregionale, internationale op versterking van de economische structuur en innovatie gerichte samenwerkingsverbanden; samenwerking met bedrijfsleven en kennis- en onderzoeksinstellingen; ontwikkelen van stedelijke en wijkgerichte economische programma's.

Wat willen we bereiken?

Maastricht ambieert een duurzame internationaal georiënteerde kenniseconomie waarin voor burgers voldoende banen op alle niveaus bereikbaar zijn. Het realiseren van 'brede welvaart' is en blijft daarbij het uitgangspunt. Maastricht kiest voor een breed portfoliebeleid waarbij kenniseconomie, toerisme, congressen, creatieve- en maakindustrie, retail, internationale instituten en het zijn van een internationale studentenstad de basis vormen voor een krachtig economisch profiel. Binnen het economisch beleid heeft de economische en ruimtelijke gebiedsontwikkeling van de Brightlands Maastricht Health Campus topprioriteit. Cultuur en creativiteit vormen daarbij belangrijke versterkende factoren.

Effectindicatoren		Realisatie					Begroting
		2019	2020	2021	2022	2023	2023
Werk ¹							
Aantal oprichtingen en werkgelegenheidseffect	Vestigingen	982	1.055	1.115	1.138	1.359	1232
	Werkzame personen	1.499	1.465	1.916	1.842	Nog niet bekend	1588
Aantal opheffingen en werkgelegenheidseffect	Vestigingen	-611	-697	-633	-678	-736	-766
	Werkzame personen	1.264	-1.535	-1.230	-1.524	Nog niet bekend	-1493
Aantal gevestigde bedrijven en werkgelegenheidseffect	Vestigingen	294	276	348	387	438	204
	Werkzame personen	385	484	567	871	Nog niet bekend	510
Aantal vertrekkende bedrijven en werkgelegenheidseffect	Vestigingen	-330	-308	-411	-409	-432	-416
	Werkzame personen	-545	-513	-549	-501	Nog niet bekend	-581
	Vestigingen	709	746	995	732	Nog niet bekend	765

Effectindicatoren		Realisatie					Begroting
		2019	2020	2021	2022	2023	2023
Groeiende bedrijven en werkgelegenheidseffect	Werkzame personen	3.005	2.160	7.868	2.593	Nog niet bekend	2244
Krimpende bedrijven en werkgelegenheidseffect	Vestigingen	527	492	666	486	Nog niet bekend	428
	Werkzame personen	-1.726	-1.572	-3.726	-1.800	Nog niet bekend	-1326
Totaal aantal bedrijven en werkgelegenheidseffect	Vestigingen	10.952	11.278	12.088	12.074	12.512	12.226
	Werkzame personen	75.050	75.539	77.101	77.046	78.528	77.515
Beleving ²							
% Studenten dat Maastricht als (zeer) prettig ervaart om in te wonen ²		Geen meting		88	Geen meting	Geen meting	88
1) Bron: Etil (op basis Vestigingsregister Limburg).							
2) Bron: meting onder (internationale) studenten in Maastricht (nulmeting 2022, herhaalde meting elke twee jaar). Volgende meting is in mei 2024							

Wat doen we daarvoor?

Ambities coalitie voor de middellange termijn

2.M3	Een van onze grootste gebiedsopgaven is de doorontwikkeling van de Campus Randwyck, ook wel de Maastricht Health Campus genoemd. Hier moet tegelijkertijd de inmiddels belangrijkste economische motor van de stad kunnen doorgroeien en ook een aantrekkelijk en betaalbaar woon- en verblijfsklimaat worden gecreëerd. Voor de huidige bewoners van Randwyck, maar ook om voldoende studentenwoningen te bouwen om de verwachte groei op te vangen.
2.M5	De Groene Loper wordt verbonden met de campus en het economisch cluster van de campus wordt doorgetrokken naar bedrijventerrein Maastricht-Zuid. De campus wordt verbonden met de omliggende wijken.
2.M6	Maastricht is een kennisstad. De universiteit en de Hogeschool Zuyd spelen niet alleen een belangrijke rol bij de ontwikkeling van de kenniseconomie en de arbeidsmarkt, maar zijn ook van grote betekenis voor de ruimtelijke ontwikkeling van onder meer het centrum. We gaan met de kennisinstellingen in gesprek over hun rol en betekenis in het centrum, in de stad en in Zuid-Limburg. We bezien samen hoe we die rol kunnen bestendigen en tegelijkertijd tegemoet kunnen komen aan hun wens om huisvesting bij de tijd te brengen.
7.M2	We stimuleren kennis en vakmanschap op het gebied van gezondheid (zoals voeding en life sciences), duurzaamheid (zoals circulariteit) en creativiteit (zoals de kunsten en de creatieve industrie). Samen met de partners maken we dit zichtbaarder, meer toegepast en dat hiervan ook inwoners profiteren. Innovatie is het sleutelwoord, waarbij het gaat om kennis en vakmanschap op alle niveaus: MBO, HBO en WO.

Ambities coalitie voor de periode 2022 – 2026

2.C2	We gaan actief het gesprek aan met de partners in Randwyck om tot een concreet plan voor gebiedsontwikkeling te komen, inclusief verbinding met aangrenzende wijken.
7.C1	Intensiever en meer gestructureerd overleg van het stadsbestuur noodzakelijk met de kennispartners in de stad.
7.C2	Samen met partners zoals de Health Campus en Liof-Acquisitie werken aan het aantrekken van bedrijven en industrieën die passen in het kennisprofiel van de stad, met speciale aandacht voor aansluiting bij de ontwikkelingen op en rond de Health Campus, in ieder geval in de vorm van het realiseren van een tweede 'incubator'.
7.C3	Mogelijkheden onderzoeken om een meer bij de (kennis)economische ontwikkelingen in de stad en bij het profiel van de stad passend opleidingsaanbod te stimuleren.

7.C4	Vergroten en promoten van het aanbod aan gratis taalcursussen Nederlands voor studenten. We gaan hierover in gesprek met de Universiteit Maastricht over de wijze waarop zij hun verantwoordelijkheid hierin invullen.
7.C10	Circulaire economie bevorderen en in samenwerking met ondernemers en Samenwerkende Industrierreinen Maastricht hiervoor concrete plannen maken.

Prestaties going concern

Campusontwikkeling

De gemeente is een partner in de campusontwikkeling. Samen met het MUMC+, de Universiteit Maastricht, Hogeschool Zuyd, de Provincie Limburg en relevante bedrijven zetten we ons in voor de doorontwikkeling van de Brightlands Maastricht Health Campus. Spin-offs en nieuw life sciences bedrijven worden begeleid en gefaciliteerd bij diverse vragen en het vinden van nieuwe huisvesting, bijvoorbeeld de nieuwe pilotfabriek voor regeneratieve geneeskunde. Ook wordt ingezet op het vergroten van de leefbaarheid van de campus, door een mix van functies zoals horeca en wonen te creëren.

Einstein Telescoop

Maastricht zet zich in voor de komst van de Einstein Telescoop door middel van lobbyactiviteiten in samenwerking met de Provincie Limburg en de relevante ministeries, de gebiedsontwikkeling van de Brightlands Maastricht Health Campus en het faciliteren van de doorontwikkeling van de Science and Engineering faculteit van de Universiteit Maastricht.

Versterken clusterontwikkeling

Door proactief de relatie te leggen met partijen die de clusters/participerende bedrijven kunnen versterken op het gebied van de gezamenlijke thema's arbeid, opleidingen, energietransitie, innovaties, imagoverbetering/zichtbaarheid, duurzaamheid vindt verankering plaats van deze bedrijven in Maastricht.

Kennisinstellingen en onderwijsinstellingen aan de stad verbinden

Er worden met (internationale) kennisinstellingen en onderwijsinstellingen gezamenlijke ambities gedeeld en waar mogelijk gezamenlijke projecten uitgevoerd of ondersteund. Eén van de onderdelen daarin is het uitvoeringsprogramma Studentenstad. Dit programma richt zich op de ambitie om Maastricht, één van de oudste steden van Nederland met de jongste universiteit van Nederland, door te ontwikkelen tot een echte studentenstad waarin studenten zich thuis voelen.

Uitvoering plan van aanpak Creatieve (maak)industrie

We versterken de bijdrage van cultuur aan een bloeiende economie en een aantrekkelijk vestigingsklimaat door uitvoering te geven aan het plan van aanpak Creatieve (maak)industrie met onder meer projectsubsidies. Daarnaast stimuleren we vastgoedpartijen om ruimte te bieden aan creatieve makers.

Regionale Economische samenwerking

Maastricht als centrumstad neemt deel aan de Economische Samenwerking Zuid-Limburg. We geven uitvoering aan het uitvoeringsprogramma arbeidsmarktbeleid.

Lobby voor internationale verbindingen

We ondersteunen de lobby van de provincie voor het verbeteren van onze internationale bereikbaarheid.

Visie Vrijtijdseconomie 2030

Op Zuid-Limburgse schaal is een visie vrijetijdseconomie vastgesteld. Binnen deze visie zijn gezamenlijke ambities geformuleerd. Er wordt gewerkt aan het vaststellen van een aantal gezamenlijke Zuid-Limburgse acties.

Circulaire economie bevorderen

In samenwerking met kennisinstellingen, ondernemers en Samenwerkende Industrierreinen Maastricht werken we aan een circulaire economie. Dat doen de samen met de gemeenten Meerssen en Valkenburg a/d Geul.

Realisatie prestaties 2023

Conform.

Wat waren de aandachtspunten in 2023?

	Realisatie 2023
Kaderstellend en controlerend (raadsbevoegdheden)	
Vaststellen geactualiseerd evenementenbeleid in tweede kwartaal.	Conform, raad 11 juli 2023.
Uitvoering (collegebevoegdheden)	
Opstellen van een uitvoeringsplan van de economische visie	Conform.
Vaststellen jaarprogramma evenementen 2023.	Conform.
Vaststellen uitvoeringsnota horeca	Niet conform. In de begroting 2023 is opgenomen dat het college in 2023 de uitvoeringsnota horeca zou vaststellen. In de raad heeft in december 2023 een presentatie plaatsgevonden over de uitvoeringsnota 2023. Door de opdracht van de raad om de casus Intratuin mee te nemen in de horecanota is vaststelling uitgesteld naar het derde kwartaal 2024.

Onvoorziene inspanningen 2023

Versterking euregionale en internationale arbeidsmarkt

In 2023 is onder regie van Maastricht een samenwerkingsovereenkomst ontwikkeld tussen Maastricht, Heerlen en Sittard-Geleen. Hierin spreken de drie gemeenten af de diensten voor de (voor het vestigingsklimaat onmisbare) euregionale en internationale arbeidsmarkt structureel te borgen ten bate van de inwoners en werkgevers van Zuid-Limburg. Het betreft de Grens-infopunten Aken-Eurode en Maastricht, de Services Grensarbeid Kerkrade en Maastricht, het Expatcentre Maastricht Region en de Talent Coalition.

Wat heeft het gekost?

Economische ontwikkeling (3.1)	(bedragen x € 1.000)			
	begroting 2023 primitief	begroting 2023 na wijziging	rekening 2023	resultaat 2023
Lasten	4.287	4.436	4.092	344 V
Baten	0	0	905	905 V
Saldo van baten en lasten	-4.287	-4.436	-3.187	1.249 V
Toevoeging reserves	0	0	1.153	1.153 N
Onttrekking reserves	0	0	338	338 V
Saldo mutaties reserves	0	0	-815	815 N
Resultaat	-4.287	-4.436	-4.002	434 V

Afwijkingen	(bedragen x € 1.000)			
	lasten	baten	mutaties reserves	totaal
Stimuleren circulaire economie	199 V		199 N	0 N
Creatief ondernemerschap	223 V		223 N	0 N
Uitwerken economische visie/gebiedsontw. binnenstad	376 V		376 N	0 N
Bijdrage ESZL	58 V			58 V
Maastricht International Centre	257 V			257 V
Subsidie taakveld 3.1	896 N	896 V		0 N
Kapitaallasten	28 V			28 V
Overige verschillen (saldo posten kleiner dan € 100.000)	99 V	9 V	17 N	91 V
Totaal afwijkingen	344 V	905 V	815 N	434 V

In april 2023 is het programma circulaire economie goedgekeurd. Voor die tijd konden maar een deel van de middelen worden uitgegeven omdat deze eerst middels een door het college goedgekeurd programma moesten worden ontsloten. Vanwege krapte op de arbeidsmarkt is er vertraging in de uitvoering ontstaan. Er is daarna gefocust op het binnenhalen van regiodeal middelen, wat ook succesvol is geweest. Verwachting was dat de regiodeal in november 2023 van start zou gaan en de gereserveerde middelen dan besteed zouden worden. Door latere besluitvorming van het rijk over de regiodeal is dit vertraagd tot Q2 2024.

De invulling van creatief ondernemerschap is uitgesteld mede in samenhang met het nieuwe programma circulaire economie dat in 2023 is vastgesteld.

De impulsmiddelen gekoppeld aan de uitwerking Economische Visie zijn geactiveerd met het in december 2023 vaststellen van het Uitvoeringsprogramma (UP) 2023-2026. In de tussentijd is 2023 benut om met externe partijen de uitvoering voor te bereiden. Met het vaststellen van het UP wordt in 2024 uitvoering gegeven, met inzet van de gereserveerde middelen.

Het voordeel inzake bijdrage ESZL is ontstaan vanwege de opstart van de actualisering van de voucherregeling gedurende 2023. De nieuwe voucherregeling wordt in 2024 opengesteld.

De totstandkoming van de samenwerkingsovereenkomst met Sittard-Geleen en Heerlen de aanpak van de Euregionale en Internationale arbeidsmarkt heeft meer tijd gevegd dan voorzien en mede hierdoor is financieel terughoudend geacteerd en zijn minder uitgaven gedaan ten aanzien van Maastricht International Centre. Met de besluitvorming d.d. 28-11-2023 is de samenwerkingsovereenkomst tussen de drie gemeenten bekrachtigd en is de financiële bijdrage aan de verschillende diensten voor de periode 2024-2027 vastgelegd.

Activiteiten en projecten met dekking uit bijdragen van het Rijk en overige Nederlandse overheidslichamen dienen op basis van het BBV als last te worden verantwoord. Tegenover deze lasten staan baten (bijdragen) waardoor er per saldo geen sprake is van een resultaatteffect.

De onderuitputting op de kapitaallasten is ontstaan ten gevolge van de aangepaste verlaagde rekenrente naar 0%. Dit resulteert in een klein voordeel ad. € 0,028 mln.

3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren activiteiten gericht op fysieke condities scheppen voor alle vormen van bedrijvigheid. Denk o.a. aan: grondexploitatie bedrijventerreinen; ontwikkeling en onderhoud van bedrijfslocaties en (her)ontwikkeling van bedrijfspanden; herstructurering en verduurzaming bedrijfslocaties.

Wat willen we bereiken?

Een goed vestigingsklimaat met voldoende werkruimte voor divers ondernemerschap.

De stad moet daarbij met zijn werklocaties blijven faciliteren aan de flexibele behoefte aan ontwikkelruimte van aanwezige en nieuwe bedrijvigheid (grotendeels MKB).

Wat doen we daarvoor?

- We faciliteren, ontwikkelen en revitaliseren werklocaties en bedrijvenparken en exploiteren enkele bedrijfsverzamelgebouwen. Zie ook de paragraaf grondbeleid.
- We bieden advisering en/of ondersteuning op het gebied van huisvesting en activiteiten aan internationale instituten.
- Verhuur bedrijvenunits in de gemeentelijke bedrijvenverzamelgebouwen.
- Uitgifte van kavels (Maastricht-Zuid).

Realisatie prestaties 2023:

Conform. In 2023 zijn in verband met marktomstandigheden geen kavels uitgegeven (zoals nader toegelicht in de MPG.V).

Wat waren de aandachtspunten in 2023?

	Realisatie 2023
Uitvoering (collegebevoegdheden)	
Onderzoek (waar nodig) naar oplossingen voor stikstofproblematiek en transportschaarste TenneT en Enexis).	<p><u>Transportschaarste</u> Netcongestie (transportschaarste) op ons elektriciteitsnet blijkt bij steeds meer bedrijven/instellingen een probleem te zijn. Binnen het 'aardgasvrij'-traject pilot GebiedsGerichte Aanpak (GGA) Beatrixhaven is gewerkt aan de voorbereidingen voor het opzetten van een zogenaamde Smart Energy Hub (SEH), dat zorgt voor een lokaal energiesysteem in balans. Vanwege de problematiek rondom netcongestie is eind 2023 (vervroegd) gestart met de voorbereidingen voor een gebiedsgerichte aanpak in Randwyck/Maastricht-Zuid. Op andere locaties denken we mee met mogelijke oplossingsrichtingen.</p> <p><u>Stikstofproblematiek</u> Het oplossen van de stikstofproblematiek is een verantwoordelijkheid van de bevoegde gezagen Natuur (provincies en rijksoverheid). Als gemeente werken we conform beleid aan het terugdringen van de stikstofuitstoot door onder andere het verduurzamen van het bedrijfsleven en de industrie, verdere verduurzaming van de woningbouw, landbouw en duurzame mobiliteit. Maastricht heeft de transitie van het grondgebruik in het Jekerdal aangemeld als Limburgs Koploperproject teneinde het Natura 2000 gebied Sint Pietersberg & Jekerdal in een gunstigere staat van instandhouding te krijgen. Het is nog niet bekend of het Jekerdal hiervoor wordt geselecteerd. In het proces van de omgevingsvisie worden twee varianten uitgewerkt voor de Maastrichtse Omgevings Effect Rapportage (MOER), met daarin verschillende maatregelen om de natuurdoelen te kunnen halen. Omdat een transitie van de landbouw het</p>

Realisatie 2023

grootste effect zal hebben, is opdracht gegeven aan een bureau om een inventarisatie op te stellen van de aanwezige agrarische ondernemers in en om Maastricht, hun huidige landbouwgebruik en in kaart te brengen welke transitiemogelijkheden hier liggen die een positief effect zouden hebben op de Natura 2000 gebieden. Dan gaat het zowel om veranderingen in het type landbouw als om eventuele ruilverkaveling.

Onvoorziene inspanningen 2023

Stimulering verduurzaming vastgoed Maastricht 2023-2024

De subsidieregeling Stimulering verduurzaming vastgoed Maastricht 2023-2024 is opengesteld voor maatschappelijke organisaties en bedrijven. De regeling stimuleert het uitvoeren van energiescans en het uitvoeren van verduurzamingsmaatregelen. De raad is hierover op 22 juni 2023 middels een RIB geïnformeerd.

Wat heeft het gekost?

Fysieke bedrijfsinfrastructuur (3.2)	(bedragen x € 1.000)			
	begroting 2023 primitief	begroting 2023 na wijziging	rekening 2023	resultaat 2023
Lasten	1.032	772	-579	1.351 V
Baten	246	644	0	644 N
Saldo van baten en lasten	-786	-127	579	706 V
Toevoeging reserves	142	142	142	0 V
Onttrekking reserves	743	83	25	58 N
Saldo mutaties reserves	601	-59	-117	58 N
Resultaat	-185	-187	462	649 V

Afwijkingen	(bedragen x € 1.000)			
	lasten	baten	mutaties reserves	totaal
Grondexploitaties	644 V	644 N		0 N
Winstneming Project Maastricht Zuid	672 V			672 V
Overige verschillen (saldo posten kleiner dan € 100.000)	35 V		58 N	23 N
Totaal afwijkingen	1.351 V	644 N	58 N	649 V

Met betrekking tot de uitgaven bouwgrondexploitatie bedrijventerreinen zijn de kosten lager dan begroot. Het resultaat lasten bouwgrondexploitatie correleert met het resultaat baten bouwgrondexploitatie waardoor per saldo geen sprake is van een resultaat.

Het financiële gevolg van de opgestelde hercalculatie Maastricht Zuid betekent per saldo een tussentijdse winstneming ad € 0,672 mln. Voor een nadere toelichting op deze afwijkingen en alle overige hercalculaties, wordt u verwezen naar de bijlage MPG.V.

3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren de op bedrijven en ondernemers gerichte ondersteuning en dienstverlening van de gemeente. Denk o.a. aan: bedrijvenloket; stimuleren van en onderwijs aan startende ondernemers; aantrekken en faciliteren van nieuwe bedrijven; financiële steunregelingen voor bedrijven.

Wat willen we bereiken?

De gemeente Maastricht streeft naar een optimaal woon- en werkklimaat voor inwoners, bedrijven en organisaties, nu en in de toekomst en stemt de dienstverlening hier zo goed mogelijk op af. Daarbij streven we naar een goed vestigingsklimaat met voldoende werkruimte voor divers ondernemerschap. De stad moet daarbij met zijn werklocaties blijven faciliteren aan de flexibele behoefte aan ontwikkelruimte van aanwezige en nieuwe bedrijvigheid. Maastricht is een ondernemersvriendelijke gemeente die aantrekkelijk is voor (internationale) kenniswerkers, grenswerkers en praktijkgerichte werkers. We zijn toegankelijk voor de gevestigde en nieuwe ondernemers in de stad (grotendeels MKB).

Ambities coalitie voor de middellange termijn

7.M1	Ruimte voor starters en scale ups in en rond de Health Campus in Randwyck en bedrijventerrein Maastricht Zuid zodat het ecosysteem voor de innovatieve kenniseconomie versterkt wordt.
7.M3	We versterken een interessante mix van functies van horeca, retail, recreatie, cultuur, wonen en werken zodat de binnenstad van Maastricht verder groeit naar een ontmoetings- en verblijfsstad. Het hart van de stad is de plek waar behalve geconsumeerd, ook gemaakt, gewoond en gecreëerd wordt.

Ambities coalitie voor de periode 2022 - 2026

7.C5	Accountmanagers voor MKB, meer faciliterend beleid.
------	---

Prestaties going concern

Gebiedsontwikkeling Randwyck

We gaan actief het gesprek aan met de partners in Randwyck om tot een concreet plan voor gebiedsontwikkeling te komen, inclusief verbinding met aangrenzende wijken.

Gebiedsontwikkeling Binnenstad

Samen met partners geven we verdere richting aan de ontwikkeling van de binnenstad, gericht op een mix van functies, waar ook wonen en cultuur onderdeel van uitmaken. We onderzoeken op welke wijze bestemmingsplannen voor het centrum aangepast moeten worden om grip te houden op de ontwikkelingen, zodat wonen, winkelen en recreëren in balans zijn.

Bedrijventerreinen

Oplossingen worden gezocht voor het dreigend tekort aan bedrijventerreinen, o.a. ontwikkeling en (tijdelijke) exploitatie van kantoorlocaties en bedrijfsterreinen. We faciliteren, ontwikkelen en revitaliseren werklocaties en bedrijvenparken

Internationale instellingen

We bieden advisering en/of ondersteuning op het gebied van huisvesting en activiteiten aan internationale instituten

Expat Centre Maastricht Region / Grensinformatiepunt

Expat Centre Maastricht Region (ECMR) en het Grensinformatiepunt (GIP) bundelen de dienstverlening en werken voor werknemers en werkgevers uit heel Zuid-Limburg op één locatie. Bedrijven en organisaties met internationale- en grensmedewerkers hebben op één locatie toegang tot alle services en informatie. Daarnaast bieden het ECMR en het GIP persoonlijke ondersteuning en dienstverlening aan internationale (kennis)werkers en grenswerkers. Deze diensten dragen bij aan het ontwikkelen van een Euregionale arbeidsmarkt. De IND, belastingdienst en Sociale Verzekeringsbank zijn ook op deze locatie aanwezig werken samen met het ECMR en het GIP.

Team Ondernemen Maastricht (TOM)

Om ondernemers beter te faciliteren investeren we in een integrale dienstverlening voor alle ondernemers, groot en klein. Het TOM fungeert als loket voor de gehele gemeentelijke dienstverlening voor ondernemers. Zij kunnen hier met al hun vragen aan de gemeente terecht.

Starters, start ups, incubators, broedplaatsen

Met voorlichting, bijeenkomsten, workshops en advies faciliteren we starters zich beter voor te bereiden op hun start op de arbeidsmarkt. De gemeente heeft een wettelijke taak (krediet en uitkering) voor begeleiding van starters vanuit de bijstand. Ondersteunende programma's voor startups worden verder uitgevoerd, in samenwerking met Maastricht Centre for Entrepreneurship and Innovation (UM).

Realisatie prestaties 2023

Conform.

Wat waren de aandachtspunten in 2023?

Realisatie 2023	
Uitvoering (collegebevoegdheden)	
Vaststellen plan van aanpak incubator en de raad hierover informeren.	In 2023 is een projectgroep onder leiding van Brightlands Incubators Maastricht gestart met het nader uitwerken van het programma van eisen. Uw raad is over de stand van zaken geïnformeerd in een RIB (30 november 2023).

Onvoorziene inspanningen 2023

Kapitaalinjectie MECC

In juli heeft de raad ingestemd met het versterken van de eigen vermogenspositie van het MECC via een kapitaalstorting (in aandelen), alsmede met een (tijdelijke) huurverlaging. Dit in verband met de samenloop van de gevolgen van sluiting door verbouw, Corona en de energiecrisis.

Wat heeft het gekost?

Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen (3.3)	(bedragen x € 1.000)			
	begroting 2023 primitief	begroting 2023 na wijziging	rekening 2023	resultaat 2023
Lasten	1.120	1.052	1.217	165 N
Baten	496	496	688	192 V
Saldo van baten en lasten	-624	-556	-529	27 V
Toevoeging reserves	84	84	134	50 N
Onttrekking reserves	221	131	17	114 N
Saldo mutaties reserves	137	47	-117	164 N
Resultaat	-487	-509	-646	137 N

Afwijkingen	(bedragen x € 1.000)			
	lasten	baten	mutaties reserves	totaal
ZPP Fonds Tonk	120 V		120 N	0 N
Subsidie taakveld 3.3	255 N	255 V		0 N
Apparaatskosten	56 N			56 N
Overige verschillen (saldo posten kleiner dan € 100.000)	26 V	63 N	44 N	81 N
Totaal afwijkingen	165 N	192 V	164 N	137 N

In juli 2023 is de subsidieregeling opengesteld om Maastrichtse jongeren in hun volle breedte en diversiteit gelegenheid te geven om cultuur (mee) te maken en zo bij te dragen aan hun weerbaarheid, algemeen welzijn en persoonlijke ontwikkeling. Dekking voor deze regeling komt uit de onderuitputting van de TONK middelen welke bij de jaarrekening 2021 gestort zijn in een reserve. Hiermee kan 2023 worden gezien als een opstartjaar waardoor de beschikbare middelen niet volledig benut zijn. .

Activiteiten en projecten met dekking uit bijdragen van het Rijk en overige Nederlandse overheidslichamen dienen op basis van het BBV als last te worden verantwoord. Tegenover deze lasten staan baten (bijdragen) waardoor er per saldo geen sprake is van een resultaat-effect. Door langdurig verzuim binnen de bestaande bezetting is de noodzaak ontstaan vervangende capaciteit aan te trekken. Dit zorgt voor een incidenteel nadeel op de apparaatslasten.

3.4 Economische promotie

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren activiteiten gericht op het "op de kaart zetten" van de gemeente. Denk o.a. aan: promotionele activiteiten, gericht op het aantrekken van nieuwe bedrijvigheid en nieuwe werkers; aantrekken van overige instellingen ter versterking van het profiel van de gemeente; investeren in bovenlokale, regionale, landelijke en internationale kennis- en economische relatienetwerken; promotie toerisme.

Wat willen we bereiken?

We promoten Maastricht als internationale kennisstad, complete cultuurstad, werk- en bezoekstad. Door middel van economische promotie zetten we in op het versterken van Maastricht als ontmoetingsstad en het vergroten en verlengen van het zakelijk en toeristisch verblijf. We willen meer economische activiteiten in de stad door bedrijvigheid te stimuleren en meer economische dynamiek in de stad te krijgen.

Effectindicatoren	Realisatie ¹					Begroting
	2019	2020	2021	2022	2023 ²	2023
Aantal overnachtingen zakelijk	450.000	180.000	130.000	260.000	350.000	262.500
Aantal overnachtingen toeristisch	955.000	685.000	905.000	1.132.000	1.183.000	831.600

1) Bron: CBS + aantal overnachtingen toeristenbelasting.

2) Voorlopige cijfers BSGW en CBS.

Wat doen we daarvoor?

Ambities coalitie voor de periode 2022 – 2026

7.C2	Samen met partners zoals de Health Campus en Liof-Acquisitie werken aan het aantrekken van bedrijven en industrieën die passen in het kennisprofiel van de stad, met speciale aandacht voor aansluiting bij de ontwikkelingen op en rond de Health Campus, in ieder geval in de vorm van het realiseren van een tweede 'incubator'.
7.C6	Stimuleren van actieve acquisitie van congressen, in eerste instantie via het Maastricht Convention Bureau.

Prestaties going concern

Ondersteuning van de werving van congressen en beurzen

We subsidiëren de promotie- en acquisitietaak van het Maastricht Convention Bureau (MCB). Het MCB positioneert Maastricht internationaal als congreslocatie.

Subsidiëren economische promotie en marketing

Samenwerken met en subsidiëren Maastricht Marketing, die op basis van het convenant met hun activiteiten bijdragen aan het toeristisch positioneren van Maastricht. Tevens subsidiëring van projecten/activiteiten die het imago van de stad versterken en/of tot meer bezoekers leiden, zoals TEFAF, Flikken Maastricht en de Amstel Gold Race.

Realisatie prestaties 2023

Conform.

Wat waren de aandachtspunten in 2023?

In 2023 waren er geen specifieke aandachtspunten voor de raad en/of het college.

Wat heeft het gekost?

Economische promotie (3.4)	(bedragen x € 1.000)			
	begroting 2023 primitief	begroting 2023 na wijziging	rekening 2023	resultaat 2023
Lasten	3.196	3.212	3.149	63 V
Baten	7.394	8.244	8.559	315 V
Saldo van baten en lasten	4.198	5.032	5.410	378 V
Toevoeging reserves	49	44	44	0 V
Onttrekking reserves	180	20	79	59 V
Saldo mutaties reserves	131	-24	35	59 V
Resultaat	4.329	5.007	5.445	438 V
Afwijkingen	(bedragen x € 1.000)			
	lasten	baten	mutaties reserves	totaal
Toeristenbelasting		185 V		185 V
Forenzenbelasting		130 V		130 V
Evenementen	47 V			47 V
Overige verschillen (saldo posten kleiner dan € 100.000)	16 V		59 V	75 V
Totaal afwijkingen	63 V	315 V	59 V	438 V

Het voordeel op de baten toeristenbelasting bedraagt € 0,185 mln. Van het totaal resultaat toeristenbelasting betreft het leeuwendeel, € 0,135 mln. opbrengsten uit voorgaande jaren (2022 en eerder). BsGW heeft de inkomsten uit die jaren opnieuw berekend en daarbij is gebleken dat deze te laag waren ingeschat. BsGW heeft eind 2023 een nieuwe belastingenapplicatie in gebruik genomen en daardoor waren deze inkomsten nog niet bekend bij onze 2^e Berap.

De meeropbrengsten forenzenbelasting bedragen € 0,130 mln. Deze zijn ontstaan, doordat er meer woningen in de heffing vallen dan verwacht. Daardoor zijn er ook meeropbrengsten over de jaren 2021 en 2022. Overigens is forenzenbelasting, net als toeristenbelasting, een verblijfsbelasting die wordt geheven van niet-ingezetenen en is daarom ook ingedeeld bij taakveld 3.4.

Het evenementenbeleid is later vastgesteld dan gepland, namelijk 11 juli 2023. Hierna kon pas worden gestart met het opstellen van de subsidieregeling welke zal worden opengesteld in 2024. Hierop is wel geanticipeerd door het JIM een hogere subsidie te verstrekken, maar daarnaast waren er onvoldoende incidentele subsidieaanvragen om alle middelen te besteden.

Totaaloverzicht kosten programma

Wat heeft het programma gekost?

Programma 3 Economie	(bedragen x € 1.000)			
	begroting 2023 primitief	begroting 2023 na wijziging	rekening 2023	resultaat 2023
Economische ontwikkeling (3.1)	4.287	4.436	4.092	344 V
Fysieke bedrijfsinfrastructuur (3.2)	1.032	772	-579	1.351 V
Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen (3.3)	1.120	1.052	1.217	165 N
Economische promotie (3.4)	3.196	3.212	3.149	63 V
Totaal lasten	9.635	9.472	7.879	1.593 V
Economische ontwikkeling (3.1)	0	0	905	905 V
Fysieke bedrijfsinfrastructuur (3.2)	246	644	0	644 N
Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen (3.3)	496	496	688	192 V
Economische promotie (3.4)	7.394	8.244	8.559	315 V
Totaal baten	8.136	9.384	10.152	768 V
Economische ontwikkeling (3.1)	-4.287	-4.436	-3.187	1.249 V
Fysieke bedrijfsinfrastructuur (3.2)	-786	-128	579	707 V
Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen (3.3)	-624	-556	-529	27 V
Economische promotie (3.4)	4.198	5.032	5.410	378 V
Totaal saldo van baten en lasten	-1.499	-88	2.273	2.361 V
Toevoeging reserves	275	270	1.473	1.203 N
Onttrekking reserves	1.144	234	459	225 V
Saldo mutaties reserves	869	-36	-1.014	978 N
Resultaat	-630	-124	1.259	1.383 V

Programma 4 Onderwijs

Taakvelden

- 4.1 Openbaar onderwijs
- 4.2 Onderwijshuisvesting
- 4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken

BBV-indicatoren ¹	Maastricht					Gemeenten 100.000 - 300.000
	2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 2020	2020/ 2021	2021/ 2022	2021/ 2022
Absoluut verzuim Aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school, per 1.000 inwoners van 5 – 18 jaar	-	3,1	1,6	2,0	4,3	6,1
Relatief verzuim Aantal leerplichtigen dat wel staat ingeschreven op een school, maar dat ongeoorloofd afwezig is, per 1.000 inwoners van 5 – 18 jaar	30	32	Niet bekend ²	16	16	23
Vsv-ers % Leerlingen VO en MBO van 12 - 23 jaar, dat voortijdig dus zonder startkwalificatie het onderwijs verlaat	3,4	3,0	3,2	2,6	3,5	2,7

1) Bron 'waarstaatjegemeente.nl' waarbij geldt gegevens afkomstig van DUO/Ingrado. De meest recente meetgegevens zijn weergegeven, zoals gepubliceerd op genoemde website.

2) Relatief verzuim is in 2019/2020 niet gemonitord en de gegevens zijn derhalve niet bekend.

4.1 Openbaar onderwijs

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren de gemeentelijke taken met betrekking tot het openbaar onderwijs. Het bevoegd gezag over het openbaar onderwijs in Maastricht ligt bij de schoolbesturen KomLeren en LVO. Volgens artikel 23 lid 4 van de Grondwet ziet de gemeente erop toe dat er voldoende algemeen vormend lager onderwijs in een genoegzaam aantal scholen wordt gegeven (als ouders er om vragen).

Wat willen we bereiken?

In haar toezichthoudende rol let de gemeente erop dat openbare scholen toegankelijk zijn voor iedere leerling en elke leraar en dat het openbaar onderwijs niet gebaseerd is op een godsdienst of levensovertuiging. Er zijn wel openbare scholen die vanuit bepaalde onderwijskundige uitgangspunten lesgeven.

Wat doen we daarvoor?

Ambities coalitie voor de middellange termijn

11.M2 Brede scholengemeenschap aan beide zijden van de Maas.

Ambities coalitie voor de periode 2022 - 2026

11.C6 Brede scholengemeenschappen met een zo ruim mogelijk aanbod van opleidingen aan beide zijden van de Maas.

Prestaties going concern

- De raad heeft het begrotingsrecht over de huisvesting van het (openbaar) onderwijs en het overlegrecht met de schoolbesturen KomLeren en LVO over de jaarstukken van hun openbare scholen en gebruikt dat jaarlijks.
- De raad keurt hun statuten goed en doet een bindende voordracht voor de de toezichthouder met het aandachtsgebied openbaar onderwijs bij LVO wanneer dat aan de orde is.

Realisatie prestaties in 2023

Conform.

Wat waren de aandachtspunten in 2023?

	Realisatie 2023
Kaderstellend en controlerend (raadsbevoegdheden)	
Vaststellen in 2 ^e kwartaal zienswijzen op jaarrekening 2021 van LVO en KomLeren.	Conform. Het overlegrecht met de raad heeft plaatsgevonden tijdens de domeinvergadering Sociaal van 5 december 2023.
Vaststellen in 2 ^e kwartaal zienswijzen op begroting 2023 van LVO en KomLeren.	Conform. Het overlegrecht met de raad heeft plaatsgevonden tijdens de domeinvergadering Sociaal van 5 december 2023.
Zienswijze vaststellen op Toekomstvisie Voortgezet Onderwijs Maastricht van LVO (denominatiekeuze schoollocaties).	Het vaststellen van een zienswijze was niet aan de orde, omdat de huidige denominaties niet wijzigen. De raad is hierover door middel van maandelijkse RIB sociaal domein d.d. 4 juli 2023 geïnformeerd.

4.2 Onderwijshuisvesting

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren de gemeentelijke taken op het gebied van onderwijshuisvesting voor openbaar en bijzonder onderwijs. Denk o.a. aan: nieuwbouw, aanpassing en uitbreiding van bestaande schoolgebouwen; verhuur van bijvoorbeeld een gymnastieklokaal; opstellen programma onderwijshuisvesting. Gemeenten hebben een wettelijke zorgplicht voor de huisvesting van het primair en voortgezet onderwijs. Gemeenten dragen onder andere de kosten van nieuwbouw en uitbreiding.

Wat willen we bereiken?

Goede en duurzame onderwijshuisvesting.

De gemeente heeft samen met de schoolbesturen een verantwoordelijkheid waar het gaat om het investeren in de kwaliteit van de onderwijshuisvesting.

Als gevolg van ontgroening/krimp hebben gemeente en schoolbesturen beiden de verantwoordelijkheid genomen om de ontstane leegstand in schoolgebouwen weg te werken, schoolgebouwen toekomstbestendig te maken en te verduurzamen ((B)ENG en Frisse scholen).

Wat doen we daarvoor?

Ambities coalitie voor de middellange termijn

11.M2 Brede scholengemeenschap aan beide zijden van de Maas.

Ambities coalitie voor de periode 2022 - 2026	
11.C5	Onderzoek naar de bekostiging van de huisvesting van het PO en VO.
11.C6	Brede scholengemeenschappen met een zo ruim mogelijk aanbod van opleidingen aan beide zijden van de Maas.

Prestaties going concern

Meerjarige integrale huisvestingsplannen

Belangrijk is dat de raad kaders stelt aan de gemeentelijke vastgoedpositie ten opzichte van de schoolbesturen. Periodiek worden daartoe meerjarige integrale huisvestingsplannen (IHP's) vastgesteld. Hierin staat opgenomen wat de vraag, het aanbod en de spreiding is voor wat betreft onderwijshuisvesting, nu en in de toekomst, en rekening houdend met alle (maatschappelijke) ontwikkelingen. De uitwerking gaat volgens de beleidslijnen Primair Onderwijs (PO) en Voortgezet Onderwijs (VO). In het IHP Kindcentra dat in december 2019 voor vier jaar door de raad is vastgesteld zijn primair onderwijs, speciaal onderwijs en kinderopvangorganisaties opgenomen. Het aantal locaties basisonderwijs wordt hiermee concreet teruggebracht van (34 locaties in 2016), 18 locaties in 2019 naar 23 in 2023 en 21 in 2025.

Het voortgezet onderwijs zal worden opgenomen in het IHP voortgezet onderwijs dat nog in ontwikkeling is.

Integraal plannen, financieren en realiseren

Schoolbesturen kunnen op basis van de IHP's aanvragen indienen die jaarlijks worden beoordeeld. Uitwerking/realisatie gebeurt op grond van de verordening 'Voorzieningen onderwijs-huis-vesting Maastricht 2021'. Dit wordt vervolgens in de begroting verwerkt. In voorkomende gevallen is het college bevoegd te beslissen op aanvragen met een spoedeisend karakter (aanvragen die ingediend worden na 1 februari en die niet kunnen wachten).

Realisatie prestaties 2023

Conform.

Prestatie-indicatoren	Realisatie					Begroting
	2019	2020	2021	2022	2023	2023
Herschikking aantal scholen PO via IHP	28	28	28	28	28	23
Herschikking aantal scholen VO via IHP	7	7	7	7	7	7
Herschikking aantal scholen (V)SO via IHP	6	6	6	6	6	6

Wat waren de aandachtspunten in 2023?

Realisatie 2023	
Kaderstellend en controlerend (raadsbevoegdheden)	
Vaststellen Integraal Huisvestingsplan VO Maastricht 2024--2028 (2 ^e kwartaal 2023)	Planning is verschoven naar het vierde kwartaal 2024 vanwege het advies van de Adviescommissie Route Voortgezet Onderwijs (Arvo), de keuzes van Stichting LVO over het onderwijsaanbod en de hieruit volgende haalbaarheidsonderzoeken naar de beoogde locaties meer tijd vroegen voor het maken van een IHP VO. Op 14 april 2023 is raad geïnformeerd middels een RIB.
Actualiseren en vaststellen IHP Kindcentra voor 2024-2028 in 3 ^e kwartaal 2023)	Besluitvorming over de actualisatie is voorzien voor het 4 ^e kwartaal 2024.
Uitvoering (collegebevoegdheden)	

Realisatie Programma onderwijshuisvesting 2023 voor de Kindcentra, speciaal- en voortgezet onderwijs:
Locaties:

- Kindcentrum De Groene Loper (voorbereiding nieuwbouw voor Regenboog, Nutsschool en kinderopvang);
- Kindcentrum Dynamiek (voorbereiding renovatie);
- Kindcentrum Scharn (voorbereiding nieuwbouw);
- Kindcentrum Belfort (JF Kennedy, Emile Wesly, kinderopvang en plusvoorzieningen);
- Uitbreiding Bernard Lievegoedschool;
- Kindcentrum Petrus en Paulus Wolder (renovatie en uitbreiding).

Vaststellen van Programma en Overzicht onderwijshuisvesting 2023 voor de Kindcentra, speciaal- en voortgezet onderwijs

Realisatie 2023

Vorbereidingen lopen, geplande uitvoering/start bouw na schoolvakantie 2024.

Vanwege hoge renovatiekosten en stijgende leerlingaantallen wordt renovatie heroverwogen. Vervangende nieuwbouw of nieuwbouw op een alternatieve locatie wordt onderzocht en wordt meegenomen in besluitvorming over actualisatie.

Conform.

Conform.

Conform.

Vanwege groei van de school zijn nieuwe prognoses van belang. Deze zijn begin 2024 ontvangen. Het uitbreidingsverzoek is nu in voorbereiding en zal ter besluitvorming voorgelegd worden bij de actualisatie.

Conform.

Onvoorziene inspanningen 2023

Montessorischool

In mei 2023 hebben de initiatiefnemers voor een Montessorischool voor het voortgezet onderwijs in Maastricht een bekostigingsbesluit van het ministerie ontvangen. Vervolgens zijn er gesprekken gevoerd over de (on)mogelijkheden rondom het huisvestingsvraagstuk. De locatie Bergmansweg 1-2 is voorzien voor de huisvesting van het Montessori College Maastricht. De raad is hierover in een RIB d.d. 18 oktober 2023 geïnformeerd.

Wat heeft het gekost?

Onderwijshuisvesting (4.2)	(bedragen x € 1.000)			
	begroting 2023 primitief	begroting 2023 na wijziging	rekening 2023	resultaat 2023
Lasten	5.283	4.560	4.793	233 N
Baten	352	433	795	362 V
Saldo van baten en lasten	-4.931	-4.127	-3.998	129 V
Toevoeging reserves	0	0	0	0 N
Onttrekking reserves	0	0	0	0 N
Saldo mutaties reserves	0	0	0	0 N
Resultaat	-4.931	-4.127	-3.998	129 V

Afwijkingen	(bedragen x € 1.000)			
	lasten	baten	mutaties reserves	totaal
Huren onderwijshuisvesting	52 N	240 V		188 V
Schade onderwijshuisvesting	396 N	100 V		296 N
Energiekosten onderwijshuisvesting	146 N	22 V		124 N
Kapitaallasten	325 V			325 V
Overige verschillen (saldo posten kleiner dan € 100.000)	36 V			36 V
Totaal afwijkingen	233 N	362 V	0 N	129 V

Door een toename aan capaciteitsvraagstukken zijn er in 2023 hogere kosten opgetreden voor het voorzien in tijdelijke huisvesting onderwijs (noodunits) á € 0,052 mln. Daartegenover is er sprake van een voordeel van € 0,240 mln. aan hogere huuropbrengsten door de verhuur van tijdelijk leegstaande klaslokalen.

Als gevolg van een behoorlijk aantal waterschades bij diverse schoolgebouwen hebben veel herstelwerkzaamheden plaatsgevonden wat resulteert in een negatief resultaat van € 0,396 mln. Voor de kosten die het eigen risico overtreffen wordt vanuit de verzekeraar een vergoeding verwacht van circa € 0,100 mln.

Als gevolg van de gestegen energieprijzen zijn de energiekosten voor onderwijshuisvesting hoger dan begroot in 2023. Dit resulteert in een negatief resultaat van € 0,146 mln.

Verder is de aan de taakvelden toe te rekenen rente conform de BBV-richtlijnen op basis van de werkelijke rentelasten over 2023 verlaagd van 0,5% naar 0% waardoor de werkelijke kapitaallasten dalen. Dit zorgt voor een onderuitputting op de kapitaallasten van € 0,325 mln.

4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren het lokaal onderwijsbeleid en de leerlingenvoorzieningen. Denk o.a. aan: onderwijs-ondersteuning: ondersteuning leerkrachten en directie; achterstandenbeleid; afstemming passend onderwijs-jeugdhulp; volwasseneducatie; peuteropvang; leerling-zorg en leerlingbegeleiding; leerlingenvervoer; stimuleren schooldeelname: leerplicht en voorkomen voortijdig schoolverlaten.

Wat willen we bereiken?

Samen met de schoolbesturen in het onderwijs en andere relevante kindpartners zorgen voor een kwalitatief hoogwaardige pedagogische basisinfrastructuur in de stad, waarin ieder individu zich thuis voelt, gelijke kansen heeft en zijn of haar talenten optimaal kan ontwikkelen om vervolgens volwaardig deel te kunnen nemen aan de samenleving.

Effectindicatoren	Realisatie					Begroting
	2018 /2019	2019 /2020	2020 /2021	2021 /2022	2022 /2023	2022 /2023
Aantal leerplichtigen van 5 – 18 jaar	11.759	11.631	11.313	11.387	11.587	11.500

Effectindicatoren	Realisatie					Begroting
per 1 oktober ¹						
Aantal uitgeschreven leerlingen zonder startkwalificatie (VSV) per 1 oktober	229	178	173	185	214	170
Jaar	2019	2020	2021	2022	2023	2023
VVE:						
% van alle peuters dat gebruik maakt van peuteropvang met VVE-programma	84	85	86	79	Nog niet bekend	86
% van alle peuters met door GGD geïndiceerde ondersteuningsbehoefte dat gebruik maakt van peuteropvang met VVE-programma (doelgroep)	72	75	82	88	Nog niet bekend	84
Jaar	2019	2020	2021	2022	2023	2023
Onderwijsachterstand						
% Peuters en basisschoolleerlingen met het risico op (onderwijs)achterstand per 1 oktober ²	17	18	18	17	17	18
<p>1) Bron van de indicator: Jaarverslag Leerplicht/RMC.</p> <p>2) Hoe hoger dit percentage, hoe meer doelgroepeuters (met VVE-indicatie) wij bereiken met een VVE- programma. De indicator is door het CBS i.o.v. ministerie OCW bepaald op basis van de omgevingskenmerken: opleidingsniveau van ouders, herkomst, verblijfsduur van de moeder in NL, wel of niet in de schuldsanering, het gemiddelde opleidingsniveau van de moeder op school. Bron: CBS, dashboard onderwijskansen.</p>						

Wat doen we daarvoor?

Ambities coalitie voor de middellange termijn

11.M1 Bevorderen van kansengelijkheid, te beginnen in het onderwijs.

Ambities coalitie voor de periode 2022 - 2026

11.C1 Aanpak laaggeletterdheid.

11.C2 Elk kind toegang tot boeken (inclusief stimuleren van bibliotheek op school), tot sport en cultuur.

11.C7 Onderzoek naar de wenselijkheid van meer internationaal aanbod in basis- en voortgezet onderwijs.

11.C8 Verder onderzoeken we mogelijkheden voor het aanbieden van schoolontbijt/schoollunch in het kader van gezond kindcentrum in beweging.

Prestaties going concern

- Samen met onze partners uitvoering gegeven aan de Lokale Educatieve Agenda als gezamenlijke uitvoeringsagenda van de Onderwijsvisie Samen Leren in Maastricht middels een subsidielijin voor scholen.
- Vormgeven van Onderwijsachterstandenbeleid met als belangrijk onderdeel de stedelijke coördinatie verzorgen op Voor- en Vroegschoolse Educatie door intensieve samenwerking met schoolbesturen, VVE-gecertificeerde kinderopvangorganisaties en andere relevante partners.
- Deelname aan Gelijke Kansen Alliantie, een stedenalliantie van Ministerie van OCW via de Pilot Gezonde Basisschool van de Toekomst IKC Manjefiek, Pilot verbreed dagarrangement KernKindcentrum Groene Loper.
- Uitvoeren van wettelijke leerplicht- en RMC-taken.
- Vormgeven afstemming en samenwerking Passend Onderwijs-Jeugd.
- Vormgeven Passend Onderwijs-Participatie voor kwetsbare jongeren met een afstand tot de arbeidsmarkt.
- Jeugdbeleid 'Opgroeien in een Kansrijke Omgeving (OKO).

Realisatie prestaties 2023

Conform.

Wat waren de aandachtspunten in 2023?

	Realisatie 2023
Kaderstellend en controlerend (raadsbevoegdheden)	
Vaststellen Verordening Leerlingenvervoer (tweede kwartaal 2023).	De afstemming in de regio heeft ertoe geleid dat de realisatie van de nieuwe verordening is doorgeschoven naar het vierde kwartaal van 2024.
Uitvoering (collegebevoegdheden)	
Vaststellen jaarverslag leerplicht/RMC/VSV 2021-2022.	Conform.
Voeren van OOGO Passend Onderwijs-Jeugdhulp (Z-L) tussen Portefeuillehouders Onderwijs/Sociaal Domein Maastricht-Heuvelland en onderwijsbestuurders om tot een gezamenlijke ontwikkel- en uitvoeringsagenda te komen.	Conform.
Implementeren/verbeteren van de interprofessionele samenwerking in de Knooppunten Onderwijs-Jeugdhulp in Kindcentra, (V)SO, VO en MBO.	Conform.
Inrichting van Integrale Kindcentra en herschikking van het Voortgezet Onderwijs in brede scholengemeenschappen.	De inrichting van een Integraal Kindcentra is een doorlopend proces en gebeurt in afstemming met de onderwijsorganisaties van het primair onderwijs alsmede onze kinderopvangorganisaties en andere partners. De herschikking van het Voortgezet Onderwijs wordt vertaald naar een IHP Voortgezet Onderwijs en is voorzien voor besluitvorming in de raad in het vierde kwartaal 2024.
Uitbreiden van de aanpak Gezonde basisschool van de toekomst en Gezond Kindcentrum in beweging (Jongeren op Gezond Gewicht) in het kader van de Trendbreuk gezondheid, met uitbreiding naar het Voortgezet en Speciaal Onderwijs.	Gezonde school: 23 van de 37 scholen één of meerdere Gezonde School vignetten. Gezonde kinderopvang: 43 locaties in Maastricht die werken aan gezond KDV. Ondersteuningsaanbod 2023-2024 Maastricht Sport: 10 scholen, waarvan 9 GKB locaties. Beleid & Educatie: <ul style="list-style-type: none">• Voedingseducatie op 9 scholen• Traktatiebeleid op 13 scholen• Drinkbeleid op 10 scholen• Watertappunt aanwezig op 22 scholen Voeding: <ul style="list-style-type: none">• Structureel aanbod ontbijt op 4 scholen• Structureel aanbod lunch op 2 scholen• Deelname nationaal schoolontbijt op 19 scholen• Deelname EU-schoolfruit op 23 scholen

Uitvoering geven aan het Regionaal Programma VSV
2020-2024

Realisatie 2023

Conform.

Onvoorziene inspanningen 2023

Opvang van nieuwkomers

De opvang van nieuwkomers heeft geleid tot extra vraag naar huisvesting en taalonderwijs. Qua huisvesting is het gelukt om de extra vraag op te vangen binnen de bestaande onderwijsgebouwen.

Wat heeft het gekost?

Onderwijsbeleid en leerlingzaken (4.3)	(bedragen x € 1.000)			
	begroting 2023 primitief	begroting 2023 na wijziging	rekening 2023	resultaat 2023
Lasten	8.122	7.655	7.923	268 N
Baten	5.283	5.525	5.786	261 V
Saldo van baten en lasten	-2.839	-2.130	-2.137	7 N
Toevoeging reserves	0	0	0	0 N
Onttrekking reserves	0	50	50	0 N
Saldo mutaties reserves	0	50	50	0 N
Resultaat	-2.839	-2.080	-2.087	7 N

Afwijkingen	(bedragen x € 1.000)			
	begroting 2023 primitief	begroting 2023 na wijziging	rekening 2023	resultaat 2023
Leerlingenvervoer	156 V	179 N		23 N
Onderwijskansenbeleid	328 N	328 V		0 N
Onderwijskansenbeleid incidenteel	229 V			229 V
Onderwijs NPO	285 N	285 V		0 N
Apparaatslasten	26 V	177 N		151 N
Overige verschillen (saldo posten kleiner dan € 100.000)	66 N	4 V		62 N
Totaal afwijkingen	268 N	261 V	0 N	7 N

Het voordeel op de lasten leerlingenvervoer is voor € 0,137 mln. verklaarbaar vanuit de vervoersvergoedingen. Het uitgangspunt bij de bekostiging van leerlingenvervoer is het bevorderen van (goedkoper) zelfstandig vervoer. Door het stimuleren van deze regeling wordt beoogd het (duurdere) vervoer per taxi te verminderen. Het beroep op een vergoeding voor ouders is in 2023 achtergebleven bij de prognose. Daarnaast heeft er in 2023 minder vervoer plaatsgevonden naar de instellingen waardoor de lasten lager uitvallen dan begroot. Hiertegenover staat dat de opbrengst zorgvervoer voor derden ook lager uitvalt dan begroot. Het betreft hier de doorbelasting van de kosten van zorgvervoer van kinderen naar een instelling waar ook onderwijs wordt gegeven. Aangezien er minder vervoer naar de instelling heeft plaatsgevonden valt ook de doorbelasting lager uit dan begroot. Om praktische redenen wordt zorgvervoer soms gecombineerd met leerlingenvervoer.

Het onderwijskansenbeleid (OAB) wordt door het RIJK gecompenseerd. Tegenover de gerealiseerde lasten staat daarom een evenredig gerealiseerd bedrag aan baten van € 0,328 mln. waardoor er geen sprake is van een resultaatteffect.

Het nationaal programma onderwijs (NPO) wordt door het RIJK gecompenseerd. Tegenover de gerealiseerde lasten á € 0,285 mln. staat daarom een evenredig gerealiseerd bedrag aan baten.

Het resultaat op de apparaatskosten ontstaat als gevolg van een herverdeling van de taken bij de medewerkers leerlingenvervoer. Door deze herverdeling is er minder formatie ingezet dan voorzien wat resulteert in lagere apparaatslasten. Daarnaast kon er minder overhead worden doorbelast naar de regio Maastricht-Heuvelland dan begroot wat resulteert in een nadelig resultaat op de baten van € 0.177 mln.

Totaaloverzicht kosten programma

Wat heeft het programma gekost?

Programma 4 Onderwijs	(bedragen x € 1.000)			
	begroting 2023 primitief	begroting 2023 na wijziging	rekening 2023	resultaat 2023
Onderwijshuisvesting (4.2)	5.283	4.560	4.793	233 N
Onderwijsbeleid en leerlingzaken (4.3)	8.122	7.655	7.923	268 N
Totaal lasten	13.405	12.215	12.716	501 N
Onderwijshuisvesting (4.2)	352	433	795	362 V
Onderwijsbeleid en leerlingzaken (4.3)	5.283	5.525	5.786	261 V
Totaal baten	5.635	5.958	6.581	623 V
Onderwijshuisvesting (4.2)	-4.931	-4.127	-3.998	129 V
Onderwijsbeleid en leerlingzaken (4.3)	-2.839	-2.130	-2.137	7 N
Totaal saldo van baten en lasten	-7.770	-6.257	-6.135	122 V
Toevoeging reserves	0	0	0	0 N
Onttrekking reserves	0	50	50	0 N
Saldo mutaties reserves	0	50	50	0 N
Resultaat	-7.770	-6.207	-6.085	122 V
Investerings programma 4 (bedragen x € 1.000)				rekening 2023
Onderwijshuisvesting				5.055

Programma 5 Sport, cultuur en recreatie

Taakvelden

- 5.1 Sportbeleid en activering
- 5.2 Sportaccommodaties
- 5.3 Cultuurpresentatie, -productie en –participatie
- 5.4 Musea
- 5.5 Cultureel erfgoed
- 5.6 Media
- 5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie

BBV-indicatoren ¹	Maastricht				Gemeenten 100.000 - 300.000
	2012	2016	2020	2022	2022
% Inwoners van 19 jaar en ouder dat niet minstens één keer per week sport	48,4	48,5	49,6	46,2	44,2

1) Bron 'waarstaatjegemeente.nl' waarbij geldt gegevens afkomstig van Gezondheidsmonitor (GGD- en, CBS en RIVM). De meest recente meetgegevens zijn weergegeven.

5.1 Sportbeleid en activering

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren de niet-fysieke maatregelen ter stimulering van professionele- en amateursport. Denk o.a. aan: ondersteunen en stimuleren recreatieve sportbeoefening; ondersteunen van organisaties die zich met sport bezighouden; sport in de buurt en combinatiefuncties.

Wat willen we bereiken?

Meer Maastrichtenaren laten sporten en bewegen.

Effectindicatoren ¹	Realisatie						Begroting
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2023
% Maastrichtenaren van 18+ jaar dat tenminste 12 keer per jaar deelneemt aan sport ²	60	Geen meting			62	Geen meting	60
% Maastrichtenaren van 18+ jaar dat op tenminste 5 dagen per week een half uur matig intensieve lichamelijke activiteit verricht ³	60	Geen meting			53	Geen meting	58

1) Buurtmonitor: meting in 2018 en 2022; volgende meting in 2024.

2) RSO-norm (sportlessen op school tellen niet mee, sportactiviteiten in vakantie tellen wel mee).

3) NNGB-norm: % Maastrichtenaren van 18+ jaar dat op tenminste 5 dagen per week een half uur matig intensieve lichamelijke activiteit verricht.

Wat doen we daarvoor?

Ambities coalitie voor de middellange termijn

9.M1 Verhogen sport- en beweegdeelname van de Maastrichtenaar.

Ambities coalitie voor de periode 2022 - 2026

9.C1 Voortzetten programma's Maastricht Sport in combinatie met partners.

9.C6 Koesteren grote sportevenementen.

9.C7 Gesprekken met MVV over talentontwikkeling en maatschappelijke verbinding.

11.C2 Elk kind toegang tot boeken (inclusief stimuleren van bibliotheek op school), tot sport en cultuur.

Prestaties going concern

- Het in de lijn van de uitvoeringsnota Sport en Bewegen 2020-2025 voortzetten van de huidige programma's sporten en bewegen samen met partners in de stad.
- Uitvoeren uitvoeringsnota sport -en bewegingsstimulering 2020-2025.

Realisatie prestaties 2023

Conform.

Wat waren de aandachtspunten in 2023?

	Realisatie 2023
Uitvoering (collegebevoegdheden)	
Samen met de 50 partners geven we uitvoering aan de zes ambities van het Maastrichts Sportakkoord. Het doel is om samen met alle partners de lichamelijke en geestelijke vitaliteit van de gehele Maastrichtse bevolking te verbeteren.	Conform, raad is geïnformeerd middels een RIB d.d. 6 maart 2023.
In 2023 wordt een nieuwe aanpak verenigingsondersteuning geïmplementeerd met een accent op de lage sociaal-economische status-wijken	Conform. In 2023 hebben de voorbereidingen plaatsgevonden voor de implementatie 2024.
We gaan in 2023 samen met de sport- en beweegaanbieders op Sportpark West initiatieven ontwikkelen voor een multifunctioneler gebruik van het sportpark met als doel het creëren van een open Sportpark. Hiervoor willen we het SMILE-model als uitgangspunt hanteren. In 2023 zetten we hiervoor een combinatiefunctionaris in op Sportpark West.	Dit model is weliswaar in zijn geheel uitgewerkt maar nog niet geïmplementeerd omdat we nu afstemming en draagvlak moeten realiseren met IZA/GALA, Gebiedsgericht werken en Preventie met Gezag.

Wat heeft het gekost?

Sportbeleid en activering (5.1)	(bedragen x € 1.000)			
	begroting 2023 primitief	begroting 2023 na wijziging	rekening 2023	resultaat 2023
Lasten	2.988	3.155	2.864	291 V
Baten	438	1.220	1.430	210 V
Saldo van baten en lasten	-2.550	-1.934	-1.434	500 V
Toevoeging reserves	261	305	305	0 V
Onttrekking reserves	345	100	12	88 N
Saldo mutaties reserves	84	-205	-293	88 N
Resultaat	-2.466	-2.140	-1.727	413 V

Afwijkingen	(bedragen x € 1.000)			
	lasten	baten	mutaties reserves	totaal
Gezond Actief Leven Akkoord	167 N	231 V		64 V
Beweggroepen	176 V			176 V
Apparaatslasten	213 V			213 V
Overige verschillen (saldo posten kleiner dan € 100.000)	69 V	21 N	88 N	40 N
Totaal afwijkingen	291 V	210 V	88 N	413 V

Programma Gezond Actief Leven Akkoord (GALA) heeft zijn aanloop gehad in dit jaar. Alle gemaakte kosten worden gecompenseerd door één specifieke uitkering vanuit het Rijk die alle financiële middelen die de gemeente ontvangt voor deze taken bundelt. De voor jaarschijf 2023 toegekende middelen zijn toereikend gebleken. Het restant blijft beschikbaar voor uitgaven 2024. Het voordeel van per saldo € 0,064 mln. is het gevolg van een hogere uitkering voor de regeling combinatiefunctionarissen.

Omdat veel kosten die gemaakt zijn voor beweeggroepen (zaalhuur, materiaal, begeleiders) ten laste konden worden gebracht van projecten die gefinancierd worden uit de Specifiek Uitkering Gala-gelden (valpreventie, welzijn op recept) is een onderuitputting op het budget voor beweeggroepen ontstaan.

Doordat een deel van de loonkosten van combinatiefunctionarissen gedekt worden uit de Specifieke Uitkering Gala-gelden, is een voordeel ontstaan op de apparaatskosten.

5.2 Sportaccommodaties

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren alle accommodaties voor sportbeoefening. Denk o.a. aan: sporthallen, zwembaden; (natuur- en kunstgras) velden; trapveldjes in de wijk.

Wat willen we bereiken?

Sport- en beweegvoorzieningen die aansluiten bij de behoefte in de stad waardoor meer Maastrichtenaars gaan en blijven sporten en bewegen. In navolging van de buitensportaccommodaties zetten we de komende jaren in op een kwaliteitsverbetering van onze binnensportaccommodaties. We bevorderen het multifunctioneel gebruik van sportaccommodaties. En we verbeteren de openbare sport- en speelmogelijkheden in de openbare ruimte.

Wat doen we daarvoor?

Ambities coalitie voor de middellange termijn

9.M2	Gezamenlijk gebruik van sportaccommodaties als ontmoetingspunt in de wijk.
------	--

Ambities coalitie voor de periode 2022 - 2026

6.C4	Er komt meer ruimte voor het uitdaagrecht, ofwel het 'right to challenge'.
9.C2	Verbeteren van de sportaccommodaties.
9.C3	Bevorderen van multifunctioneel gebruik van sport- en overige (wijk)accommodaties.
9.C4	Verbeteren van sport- en speelmogelijkheden in de openbare ruimte.
9.C5	Right to Challenge voor organisaties die zelf verantwoordelijk willen zijn voor hun voorzieningen.
9.C8	Waar bij de buitensportaccommodaties al kwaliteitsslagen zijn gemaakt, is dat bij de binnensport nog niet het geval. De komende jaren investeren we daarom in onze gymzalen en sporthallen om ook deze faciliteiten aantrekkelijk te houden voor onze inwoners.

Prestaties going concern

We zetten onze sportaccommodaties zodanig in dat ze tegemoetkomen aan en in evenwicht zijn met de wensen, behoeften, vraag en gedragspatronen van gebruikers.

We streven naar een optimale bezetting van alle sportaccommodaties alvorens we overgaan tot nieuwe investeringen.

We geven uitvoering aan de speerpunten in de nota Beweegvriendelijk Maastricht, te weten:

- Creëren van een beweegvriendelijke omgeving bij de Integrale Kindcentra en Voortgezet Onderwijslocaties.
- We zetten in op behoud van bestaande hotspots en stimuleren en ondersteunen particuliere initiatieven rondom sport- en bewegen in de openbare ruimte.
- Kwaliteitsslag openbare sport- en speelplekken.
- Wij stimuleren en ondersteunen de hoofdgebruikers van sportparken die gezamenlijk initiatieven ontwikkelen om te komen tot open sportparken.
- We haken aan bij het groenplan en de Omgevingsvisie Maastricht 2040 om te komen tot groene beweegvriendelijke omgevingen.
- We programmeren sport- en bewegingsstimuleringsactiviteiten in de buitenruimte.

Realisatie prestaties 2023

Conform.

Wat waren de aandachtspunten in 2023?

	Realisatie 2023
Kaderstellend en controlerend (raadsbevoegdheden)	
<p>In het 2e kwartaal staat deel 1 van de nota 'Tweede tranche toekomstbestendige binnensportaccommodaties 2023-2033' op de raadsagenda. Het raadsvoorstel bevat voorstellen voor optimalisatie en spreiding van binnensportaccommodaties Maastricht 2023-2033 gekoppeld aan de onderwijsontwikkelingen vanuit het Integraal huisvestingsplan primair onderwijs (o.a. nieuwbouw/renovatie binnensportvoorzieningen rondom KKC Groene Loper, KKC Belfort, KC Scharn en in De Heeg), een meerjarig investeringsplan 2023-2033 en het transitieplan voor sporthal De Heeg (inclusief sportvoorziening IKC Ziezo).</p>	<p>Op 14 april is raad geïnformeerd middels een RIB, dat door de inhoudelijke koppeling aan het Integraal Huisvestingsplan Primair Onderwijs (IHP PO) deel 1 van de nota samen met de actualisatie IHP PO aan de raad wordt voorgelegd. In 2023 is gestart met de actualisatie van het huidige IHP primair onderwijs en speciaal onderwijs. De complexiteit van de lopende projecten en de leerlingenprognoses met toenemend aantal leerlingen hebben ertoe geleid dat er vooruitlopend op de actualisatie en vaststelling de kaders en (financiële) uitgangspunten zijn herzien. Hierdoor heeft het traject rondom de actualisatie enige vertraging opgelopen. De actualisatie en vaststelling van het IHP primair onderwijs en speciaal onderwijs, inclusief de koppeling met de binnensportaccommodaties, welke was voorzien in voor het derde kwartaal van 2023, zal naar verwachting in het derde kwartaal 2024 in de raad worden behandeld.</p>
<p>In het 2e kwartaal leggen we de raad de businesscases voor over de binnensportvoorzieningen nabij KC Scharn, KKC Belfort, KKC Groene Loper en ter vervanging van sporthal De Heeg. Hierbij haken we aan bij de planning van de nieuwbouw van deze kindcentra.</p>	<p>Conform, zie raadsbesluit van 27 juni 2023.</p>
<p>In deel 2 van de nota 'Tweede tranche toekomstbestendige binnensportaccommodaties 2023-2033' vindt koppeling plaats met het IHP VO. Dit deel wordt 3 maanden na raadsbesluit IHP VO ingediend voor besluitvorming door de raad.</p>	<p>In afwachting op het advies van de onafhankelijke commissie ARVO heeft het proces rondom het IHP VO stilgelegen. De raad is hiervan op de hoogte gebracht middels een RIB (18 november 2022). De voorzitter van de commissie heeft op 21 maart 2023 het rapport gepresenteerd. Stichting LVO heeft mede op basis van dit advies een ontwikkel-richting voor het onderwijsaanbod bepaald. Deze ontwikkelrichting moet met LVO worden vertaald in het nog op te stellen integraal huisvestingsplan (IHP) Voortgezet onderwijs, welke naar verwachting in het vierde kwartaal 2024 ter besluitvorming aan de raad zal worden voorgelegd. Hierin wordt de koppeling met de binnensportaccommodaties meegenomen.</p>

Realisatie 2023

Conform, zie raadsbesluit 25 april 2023

In het 1e kwartaal is een raadsvoorstel kwaliteitsverbetering openbare sport- en speelvoorzieningen (inclusief financiële onderbouwing en een meerjarenplan) voorzien. Dit is gebaseerd op de opgehaalde wensen van inwoners uit het participatieproces met alle buurten en een aantal specifieke doelgroepen, conform raadsopdracht april 2021. We zetten in op bereikbare en goed onderhouden openbare sport- en speelvoorzieningen.

Uitvoering (collegebevoegdheden)

Na het sportseizoen 2021-2022 vindt een tussenevaluatie van de tarievennota sport plaats. De raad wordt hierover in 2023 geïnformeerd.

In verband met de coronaperiode 2020, 2021 en het eerste kwartaal van 2022 hebben er geen volwaardige huurperiodes plaatsgevonden om de evaluatie mee uit te voeren. De opdracht om de evaluatie uit te voeren is extern uitgezet en de resultaten zijn in het tweede kwartaal van 2024 beschikbaar.

In 2023 werken we samen met betrokken partijen (o.a. schoolbestuur, bewoners en kinderopvang), aan de integrale planontwikkeling van een (groene) beweegvriendelijke omgeving bij kindcentra Groene Loper en Belfort.

Conform.

Wat heeft het gekost?

Sportaccommodaties (5.2)	(bedragen x € 1.000)			
	begroting 2023 primitief	begroting 2023 na wijziging	rekening 2023	resultaat 2023
Lasten	8.490	9.801	10.763	962 N
Baten	3.018	4.354	5.386	1.032 V
Saldo van baten en lasten	-5.472	-5.447	-5.377	70 V
Toevoeging reserves	130	130	130	0 N
Onttrekking reserves	171	571	205	366 N
Saldo mutaties reserves	41	441	75	366 N
Resultaat	-5.431	-5.006	-5.302	296 N

Afwijkingen	(bedragen x € 1.000)			
	lasten	baten	mutaties reserves	totaal
Energiekosten	1.525 N	669 V		856 N
Reserve energie noodfonds	329 V	33 V	362 N	0 N
SPUK Sport BTW regeling		300 V		300 V
Onderhoud sportvelden	57 V			57 V
Kapitaallasten	144 V			144 V
Overige verschillen (saldo posten kleiner dan € 100.000)	33 V	30 V	4 N	59 V
Totaal afwijkingen	962 N	1.032 V	366 N	296 N

De laatste twee jaren zijn de energiekosten explosief gestegen. Daar staat een Rijkscompensatie voor het zwembad tegenover. Deze compensatie heeft betrekking op 2022 en 2023. Per saldo ontstaat een nadeel van € 0,856 mln. Dit nadeel wordt gedekt door de hogere uitkering gemeentefonds en stelpost indexering (programma 0), waardoor gemeentebreed sprake is van een budgettair neutraal effect.

Amateur sportverenigingen konden in 2023 beroep doen op een vergoeding voor de meerkosten energie vanuit de reserve energie noodfonds. Daar is weinig gebruik van gemaakt, mede doordat ook vanuit het Rijk een regeling is ingesteld (NEAS, Noodfonds Energie AmateurSportverenigingen).

Vanuit de Specifieke Uitkering Sport regeling kan de BTW op sportactiviteiten worden gecompenseerd. Aangezien de BTW op energie hoger was dan bij de aanvraag is berekend (de aanvraag wordt bepaald op begrotingsbedragen), is de BTW-compensatie hoger dan begroot.

Vanwege gunstige klimatologische omstandigheden zijn de onderhoudskosten van de buitensportaccommodaties lager dan begroot.

De kapitaallasten vallen lager uit doordat de werkelijke rentelasten over 2023 lager zijn. Dit leidt conform BBV-voorschriften tot een verlaging (naar 0%) van de omslagrente.

5.3 Cultuurpresentatie, -productie en -participatie

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren activiteiten als het (mee)maken van beeldende kunst, muziek, dans en toneel, het mogelijk maken en stimuleren. Denk o.a. aan: subsidiëren van podia voor muziek, dans en toneel; subsidiëren gezelschappen voor muziek, dans en toneel; accommodaties voor beeldende kunst; subsidies voor beeldend kunstenaars en projecten; kunstankopen waaronder kunstwerken in de openbare ruimte; subsidiëren van cultuuruitingen op het gebied van film en video; kunstzinnige vorming en cultuureducatie, bevorderen van een educatief aanbod; culturele manifestaties waaronder stadsbreed cultureel festival.

Wat willen we bereiken?

Maastricht is een aantrekkelijke ontmoetingsstad met een verrassend cultureel klimaat. Samen met cultuurmakers en inwoners werken we aan een inclusieve stad, waarin maken en meemaken van cultuur voor iedereen mogelijk is van jongs af aan. Cultuur speelt een prominente rol, nu en in de toekomst van onze stad. Cultuur heeft een intrinsieke waarde en is een constructieve bouwsteen binnen Maastricht. Cultuur is daarnaast belangrijk voor economie, voor ruimtelijke inrichting, voor bezoekaantrekkelijkheid, als vestigingsfactor, voor het imago van Maastricht, voor de leefbaarheid en voor de sociale samenhang en zingeving. Cultuur biedt daarnaast verbeeldingskracht om oplossingen te vinden voor complexe en actuele maatschappelijke vraagstukken. De Maastrichtse cultuur speelt ook regionaal in de Culturregio Zuid, provinciaal en in de euregio een belangrijke rol.

Effectindicatoren	Realisatie					Begroting
	2019	2020	2021	2022	2023	2023
Aantal culturele instellingen met rijkssubsidie, die zijn opgenomen in BIS ¹	6	6	7	7	7	7
Aantal bezoekers gesubsidieerde professionele instellingen ^{2a}	1.110.000	110.000	Geen meting	1.100.000	Geen meting	Geen meting
% Maastrichtenaren vanaf 18 jaar dat:						
- de afgelopen 12 maanden minstens één keer per maand een culturele activiteit heeft beoefend ^{2b,4}	Geen meting	38	30	31	35	≥31
- de afgelopen 12 maanden een culturele activiteit heeft beoefend ^{2b,4}	Geen meting	54	47	49	52	≥49
- de afgelopen 12 maanden een bioscoop of filmhuis heeft bezocht ^{2b}	Geen meting		41	60	67	≥60
% Kinderen van 6 tot 18 jaar dat:						
- de afgelopen 12 maanden minstens één keer per maand een culturele activiteit heeft beoefend ^{2c}		Geen meting		42	52	≥42
- de afgelopen 12 maanden een culturele activiteit heeft beoefend ^{2c}		Geen meting		53	65	≥53
- de afgelopen 12 maanden een bioscoop of filmhuis heeft bezocht ^{2c}		Geen meting		86	84	≥86

1. De Raad voor Cultuur adviseert het ministerie OCW over de toekenning van rijkssubsidies aan culturele instellingen in het kader van de Basisinfrastructuur (BIS). Dit gebeurt eens in de vier jaar (periode 2017-2020, 2021-2024 en 2025-2028)
2. Bron: 2a) verslagen culturele instellingen; 2b) Stadspeiling onder 18 jaar en ouder; 2c) Stadspeiling aan ouders met kinderen tussen 6 en 18 jaar (voor elk kind apart beantwoord);

Wat doen we daarvoor?

Ambities coalitie voor de middellange termijn	
8.M1	Vergroten van de mogelijkheden voor alle jeugdigen om cultuur te kunnen meemaken.
8.M2	Versterken van de verbinding tussen amateurs en professionals, omdat die dynamiek nieuw talent helpt ontdekken en de verenigingen vitaal houdt.
8.M3	Versterken van netwerk tussen culturele makers onderling en met maatschappelijke en economische partijen in de stad en regio, onder andere via faciliteren en stimuleren cross-overs om bijdrage te leveren aan vraagstukken van de stad.
8.M4	Bijdragen leveren aan vergroten veerkracht van de wijken in samenwerking met culturele partners.
8.M5	Met makers, instellingen en activiteiten impuls geven aan ontwikkeling van diversiteit van functies in binnenstad en daarmee een bijdrage te leveren aan de ontwikkeling van het centrum als "place to become".
8.M6	De bijdrage van cultuur voor ambities Maastricht als "gezonde stad" meer uitwerken en zichtbaar maken
Ambities coalitie voor de periode 2022 - 2026	
2.C3	Samen met partijen geven we verdere richting aan de ontwikkeling van de binnenstad, gericht op een mix van functies, waar ook wonen en cultuur onderdeel van uitmaken.
8.C1	We geven een impuls aan cultuureducatie, zoals de ondersteuning van het muziekonderwijs op scholen, zo mogelijk in samenwerking met amateurverenigingen.
8.C2	We ondersteunen en investeren meer in onze amateurverenigingen. Zij zijn van grote waarde voor de stad.
8.C3	We stimuleren de samenwerking tussen deze verenigingen met andere maatschappelijke organisaties in de buurt en met de professionele makers, instellingen en kunstopleidingen die onze stad rijk is. Zo ondersteunen we de veerkracht van inwoners en wijken.
8.C4	We stimuleren en ondersteunen initiatieven op het gebied van Maastrichtse taal- en cultuur.
8.C5	In 2024 organiseren we een Maastrichtjaar om de verbindende kracht van cultuur in de stad een impuls te geven.
8.C6	Inzetten op meer (tijdelijke) ruimte voor makers samen met maatschappelijke partners: leegstandsbeheerders, woningcorporaties en particuliere eigenaren.
8.C7	We houden vast aan de realisatie van een Middenzaal omdat dit de positie van de amateurkunst in de stad versterkt en hen een eigen podium geeft. We onderzoeken de realisatie in het theater aan het Vrijthof, omdat dit de voorkeurslocatie voor deze middenzaal is.
8.C8	We onderzoeken hoe de Bonbonnière weer een vitale rol kan vervullen in onze stad, bij voorkeur in een culturele context.
8.C9	De openingstijden van Centre Céramique worden verruimd.
8.C10	De subsidie voor de Muziekgieterij wordt conform afspraak tot 2024 stap voor stap verhoogd. In 2024 wordt bekeken wat structureel nodig is.

8.C12	We blijven met het Rijk en onze regionale partners samenwerken bij de verdere ontwikkeling van de stedelijke cultuurregio en reserveren middelen om de rijksregeling te matchen.
8.C14	We benutten de verbindende kracht van cultuur met onze maatschappelijke opgaven en de verbeeldingskracht van cultuur met gebiedsontwikkeling.
8.C15	We onderzoeken – in samenspraak met regio en Provincie - of een kandidatuur voor Culturele Hoofdstad in 2033 de verbindende kracht van cultuur in de (Eur)regio kan versterken en welke Zuid-Limburgse stad hiervoor het meest kansrijk is. Daarnaast gaan we actief op zoek naar meer culturele samenwerking over de grens.
8.C16	We stimuleren cultureel ondernemerschap bij onze culturele instellingen. We bekijken op welke manier we het Theater aan het Vrijthof intern kunnen verzelfstandigen.
11.C2	Elk kind toegang tot boeken (inclusief stimuleren van bibliotheek op school), tot sport en cultuur.

Prestaties going concern

Maastricht is een stad waarin iedereen cultuur kan maken en meemaken

- We versterken de verbinding tussen amateurs en professionals.
- We geven een impuls aan cultuureducatie.
- We stimuleren de samenwerking tussen verenigingen met andere maatschappelijke organisaties in de buurt. Zo ondersteunen we de veerkracht van inwoners en wijken.
- We ondersteunen de georganiseerde en de niet-georganiseerde amateurkunst- en cultuurbeoefening.
- We verlenen subsidies voor amateurkunstverenigingen.
- We bieden een subsidieregeling voor projecten die de (vernieuwing van) cultuurparticipatie bevorderen, stadsbreed en in de buurten.
- We vragen professionele cultuurmakers om het publiek actief te betrekken bij hun activiteiten.
- We vergroten kansen door meemaken van cultuur voor kinderen en jongeren mogelijk te maken.
- We zetten het Jeugdfonds Cultuur in om meer kinderen actief te kunnen laten meedoen.
- We ondersteunen jong talent.
- We ondersteunen een platform voor muzikeducatie en talentontwikkeling in de vorm van een concours.
- Vanuit Centre Céramique, Kumulus en Natuurhistorisch museum bieden we de mogelijkheid om laagdrempelig deel te nemen aan de cyclus van cultuur waarin leren, ontwikkelen, presenteren en produceren elkaar versterken.
- De mogelijkheid om laagdrempelig deel te nemen bieden we onder andere met de bibliotheek, maar ook via de ruimte voor debat, informatie-uitwisseling, exposities over actuele thema's en de presentatie van Maastrichts erfgoed.
- Daarnaast bieden we natuurlijk de faciliteiten voor educatieve mogelijkheden (cursussen, workshops) op het gebied van kunst en cultuur.

Stimuleren van presentatie en productie van kunst en cultuur

- We bieden vanuit het Theater aan het Vrijthof een breed en divers toegankelijk aanbod voor bewoners en bezoekers.
- Op basis van de Subsidieregeling Meerjarige Subsidie professionele kunst 2021-2024 faciliteren we culturele functies in de stad zoals het poppodium, het stadgezelschap toneel, het filmhuis, het festival sacrale muziek en het stadsgezelschap dans.
- We subsidiëren het stadsbrede cultuurfestival, dat in samenwerking met cultuurpartners een meerdaags programma met zeer uiteenlopende activiteiten biedt.
- Jaarlijkse evaluatie van de Muziekgieterij.

Positie Maastricht als landelijk Cultureel Brandpunt verstevigen

- Om deze status te handhaven faciliteren en subsidiëren we de in samenspraak met het Rijk aangewezen functies (7 BiS-functies 2021-2024). Samen met de provincie organiseren we dat de voortrekkersrol, die deze organisaties vervullen, verbonden wordt aan de kansen en mogelijkheden binnen de culturele infrastructuur van Limburg.
- We geven uitvoering aan het convenant voor de Stedelijke Cultuurregio Zuid en ondersteunen samen met de partnersteden, de provincie en het Rijk deze functies door middel van subsidies.

Versterken culturele aantrekkingskracht

- We investeren in de culturele infrastructuur om de verbinding tussen de professionele kunsten en cultuurparticipatie te versterken en om zo een aantrekkelijke cultuurstad te blijven.
- We investeren in startende culturele ondernemingen en in de verblijfskwaliteit voor “artists in residence” via het actieprogramma creatieve maakindustrie.
- We investeren in de creatieve industrie van Maastricht vanuit een economisch perspectief
- Via het atelierbeleid en samen met onze partner daarbinnen houden we de voorraad permanente ateliers betaalbaar en toegankelijk voor (startende) kunstenaars en creatieve makers d.m.v. aandacht voor talentontwikkeling en doorgroei. Daarnaast trachten we samen met partners (leegstandsbeheerders, woningcorporaties en particuliere eigenaren) de tijdelijke voorraad ateliers te vergroten buiten het gemeentelijk vastgoed zodat kunstenaars en creatieve makers de ruimte krijgen die ze nodig hebben en de economische/maatschappelijke waarde die ze hebben voor de stad wordt gevoeld en geborgd.

Realisatie prestaties 2023

Conform.

Wat waren de aandachtspunten in 2023?

	Realisatie 2023
Uitvoering (collegebevoegdheden)	
Vasthouden aan realisatie van een Middenzaal, omdat dit de positie van de amateurkunst in de stad versterkt en hen een eigen podium geeft.	Conform. Instemming van de raad over votering budget (25 april 2023).
Uitvoeren onderzoek naar de verzelfstandiging van het Theater aan het Vrijthof om het cultureel ondernemerschap te bevorderen	De eerste stap is een onderzoek naar interne verzelfstandiging. Vanwege complexiteit van de ontvlechting worden de uitkomsten in 2024 verwacht.
Onderzoeken hoe de Bonbonnière weer een vitale rol kan vervullen in onze stad, bij voorkeur in een culturele context.	Met de initiatiefnemers werken we intensief samen in deze fase van voorbereidend onderzoek. De intentieovereenkomst met hen is verlengd tot 1 augustus 2024 om te komen tot een principeverzoek voor de herontwikkeling.
De rol van Kumulus is in 2022 veranderd van een aanbiedende naar een faciliterende rol op het gebied van cultuureducatie. In 2023 wordt de transitie geëvalueerd. De raad informeren we hierover.	Presentatie heeft plaatsgevonden in de domeinvergadering Economie en Cultuur (12 maart 2024).
In 2023 verhuist philharmonie zuidnederland naar de Theresiakerk. Daarmee wordt ook een stap gezet richting realisatie van de Middenzaal in het Theater aan het Vrijthof.	Conform.
Vaststellen van plan van aanpak voor de organisatie van het Maastrichtjaar.	In overleg met organisaties van de Reuzenstoet en de Heiligdomsvaart is het Maastrichtjaar uitgesteld naar 2026.
Conform raadsbesluit (raadsvergadering november 2021) verhogen we de subsidie voor de Muziekgieterij tot en met 2024 stap voor stap.	Conform.

Onvoorzien inspanningen 2023

Cultuureducatie

In het coalitieakkoord 'Maastricht, Stad van verbondenheid 2022-2026' heeft het college de volgende ambities uitgesproken: Het vergroten van de mogelijkheden voor alle jeugdigen om cultuur te kunnen maken en meemaken; een impuls te geven aan cultuureducatie, zoals de ondersteuning van het muziekonderwijs op scholen, zo mogelijk in samenwerking met amateurverenigingen; en het meer ondersteunen en investeren in onze amateurverenigingen. Zij zijn van grote waarde voor de stad. Om uitvoering te geven aan deze ambities heeft het college op 10 juli 2023 besloten het onderdeel projectsubsidie in de Subsidieregeling Amateurkunsten Maastricht 2023 aan te passen. Zo bevorderen en faciliteren we samenwerking tussen het amateurkunstenveld en het onderwijs. In het coalitieakkoord is € 100.000,00 gereserveerd voor de impuls cultuureducatie. Het college verhoogt voor dit doel het subsidieplafond binnen het onderdeel Projectsubsidie van de regeling Amateurkunsten met dit bedrag. De regeling is per september 2023 ingegaan, zodat voor het komende schooljaar 2023-2024 de gelden beschikbaar zijn.

Culturaanbod jongeren

De coronacrisis heeft veel impact gehad op de culturele sector. Speerpunt binnen het Rijks herstelplan culturele sector zijn de jongeren. Het Rijk heeft SPUK-gelden ter beschikking gesteld voor het stimuleren van activiteiten en vormen van eigentijdse cultuurbeoefening door jongeren (14 t/m 27 jaar). Hiervoor is een subsidieregeling opgesteld "Cultuur maken in Maastricht voor, door en met jongeren".

Wat heeft het gekost?

Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie (5.3)	(bedragen x € 1.000)			
	begroting 2023 primitief	begroting 2023 na wijziging	rekening 2023	resultaat 2023
Lasten	15.321	16.765	17.754	989 N
Baten	4.515	4.620	6.266	1.646 V
Saldo van baten en lasten	-10.806	-12.145	-11.488	657 V
Toevoeging reserves	343	445	854	409 N
Onttrekking reserves	184	923	506	417 N
Saldo mutaties reserves	-159	478	-348	826 N
Resultaat	-10.965	-11.666	-11.836	170 N

Afwijkingen	(bedragen x € 1.000)			
	lasten	baten	mutaties reserves	totaal
Muziekonderwijs -verenigingen	100 V		100 N	0 N
Stimuleren Maastrichter taal	199 V		199 N	0 N
Energie noodfonds cultureel	374 V		374 N	0 N
Exploitatie Theater	1.606 N	1.602 V	81 N	85 N
Overige verschillen (saldo posten kleiner dan € 100.000)	56 N	44 V	72 N	85 N
Totaal afwijkingen	989 N	1.646 V	826 N	170 N

De subsidieregeling impuls cultuureducatie, met als ingangsdatum begin september, is vlak voor de zomer vastgesteld en gecommuniceerd naar het amateurkunstenveld en de scholen. Een combinatie (ingangsdatum regeling, aanvraagtermijn en begin schooljaar) van factoren heeft ervoor gezorgd dat geen aanvragen zijn ingediend voor 2023. Er heeft zich wel een aanzienlijk aantal verenigingen en scholen bij Kaleidoscoop en Cultuurmakers gemeld. De middelen zijn middels storting in reserve gereserveerd waardoor ze in 2024 beschikbaar blijven voor hetzelfde doel.

Na besluitvorming in juli 2023 heeft het college samen met partners als Universiteit Maastricht, Hoge School Zuyd, VeldekeKrink, Limbörgse Academie en John Tana, ingezet op de ontwikkeling van de voorwaarden voor het kennismaken, leren, stimuleren en innoveren van de Maastrichtse taal. Dit proces kostte meer tijd dan voorzien waardoor de uitgaven zijn achtergebleven. De middelen zijn middels storting in reserve gereserveerd waardoor ze in 2024 beschikbaar blijven voor hetzelfde doel.

In vergelijking met de prognoses wat betreft stijgende tarieven (opgesteld najaar 2022) blijkt dat de inschattingen van destijds te hoog waren en tarieven minder hard zijn gestegen dan verwacht. Ook was sprake van een 'milde' winter (2022-2023), dat terug te zien is in het energieverbruik (en doorvertaald in de tarieven). De uitgekeerde subsidiebedragen in het kader van het Energie noodfonds cultureel lagen onder andere vanwege deze redenen lager dan voorspeld.

Verder is het zo dat bij het inventariseren van verwachte meerkosten alle bedragen inclusief btw waren meegenomen. Uiteindelijk is in de subsidieregeling bepaald dat voor de berekening van de gestegen energiekosten werd uitgegaan van de kosten inclusief btw indien de organisatie niet btw-plichtig is en exclusief btw indien de organisatie wel btw-plichtig is. Het merendeel van de culturele organisaties die subsidie hebben aangevraagd, zijn btw-plichtig. Dat heeft als gevolg dat de subsidiebedragen ook vanwege deze reden lager zijn dan voorspeld.

De exploitatie van het Theater aan het Vrijthof laat per saldo € 0,085 mln. nadeel zien. Vanwege de dekking van de hogere energiekosten (door een extra bijdrage van het rijk) op een andere taakveld wordt hier een klein negatief resultaat getoond. Dit betekent dat het theater binnen de begroting de hogere kosten op onder meer energie, personeel en inkoop dit jaar zelf heeft kunnen opvangen door hogere inkomsten uit de programmering (waaronder het succes van Musical Les Misérables) en verhuur (zoals rondom concertreeks van Rieu). In de kaartopbrengst is een stijgende lijn te bespeuren, doch de kosten rondom de voorstellingen en andere kosten stijgen ook flink.

5.4 Musea

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren activiteiten gericht op het verwerven, behouden, wetenschappelijk onderzoeken en presenteren van kunst en cultuur. Denk o.a. aan: musea, exposities; archeologie, heemkunde; historische archieven.

Wat willen we bereiken?

We gaan actief museumbeleid ontwikkelen en voeren. We reserveren daarvoor een bescheiden bedrag. We willen bewoners en bezoekers op aantrekkelijke en toegankelijke wijze informeren over de natuurhistorie in Maastricht en omgeving.

Wat doen we daarvoor?

Ambities coalitie voor de periode 2022 - 2026

8.C11 We gaan actief museumbeleid voeren en reserveren daarvoor een bescheiden bedrag.

Prestaties going concern

Binnen het NHMM bieden we een inzicht in de natuurhistorie voor bewoners en bezoekers met daarbij specifieke aandacht voor de lokale natuurhistorie, het geologisch tijdperk Maastrichtien en actieve beleving van de wetenschap

Realisatie prestaties 2023

Conform.

Wat waren de aandachtspunten in 2023?

	Realisatie 2023
Kaderstellend en controlerend (raadsbevoegdheden)	
Vaststellen van museumbeleid in het vierde kwartaal	Conform.
Uitvoering (collegebevoegdheden)	
Vaststellen plan van aanpak rondom de transformatie en ontwikkeling van NHMM	Presentatie aan de raad gegeven op 4 april 2023.

Onvoorziene inspanningen 2023

Maastricht Museum

Op 14 april 2023 is het Maastricht Museum gelanceerd en opende officieel de deuren op 23 juni 2023. Het museum van, voor en over Maastricht is een onderdeel van Centre Céramique.

Centre Céramique

De ontwikkelrichting voor het organisatieonderdeel Centre Céramique (voorheen C3) zoals vastgelegd in het meerjarenplan Centre Céramique 2022-2026 is op 19 maart 2023 middels een collegevoorstel voorgelegd aan het college. Het college is conform akkoord gegaan met deze ontwikkelrichting. In november 2023 werden de toekomstplannen voor het natuurhistorisch museum (onderdeel van het meerjarenplan) gepresenteerd..

Wat heeft het gekost?

Musea (5.4)	(bedragen x € 1.000)			
	begroting 2023 primitief	begroting 2023 na wijziging	rekening 2023	resultaat 2023
Lasten	641	824	737	87 V
Baten	119	174	246	72 V
Saldo van baten en lasten	-522	-649	-491	158 V
Toevoeging reserves	17	18	118	100 N
Onttrekking reserves	0	0	0	0 N
Saldo mutaties reserves	-17	-18	-118	100 N
Resultaat	-539	-667	-609	58 V

Afwijkingen	(bedragen x € 1.000)			
	lasten	baten	mutaties reserves	totaal
Museumbeleid	100 V		100 N	0 N
Overige verschillen (saldo posten kleiner dan € 100.000)	13 N	71 V		58 V
Totaal afwijkingen	87 V	71 V	100 N	58 V

In het coalitieakkoord is opgenomen dat een actief museumbeleid zou worden gevoerd, over 2023-2026. Het museumbeleid is middels vaststelling van de Nota Museaal Beleid op 19 december 2023 per 1 januari 2024 opengesteld. Het niet gebruikte budget van 2023 (€ 0,100 mln.), is middels een storting in de reserve overgeheveld naar 2024.

5.5 Cultureel erfgoed

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren taken gericht op conserveren en voor publiek toegankelijk maken van cultureel erfgoed. Denk aan: historische gebouwen, beschermde stads- en dorpsgezichten en overige objecten met historische waarde in de publieke ruimte; subsidie, beheer, onderhoud, toezicht en handhaven van cultureel erfgoed; het (digitaal) zichtbaar maken van cultuurhistorische waarden.

Wat willen we bereiken?

We waarderen ons cultureel erfgoed. Dit is van belang voor de identiteit, de ruimtelijke kwaliteit en de eigenheid van de stad en als kunstuiting op zich. Ook is het een belangrijke economische factor. Daarnaast voelen mensen zich gezonder in een prettige ruimtelijke omgeving met een historische gelaagdheid.

Wat doen we daarvoor?

Ambities coalitie voor de periode 2022 - 2026

8.C13	We koesteren ons religieus erfgoed en bekijken hoe we onze monumentale kerkgebouwen via herbestemming kunnen behouden voor de toekomst. We reserveren ook hier middelen om regelingen te matchen via een Maastrichts kerkenprogramma (onderhoud en herbestemming).
8.C14	We benutten de verbindende kracht van cultuur met onze maatschappelijke opgaven en de verbeeldingskracht van cultuur met gebiedsontwikkeling.

Prestaties going concern

- Bescherming en instandhouding
 - Advisering bij plan- en gebiedsontwikkelingen, visievorming en bouwinitiatieven op het gebied van cultureel erfgoed (monumenten en archeologie) en cultuurhistorie.
 - Beoordeling van aangevraagde vergunningen.
- Kennisontwikkeling en –overdracht over de geschiedenis van de stad
 - Samenwerken met erfgoedpartners en burgers maar ook binnen internationale kennisnetwerken zoals Vicusgroep, EAA, CHNT, EFFORTS en MERAC.
 - Ontsluiten en analyseren van de beschikbare informatie in archeologische dossiers en rapporten.
 - Faciliteren van derden bij onderzoek naar de geschiedenis van onze stad.
 - Zichtbaarder maken van erfgoed door deelname aan (eu)regionale projecten zoals Via Belgica en Terra Mosana, maar ook door eigen presentaties en exposities in bijvoorbeeld Centre Céramique en applicaties zoals de culturele biografie.
- Stimuleren van de inzet van erfgoed bij transformaties en gebiedsontwikkelingen.

Realisatie prestaties 2023

Conform.

Wat waren de aandachtspunten in 2023?

	Realisatie 2023
Uitvoering (collegebevoegdheden)	
Vaststellen definitief ontwerp restauratie/ heropbouw walmuur en ronddeel	Het definitief ontwerp voor de restauratie van de walmuur is vastgesteld. Voor het ronddeel wordt het voorlopige ontwerp momenteel samen met de aannemer in een bouwteam uitgewerkt naar een definitief ontwerp met definitieve kostenraming. De oplevering is voorzien in het tweede kwartaal 2024.
Restauratie walmuur en ronddeel	De restauratie van de walmuur is opgestart in 2023. De oplevering van de werkzaamheden is voorzien voor eind 2024. Restauratie van het ronddeel is gestart in 2024 en oplevering is voorzien voor eind 2024.
Opstellen kerkenvisie inclusief uitvoeringsprogramma	De oplevering van de kerkenvisie is voorzien voor het tweede kwartaal 2024. Deze zal worden vertaald in een uitvoeringsprogramma in de loop van 2024.

Onvoorziene inspanningen 2023

Keermuur Mergelweg

De keermuur aan de Mergelweg bij Fort Sint Pieter wordt overgedragen aan Natuurmonumenten in het kader van "Uitvoeringsovereenkomst Fort Sint Pieter en omgeving". Om deze overdracht te finaliseren, is een inspectie uitgevoerd van de keermuur. Hieruit blijkt dat herstelwerkzaamheden nodig zijn. Natuurmonumenten en de gemeente zijn in gesprek over de timing en de kostenverdeling.

Wat heeft het gekost?

Cultureel erfgoed (5.5)	(bedragen x € 1.000)			
	begroting 2023 primitief	begroting 2023 na wijziging	rekening 2023	resultaat 2023
Lasten	1.462	1.502	1.623	121 N
Baten	0	0	34	34 V
Saldo van baten en lasten	-1.462	-1.502	-1.589	87 N
Toevoeging reserves	0	0	200	200 N
Onttrekking reserves	0	0	368	368 V
Saldo mutaties reserves	0	0	168	168 V
Resultaat	-1.462	-1.502	-1.421	81 V

Afwijkingen	(bedragen x € 1.000)			
	lasten	baten	mutaties reserves	totaal
Immaterieel erfgoed	200 V		200 N	0 N
Walmuur en vestingwerken	278 N		284 V	6 V
Overige verschillen (saldo posten kleiner dan € 100.000)	43 N	34 V	84 V	75 V
Totaal afwijkingen	121 N	34 V	168 V	81 V

Momenteel loopt een haalbaarheidsonderzoek m.b.t. de Bonbonnière waarbij de gesloten intentieovereenkomst is verlengd tot augustus 2024. Door deze verlenging is het initiële tijdspad ten aanzien van de Bonbonnière niet meer actueel. Mede hierdoor heeft het College op 19 december 2023 besloten om de middelen 2023 te reserveren voor 2024 voor de Bonbonnière. .

De kosten met betrekking tot de Walmuur en vestingwerken worden dan onttrokken uit de reserve overloop, die in eerdere jaren is gevormd om deze lasten te dekken. Hierdoor is sprake van een nagenoeg budgettair neutraal effect.

5.6 Media

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren de zorg voor fysieke en elektronische cultuurdragers. Denk o.a. aan: bibliotheken; lokale omroep; lokale informatievoorziening (bijvoorbeeld m.b.v. ICT).

Wat willen we bereiken?

Een 'lokaal toereikend media-aanbod', journalistiek verantwoord en onafhankelijk.

Wat doen we daarvoor?

- Subsiëring lokale omroep RTV Maastricht voor het maken van (nieuws)programma's. Onafhankelijk en ongebonden, met wettelijke taken op het gebied van informatie, cultuur en educatie.

Realisatie prestaties 2023

Conform.

Wat waren de aandachtspunten in 2023?

Er waren in 2023 geen specifieke aandachtspunten voor de raad en het college.

Onvoorziene inspanningen 2023

Toekomstgerichte bibliotheek

Vanaf 2025 zijn gemeenten wettelijk verplicht om te zorgen voor een volwaardige openbare bibliotheek. De regeling "Eenmalige specifieke uitkeringen lokale bibliotheekvoorzieningen 2023-2024 (SPUK Bieb)" draagt bij aan het realiseren van toekomstgerichte bibliotheekvoorzieningen in gemeenten. Voor 15 juni 2023 zijn er vanuit de gemeente Maastricht twee aanvragen ingediend. Op 1 september 2023 heeft de gemeente Maastricht van het Ministerie van OCW een positief besluit ontvangen t.w.v. € 440.000 op deze twee aanvragen. De raad is hierover op 24 oktober 2023 middels een RIB geïnformeerd.

De openingstijden van de bibliotheek zijn in 2023 verruimd. Deze zijn nu als volgt: dinsdag van 9 tot 20 uur, woensdag t/m vrijdag van 9 tot 17 uur en op zaterdag en zondag van 10 tot 17 uur.

Wat heeft het gekost?

Media (5.6)	(bedragen x € 1.000)			
	begroting 2023 primitief	begroting 2023 na wijziging	rekening 2023	resultaat 2023
Lasten	6.838	6.884	7.184	300 N
Baten	839	659	674	15 V
Saldo van baten en lasten	-5.999	-6.225	-6.510	285 N
Toevoeging reserves	43	45	45	0 N
Onttrekking reserves	75	25	25	0 N
Saldo mutaties reserves	32	-20	-20	0 N
Resultaat	-5.967	-6.245	-6.530	285 N

Afwijkingen	(bedragen x € 1.000)			
	lasten	baten	mutaties reserves	totaal
Kapitaallasten	73 V			73 V
Energiekosten	581 N			581 N
Apparaatslasten	177 V			177 V
Overige verschillen (saldo posten kleiner dan € 100.000)	31 V	15 V		46 V
Totaal afwijkingen	300 N	15 V	0 N	285 N

De kapitaallasten vallen lager uit doordat de werkelijke rentelasten over 2023 lager zijn. Dit leidt conform BBV-voorschriften tot een verlaging (naar 0%) van de omslagrente. De laatste twee jaren zijn de energiekosten explosief gestegen. Het nadeel ad € 0,581 mln. (betreft pand Avenue Ceramique 50) wordt gedekt door de hogere uitkering gemeentefonds en stelpost indexering (programma 0), waardoor gemeentebreed sprake is van een budgettair neutraal effect.

Het voordeel op apparaatskosten wordt veroorzaakt door niet ingevulde formatieruimte.

5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren openbaar groen, natuur en recreatie. Denk o.a. aan: natuurbescherming, onderhoud bos, heide en overige natuurgebieden; aanleg, onderhoud openbaar groen inclusief plaatsen en onderhouden van kunstwerken in de openbare ruimte; aanleg en onderhoud van openbaar water; aanleg en onderhoud van recreatievoorzieningen; volkstuinderverenigingen.

Wat willen we bereiken?

Maastricht wil zich wapenen tegen de gevolgen van de klimaatverandering met verbonden burgers die zich op wijk- en buurniveau betrokken voelen bij het beheren, omvormen en vervangen van het groen. Meer groen helpt de stad te verkoelen in hete zomers en water op te nemen bij hevige hoosbuien. De bomen en planten zorgen voor meer zuurstof en minder koolstofdioxide (CO₂). Meer groen nodigt ook uit tot beweging en schept ruimte voor planten- en diersoorten in de stad. Maastricht wordt zo niet alleen klimaatbestendig, maar ook nog aangenamer om in te wonen, te werken en te recreëren.

Effectindicatoren	Realisatie					Begroting
	2019	2020	2021	2022	2023	2023
Waardering inwoners over parken en plantsoenen in de eigen buurt ¹	Geen meting	7,0	6,8	6,6	6,6	6,7
1) Bron: Stadspeiling.						

Wat doen we daarvoor?

Ambities coalitie voor de middellange termijn

2.M4	Randwyck is de plek in de stad waar we op markante plekken met bouwen de hoogte in kunnen. Daarbij stellen we eisen aan architectonische kwaliteit, zodat een aantrekkelijke skyline ontstaat. Om het gebied aantrekkelijker te maken gaan we met partners in gesprek over vergroening en het verminderen van het aantal parkeerplaatsen op maaiveldniveau. De aansluiting vanuit de A2 naar Randwyck vraagt tenslotte om verbetering.
------	--

Ambities coalitie voor de periode 2022 - 2026

5.C5	We zetten in op het vergroenen van de gehele stad, met bijzondere aandacht voor het centrumstedelijke gebied en biodiversiteit. Op die manier kunnen we hittestress tegengaan, het opnemen van water bevorderen, ons bomenbestand uitbreiden en een aantrekkelijke en gezonde leefomgeving creëren die beweging stimuleert.
5.C13	Investeren in meer groene schoolpleinen.

Prestaties going concern

- (Bouw)initiatieven in de stad toetsen wij op de effecten voor groen, ecologie en openbare ruimte.
- Uitvoering geven aan de Leidraad Groenbeheer, het klimaatprogramma, het bomenvervangingsplan.
- Het op eigen initiatief en in participatie met derden vergroenen van de stad.
- Realiseren bijenlinten en bloemenweides.
- Vergroening van buitenruimte ten behoeve van scholen, kinder- en buitenschoolse opvang.
- Bijdragen aan natuur-inclusieve landbouw.
- Bijdragen aan collectieve (stads-)landbouw.
- Ondersteuning buurtinitiatieven.
- Realisatie schoolbosjes.
- Inzetten op natuur-inclusief (ver-)bouwen.
- Inrichting(splannen) waardevolle gebieden & vrijvallende gronden.

Realisatie 2023

Conform.

Prestatie-indicatoren	Realisatie					Begroting
	2019	2020	2021	2022	2023	2023
Aantal strekkende meter bijenlinten, bloeiende bermen en weides	2.000	11.000	5.000	26.600 ¹	7.186 ²	10.000 ³
Toename aantal groene schoolpleinen ten opzichte van voorgaand jaar	Geen meting	5	6	5	11	5
Toename van het aantal bomen ten opzichte van voorgaand jaar	50	600	191	1.048	633 ⁴	1.000 ⁵

- 1) 25.000 meter hiervan bestaat uit akkerflora op een voormalig sportterrein
- 2) In 2023 is minder uitgevoerd vanwege het feit dat de Westrand niet is doorgegaan.
- 3) Incl. bloemrijke akkers vanuit natuur-inclusieve landbouw
- 4) Het project Toustruwe heeft vertraging opgelopen. Daardoor zijn er minder bomen geplant dan voorzien.
- 5) Incl. bosplantsoen, uitgaande van ca. 300 bomen per hectare in volwassen staat.

Wat waren de aandachtspunten in 2023?

Uitvoering (collegebevoegdheden)	Realisatie 2023
<p>Vaststelling inzet gronden voor natuur-inclusieve landbouw en/of natuurontwikkeling</p>	<p>Het Limburgs Programma Landelijk Gebied (LPLG) heeft vertraging opgelopen, dit programma wordt in de loop van 2024 door de provincie vastgesteld. (zie ook RIB d.d. 6 februari 2024). Op basis daarvan kunnen wij ons pachttoewijzingsbesluit wijzigen.</p>
<p>Vaststelling Soortenmanagementplannen.</p>	<p>Vaststelling Soortenmanagementplannen (SMP). “Gebouw bewonende soorten”: De gemeente Maastricht is in het vierde kwartaal 2023 gestart met de plannen, dit in nauwe afstemming met de Provincie Limburg als bevoegd gezag. Doorlooptijd: 2024-2026.</p> <p>Soortenmanagementplan das: Uit de inventarisatie blijkt dat de das het heel goed doet in Maastricht. Er zijn overleggen geweest met provincie waaruit blijkt dat we wellicht een aantal burchten mogen verplaatsen, maar een formele aanvraag wordt in 2024 gedaan.</p> <p>Soortenmanagementplan bever: De inventarisatie is gereed. Provincie Limburg heeft Faunabeheer Limburg opdracht gegeven tot het maken van een nieuw faunabeheerplan bever. Na vaststelling door Provinciale Staten, bekijken we wat dit voor de gemeente en het gemeentelijke SMP betekent.</p>
<p>Uitvoeren Leidraad Groen 2020 – 2024. Uitvoering geven aan het uitvoeringsprogramma 2022-2028 Rivierpark Maasvallei en in dit kader ook het realiseren van de brug Borgharen, als een fietsverbinding tussen beide oevers.</p>	<p>Conform</p> <p>Realiseren Fietsbrug Borgharen Oorspronkelijk is gekozen voor een duurzaam ontwerp met gebruik van bestaande brugdelen voor wat betreft fietsbrug Borgharen, met het oog op kostenbesparingen en milieuvriendelijkheid. Tijdens de verdere uitwerking (2022) en door prijsstijgingen van bouwkosten bleek echter dat het project het budget aanzienlijk overschreed, ondanks inspanningen om kosten te verlagen. Er zal een nieuwe aanbesteding gedaan moeten worden en die zal zich richten op een nieuwbouwvariant. Streefdatum is om uiterlijk in het laagwaterseizoen van 2026 te beginnen met de bouw van de fietsbrug.</p>

Uitvoering van de visie van BuitenGoed in relatie tot de Coöperatief Buitengoed.

Realisatie 2023

Het oorspronkelijke overheidsinitiatief van drie gemeenten in het Buitengoed Geul & Maas is succesvol getransformeerd naar een zelfstandige coöperatie Naar Buitengoed van ondernemers uit het kastelenparkgebied. In het planjaar 2023 is de procesbegeleiding vanuit Maastricht beëindigd. Nieuwe toeristische en sociaal-maatschappelijke initiatieven worden door de coöperatie zelfstandig ontwikkeld.

Onvoorziene inspanningen 2023

Geboortebosjes

Op basis van een motie van de gemeenteraad van november 2022 is het concept van de zogenaamde geboortebosjes in 2023 vormgegeven. Deze geboortebosjes staan symbool voor nieuw leven in de stad. Met ingang van 2024 worden elk jaar in twee of drie stadsdelen geboortebosjes aangelegd. Jaarlijks zullen tussen de 500 en 1.200 boompjes worden geplant. In 2024 hebben plantdagen plaatsgevonden in Amby en in de Hazendans.

Wat heeft het gekost?

Openbaar groen en (openlucht) recreatie (5.7)	(bedragen x € 1.000)			
	begroting 2023 primitief	begroting 2023 na wijziging	rekening 2023	resultaat 2023
Lasten	8.779	9.773	9.432	341 V
Baten	23	23	34	11 V
Saldo van baten en lasten	-8.756	-9.750	-9.398	352 V
Toevoeging reserves	178	187	187	0 N
Onttrekking reserves	0	15	15	0 N
Saldo mutaties reserves	-178	-171	-172	1 N
Resultaat	-8.934	-9.922	-9.570	352 V

Afwijkingen	(bedragen x € 1.000)			
	lasten	baten	mutaties reserves	totaal
Groenbestekken Rayons	373 V			373 V
Groen excl. Rayons	101 V			101 V
Apparaatslasten	53 N			53 N
Overige verschillen (saldo posten kleiner dan € 100.000)	80 N	11 V		69 N
Totaal afwijkingen	342 V	11 V	0 N	353 V

In tegenstelling tot een boekjaar, loopt het seizoen voor het groenonderhoud van maart tot maart waardoor er een overloop ontstaat van 2 maanden voor een bedrag van € 0,340 mln. De gemeente is een verplichting aangegaan om deze twee maanden te betalen. De werkzaamheden van de laatste twee maanden van het seizoen groenonderhoud 2023 worden verricht in 2024 en dus worden de kosten van deze werkzaamheden in het boekjaar 2024 verantwoord. Het budget boekjaar 2023 was daarentegen ingericht op het gehele seizoen voor het groenonderhoud 2023. Dit zorgt voor een incidenteel voordeel van € 0,340 mln. Voor 2024 en verder zijn de budgetten ingericht op de begrote kosten groenonderhoud in een boekjaar en niet op een geheel seizoen groenonderhoud. Daardoor ontstaat in 2024 ook een incidenteel nadeel voor hetzelfde bedrag.

Het positieve resultaat op groen (excl. Rayons) wordt met name veroorzaakt doordat in 2023 minder aanvragen zijn geweest voor zelfbeheer.

Het nadeel op de apparaatslasten wordt veroorzaakt door hogere kosten aan werkkleding.

Totaaloverzicht kosten programma

Wat heeft het programma gekost?

Programma 5 Sport, cultuur en recreatie	(bedragen x € 1.000)			
	begroting 2023 primitief	begroting 2023 na wijziging	rekening 2023	resultaat 2023
Sportbeleid en activering (5.1)	2.988	3.155	2.864	291 V
Sportaccommodaties (5.2)	8.490	9.801	10.763	962 N
Cultuurpresentatie, -productie en -participatie (5.3)	15.321	16.765	17.754	989 N
Musea (5.4)	641	824	737	87 V
Cultureel erfgoed (5.5)	1.462	1.502	1.623	121 N
Media (5.6)	6.838	6.884	7.184	300 N
Openbaar groen en (openlucht) recreatie (5.7)	8.779	9.773	9.432	341 V
Totaal lasten	44.519	48.702	50.357	1.655 N
Sportbeleid en activering (5.1)	438	1.220	1.430	210 V
Sportaccommodaties (5.2)	3.018	4.354	5.386	1.032 V
Cultuur: presentatie, productie en participatie (5.3)	4.515	4.620	6.266	1.646 V
Musea (5.4)	119	174	246	72 V
Cultureel erfgoed (5.5)	0	0	34	34 V
Media (5.6)	839	659	674	15 V
Openbaar groen en (openlucht) recreatie (5.7)	23	23	34	11 V
Totaal baten	8.952	11.050	14.070	3.020 V
Sportbeleid en activering (5.1)	-2.550	-1.934	-1.434	500 V
Sportaccommodaties (5.2)	-5.472	-5.447	-5.377	70 V
Cultuur: presentatie, productie en participatie (5.3)	-10.806	-12.145	-11.488	657 V
Musea (5.4)	-522	-649	-491	158 V
Cultureel erfgoed (5.5)	-1.462	-1.502	-1.589	87 N
Media (5.6)	-5.999	-6.225	-6.510	285 N
Openbaar groen en (openlucht) recreatie (5.7)	-8.756	-9.750	-9.398	352 V
Totaal saldo van baten en lasten	-35.567	-37.652	-36.287	1.365 V
Toevoeging reserves	972	1.129	1.839	710 N
Onttrekking reserves	775	1.634	1.131	503 N
Saldo mutaties reserves	-197	505	-708	1.213 N
Resultaat	-35.764	-37.148	-36.995	153 V

Investerings programma 5 (bedragen x € 1.000)	rekening 2023
Sportaccommodaties	242
Vergroening openbare ruimte	464
Middenzaal	1.398
Verhuizing Kumulus naar Centre Céramique	111
Groen, natuur en landschap	75

Programma 6 Sociaal domein

Taakvelden

- 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie
- 6.2 Wijkteams
- 6.3 Inkomensregelingen
- 6.4 Begeleide participatie
- 6.5 Arbeidsparticipatie
- 6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)
- 6.71 Maatwerkdienstverlening 18+
- 6.72 Maatwerkdienstverlening 18-
- 6.81 Geëscaleerde zorg 18+
- 6.82 Geëscaleerde zorg 18-

BBV-indicatoren ¹	Maastricht					Gemeenten 100.000 - 300.000 2023
	2019	2020	2021	2022	2023	
Aantal banen per 1.000 inwoners van 15 t/m 64 jaar	908	913	935	944	Nog niet bekend	Nog niet bekend
% Netto arbeidsparticipatie in Maastricht ²	63,0	61,5	64,1	64,6	66,1	73,2
% Werkloze jongeren 16 t/m 22 jaar ³	2	2	1	1	Nog niet bekend	Nog niet bekend
% Kinderen tot 18 jaar dat leeft in gezin dat moet rondkomen van bijstandsuitkering	9	9	9	9	Nog niet bekend	Nog niet bekend
Per 10.000 inwoners, aantal personen 18+ jaar met bijstandsuitkering	382	485	494	407	407	405
Per 10.000 inwoners, aantal personen 15 t/m 64 jaar met lopende re-integratievoorziening	158	139	154 ⁷	191 ⁷	187	170
% Jongeren 12 t/m 21 jaar met delict voor rechter	1	1	1	1	Nog niet bekend	Nog niet bekend
% Jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp	17,2	16,7	17,6	17,1	16,1 ⁷	14,3 ⁷
% Jongeren tot 18 jaar met jeugdbescherming ⁴	2,0	1,9	1,8	1,7	1,4 ⁷	1,3 ⁷
% Jongeren 12 t/m 22 jaar met jeugdreclassering ⁵	0,3	0,2	0,3	0,3	0,3 ⁷	0,4 ⁷
Per 10.000 inwoners, aantal Wmo-cliënten met maatwerkarrangement ⁶	1.000	1.020	930	980	970	740

- 1) Bron 'waarstaatjemeente.nl' waarbij geldt gegevens afkomstig van CBS. De in de tabel ontbrekende meetgegevens zijn nog niet gepubliceerd op deze site.
- 2) % Netto arbeidsparticipatie = % van de werkzame beroepsbevolking t.o.v. van potentiële beroepsbevolking.
- 3) Personen van 16 t/m 22 jaar die als werkzoekende staan ingeschreven bij het UWV WERKbedrijf en tegelijkertijd geen baan hebben als werknemer volgens de Polisadministratie.
- 4) Jongeren met jeugdbescherming betreft jongeren tot 18 jaar die op enig moment in de verslagperiode een maatregel door de rechter dwingend opgelegd hebben gekregen. Jeugdbescherming is een maatregel die de rechter dwingend oplegt.
- 5) Het percentage jongeren (12-23 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12-23 jaar). Jeugdreclassering is een combinatie van begeleiding en controle voor jongeren vanaf 12 jaar, die voor hun 18e verjaardag met de politie in aanraking zijn geweest en een proces-verbaal hebben gekregen.
- 6) Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen Wmo.
- 7) Voorlopig cijfer van CBS

6.1 Samenkracht en burgerparticipatie

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren algemene voorzieningen (waarvoor geen individuele beschikking van de gemeente nodig is) gericht op participatie. Denk o.a. aan: ondersteunen op participatie gerichte burgerinitiatieven, ondersteuning vrijwilligers en mantelzorg; sociaal en cultureel werk; preventie (bijv. eenzaamheidsbestrijding, preventie op het gebied van GGZ); buurt- en clubhuizen; collectief aanvullend vervoer; toegankelijkheid voorzieningen (inclusie); kinderopvang: toezicht op en handhaving van de kwaliteit van de kinderopvang en peuterspeelzalen; noodopvang vluchtelingen; vreemdelingen.

Wat willen we bereiken?

We willen bereiken dat Maastrichtenaren in staat zijn om zoveel mogelijk hun eigen leven vorm te geven, waarbij ze hun talenten benutten, veerkrachtig zijn en vanuit de positieve gezondheid benadering problemen aan kunnen pakken. We gaan daarbij zoveel als mogelijk uit van een inclusieve samenleving. Eerstelijns hulp is laagdrempelig, vrij toegankelijk en dichtbij in de buurt georganiseerd.

Effectindicatoren	Realisatie					Begroting
	2018	2020	2021	2022	2023	2023
% Inwoners dat zich (zeer) voldoende in balans voelt ^{1,2}	Geen meting	74	70	70	71	70

1. Bron: Stadspelling

2. Positieve gezondheid. Hoe gaat het met iemand lichamelijk en mentaal? Vinden mensen hun leven prettig en zinvol? Doen mensen mee in de maatschappij?

Wat doen we daarvoor?

Ambities coalitie voor de middellange termijn

7.M4 We willen dat iedereen die dat kan, ook aan de slag gaat. Iedereen heeft talenten. We zoeken naar mogelijkheden om ieders talent maatschappelijk in te zetten, door middel van betaald werk, opleiding of vrijwilligerswerk. We helpen mee in de zoektocht naar creatieve oplossingen. Daaraan te werken is een gedeelde verantwoordelijkheid van werkgevers, overheden, onderwijsinstellingen en werknemers.

Ambities coalitie voor de periode 2022 - 2026

1.C5 Vrij toegankelijke, laagdrempelige, wijkgerichte voorzieningen, die een sociale basis voor ontmoeting en ontwikkeling vormen.

Prestaties going concern

- Uitvoering geven aan:
 - de subsidieregeling: "Versterken sociale en maatschappelijke basis door vrijwillige inzet, 2022-2024".
 - de ondersteuningsregeling: "Gemeenschapshuizen".
 - de subsidieregeling: "Mantelzorgwaardering, gemeente Maastricht 2021 e.v.".
 - het aanvalsplan: "Armoede en schuldhulpverlening, 2020-2024".
- Op basis van de algemene subsidieverordening 2020, subsidiëren van:
 - de ondersteuning van de vorming van buurtnetwerken en andere (informele) netwerken uitgevoerd door het opbouw- en jeugdwerk.
 - de psychosociale hulpverlening uitgevoerd door het (school) maatschappelijk werk en de ondersteuning bij het opvoeden.
- Faciliteren van preventieve, curatieve activiteiten zoals financiële educatie en bewustwording jongeren.

Prestatie-indicatoren	Realisatie					Begroting
	2019	2020	2021	2022	2023	2023
Aantal leerlingen dat deelneemt aan Moneyways ^{1a}	Geen meting	Geen meting	80	80	495 ²	250
Aantal cliënten maatjesprojecten schuldhulpverlening ^{1b}	159	115	184	209	202	180

1) Bron: (1a) scholen; (1b) Humanitas, Trajekt en Schuldhulpmaatje (actief in Maastricht sinds oktober 2023).
2) Er is aan veel meer klassen lesgegeven omdat de interesse vanuit de scholen aanzienlijk is vergroot. Het aantal klassen is gestegen van 12 naar 25 (x ongeveer 20 leerlingen per klas).

Realisatie prestaties 2023

Conform.

Wat waren de aandachtspunten in 2023?

	Realisatie 2023
Uitvoering (collegebevoegdheden)	
Vaststellen subsidieregeling: "Algemene voorzieningen" (afhankelijk uitkomst evaluatie).	Niet conform. De subsidieregeling "Algemene voorzieningen" is niet gerealiseerd in afwachting van de vaststelling van het beleidskader sociale basis in 2024.
Uitvoering geven aan en implementeren van vroeg-signalering in het kader van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening.	Conform, de gemeente voert vroegsignalering uit in samenwerking Kredietbank Limburg en Trajekt.
Uitvoering geven aan de nieuwe wettelijke taak voor ondersteuning/schuldhulpverlening aan zelfstandigen/ondernemers.	Conform, de gemeente voert de wettelijke taak schuldhulpverlening aan ondernemers uit.
Invulling geven aan de motie om het aantal kinderen in armoede uiterlijk in 2030 met de helft te verminderen. We doen dit door initiatieven die armoede voor kinderen verzachten beter met elkaar in verbinding te brengen en een begin te maken om armoede van kinderen structureel aan te pakken.	Niet conform. Lopen achter op de doelstelling om het aantal kinderen in armoede te halveren, maar er is een intensieve samenwerking met verschillende initiatieven op het gebied van kinderen in armoede. Er is een grote afhankelijkheid van het rijk om armoede onder kinderen grondig aan te kunnen pakken. In 2025 komt een nieuw armoede beleid.
Dempen instroom bewindvoering (via preventie en vroeg-signalering) en stimuleren door- en uitstroom door middel van een nieuw convenant en nieuwe samenwerkingsafspraken tussen Maastricht Heuvelland gemeenten en bewindvoerders.	Conform. Het convenant beschermingsbewind Maastricht-Heuvelland 2023-2026 is ondertekend op 16 maart 2023.
Operationeel zijn van de digitale sociale kaart voor inwoners.	Niet conform. De raad is eerder geïnformeerd over de vertraging die is opgelopen ten aanzien van de digitale sociale kaart. Zoals ook gecommuniceerd in de RIB van 7 mei 2024 is de lancering van de website met een publiekscampagne op dit moment voorzien voor het derde kwartaal 2024.

Wat heeft het gekost?

Samenkracht en burgerparticipatie (6.1)	(bedragen x € 1.000)			
	begroting 2023 primitief	begroting 2023 na wijziging	rekening 2023	resultaat 2023
Lasten	13.801	16.954	23.035	6.081 N
Baten	180	209	15.310	15.101 V
Saldo van baten en lasten	-13.621	-16.745	-7.725	9.020 V
Toevoeging reserves	0	0	410	410 N
Onttrekking reserves	156	3.350	2.358	992 N
Saldo mutaties reserves	156	3.350	1.948	1.402 N
Resultaat	-13.465	-13.395	-5.777	7.618 V

Afwijkingen	(bedragen x € 1.000)			
	lasten	baten	mutaties reserves	totaal
Veerkrachtige wijkaanpak	410 V		410 N	0 N
Uitvoer opvang vluchtelingen Oekraïne	6.727 N	12.763 V		6.036 V
Mantelzorgwaardering	83 V			83 V
Afrekeningen subsidies oude jaren	146 V			146 V
Energie noodfonds	467 V		467 N	0 N
Reserve vreemdelingen	400 V		400 N	0 N
Uitgaven organisatie inburgering	117 V			117 V
Uitgaven SPUK Wet Inburgering	209 N	209 V		0 N
Reserve innovatiebudget	124 V		124 N	0 N
Ontwikkeltrajecten Sociaal Domein breed	536 V			536 V
Kinderopvang Sociaal Medische Indicaties	345 V			345 V
Bijdragen aan regio Maastricht Heuvelland voor beleid	120 V			120 V
Opvang Marienwaard	1.623 N	1.623 V		0 N
GALA	494 N	494 V		0 N
Mantelzorgondersteuning	61 V			61 V
Digitale sociale kaart	44 V			44 V
Multifunctionele accommodaties	42 V			42 V
Eenzaamheid	47 V			47 V
Overige verschillen (saldo posten kleiner dan € 100.000)	30 V	12 V	1 N	41 V
Totaal afwijkingen	6.081 N	15.101 V	1.402 N	7.618 V

Het ingezette traject rondom de doorontwikkeling van veerkrachtige wijkaanpak is niet afgerond in 2023 en loopt door in 2024. Hierdoor is er sprake van onderuitputting op het totaal beschikbare budget. Derhalve dient dit restantbudget beschikbaar te blijven voor 2024, zodat de voorgenomen inspanningen doorgang kunnen vinden. Het resultaat 2023 van € 0,410 mln. wordt gestort in de reserve overloop waardoor er geen sprake is van een resultaatteffect.

Over de bekostiging van de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne door gemeenten zijn met het Rijk afspraken gemaakt. Per gerealiseerde opvangplek ontvangt de gemeente een normbedrag. De lasten die door de gemeente zijn gemaakt voor de opvang zijn lager dan het normbedrag waardoor een positief saldo op de uitvoer van deze regeling is gerealiseerd. Dit resultaat geldt voor alle gemeenten, vandaar dat het normbedrag verlaagd is. Ten tijde van de Bestuursrapportage was er nog onzekerheid over zowel de lasten als de batenkant van de uitvoer van deze regeling. Dit was de reden om deze afwijking toen niet te presenteren. Het verschil tussen de verantwoorde lasten en de te declareren baten vanuit het Rijk bedraagt € 6,036 mln. voordelig.

De mantelzorgwaardering betreft een openeinderegeling. De aanvragen mantelzorgwaardering zijn stabiel gebleven in 2023 terwijl er rekening gehouden was met een stijging in de vraag naar dit product. Dit resulteert voor 2023 in een voordelig resultaat van € 0,083 mln.

De afrekening van diverse subsidies Sociaal Domein over voorgaande jaren en enkele balanscorrecties leiden tot een voordeel in 2023 van € 0,146 mln. De subsidies 2022 worden pas in 2023 afgerekend. Per saldo is geld terugontvangen van de oorspronkelijk toegekende subsidies.

Het totaal aan verleende subsidiebedragen vanuit het energie noodfonds is lager dan begroot. Mede door een relatief milde winter hebben de gestegen energiekosten een minder groot effect dan verwacht. Het restant van € 0,467 mln. vloeit via de reserve overloop voort naar de tweede fase energiecrisis waardoor er geen sprake is van een resultaatteffect.

De reserve vreemdelingen kan worden ingezet om grote pieken ten aanzien van opvang, integratie en inburgering vreemdelingen op te vangen. Deze reserve wordt enkel ingezet als reguliere budgetten ontoereikend blijken. Dit is in 2023 niet het geval geweest wat zorgt voor een voordelig resultaat van € 0,400 mln. Dit voordeel wordt gestort in de reserve waardoor er geen sprake is van een resultaatteffect.

In de Bestuursrapportage is er een voordeel op inburgering gemeld van € 0,359 mln. Het uiteindelijke resultaat valt nog eens € 0,117 mln. voordeliger uit. Het voordeel op inburgering komt voort uit achterblijvende personele bezetting binnen de uitvoeringsorganisatie (Sociale Zaken Maastricht Heuvelland) ten aanzien van de Wet Inburgering. Redenen hiervoor zijn onder andere een lagere instroom van inburgeraars en door krapte op de arbeidsmarkt ten aanzien van werving van geschikte consulenten.

Daarnaast biedt de gemeente, vanuit de Wet Inburgering 2021, inburgeringsvoorzieningen aan en ontvang het hiervoor een uitkering van uit het Rijk (SPUK). Tegenover de gerealiseerde lasten staat daarom evenredig gerealiseerde baat waardoor er geen sprake is van een resultaatteffect.

Gedurende 2023 is onder de vlag van het programma Duurzaam Sociaal Domein inzet gepleegd op het verbeteren van bedrijfsprocessen in het Sociaal Domein. De geraamde middelen ter dekking van doorontwikkeling werkwijzen uit de reserve innovatieopdracht Samenleven zijn daarom voor dit jaar niet nodig gebleken. Het voordeel van € 0,124 mln. wordt gestort in de reserve waardoor er geen sprake is van een resultaatteffect.

Het programma Duurzaam Sociaal Domein is inmiddels afgerond. De organisatiestructuur is aangepast, zodat beleid en gemeentelijke toegang intensiever samenwerken. Diverse dashboards voor de Participatiewet, Jeugdwet en Wmo zijn ontwikkeld om te kunnen volgen op welke manier inwoners gebruik maken van onze dienstverlening. Maandelijkse sturingsgesprekken zijn geïmplementeerd. Er is een eerste slag gemaakt rondom gebruik van passender KPI's in de begroting 2024, waardoor beleidsdoelen nauwkeuriger geëvalueerd kunnen worden. Binnen de systemen zijn aanpassingen in de basis doorgevoerd die gaan leiden tot diverse procesverbeteringen waaronder meer digitalisering met een positieve impact voor onze inwoners zoals bijvoorbeeld e-dienstverlening. Op de beschikbaar gestelde middelen is sprake van een onderbesteding van circa € 0,380 mln. die deels samenhangt met vertraagde kosten voor de implementatie van enkele aanpassingen aan de systemen. Het programma Transformatieplan Jeugd is in 2023 ook afgewikkeld. Ultimo 2022 bedroeg de reserve voor dit project € 0,849 mln. waarvan € 0,693 mln. is afgerekend met de regio. Het resterende saldo van € 0,156 mln. valt vrij.

Het afwegingskader voor de inzet van kinderopvang op basis van sociaal-medische indicatie (KO SMI) is in 2022 herijkt. Als gevolg daarvan wordt voor de bekostiging van kinderopvang strikter gekeken naar voorliggende voorzieningen. Daarnaast heeft er een verschuiving plaatsgevonden naar VVE-bekostiging vanuit het onderwijsachterstandenbeleid (OAB) voor kinderen met een (dreigende) taalachterstand. Over het geheel is er in 2023 sprake van een voordelig resultaat van € 0,345 mln.

Ook in 2023 zien we dat de inzet voor de regionale samenwerking Sociaal Domein Maastricht-Heuvelland (MH) lager is dan begroot. Hierdoor ontstaat er voor 2023 een voordelig resultaat van € 0,120 mln. Dit ontstaat hoofdzakelijk doordat de regionale agenda MH minder projecten kent en meer focus ligt op lokale ontwikkelingen en kennisuitwisseling.

Naar aanleiding van de landelijke opvangcrisis is er een crisis noodopvang in Maastricht geopend (Marienwaard). De gemaakte kosten ad € 1,623 mln. worden evenredig vergoed door het Rijk, waardoor er geen sprake is van een resultaatteffect.

Programma Gezond Actief Leven Akkoord (GALA) heeft zijn aanloop gehad in 2023. Alle gemaakte kosten á € 0,494 mln. worden gecompenseerd door één specifieke uitkering vanuit het Rijk die alle

financiële middelen die de gemeente ontvangt voor deze taken bundelt. De voor 2023 toegekende middelen zijn toereikend gebleken waardoor er geen sprake is van een resultaatteffect.

De mantelzorgondersteuning is conform begroting en conform begrote kosten uitgevoerd. Gedurende 2023 bleek echter een deel van de gemaakte lasten mantelzorgondersteuning verantwoord te kunnen worden onder het Programma Gezond Actief Leven Akkoord (GALA). Tegenover dit programma staan extra Rijksbaten waardoor er daar dekking is voor deze kosten. Per saldo levert dit een financieel voordeel op van € 0,061 mln.

Op de budgetten voor de digitale sociale kaart, multifunctionele accommodaties en eenzaamheid is er in 2023 sprake van onderuitputting wat een voordelig resultaat tot gevolg heeft van € 0,133 mln.

6.2 Wijkteams

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren alle loketvoorzieningen gericht op het identificeren van eigen kracht en het geleiden naar de juiste vorm van individuele ondersteuning (maatwerkvoorzieningen en - dienstverlening). Denk o.a. aan voorlichting, advisering, cliëntondersteuning, toegang tot 1e en 2e lijnsvoorzieningen, preventie, vroegsignalering. De dienstverlening van de wijkteams met het karakter van maatwerk dienstverlening WMO valt onder taakveld 6.71.

Wat willen we bereiken?

We willen dat de zelfredzaamheid van bewoners versterkt wordt en dat zij, indien nodig, de toegang tot voorzieningen goed kunnen vinden en adequaat geholpen worden. We willen meer gezondheids-winst behalen om gezondheidsachterstanden in onze stad terug te dringen en te voorkomen.

Wat doen we daarvoor?

Ambities coalitie voor de periode 2022 - 2026

1.C3	Deze nieuwe werkwijze, te beginnen in twee gebieden, betekent ook dat we gaan bezien of de dienstverlening niet langer wordt geconcentreerd aan de Randwycksingel maar in het kader van schaalverkleining op termijn niet beter stap voor stap meer naar de wijken toe wordt gebracht.
1.C4	De toegepaste methodiek in de 50-gezinnen-aanpak (doorbraakmethode) wordt waar nodig verbeterd en doorgezet. Preventie en vroegsignalering krijgen hierbij meer aandacht.

Prestaties going concern

- Uitvoering geven aan:
 - de wettelijke taak met betrekking tot geweld in afhankelijkheidsrelaties.
 - het beleid met betrekking tot mensenhandel.
- Het versterken van de samenwerking in de knooppunten Jeugd.
- Het subsidiëren van:
 - informatie en advies uitgevoerd op een viertal plekken in de stad.
 - onafhankelijke cliëntondersteuning.
 - de praktijkondersteuner huisartsen (POH) Jeugd.

Realisatie prestaties 2023

Conform.

Wat waren de aandachtspunten in 2023?

Realisatie 2023

Kaderstellend en controlerend (raadsbevoegdheden)

Vaststellen regiovisie: "Geweld in afhankelijkheidsrelaties (GIA)" in het vierde kwartaal

Niet conform. Vanwege regionale karakter van de regiovisie is vaststelling vertraagd en is deze nu voorzien voor Q2 2024.

Uitvoering (collegebevoegdheden)

Stimuleren en faciliteren valpreventie voor ouderen ter voorkomen van gebruik van Wmo maatwerkvoorzieningen bij ouderen .

Conform, onder andere via Meer Beweging voor Ouderen

Faciliteren en stimuleren van de samenwerking met zorgverzekeraars zoals voorgestaan door VNG en VWS met als doel de preventie voor risicogroepen op elkaar af te stemmen.

Conform, heeft plaatsgevonden door intensivering van de samenwerking in het kader van het Integraal Zorg Akkoord (IZA).

Wat heeft het gekost?

Wijkteams (6.2)	(bedragen x € 1.000)			
	begroting 2023 primitief	begroting 2023 na wijziging	rekening 2023	resultaat 2023
Lasten	14.946	18.005	17.943	62 V
Baten	2.311	2.278	2.732	454 V
Saldo van baten en lasten	-12.635	-15.727	-15.211	516 V
Toevoeging reserves	0	0	0	0 N
Onttrekking reserves	0	75	249	174 V
Saldo mutaties reserves	0	75	249	174 V
Resultaat	-12.635	-15.652	-14.962	690 V

Afwijkingen	(bedragen x € 1.000)			
	lasten	baten	mutaties reserves	totaal
Subsidie CJG opvoeding en ontwikkeling	61 V			61 V
Geweld in afhankelijkheidsrelaties (GIA)	85 V			85 V
Apparaatslasten	132 N	455 V	175 V	498 V
Overige verschillen (saldo posten kleiner dan € 100.000)	48 V	1 N	1 N	46 V
Totaal afwijkingen	62 V	454 V	174 V	690 V

Op de verleende subsidie met betrekking tot de Centrum Jeugd en Gezin-opvoedondersteuning is in 2023 sprake van een voordelig resultaat van € 0,061 mln. Het voordeel wordt veroorzaakt door de verleende subsidie die lager uitvalt dan begroot.

Op het regiobudget GIA (Geweld In Afhankelijkheidsrelaties) is sprake van onderuitputting vanwege een tweetal vacatures die later zijn ingevuld dan voorzien. Daarnaast duurt het traject om te komen tot een nieuwe regiovisie GIA en een daaraan gekoppeld uitvoeringsplan langer dan verwacht. Hierdoor is er vertraging opgelopen in de uitvoer van plannen en zijn niet alle middelen in 2023 uitgegeven. In totaliteit is er sprake van een voordelig resultaat van € 0,085 mln.

Op de apparaatskosten behorende bij Taakveld 6.2 Wijkteams is er in 2023 een voordelig resultaat van € 0,498 mln. Dit komt met name voort uit de onderuitputting op de overige personeelskosten, waarvan het opleidingsbudget de grootste factor is, en vanwege een aantal openstaande vacatures. Daarnaast is er € 0,175 mln. onttrokken uit de reserve overloop vanuit 2022 ter dekking van de apparaatslasten. Ten slotte is de formatie inburgering ad € 0,450 mln. in 2023 niet begroot wat zorgt voor een negatief resultaat op de lasten van € 0,450 mln. Daartegenover staat echter een voordeel op de baten van eenzelfde bedrag. De formatie inburgering heeft hiermee geen resultaat-effect.

6.3 Inkomensregelingen

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren alle inkomens- en bijstandsvoorzieningen. Denk o.a. aan: inkomensvoorzieningen en loonkostensubsidies op grond van de Participatiewet; adviezen in verband met de bijstandsverlening; IOAW (Wet inkomensvoorzieningen oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers); IOAZ (Wet inkomensvoorzieningen oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen); gemeentelijk armoedebeleid.

Wat willen we bereiken?

We willen mensen bestaanszekerheid bieden waarbij we de gevolgen van armoede verzachten, de instroom in de bijstand beperken en de uitstroom bevorderen.

Effectindicatoren	Realisatie					Begroting
	2019	2020	2021	2022	2023	2023
Aantal huishoudens met een inkomen tot 110% wettelijk sociaal minimum ¹	7.902	7.770	7.600	7.500 ²	Nog niet bekend	X ⁴
% Toe-/afname aantal Pw uitkeringen inclusief kleine regelingen ³	-2,4	5	-5	-2,9	0,0	2,9 ⁵

1) Bron: CBS.

2) Realisatie 2022: voorlopig cijfer CBS;

3) Bron: gemeente Maastricht (SZMH).

4) Een ambitiecijfer voor deze indicator in 2023 ontbreekt, daar de landelijke inschatting op dit moment niet voorhanden is.

5) Ambitie op basis van bron: ministerie SZW/CPB. De voorspelling op grond van een eerste voorzichtige inschatting o.b.v. landelijke cijfers is een stijging van het bijstandsvolume in 2024 met 2,9%.

Wat doen we daarvoor?

Ambities coalitie voor de middellange termijn

7.M5 We onderzoeken om naast de landelijke bijstandsnorm mensen meer ruimte te geven om bij te verdienen en gebruiken daarbij goede voorbeelden uit de rest van het land

Prestaties going concern

- Verstrekken van een passende inkomensvoorziening (bijstandsuitkering, bijzondere bijstand en lokale minimaregelingen) aan mensen die daar recht op hebben. Met oog voor rechtmatigheid en doelmatigheid. En met bijzondere aandacht voor kinderen in armoede.
- Vaststellen resultaten en doorontwikkeling Vroeg-signalering achterstanden vaste lasten.
- Schuldhulpverlening aan ondernemers vormgeven.

Prestatie-indicatoren	Realisatie					Begroting
	2019	2020	2021	2022	2023	2023
Aantal unieke cliënten met toekenning bijzondere bijstand/declaratieregelingen ¹						
- Eenmalig	5.387	5.487	5.390	5.397	5.212	5.400
- Periodiek	2.413	2.200	2.210	2.112	2.057	2.210
Aantal keren dat kinderen geholpen zijn met materiele verstrekkingen via Stichting Leergeld, Jeugdfonds Sport en Cultuur en Stichting Fietsbank ²	2.655	1.696	2.108	2.459	2.926	2.700

1) Bron: gemeente Maastricht (SZMH).

2) Bron: Stichting Leergeld, Jeugdfonds Sport en Cultuur en Stichting Fietsbank.

Realisatie prestaties 2023

Conform.

Wat waren de aandachtspunten in 2023?

Realisatie 2023	
Kaderstellend en controlerend (raadsbevoegdheden)	
De gemeenschappelijke regeling voor sociale kredietverlening en schuldhulpverlening waarvan Kredietbank Limburg het openbaar lichaam is, wordt aangepast. De concept regeling wordt in het eerste of tweede kwartaal voorgelegd aan de raad voor een zienswijze. Besluitvorming vindt plaats in kwartaal vier.	Niet conform. De regeling GR is aangepast. De raad heeft in november 2023 haar zienswijze op deze aanpassingen gegeven. In het tweede kwartaal 2024 wordt deze GR-regeling door de raad bekrachtigd. Deze treedt in werking per 1 juli 2024
De begroting van Kredietbank Limburg wordt herijkt. Besluitvorming in kwartaal twee	Niet conform. Het proces om te komen tot herijking van de begroting van KBL is in het eerste kwartaal van 2024 gestart. Wanneer de GR-gemeenten tot overeenstemming komen over een nieuwe strategie en bekostigingsstructuur zullen de financiële gevolgen verder worden uitgewerkt, en wordt de meerjaren-begroting nogmaals aangepast. De definitieve meerjarenbegroting zal dan in het tweede kwartaal van 2025 aan de raad worden voorgelegd, waarschijnlijk als onderdeel van de P&C-cyclus.
Uitvoering (collegebevoegdheden)	
Actualisatie uitvoeringsbesluiten Participatiewet indien noodzakelijk o.b.v. mogelijk door het kabinet voor te stellen wetswijziging.	Conform. Gebleken is dat er rondom inkomen geen actualisatie nodig is van de uitvoerings-besluiten. Wel heeft de uitvoeringsorganisatie SZMH de uitvoering aangepast
Uitvoeren onderzoek naar de effectiviteit en impact van de kindregelingen en de raad informeren over de uitkomsten en mogelijke consequenties daarvan.	Niet conform. Dit onderzoek heeft niet plaatsgevonden.
Onvoorziene inspanningen 2023	
Energiecrisis	
De gemeente heeft ook in 2023 verschillende acties uitgevoerd om de energiecrisis het hoofd te bieden, waarbij ze opnieuw rekening houdt met haar eigen rol en mogelijkheden en de verantwoordelijkheden van andere overheden of strategische partners. Deze acties vallen deels onder programma 6 Sociaal domein en deels onder programma 7 Volksgezondheid en milieu:	
<ul style="list-style-type: none">• De gemeente heeft eind 2023 ambtshalve een energietoeslag verstrekt aan 7.931 huishoudens met een inkomen dat niet hoger is dan 130% van het sociaal minimum. Huishoudens die de energietoeslag niet ambtshalve hebben ontvangen kunnen de toeslag nog aanvragen tot 1 juli 2024. De inkomensgrens voor de energietoeslag 2023 is opgetrokken van 120% naar 130%. Dus het betreft een nieuwe groep huishoudens waarvan de gemeente nog geen inkomensgegevens had.• Naast energietoeslag 2023 is er ook voor buitenlandse studenten een gemeentelijke tegemoetkomingsregeling in de energiekosten. De regeling wordt volledig uitgevoerd in de eerste helft van 2024. Studenten die aanspraak kunnen maken op Wsf 2000 kunnen geen beroep doen op de gemeentelijke tegemoetkomingsregeling.• De gemeente Maastricht heeft van het rijk € 4,8 miljoen ontvangen om inwoners te helpen bij het nemen van kleine energiebesparende maatregelen. Ook in 2023 is nog op meerdere manieren hulp geboden. Denk aan de inzet van zgn. energiebespaarders, waardebonnen en bespaarcampagnes.	

Wat heeft het gekost?

Inkomensregelingen (6.3)	(bedragen x € 1.000)			
	begroting 2023 primitief	begroting 2023 na wijziging	rekening 2023	resultaat 2023
Lasten	75.056	82.835	84.026	1.191 N
Baten	70.561	85.434	74.383	11.051 N
Saldo van baten en lasten	-4.495	2.599	-9.643	12.242 N
Toevoeging reserves	0	4.407	4.373	34 V
Onttrekking reserves	155	276	5.370	5.094 V
Saldo mutaties reserves	155	-4.131	997	5.128 V
Resultaat	-4.340	-1.531	-8.646	7.115 N

Afwijkingen	(bedragen x € 1.000)			
	lasten	baten	mutaties reserves	totaal
Gemeentelijke aanpak armoede en schulden	344 V			344 V
Lokaal minimabeleid	576 V			576 V
BUIG bijstandsverlening en loonkostensubsidies	257 N	212 N		469 N
Bijzondere bijstand	1.471 N	2.696 N	4.765 V	598 V
Bijzondere bijstand gemeentefondsbijdrage energiekosten		8.382 N		8.382 N
Apparaatslasten	490 N	228 V	435 V	173 V
Overige verschillen (saldo posten kleiner dan € 100.000)	106 V	11 V	72 N	45 V
Totaal afwijkingen	1.192 N	11.051 N	5.128 V	7.115 N

Vanuit de meicirculaire 2023 zijn middelen ter hoogte van € 0,344 mln. gereserveerd t.b.v. de gemeentelijke aanpak armoede en schulden. Deze gereserveerde middelen zijn niet aangewend omdat de benodigde wijziging van het armoedebeleid mede door de personele wisselingen en krapte op de arbeidsmarkt niet tijdig doorgevoerd kon worden. Er wordt onderzocht waar extra subsidie nodig is bij organisaties die armoede verzachten. De eerste aanvragen zijn hiervoor reeds ontvangen. Dit wordt in 2024 opgepakt. In 2023 is er een meevaller op het lokaal minimabeleid van € 0,576 mln. omdat er zowel op kwijtschelding van belastingen als op de declaratieregelingen minder vraag van cliënten heeft opgetreden. In 2024 komt focus op het non-gebruik en de toegankelijkheid van minimaregelingen.

Op BUIG bijstandsverlening is de uitkomst 469 N op een totaal van ca € 60 mln., bestaande uit

- BUIG inkomensondersteuning € 1,135 mln. V
- Loonkostensubsidies € 1,392 mln. N
- Terugvordering en verhaal € 0,212 mln. N

Eenzijds is er een meevaller op de BUIG-inkomensondersteuning van ca € 1,135 mln. en anderzijds zijn er hogere uitgaven rondom loonkostensubsidie van € 1,392 mln., aangezien hiervoor nog een te laag bedrag is begroot. In lijn met de landelijke ontwikkelingen wordt sinds twee jaar ook in Maastricht meer ingezet op loonkostensubsidie om op die manier mensen met een arbeidsbeperking aan het arbeidsproces te laten deelnemen. De vergoeding voor de loonkostensubsidie via de BUIG geschiedt op basis van realisatie via een t-1 systematiek. Bij groei heb je dan steeds een tekort. Deze beide ontwikkelingen zullen betrokken worden bij een op te stellen begrotingswijziging voor de komende jaren. Door de administratieve verwerking conform landelijke richtlijnen laten de ontvangsten wegens terugvorderingen of verhaal van uitkeringen een nadeel zien van € 0,212 mln. ten opzichte van de verwachting in de Bestuursrapportage.

Het overschot op de bijzondere bijstand van in totaal € 0,598 mln. is voor € 0,452 mln. het gevolg van lagere uitgaven energietoeslag 2022/2023 dan eerder geprognosticeerd. Bij deze regeling is de piek in de winterperiode (Q1 en Q4). Door het incidentele karakter van de regeling en dus ook de onbekendheid met de aanvragen van Q4 kon bij de Berap geen goede voorspelling gedaan worden. Het resterend overschot is een gevolg van minder uitgaven op de reguliere bijzondere bijstand. De bijzondere bijstand en de energietoeslag zijn beide openeinderegelingen en kennen daardoor fluctuaties in het aantal aanvragen alsook in de hoogte van de uitgaven.

De bijzondere bijstand toont in 2023 een nadelig resultaat van € 8,382 mln. omdat de gemeentefondsbijdrage voor de compensatie van de energiekosten is verantwoord op Taakveld 0.7 Algemene uitkering. Per saldo is sprake van een voordeel van € 0,223 mln.

De overschrijding op de apparaatskosten wordt veroorzaakt door inhuur van externen, mede nodig om de krapte op de arbeidsmarkt op te vangen. De meevaller op de baten van € 0,228 mln. wordt veroorzaakt door een incidenteel hogere doorbelasting van de uitvoeringskosten in verband met de compensatie van hoge energiekosten naar de regiogemeenten en derden. Daarnaast is er € 0,435 mln. onttrokken uit de reserve overloop vanuit 2022 ter dekking van de apparaatslasten.

6.4 Begeleide participatie

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren voorzieningen ter bevordering van maatschappelijke participatie die niet gericht zijn op doorstromen naar arbeid: beschut werken; bestaande werkverbanden sociale werkvoorziening, bestaande Wsw- en begeleid werken- dienstbetrekkingen.

Wat willen we bereiken?

Voldoende geschikte arbeidsplaatsen voor (arbeidsgehandicapte) inwoners die zijn aangewezen op arbeid onder aangepaste omstandigheden en/of om mensen in staat te stellen zich te ontwikkelen naar een volgende stap op de weg naar werk.

Effectindicatoren	Realisatie					Begroting
	2019	2020	2021	2022	2023	2023
Uitvoering en afbouw Wsw in arbeidsjaren ¹	739	690	630	585	542	530

1) Bron: MTB. Een arbeidsjaar is het aantal dienstbetrekkingen op basis van een volledige werkweek over het gehele kalenderjaar.

Wat doen we daarvoor?

Ambities coalitie voor de periode 2022 - 2026

7.C9 Iedereen moet mee kunnen doen, ook de mensen die moeilijker toe te leiden zijn naar de arbeidsmarkt. We zetten in op activering van deze groep, met toeleiding naar werk waar mogelijk.

Prestaties going concern

- Zorgdragen voor uitvoering van de Wet sociale werkvoorziening in afbouw.
- Faciliteren van de doorontwikkeling van MTB als leerwerkbedrijf / sociaal ontwikkelbedrijf voor de brede doelgroep Participatiewet.

Realisatie prestaties 2023

Conform.

Wat waren de aandachtspunten in 2023?

Realisatie 2023

Kaderstellend en controlerend (raadsbevoegdheden)

Indien noodzakelijk op basis van een mogelijk door het kabinet voor te stellen wetswijziging Participatiewet zal een actualisatie van de verordeningen Wsw plaats vinden.

De wetswijziging Participatiewet had geen invloed op de Wet sociale werkvoorziening. Actualiseren van de hierbij horende verordeningen was daarom niet nodig.

Uitvoering (collegebevoegdheden)

Actualisatie uitvoeringsbesluiten Wsw indien noodzakelijk op basis van een mogelijk door het kabinet voor te stellen wetswijziging Participatiewet.

De wetswijziging Participatiewet had geen invloed op de Wet sociale werkvoorziening. Actualiseren van de hierbij horende verordeningen en uitvoeringsbesluiten was daarom niet nodig.

Wat heeft het gekost?

Begeleide participatie (6.4)	(bedragen x € 1.000)			
	begroting 2023 primitief	begroting 2023 na wijziging	rekening 2023	resultaat 2023
Lasten	22.388	23.596	23.590	6 V
Baten	12	5	11	6 V
Saldo van baten en lasten	-22.376	-23.591	-23.579	12 V
Toevoeging reserves	282	282	282	0 V
Onttrekking reserves	23	81	81	0 N
Saldo mutaties reserves	-259	-201	-201	0 V
Resultaat	-22.635	-23.792	-23.780	12 V

Afwijkingen	(bedragen x € 1.000)			
	lasten	baten	mutaties reserves	totaal
Overige verschillen (saldo posten kleiner dan € 100.000)	6 V	6 V		12 V
Totaal afwijkingen	6 V	6 V	0 N	12 V

6.5 Arbeidsparticipatie

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren alle op arbeid gerichte re-integratie- en participatievoorzieningen. Denk o.a. aan Work First, detachingsbanen, proefplaatsing, participatieplaatsen, jobcoaching en werkplekaanpassing, sociale activering, scholing en ontwikkeling.

Wat willen we bereiken?

Economische zelfstandigheid via regulier of gesubsidieerd werk naar vermogen. En wanneer dat (nog) niet lukt arbeidsparticipatie naar vermogen.

Effectindicatoren	Realisatie					Begroting
	2019	2020	2021	2022	2023	2023
Netto arbeidsparticipatie in Maastricht ¹ (%)	63,0	61,5	64,1	64,6	66,1	61

1) Het aandeel van de werkzame beroepsbevolking in de bevolking van 15 tot 75 jaar. Deze indicator is een BBV-indicator. Bron: waarstaatjegemeente.nl.

Wat doen we daarvoor?

Ambities coalitie voor de periode 2022 - 2026

7.C7	Het Werkcentrum wordt in Centre Ceramique verder uitgewerkt tot laagdrempelige ontmoetingsplek voor alle vragen over arbeidsmarkt, onderwijs en de toeleiding naar werk.
7.C8	In de regio Zuid-Limburg werken we samen aan één werkgeversservicepunt dat onder de noemer werkcentrum de (digitale) toegangspoort wordt voor alle dienstverlenende organisaties waar ook werkgevers en werknemers toe behoren.

Prestaties going concern

- Uitvoeren van de ketensamenwerking re-integratie Participatiewet door de eigen uitvoeringsorganisaties.
- Creëren van mogelijkheden op de (Eu)regionale arbeidsmarkt.
- Op diverse manieren ondersteunen naar (gesubsidieerd) werk of participatie.

Prestatieindicatoren	Realisatie					Begroting
	2019	2020	2021	2022	2023	2023
Aantal inwoners geplaatst in betaald werk ¹	320	268	403	377	289	294
Aandeel (%) volledige uitstroom uit Pw-uitkering naar betaald werk van totale volledige uitstroom uit uitkering ²	34	34	35,8	37	30	35
Aandeel (%) Pw-uitkeringsgerechtigden met inkomsten uit parttime werk ²	10	6,2	9,7	9,9	9,9	9

1) Bron: Podium24.
2) Bron: Gemeente Maastricht (SZMH).

Realisatie prestaties 2023

Conform, met de volgende toelichting op de prestatieindicatoren:

Prestatieindicator “aantal inwoners geplaatst in betaald werk”:

Het aantal inwoners geplaatst in betaald werk is in lijn met de begroting. We zien echter een daling ten opzichte van voorgaande jaren. De doelgroep die afhankelijk is van een uitkering bestaat steeds meer uit inwoners die meer ondersteuning en langdurige begeleiding nodig hebben. Deze doelgroep heeft een langere afstand tot de arbeidsmarkt waardoor uitstroom langer duurt en niet direct (volledig) te realiseren is. Kijkend naar de cijfers uit voorgaande jaren blijkt dat bijstandsgerechtigden met een korte afstand tot de arbeidsmarkt al bemiddeld zijn naar betaald werk. Door de personeelswisselingen, de krapte op de arbeidsmarkt en het vertraagd invullen van vacatures zijn er minder reïntegratietrajecten ingevuld dan gepland.

Prestatieindicator “Aandeel (%) volledige uitstroom uit Pw-uitkering naar betaald werk van totale volledige uitstroom uit uitkering”

Het percentage inwoners dat volledig uitstroomt uit de Pw-uitkering naar betaald werk ten opzichte van de totale volledige uitstroom uit de uitkering is gedaald. Dit ligt in het verlengde van de voorgaande prestatieindicator, gezien ook het absolute aantal inwoners geplaatst in betaald werk gedaald is.

Prestatieindicator “Aandeel (%) Pw-uitkeringsgerechtigden met inkomsten uit parttime werk”:

Tot slot zien we dat het percentage Pw-uitkeringsgerechtigden met inkomsten uit parttime werk gelijk is gebleven vergeleken met voorgaande jaren. Vergeleken met de begroting is dit percentage hoger. Vanwege de toegenomen begeleidingsbehoefte van de doelgroep volgt niet direct volledige uitstroom maar eerst gedeeltelijke uitstroom uit de Pw-uitkering.

Wat waren de aandachtspunten in 2023?

Realisatie 2023

Kaderstellend en controlerend (raadsbevoegdheden)

Het kabinet koerst in het wetsvoorstel ‘uitvoeren breed offensief’, dat voorziet in een wijziging van de Participatiewet, op de ingangsdatum 1 januari 2023. Door de wetswijziging zullen verordeningen moeten worden geactualiseerd. Het vaststellings-proces van een verordening vergt in de regel een half jaar. Het wetsontwerp gaat nu nog eerst naar de Eerste Kamer. De interne voorbereidingen voor actualisatie van de verordeningen kunnen weliswaar worden

Het wetsvoorstel ‘uitvoeren breed offensief’ is aangenomen. Hiermee samenhangend heeft ook het actualiseren van de nieuwe reïntegratieverordening later plaatsgevonden. De ‘Verordening re-integratie Participatiewet Maastricht-Heuvelland 2023’ is in het vierde kwartaal 2023 vastgesteld, met terugwerkende kracht in werking getreden vanaf 1 juli 2023.

Realisatie 2023

opgestart maar de actualisatie zal pas in het tweede kwartaal 2023 kunnen worden afgerond.

Uitvoering (collegebevoegdheden)

Zoals eerder aangegeven, is de beoogde ingangsdatum van het wetsvoorstel 'uitvoeren breed offensief' 1 januari 2023. De wijziging van de Participatiewet heeft ook een actualisatie van uitvoeringsbesluiten Participatiewet tot gevolg. Het vaststellingsproces van deze beleidsregels verloopt echter korter. Daardoor kan actualisatie indien nodig in het eerste kwartaal 2023 worden afgerond.

Het wetsvoorstel 'uitvoeren breed offensief' is aangenomen. Hiermee samenhangend heeft ook het actualiseren van de nieuwe reïntegratieverordening later plaatsgevonden. De 'Verordening re-integratie Participatiewet Maastricht-Heuvelland 2023' en de bijbehorende beleidsregels zijn in het vierde kwartaal 2023 vastgesteld, met terugwerkende kracht in werking getreden vanaf 1 juli 2023.

Onvoorziene inspanningen 2023

Intensivering reïntegratie

Project 'Samen actief' is in 2023 gestart om mensen met een vere afstand tot de arbeidsmarkt te begeleiden om dichterbij de arbeidsmarkt te komen. Project loopt tot 2025.

Wat heeft het gekost?

Arbeidsparticipatie (6.5)	(bedragen x € 1.000)			
	begroting 2023 primitief	begroting 2023 na wijziging	rekening 2023	resultaat 2023
Lasten	5.585	5.617	5.297	320 V
Baten	48	1.696	1.690	6 N
Saldo van baten en lasten	-5.537	-3.921	-3.607	314 V
Toevoeging reserves	0	2.228	2.228	0 N
Onttrekking reserves	800	292	182	110 N
Saldo mutaties reserves	800	-1.936	-2.046	110 N
Resultaat	-4.737	-5.857	-5.653	204 V

Afwijkingen	(bedragen x € 1.000)			
	lasten	baten	mutaties reserves	totaal
Re-integratie naar werk	335 V			335 V
Intensivering re-integratie	110 V		110 N	0 N
Apparaatslasten	148 N	0 N		148 N
Overige verschillen (saldo posten kleiner dan € 100.000)	23 V	6 N		17 V
Totaal afwijkingen	320 V	6 N	110 N	204 V

Het overschot op re-integratie van € 0,335 mln. komt voor een groot deel door de personeelsswisselingen, de krapte op de arbeidsmarkt en het vertraagd invullen van vacatures. Daardoor zijn minder re-integratie trajecten ingezet dan gepland. Daarnaast is het budget voor groeibanen niet volledig ingezet door Podium24.

De onderbenutting op de kosten voor de reserve intensivering re-integratie van € 0,110 mln. wordt verklaard doordat het project Samen Actief later van start is gegaan en omdat de werving en selectie van het benodigde personeel langer heeft geduurd dan verwacht. Hiertegenover staat een lagere onttrekking aan de reserve waardoor er geen sprake is van een resultaatteffect.

De oorzaak van de tegenvaller apparaatskosten van € 0,148 mln. ligt voor ca € 0,090 mln. in de extra inhuur wegens ziekte en voor ca € 0,058 mln. als gevolg van een verschuiving van kosten van Taakveld 6.4 naar Taakveld 6.5.

6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld horen materiële voorzieningen om zelfstandig te kunnen functioneren (WMO) voor mensen met fysieke beperkingen die op basis van een beschikking verstrekt worden. Denk o.a. aan: huisautomatisering (domotica); woningaanpassingen.

Wat willen we bereiken?

In Maastricht kan iedereen zo lang mogelijk meedoen en zelfstandig blijven wonen. Indien nodig, ondersteunen wij mensen hierin met voorzieningen op maat. We zorgen voor efficiënte en doelmatige ondersteuning die bijdraagt aan de ervaren kwaliteit van leven.

Effectindicatoren	Realisatie					Begroting
	2019	2020	2021	2022	2023	2023
% Wmo-cliënten dat de Wmo-ondersteuning als passend ervaart ¹ :	Geen meting ²	84	86	84	81	81
- Maastricht						

- 1) Bron: waarstaatjegemeente.nl (onderdeel Gemeentelijke monitor sociaal domein). Bij deze indicator geldt dat de meetgegevens voor een bepaald jaar, gemeten zijn in het daaropvolgende jaar (gegevens 2021 zijn gemeten in 2022).
- 2) In 2020 is geen meting uitgevoerd over 2019 in verband met Corona.

Wat doen we daarvoor?

Ambities coalitie voor de periode 2022 - 2026

4.C4	Doorstroom op de woningmarkt door het toevoegen van levensloopbestendige woningen voor senioren en betere communicatie over de voor- en nadelen van een mogelijke verhuizing.
4.C9	We onderzoeken of het WMO-beleid aangepast kan worden om bestaande complexen geschikt te maken voor langer thuis wonen en gezamenlijke voorzieningen.
4.C10	We stellen een woonzorgvisie op waarbij wonen en zorg aan elkaar verbonden worden voor diverse doelgroepen.

Prestaties going concern

- Uitvoering geven aan de verordening maatschappelijke ondersteuning.
- Op basis van de verordening vinden toewijzingen van de ondersteuning aan burgers plaats. De situatie van burgers die zich met een ondersteuningsverzoek bij de gemeente melden, wordt zorgvuldig onderzocht. Bij het onderzoek wordt met voorrang gezocht naar oplossingen op eigen kracht, met hulp van personen uit het sociaal netwerk of door middel van inzet van algemene voorzieningen.
- Middels opdrachtgeverschap en contractmanagement sturen we op de kwaliteit, doelmatigheid (resultaat) en kostenefficiëntie van de voorzieningen en de bijhorende dienstverlening.

Realisatie prestaties 2023

Conform.

Wat waren de aandachtspunten in 2023?

Realisatie 2023

Kaderstellend en controlerend (raadsbevoegdheden)

Vaststellen in 1^e kwartaal 2023 beleidsplan "Maatschappelijke Ondersteuning Maastricht"

Het beleidsplan 'Maatschappelijke ondersteuning'

Realisatie 2023

Maastricht-Heuvelland 2023-2026' is op 25 april 2023 door de raad vastgesteld.

Onvoorziene inspanning 2023

Omnibuzz

Het Rijk heeft in het vierde kwartaal van 2023 bepaald dat de tarieven voor reizigers in het Openbaar Vervoer (OV) in 2024 niet stijgen ten opzichte van 2023. Omdat Omnibuzz het alternatief is voor inwoners die het OV niet (meer) kunnen gebruiken en het uitgangspunt is dat beide vervoersvormen gelijke reizigerstarieven kennen, heeft het College ook de klantbijdrage voor Omnibuzz-reizigers niet verhoogd per 1 januari 2024. Dit betreft een handeling in afwijking op de indexbepaling in de Wmo-verordening, hetgeen een raadsbesluit vergt. Onvoorziene inspanningen zijn in het vierde kwartaal 2023 verricht om deze besluitvorming in januari 2024 te doen plaatsvinden.

Uitvoeringsplan Wmo

Uitvoering van de motie 'Uitvoeringsplan Wmo als raadsvoorstel naar de raad' heeft tot extra inspanning geleid in 2023. Besluitvorming is voorzien in het tweede kwartaal van 2024.

Wat heeft het gekost?

Maatwerkvoorzieningen (WMO) (6.6)	(bedragen x € 1.000)			
	begroting 2023 primitief	begroting 2023 na wijziging	rekening 2023	resultaat 2023
Lasten	2.628	7.240	7.446	206 N
Baten	6	454	448	6 N
Saldo van baten en lasten	-2.622	-6.786	-6.998	212 N
Toevoeging reserves	0	0	0	0 N
Onttrekking reserves	0	0	0	0 N
Saldo mutaties reserves	0	0	0	0 N
Resultaat	-2.622	-6.786	-6.998	212 N

Afwijkingen	(bedragen x € 1.000)			
	lasten	baten	mutaties reserves	totaal
Vervoersvoorzieningen CVV	176 N			176 N
Overige verschillen (saldo posten kleiner dan € 100.000)	30 N	6 N		36 N
Totaal afwijkingen	206 N	6 N	0 N	212 N

In de Bestuursrapportage is de begroting voor Vervoersvoorzieningen Collectief Vraagafhankelijk Vervoer (CVV) naar beneden bijgesteld omdat het aantal ritten lager ligt dan vooraf op historische cijfers verwacht. In het laatste kwartaal zijn de aantallen ritten toch nog licht gestegen. Ten opzichte van de bijgestelde begroting ontstaat daardoor nu een nadeel van € 0,176 mln.

6.71 Maatwerkdienstverlening 18+

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoort dienstverlening aan individuele cliënten met een beperking (fysiek/psychisch), die zelfstandig wonen en die ondersteuning behoeven in de vorm van beschikbare uren op basis van een toekenningbeschikking. Denk o.a. aan: individuele begeleiding; huishoudelijke verzorging; respijtzorg ten behoeve van mantelzorgers; individueel vervoer; financiële tegemoetkoming voor personen met een fysieke beperking, een psychische of psychosociale beperking van daarmee verband houdende extra kosten; schuldhulpverlening; PGB WMO.

Wat willen we bereiken?

In Maastricht kan iedereen zo lang mogelijk meedoen en zelfstandig blijven wonen. Indien nodig ondersteunen wij mensen hierin met dienstverlening op maat.

Wat doen we daarvoor?

Prestaties going concern

- Uitvoering geven aan de Verordening maatschappelijke ondersteuning.
- Op basis van de verordening vinden toewijzingen en periodieke onderzoeken van de ondersteuning aan burgers plaats. De situatie van burgers die zich met een ondersteuningsverzoek bij de gemeente melden, wordt zorgvuldig onderzocht. Bij het onderzoek wordt met voorrang gezocht naar oplossingen op eigen kracht, met hulp van personen uit het sociaal netwerk of door middel van inzet van algemene voorzieningen. We onderzoeken periodiek of de aan de burger geleverde ondersteuning resultaat heeft en of deze nog steeds voldoet.
- Middels opdrachtgeverschap en contractmanagement sturen we op de kwaliteit, doelmatigheid (resultaat) en kostenefficiëntie van de ingezette ondersteuning door aanbieders.
- We willen passende ondersteuning en zorg in en om het huis o.a. door het algemeen vrij toegankelijk organiseren van verschillende maatwerkvoorzieningen zoals de groepsbegeleiding/dagbesteding en het eenvoudiger organiseren van de thuisondersteuning (zie taakveld 6.1).

Realisatie prestaties 2023

Conform.

Wat waren de aandachtspunten in 2023?

Realisatie 2023	
Kaderstellend en controlerend (raadsbevoegdheden)	
Vaststellen in 1 ^e kwartaal 2023 beleidsplan "Maatschappelijke Ondersteuning Maastricht".	Het beleidsplan 'Maatschappelijke ondersteuning Maastricht-Heuvelland 2023-2026' is op 25 april 2023 door de raad vastgesteld.
Uitvoering (collegebevoegdheden)	
Verdere ontwikkeling van samenwerking met strategische partners specifiek gericht op de ondersteuning aan burgers met regieproblemen (de dienstverlening begeleiding en begeleiding groep).	Conform, zie ook de RIB met nieuws uit het Sociaal Domein van 28 maart 2023.

Wat heeft het gekost?

Maatwerkdienstverlening 18+ (6.71)	(bedragen x € 1.000)			
	begroting 2023 primitief	begroting 2023 na wijziging	rekening 2023	resultaat 2023
Lasten	37.625	35.570	35.011	559 V
Baten	2.373	1.741	1.592	149 N
Saldo van baten en lasten	-35.252	-33.829	-33.419	410 V
Toevoeging reserves	0	0	0	0 N
Onttrekking reserves	0	89	89	0 N
Saldo mutaties reserves	0	89	89	0 N
Resultaat	-35.252	-33.740	-33.330	410 V

Afwijkingen	(bedragen x € 1.000)			
	lasten	baten	mutaties reserves	totaal
Hulp bij Huishouden	175 V			175 V
Eigen bijdrage abonnementsstarief		159 N		159 N
Begeleiding individueel, groep WMO en PGB	280 V			280 V
PGB WMO individuele begeleiding	115 N			115 N
Apparaatslasten	189 V	8 N		181 V
Overige verschillen (saldo posten kleiner dan € 100.000)	30 V	18 V		48 V
Totaal afwijkingen	559 V	149 N	0 N	410 V

Bij de tweede Bestuursrapportage 2023 is er op basis van historie en realisatie een prognose opgenomen voor de eindrealisatie voor het product hulp bij huishouden. De wachtlijst maakt de ontwikkeling van de realisatie moeilijk voorspelbaar. Het voordeel ontstaat doordat er in het laatste kwartaal van 2023 minder uren zijn geleverd dan verwacht. Het aantal geleverde uren schommelt altijd per maand. Deze lichte afwijking valt in het grote geheel van geleverde uren binnen de te verwachte afwijkingmarges, te weten 1,1% van de bijgestelde begroting in de 2de Bestuursrapportage.

In 2023 is sprake van een nadelig resultaat van € 0,159 mln. op de eigen bijdrage abonnementsstarief voor het product Hulp bij het Huishouden wat voortkomt uit volumeontwikkelingen binnen de maatwerkvoorzieningen.

Als gevolg van de preferente status van de strategische partners worden meer cliënten bediend vanuit lumpsum financiering. Daardoor dalen de uitgaves aan de individuele arrangementen, de groepsbegeleiding WMO en de PGB's wat zorgt voor een voordelig resultaat in 2023 van € 0,280 mln.

Bij de Bestuursrapportage is de begrotingspost Persoonsgebonden budget (PGB) WMO individuele begeleiding aangepast rekening houdend met een afname van het PGB als gevolg van de nieuwe toegangsrouten begeleiding. Het gebruik van het PGB is echter stabiel gebleven waardoor er een tekort ontstaat van € 0,115 mln. in 2023.

Op de apparaatskosten is er in 2023 sprake van een voordelig resultaat van € 0,189 mln. De voornaamste oorzaken zijn minder inhuur op het gebied van medisch advies en toezicht GGD (€ 0,080 mln. V) en het niet direct in kunnen vullen van vacatureruimte (€ 0,110 mln. V).

6.72 Maatwerkdienstverlening 18-

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren verschillende ambulante vormen van jeugdhulp die door de gemeente als individuele, niet vrij toegankelijke voorziening wordt verstrekt. Dat zijn begeleiding bij jeugd- en opvoedproblematiek en problematiek die samenhangt met een licht-verstandelijke beperking en behandeling van psychische aandoeningen en stoornissen.

Wat willen we bereiken?

We willen dat jongeren gezond en veilig opgroeien. Wanneer ze daarbij problemen ervaren die ze zelf met hun gezin en omgeving niet kunnen dragen, ontvangen ze tijdig effectieve hulp en ondersteuning. Daarbij wordt eerst een beroep gedaan op voorliggende voorzieningen. De ingezette hulp is integraal, op maat van de jongere en diens gezin en wordt zo dicht mogelijk in de eigen omgeving geboden.

Effectindicatoren	Realisatie					Begroting
	2019	2020	2021	2022	2023	2023
% Jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp t.o.v. alle jongeren tot 18 jaar ¹	17,2	16,7	17,6	17,1	16,1 ²	<17,6

1) BBV indicator met als bron 'waarstaatjegemeente.nl.
2) Cijfer voor 2023 is voorlopig

Wat doen we daarvoor?

Ambities coalitie voor de periode 2022 - 2026

11.C4	Nadere invulling van het transformatieplan jeugd, met inzet op integrale ondersteuning jeugdige, langdurige contracten met zorgaanbieders, de herinrichting van de toegang en nieuwe landelijke afspraken over het financieel kader.
-------	--

Prestaties going concern

- Inzet is en blijft het zo normaal mogelijk laten opgroeien van onze jeugdigen met extra hulp en ondersteuning indien nodig. Inzet vanuit de vrij toegankelijke voorzieningen gaat daarbij vooraf aan individuele jeugdhulp. Daarbij is de inzet om het aantal jongeren dat een beroep moet doen op een individuele voorziening terug te dringen.
- De ondersteuning die wij bieden is afgestemd op de jeugdige en diens gezin en wordt zo dicht mogelijk in de eigen omgeving aangeboden.
- Voor de inzet van individuele jeugdhulp gaan we langere contracten aan met een beperkt aantal strategische partners en gaan we door op de ingeslagen weg van een integrale aanpak voor onze jongeren die dat nodig hebben.

Realisatie prestaties in 2023

Conform.

Wat waren de aandachtspunten in 2023?

Uitvoering (collegebevoegdheden)

Opstellen van gezamenlijke, meerjarige ontwikkelagenda's om zo het strategisch partnerschap met aanbieders invulling te geven. Daarbij zijn de samenwerking met ketenpartners (als onderwijs, huisartsen, jeugdgezondheidszorg en gecertificeerde instellingen) en het terugdringen van wachttijden belangrijke aandachtspunten.

Realisatie 2023

Conform. In 2023 is een aanbesteding uitgevoerd voor een meerjarig ontwikkelcontract voor ambulante jeugdhulp en ontwikkeling. Dit is in september gegund aan drie consortia. Binnen deze opdracht zijn kaders vastgesteld voor de realisatie van een ontwikkelagenda gericht op normalisatie, integraliteit, regie, financiën/bekostiging en monitoring. De overgangscontracten voor ambulante jeugdhulp begeleiding en behandeling zijn in verband met deze aanbesteding voor ontwikkelcontracten nog eenmalig verlengd tot 31 december 2024. In 2023 is daarnaast het meerjarig contract voor schaarse ambulante jeugdhulp (deeltijdpleegzorg, logeren en behandeling intensief) ingegaan. Doordat op het perceel deeltijd pleegzorg als onderdeel van dit contract

Mede uitvoeren van de op te stellen landelijke Hervormingsagenda Jeugd gericht op financiële houdbaarheid van het jeugdstelsel.

Realisatie 2023

geen inschrijvers waren is voor deeltijdpleegzorg een éénjarig overgangscontract gesloten. Vervolgens heeft een nieuwe aanbesteding in 2023 geleid tot een meerjarig contract deeltijdpleegzorg met twee partijen. Om de actuele wachttijden per aanbieder inzichtelijk te maken is de beschikbaarheidswijzer geïmplementeerd.

Conform. De hervormingsagenda Jeugd is landelijk vastgesteld in juni 2023 met als doel knelpunten in de jeugdzorg structureel aan te pakken en het jeugdzorgstelsel financieel houdbaar te maken voor de toekomst. Op een aantal onderdelen werken wij al conform de maatregelen uit de hervormingsagenda zoals:

- Inzet van en samenwerking met een POH-jeugd bij 34 huisartspraktijken. Daarbij hebben wij in 2023 aanvullende afspraken gemaakt over laagdrempelige inzet van gespecialiseerde GGZ op consultbasis bij de POH;
- Contractering, contractmanagement en monitoring van jeugdhulp worden in regioverband georganiseerd en door contractregieteams uitgevoerd. Daarbij worden zoveel als mogelijk de landelijke contractstandaarden gehanteerd.

Onvoorziene inspanningen 2023

XONAR

Zware financiële problematiek bij XONAR - een grote aanbieder van jeugdhulp in de regio - leidde ertoe dat de continuïteit van jeugdhulp in Zuid-Limburg in het gedrang kwam. Om deze continuïteit te borgen is door XONAR onder begeleiding van de 16 samenwerkende gemeenten in Zuid-Limburg een herstelplan opgesteld en in uitvoering gebracht. In september heeft de raad ingestemd met een financiële bijdrage aan dit herstelplan. Conform raadsbesluit is de monitoring van de uitvoering van dit herstelplan opgestart.

Wat heeft het gekost?

3

Maatwerkdienstverlening 18- (6.72)	(bedragen x € 1.000)			
	begroting 2023 primitief	begroting 2023 na wijziging	rekening 2023	resultaat 2023
Lasten	31.307	45.816	45.363	453 V
Baten	2.610	2.150	4.127	1.977 V
Saldo van baten en lasten	-28.697	-43.666	-41.236	2.430 V
Toevoeging reserves	0	0	0	0 N
Onttrekking reserves	0	411	411	0 N
Saldo mutaties reserves	0	411	411	0 N
Resultaat	-28.697	-43.254	-40.825	2.429 V

Afwijkingen	(bedragen x € 1.000)			
	lasten	baten	mutaties reserves	totaal
Begeleiding groep	129 N			129 N
Begeleiding individueel	489 V			489 V
Doelgroeparrangementen	1.001 N	1.326 V		325 V
Behandeling groep	148 V			148 V
Dagbehandeling MKD/KDC	204 V			204 V
Verblijf	780 V	150 V		930 V
Crisishulp	170 V			170 V
Landelijk transitiearrangement (LTA)	197 V			197 V
Apparaatslasten	449 N	463 V		14 V
Overige verschillen (saldo posten kleiner dan € 100.000)	43 V	38 V		81 V
Totaal afwijkingen	453 V	1.977 V	0 N	2.429 V

De kosten voor de inzet van groepsbegeleiding liggen hoger dan verwacht.. Gezien de complexe kind problematiek en het achterliggende gezinssysteem zien we een verschuiving naar inzet hoge arrangementen. Voor 2023 leidt dit tot een nadelig resultaat van € 0,129 mln.

Bij begeleiding individueel is sprake van een daling die zichtbaar is over het gehele jaar en vergelijkbaar met de regionale trend. De nieuwe contracten en wijze van samenwerken spelen hierin een rol. Het voordeel van € 0,489 mln. is vooral het effect van een lager aantal jeugdigen dat gebruik maakt van zorg. Deels is dit verklaarbaar door een verschuiving naar de doelgroep arrangementen waarmee begeleiding binnen het speciaal onderwijs collectief gefinancierd wordt. Ook is er sinds de nieuwe contractering in de jeugdhulp minder stapeling van zorgarrangementen, bijvoorbeeld in combinatie met verblijf. Nadere analyse van de casuïstiek laat zien dat er sprake is van complexe kind- en ouderproblematiek. De inzet binnen de jeugdhulp is vooral systemisch (gericht op het gehele gezin) omdat er bij meerdere gezinsleden problemen zijn (kind factoren, ouderproblematiek: beperkte leerbaarheid, psychische problemen, relatieproblemen, opvoedverlegenheid). De complexiteit heeft ook vaker dan gemiddeld te maken met de beperkte leerbaarheid van het gezinssysteem. Het gaat voornamelijk om gezinnen die al meerdere jaren bekend zijn bij de gemeente.

In 2023 is de bekostigingssystematiek voor de doelgroep arrangementen gewijzigd van bekostiging per schooljaar naar bekostiging per kalenderjaar. Daardoor zijn in 2023 alleen de subsidies voor de periode augustus t/m december 2023 uitbetaald en ontstaat er een incidenteel voordeel van € 0,325 mln. Binnen de groepsbehandeling is er sprake van een daling die zichtbaar is over het gehele jaar. De nieuwe contracten en wijze van samenwerken spelen hierin een rol. Het voordeel van € 0,148 mln. is vooral het effect van een lager aantal jeugdigen dat gebruik maakt van zorg. In de intensivering van de procesregie (toegang) wordt meer en meer toegewerkt naar normaliseren en eigen kracht. Ook

³ Door de wijziging in taakvelden (o.b.v. BBV) zijn financiële middelen verschoven van 6.82 naar 6.72. De inhoudelijke toelichting is hier in de begroting en jaarrekening niet op aangepast.

wordt nadrukkelijker naar de inzet van andere voorzieningen gekeken zoals doelgroep arrangementen.

Dagbehandeling kinderdagverblijf (MKD) en kinderdagcentrum (KDC) is in 2023 voor het eerst ingekocht. Gezien de complexe kind problematiek van specifieke groepen zien we in afstemming met jeugdhulpaanbieders een verschuiving van het MKD/KDC-arrangement naar behandeling groep optreden. Ook de ontwikkeling van nieuwe behandelingen die gericht zijn op meer uitstroom en inclusie binnen het reguliere onderwijs dragen bij aan de verschuiving van dit arrangement naar behandeling groep. Door de inzet van doelgroep arrangementen binnen de scholen voor speciaal onderwijs stromen kinderen, die voorheen tot hun zevende leerjaar in MKD's werden opgevangen, al vanaf hun vierde levensjaar in het speciaal onderwijs in. Voor 2023 resulteert dit in een voordelig resultaat van € 0,204 mln.

Onder jeugdhulp met verblijf vallen diverse verblijfsvormen die vanuit gecontracteerd aanbod worden ingezet zoals gesloten en intensief klinische jeugdhulp (GIK-J), begeleid zelfstandig wonen en leefhuizen. De meer gezinsgerichte verblijfsvormen zoals pleegzorg en gezinshuizen vallen hier niet onder. Bij de Bestuursrapportage werd een fors nadeel op dit budget verwacht waarbij werd aangegeven dat deze prognose nog onzeker was. Het budget voor verblijf is op basis van deze prognose verhoogd met in totaal € 1,900 mln. waarvan € 0,500 mln. voor begeleid zelfstandig wonen en € 1,400 mln. voor GIK-J. Naar nu blijkt is die bijstelling te hoog geweest. Omdat het om dure zorg gaat leidt een lagere bezetting met een aantal jongeren tot een groot verschil in kosten. Het voordeel van € 0,780 mln. bestaat € 0,360 mln. uit een voordeel op GIK-J, een voordeel van € 0,260 mln. op leefhuizen en een voordeel van € 0,160 mln. op begeleid zelfstandig wonen. Het voordeel op de baten van € 0,150 mln. komt voort uit een hogere bijdrage vanuit de regio als dekking voor de gemaakte lasten leefhuizen.

Crisishulp wordt regionaal bekostigd met een vast lumpsumbedrag. Dit betekent dat de kosten voor de regio Zuid-Limburg op voorhand vaststaan. De verdeling van deze kosten over de 16 deelnemende gemeenten wordt deels bepaald op basis van een vaste verdeelsleutel en deels op basis van de daadwerkelijke inzet per gemeente in het verleden. Op basis van deze verdeling is het aandeel van Maastricht in 2023 iets gedaald doordat de inzet in Maastricht is afgenomen ten opzichte van de andere gemeenten in Zuid-Limburg. Dit leidt tot een voordeel van € 0,170 mln.

Een aantal zeer gespecialiseerde vormen van jeugdhulp wordt landelijk gecontracteerd door de Vereniging van Nederlands Gemeenten (VNG). De verwijzing naar deze jeugdhulp verloopt met name via de artsenroute. Ten opzichte van voorgaande jaren is in 2023 minder inzet gepleegd vanuit het Landelijk transitiearrangement (LTA). Hierdoor bedraagt het voordeel € 0,197 mln.

Het aantal taakvelden jeugd nam door rijksregelgeving in 2023 toe van 2 naar 12 en in 2025 zullen het er weer minder worden. Vanuit praktisch oogpunt wordt het resultaat op apparaatslasten toegelicht voor beide taakvelden 6.72 en 6.82. Het totale voordeel op apparaatslasten 6.72 en 6.82 is per saldo € 0,093 mln. Dit is het saldo van vele mee- en tegenvallers waaronder de kosten van het talentontwikkelprogramma om het hoofd te bieden aan de krapte op de arbeidsmarkt, de extra kosten voor regievoerderschap Xonar, aanvullende beleidscapaciteit voor verwervingen bij het Inkoopteam en de doorbelasting van de kosten naar derden.

6.81 Geëscaleerde zorg 18+

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren alle opvang- en beschermd wonen-voorzieningen met inbegrip van eventuele maatwerk-dienstverlening en maatwerkvoorzieningen voor personen die in de betreffende opvangvoorzieningen verblijven. Denk o.a. aan: vrouwenopvang, aanpak huiselijk geweld (Veilig thuis); beschermd wonen voor personen met psychische of psychosociale problemen; inloopfunctie GGZ; maatschappelijke opvang voor cliënten met een meervoudige problematiek, waaronder verslaving; Wmo maatwerkdienstverlening en - maatwerkvoorzieningen bij opvang; zorg die wordt verleend in het kader van de Wet verplichte GGZ en de Wet zorg en dwang.

Wat willen we bereiken?

We bieden een veilige en beschermende omgeving aan inwoners in zeer kwetsbare posities die de regie over hun leven niet (voldoende) kunnen voeren. Doel is om hen te begeleiden naar zoveel mogelijk zelfstandig wonen.

Wat doen we daarvoor?

Prestaties going concern

- Uitvoering geven aan:
 - Beleidsplan 2021-2024 Regio Maastricht-Heuvelland (Zicht op Thuis).
 - de verordening: "Maatschappelijke ondersteuning"
 - het lokale actieprogramma : "Dak en thuisloze jongeren"
 - de Wet Verplichte GGZ en de Wet Zorg en Dwang
- Op basis van de verordening "Maatschappelijke ondersteuning" vinden toewijzingen van de ondersteuning aan burgers plaats. De situatie van burgers die zich met een ondersteuningsverzoek bij de gemeente melden, wordt zorgvuldig onderzocht. Bij het onderzoek wordt met voorrang gezocht naar oplossingen op eigen kracht, met hulp van personen uit het sociaal netwerk of door middel van inzet van algemene voorzieningen. We onderzoeken periodiek of de aan de burger geleverde ondersteuning resultaat heeft en of deze nog steeds voldoet.
- Middels opdrachtgeverschap en contractmanagement sturen we op de kwaliteit, doelmatigheid (resultaat) en kostenefficiëntie van de voorzieningen en de bijhorende dienstverlening.
- Mede uitvoering geven aan de meerjaren prestatieafspraken "Wonen, Wijken en Zorg, 2022-2026" in het kader van het bestuurlijk overleg Wonen, Wijken en Zorg (BOWWZ).

Realisatie prestaties 2023

Conform.

Wat waren de aandachtspunten in 2023?

	Realisatie 2023
Uitvoering (collegebevoegdheden)	
Samen met de strategische partners verder uitvoering geven aan de ontwikkelingsagenda gericht op de ondersteuning aan burgers met regieproblemen (de dienstverlening begeleiding en begeleiding groep.	Conform.
Participeren in de proeftuin: "De nieuwe GGZ" met als doel om samen met partners als zorgverzekeraars, Mondriaan, RADAR, Leger des Heils te voorkomen dat het aantal mensen in de zwaardere, specialistische GGZ toeneemt.	Conform. Er is samen met de genoemde partners een werkwijze ontwikkeld en geïmplementeerd waarin het medisch en sociaal domein samenwerken en ingezet wordt op herstelondersteunende gesprekken en inzet van ervaringsdeskundigheid om instroom in de (zware) ggz te voorkomen.

Uitvoeren uitvoeringsplan “Zicht op Thuis 2023”, waaronder de projecten DNO en Skills in de stad.

Realisatie 2023

Niet conform. In 2023 is van het uitvoeringsplan met name de implementatie van de gunning ‘Beschermd Thuis’ uitgevoerd. Er is samen met de strategische partners vormgegeven aan de inkoop Beschermd Thuis (beschermd wonen en maatschappelijke opvang). Binnen het project Skills is een aanwijzingsbesluit genomen en is de vergunning verleend. Tevens is de financiering ten behoeve van de aankoop, renovatie en exploitatie verstrekt. Binnen het project dag- en nachtopvang/social hostel is de haalbaarheidsstudie in gang gezet (afgerond in eerste kwartaal 2024). Via de RIB van 31 oktober 2023 is de raad hierover geïnformeerd.

Vaststellen uitvoeringsplan: “Zicht op Thuis” 2024

Niet conform. Het vaststellen van het uitvoeringsplan “Zicht op Thuis” 2024 is vertraagd vanwege het regionale karakter ervan. Het plan is op 5 maart 2024 vastgesteld.

Wat heeft het gekost?

Geëscaleerde zorg 18+ (6.81)	(bedragen x € 1.000)			
	begroting 2023 primitief	begroting 2023 na wijziging	rekening 2023	resultaat 2023
Lasten	34.545	36.135	33.671	2.464 V
Baten	1.307	2.879	2.869	10 N
Saldo van baten en lasten	-33.238	-33.256	-30.802	2.454 V
Toevoeging reserves	0	3.131	2.642	489 V
Onttrekking reserves	0	2.425	1.787	638 N
Saldo mutaties reserves	0	-705	-855	150 N
Resultaat	-33.238	-33.962	-31.657	2.305 V

Afwijkingen	(bedragen x € 1.000)			
	lasten	baten	mutaties reserves	totaal
Stelpost programmakosten BW	1.251 V			1.251 V
Indexering integratie uitkering beschermd wonen	238 N			238 N
Beschermd wonen	529 V			529 V
Afwikkeling oude jaren	361 V			361 V
Eigen bijdrage		63 V		63 V
Maatschappelijke Opvang	106 V		420 V	526 V
Reserve Beschermd Thuis			569 N	569 N
THV-crisiopvang	36 V			36 V
Toekomstscenario kind & gezin	22 V			22 V
Huisvesting skills		38 V		38 V
Heroïneproject		24 V		24 V
Skaeve Huse	198 V	198 N		0 N
Apparaatslasten	184 V			184 V
Overige verschillen (saldo posten kleiner dan € 100.000)	15 V	63 V		78 V
Totaal afwijkingen	2.464 V	10 N	149 N	2.305 V

Binnen taakveld 6.81 Geëscaleerde zorg 18+ is er door de actualisering van de rijksbudgetten en door de regionalisering gebleken dat een tegenvaller op de eigen bijdragen binnen het regionale kader kon worden opvangen. Hierdoor valt een eerdere ophoging van de budgetten Beschermd Wonen eenmalig vrij en leidt tot een voordeel van € 1,251 mln.

Jaarlijks ontvangt gemeente Maastricht als centrumgemeente de financiële middelen voor de uitvoer van Beschermd Wonen via een Integratie Uitkering. Vanaf januari 2023 zijn de Maastricht-Heuvelland gemeenten en de Westelijke Mijnstreek ontvlecht. Gevolg hiervan is dat Maastricht jaarlijks een deel van de als centrumgemeente ontvangen financiële middelen overhevelt aan de Westelijke Mijnstreek volgens een vaste methodiek. Conform de hierover gemaakte afspraken heeft er een hogere indexering plaatsgevonden dan was begroot.

De begroting van Beschermd Wonen is gebaseerd op historische cijfers onder een andere inkoopstelsel. Onder de nieuwe inkoopstelsel neemt het werkelijk gebruik van de voorzieningen licht af. Daardoor vallen de kosten 3% lager uit dan begroot. Dit betreft de inzet van regionale middelen die wij als centrumgemeente ontvangen. Dit leidt tot een voordeel van € 0,274 mln. Door de lagere zorgvraag op het product Beschermd Wonen PGB vallen de kosten ook hier lager uit dan begroot. Deze lijn was reeds zichtbaar in 2022 en zet zich voort in 2023. Dit betreft de inzet van regionale middelen die wij als centrumgemeente ontvangen. Dit leidt tot een voordeel van € 0,255 mln.

Het resultaat wordt verklaard door mutaties op geleverde zorg van voorgaande jaren. Het voordeel valt vooral te verklaren door het stopzetten van enkele beschikkingen die al vele jaren lopen en met terugwerkende kracht gestopt zijn. Hierdoor worden de opgevoerde kosten over al die jaren in 1 keer verrekend en ontstaat er in het lopende jaar een voordeel van € 0,361 mln.

De eigen bijdrage is op basis van de Wlz-uitname en de jaarrekening 2022 in de programmabegroting 2023 naar beneden bijgesteld. De daadwerkelijke hoogte van de te ontvangen eigen bijdrage is afhankelijk van diverse factoren, waaronder de hoogte van het inkomen van inwoners en het aantal inwoners dat gebruikt maakt van de voorziening Beschermd Wonen. Daarbij is sprake van een voordeel ten bedrage van € 0,063 mln.

De begroting van Maatschappelijke Opvang is gebaseerd op historische cijfers onder een andere inkoopsystematiek. Onder de nieuwe inkoopsystematiek blijkt het werkelijk gebruik van de voorzieningen iets lager te liggen. Mede door deze lagere benutting en een ophoging van het normbedrag via de septembercirculaire vallen de lasten lager uit dan begroot. Er is sprake van een resultaat op de lasten 2023 van € 0,106 mln. voordelig. Daarnaast zijn middelen uit 2022, die zijn doorgezet naar 2023 om een verwacht tekort op maatschappelijke opvang zonder verblijf te dekken, niet nodig geweest. Dit zorgt voor een voordelig resultaat op de reservermutaties in 2023 van € 0,420 mln.

In de reserve Beschermd Thuis worden de werkelijke regionale uitgaven en baten voor de uitvoer van Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang verrekend met de ontvangen middelen hiervoor uit het gemeentefonds. De regionale afspraak is dat de mindere uitgaven ten opzichte van het gemeentefonds gestort worden in de reserve en eventuele meeruitgaven uit de reserve worden onttrokken. De in 2023 gerealiseerde voordelen op de regionale lasten en baten Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen ten opzichte van de ontvangen Rijksmiddelen leiden ertoe dat er meer is gestort in de reserve dan begroot. De storting in de reserve Beschermd Thuis is daardoor € 0,569 mln. hoger dan begroot.

Op de budgetten voor de THV-crisisopvang, huisvesting Skills, toekomstscenario kind & gezin en het heroïneproject is er in 2023 sprake van onderuitputting wat een voordelig resultaat tot gevolg heeft van € 0,120 mln.

Het project Skaeve Huse is financieel in 2023 afgerond. Alle ontvangen Rijksmiddelen voor dit project zijn gespendeerd. De realisatie ten opzichte van de begroting loopt uit de pas omdat lasten over verschillende jaren verrekend zijn. Per saldo heeft dit project geen resultaatseffect.

Ten slotte is het voordeel op de apparaatslasten 2023 van € 0,184 mln. is ontstaan door tijdelijke onderbezetting op diverse formatieplaatsen.

6.82 Geëscaleerde zorg 18-

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoort jeugdhulp in combinatie met verblijf (kinderen die niet thuis opgroeien) gericht op het verbeteren van de veiligheid van kinderen en jeugdigen en het uitvoeren van jeugdbescherming (gecertificeerde instellingen, Veilig Thuis) en jeugdreclassering.

Wat willen we bereiken?

We streven ernaar dat steeds minder jeugdigen in Maastricht voor hun veiligheid zijn aangewezen op gedwongen hulpverlening of een uithuisplaatsing. Dat doen we door de zelfredzaamheid en opvoedkracht van gezinnen te versterken. Waar tijdelijk deze hulp of uithuisplaatsing noodzakelijk is, duurt die niet langer dan nodig is en draagt de hulp bij aan het versterken van de zelfredzaamheid.

Effectindicatoren	Realisatie					Begroting
	2019	2020	2021	2022	2023	2023
% Jongeren tot 18 jaar met jeugdbescherming ¹	2,0	1,9	1,8	1,6	1,4 ⁴	< 1,8
% Jongeren 12 t/m 22 jaar met jeugdreclassering ¹	0,3	0,2	0,3	0,2	0,3 ⁴	< 0,3
Aantal jongeren in een pleeggezin of gezinshuis ²	223	208	194	238	208	> 194 ³
Aantal jongeren in een verblijfsgroep ²	155	139	120	122	119	< 135

Effectindicatoren	Realisatie					Begroting
	2019	2020	2021	2022	2023	2023
1) BBV indicator. Bron 'waarstaatjegemeente.nl'. Het meest recente peilmoment is weergegeven.						
2) Bron: Zorgned.						
3) Als een jongere thuis niet veilig kan opgroeien woont een jongere bij voorkeur 'zo huis mogelijk' in een pleeggezin of gezinshuis. Om de beoogde verschuiving van verblijfsgroep bij een zorgaanbieder naar pleeggezin/gezinshuis aan te geven is hier een verhoging van het aantal jongeren opgenomen in combinatie met een lager aantal bij verblijfsgroep.						
4) Cijfer voor 2023 is voorlopig						

Wat doen we daarvoor?

Ambities coalitie voor de periode 2022 - 2026

11.C4	Nadere invulling van het transformatieplan jeugd, met inzet op integrale ondersteuning jeugdige, langdurige contracten met zorgaanbieders, de herinrichting van de toegang en nieuwe landelijke afspraken over het financieel kader.
-------	--

Prestaties going concern

- Geëscaleerde zorg omvat maatregelen gericht op de opvang en het verbeteren van de veiligheid van kinderen en jeugdigen. Hieronder valt gedwongen hulpverlening waarbij een voogd toezicht houdt in een gezin of de voogdij van ouder(s) tijdelijk wordt overgenomen. Ook de inzet van Veilig Thuis bij meldingen van (vermoeden van) kindermishandeling en de inzet van hulp bij crisis valt hieronder. Daarnaast alle vormen van jeugdhulp waarbij de jongere niet thuis verblijft, maar in een vorm van verblijf zoals pleegzorg, gezinshuis of een gespecialiseerde instelling.
- We maken afspraken met aanbieders van jeugdhulp voor het verlenen van adequate jeugdhulp in een verblijfsvorm voor jeugdigen die (tijdelijk) niet meer thuis kunnen wonen. Daarbij streven we naar een verblijfsvorm die zoveel mogelijk op een gezin lijkt, dus pleegzorg of een gezinshuis.
- Voor het verlenen van hulp in het gedwongen kader maken we afspraken met gecertificeerde instellingen voor het verlenen van jeugdbescherming en jeugdreclassering.
- We kopen crisishulp in voor jeugdigen die in een acuut onveilige situatie verkeren en maken afspraken met Veilig Thuis als advies- en meldpunt bij vermoedens van kindermishandeling. We werken nauw samen met de regiogemeenten in Zuid-Limburg en maken de afspraken met aanbieders voor een groot deel gezamenlijk. Door het vaststellen en monitoren van kwaliteitseisen sturen we steeds meer op doelrealisatie en cliënttevredenheid.
- Uitvoeren van het landelijk op te stellen toekomstscenario kind- en gezinsbescherming waarbij lokale teams, Veilig Thuis, Raad voor de Kinderbescherming en gecertificeerde instellingen beter op elkaar moeten gaan aansluiten in regionale veiligheidsteams.

Realisatie prestaties in 2023

Conform.

Wat waren de aandachtspunten in 2023?

Realisatie 2023	
Uitvoering (collegebevoegdheden)	
Opstellen van gezamenlijke, meerjarige ontwikkelagenda's om zo het strategisch partnerschap met aanbieders invulling te geven. Daarbij is de samenwerking met ketenpartners als onderwijs, huisartsen, jeugdgezondheidszorg en gecertificeerde instellingen een belangrijk aandachtspunt.	Conform. In 2023 hebben we de subsidieregeling voor jeugdbescherming en jeugdreclassering herzien en sluiten we hierbij aan op de landelijke tarieven. Hiermee wordt onder meer de caseload per jeugdbeschermer verlaagd.
Met het consortium voor gesloten en intensief klinische jeugdhulp het aantal plaatsingen en de duur ervan terugdringen door vanuit de verschillende expertises integraal samen te werken.	Conform. Voor de gesloten en intensief klinische jeugdhulp (GIK-J) is een integraal intake team geïmplementeerd met expertise op het gebied van geestelijke gezondheidszorg (GGZ), licht verstandelijke beperking (LVB) en jeugd- en opvoedhulp (J&O).

Mede uitvoeren van de op te stellen landelijke Hervormingsagenda Jeugd en het toekomst-scenario kind- en gezinsbescherming.

Realisatie 2023

Conform. De hervormingsagenda Jeugd is landelijk vastgesteld in juni 2023 met als doel knelpunten in de jeugdzorg structureel aan te pakken en het jeugdzorgstelsel financieel houdbaar te maken voor de toekomst. Op een aantal onderdelen werken wij al conform de maatregelen uit de hervormingsagenda zoals:

- Contractering, contractmanagement en monitoring van jeugdhulp worden in regioverband georganiseerd en door contractregieteams uitgevoerd. Daarbij worden zoveel als mogelijk de landelijke contractstandaarden gehanteerd;
- Integrale samenwerking binnen de gesloten en intensief klinische jeugdhulp (GIK-J) en bij de crisishulp Jeugd (CHJ).

Onvoorziene inspanningen 2023

XONAR

Zware financiële problematiek bij XONAR - een grote aanbieder van jeugdhulp in de regio - leidde ertoe dat de continuïteit van jeugdhulp in Zuid-Limburg in het gedrang kwam. Om deze continuïteit te borgen is door XONAR onder begeleiding van de 16 samenwerkende gemeenten in Zuid-Limburg een herstelplan opgesteld en in uitvoering gebracht. In september heeft de Raad ingestemd met een financiële bijdrage aan dit herstelplan. Conform raadsbesluit is de monitoring van de uitvoering van dit herstelplan opgestart.

Wat heeft het gekost?

Geëscaleerde zorg 18- (6.82)	(bedragen x € 1.000)			
	begroting 2023 primitief	begroting 2023 na wijziging	rekening 2023	resultaat 2023
Lasten	17.219	3.072	2.644	428 V
Baten	0	89	118	29 V
Saldo van baten en lasten	-17.219	-2.983	-2.526	457 V
Toevoeging reserves	0	0	0	0 N
Onttrekking reserves	0	0	0	0 N
Saldo mutaties reserves	0	0	0	0 N
Resultaat	-17.219	-2.983	-2.526	457 V

Afwijkingen	(bedragen x € 1.000)			
	lasten	baten	mutaties reserves	totaal
Jeugdbescherming	313 V			313 V
Apparaatslasten	49 V	30 V		79 V
Overige verschillen (saldo posten kleiner dan € 100.000)	66 V	1 N		65 V
Totaal afwijkingen	428 V	29 V	0 N	457 V

Het aantal kinderen dat onder een jeugdbeschermingsmaatregel valt en door de rechter onder toezicht of onder voogdij wordt geplaatst neemt sinds 2022 af. Ten tijde van de Bestuursrapportage leek deze daling af te zwakken en werd er een nadeel op het budget verwacht. De daling heeft zich, conform de landelijke trend, in 2023 wel doorgezet waardoor er nu een voordeel ontstaat van € 0,313 mln.

Het aantal taakvelden jeugd nam door rijksregelgeving in 2023 toe van 2 naar 12 en in 2025 zullen het er weer minder worden. Het is altijd arbitrair hoe apparaatslasten verdeeld worden. Daarom wordt uit praktisch oogpunt het resultaat op apparaatslasten toegelicht voor beide taakvelden. Het totale

voordeel op apparaatslasten 6.72 en 6.82 is per saldo € 0,093 mln. Dit is het saldo van vele mee- en tegenvallers waaronder de kosten van het talentontwikkelprogramma om het hoofd te bieden aan de krapte op de arbeidsmarkt, de extra kosten voor regievoerderschap Xonar, aanvullende beleids capaciteit voor verwervingen bij het Inkoopteam en de doorbelasting van de kosten naar derden.

Totaaloverzicht kosten programma

Wat heeft het programma gekost?

Programma 6 Sociaal domein	(bedragen x € 1.000)			
	begroting 2023 primitief	begroting 2023 na wijziging	rekening 2023	resultaat 2023
Samenkracht en burgerparticipatie (6.1)	13.801	16.954	23.035	6.081 N
Wijkteams (6.2)	14.946	18.005	17.943	62 V
Inkomensregelingen (6.3)	75.056	82.835	84.026	1.191 N
Begeleide participatie (6.4)	22.388	23.596	23.590	6 V
Arbeidsparticipatie (6.5)	5.585	5.617	5.297	320 V
Maatwerkvoorzieningen (WMO) (6.6)	2.628	7.240	7.446	206 N
Maatwerkdienstverlening 18+ (6.71)	37.625	35.570	35.011	559 V
Maatwerkdienstverlening 18- (6.72)	31.307	45.816	45.363	453 V
Geëscaleerde zorg 18+ (6.81)	34.545	36.135	33.671	2.464 V
Geëscaleerde zorg 18- (6.82)	17.219	3.072	2.644	428 V
Totaal lasten	255.100	274.839	278.026	3.187 N
Samenkracht en burgerparticipatie (6.1)	180	209	15.310	15.101 V
Wijkteams (6.2)	2.311	2.278	2.732	454 V
Inkomensregelingen (6.3)	70.561	85.434	74.383	11.051 N
Begeleide participatie (6.4)	12	5	11	6 V
Arbeidsparticipatie (6.5)	48	1.696	1.690	6 N
Maatwerkvoorzieningen (WMO) (6.6)	6	454	448	6 N
Maatwerkdienstverlening 18+ (6.71)	2.373	1.741	1.593	148 N
Maatwerkdienstverlening 18- (6.72)	2.610	2.150	4.130	1.980 V
Geëscaleerde zorg 18+ (6.81)	1.307	2.879	2.869	10 N
Geëscaleerde zorg 18- (6.82)	0	89	118	29 V
Totaal baten	79.408	96.935	103.284	6.349 V
Samenkracht en burgerparticipatie (6.1)	-13.621	-16.745	-7.725	9.020 V
Wijkteams (6.2)	-12.635	-15.727	-15.211	516 V
Inkomensregelingen (6.3)	-4.495	2.599	-9.643	12.242 N
Begeleide participatie (6.4)	-22.376	-23.591	-23.579	12 V
Arbeidsparticipatie (6.5)	-5.537	-3.921	-3.607	314 V
Maatwerkvoorzieningen (WMO) (6.6)	-2.622	-6.786	-6.998	212 N
Maatwerkdienstverlening 18+ (6.71)	-35.252	-33.829	-33.418	411 V
Maatwerkdienstverlening 18- (6.72)	-28.697	-43.666	-41.233	2.433 V
Geëscaleerde zorg 18+ (6.81)	-33.238	-33.256	-30.802	2.454 V
Geëscaleerde zorg 18- (6.82)	-17.219	-2.983	-2.526	457 V
Totaal saldo van baten en lasten	-175.692	-177.904	-174.742	3.162 V
Toevoeging reserves	282	10.047	9.935	112 V
Onttrekking reserves	1.134	6.999	10.527	3.528 V
Saldo mutaties reserves	852	-3.048	592	3.640 V
Resultaat	-174.840	-180.952	-174.150	6.802 V

Investeringen programma 6 (bedragen x € 1.000)	rekening 2023
Optimale toegankelijkheid van gebouwen	21

Programma 7 Volksgezondheid en milieu

Taakvelden

- 7.1 Volksgezondheid
- 7.2 Riolering
- 7.3 Afval
- 7.4 Milieubeheer
- 7.5 Begraafplaatsen en crematoria

BBV-indicatoren ¹	Maastricht					Gemeenten 100.000 - 300.000 2022
	2018	2019	2020	2021	2022	
Omvang huishoudelijk restafval in kg per inwoner ²	100	98	101	104	88	148
% Hernieuwbare elektriciteit ³	2,1	2,9	5,7	7,4	Nog niet bekend	Nog niet bekend

- 1) Bron 'waarstaatjemeente.nl' waarbij geldt gegevens afkomstig van CBS (statistiek Huishoudelijk afval) en Klimaatmonitor-RWS. De meest recente meetgegevens zijn weergegeven.
- 2) Huishoudelijk restafval kan ingedeeld worden in fijn restafval (met name bestaand uit GFT, oud papier en karton, kunststof, glas, blik, textiel, KCA, luiers) en grof restafval. In Maastricht wordt alleen het fijn restafval opgehaald. Bij de milieuparken kunnen mensen terecht met alle soorten restafval.
- 3) Dit is elektriciteit opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa.

7.1 Volksgezondheid

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren maatregelen ter bescherming van de gezondheid van onze inwoners, van specifieke risicogroepen, van jeugd en van ouderen. Denk o.a. aan: het monitoren van de gezondheidssituatie; uitvoering van preventieprogramma's, het vroegtijdig signaleren van specifieke stoornissen en gezondheidsbedreigende factoren; uitvoering van programma's voor gezondheidsbevordering en maatregelen tegen bedreigingen van de gezondheid; bestrijding van infectieziekten en aanbieden van vaccinaties; het geven van prenatale voorlichting aan aanstaande ouders; het bewaken van gezondheidsaspecten in bestuurlijke beslissingen; het bevorderen van medisch milieukundige zorg; het bevorderen van psychosociale hulp bij rampen; Centra voor Jeugd en Gezin; ambulance en ziekenvervoer.

Wat willen we bereiken?

Bescherming van de gezondheid van onze inwoners, van specifieke risicogroepen, van jeugd en van ouderen.

Effectindicatoren ^{1,2}	Realisatie					Begroting
	2019	2020	2021	2022	2023	2023
% Maastrichtenaren dat eigen gezondheid beoordeelt als (zeer) goed	geen meting	77	71	71	71	71
% Maastrichtenaren bij wie gezondheid het dagelijks functioneren in thuissituatie (heel) veel belemmert ³	geen meting	5	5	5	7	5
% Maastrichtenaren bij wie gezondheid deelname aan het maatschappelijk leven (heel) veel belemmert ⁴	geen meting	5	7	7	7	7

- 1) De effectindicatoren met betrekking tot positieve gezondheid zijn opgenomen in taakveld 6.1.
- 2) Bron: Stadspeiling
- 3) Uitvoeren van dagelijkse taken zoals voor jezelf zorgen, het huishouden doen, om kunnen gaan met geld.
- 4) Sociale contacten, bewegingsvrijheid, iets voor een ander kunnen doen, vrijetijdsbesteding, werken.

Wat doen we daarvoor?

Ambities coalitie voor de periode 2022 - 2026

11.C8	Verder onderzoeken we mogelijkheden voor het aanbieden van schoolontbijt/schoollunch in het kader van gezond kindcentrum in beweging.
-------	---

Prestaties going concern

- Uitvoering geven aan:
 - De Wet publieke gezondheid opgedragen aan de GGD Zuid-Limburg: infectiebestrijding, medische milieukunde, technische hygiënezorg, epidemiologie, gezondheidsbevordering, psychosociale hulp bij ongevallen en rampen en jeugdgezondheidszorg.
 - Het regionaal gezondheidsbeleid 2020-2023.
 - Het programma: "Trendbreuk Zuid-Limburg" door de inzet te focussen op de jeugd o.a. door Kansrijke Start, de Netwerkaanpak overgewicht onder jongeren (YCND).
 - Het preventie- en handavingsplan Jeugd en Alcohol 2021-2024.
 - Op preventie gerichte inzet door GGD en Mondriaan.
 - De preventieprogramma's JOGG en GIDS.

Realisatie prestaties 2023

Conform.

Wat waren de aandachtspunten in 2023?

	Realisatie 2023
Kaderstellend en controlerend (raadsbevoegdheden)	
Vaststellen in tweede kwartaal zienswijze op jaarstukken 2022 GGD Zuid-Limburg.	Conform.
Vaststellen in tweede kwartaal zienswijze op begroting 2024 GGD Zuid-Limburg.	Conform.
Vaststellen regionaal gezondheidsbeleid 2024-2027 in vierde kwartaal 2023.	Vaststellen regionaal gezondheidsbeleid 2024-2027 is uitgesteld naar vierde kwartaal 2024. De raad is hiervoor geïnformeerd middels een RIB (28 september 2023).

Onvoorziene inspanningen 2023

Meerjarenbeleidsplan 2024-2027 GGD Zuid-Limburg

De raad heeft inmiddels een zienswijze afgegeven en op 6 juli 2023 heeft het AB van de GGD-ZL het Meerjarenbeleidsplan 2024-2027 vastgesteld.

Wat heeft het gekost?

Volksgezondheid (7.1)	(bedragen x € 1.000)			
	begroting 2023 primitief	begroting 2023 na wijziging	rekening 2023	resultaat 2023
Lasten	8.637	7.862	8.424	562 N
Baten	1.264	28	709	681 V
Saldo van baten en lasten	-7.373	-7.834	-7.715	119 V
Toevoeging reserves	0	0	0	0 N
Onttrekking reserves	0	0	0	0 N
Saldo mutaties reserves	0	0	0	0 N
Resultaat	-7.373	-7.834	-7.715	119 V

Afwijkingen	(bedragen x € 1.000)			
	lasten	baten	mutaties reserves	totaal
GALA	636 N	636 V		0 N
Wettelijke taken GGD	81 V			81 V
Overige verschillen (saldo posten kleiner dan € 100.000)	7 N	45 V		38 V
Totaal afwijkingen	562 N	681 V	0 N	119 V

Programma Gezond Actief Leven Akkoord (GALA) heeft zijn aanloop gehad in 2023. Alle gemaakte kosten worden gecompenseerd door één specifieke uitkering vanuit het Rijk, die alle financiële middelen die de gemeente ontvangt voor deze taken bundelt. De voor jaarschijf 2023 toegekende middelen zijn toereikend gebleken. Het restant blijft beschikbaar voor uitgaven 2024.

Het voordeel op de wettelijke taken GGD wordt veroorzaakt door een BTW terugvordering.

7.2 Riolering

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren de gemeentelijke taken ten aanzien van afvalwater en de waterhuishouding. Denk o.a. aan: opvang en verwerking van afval- en hemelwater; inzameling en transport huishoudelijk- en bedrijfsafvalwater; voorkomen van grondwaterproblemen, onder meer door afvoer van overtollig grondwater; rioolwaterzuivering; bestrijding verontreiniging oppervlaktewater.

Wat willen we bereiken?

We streven naar een gezonde, veilige en water & klimaat bewuste stad. Bij de inrichting van de openbare ruimte hanteren we richtlijnen voor de aanleg van regenwaterberging en groenvoorzieningen om wateroverlast, hittestress of verstoring van oppervlaktewaterkwaliteit door lozingen te beperken. De oppervlaktewaterkwaliteit is goed en voldoet aan de eisen die daarvoor geleden. Wat betreft het overstromingsgevaar van de Maas voldoet Maastricht aan de door het Rijk gestelde veiligheidsnormen. Met het oog op klimaatverandering werken we toe naar een stad die is voorbereid op mogelijk nieuwe strengere veiligheidsnormen maar ook naar een stad die leefbaar is in geval van extreme hitte.

Effectindicatoren	Realisatie					Begroting
	2019	2020	2021	2022	2023	2023
% Maastrichtenaren dat in eigen buurt vaak last heeft van teveel regenwater op straat	Geen meting	4	4	5	5 ¹	5

1) Bron: Stadspeiling. De peiling heeft plaatsgevonden voor de extreme neerslaggebeurtenissen van augustus en september 2023.

Wat doen we daarvoor?

Ambities coalitie voor de middellange termijn

2.M2	Ook werken we aan het versterken van de noord-zuid-relatie door de verbinding met de Maas te versterken (inclusief meer ruimte voor de rivier), gericht op veiligheid, op het versterken van de aantrekkelijkheid van de Maasoeveren en de bereikbaarheid van beide zijden van de Maas.
5M1	Aanpak hoogwaterproblematiek samen met betrokken partners op een wijze die ook kwaliteiten toevoegt aan de stad. Maatregelen die op korte termijn genomen kunnen worden nemen we uiteraard op korte termijn.

Ambities coalitie voor de periode 2022 - 2026

3.C4	Actualiseren beleidskader dierenwelzijn met aandacht voor evacuatie bij hoog water.
5.C5	We zetten in op het vergroenen van de gehele stad, met bijzondere aandacht voor het centrumstedelijke gebied en biodiversiteit. Op die manier kunnen we hittestress tegengaan, het opnemen van water bevorderen, ons bomenbestand uitbreiden en een aantrekkelijke en gezonde leefomgeving creëren die beweging stimuleert.

Prestaties going concern

- Rioolbeheer. Rioleringswerken worden periodiek geïnspecteerd en indien nodig hersteld of vervangen.
- Preventie van wateroverlast. We treffen maatregelen die de kans op wateroverlast verkleinen door bij gemeentelijke projecten (bijv. groot onderhoud wegen of herstructureringswerken) te toetsen op de water- en rioleringseffecten.
- We realiseren projecten die tot doel hebben de wateroverlast te beperken en water vast te houden. Daarbij wordt de synergie gezocht met de vergroeningsopgave.

Realisatie prestaties 2023

Conform.

Wat waren de aandachtspunten in 2023?

	Realisatie 2023
<p>Uitvoering (collegebevoegdheden)</p> <p>Voor de aanpak van de klimaatopgave gaan we gaan in samenspraak met de regio Maas- en Mergelland uitvoering geven aan de gezamenlijke regionale uitvoeringsagenda.</p> <p>We gaan in 2023 aan de slag met de maatregelen en projecten die we in het klimaat- en waterprogramma hebben bepaald (vaststelling klimaat- en waterprogramma verwacht in Q4 2022).</p> <p>Voor de aanpak van hoogwaterveiligheid werken we als vervolg op de “Ontwikkelingsvisie zuidelijk Maasdal” en de MIRT onderzoeksrapportage “Maastricht Maasoeveren” de maatregelen verder uit. Een en ander is afhankelijk van het MIRT besluit eind 2022, daarin wordt besloten of we verder kunnen met de zogenaamde MIRT verkenning en wat de scope en planning is.</p> <p>Rijkswaterstaat heeft aangegeven om de komende jaren aan de slag te willen gaan met het verbeteren van de nautische veiligheid (verbeteren van de veiligheid van de scheepvaart). Hiervoor zal door Rijkswaterstaat een MIRT verkenning doorlopen worden die de basis vormt voor te nemen besluiten over aanpassing van de vaarweg. We onderzoeken in</p>	<p>De uitvoeringsagenda was in 2022 gereed, op basis van het uitvoeringsprogramma zijn rijkssubsidies aangevraagd en ontvangen. De gemeenten binnen de regio zijn op basis hiervan aan de slag gegaan met projecten met als doel het vasthouden van water.</p> <p>Conform. De raad is op 20 juli 2023 middels een RIB hierover geïnformeerd.</p> <p>Op 13 juni 2023 hebben Rijk en regio het startdocument ondertekend en is de verkenning voor het project Zuidelijk Maasdal gestart.</p> <p>Het verbeteren van de nautische veiligheid maakt deel uit van de MIRT-verkenning voor bovengenoemd project Zuidelijk Maasdal.</p>

hoeverre dit gecombineerd kan worden met kansen voor hoogwaterveiligheid en stedelijke ontwikkelingen.

Onvoorziene inspanningen 2023

Extreme neerslag

In de maanden juni, augustus en september 2023 is Maastricht getroffen door extreme neerslaggebeurtenissen. De binnengekomen meldingen inzake wateroverlast zijn opgevolgd en reparaties uitgevoerd. Ook is ingezet op communicatie en informatievoorzieningen welke maatregelen bewoners zelf kunnen treffen. Onderzocht wordt op basis van data van de overlast en de data uit de klimaatatlas of er preventieve of mitigerende maatregelen zijn die op korte termijn uitgevoerd kunnen worden of die aanvullend in het water/klimaatadaptatieprogramma moeten worden opgenomen.

Wat heeft het gekost?

Riolering (7.2)	(bedragen x € 1.000)			
	begroting 2023 primitief	begroting 2023 na wijziging	rekening 2023	resultaat 2023
Lasten	10.768	9.828	10.254	426 N
Baten	17.035	15.949	16.374	426 V
Saldo van baten en lasten	6.267	6.121	6.120	0 N
Toevoeging reserves	35	36	36	0 V
Onttrekking reserves	0	0	0	0 N
Saldo mutaties reserves	-35	-36	-36	0 V
Resultaat	6.232	6.085	6.084	0 V

Afwijkingen	(bedragen x € 1.000)			
	lasten	baten	mutaties reserves	totaal
Resultaat riolering ten gunste van voorziening riolen	1.349 N			1.349 N
Kapitaallasten	671 V			671 V
Rioolheffing		595 V		595 V
Werkbudget regulier	196 V	64 N		132 V
Overige verschillen (saldo posten kleiner dan € 100.000)	56 V	105 N		49 N
Totaal afwijkingen	426 N	426 V	0 N	0 N

Het voordelig resultaat op het taakveld riolering wordt gestort in de voorziening riolen zodat het resultaat op dit taakveld nihil is en het voordeel in de toekomst kan worden ingezet ten behoeve van riolering.

De kapitaallasten zijn € 0,671 mln. lager door het achterblijven van verwachte investeringen in voorgaande jaren. Verder zijn de werkelijke rentelasten over 2023 lager en leidt dit conform BBV-voorschriften tot een verlaging van de omslagrente.

De meeropbrengst rioolheffing is ontstaan door areaaluitbreiding en opbrengsten van vorige jaren.

Het reguliere werkbudget riolerings laat per saldo een voordeel zien van € 0,132 mln. Dit komt met name doordat de energiekosten van de pompen en gemalen lager zijn uitgevallen dan verwacht en doordat minder huis- en kolkaansluitingen gerealiseerd dan geprognosticeerd. Hierdoor is sprake van lagere kosten, maar ook lager gerealiseerde opbrengsten.

7.3 Afval en schoon

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren de inzameling en verwerking van huishoudelijk afval en de reiniging van de openbare ruimte.

Wat willen we bereiken?

Afval zien we als een verzameling waardevolle grondstoffen die we steeds opnieuw gebruiken. Restafval dat wordt verbrand, is ongewenst. Streven is dat de hoeveelheid restafval per inwoner daalt van 114 kg in 2014 naar 0 kg in 2030 (Maastricht Afvalloos). Verder wil Maastricht een schone stad zijn. Het doel is om te komen tot een openbare ruimte die op een sobere, maar functionele en veilige manier beheerd wordt. Het ambitieniveau van het taakveld Schoon (reiniging openbare ruimte) staat in de tabel van taakveld 2.1.

Effectindicatoren ¹	Realisatie					Begroting	
	2019	2020	2021	2022	2023	2023	2030
Aantal kg (fijn en grof) restafval per inwoner	103	100	103	89	Nog niet bekend ²	<100	0
Plaats Maastricht in afvalbenchmark (gemeenteklasse B) wat betreft percentage afvalscheiding	6	2	5	1	Nog niet bekend ²	≤3	≤3

1) Bron: Landelijke benchmark huishoudelijk afval. Maastricht valt in gemeenteklasse B, 35%-49% hoogbouw.

2) Meetgegevens 2023 bekend eind 2024.

Wat doen we daarvoor?

Ambities coalitie voor de periode 2022 - 2026

5.C12 Herijking van het afvalbeleid.

Prestaties going concern

1. Afvalinzameling en voorlichting

We hebben diverse voorzieningen voor het inzamelen van herbruikbare grondstoffen, zoals de huis-aan-huis-inzameling van GFT+E, papier en textiel, de milieuperrons en de milieuparken. Huishoudelijk restafval wordt verzameld via de 'betaalde restafvalzak' en betaald inleveren van grof huishoudelijk afval op de regionale milieuparken. We ondersteunen huishoudens bij de afvalscheiding door inzet van onder andere de milieuapp en afvalcoaches. Consequente overtreders (afvaldumpingen, bijplaatsingen op milieuperrons) worden beboet.

2. Sluiten van de kringlopen, monitoring en doorontwikkeling

De gescheiden ingezamelde grondstoffen van huishoudens verwerken we op een zodanige manier dat hun waarde zoveel mogelijk behouden blijft (circulaire economie). Dat doen we bij voorkeur in regionaal verband (zie ook verbonden partijen). De resultaten van het grondstoffenbeleid voor huishoudelijk afval worden gemonitord (o.a. via de nationale afvalbenchmark), getoetst aan de doelen en zoveel mogelijk regionaal afgestemd. Waar nodig sturen we tussentijds bij.

3. Beheer met focus op voorkomen zwerfafval

Naast het regulier onderhoud voor de diverse aandachtsgebieden zoals graffiti, ongediertebestrijding en honden-uitlaatgebieden, ligt de focus met name op zwerfafval. We hanteren daarbij drie pijlers, t.w. educatie (o.a. CNME), preventie (o.a. gedragsbeïnvloeding) en repressie en verduurzaming (o.a. elektrificatie materieel). De effecten van deze activiteiten worden gemonitord en waar nodig sturen we tussentijds bij.

Realisatie prestaties in 2023

Conform.

Wat waren de aandachtspunten in 2023?

In het begrotingsjaar 2023 heeft Maastricht, samen met de gemeenten Meerssen en Valkenburg aan de Geul, verder gewerkt aan nieuw (regionaal) afvalbeleid. Gezien de (ook landelijke) ontwikkelingen zijn hierbij onder andere aan de orde gekomen: kwaliteit van ingezamelde grondstoffen, service en afvalgedrag burger, gevolgen "Leidraad fysieke belasting huisvuilbelading" waardoor beladers minder zwaar belast mogen worden, gevolgen aanpak (zwerf)afvalproblematiek in de stad.

Realisatie 2023

Kaderstellend en controlerend (raadsbevoegdheden)

1e kwartaal 2023 (afronding besluitvorming): vaststellen nieuw regionaal beleidskader voor afvalbeleid/grondstoffenbeleid. Dat wordt opgepakt en voorbereid binnen de GR Geul en Maas (afvalsamenwerking Maastricht-Meerssen-Valkenburg aan de Geul).

Met name vanwege de uitgebreidere dan voorziene peiling van meningen van inwoners van Maastricht is vertraging in de planning opgelopen. Het besluitvormingstraject is in februari 2024 afgerond.

4e kwartaal 2023: vaststellen grondstoffenplan Maastricht (uitvoeringsplan van het regionaal beleidskader afvalbeleid/grondstoffenbeleid).

Volgend op bovengenoemde latere vaststelling van het regionaal beleidskader wordt ook het op de uitvoering gerichte Grondstoffenplan later vastgesteld. Die vaststelling is nu eind 2024 voorzien.

Uitvoering (collegebevoegdheden)

Aanbesteding GFT+E en Restafval (per 1-1-2024 zijn nieuwe contracten) via de vereniging Afval Samenwerking Limburg (ASL).

De nieuwe verwerkingscontracten voor gft- en restafval zijn afgesloten. De ingangsdatum van de contracten is 1 januari 2024.

Het verkennen van mogelijkheden voor maatwerk bij bijzondere doelgroepen, zoals studentcomplexen.

Gestart is met het verkennen van opties. Dit wordt uitgewerkt in het Grondstoffenplan.

Het aanpakken van (rest-)afvalvervuiling in de stad.

Door inzet van o.a. extra handhaving en communicatie is de restafvalproblematiek in het centrumgebied sterk verminderd ten opzichte van 2022, zie ook RIB 'Diverse zaken rondom het afvalbeleid' van 12 september 2022. Structurele stadsbrede maatregelen zijn opgenomen in het beleidskader en worden uitgewerkt in het Grondstoffenplan.

Het nemen van maatregelen ter voorkoming van afkeur op verschillende grondstofstromen (PBD en GFT+E).

Bij de begroting 2023 is rekening gehouden met afkeurpercentages van 25% bij PBD en 3% bij GFT+E. Na invoering van de PBD-inworpokers per 1 februari 2023, het rijden van minder milieuperrons per route zodat het PBD minder wordt geperst en het afstellen van de persinstallaties op een lagere dichtheid is het werkelijke percentage afgekeurd PBD 15,6%. Bij GFT+E worden de containers voor inname op inhoud gecontroleerd en is het werkelijke percentage afgekeurd GFT+E 0%.

Onvoorziene inspanningen 2023

Route-optimalisatie afvalinzameling en afvalkalender

Vanuit data-gedreven werken is onderzoek verricht naar de meeste optimale en efficiënte huis-aan-huisinzameling van GFT+E en restafval. Op 13 september 2023 heeft het bestuur van de GR Geul en Maas besloten over te gaan op het optimaliseren van de routes. Bij de voorbereidingen tot

wijziging van de inzamelroutes zijn teams communicatie en handhaving betrokken. Per 1 januari 2024 worden de geoptimaliseerde inzamelroutes voor GFT+E en restafval gereden.

Wat heeft het gekost?

Afval (7.3)	(bedragen x € 1.000)			
	begroting 2023 primitief	begroting 2023 na wijziging	rekening 2023	resultaat 2023
Lasten	19.252	20.765	20.740	25 V
Baten	27.791	28.262	28.237	25 N
Saldo van baten en lasten	8.539	7.497	7.497	0 V
Toevoeging reserves	615	646	646	0 N
Onttrekking reserves	0	0	0	0 N
Saldo mutaties reserves	-615	-646	-646	0 N
Resultaat	7.924	6.851	6.851	0 V

Afwijkingen	(bedragen x € 1.000)			
	lasten	baten	mutaties reserves	totaal
Afvalzakken		120 V		120 V
Afvalverwerking	190 V	180 V		370 V
Apparaatslasten	1.040 V	639 N		401 V
Afvalstoffenheffing		137 V		137 V
Reservering pmd	586 V			586 V
Bijdrage GR	112 N			112 N
Werkbudget	108 N			108 N
Vrijval zwerfafval		295 V		295 V
Resultaat riolering ten gunste van voorziening riolen	1.664 N			1.664 N
Overige verschillen (saldo posten kleiner dan € 100.000)	92 V	118 N		26 N
Totaal afwijkingen	24 V	25 N	0 N	0 N

De opbrengst inzake de verkoop van afvalzakken is in 2023 hoger uitgevallen dan begroot. Dit is een structurele afwijking die in begroting 2024 en verder reeds is doorgevoerd.

Het voordeel op de baten afvalverwerking wordt grotendeels verklaard door een afrekening over 2021 vanuit het Afvalfonds. Daarnaast is in 2023 minder sprake van afkeur PMD dan waar in de begroting vanuit is gegaan. Dit resulteert in hogere opbrengsten voor de afvalfractie PMD. De lagere afkeur PMD in 2023 is tevens de voornaamste verklaring voor het gerealiseerde voordeel op de lasten inzake afvalverwerking.

Het voordeel op de apparaatslasten is het gevolg van vacatureruimte bij werken voor derden (Gemeenschappelijke Regeling Geul en Maas). De medewerkers die werkzaam zijn voor de GR Geul en Maas zijn in loondienst van de gemeente Maastricht. De kosten hiervan brengt Maastricht in rekening bij GR Geul en Maas. Het gevolg van deze vacatureruimte is dat ook minder in rekening is gebracht bij GR Geul en Maas, waardoor een nadeel op de baten ontstaat. Dit nadelige effect wordt echter gedempt, doordat vanuit Maastricht wel overheadkosten mogen worden doorbelast over de inzet van tijdelijke krachten.

De meeropbrengst afvalstoffenheffing is ontstaan door areaaluitbreiding en opbrengsten van vorige jaren.

De gemeente Maastricht had gedurende de periode 2015 t/m 2021 een contract met Veolia papier & plastics recycling Nederland BV voor het op- en overslaan, transporteren, sorteren en vermarkten van PMD. In die periode is een financieel en juridisch geschil ontstaan: Veolia meende een vordering te hebben op de ASL-gemeenten, terwijl de ASL-gemeenten dit bestrijden en juist menen een vordering op Veolia te hebben. De in de afvalbegroting 2023 aanwezige ruimte is voorzichtigheidshalve behouden voor de dekking van de uit dit geschil voortkomende kosten. Nu, bij de opmaak van de jaarrekening, blijkt deze 'reservering' niet nodig te zijn.

Onderdeel van de bijdrage aan de GR Geul en Maas is een vergoeding voor de daadwerkelijk bij de milieuparken ingeleverde restzakken. De afrekening van deze ingeleverde restzakken is met name de oorzaak voor de overschrijding: de bij de tweede Bestuursrapportage gehanteerde prognose blijkt achteraf te laag.

Extra inhuur i.v.m. ziekte en extra capaciteitsbehoefte is de oorzaak van de overschrijding op het werkbudget.

De afgelopen jaren is subsidie ontvangen voor de aanpak van zwerfafval. Omdat de kosten van de aanpak van zwerfafval administratief al die jaren zijn gedekt uit reguliere middelen, leidt de ontvangen subsidie nu tot een 'extra' opbrengst.

Het voordelig resultaat op het taakveld afval wordt gestort in de voorziening afval zodat het resultaat op dit taakveld nihil is en het voordeel in de toekomst kan worden ingezet ten behoeve van afval.

7.4 Milieubeheer

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren gemeentelijke taken ter bescherming van het milieu. Denk o.a. aan: bescherming en sanering van de kwaliteit van de bodem en de atmosfeer; beheersing van geluidhinder; bescherming tegen straling en dergelijke; verplaatsing van milieuhinderlijke bedrijven; RUD (Regionale Uitvoeringdiensten).

Wat willen we bereiken?

Beheerste situatie fysieke leefomgeving

De gemeente heeft wettelijke taken om te hoog belaste situaties van bodem, geluid, luchtkwaliteit, risico's (gevaarlijke stoffen, elektromagnetische straling) te saneren en bij ruimtelijke ontwikkelingen te voldoen aan de gestelde normen.

Een klimaatneutrale samenleving

Doel is een klimaatneutrale gemeente in 2050 en een klimaatneutrale gemeentelijke organisatie in 2030.

Effectindicatoren	Realisatie					Begroting
	2019	2020	2021	2022	2023	2023
Aantal geluidbelaste woningen door ^{1a} :	Geen meting			19.159	Geen meting	Geen meting
- wegverkeer 55-64 dB				5.318		
- wegverkeer > 65 dB				460		
- treinlawaai 55-64 dB				0		
- treinlawaai >65 dB				500		
- industrielawaai > 65 dB				100		
Aantal gevoelige objecten t.a.v. ^{1b} :						
- NO2 (stikstofdioxide)	0	0	0	0	0	0
- PM10 (fijnstof)	0	0	0	0	0	0
Aantal spoedeisende bodemlocaties ^{1c}	1	1	1	1	1	1
CO ₂ -uitstoot in tonnen, gebouwde omgeving Maastricht ^{1d}	319.200	318.400	328.300	288.400	Nog niet bekend	<288.400

Bron: (1a) Geluidbelastingkaarten, meting elke 5 jaar (EU-wetgeving) (1b) Rapportage luchtkwaliteit; (1c) Jaarlijkse voortgangsrapportage spoedlocaties; (1d) Klimaatmonitor RWS.

Wat doen we daarvoor?

Ambities coalitie voor de middellange termijn

5.M2	Uitvoering geven aan de transitievisie warmte en het verduurzamen van de bestaande bebouwing, met name door isolatie van woningen.
5.M3	In navolging van de regionale energiestrategie inzetten op het verhogen van duurzame energieproductie, zoveel mogelijk via multifunctioneel ruimtegebruik, waarbij de vertaling in het centrumstedelijk gebied extra zorgvuldigheid vereist vanwege beperkingen in ruimte en multifunctioneel gebruik.
5.M4	Koers houden bij het verduurzamen van de gemeentelijke organisatie door stapsgewijs het wagenpark en de gemeentelijke gebouwen verder energieneutraal te maken richting het einddoel van 2030.

Ambities coalitie voor de periode 2022 - 2026

5.C1	Verduurzaming nieuwbouwprojecten. Dat doen we bij 'eigen' projecten maar dat nemen we ook op in prestatieafspraken met de woningcorporaties.
5.C2	Voor nieuwbouw zetten we ook in op hergebruik en circulariteit van bouwmaterialen.
5.C3	Ook stimuleren we particuliere woningeigenaren tot verduurzaming en bouwen we actief aan allianties om hen hierbij te ondersteunen, bijvoorbeeld het rijksprogramma isolatie. Bijzondere aandacht verdienen hierbij (on)mogelijkheden rondom monumentale panden.
5.C4	We zetten in op de mogelijkheden van groene waterstof en zoeken hierin naar samenwerking.
5.C11	We kijken of de milieuzone een effectieve maatregel kan zijn om de luchtkwaliteit in de stad te verbeteren. We kijken daarbij ook naar de koppelkansen met de Zero-Emissionzone voor Stadslogistiek (ZES), onder meer op het gebied van de daarvoor benodigde (camera)techniek.

Prestaties going concern

1. Vergunnen en handhaven

Op het gebied van bodem, geluid, lucht en externe veiligheid bewaken wij de kwaliteit en zorgen ervoor dat wordt voldaan aan de wettelijke en Maastrichtse vereisten.

2. Voorkomen en oplossen milieu-knelpunten

Via toetsing en advies zorgen we ervoor dat plannen en initiatieven voldoen aan de kwaliteitsnormen t.a.v. geluid, lucht, externe veiligheid en bodem die in de wet en het Maastrichtse beleid zijn vastgesteld. Waar nodig wordt gesaneerd door uitvoering van geluidsisolatieprojecten en bodemsaneringen.

3. Omgevingswet

Als bijdrage voor de nieuwe omgevingsvisie en het omgevingsplan, werken we aan een uitwerking van gebiedsgerichte integrale milieukwaliteit. Daarnaast zal een bijdrage worden geleverd om invulling te geven aan de (met de Omgevingswet) verruimde reikwijdte van de zorgplicht.

4. Milieuzone Statensingel/ Zero Emissie Stadslogistiek (ZES)

Het plan van aanpak ZES, gericht op invoering van zero-emissie in de binnenstad per 2025, voeren wij uit.

5. Plan van aanpak (PvA) Bewustwording Luchtkwaliteit

Het PvA voeren wij verder uit via fijnstof-metingen door particulieren en educatie (waaronder een reizende tentoonstelling) op scholen door het CNME.

6. Gebiedsgericht grondwaterbeheer Maastricht Oost en grondwater Meetnet Maastricht

Wij monitoren het grondwater voor geheel Maastricht, kwantitatief en kwalitatief.

7. Informatiebeheer bodem

Wij werken aan het actueel en betrouwbaar houden van het bodeminformatiesysteem om aan de informatieplicht te kunnen blijven voldoen, ook in het kader van het nieuwe digitaal stelsel Omgevingswet.

8. Klimaatneutrale samenleving en energietransitie

De energietransitie is in volle gang. In de Regionale Energie Strategie Zuid-Limburg (RES-ZL) en de lokale Transitievisie Warmte (TVW) Maastricht geven wij invulling aan de door het Rijk vastgestelde klimaatdoelen. Tevens nemen wij maatregelen om de gemeentelijke organisatie per 2030 klimaatneutraal te maken.

Realisatie prestaties in 2023

Conform.

Wat waren de aandachtspunten in 2023?

Realisatie 2023	
Kaderstellend en controlerend (raadsbevoegdheden)	
Vaststellen Actieplan Geluid (wettelijk verplicht in het omgevingsprogramma) in vierde kwartaal 2023. De in 2022 door het college vastgestelde geluidbelastingkaarten voor wegverkeer (inclusief verkeersmilieukaart), spoorwegverkeer en gezoneerde industrieterreinen dienen hierbij als onderlegger.	De datum waarop het actieplan geluid gereed moet zijn is door het rijk verschoven naar juni 2024. Omdat het nieuwe verkeersmodel eind februari 2024 pas gereed is wordt gebruik gemaakt van deze verlengde termijn.
Uitvoering (collegebevoegdheden)	
Beoordeeld wordt of een milieuzone voor het centrum een effectieve aanvullende maatregel kan zijn om de luchtkwaliteit in de stad te verbeteren. Dit in relatie tot de Zero-Emissionzone voor Stadslogistiek (ZES). Ook wordt in 2023 bekeken hoe om te gaan met de milieuzone Statensingel na invoering van ZES.	Onderzoek naar de effectiviteit van een milieuzone aanvullende op de ZES is afgerond en gedeeld met college en raad. Naar aanleiding daarvan is een motie aangenomen om het geld dat gereserveerd was voor de milieuzone in te zetten voor andere projecten die zorgen voor een verbetering van de luchtkwaliteit. Middelen zijn inmiddels door de raad alternatief bestemd voor de volgende maatregelen: 1. Het beschikbaar stellen van € 2.000.000 voor de uitvoering van maatregelen voortkomende uit verkenning van de fietsstraatzone in het centrum; 2. Het beschikbaar stellen van € 1.000.000 voor de uitbreiding van het aantal P+R-plekken; 3. Het beschikbaar stellen van € 1.000.000 voor de uitvoering van maatregelen voortkomende uit het inspiratiedocument vergroening centrumstedelijk gebied; 4. Het laten staan van de resterende ca. € 400.000 voor nader onderzoek naar een milieuzone of overige maatregelen ten behoeve van de verbetering van o.a. de luchtkwaliteit. Voor de milieuzone Statensingel wordt in 2024 bekeken hoe hier in de toekomst mee wordt omgegaan in relatie tot de zero-emissionzone en de aanschaf van nieuwe camera's die nodig is om de handhaving te kunnen voortzetten.

Via het schone luchtakkoord is subsidie aangevraagd voor het monitoren van de ZES middels luchtkwaliteitsmetingen. Wanneer deze subsidie wordt verkregen zal in 2023 een luchtmeetnet worden ingericht.

In het kader van de Omgevingswet vaststellen aandachtsgebieden externe veiligheid. Het aanwijzen van voorschriftgebieden is deels wettelijk bepaald en deels een vrije keuze. Mocht uit vooronderzoek blijken dat het aanvullende voorschriftgebieden wenselijk zijn, dan volgt in 2024/2025 hieromtrent besluitvorming door de raad.

In het kader van de Omgevingswet vaststellen geluidproductieplafonds voor bedrijventerreinen. Uitgangspunt hierbij is dat de geluidruimte voor bedrijven niet wijzigt. Mocht uit vooronderzoek blijken dat aanpassing van de geluidscontouren wenselijk is, dan vindt in 2024/2025 hieromtrent besluitvorming plaats door de raad.

Uitvoeren (sanerings)maatregelen spoedlocatie Seringenstraat (bodemverontreiniging).

Vaststelling uitvoeringsprogramma energietransitie 2023-2026, met inachtneming van nieuwe wettelijke gemeentelijke taken en aanvullende financiering vanuit het Rijk. Focus ligt op verduurzaming van de gebouwde omgeving, mobiliteit, klimaatneutrale gemeentelijke organisatie.

I.s.m. regionale partners vaststellen van een principebesluit voor verdeling van regionale restwarmte vanuit Chemelot in Zuid-Limburg (Regionale Structuur Warmte).

Besluit over gezamenlijke inkoop van regionaal duurzaam opgewekte energie, in samenwerking met Zuid-Limburgse gemeenten.

Vaststellen beleidsmatige aanpak houtrook in het vierde kwartaal 2023

Realisatie 2023

De subsidie is verkregen en het luchtmeetnet voor het monitoren van de ZES is in januari 2023 gestart. Hierbij is gebruik gemaakt van meetpunten uit het oude luchtmeetnet zodat er aan grotere meethistorie aanwezig is.

Het onderzoek naar de aandachtsgebieden is grotendeels afgerond. Omdat er voor een aantal bronnen vanuit de landelijk overheid is aangegeven dat er opnieuw gerekend moet worden is dit nog niet volledig afgerond. Op dit moment gelden er alleen wettelijk verplichte voorschriftgebieden op locaties waar zeer kwetsbare functies aanwezig zijn of zijn toegestaan. Een voorstel over hoe om te gaan met andere functies binnen aandachtsgebieden volgt wanneer de berekeningen gereed zijn en bekend is welke vaste maatregelen het ministerie gaat opnemen binnen de aandachtsgebieden.

Voor Beatrixhaven is het onderzoek naar de geluidsproductieplafonds vrijwel gereed. De vaststelling van de geluidsproductieplafonds volgt in het derde kwartaal van 2024. Hierna zal voor de overige gezoneerde bedrijventerreinen dezelfde aanpak worden gehanteerd.

De maatregelen betroffen het uitvoeren van metingen. Conform het monitoringsplan zijn in de binnenlucht van het pand en het grondwater metingen verricht.

Conform.

Een principebesluit over verdeling van regionale warmte is (nog) niet aan de orde gebleken. Sinds oktober 2023 wordt de haalbaarheid onderzocht van een ontwikkelovereenkomst ten behoeve van realisatie van het eerste deel van een regionaal warmtenet. Verdere bestuurlijke besluitvorming is voorzien in de loop van 2024 en verder.

Onderzoek is momenteel on-hold in afwachting van mogelijke ontwikkelingen ten aanzien beschikbaarheid van locaties voor duurzame opwekking, mogelijk via het programma Energie op Rijksgrond (OER).

Zoals aangekondigd in de RIB van november 2023, is gestart met een

Realisatie 2023

uitgebreide communicatiecampagne. Ook is input opgehaald bij het platform luchtkwaliteit en inwoners met klachten over houtstook die in een eerder stadium hadden aangegeven graag mee te willen denken. De aanpak wordt verder vormgegeven en vastgesteld in 2024.

Wat heeft het gekost?

Milieubeheer (7.4)	(bedragen x € 1.000)			
	begroting 2023 primitief	begroting 2023 na wijziging	rekening 2023	resultaat 2023
Lasten	4.554	4.641	8.897	4.256 N
Baten	71	71	4.889	4.818 V
Saldo van baten en lasten	-4.483	-4.570	-4.008	562 V
Toevoeging reserves	0	951	1.473	522 N
Onttrekking reserves	300	903	1.116	213 V
Saldo mutaties reserves	300	-48	-357	309 N
Resultaat	-4.183	-4.618	-4.365	253 V

Afwijkingen	(bedragen x € 1.000)			
	lasten	baten	mutaties reserves	totaal
Energietransitieplan/klimaatakkoord	187 N		187 V	0 N
SPUK energiearmoede	2.779 N	2.779 V		0 N
SPUK schone lucht accoord	797 N	797 V		0 N
Subsidie verkeerslawaaï	162 N	162 V		0 N
SPUK CDOKE	457 N	1.091 V	654 N	20 N
RES gelden	94 V		94 N	0 N
Onttrekking reserve overloop			252 V	252 V
Overige verschillen (saldo posten kleiner dan € 100.000)	32 V	11 N		21 V
Totaal afwijkingen	4.256 N	4.818 V	309 N	253 V

De uiteindelijke uitgaven Energietransitieplan / klimaatakkoord zijn hoger uitgevallen dan ingeschat ten tijde van de 2de bestuursrapportage. Deze hogere lasten worden gedekt door een onttrekking uit de daarvoor ingestelde bestemmingsreserve.

Activiteiten en projecten met dekking uit bijdragen van het Rijk en overige Nederlandse overheidslichamen dienen op basis van het Besluit Begroting en Verantwoording gemeenten en provincies (BBV) als last te worden verantwoord. Tegenover deze lasten staan baten (bijdragen) waardoor er per saldo geen sprake is van een resultaat-effect. Dit geldt voor de onderwerpen energiearmoede, Schone Lucht Akkoord, SPUK CDOKE (Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid) en de subsidie verkeerslawaaï.

In de begroting 2023 zijn lasten opgenomen die onder de SPUK CDOKE verantwoord kunnen worden. Hierdoor ontstaat een voordeel, welke is gestort in de reserve energietransitie. Voor de SPUK CDOKE is sprake van een klein resultaat-effect, dat wordt gecompenseerd middels lagere apparaatslasten (als onderdeel van de overige verschillen).

De middelen voor de Regionale Energietransitie (RES) zijn bedoeld voor de totale regio. De niet benutte middelen worden gestort in een reserve RES. Bij de uitgaven zijn we afhankelijk van het tempo van andere regiogemeenten. Om te voorkomen dat we middelen niet kunnen uitkeren als ze nodig zijn, wordt aan de voorkant altijd rekening gehouden met het meest optimistische scenario qua planning. In de praktijk pakt dit vaak langzamer uit. Per saldo een budgettair neutraal effect.

Per saldo is de onttrekking aan de reserve overloop hoger dan begroot, m.n. vanwege een nagekomen factuur van Zuid-Limburg Bereikbaar ten bedrage van € 0,200 mln. Het per saldo

positieve resultaat is een saldering van € 308k positief aan de batenzijde (dekking facturen kostenkant) en € 56k negatief aan de lastenzijde. Het overschot aan de batenzijde komt doordat facturen t.b.v. de energie- en warmtetransitie gedekt konden worden uit andere middelen (bijv. SPUK); dit was t.t.v. de 2de Bestuursrapportage nog niet inzichtelijk aangezien veel aanvullende middelen in Q3 en Q4 van 2024 zijn beschikbaar en hierna pas de beoordeling van toedeling van de kosten plaats heeft kunnen vinden. Dit is in de boekhouding pas per jaareinde daadwerkelijk geboekt. Dit positieve resultaat is incidenteel.

7.5 Begraafplaatsen en crematoria

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren gemeentelijke taken op het terrein van de lijkbezorging. Denk o.a. aan: begraafplaatsen en crematoria; lijkschouw (het vaststellen dat de betrokkene is overleden).

Wat willen we bereiken?

Alle burgers kunnen, ongeacht hun geloofsovertuiging, begraven worden op de gemeentelijke begraafplaats aan de Tongerseweg of er kan voor hen een asbestemming (verstrooiing of urnen bijplaatsing) plaatsvinden (= uitvoering Wet op de lijkbezorging).

Wat doen we daarvoor?

Prestaties going concern

Toekomstbestendig exploiteren algemene begraafplaats

Als gemeente bieden wij met de algemene begraafplaats de gelegenheid voor nabestaanden om te rouwen en gedenken in een cultuur- en natuurhistorisch waardevolle, monumentale omgeving.

Realisatie prestaties in 2023

Conform.

Wat waren de aandachtspunten in 2023

Uitvoerend (collegebevoegdheden)

Het college zorgt voor afronding van het raadsbesluit uit 2018 om de begraafplaats om te vormen naar een toekomstbestendig en multifunctioneel rouw- en gedenkpark. Ook wordt het bedrijfsplan geactualiseerd. Door stijgende prijzen komen de verwachte projectkosten voor het vergroten van het productenaanbod hoger uit. Daarom is het noodzakelijk om een extra rendabel investeringskrediet van € 310.000 toe te kennen.

Realisatie 2023

Op basis van het investeringskrediet zijn fysieke maatregelen uitgevoerd om te komen tot een meer rendabel multifunctioneel rouw- en gedenkpark. In 2023 is een aanvang gemaakt met de inventarisatie op de begraafplaats. Deze inventarisatie is nodig als input om te komen tot een actueel bedrijfsplan.

Wat heeft het gekost?

Begraafplaatsen en crematoria (7.5)	(bedragen x € 1.000)			
	begroting 2023 primitief	begroting 2023 na wijziging	rekening 2023	resultaat 2023
Lasten	625	690	613	77 V
Baten	504	504	523	19 V
Saldo van baten en lasten	-121	-186	-90	96 V
Toevoeging reserves	9	10	10	0 N
Onttrekking reserves	0	0	0	0 N
Saldo mutaties reserves	-9	-10	-10	0 N
Resultaat	-130	-195	-100	95 V

Afwijkingen	(bedragen x € 1.000)			
	lasten	baten	mutaties reserves	totaal
Overige verschillen (saldo posten kleiner dan € 100.000)	76 V	19 V		95 V
Totaal afwijkingen	76 V	19 V	0 N	95 V

Totaaloverzicht kosten programma

Wat heeft het programma gekost?

Programma 7 Volksgezondheid en milieu	(bedragen x € 1.000)			
	begroting 2023 primitief	begroting 2023 na wijziging	rekening 2023	resultaat 2023
Volksgezondheid (7.1)	8.637	7.862	8.424	562 N
Riolering (7.2)	10.768	9.828	10.254	426 N
Afval (7.3)	19.252	20.765	20.740	25 V
Milieubeheer (7.4)	4.554	4.641	8.897	4.256 N
Begraafplaatsen en crematoria (7.5)	625	690	613	77 V
Totaal lasten	43.836	43.785	48.928	5.143 N
Volksgezondheid (7.1)	1.264	28	709	681 V
Riolering (7.2)	17.035	15.949	16.376	427 V
Afval (7.3)	27.791	28.262	28.236	26 N
Milieubeheer (7.4)	71	71	4.889	4.818 V
Begraafplaatsen en crematoria (7.5)	504	504	523	19 V
Totaal baten	46.665	44.813	50.733	5.920 V
Volksgezondheid (7.1)	-7.373	-7.834	-7.715	119 V
Riolering (7.2)	6.267	6.121	6.122	1 V
Afval (7.3)	8.539	7.497	7.496	1 N
Milieubeheer (7.4)	-4.483	-4.570	-4.008	562 V
Begraafplaatsen en crematoria (7.5)	-121	-186	-90	96 V
Totaal saldo van baten en lasten	2.829	1.028	1.805	777 V
Toevoeging reserves	659	1.643	2.165	522 N
Onttrekking reserves	300	903	1.116	213 V
Saldo mutaties reserves	-359	-740	-1.049	309 N
Resultaat	2.470	289	756	467 V

Investerings programma 7 (bedragen x € 1.000)	rekening 2023
Begraafplaats	185
Riolering	2.419
Milieustations/perrons	111

Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Taakvelden

- 8.1 Ruimtelijke ordening
- 8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijven terreinen)
- 8.3 Wonen en bouwen

BBV-indicatoren ¹	Maastricht					Gemeenten 100.000 - 300.000 2023
	2019	2020	2021	2022	2023	
Aantal nieuwbouw woningen per 1.000 woningen ^{1a,2}	3,6	7,2	8,0	15,3	Nog niet bekend	Nog niet bekend
Gemiddelde WOZ waarde woningen (x € 1.000) ^{1b}	209	224	239	258	302	351
Demografische druk (%) ^{1b,3}	61,8	62,1	63,7	64,2	64,6	63,8
Gemiddelde gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden (€) ^{1c}	741	781	809	975	983	857
Gemiddeld gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden (€) ^{1c}	759	800	827	995	1.004	936

1) Bron 'waarstaatgemeente.nl' waarbij geldt: (1a) ABF Systeem Woningvoorraad; (1b) CBS; (1c) COELO. De meest recente meetgegevens zijn weergegeven.

2) Deze indicator heeft voor Maastricht beperkte waarde. Er is weinig nieuwbouw in Maastricht, omdat onze bevolking weinig tot niet groeit.

3) Demografische druk = som van aantal personen jonger dan 20 jaar en aantal personen ouder dan 65 jaar in verhouding tot aantal personen van 20 tot en met 65 jaar.

8.1 Ruimtelijke ordening

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren taken op grond van de Wet ruimtelijke ordening en per 1 januari 2024 de Omgevingswet. Denk o.a. aan: voorbereiden van vaststellen omgevingsvisie; voorbereiden en vaststellen bestemmingsplannen/omgevingsplan; faciliterend grondbeleid (passief grondbeleid). De gemeente zelf voert geen actief grondbeleid, zij laat dit over aan private ontwikkelaars. Kosten die de gemeente maakt in het kader van dit faciliterend grondbeleid, (moeten) worden verhaald op de private ontwikkelaars.

Wat willen we bereiken?

We willen de juiste condities creëren in Maastricht om goed te leven, werken, wonen, recreëren, studeren en meer. Hiervoor bewaken en versterken we de fysieke leefomgeving om zo sociale, economische en culturele dynamiek te faciliteren.

Wat doen we daarvoor?

Ambities coalitie voor de periode 2022 - 2026

2.C1	In een aantal belangrijke gebieden van de stad voorzien we in de komende jaren grote ontwikkelingen. Denk aan het ENCI-terrein, Limmel aan de Maas, Belvédère, kwetsbare buurten en de Maasoeveren. Die ontwikkelingen moeten ons niet overkomen, daar willen we sturing en richting aan geven, zodat ze passen in onze omgevingsvisie en invulling geven aan de opgaven die we hebben in de stad en het bevorderen van brede welvaart.
2.C4	Voor twee gebieden maken we samen met bewoners en partners wijkontwikkelingsplannen voor de middellange termijn.
2.C5	We onderzoeken op welke wijze bestemmingsplannen voor het centrum aangepast moeten worden om grip te houden op de ontwikkelingen, zodat wonen, winkelen en recreëren in balans zijn. Daarbij kijken we onder meer naar opkoopbescherming, een doelgroepenverordening, branchering en mengformules daarbinnen ('blurring').

Ambities coalitie voor de periode 2022 - 2026	
2.C6	We onderzoeken of er welstandsluwere of welstandsvrije zones in de stad kunnen komen.
4.C1	Woningbouw op het Trega-Zinkwit terrein in Limmel, die zorgt voor een kwalitatieve aanvulling op het woningaanbod van Limmel door een passende mix van betaalbare en duurdere woningen. Deze ontwikkeling zorgt er voor dat Limmel ruimtelijk met de Maas en de stad wordt verbonden.
6.C3	Een burgerraad wordt ingesteld voor de actualisatie van de omgevingsvisie.

Prestaties going concern

Kaderstelling en advisering

Op basis van de door de raad vastgestelde omgevingsvisie en eventuele omgevingsprogramma's stellen we de kaders voor het omgevingsplan. Op basis van onder andere deze kaders adviseren wij initiatiefnemers bij de planuitwerking. In lijn met de leidraad Participatie ligt de verantwoordelijkheid voor participatie bij de initiatiefnemer. In voorkomende gevallen acteert de gemeente zelf als initiatiefnemer.

Toetsing, vaststelling en ontsluiting van bestemmingsplannen

We toetsen integraal de ingediende bestemmingsplannen/(deel)omgevingsplannen aan wet- en regelgeving en het gemeentelijk beleid. Na de vaststelling publiceren we de bestemmingsplannen c.q. het gewijzigde omgevingsplan en worden deze conform wettelijke vereisten digitaal beschikbaar gesteld.

Realisatie prestaties 2023

Conform.

Wat waren de aandachtspunten in 2023?

Realisatie 2023	
Kaderstellend en controlerend (raadsbevoegdheden)	
Vaststellen bestemmingsplan Buitengebied Oost in 1e of 2e kwartaal.	Door de ontwikkelingen omtrent stikstof en het Limburgs Programma Landelijk Gebied (LPLG) is geen nieuw bestemmingsplan meer gemaakt. Dit gebied wordt meegenomen bij de transitie van bestemmingsplannen naar het omgevingsplan Maastricht.
Vaststellen bestemmingsplan 'Limmel aan de Maas' in 2e of 3e kwartaal.	Vaststelling van een bestemmingsplan voor de gehele ontwikkeling 'Limmel aan de Maas' is niet meer aan de orde. Inmiddels is het gebied aangekocht. De doorontwikkeling van de gebiedsvisie 'Trega – Zinkwit' zal gefaseerd plaatsvinden. Op basis van een integrale aanpak zal verder onderzoek worden uitgevoerd naar de best mogelijke vormgeving en invulling opdat deze maximaal bijdragen aan de haalbaarheid van de eerste woningbouwplannen. De exacte aard en omvang van de eerste fase zal de komende periode op basis van onderzoek verder worden gedefinieerd.

Vaststellen bestemmingsplan voor vastgoedontwikkeling langs de Groene Loper (afhankelijk van nadere stedenbouwkundige uitwerking) Toren Europaplein in 1e kwartaal.

Vaststellen Plan van aanpak participatie Omgevingsvisie in 1e kwartaal.

Vaststellen Nota van uitgangspunten Omgevingsplan (eerste deelgebied Heer-Scharn) in 1e kwartaal.

Realisatie 2023

Vaststelling van het bestemmingsplan voor de Toren Europaplein is door de ontwikkelingen omtrent stikstof vertraagd. Er wordt de komende tijd onderzocht hoe vastgoed-ontwikkeling ter plaatse mogelijk kan worden gemaakt.

Conform

De 'Nota Ontwerpkeuzes Omgevingsplan Maastricht' is door de raad vastgesteld op 7 november 2023.

Uitvoerend (collegebevoegdheden)

We faciliteren naar schatting een 15-tal particuliere gebieds- en locatieontwikkelingen, die zich in de loop van 2022 nog hebben aangediend onder het oude recht van de Wet ruimtelijke ordening met een (postzegel)bestemmingsplan of een projectafwijkingbesluit (omgevingsvergunning voor afwijking van het bestemmingsplan). Het betreft voor zover op dit moment bekend onder andere: Malpertuisplein, Universiteitssingel, Dr. Bakstraat, Kasteel Verduynenstraat.

Na inwerkingtreding van de Omgevingswet worden ontwikkelingen door middel van de Buitenplanse Omgevingsplanactiviteit gefaciliteerd of door middel van een wijziging van het (tijdelijke) Omgevingsplan.

Uitvoeren plan van aanpak 'Transitie omgevingsplan' waarbij gestart wordt met deelgebied "Heer-Scharn".

Vorbereiden notitie reikwijdte en detaillering plan milieueffectrapportage ten behoeve van omgevingsvisie.

Op basis van de door de raad vastgestelde woonprogrammering en het addendum op de Woonvisie over het woonwagenebeleid, wordt samen met de corporaties en de doelgroep gezocht naar geschikte locaties voor de 18 extra standplaatsen met huurwoonwagens. De businesscase die daarvoor wordt opgesteld is complex en vraagt tijd om als haalbaar te kunnen worden afgerond.

Conform, onder andere: Universiteitssingel, Jodenstraat, Heugemer Molenstraat, Dr. Bakstraat, Widelanken Noord, Malpertuisplein, Parking Frontenpark, Dorpstraat 84a, Doornhoeve-Eisenhoeve, Kasteel Holtmeulenstraat, Kasteel Oostlaan/Kasteel Walburglaan. Kasteel Verduynenstraat is in 2023 nog niet in procedure gebracht, omdat de invulling van het programma nog niet is afgerond.

Door uitstel van de inwerkingtreding van de Omgevingswet tot 1 januari 2024 is nog geen toepassing gegeven aan de 'Buitenplanse omgevingsplanactiviteit', noch is het omgevingsplan gewijzigd om een ontwikkeling te faciliteren. Voorbereidingen op de nieuwe procedures zijn in gang gezet.

De Omgevingswet is na het laatste uitstel op 1 januari 2024 in werking getreden. Voorbereidingen voor het opstellen van het eerste deelgebied 'Heer – Scharn' zijn gestart.

Conform, de Notitie Reikwijdte en Detailniveau voor de plan-m.e.r. heeft van 19 mei tot en met 30 juni 2023 ter inzage gelegen.

Voor de eerste 10 plekken is overeenstemming bereikt met de corporaties qua locaties (uitbreiding van bestaande plekken) en de kostenverdeling.

Wat heeft het gekost?

Ruimtelijke ordening (8.1)	(bedragen x € 1.000)			
	begroting 2023 primitief	begroting 2023 na wijziging	rekening 2023	resultaat 2023
Lasten	6.907	9.734	6.762	2.972 V
Baten	541	403	525	122 V
Saldo van baten en lasten	-6.366	-9.331	-6.237	3.094 V
Toevoeging reserves	2	203	229	26 N
Onttrekking reserves	0	3.144	549	2.595 N
Saldo mutaties reserves	-2	2.941	320	2.621 N
Resultaat	-6.368	-6.389	-5.917	472 V

Afwijkingen	(bedragen x € 1.000)			
	lasten	baten	mutaties reserves	totaal
Omgevingswet	352 V		352 N	0 N
Kosten ten laste van reserve wijkaanpak	2.215 V		2.215 N	0 N
Regiodeal	98 V			98 V
Planschade	9 V	44 V		53 V
Rente op projecten		66 V		66 V
Plottermateriaal en randapparatuur	41 V			41 V
Apparaatslasten	91 V	58 N		33 V
Kapitaallasten	101 V			101 V
Overige verschillen (saldo posten kleiner dan € 100.000)	64 V	70 V	54 N	80 V
Totaal afwijkingen	2.971 V	122 V	2.621 N	472 V

Aangezien de invoering van de Omgevingswet werd uitgesteld tot 1 januari 2024 zijn de kosten navenant minder snel gemaakt. Dit voordeel wordt toegevoegd aan de bestemmingsreserve Omgevingswet, aangezien de invoering nog zal leiden tot kosten in 2024.

De voortgang van diverse wijkgerichte projecten loopt achter bij de verwachting. Dit is onder andere aan de orde bij Nazareth Midden en Noord (in verband met warmtenet), diverse projecten waarbij samengewerkt wordt met corporaties zoals Pottenberg en Askalonstraat Limmel. De onttrekking uit de bijbehorende reserve is derhalve ook lager.

Het beschikbare budget voor de met de Regiodeal samenhangende kosten is niet benut en leidt tot een voordeel van € 0,098 mln.

Omdat op planschades niet gestuurd kan worden is sprake van een onvoorzien voordeel ad € 0,053 mln.

Als gevolg van een hogere rentebijdrage op projecten dan begroot, ontstaat een voordeel van € 0,066 mln.

Als gevolg van de omzetting van een leaseconstructie naar eigendom is er in 2023 nieuwe plotterapparatuur aangeschaft. Gezien de apparatuur nieuw is, is een onderuitputting ontstaan op de reguliere beheer- en onderhoudskosten.

In 2023 is met name minder behoefte geweest aan interne juridische ondersteuning. Dit is de voornaamste oorzaak van het voordeel op apparaatslasten van € 0,033 mln.

Vanwege achterblijven/vertraging van verwachte investeringen (voornamelijk Noorderbrug) vallen de kapitaallasten lager uit dan begroot.

8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren activiteiten op het gebied van gemeentelijke bouwgrondexploitatie. Denk o.a. aan: grondverwerving, bouw- en woonrijp maken; bovenwijkse voorzieningen ten behoeve van de bouwgrondcomplexen; verkoop van bouwrijpe gronden.

Wat willen we bereiken?

Grondeigendom benutten als instrument om doelstellingen van andere beleidsprogramma's te realiseren.

Wat doen we daarvoor?

Ambities coalitie voor de middellange termijn	
2.M1	We werken verder aan het slechten van nog resterende oost-west-barrières, zoals het spoor, denk aan de ambities rondom de stationsomgeving. Hiervoor gaan we actief lobbyen richting het Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport (Mirt) van de rijksoverheid, in samenhang met de omvorming van Maastricht tot doorreisstation. Plannen van betrokken inwoners worden daarbij meegewogen.
2.M2	Ook werken we aan het versterken van de noord-zuid-relatie door de verbinding met de Maas te versterken (inclusief meer ruimte voor de rivier), gericht op veiligheid, op het versterken van de aantrekkelijkheid van de Maasoevers en de bereikbaarheid van beide zijden van de Maas.
2.M3	Een van onze grootste gebiedsopgaven is de doorontwikkeling van de Campus Randwyck, ook wel de Maastricht Health Campus genoemd. Hier moet tegelijkertijd de inmiddels belangrijkste economische motor van de stad kunnen doorgroeien en ook een aantrekkelijk en betaalbaar woon- en verblijfklimaat worden gecreëerd. Voor de huidige bewoners van Randwyck, maar ook om voldoende studentenwoningen te bouwen om de verwachte groei op te vangen.
2.M4	Randwyck is de plek in de stad waar we op markante plekken met bouwen de hoogte in kunnen. Daarbij stellen we eisen aan architectonische kwaliteit, zodat een aantrekkelijke skyline ontstaat. Om het gebied aantrekkelijker te maken gaan we met partners in gesprek over vergroening en het verminderen van het aantal parkeerplaatsen op maaiveldniveau. De aansluiting vanuit de A2 naar Randwyck vraagt tenslotte om verbetering.
2.M5	De Groene Loper wordt verbonden met de campus en het economisch cluster van de campus wordt doorgetrokken naar bedrijventerrein Maastricht-Zuid. De campus wordt verbonden met de omliggende wijken.

Ambities coalitie voor de periode 2022 - 2026	
2.C1	In een aantal belangrijke gebieden van de stad voorzien we in de komende jaren grote ontwikkelingen. Denk aan het ENCI-terrein, Limmel aan de Maas, Belvédère, kwetsbare buurten en de Maasoevers. Die ontwikkelingen moeten ons niet overkomen, daar willen we sturing en richting aan geven, zodat ze passen in onze omgevingsvisie en invulling geven aan de opgaven die we hebben in de stad en het bevorderen van brede welvaart.
2.C2	We gaan actief het gesprek aan met de partners in Randwyck om tot een concreet plan voor gebiedsontwikkeling te komen, inclusief verbinding met aangrenzende wijken.
2.C3	Samen met partijen geven we verdere richting aan de ontwikkeling van de binnenstad, gericht op een mix van functies, waar ook wonen en cultuur onderdeel van uitmaken.
2.C4	Voor twee gebieden maken we samen met bewoners en partners wijkontwikkelingsplannen voor de middellange termijn.
4.C1	Woningbouw op het Trega-Zinkwit terrein in Limmel, die zorgt voor een kwalitatieve aanvulling op het woningaanbod van Limmel door een passende mix van betaalbare en duurdere woningen. Deze ontwikkeling zorgt er voor dat Limmel ruimtelijk met de Maas en de stad wordt verbonden.

4.C2	Doorontwikkeling van woningbouw en ontmoetingsplekken op de campus Randwyck.
4.C3	Gerichte aandacht voor innovatieve projecten zoals collectief particulier opdrachtgeverschap (CPO) bij woningbouw en projecten.

Prestaties going concern

Grondexploitaties zijn een middel ter realisatie van gemeentelijke doelen/projecten. Zie voor meer details de paragraaf grondbeleid (onderdeel 'Grond- en vastgoedbeleid in relatie tot de programma's') en bijlage 10 (grootstedelijke projecten).

Het gemeentelijk grond- en vastgoedbeleid wordt gemonitord via de rapportage "Meerjaren Prognose Grond- en Vastgoedexploitaties" (MPGV). Deze rapportage wordt jaarlijks gelijktijdig met de jaarrekening aan de raad aangeboden.

Realisatie prestaties 2023

Conform.

Wat waren de aandachtspunten in 2023?

	Realisatie 2023
Kaderstellend en controlerend (raadsbevoegdheden)	
Vaststellen Stand van zaken planontwikkeling Belvédère inclusief actualisatie grex 2023 (2e kwartaal 2023).	Conform.
Vaststellen rapportage Meerjaren Prognose Grond- en Vastgoedexploitaties (MPGV) (2e kwartaal 2023).	Conform.
Uitvoering (collegebevoegdheden)	
Grootstedelijke projecten.	Zie bijlage 10.

Wat heeft het gekost?

Grondexploitatie (niet-bedrijven terrein) (8.2)	(bedragen x € 1.000)			
	begroting 2023 primitief	begroting 2023 na wijziging	rekening 2023	resultaat 2023
Lasten	4.987	8.707	959	7.748 V
Baten	4.987	8.707	572	8.135 N
Saldo van baten en lasten	0	0	-387	387 N
Toevoeging reserves	0	0	0	0 N
Onttrekking reserves	0	0	2	2 V
Saldo mutaties reserves	0	0	2	2 V
Resultaat	0	0	-385	385 N

Afwijkingen	(bedragen x € 1.000)			
	lasten	baten	mutaties reserves	totaal
Bouwgrondexploitatie	8.135 V	8.135 N		0 N
Afwikkelingen grondexploitaties Ambyerveld, Brusselsepoort, Hoolhoes, Palace en Hagerhof	387 N		2 V	385 N
Overige verschillen (saldo posten kleiner dan € 100.000)				0 N
Totaal afwijkingen	7.748 V	8.135 N	2 V	385 N

Met betrekking tot de uitgaven bouwgrondexploitatie zijn de kosten lager dan begroot. Het resultaat lasten bouwgrondexploitatie correleert met het resultaat baten bouwgrondexploitatie waardoor per saldo geen sprake is van een resultaat.

Naar aanleiding van het opstellen van de hercalculaties is een aantal verliesvoorzieningen aangepast. Voor de projecten Ambyerveld, Brusselsepoort en Palace zijn de voorzieningen bijgesteld. Project

Hoolhoes wordt afgesloten. Per saldo een negatief resultaat van € 0,385 mln. Voor een nadere toelichting op deze afwijkingen en alle overige hercalculaties, wordt u verwezen naar de bijlage MPGV.

8.3 Wonen en bouwen

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren gebiedsontwikkeling, woningvoorraad en huisvestingsvoorziening. Denk o.a. aan: (leges) omgevingsvergunning; bouwtoezicht; basisregistratie adressen en gebouwen (BAG); woningbouw en woningverbetering, renovatie; woonruimteverdeling, woningsplitsingsvergunning, woonvergunning; stedelijke vernieuwing: gebiedsgerichte aanpak woningvoorraad, woonomgeving en voorzieningen.

Wat willen we bereiken?

We willen dat iedereen op een prettige manier in Maastricht kan wonen in een hoogwaardige en veilige (bebouwde) leefomgeving.

Effectindicatoren	Realisatie					Begroting
	2019	2020	2021	2022	2023	2023
Oordeel inwoners over eigen woonomgeving ¹	GM	7,7	7,7	7,6	7,6	7,6
Saldo ontwikkeling woningvoorraad (aantal eenheden per jaar)	-51 ²	1.006 ²	425 ²	1.105 ²	1.560 ³	410 ⁴

1) Bron: Stadspeiling.

2) Bron: CBS, Statline

3) Realisatie 2023 (CBS, Statline 14-03-2024). Saldo van opgeleverde nieuwbouw (+ 1.149), splitsen en functieverandering naar wonen (+ 645), woningomzetting naar onzelfstandige kamers en functieveranderingen van wonen naar andere functie (- 112), sloop (- 81) en administratieve correctie (- 41).

4) Gemiddeld jaarprogramma woonprogrammering 2021-2030 350 woningen/jaar; zelfstandige eenheden a.g.v. splitsen en herbestemmen 60 woningen/jaar; exclusief studentenhuysvesting en tijdelijke woningbouw

Wat doen we daarvoor?

Ambities coalitie voor de middellange termijn

2.M3	Een van onze grootste gebiedsopgaven is de doorontwikkeling van de Campus Randwyck, ook wel de Maastricht Health Campus genoemd. Hier moet tegelijkertijd de inmiddels belangrijkste economische motor van de stad kunnen doorgroeien en ook een aantrekkelijk en betaalbaar woon- en verblijfklimaat worden gecreëerd. Voor de huidige bewoners van Randwyck, maar ook om voldoende studentenwoningen te bouwen om de verwachte groei op te vangen.
2.M4	Randwyck is de plek in de stad waar we op markante plekken met bouwen de hoogte in kunnen. Daarbij stellen we eisen aan architectonische kwaliteit, zodat een aantrekkelijke skyline ontstaat. Om het gebied aantrekkelijker te maken gaan we met partners in gesprek over vergroening en het verminderen van het aantal parkeerplaatsen op maaiveldniveau. De aansluiting vanuit de A2 naar Randwyck vraagt tenslotte om verbetering.
2.M6	Maastricht is een kennisstad. De universiteit en de Hogeschool Zuyd spelen niet alleen een belangrijke rol bij de ontwikkeling van de kenniseconomie en de arbeidsmarkt, maar zijn ook van grote betekenis voor de ruimtelijke ontwikkeling van onder meer het centrum. We gaan met de kennisinstellingen in gesprek over hun rol en betekenis in het centrum, in de stad en in Zuid-Limburg. We bezien samen hoe we die rol kunnen bestendigen en tegelijkertijd tegemoet kunnen komen aan hun wens om huisvesting bij de tijd te brengen.
4.M1	Betaalbare, toekomstbestendige en duurzame kamers, appartementen en huizen realiseren voor diverse doelgroepen in Maastricht door actief woonbeleid.

4.M2	Stimuleren van doorstroom op de woningmarkt.
4.M3	Sturen op en faciliteren van grootschalige, volwaardige en betaalbare studentencampussen.
8.M4	Bijdragen leveren aan vergroten veerkracht van de wijken in samenwerking met culturele partners.

Ambities coalitie voor de periode 2022 - 2026	
2.C2	We gaan actief het gesprek aan met de partners in Randwyck om tot een concreet plan voor gebiedsontwikkeling te komen, inclusief verbinding met aangrenzende wijken.
2.C3	Samen met partijen geven we verdere richting aan de ontwikkeling van de binnenstad, gericht op een mix van functies, waar ook wonen en cultuur onderdeel van uitmaken.
4.C1	Woningbouw op het Trega-Zinkwit terrein in Limmel, die zorgt voor een kwalitatieve aanvulling op het woningaanbod van Limmel door een passende mix van betaalbare en duurdere woningen.
4.C2	Doorontwikkeling van woningbouw en ontmoetingsplekken op de campus Randwyck.
4.C3	Gerichte aandacht voor innovatieve projecten zoals collectief particulier opdrachtgeverschap (CPO) bij woningbouw en projecten.
4.C4	Doorstroom op de woningmarkt door het toevoegen van levensloopbestendige woningen voor senioren en betere communicatie over de voor- en nadelen van een mogelijke verhuizing.
4.C5	Meer starterswoningen voor alleenstaanden en jonge gezinnen.
4.C6	We evalueren de 40-40-40 regeling en zoeken naar instrumenten die een alternatief zijn om de leefbaarheid in de wijken te borgen.
4.C7	Het bouwen van studentencampussen met aantrekkelijke voorzieningen.
4.C8	Compact bouwen (inbreiding) in plaats van uitbreiding van de bebouwde kom, met op nader te bepalen plekken ruimte voor hoogbouw.
4.C9	We onderzoeken of het WMO-beleid aangepast kan worden om bestaande complexen geschikt te maken voor langer thuis wonen en gezamenlijke voorzieningen.
4.C10	We stellen een woonzorgvisie op waarbij wonen en zorg aan elkaar verbonden worden voor diverse doelgroepen.
4.C11	De samenwerking met de corporaties pakken we anders aan: strategischer, meer gebiedsgericht en met meer oog voor maatschappelijk rendement. De afschaffing van de verhuurdersheffing geeft meer ruimte voor verduurzaming (hetgeen zorgt voor lagere energielasten), voor nieuwbouw voor prioritaire groepen en leefbaarheid. Zo ontstaat er een win-win situatie.

Prestaties going concern

Wonen

- We voeren -met de inzet van de verordening betaalbare woningbouw Maastricht en de notitie Gebiedsgerichte uitwerking minimumpercentages betaalbare woningbouw- het vastgestelde beleid uit zoals vastgelegd in de woonvisie 2018 en de woonprogrammering 2021-2030. Daarbij is aandacht voor monitoring (incl. het volgen van de woningmarktontwikkelingen op basis van

“kantelpunten”) en regionale afstemming. Hiermee wordt tevens een bijdrage geleverd aan ambitie coalitie 4.C1, 4.C2, 4.C3, 4.C5, 4.C7, 4.C8 en 4.C11.

- Uitvoeren van het programma studentenhuisvesting 2021-2025, waarmee invulling wordt gegeven aan ambitie coalitie 4.C2 en 4.C7.
- Via het BOWW (Bestuurlijk Overleg Wonen en Wijken) maken wij over diverse woonthema's meerjarige prestatieafspraken met corporaties en huurdersbelangenverenigingen.
- Via het BOWWZ (Bestuurlijk Overleg Wonen, Wijken en Zorg) maken wij over woon-zorg thema's afspraken met corporaties, huurdersbelangenverenigingen en zorgpartijen.
- Via de SSHM (Stichting Studentenhuisvesting Maastricht) stemmen wij met het Hoger Onderwijs (Universiteit en Hogeschool), woningcorporaties en andere marktpartijen en studentenvertegenwoordigers periodiek af over de studentenaantallen en maken we afspraken over studentenhuisvesting, mede aansluitend op het Landelijk Actieplan Studentenhuisvesting. Hiermee wordt invulling gegeven aan ambitie coalitie 4.C2 en 4.C7.
- We volgen nieuwe wet- en regelgeving en leggen nieuwe instrumenten die het Rijk ontwikkelt voor aan het college.

Bouw- en woningtoezicht

- Via een kwalitatieve vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) draagt de gemeente zorg voor een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en toetst aan de regels van het lokaal en regionaal woonbeleid.
- In het gemeentelijke bouw- en woningtoezicht ligt de nadruk op het beoordelen van omgevingsvergunningen en de controle op de naleving van de bouwregels bij de uitvoering.
- Handhaving vindt o.a. plaats door te reageren op meldingen over illegaal slopen en bouwen en strijdig gebruik van gebouwen en/of percelen (WRO) en door periodieke inspecties op de brandveiligheid in grotere verblijfsgebouwen. Ook worden talrijke horecamilieucontroles verricht.

Realisatie prestaties 2023

Conform, met uitzondering van het BOWW. Het BOWWZ is gedurende 2023 in overleg met de woningcorporaties, huurdersbelangenverenigingen, zorgpartijen en de gemeente Maastricht komen te vervallen. De zorgpartijen worden nu op agendabasis aangehaakt bij het BOWW.

Wat waren de aandachtspunten in 2023?

	Realisatie 2023
Kaderstellend en controlerend (raadsbevoegdheden)	
Besluitvorming over handhavingskosten voor de Huisvestingsverordening (opkoopbescherming en toeristische verhuur) voor de jaren 2024 e.v. in het 3e kwartaal van 2023 op basis van een tussentijdse evaluatie. Hiermee wordt tevens een bijdrage geleverd aan ambitie coalitie 4.C5.	Conform.
Vaststellen van Huisvestingsverordening onderdelen Goed verhuurderschap en Urgentieverordening in het 4e kwartaal van 2023 waarmee een bijdrage wordt geleverd aan ambitie coalitie 4.C5 en 4.C6.	De Wet Goed Verhuurderschap is ingevoerd en wordt uitgevoerd. Hier was geen Huisvestingsverordening voor nodig en bleek dus geen bevoegdheid van de raad. Urgentieverordening is uitgesteld vanwege de uitstel van het kader stellend rijksbeleid (Wet regie op de Volkshuisvesting).
Uitvoering (collegebevoegdheden)	
Afronding besluitvorming over de evaluatie en daarop te baseren nieuwe beleidsregels voor splitsen en omzetten (40-40-40-regeling) en het informeren van de raad daarover. Hiermee wordt ambitie coalitie 4.C6 uitgevoerd.	Conform.
Besluitvorming Vaststellen jaarplan woonruimteverdeling 2023 (verdeelafspraken sociale	Conform.

huurwoningen) waarmee een bijdrage wordt geleverd aan ambitie coalitie 4.C4 en 4.C5.

Integreren van woonbeleid in de te actualiseren omgevingsvisie, hiermee wordt invulling gegeven aan ambitie coalitie 4.C8

Mede uitvoering geven aan de uiterlijk 1 januari 2023 vast te stellen prestatieafspraken tussen Rijk en provincie over het programma woningbouw en de vertaling naar regionale woondeals. Hiermee wordt tevens een bijdrage geleverd aan ambitie coalitie 4.C2, 4.C3, 4.C4, 4.C5, 4.C7, 4.C8 en 4.C11.

Analyse en het in beeld brengen van de gevolgen van het nieuwe wetsvoorstel Versterking regie volkshuisvesting. Hieraan wordt reeds invulling gegeven met de urgentieverordening.

Verwachting is dat per 1 januari 2023 de nieuwe Wet kwaliteitsborging voor het bouwen samenvalt met de inwerkingtreding van de Omgevingswet. De verantwoordelijkheid voor kwaliteitsborging bij bouwwerken in gevolgklasse 1 (grondgebonden woningen, kleine loodsen etc.) van gemeenten verschuift dan naar private keuringsinstanties. Met de verandering van de wetgeving wordt tegelijkertijd een geheel nieuwe VTH-vergunningenapplicatie (RX Mission) in gebruik genomen.

Vaststellen (uiterlijk 15 juli 2023) VTH-evaluatieverslag 2022 en uitvoeringsprogramma 2023 en ter kennisneming aanbieden aan de raad en provincie.

Vaststellen jaarverslag 2022 Welstands-/Monumentencommissie en ter kennisneming aanbieden aan de raad.

Uitvoeren van de Huisvestingsverordening en mede uitvoeren van de tussentijdse evaluatie Huisvestingsverordening onderdeel Opkoopbescherming in het 3e kwartaal van 2023.

Realisatie 2023

Traject is in 2023 gestart en loopt door in 2024.

Conform. Woondeals zijn in 2023 vastgesteld. De uitvoering en uitwerking naar aanvullende en gedetailleerdere afspraken loopt door in 2024 en verder.

Het wetsvoorstel was in 2023 niet gereed. Een analyse van het definitieve wetsvoorstel heeft daarom nog niet plaats kunnen vinden.

Per 1 januari 2024 is de nieuwe Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen in werking getreden. Vanaf mei 2023 is de nieuwe RX Mission applicatie in fasen volledig in gebruik genomen voor alle VTH werkprocessen.

Het VTH-evaluatieverslag 2022 en het Uitvoeringsprogramma 2023 zijn tijdig vastgesteld en aangeboden aan de raad en het interbestuurlijk toezicht van de Provincie.

Het jaarverslag 2022 is in september 2023 door het college vastgesteld en aan de raad via een raadsinformatiebrief op 14 september 2023 aangeboden

Conform.

Onvoorziene inspanningen 2023

Inrichting Meldpunt

De nieuwe Wet goed verhuurderschap omvat niet alleen de algemene normen voor goed verhuurderschap. Ook moeten gemeenten verplicht een meldpunt inrichten dat uiterlijk 1 januari 2024 actief is. Dit gegeven was onbekend op moment van de begroting 2023 vanwege de nieuwe wetgeving van het Rijk. Het meldpunt is sinds 1 januari 2024 actief.

Versnelling sociale woningbouw

We zijn eind 2023 gestart met het voeren van gesprekken en het maken van afspraken tussen de gemeente en de woningbouwcorporaties met als doel sociale woningbouwopgaven te versnellen in de stad. Dit loopt door in 2024 en verder.

Wat heeft het gekost?

Wonen en bouwen (8.3)	(bedragen x € 1.000)			
	begroting 2023 primitief	begroting 2023 na wijziging	rekening 2023	resultaat 2023
Lasten	5.927	8.575	7.938	637 V
Baten	5.447	3.378	3.906	528 V
Saldo van baten en lasten	-480	-5.196	-4.032	1.164 V
Toevoeging reserves	0	226	295	69 N
Onttrekking reserves	86	2.853	1.352	1.501 N
Saldo mutaties reserves	86	2.627	1.057	1.570 N
Resultaat	-394	-2.569	-2.975	406 N

Afwijkingen	(bedragen x € 1.000)			
	lasten	baten	mutaties reserves	totaal
Uitgaven ten laste van ISV gelden	1.054 V		1.054 N	0 N
Krimpgelden	460 V		460 N	0 N
SPUK Bevolkingsdaling	237 N	237 V		0 N
Legesopbrengsten		255 V		255 V
Apparaatslasten	625 N			625 N
Overige verschillen (saldo posten kleiner dan € 100.000)	16 N	36 V	56 N	36 N
Totaal afwijkingen	636 V	528 V	1.570 N	406 N

In de begroting 2023 is rekening gehouden met een maximale onttrekking in 2023. Ten tijde van de 2de Berap was reeds duidelijk dat de uitgaven t.b.v. de ontwikkeling van (de eerste) 10 woonwagens pas vanaf 2024 zal starten. De hiermee geraamde kosten voor de gemeente van ca. € 1,100 mln. zijn bij de 2de Berap aangepast in de begroting. De inzet van het resterende deel van het Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing is ook afhankelijk van koppelkansen met derde partijen. In 2023 zijn deze achtergebleven bij de verwachtingen, derhalve behoeven de niet benutte gelden ook niet onttrokken te worden uit de bijbehorende reserve ISV.

Het rijk heeft de krimpgelden aan de totale regio toegekend; Maastricht is penvoerder. Iedere regiogemeente dient voorstellen tot besteding in die in een stuurgroep worden beoordeeld. Na goedkeuring, worden de middelen door Maastricht uitbetaald. De niet bestede gelden dienen dan ook niet onttrokken te worden uit de daarvoor ingestelde reserve Krimpgelden.

Activiteiten en projecten met dekking uit bijdragen van het Rijk en overige Nederlandse overheidslichamen dienen op basis van het BBV als last te worden verantwoord. Tegenover deze lasten staan baten (bijdragen) waardoor per saldo geen sprake is van een resultaat-effect.

Uitmo december is, in tegenstelling tot eerdere verwachtingen, een grote vergunning (alsnog in 2023) verleend. Hierdoor ontstaat een positief resultaat op de legesopbrengsten. Het volledig accuraat inschatten van de legesopbrengsten is en blijft lastig. Periodiek wordt zo goed mogelijk aan de hand van werkvoorraad en verwachte instroom aanvragen een prognose gemaakt. Het blijft echter een prognose omdat het verloop van een vergunningprocedure altijd afhankelijk is van het moment waarop een aanvrager processtappen zet (moment van indienen aanvraag, aanleveren aanvullende stukken etc.). Dit verklaart de ontstane afwijking hetgeen zich overigens ook andere jaren heeft voorgedaan en zal kunnen blijven voordoen.

Mede met oog op de overgang naar de omgevingswet, een toenemende complexiteit in aanvragen en een krapte op de arbeidsmarkt zijn wij in 2023 genoodzaakt geweest om op grote schaal extern in te huren. Dit zorgt voor een nadelig effect op de apparaatslasten. In 2024 zal getracht worden deze inzet deels terug te brengen en de omklap te maken van externe inhuur naar vaste bezetting.

Totaaloverzicht kosten programma

Wat heeft het programma gekost?

Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	(bedragen x € 1.000)			
	begroting 2023 primitief	begroting 2023 na wijziging	rekening 2023	resultaat 2023
Ruimtelijke ordening (8.1)	6.907	9.734	6.762	2.972 V
Grondexploitatie (niet-bedrijven terrein) (8.2)	4.987	8.707	959	7.748 V
Wonen en bouwen (8.3)	5.927	8.575	7.938	637 V
Totaal lasten	17.821	27.016	15.659	11.357 V
Ruimtelijke ordening (8.1)	541	403	525	122 V
Grondexploitatie (niet-bedrijven terrein) (8.2)	4.987	8.707	572	8.135 N
Wonen en bouwen (8.3)	5.447	3.378	3.906	528 V
Totaal baten	10.975	12.489	5.003	7.486 N
Ruimtelijke ordening (8.1)	-6.366	-9.331	-6.237	3.094 V
Grondexploitatie (niet-bedrijven terrein) (8.2)	0	0	-387	387 N
Wonen en bouwen (8.3)	-480	-5.196	-4.032	1.164 V
Totaal saldo van baten en lasten	-6.846	-14.527	-10.656	3.871 V
Toevoeging reserves	2	428	524	96 N
Onttrekking reserves	86	5.997	1.903	4.094 N
Saldo mutaties reserves	84	5.569	1.379	4.190 N
Resultaat	-6.762	-8.959	-9.277	318 N

Investerings programma 8 (bedragen x € 1.000)	rekening 2023
Noorderbrug	1.621
Brightlands MHC	591
Ontwikkeling de Heeg	7
Herijking herstructurering	1.314
MECC	2.343
Lanakerveld	82
Gemeentelijk aandeel stedelijke ontwikkeling	16
Kasteel Verduynstraat	80

Programma 0 Bestuur en ondersteuning

Taakvelden

- 0.1 Bestuur
- 0.2 Burgerzaken
- 0.3 Beheer overige gebouwen en gronden
- 0.4 Overhead
- 0.5 Treasury
- 0.61 OZB-woningen
- 0.62 OZB niet-woningen
- 0.63 Parkeerbelasting
- 0.64 Belastingen overig
- 0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds
- 0.8 Overige baten en lasten
- 0.9 Vennootschapsbelasting
- 0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten

BBV-indicatoren ¹	Maastricht				
	2019	2020	2021	2022	2023
Aantal fte formatie per 1 januari per 1.000 inwoners ²	12,8	13,2	13,0	12,9	13,4
Aantal fte bezetting per 1 januari per 1.000 inwoners ³	12,0	12,2	11,9	12,3	12,5
Apparaatskosten per inwoner ⁴	1.111	1.153	1.119	1.139	1.196
Externe inhuur: kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen ⁵	12,8	12,3	12,7	10,3	12,0
Overhead (% van totale lasten) ⁶	8,8	9,4	10,0	9,7	10,5

- 1) Het BBV schrijft voor dat benchmarken plaatsvindt via de cijfers gepubliceerd op 'waarstaatjegemeente.nl'. Op deze site ontbreken voor alle BBV-indicatoren horend bij programma 0 de cijfers voor 'gemeenten 100.000-300.000 inwoners'. De kolom 'Gemeenten 100.000-300.000 inwoners' ontbreekt daarom in voorliggende tabel. De bron van alle indicatoren in de tabel is gemeente Maastricht.
- 2) *BBV-definitie formatie:*
Het gaat hier om toegestane formatie in fte ambtelijke organisatie. Uitgangspunt is het vastgestelde formatieplan, dus niet de werkelijke bezetting. Het gaat om formatieplaatsen ongeacht of die worden ingevuld door iemand met een vaste instelling, een tijdelijke instelling of nog openstaan in de vorm van een vacature. Fte is equivalent van 36-uur werkweek. Heeft een gemeente formatieplaatsen opgenomen, die de gemeente uitvoert voor een andere overheidsorganisatie (verhuurde fte's aan bijvoorbeeld een andere overheidsorganisatie of een shared serviceorganisatie) dan dienen deze in mindering te worden gebracht op de totale formatieve omvang.
- 3) *BBV-definitie bezetting:*
Het gaat hier om het werkelijk aantal fte (dus niet om de toegestane formatieve omvang uit het formatieplan) dat werkzaam is. Ook boventallige medewerkers worden meegeteld.
- 4) *BBV-definitie apparaatskosten:*
Apparaatskosten (ofwel organisatiekosten) zijn de noodzakelijke financiële middelen voor het inzetten van personeel (salarissen), organisatie-, huisvestings-, materieel-, automatiseringskosten e.d. voor de uitvoering van de organisatorische taken. Korter gezegd: Apparaatskosten zijn alle personele - en materiële kosten die verbonden zijn aan het functioneren van de organisatie (excl. griffie en bestuur).
- 5) *BBV-definitie externe inhuur:*
Inhuur betreft het uitvoeren van werkzaamheden in opdracht van een bij de organisatie in dienst zijnde opdrachtgever, door een private organisatie met winstoogmerk, door middel van het tegen betaling inzetten van personele capaciteit en deskundigheid, zonder dat daar een arbeidsovereenkomst of aanstelling tussen de organisatie en de daarbij ingezette personen aan ten grondslag ligt. Het kan onder andere gaan om de inzet van uitzendkrachten, ZZP'ers of detacheringsovereenkomsten. Het kan zowel gaan om inhuur voor tijdelijke vervanging of voor inhuur van specialisten met specialistische vakkennis die ontbreekt in uw organisatie. Niet: uitbesteding. Kenmerk van inhuur is dat ingehuurd functionaris een plaats krijgt in de hiërarchie van de organisatie. Definitie is conform HR-monitor A+O fonds.
- 6) *BBV-definitie overheadkosten:*
Alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces.

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoort de facilitering van de bestuursorganen. Denk aan: college van burgemeester en wethouders (loonkosten, reis- en verblijfskosten e.d.); raad en raadscommissies (vergoedingen, excursies e.d.); de ondersteuning van de raad, griffie; regionale, landelijke en internationale bestuurlijke samenwerking; lokale rekenkamer, lokale ombudsfunctie, accountantscontrole.

Wat willen we bereiken?

Maastricht is een stad van verbondenheid van saamhorigheid, waarin alle inwoners zich thuis voelen. Dat is waar we als stadsbestuur aan werken.

Wat doen we daarvoor?**Ambities coalitie voor de middellange termijn**

1.M1	De beweging naar samenhangend, oplossingsgericht werken aan veerkrachtige wijken starten we in twee nog nader te bepalen gebieden. In deze aanpak komen niet regelingen centraal te staan, maar de oplossingen. We doen dit in nauwe samenspraak met inwoners en de partners in de wijk: zorg- en welzijnsorganisaties, onderwijs, cultuur, woningbouwcorporaties en ondernemers. Daarbij sluiten we aan bij goede voorbeelden uit de rest van het land. Gezien de forse impact op zowel de eigen organisatie als onze partners doen we dit stap voor stap.
1.M2	Door het sluiten van een sociaal contract met de wijk slaan we in deze twee gebieden met de bewoners en maatschappelijke partners de handen ineen. In zo'n sociaal contract spreken we concrete meetbare doelen met elkaar af. Voor de gemeente betekent dit dat we verder kijken dan de individuele indicatie voor de Jeugdwet, de Participatiewet en de WMO, en dat we met bewoners en partners gaan kijken naar oplossingen die werken voor de buurt. Daarvoor moeten we een breed aantal budgetten durven ontschotten en zaken durven loslaten. Een voorbeeld van deze werkwijze is de Doorbraakmethode. Niet meer overlegtafels, maar een beter gesprek aan de keukentafel. Een overheid die meer zichtbaar en aanspreekbaar is in de wijk, en daar haar beste mensen voor inzet.
3.M1	Samen met nieuwe opzet participatie met de buurt binnen het gebiedsgericht werken kijken naar gerichte plannen per buurt en regie op de aanpak daarvan.
3.M2	Lobby in regionaal verband richting Den Haag voor meer politiecapaciteit in Limburg.
6.M1	Verbeteren van het gesprek met de stad waardoor het vertrouwen in de (gemeentelijke) overheid groeit.
6.M2	Integraler werken in de wijk als basis voor een nieuwe wijkgerichte aanpak
10.M1	Betere samenwerking met de grensgemeenten.
10.M2	Verder verbeteren van de samenwerking in de Euregio, liefst via concrete gezamenlijke projecten.

Ambities coalitie voor 2022 – 2026

1.C1	In twee gebieden werken we samen met inwoners en andere daar werkzame partijen aan een wijkontwikkelingsplan voor de middellange termijn. Oplossingen zijn daarbij leidend, we laten ons daarbij niet op voorhand beperken door hoe zaken op dit moment georganiseerd zijn. We doen dit stap voor stap, in afstemming met het proces van organisatieontwikkeling. De basis op orde krijgen is immers randvoorwaardelijk.
1.C6	We gaan ons inzetten om te komen tot een regiodeal Zuid-Limburg, waarvoor we onze ambitie rondom veerkrachtige wijken willen inbrengen.

Ambities coalitie voor 2022 – 2026	
6.C1	Introductie van stadsdeelregisseurs en stadsdeelwethouders rondom zeven stadsdelen, inclusief adequate werkbudgetten.
6.C2	Er komt een participatieverordening, waardoor inwoners meer in staat zijn om mee te denken en om oplossingen te realiseren in de eigen wijk. Belangrijk om participatieprocessen te evalueren.
6.C3	Een burgerraad wordt ingesteld voor de actualisatie van de omgevingsvisie.
6.C4	Er komt meer ruimte voor het uitdaagrecht, ofwel het 'right to challenge'.
6.C5	De burgerbegroting wordt verder uitgebouwd.
6.C6	Meer integraal werken in de wijk wordt gestimuleerd.
10.C2	Voortzetting van de samenwerking met de gemeenten in Zuid-Limburg, waarbij goede onderlinge verhoudingen en zakelijke afspraken hand in hand gaan.
10.C3	Samen met Provincie Limburg en Maastricht University kijken naar hernieuwde invulling van Maastricht als Europese stad.
10.C4	Binnen NOVI Zuid-Limburg werken we samen met (Eu)regionale partners aan het verzilveren van (grensoverschrijdende) kansen op het gebied van onder meer circulaire economie en brede welvaart.
10.C5	Verstevigen lobbycapaciteit.
11.C3	Snelle en goede inburgering nieuwkomers via taal en werk.
12.C1	Het stadsbestuur moet meer vanuit samenwerking vorm en inhoud geven aan de ontwikkeling van onze stad en de daarmee gepaard gaande opgaven. Meer werken vanuit partnerschap en vertrouwen. Met een programma dat uitnodigt om samen te werken en te verbinden op inhoud, met daarop de inwoners, buurt en wijk centraal gepositioneerd. Daarbij is een stevige gebiedsgerichte werkwijze vanuit bestuur én organisatie noodzakelijk om de verbinding naar wijken en buurten te herstellen. In deze benadering past ook een open dialoog met de raad.

Prestaties going concern

Versterken van verbondenheid betekent als stadsbestuur voortdurend werken aan:

- Verbondenheid in de stad, tussen de inwoners van Maastricht
- Verbondenheid met de stad, die een thuis is voor al haar inwoners
- Verbondenheid van de stad, met haar partners en de (Eu)regio.

Effectindicatoren ^{1,2}		realisatie				Begroting
		2020	2021	2022	2023	2023
% Maastrichtenaren dat vindt dat de gemeente voldoende luistert naar de mening van haar inwoners	(helemaal) eens	17	15	18	19	≥ 18
	(helemaal) oneens	29	37	31	30	≤ 31
	Neutraal/ geen mening	54	48	51	51	≤ 51
% Maastrichtenaren dat vindt dat de gemeente inwoners voldoende betreft	(helemaal) eens	19	19	26	26	≥ 26
	(helemaal) oneens	30	44	27	30	≤ 27

bij plannen, activiteiten en voorzieningen	Neutraal/ geen mening	51	37	47	44	≤ 47
% Maastrichtenaren dat vindt dat de gemeente voldoende ruimte biedt voor realiseren van ideeën en initiatieven	(helemaal) eens	18	17	24	23	≥ 24
	(helemaal) oneens	22	29	20	21	≤ 20
	Neutraal/ geen mening	60	54	56	56	≤ 56
1. Bron Stadspeiling. 2. Het college heeft bij het beantwoorden van de technische vragen begroting 2023 de suggestie vanuit de raad overgenomen, om de indicatoren in voorliggende tabel positief te formuleren.						

Realisatie prestaties 2023

Conform.

Wat waren de aandachtspunten in 2023?

Realisatie 2023	
Kaderstellend en controlerend (raadsbevoegdheden)	
Vaststellen Participatieverordening in eerste kwartaal 2023.	De participatieverordening is vastgesteld in de raadsvergadering van 28 februari 2023.
Uitvoering (collegebevoegdheden)	
<p>Burgerparticipatie Er komt een participatieverordening, met daarin afspraken hoe we inwoners bij besluitvorming gaan betrekken. De burgerbegroting wordt met een ruimer budget gecontinueerd en er is een vervolg van de kinderburgemeester, de kinderraad en het jeugdlintje. Ook starten we middels een pilot een burgerraad voor de actualisatie van de omgevingsvisie.</p> <p>Gebiedsgericht werken en veerkrachtige wijken We gaan binnen zeven stadsdelen verder vorm en inhoud geven aan gebiedsgericht werken, bedoeld om de afstand tussen bestuur en organisatie enerzijds en de inwoners in onze wijken en buurten anderzijds te verkleinen. Daartoe introduceren we stadsdeelwethouders en stadsdeelregisseurs. Voor twee nader te kiezen gebieden intensiveren we deze integrale benadering in het kader van de veerkrachtige wijkenaanpak.</p> <p>(Eu)regionale samenwerking Voor Maastricht blijft het belangrijk om allianties in de (eu)regio te vormen en onderhouden, ook omdat dit bij kan dragen aan het verkrijgen van Europese middelen. Netwerken als Tripool, MAHHL+ en de Euregio Maas-Rijn zijn hierin waardevol, maar ook goede relaties met onze directe buurgemeenten aan beide zijden van de grens. We gaan actief op zoek naar meer culturele samenwerking over de grens en steunen Heerlen</p>	<p>De tweede editie van de burgerbegroting is met een slotevent op 16 en 17 december 2023 succesvol afgerond. In totaal zijn niet minder dan 78 projecten vanuit de stad gehonoreerd voor daadwerkelijke realisatie, tegenover 38 tijdens de eerste editie. Ook de kinderburgemeester, kinderraad en het jeugdlintje hebben een vervolg gekregen. De pilot burgerraad heeft plaatsgevonden, de input wordt betrokken bij de actualisatie omgevingsvisie.</p> <p>Het gebiedsgericht werken binnen de zeven stadsdelen is gestart, met zeven stadsdeelwethouders en zeven stadsdeelregisseurs binnen het 1 juli 2023 gestarte nieuwe team Coördinatie Gebiedsgericht werken. Voor de veerkrachtige wijkenbenadering is gekozen om deze binnen de wijken Nazareth en Pottenberg stap voor stap vorm en inhoud te geven, vertrekkend vanuit dialoog vanuit gelijkwaardigheid, tussen inwoners, gemeente, partners, enzovoort.</p> <p>In 2023 werd verder gewerkt aan de versterking van Euregionale samenwerking, met de Euregio Maas-Rijn (EMR) binnen MAHHL+ waarvan Maastricht bestuurlijk en ambtelijk voorzitter is. In 2023 werd Burgemeester Hillenaar benoemd tot lid van de assemblee van de Euregio Maas-Rijn. De bestuurlijke samenwerking in Zuid-Limburg is bezien in het kader van het onderzoek Bestuurlijk Regionale Ecosystemen (BRE). Als gevolg van de uitkomsten van dit onderzoek wordt de uitvoeringskracht versterkt. De in</p>

in haar eventuele kandidatuur voor Culturele Hoofdstad in 2033.

Lobby

De start van de nieuwe bestuursperiode 2022-2026 is aanleiding voor herijking van de lobbyprioriteiten alsmede het hernieuwd borgen van taken, rollen en verantwoordelijkheden. Waar nodig wordt een lobby-alliantie gevormd of sluiten we bij een bestaande alliantie aan. Voor specifiek Limburgse issues is de samenwerking met de brede provinciale lobby richting Den Haag en Brussel van belang.

Realisatie 2023

november 2023 afgesloten RegioDeals voor Zuid-Limburg zijn hierbij een belangrijk vertrekpunt waarvan in de loop van 2024 de eerste resultaten verwacht worden. Cultuur is een van de beleidsterreinen waarop de samenwerking geconcretiseerd is waarbij we – mede vanuit Europe Direct – kleinschalige culture initiatieven mogelijk maken, zoals de Euregio leeft en de Living Library. Verder is onder meer het project Street Art Trail (graffitikunst) met de steden Luik, Hasselt, Heerlen en Aachen gerealiseerd.

In het kader van de versterking van de externe gerichtheid en professionalisering van de lobby zijn in 2023 de volgende stappen gezet:

1. Per 1 juli zijn twee public affairs-adviseurs aangetrokken voor de coördinatie van de politieke, bestuurlijke en ambtelijke lobby aan de hand van de actuele lobbyprioriteiten.
2. Met het zogenaamde wenkend perspectief als inhoudelijk vertrekpunt zijn de volgende lobbyprioriteiten benoemd: stedelijke ontwikkeling (inclusief de campusontwikkelingen in Randwyck), mobiliteit, Euregionaal vestigingsklimaat (arbeidsmarkt, onderwijs en OV), energie, Einstein Telescope, internationale studenten, en verhogen van de politiecapaciteit. In dit kader maken we ook gebruik van actuele Haagse ontwikkelingen, zoals de impact van het rapport Elke regio telt en de Tweede Kamerverkiezingen en daaropvolgende formatie.
3. Vanuit issuemanagement is een brede alliantie gevormd met UM en andere onderwijsinstellingen, werkgevers, gemeenten en provincie om het wetsvoorstel beperking van de instroom van buitenlandse studenten zodanig bij te stellen dat de verwachte negatieve sociaaleconomische impact hiervan zo veel mogelijk beperkt blijft.
4. Verder is een politiek-bestuurlijke lobbyalliantie opgezet met de provincies Limburg en Noord-Brabant om de financieringspositie van Opera Zuid te verbeteren.
5. Tenslotte is geïnvesteerd in relatieopbouw en -beheer door regelmatige bezoeken aan Den Haag en Brussel, het benutten van Maastrichtse evenementen voor lobbydoeleinden en de aankoop van een op public affairs gericht stakeholdermanagement systeem (CRM).

Positionering Maastricht als Europese stad
Samen met de Provincie Limburg en de
Universiteit Maastricht kijken we naar hernieuwde
invulling van Maastricht als Europese stad. Voor
de ontwikkeling van Maastricht als kennisstad is
Europees denken van belang.

Rekenkameronderzoek en artikel 185a
Gemeentewet

Realisatie 2023

De gemeente Maastricht blijft inzetten op Europese profilering van de stad en heeft de ambitie om van Maastricht de werkplaats van Europa te maken. Denk daarbij aan Europa-gerelateerde debatten en academisch onderzoek. In dat kader wordt Studio Europa en het programma Maastricht Working on Europe (MWOE), het partnerschap tussen de gemeente Maastricht, Provincie Limburg en UM, doorontwikkeld. Vanaf 2023 participeert de gemeente in de Europa-Chair, een speciale leerstoel aan de UM.

Maastricht kent een onafhankelijke Rekenkamer Maastricht, die jaarlijks diverse rekenkamer-onderzoeken uitvoert. Rekenkameronderzoeken in 2023 waren:

- Onderzoek naar externe inhuur (gestart in nov. 2022, doorloop in 2023 en publicatie rekenkamerrapport in 2024)
- Verkenning inzake structurele bezuinigingen (publicatie rekenkamerbrief februari 2023).
- Opvolgingsonderzoek Geusseltbad (gestart in mei 2023 met doorloop in 2024)
- Verduurzaming van de logistiek in de gemeente Maastricht (gestart in juni 2023 met doorloop in 2024)

De Wet versterking decentrale rekenkamers is van kracht sinds 1 januari 2023. Deze wet heeft in de Gemeentewet geleid tot het nieuwe artikel 185a “Het college zendt de raad jaarlijks een overzicht van de aan het college gedane voorstellen van de rekenkamer, vergezeld van zijn standpunt daaromtrent en van de wijze waarop aan de voorstellen vervolg is gegeven.” In lijn met dit artikel ontving de raad in december 2023 “Jaaroverzicht 2023 Rekenkameronderzoek conform artikel 185a Gemeentewet”.

Wat heeft het gekost?

Bestuur (0.1)	(bedragen x € 1.000)			
	begroting 2023 primitief	begroting 2023 na wijziging	rekening 2023	resultaat 2023
Lasten	7.546	8.433	7.952	481 V
Baten	38	256	436	180 V
Saldo van baten en lasten	-7.508	-8.177	-7.516	661 V
Toevoeging reserves	16	229	598	369 N
Onttrekking reserves	20	222	401	180 V
Saldo mutaties reserves	4	-7	-197	190 N
Resultaat	-7.504	-8.184	-7.713	471 V

Afwijkingen	(bedragen x € 1.000)			
	lasten	baten	mutaties reserves	totaal
Burgerbegroting	245 N		211 V	34 N
APPA	286 V			286 V
Versterking lobbycapaciteit	90 V			90 V
Raad, Raadsgriffie en Rekenkamer	125 V			125 V
Overige verschillen (saldo posten kleiner dan € 100.000)	225 V	180 V	401 N	4 V
Totaal afwijkingen	481 V	180 V	190 N	471 V

In 2023 zijn zowel kosten gemaakt voor projecten uit de burgerbegroting 2022 alsmede uit de burgerbegroting 2023. De projecten uit de burgerbegroting 2023 zijn sneller in uitvoering gebracht dan vooraf ingeschat. Daardoor zijn de lasten 2023 hoger uitgevallen dan het begrote bedrag. Deze overschrijding wordt nagenoeg volledig gedekt door een onttrekking uit de bestemmingsreserve Burgerbegroting. Deze reserve heeft ultimo 2023 een saldo van € 0.

Jaarlijks, in het laatste kwartaal van het boekjaar, ontvangt de gemeente een herberekening van de contante waarde van de toekomstige pensioenverplichtingen van gewezen bestuurders. Dat bedrag moet ultimo boekjaar als voorziening op de balans verantwoord worden. Het beschikbare budget dat in 2023 beschikbaar was voor de herberekening van de voorziening APPA was meer dan toereikend waardoor er sprake is van een voordeel ten bedrage van € 0,286 mln.

Het budget versterking lobbycapaciteit is onder andere bestemd voor uitbreiding van de lobbyformatie. Het voordeel is ontstaan doordat instroom van deze formatie later heeft plaatsgevonden dan verwacht. Hierdoor ontstaat een incidenteel voordeel.

Het voordeel € 0,125 mln. heeft nagenoeg volledig betrekking op het voordeel op het budget van de gemeenteraad (€ 0,110 mln.). Dit voordeel heeft voornamelijk betrekking op minder personeelsslaven van de gemeenteraad, het minder uitbetalen aan vergoedingen voor burgerleden, de terugstorting van fractievergoedingen en het niet aanwenden van het communicatiebudget van de raad. Daartegenover zijn nadelen ontstaan met betrekking tot catering voor raadsavonden, het werkbudget van de raad en het RIS.

0.2 Burgerzaken

Toelichting taakveld

Tot het taakveld burgerzaken behoren o.a. paspoorten en rijbewijzen; bevolkingsregister; straatnaamgeving en kadastrale informatie; burgerschap; verkiezingen.

Wat willen we bereiken?

- Tevredenheid over dienstverlening.

- Een goed functionerende BRP (basisregistratie personen).
- Alle Maastrichtenaren die willen en mogen stemmen, kunnen dit ook rechtmatig en zelfstandig.

Effectindicatoren ¹	Realisatie					Begroting
	2019	2020	2021	2022	2023	2023
Score tevredenheid klanten GemeenteLoket	8,7	8,5	8,8	8,7	8,9	8,8
Score tevredenheid klanten Callcenter	8,7	8,3	8,5	8,2	8,2	8,5
Score tevredenheid klanten Online dienstverlening	7,3	7,3	7,7	7,8	7,8	7,7

1) Bron: NVVB Dashboard Dienstverlening.

Wat doen we daarvoor?

Prestaties going concern

- We leveren producten en diensten op het gebied van burgerzaken.
- We realiseren de afgesproken klanttevredenheid.
- We realiseren de servicenormen.
- We werken aan een correcte Basisregistratie Personen (BRP).
- We organiseren verkiezingen.

Callcenter en GemeenteLoket

Prestatie-indicatoren ¹	Realisatie					Begroting
	2019	2020	2021	2022	2023	2023
<i>Servicenorm Callcenter</i>						
Als u 14043 belt heeft u een medewerker aan de lijn:						
- Binnen 20 seconden	68%	58%	46%	44%	-	-
- Binnen 1 minuut	-	-	-	-	74%	80%
<i>Servicenorm GemeenteLoket</i>						
Als u een afspraak heeft bij het GemeenteLoket helpen wij u binnen 5 minuten	91%	89%	91%	90%	86%	100%

1. Bron: gemeente Maastricht

Callcenter

In 2023 ontvingen wij op bepaalde momenten veel telefoontjes in korte tijd als gevolg van specifieke omstandigheden welke direct van invloed zijn op de servicenorm telefonie. In januari en februari waren dat de nieuwe parkeervergunningen, in september vanwege wateroverlast en in oktober vanwege de energietoeslag.

Centrale Post

Om intern beter zicht te hebben op de afhandeling van brieven en e-mails wordt alle centraal binnenkomende post sinds 23 mei 2022 digitaal geregistreerd, doorgezet naar de behandelende afdelingen en vervolgens gearchiveerd in een zaakgericht document managementsysteem. Deze werkwijze hebben we in 2023 voortgezet.

Prestatie-indicatoren	Realisatie			Begroting
	Tot 23 mei 2022	23 mei t/m 31 dec. 2022	2023	2023
Termijn beantwoorden en archiveren e-mails gemeente				Geen Ambitie
- Binnen 2 weken	Geen meting	49%	54%	vastgelegd

Prestatie-indicatoren	Realisatie			Begroting
	Tot 23 mei 2022	23 mei t/m 31 dec. 2022	2023	2023
- Binnen 4 weken	Geen meting	68%	66%	
- Binnen 6 weken	Geen meting	74%	72%	
Termijn beantwoorden en archiveren brieven gemeente				
- Binnen 4 weken	Geen meting	73%	79%	
- Binnen 6 weken	Geen meting	78%	89%	

Wat waren in de aandachtspunten in 2023?

	Realisatie 2023
Uitvoering (collegebevoegdheden)	
Uitvoering verkiezingsproces conform wet- en regelgeving bij de verkiezing van Provinciale Staten en het Waterschap.	Conform.

Wat heeft het gekost?

Burgerzaken (0.2)	(bedragen x € 1.000)			
	begroting 2023 primitief	begroting 2023 na wijziging	rekening 2023	resultaat 2023
Lasten	4.841	5.548	5.595	47 N
Baten	2.249	1.968	2.050	82 V
Saldo van baten en lasten	-2.592	-3.580	-3.545	35 V
Toevoeging reserves	173	203	203	0 N
Onttrekking reserves	205	322	322	0 N
Saldo mutaties reserves	32	119	119	0 N
Resultaat	-2.560	-3.461	-3.426	35 V

Afwijkingen	(bedragen x € 1.000)			
	lasten	baten	mutaties reserves	totaal
Overige verschillen (saldo posten kleiner dan € 100.000)	47 N	82 V		35 V
Totaal afwijkingen	47 N	82 V	0 N	35 V

0.3 Beheer overige gebouwen en gronden

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren taken met betrekking tot onroerend goed dat niet in exploitatie is en niet aan een specifiek beleidsveld is toe te delen: beheer, verhuur, instandhouding van gebouwen, gronden en landerijen die de gemeente (al of niet tijdelijk) in bezit heeft en niet in exploitatie neemt.

Wat willen we bereiken en wat doen we daarvoor?

Het gaat hier om beheer, verhuur, instandhouding van gebouwen, gronden en landerijen die de gemeente (al of niet tijdelijk) in bezit heeft en niet in exploitatie neemt. Deze gebouwen / gronden passen in verwachte gemeentelijke bebouwingsuitbreiding, maar waarvoor nog geen grondexploitatiebegroting gestart is. Zie ook paragraaf *grondbeleid*, *paragraaf onderhoud kapitaalgoederen* en de *bijlage MPGV*.

Wat heeft het gekost?

Beheer overige gebouwen en gronden (0.3)	(bedragen x € 1.000)			
	begroting 2023 primitief	begroting 2023 na wijziging	rekening 2023	resultaat 2023
Lasten	7.138	10.018	10.384	366 N
Baten	6.992	7.966	8.237	271 V
Saldo van baten en lasten	-146	-2.051	-2.147	96 N
Toevoeging reserves	1.195	471	534	63 N
Onttrekking reserves	216	217	292	75 V
Saldo mutaties reserves	-979	-254	-242	12 V
Resultaat	-1.125	-2.306	-2.389	83 N

Afwijkingen	(bedragen x € 1.000)			
	lasten	baten	mutaties reserves	totaal
Bebouwd Onroerend Goed pandexploitatie	475 N	301 V		174 N
Onbebouwd Onroerend Goed overige	33 N	54 N		87 N
Kapitaallasten	225 V	49 N		176 V
Overige verschillen (saldo posten kleiner dan € 100.000)	83 N	73 V	12 V	2 V
Totaal afwijkingen	366 N	271 V	12 V	83 N

Het nadelige resultaat op de lasten pandexploitatie van de Bebouwd Onroerend Goed portefeuille ontstaat met name door gestegen energiekosten waardoor er een nadeel ontstaat van € 0,445 mln. Daar staat tegenover dat het merendeel van de energiekosten worden doorbelast aan de huurders, waardoor er aan de batenzijde een voordeel ontstaat van € 0,301 mln.

Het nadelige resultaat op de portefeuille Onbebouwd Onroerend Goed ontstaat met name door diverse incidentele uitgaven voor juridische ondersteuning bij uitgifte en verwerving en door meer onderhouds- en herstellkosten aan terreinen. Per saldo leidt dit een nadeel van € 0,033 mln. Tenslotte ontstaat er een nadeel van € 0,052 mln. door vertraging in de uitgifte van de erfpachtcanon voor de zonneweide Lanakerveld.

De kapitaallasten zijn € 0,225 mln. lager door enerzijds het achterblijven van verwachte investeringen in voorgaande jaren. Anderzijds zijn de werkelijke rentelasten over 2023 lager en leidt dit conform BBV-voorschriften tot een verlaging (naar 0%) van de omslagrente. De achterblijvende investeringen leiden ook tot vertraging in de geplande verduurzamingsinvesteringen in commerciële panden die middels huurverhoging worden doorberekend aan huurders. Dit leidt tot een nadelig effect op de huuropbrengsten van € 0,049 mln.

0.4 Overhead

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren de kosten van overhead, d.w.z. alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van medewerkers in het primaire proces.

Wat willen we bereiken en wat doen we daarvoor?

Maastricht realiseert zijn doelen met aanvaardbare overhead. In het BBV is bepaald welke kosten onder overhead vallen. Globaal bestaat de overhead volgens de definitie van de BBV uit de onderwerpen: Bestuursondersteuning en beleidsadviesing; Financiën; Personeelszaken en organisatie; Juridische zaken (exclusief bezwaar en beroep); Informatievoorziening, automatisering van systemen ten behoeve van de gemeentebrede bedrijfsvoering, documentmanagement en informatievoorziening; Facilitaire zaken en huisvesting; Interne en externe communicatie met

uitzondering van klantcommunicatie; Verzekeringen; Hiërarchisch leidinggevenden, controllers en managementondersteuning werkzaam in de primaire processen.

Wat heeft het gekost?

Overhead (0.4)	(bedragen x € 1.000)			
	begroting 2023 primitief	begroting 2023 na wijziging	rekening 2023	resultaat 2023
Lasten	55.852	68.712	68.455	257 V
Baten	3.319	3.795	4.267	472 V
Saldo van baten en lasten	-52.533	-64.917	-64.188	729 V
Toevoeging reserves	7.058	8.447	10.265	1.818 N
Onttrekking reserves	6.599	10.373	9.914	459 N
Saldo mutaties reserves	-459	1.926	-351	2.277 N
Resultaat	-52.992	-62.991	-64.539	1.548 N

Afwijkingen	(bedragen x € 1.000)			
	lasten	baten	mutaties reserves	totaal
Apparaatslasten	1.269 N	246 V	1.093 V	70 V
Kapitaallasten	337 V	0 N	86 N	251 V
Energielasten	1.378 N	0 N	0 N	1.378 N
Taakstellingen	849 N	0 N	0 N	849 N
Implementatie AFAS	216 V	12 V	0 N	228 V
Document Services	209 V	0 N	0 N	209 V
Overige verschillen (saldo posten kleiner dan € 100.000)	2.991 V	214 V	3.284 N	79 N
Totaal afwijkingen	257 V	472 V	2.277 N	1.548 N

Het nadeel op de apparaatslasten wordt veroorzaakt door hogere lasten van inhuur van derden als gevolg van o.a. vacatures die door de vacaturestop niet structureel ingevuld konden worden en ter vervanging van (langdurige) ziekte, hogere softwarelasten (verschuiving van investeringen naar aankoop van licenties en hogere onderhoudslasten), lagere doorbelastingen aan derden, hogere proceskosten en inzet van tolken en dotatie aan de voorziening verlofsparen. De frictiekosten die onder de apparaatskosten zijn verantwoord zijn onttrokken aan de reserve Organisatieontwikkeling. Het alsdan resterende nadeel (gemeentebreed) op de apparaatslasten (€ 1,093 mln.) is onttrokken aan de bedrijfsreserves. Deze onttrekking (voordeel) is administratief verwerkt op dit taakveld terwijl de nadelen op de oorspronkelijke taakvelden zijn verantwoord.

De kapitaallasten zijn € 0,251 mln. lager door enerzijds het achterblijven van verwachte investeringen in voorgaande jaren. Anderzijds zijn de werkelijke rentelasten over 2023 lager en leidt dit conform BBV-voorschriften tot een verlaging (naar 0%) van de omslagrente.

Het nadeel op de energielasten bedraagt € 1,378 mln. ontstaat door de gestegen energieprijzen als gevolg van m.n. de oorlog in Oekraïne. Dit leidt op dit taakveld hoger dan verwachte energielasten met betrekking tot kantoorpanden.

In de begroting opgenomen taakstellingen zijn in 2023 niet (volledig) ingevuld hetgeen tot een nadeel van € 0,849 mln. leidt.

Voor de implementatie van AFAS is in 2023 een extra budget toegekend ten bedrage van € 0,9 mln. De verwachte meerkosten zijn echter lager uitgevallen waardoor het extra toegekende budget niet geheel is benut en leidt tot een voordeel van € 0,228 mln.

Binnen de dienstverlening van Document Services is een voordeel van € 0,209 mln. gerealiseerd. Dit voordeel wordt veroorzaakt door minder dienstverlening aan de interne organisatie in vergelijking met voorgaande jaren (m.n. drukwerk- en portokosten).

Onder de overige verschillen zijn o.a. voordelen opgenomen die gestort worden in de reserve Organisatieontwikkeling. Hierdoor blijven deze voordelen beschikbaar voor toekomstige uitgaven. Het betreft m.n. voordelen als gevolg van onderuitputting op de volgende budgetten:

- Kwartiermakersbudgetten (€ 2,660 mln.): in 2023 was € 3,280 mln. beschikbaar voor de kwartiermakers van de reorganisatie en met namen voor de nieuwe afdelingen per 1 juli 2023. Door onderbezetting op nieuwe functies (o.a. door krapte op de arbeidsmarkt) is vertraging opgelopen in het invullen van vacatures conform de nieuwe organisatie. Oorspronkelijk was hiervoor € 2,1 mln. van de jaarschijf 2024 overgeheveld naar 2023. Het voordeel wordt gestort in de reserve en wordt in 2024 alsnog ingezet voor het domein Bedrijfsvoering.
- Generatiepact (€ 0,419 mln.): de loonkosten van de deelnemers die in 2023 gebruik hebben gemaakt van het Generatiepact is lager dan verwacht waardoor een voordeel ontstaat van € 0,279 mln. Daarnaast ontstaat een voordeel doordat het aantal FTE's dat is vrijgekomen door deelname aan het Generatiepact, in 2023 niet geheel is ingevuld met nieuwe functies. Hierdoor ontstaat een voordeel van € 0,140 mln.
- Leren en Ontwikkelen (€ 0,167 mln.): in 2023 hebben een aantal ontwikkelprojecten plaatsgevonden die in 2022 zijn gestart en doorlopen in 2024. Dit betreft het project COMIC (het nieuwe werkconcept) en twee Talent Ontwikkel Programma's. Doordat de uitvoering van de projecten in 2023 anders is verlopen dan vooraf ingeschat ontstaat een voordeel van € 0,167 mln.

0.5 Treasury

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren de activiteiten van de gemeente met betrekking tot de treasury-functie: financiering, beleggingen, dividenden etc. waaronder dividend nutsbedrijven; schenkingen en legaten.

Wat willen we bereiken en wat doen we daarvoor?

Zie hiervoor de paragraaf financiering onderdeel 'Treasurybeleid'.

Wat heeft het gekost?

Treasury (0.5)	(bedragen x € 1.000)			
	begroting 2023 primitief	begroting 2023 na wijziging	rekening 2023	resultaat 2023
Lasten	8.808	6.545	6.858	313 N
Baten	8.688	10.248	8.754	1.494 N
Saldo van baten en lasten	-120	3.702	1.896	1.806 N
Toevoeging reserves	0	0	0	0 N
Onttrekking reserves	0	0	0	0 N
Saldo mutaties reserves	0	0	0	0 N
Resultaat	-120	3.702	1.896	1.806 N

Afwijkingen	(bedragen x € 1.000)			
	lasten	baten	mutaties reserves	totaal
Kapitaallasten	709 V	2.587 N		1.878 N
Overige verschillen (saldo posten kleiner dan € 100.000)	68 V	4 V		72 V
Totaal afwijkingen	777 V	2.583 N	0 N	1.806 N

Door het achterblijven van verwachte investeringen zijn er geen externe financieringen aangetrokken terwijl daar bij de opmaak van de begroting wel rekening mee is gehouden. In 2023 is de neerwaartse bijstelling van de rentelasten te positief gebleken waardoor er een nadeel aan de lastenkant ontstaat van € 0,313 mln. O.b.v. de notitie rente van de commissie BBV worden de werkelijke rentelasten omgeslagen over het totaal van de vaste activa. Op begrotingsbasis was de renteomslag bepaald op 0,50%. Herberekening van de renteomslag o.b.v. de definitieve rentelasten resultaat tot een verlaging van het renteomslagpercentage naar 0% en leidt tot een nadelig effect op de rentebaten van € 2,587 mln. aangezien een lagere rentevergoeding is toegerekend aan andere taakvelden. Dit nadeel op het taakveld treasury wordt echter gecompenseerd door voordelen op de kapitaallasten bij de overige taakvelden (lagere rentelasten). Daarnaast ontstaat een voordeel van € 1,089 mln. doordat (tijdelijk) overtollige middelen in 's Rijks schatkist zijn gestald waardoor hogere rentebaten zijn gerealiseerd. Per saldo leidt dit tot een nadeel op de rentebaten van € 1,498 mln.

0.61 OZB woningen

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoort de onroerend zaakbelasting op de woning: belasting op eigendom woningen; waardering woningen; heffing en invordering, uitvoering OZB (woningen); bezwaar en beroep.

Wat willen we bereiken en wat doen we daarvoor?

Om de kwaliteit van de taxaties blijvend te verhogen, hebben BsGW en de deelnemers afgesproken om de gegevensuitwisseling betreffende BAG, GEO en WOZ zoveel mogelijk te automatiseren. BsGW heeft daartoe een samenwerkingsportal laten ontwikkelen. Het portaal is eind 2022 in gebruik genomen.

Realisatie prestaties 2023

Conform.

Wat heeft het gekost?

OZB - Woningen (0.61)	(bedragen x € 1.000)			
	begroting 2023 primitief	begroting 2023 na wijziging	rekening 2023	resultaat 2023
Lasten	0	0	0	0 N
Baten	18.428	19.340	19.157	183 N
Saldo van baten en lasten	18.428	19.340	19.157	183 N
Toevoeging reserves	0	0	0	0 N
Onttrekking reserves	0	0	0	0 N
Saldo mutaties reserves	0	0	0	0 N
Resultaat	18.428	19.340	19.157	183 N
Afwijkingen	(bedragen x € 1.000)			
	lasten	baten	mutaties reserves	totaal
Belastingopbrengst OZB-woningen		183 N		183 N
Overige verschillen (saldo posten kleiner dan € 100.000)				0 N
Totaal afwijkingen	0 N	183 N	0 N	183 N

De OZB-tarieven zijn naar boven bijgesteld als gevolg van de hogere OZB-korting in het gemeentefonds. Ondanks deze bijstelling is in 2023 een nadeel van € 0,102 mln. ontstaan doordat in 2023 het aantal ingediende bezwaarschriften meer dan verdubbeld is ten opzichte van voorgaande jaren. Hierdoor is tevens het aantal toegekende bezwaarschriften toegenomen. Daarnaast ontstaat een nadeel van € 0,081 mln. door correcties voorgaande jaren.

0.62 OZB niet-woningen

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoort de onroerend zaakbelasting op niet-woningen: belasting op eigendom en gebruik niet-woningen, waardering onroerende zaken (niet woningen); heffing en invordering; uitvoering OZB (niet woningen); bezwaar en beroep.

Wat willen we bereiken en wat doen we daarvoor?

Dit betreft de waardebeoordeling van niet-woningen in het kader van de wet Waardering Onroerende Zaken en de heffing en inning van gemeentelijke onroerendzaakbelasting op niet-woningen.

Wat heeft het gekost?

OZB - Niet woningen (0.62)	(bedragen x € 1.000)			
	begroting 2023 primitief	begroting 2023 na wijziging	rekening 2023	resultaat 2023
Lasten	0	0	0	0 N
Baten	19.736	20.373	20.530	157 V
Saldo van baten en lasten	19.736	20.373	20.530	157 V
Toevoeging reserves	0	0	0	0 N
Onttrekking reserves	0	0	0	0 N
Saldo mutaties reserves	0	0	0	0 N
Resultaat	19.736	20.373	20.530	157 V
Afwijkingen	(bedragen x € 1.000)			
	lasten	baten	mutaties reserves	totaal
Belastingopbrengst OZB niet-woningen		157 V		157 V
Overige verschillen (saldo posten kleiner dan € 100.000)				0 N
Totaal afwijkingen	0 N	157 V	0 N	157 V

De meeropbrengsten ontstaan doordat de OZB-tarieven naar boven zijn bijgesteld als gevolg van de hogere OZB-korting in het gemeentefonds. Dit leidt tot een voordeel van € 0,157 mln. In tegenstelling tot OZB-woningen is het aantal bezwaarschriften bij OZB-niet woningen niet (significant) toegenomen.

0.63 Parkeerbelasting

Wat willen we bereiken en wat doen we daarvoor?

In dit taakveld komen tot uitdrukking de inkomsten voor betaald parkeren, naheffing en invordering en opbrengsten van parkeerfaciliteiten en – boetes.

Wat heeft het gekost?

Parkeerbelasting (0.63)	(bedragen x € 1.000)			
	begroting 2023 primitief	begroting 2023 na wijziging	rekening 2023	resultaat 2023
Lasten	0	0	0	0 N
Baten	9.237	7.034	7.150	116 V
Saldo van baten en lasten	9.237	7.034	7.150	116 V
Toevoeging reserves	0	0	0	0 N
Onttrekking reserves	0	0	0	0 N
Saldo mutaties reserves	0	0	0	0 N
Resultaat	9.237	7.034	7.150	116 V

Afwijkingen	(bedragen x € 1.000)			
	lasten	baten	mutaties reserves	totaal
Parkeeropbrengsten		133 V		133 V
Overige verschillen (saldo posten kleiner dan € 100.000)		17 N		17 N
Totaal afwijkingen	0 N	116 V	0 N	116 V

In tegenstelling tot de verwachtingen bij de 2de Bestuursrapportage (waarbij de begrote opbrengst naheffingen is afgeraamd met € 0,527 mln.) is in de laatste maanden van 2023, door de inzet van extra capaciteit, een inhaalslag gemaakt. Hierdoor valt het resultaat op naheffingen € 0,133 mln. voordeliger uit dan verwacht.

0.64 Belastingen overig

Wat willen we bereiken en wat doen we daarvoor?

In dit taakveld komen tot uitdrukking de heffing en inningen van de overige gemeentelijke belastingen waaronder de hondenbelasting en toeristenbelasting.

Ambities coalitie voor de periode 2022 – 2026

3.C8	De hondenbelasting wordt verlaagd tot kostendekkend niveau, vanuit het oogpunt dat de vervuiler betaalt.
------	--

Realisatie prestaties 2023

In het coalitieakkoord is opgenomen dat de opbrengst van de hondenbelasting naar kostendekkend niveau wordt gebracht, ondanks het feit dat de hondenbelasting een algemene belasting is. Op basis van de gerealiseerde kosten van 2018 tot en met 2021 heeft de gemeenteraad besloten om de tarieven 2023 met 25% te verlagen ten opzichte die van 2022.

Om uitvoering te geven aan de bezuinigingsmaatregelen 14.1, 14.2 en 14.3 uit de Pre-begroting 2021 heeft de gemeenteraad de tarieven van de precariobelasting van terrassen in 2023 verhoogd met 25% bovenop de prijsindex en de opbrengsten van de reclamebelasting verhoogd met 10% bovenop de prijsindex. De indexering van 10% is gerealiseerd door aanwending van een deel van de TONK-reserve. De tarieven van de reclamebelasting zijn daardoor in 2023 enkel geïndexeerd met de prijsindex. De extra verhoging van de tarieven met 10% bovenop de prijsindex, vindt daardoor pas plaats in 2024.

Wat heeft het gekost?

Belastingen overig (0.64)	(bedragen x € 1.000)			
	begroting 2023 primitief	begroting 2023 na wijziging	rekening 2023	resultaat 2023
Lasten	650	1.072	815	257 V
Baten	2.854	3.132	3.006	126 N
Saldo van baten en lasten	2.204	2.059	2.191	132 V
Toevoeging reserves	0	0	0	0 N
Onttrekking reserves	190	90	90	0 N
Saldo mutaties reserves	190	90	90	0 N
Resultaat	2.394	2.149	2.281	132 V
Afwijkingen	(bedragen x € 1.000)			
	lasten	baten	mutaties reserves	totaal
Perceptiekosten gemeentelijke belastingen	43 V	40 V		83 V
Reclamebelasting		77 N		77 N
Hondenbelasting		96 N		96 N
Precariorechten		167 V		167 V
Overige verschillen (saldo posten kleiner dan € 100.000)	215 V	160 N		55 V
Totaal afwijkingen	258 V	126 N	0 N	132 V

Het voordeel op de perceptiekosten gemeentelijke belastingen ontstaat doordat de compensabele BTW hoger € 0,040 mln. hoger is dan geraamd. Daarnaast is de bijdrage in het nadelige resultaat 2023 van BsGW € 0,040 mln. lager dan verwacht.

De opbrengsten reclamebelasting zijn lager dan verwacht door hoger dan verwachte leegstand en verwijderen reclame-uitingen.

De opbrengsten hondenbelasting zijn lager dan begroot door afname van het aantal geregistreerde honden.

Het voordeel bij precariobelastingen ontstaat voor € 0,105 mln. door een 2-tal (grote) aanvragen voor het gedurende een langere periode plaatsen van bouwopstallen in parkeervakken. Daarnaast ontstaat een voordeel van € 0,062 mln. door meeropbrengsten bij terrassen.

0.7 Algemene en overige uitkering gemeentefonds

Wat willen we bereiken en wat doen we daarvoor?

Tot dit taakveld behoren de Algemene Uitkering, Integratie-uitkeringen – zoals de integratie-uitkering WMO en de Integratie-uitkering Sociaal Domein – en decentralisatie-uitkeringen. De gemeentefondsmiddelen zijn vrij besteedbaar, dit is een algemeen dekkingsmiddel. Inzet wordt integraal afgewogen in de kadernota en de begroting. In de mei-, september- en decembercirculaire geeft het Rijk informatie over de hoogte en verdeling.

Wat heeft het gekost?

Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds (0.7)	(bedragen x € 1.000)			
	begroting 2023 primitief	begroting 2023 na wijziging	rekening 2023	resultaat 2023
Lasten	0	0	0	0 N
Baten	310.995	328.903	332.519	3.616 V
Saldo van baten en lasten	310.995	328.903	332.519	3.616 V
Toevoeging reserves	0	0	547	547 N
Onttrekking reserves	0	0	0	0 N
Saldo mutaties reserves	0	0	-547	547 N
Resultaat	310.995	328.903	331.972	3.069 V

Afwijkingen	(bedragen x € 1.000)			
	lasten	baten	mutaties reserves	totaal
Algemene Uitkering		3.616 V	547 N	3.069 V
Overige verschillen (saldo posten kleiner dan € 100.000)				0 N
Totaal afwijkingen	0 N	3.616 V	547 N	3.069 V

Bij de decembercirculaire verwachtten we nog een voordeel van € 7,6 mln., voornamelijk veroorzaakt door de energietoeslag (€ 8,605 mln.). Hiervan zijn de lasten geraamd bij taakveld 6.3 terwijl de baten moeten worden geraamd bij taakveld 0.7 (Algemene Uitkering). Daardoor hebben we op dit taakveld een voordeel en op taakveld 6.3 een nadeel. Daarnaast ontstaat een voordeel van € 0,547 mln. als gevolg van extra ontvangsten voor Invoeringskosten Omgevingswet (€ 0,517 mln.) en Veilige Steden (€ 0,03 mln.). Beide bedragen (in totaal € 0,547 mln.) storten we in de reserve overloop. Verder verwachtten we € 1,641 mln. minder te ontvangen doordat we minder huishoudens met lage inkomens hebben dan waar het Rijk eerder mee rekende en waarmee het landelijke aantal groeit. De overige verschillen zijn afrekeningen van lopende en vorige jaren en diverse kleine posten (€ 0,9 mln voordeel).

Nu bij de jaarrekening blijkt dat we van nog lagere aantallen huishoudens met lage inkomens moeten uitgaan. Dit komt onder andere doordat de maatstaf is veranderd en studenthuishoudens niet mogen worden meegeteld. In een studentenstad als Maastricht zien we dan ook de inkomsten met circa € 4,770 mln. dalen t.o.v. de (gewijzigde) begroting. Als gevolg van deze aanpassing is er sprake van een lager voordeel op de Algemene Uitkering dan gemeld in de decembercirculaire. Uiteindelijk bedraagt het voordeel op dit taakveld € 3,069 mln.

0.8 Overige baten en lasten

Wat willen we bereiken en wat doen we daarvoor?

In dit taakveld zijn de overige baten en lasten ondergebracht die niet tot een specifiek taakveld behoren, zoals het budget voor onvoorziene uitgaven, de verrekening tussen sectoren in het kader van de afdracht van BCF en de exploitatie van deelnemingen.

Wat heeft het gekost?

Overige baten en lasten (0.8)	(bedragen x € 1.000)			
	begroting 2023 primitief	begroting 2023 na wijziging	rekening 2023	resultaat 2023
Lasten	26.451	9.309	8.686	623 V
Baten	478	113	927	814 V
Saldo van baten en lasten	-25.973	-9.196	-7.759	1.437 V
Toevoeging reserves	14.043	13.546	14.205	659 N
Onttrekking reserves	11.572	14.289	19.031	4.742 V
Saldo mutaties reserves	-2.471	743	4.826	4.083 V
Resultaat	-28.444	-8.453	-2.933	5.520 V

Afwijkingen	(bedragen x € 1.000)			
	lasten	baten	mutaties reserves	totaal
Indexering energie 2023 en stelpost energiekosten 2023	5.887 V			5.887 V
Apparaatslasten	360 N	81 N		441 N
Vrijval verliesvoorziening WOM Belvédère		558 V	558 N	0 N
Vrijval verliesvoorziening MTB		101 V	101 N	0 N
Doorbelasting kosten oprichting inkoopbureau	193 N		193 V	0 N
Voorziening MECC Maastricht B.V.	4.500 N		4.500 V	0 N
Overige verschillen (saldo posten kleiner dan € 100.000)	211 N	236 V	49 V	74 V
Totaal afwijkingen	623 V	814 V	4.083 V	5.520 V

Als gevolg van de ontwikkeling van de meicirculaire 2023 ten opzichte van de decembercirculaire 2022 was sprake van een verwacht positief budgettair effect inzake de algemene uitkering (AU). De verwachte voordelige ontwikkeling van de algemene uitkering (door o.a. loon- en prijsbijstellingen) van € 4,600 mln. is niet vertaald in het budgettair kader maar als een stelpost opgenomen ter afdekking van het risico met betrekking tot de prijsontwikkeling energie. Dit risico was deels al afgedekt door middel van de begroote indexering 2023 met betrekking tot energie (€ 1,287 mln.). Aangezien de nadelen als gevolg van de prijsontwikkeling energie in de jaarrekening zijn verwerkt op verschillende andere taakvelden, vallen beide bedragen vrij en leiden tot een voordeel op dit taakveld van € 5,887 mln.

Het nadeel op de apparaatslasten (€ 0,441 mln.) wordt veroorzaakt doordat de dekking voor rendabele uren niet is gerealiseerd. Dit is een gevolg van een aantal langdurige ziektegevallen waardoor loonkosten niet kunnen niet doorbelast worden naar projecten. Daarnaast is ten gevolge van de instroom van nieuwe/jonge medewerkers de dekking voor rendabele uren nog niet optimaal. Deze medewerkers hebben nog veel 'inwerkuren' waardoor nog niet alle uren declarabel zijn.

De gemeente heeft een nagenoeg 100% belang in WOM Belvédère BV. De gemeente Maastricht vormt een vangnet voor eventuele toekomstige tekorten WOM Belvédère. Voor die tekorten is door de gemeente in 2016 ten laste van de algemene reserve (vruchtboomfonds) een verliesvoorziening gevormd. De omvang van die voorziening wordt jaarlijks op basis van een geactualiseerde grondexploitatie bijgesteld. Op basis van deze jaarlijkse herrekening dient de voorziening, met name als gevolg de renteontwikkelingen, aangepast te worden. De bijstelling van de verliesvoorziening bedraagt € 0,558 mln. en is teruggestort in de algemene reserve. Per saldo heeft dit geen resultaatteffect.

De gemeente heeft een 79% belang in MTB regio Maastricht N.V. (verder: MTB). Ultimo 2008 is een voorziening gevormd voor mogelijke toekomstige tekorten van MTB. Op basis van de (concept) jaarrekening 2023 van MTB is de gevormde verliesvoorziening aangepast met een bedrag € 0,101 mln. De mutatie aan de voorziening is conform bestendige gedragslijn gedoteerd aan de algemene reserve (vruchtboomfonds). Er is daardoor geen sprake van een resultaatteffect.

De daadwerkelijk gemaakte en doorbelaste kosten v.w.b. de oprichting van het inkoopbureau zijn € 0,193 mln. hoger dan bij de 2de Bestuursrapportage werd aangenomen. Hierdoor heeft er ook een grotere dan geraamde onttrekking aan de reserve overloop plaatsgevonden. Per saldo heeft dit geen resultaatteffect.

Het resultaat van 2022 (€ 27,2 mln.) is voor € 22,7 mln. gestort in de diverse reserves (algemene reserve, vruchtboomfonds en reserve overloop) en voor € 4,5 mln. toegevoegd aan de voorziening MECC. Dit laatste had via een reserve moeten verlopen conform BBV. Op verzoek van de accountant hebben we dit gecorrigeerd en dit leidt tot een storting in de algemene reserve (balansboeking) en twee mutaties die ook de exploitatie raken: een onttrekking uit de algemene reserve ten behoeve van een storting in de voorziening MECC.

0.9 Vennootschapsbelasting

Met ingang van 2016 zijn gemeenten belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting. Als gevolg hiervan is de gemeente Maastricht belastingplichtig voor (een deel van) het afvalbedrijf. Daarnaast is de belastingdienst van mening dat vennootschapsbelasting verschuldigd is over de inkomsten behaald via reclame-concessies. De gemeente Maastricht en andere gemeenten in Nederland zijn het niet eens met dit standpunt. Dit traject van bezwaar en beroep loopt nog. In 2023 is de aangifte vennootschapsbelasting over het fiscale jaar 2021 ingediend.

Alle informatie over grondbeleid inclusief vennootschapsbelasting is gebundeld in de paragraaf Grondbeleid.

Wat heeft het gekost?

Vennootschapsbelasting (0.9)	(bedragen x € 1.000)			
	begroting 2023 primitief	begroting 2023 na wijziging	rekening 2023	resultaat 2023
Lasten	150	522	522	0 V
Baten	0	0	0	0 N
Saldo van baten en lasten	-150	-522	-522	0 V
Toevoeging reserves	0	0	0	0 N
Onttrekking reserves	0	0	0	0 N
Saldo mutaties reserves	0	0	0	0 N
Resultaat	-150	-522	-522	0 V

Afwijkingen	(bedragen x € 1.000)			
	lasten	baten	mutaties reserves	totaal
Overige verschillen (saldo posten kleiner dan € 100.000)				0 N
Totaal afwijkingen	0 N	0 N	0 N	0 N

Algemene dekkingsmiddelen

Op basis van het BBV dient binnen de programmaverantwoording een overzicht te worden opgenomen van de algemene dekkingsmiddelen. Algemene dekkingsmiddelen zijn inkomsten van een gemeente waarvoor geen bestedingsdoel is bepaald en dus vrij besteedbaar zijn. De algemene dekkingsmiddelen zijn als volgt opgebouwd:

Specificatie algemene dekkingsmiddelen	(bedragen x € 1.000)			
	begroting 2023 primitief	begroting 2023 na wijziging	rekening 2023	resultaat 2023
Lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is	49.605	48.807	49.028	221 V
Algemene uitkering	310.995	328.903	332.519	3.616 V
Dividend	1.322	1.322	1.325	4 V
Saldo van de financieringsfunctie	-1.442	2.381	571	1.811 N
Totaal algemene dekkingsmiddelen	360.480	381.413	383.443	2.030 V

Totaaloverzicht kosten programma

Wat heeft het programma gekost?

Programma 0 Bestuur en ondersteuning	(bedragen x € 1.000)			
	begroting 2023 primitief	begroting 2023 na wijziging	rekening 2023	resultaat 2023
Bestuur (0.1)	7.546	8.433	7.952	481 V
Burgerzaken (0.2)	4.841	5.548	5.595	47 N
Beheer overige gebouwen en gronden (0.3)	7.138	10.018	10.384	366 N
Overhead (0.4)	55.852	68.712	68.455	257 V
Treasury (0.5)	8.808	6.545	6.858	313 N
OZB - Woningen (0.61)	0	0	0	0 N
OZB - Niet woningen (0.62)	0	0	0	0 N
Parkeerbelasting (0.63)	0	0	0	0 N
Belastingen overig (0.64)	650	1.072	815	257 V
Algemene uitkering en ov. uitkeringen gemeentefonds (0.7)	0	0	0	0 N
Overige baten en lasten (0.8)	26.451	9.309	8.686	623 V
Vennootschapsbelasting (0.9)	150	522	522	0 N
Totaal lasten	111.436	110.159	109.267	892 V
Bestuur (0.1)	38	256	436	180 V
Burgerzaken (0.2)	2.249	1.968	2.050	82 V
Beheer overige gebouwen en gronden (0.3)	6.992	7.966	8.237	271 V
Overhead (0.4)	3.319	3.795	4.267	472 V
Treasury (0.5)	8.688	10.248	8.754	1.494 N
OZB - Woningen (0.61)	18.428	19.340	19.157	183 N
OZB - Niet woningen (0.62)	19.736	20.373	20.530	157 V
Parkeerbelasting (0.63)	9.237	7.034	7.150	116 V
Belastingen overig (0.64)	2.854	3.132	3.006	126 N
Algemene uitkering en ov. uitkeringen gemeentefonds (0.7)	310.995	328.903	332.519	3.616 V
Overige baten en lasten (0.8)	478	113	927	814 V
Vennootschapsbelasting (0.9)	0	0	1	1 V
Totaal baten	383.014	403.128	407.034	3.906 V
Bestuur (0.1)	-7.508	-8.177	-7.516	661 V
Burgerzaken (0.2)	-2.592	-3.580	-3.545	35 V
Beheer overige gebouwen en gronden (0.3)	-146	-2.052	-2.147	95 N
Overhead (0.4)	-52.533	-64.917	-64.188	729 V
Treasury (0.5)	-120	3.703	1.896	1.807 N
OZB - Woningen (0.61)	18.428	19.340	19.157	183 N
OZB - Niet woningen (0.62)	19.736	20.373	20.530	157 V
Parkeerbelasting (0.63)	9.237	7.034	7.150	116 V
Belastingen overig (0.64)	2.204	2.060	2.191	131 V
Algemene uitkering en ov. uitkeringen gemeentefonds (0.7)	310.995	328.903	332.519	3.616 V
Overige baten en lasten (0.8)	-25.973	-9.196	-7.759	1.437 V
Vennootschapsbelasting (0.9)	-150	-522	-521	1 V
Totaal saldo van baten en lasten	271.578	292.969	297.767	4.798 V
Toevoeging reserves	22.485	22.896	26.352	3.456 N
Onttrekking reserves	18.802	25.513	30.050	4.537 V
Saldo mutaties reserves	-3.683	2.617	3.698	1.081 V
Resultaat	267.895	295.586	301.465	5.879 V

Investerings programma 0 (bedragen x € 1.000)	rekening 2023
Productiemiddelen	5.439
Bankstraat	17
Renovatie Gentiaanstraat	294

1.2 Paragrafen

Lokale heffingen

Inleiding

De lokale heffingen zijn een integraal onderdeel van het gemeentelijke beleid en dragen bij aan het bereiken van de gemeentelijke doelen. In de begroting is het beleid ten aanzien van de lokale heffingen en de totstandkoming van de in 2023 gehanteerde belastingtarieven inclusief inzicht in de kostendekkendheid van de tarieven beschreven. De ontwikkeling van de lokale lastendruk en het kwijscheldingsbeleid werden in de begroting eveneens toegelicht. In deze paragraaf geven we inzicht in de realisatie van het in de begroting opgenomen beleid.

Wettelijke grondslag

Welke heffingen gemeenten mogen opleggen, is vastgelegd in de Gemeentewet.

De heffingen zijn te verdelen in 2 soorten:

- Heffingen waarbij een product of dienst wordt geleverd en waarvoor de burger betaalt (afvalinzameling, riolering, paspoort, rijbewijs, huwelijk, omgevingsvergunningen, parkeeronthefing, enzovoort). Bij deze heffingen mogen de begrote opbrengsten niet hoger zijn dan de begrote lasten;
- Heffingen die als algemene inkomstenbron dienen en geen directe relatie hebben met een geleverd product of dienst. Deze heffingen worden gebruikt om algemene voorzieningen te realiseren zoals aanleggen en onderhouden van wegen en groenvoorzieningen, stimuleren van economie, bouwen en exploiteren van sportparken en zwembad, ondersteunen van vrijwilligers en mantelzorgers, enzovoort.

De heffingen waarbij er een relatie is met een product of dienst zijn vervolgens in te delen in 2 soorten:

- De dienst wordt voortdurend en gedurende langere tijd geleverd en wordt opgelegd door middel van een aanslag gemeentelijke belastingen (afvalinzameling en riolering);
- Je betaalt per geleverde dienst in de vorm van leges (voorbeelden zijn: paspoort, rijbewijs, huwelijk, omgevingsvergunningen en parkeeronthefing).

Beleid ten aanzien van lokale heffingen

Indexering

In 2023 hebben wij, conform de begroting 2023, een prijsindex toegepast van 4,3%, zijnde het gemiddelde van de indexeringen van materiële kosten en loonkosten. Uitzonderingen daarop waren

- De tarieven voor betaald parkeren op parkeerterreinen en parkeergarages, deze zijn in overleg met Q-park bepaald;
- De tarieven voor het vastrecht van de afvalstoffenheffing en het reinigingsrecht, deze werden niet geïndexeerd.
- De tarieven bij de milieuparken werden, deze zijn vastgesteld binnen de GR Geul en Maas.

Realisatie van de lokale heffingen

De totale opbrengsten van de gemeentelijke heffingen zijn opgenomen in de volgende tabel.

Taakveld	Heffende instantie	Belastingsoort	(bedragen x € 1.000)		
			Gewijzigde geraamde opbrengst 2023	Werkelijke opbrengst 2023	Verschil
Maximaal kostendekkende belastingen (per belasting)					
7.2	BsGW	Rioolheffing *	15.708	16.188	480 V
7.3	BsGW Gemeente	Afvalstoffenheffing/reinigingsrecht (incl. verkoop restzakken) *	21.283	21.474	191 V
Kostendekkende leges (in totaliteit)					
7.5	Gemeente	Begraafrechten	504	523	19 V
3.3	Gemeente	Marktgeden	496	432	64 N
0.64/8.3	Gemeente	Leges fysieke diensten	3.688	3.835	14V
0.2	Gemeente	Leges burgergerichte diensten **	1.109	1.411	302 V
Algemene belastingen en parkeerbelasting					
0.61	BsGW	OZB eigenaar woningen	19.340	19.157	183 N
0.62	BsGW	OZB eigenaar niet woningen	11.518	11.606	88 V
0.62	BsGW	OZB gebruiker niet-woningen	8.855	8.925	70 V
0.64	BsGW	Hondenbelasting *	646	550	96 N
3.4	BsGW	Toeristenbelasting	6.752	6.937	185 V
3.4	BsGW	Forensenbelasting	375	505	130 V
0.64	BsGW	Precariobelasting	1.113	1.176	63 V
0.64	BsGW	Reclamebelasting	818	740	78 N
0.63/2.2	Gemeente	Parkeren	7.034	7.150	116 V
Totaal ***			99.239	100.609	1.370 V

* De bedragen zijn exclusief kwijtschelding.

** De bedragen zijn inclusief afdracht Rijksleges.

*** Het hier genoemde totaal nadelig resultaat wijkt af van het resultaat genoemd in de toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening. In die toelichting zijn namelijk alleen de belastingen opgenomen van het programma 'Bestuur en Ondersteuning'.

Maximaal kostendekkende belastingen (per belasting)

Rioolheffingen

Het belastingresultaat wordt wat betreft de rioolheffingen via taakveld 7.2 afgewikkeld. De gerealiseerde belastingopbrengsten laten ten opzichte de begroting een voordeel zien van € 0,480 mln. (3,1%). De opbrengsten rioolheffingen zijn hoger dan begroot door opbrengsten voorgaande jaren (€ 0,162 mln.) en areaalontwikkeling (€ 0,318 mln.).

	Berekening van kostendekkendheid van de rioolheffingen (bedragen x € 1.000)	begroting	realisatie
		2023	2023
A	Directe kosten taakveld riolering (excl. perceptiekosten en storting in voorziening riolen)	8.091	6.215
B	Inkomsten taakveld riolering (excl. heffingen en specifieke uitkering klimaatadaptie)	127	188

$C=A-B$	<i>Netto kosten taakveld riolering</i>	7.964	6.027
D	Perceptiekosten	889	1.207
E	Rentekosten	525	501
F	Toe te rekenen kosten van andere taakvelden	3.375	3.370
G	Toe te rekenen kosten taakveld overhead	235	387
H	Toe te rekenen kosten taakveld inkomensregelingen (kwijtscheldingen)	330	311
I	Toe te rekenen BTW	1.839	2.055
J	Storting in voorziening riolen	0	2.869
$K = C \text{ t/m } J$	<i>Totale kosten</i>	15.157	16.727
L	<i>Opbrengst heffingen</i>	15.157	16.188
$M = L/K*100\%$	<i>Dekkingspercentage</i>	100%	97%

Reinigingsheffingen

In 2023 is binnen de GR Geul en Maas (afvalsamenwerking Maastricht-Meerssen-Valkenburg aan de Geul) verder gewerkt aan het nieuwe regionale beleidskader voor afval- en grondstoffen. Het besluitvormingstraject is in februari 2024 middels raadsvaststelling afgerond. Hierop volgend is het op de uitvoering gerichte Grondstoffenplan nu in voorbereiding. De vaststelling van dit Grondstoffenplan is eind 2024 door het bestuur van de GR Geul en Maas voorzien. Vanuit data-gedreven werken is onderzoek verricht naar de meeste optimale en efficiënte huis-aan-huisinzameling van GFT+E en restafval. Op 13 september 2023 heeft het bestuur van de GR Geul en Maas besloten over te gaan op het optimaliseren van de routes. Bij de voorbereidingen tot wijziging van de inzamelroutes zijn de teams communicatie en handhaving betrokken. Per 1 januari 2024 worden de geoptimaliseerde inzamelroutes voor GFT+E en restafval gereden.

In 2023 zijn via Afvalsamenwerking Limburg (ASL) nieuwe verwerkingscontracten voor gft- en restafval afgesloten. De ingangsdatum van de nieuwe contracten is 1 januari 2024. Door inzet van onder andere extra handhaving en communicatie is de restafvalproblematiek in het centrumgebied sterk verminderd ten opzichte van 2022, zie ook de RIB 'Diverse zaken rondom het afvalbeleid' van 12 september 2022. Bij de begroting 2023 was rekening gehouden met afkeurpercentages van 25% bij PBD en 3% bij GFT+E. Door het treffen van maatregelen bij de PBD- en GFT+E-inzameling zijn de gerealiseerde afkeurpercentages lager, te weten 15,6% bij PBD en 0% bij GFT+E.

Het vastrecht van afvalstoffenheffing en reinigingsrecht is niet gestegen ten opzichte van het tarief in 2022. De tarieven van de gemeentelijke restzakken en de verwerkingskosten van het grofvuil, dat op afroep aan huis is opgehaald, zijn met 4,3% verhoogd. De tarieven voor een derde en volgende gft-inzamelmiddel zijn in 2023 opgenomen in de tarieventabel reinigingsheffingen. Dit was geen nieuw beleid, omdat de tarieven al opgenomen waren in het Uitvoeringsbesluit Afvalstoffenverordening Maastricht 2021, vierde versie en dus ook werden toegepast. Maar door opname in de tarieventabel zijn de bedragen ook officieel als belasting vastgelegd. Het vaststellen van de poorttarieven op de regionale milieuparken is, na afstemming met de Rd4, een verantwoordelijkheid van het bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Geul en Maas. De tarieven van A/B-hout en schoon puin daalden, terwijl de tarieven voor grof huishoudelijk afval, dakleer, matrassen en C-hout met ca. 5% stegen.

De opbrengsten reinigingsheffingen (afvalstoffenheffing en reinigingsrechten) zijn € 0,367 mln. (1,9%) hoger dan begroot door opbrengsten van voorgaande jaren en areaalontwikkeling die groter was dan werd verwacht.

	Berekening van kostendekkendheid van de reinigingsheffingen (bedragen x € 1.000)	begroting	realisatie
		2023	2023
A	Directe kosten taakveld afval (excl. lasten inzake dienstverlening GR Geul & Maas)	14.954	12.930
B	Inkomsten taakveld afval (excl. heffingen en baten inzake dienstverlening GR Geul & Maas))	2.625	3.386
<i>C=A-B</i>	<i>Netto kosten taakveld afval</i>	12.329	9.544
D	Perceptiekosten	491	580
E	Rentekosten	59	74
F	Toe te rekenen kosten van andere taakvelden	1.315	1.371
G	Toe te rekenen kosten taakveld overhead	649	470
H	Toe te rekenen kosten taakveld inkomensregelingen (kwijtscheldingen)	1.963	1.858
I	Toe te rekenen BTW	2.563	2.160
J	Storting in voorziening afval	0	4.319
<i>K = C t/m J</i>	<i>Totale kosten</i>	19.369	20.376
L	<i>Opbrengst heffingen</i>	19.368	19.744
<i>M = L/K*100%</i>	<i>Dekkingspercentage</i>	100%	97%

GR Geul en Maas

De GR Geul en Maas heeft het jaar 2022 afgesloten met een positief resultaat van € 2,092 mln. Het aandeel van Maastricht bedroeg € 1,800 mln. en is in 2023 bij de baten verwerkt.

De voorlopige jaarrekening 2023 laat een saldo zien van € 0,747 mln. voordelig. Het Maastrichtse deel hiervan is € 0,417 mln. Het afvalaanbod van diverse afvalstromen (zoals grofvuil, groenafval, puin, grond, AB-hout, C-hout, gipsafval en dak-afval) bij de milieuparken was lager dan geraamd (daling 20%). Door nieuwe aanbestedingen zijn de verwerkingskosten van diverse afvalfracties lager dan begroot. Daarentegen zijn van andere afvalstromen (zoals metalen en papier) de gerealiseerde opbrengsten lager dan begroot. Op de transportkosten is in 2023 een voordeel behaald. Dit voordeel wordt voor het grootste deel verklaard door verschillen in de systematiek van begroten (prijs en aantal routes) en verantwoord. Bij de afrekening is een verbeteringslag doorgevoerd inzake accuratere toerekening van transportkosten aan verschillende activiteiten. Daarnaast is er een positief resultaat op de brandkosten gerealiseerd. Inzake afvalinzameling is een nadeel gerealiseerd op de personeelskosten. De CAO-ontwikkeling, die nadeliger is uitgevallen dan in begroting 2023 was voorzien, is hier een belangrijke verklaring voor. Daarnaast zijn de uurtarieven van de inzet van tijdelijke medewerkers aanzienlijk hoger gebleken dan waarmee rekening is gehouden. Dit is mede het gevolg van opnieuw aanbestede personeelsdiensten.

Kostendekkende leges (in totaliteit)

Begraafrechten

De realisatie van de opbrengsten begraafrechten is € 0,019 mln. (3,8%) voordelig.

De begraafplaats is in 2022 een rouw –en gedenkpark geworden. De begraafplaats is de afgelopen jaren geleidelijk omgevormd tot een multifunctioneel rouw- en gedenkpark met ruimte voor gepaste culturele activiteiten en kunst. De begraafplaats sluit daarmee beter aan op de behoeften van deze tijd.

Berekening van kostendekkendheid van de begraafrechten (bedragen x € 1.000)			
		begroting 2023	realisatie 2023
A	Directe kosten taakveld begraafplaatsen en crematoria	648	623
B	Inkomsten taakveld begraafplaatsen en crematoria	0	0
C = A-B	Netto kosten taakveld begraafplaatsen en crematoria	648	623
D	Rentekosten	0	28
E	Toe te rekenen kosten taakveld overhead	134	164
F	Toe te rekenen BTW	0	0
G = C t/m F	Totale kosten	782	815
H	Opbrengst heffingen	504	523
I = H/G*100%	Dekkingspercentage	64%	64%

Marktgelden

Het resultaat van de marktgelden is € 0,064 (12,8%) nadelig. De laatste jaren neemt het aantal marktondernemers af (geen bedrijfsopvolging of aanwas van nieuwe marktondernemers). Hierdoor dalen de marktinkomsten. Vooral op de woensdagmarkt neemt het aantal marktondernemers af.

Fysieke diensten

De leges voor 'fysieke' diensten werden verhoogd met de gemeentebrede index van 4,3% behoudens de tarieven die door het Rijk zijn gemaximeerd.

De realisatie van de leges fysieke diensten bedraagt € 3,835 mln. Dat is 4% meer dan begroot. In tegenstelling tot 2022 zien wij een daling van het aantal vergunningaanvragen WABO. Deze daling ligt in lijn met de bevindingen van het CBS, dat heeft geconcludeerd dat er landelijk (gemiddeld) gezien 15% minder vergunningen zijn afgegeven voor nieuw te bouwen woningen. Verder heeft de stijging van rentes zich in 2023 verder doorgezet, waardoor ontwikkelaars hun financiering moeilijker rond krijgen.

Kostendekkendheid leges fysieke diensten 2023 (bedragen x € 1.000)		Begroting 2023			
		titel 1	titel 2	titel 3	totaal
A	Toe te rekenen kosten taakvelden	656	3.338	428	4.422
B	Overhead inclusief omslagrente	349	1.735	116	2.200
C	BTW	12	39	29	79
D = A t/m C	Totale kosten	1.017	5.112	572	6.702
E	Opbrengst heffingen	240	3.321	127	3.688
F = E/D*100%	Dekkingspercentage begroting 2023	24%	65%	22%	55%

Kostendekkendheid leges fysieke diensten 2023 (bedragen x € 1.000)		Rekening 2023			
		titel 1	titel 2	titel 3	totaal
A	Toe te rekenen kosten taakvelden	632	3.427	602	4.660
B	Overhead inclusief omslagrente	349	1.735	116	2.200
C	BTW	7	57	85	149
D = A t/m C	Totale kosten	988	5.220	802	7.010
E	Opbrengst heffingen	246	3.554	35	3.835
F = E/D*100%	Dekkingspercentage rekening 2023	25%	68%	4%	55%

Titel 1 betreft de vergunningen in het kader van o.a. kansspelen, verkeer en vervoer en algemene plaatselijke verordening.
 Titel 2 betreft de vergunningen in het kader van de WABO (bouwactiviteiten).
 Titel 3 betreft de vergunningen in het kader van onder andere horeca en evenementen.

Burgergerichte diensten

Kostendekkendheid

De tarieven zijn ten opzichte van 2022 met 4,3% geïndexeerd, behalve in die gevallen waar het Rijk de tarieven gemaximeerd heeft. De opbrengsten 2023 zijn € 0,302 miljoen hoger dan begroot. Het voordeel is voor de helft te danken aan het grotere aantal reisdocumenten voor niet-ingezetenen. Nederlanders die in het buitenland wonen, vinden steeds beter de weg naar Maastricht voor hun paspoort of identiteitskaart. Ook bij de paspoorten voor ingezetenen zie we een voordeel van € 0,066 mln. vooruitlopend op de verwachte piek vanaf 2024. Verder is er voor meer omgezet bij naturalisaties (€ 0,038 mln.), meer dan verwacht werd gekozen voor de Nederlandse nationaliteit. Ten slotte is ook de omzet voor afschriften uit de BRP € 0,047 mln. hoger dan begroot.

	Berekening van kostendekkendheid burgergerichte diensten 2023 (bedragen x € 1.000)	begroting	realisatie
		2023	2023
A	Directe kosten taakveld	5.383	5.430
B	Inkomsten taakveld	1.968	2.050
C=A-B	Netto kosten taakveld	3.415	3.380
D	Toe te rekenen kosten	1.088	1.357
E	Toe te rekenen kosten taakveld overhead	448	748
F	Toe te rekenen BTW	0	0
G = D t/m F	Totale kosten	1.536	2.105
H	Opbrengst heffingen	1.109	1.411
I = H/G*100%	Dekkingspercentage	72%	67%

Algemene belastingen en parkeerbelasting

WOZ-beschikkingen

Jaarlijks vindt er een herwaardering op basis van de Wet WOZ plaats van alle woningen en niet-woningen in de gemeente Maastricht. Voor het belastingjaar 2023 heeft een herwaardering plaatsgevonden met als waardepeildatum 1 januari 2022. De WOZ-waarden van woningen waren per 1 januari 2022 met 18,4% gestegen ten opzichte van de vorige herwaardering en de niet-woningen met 0,9%.

In 2023 was sprake van meer dan een verdubbeling van het aantal WOZ-bezwaren. In totaal ontving BsGW (betreffende alle deelnemers samen) 69.239 bezwaarschriften. Van de ingediende bezwaren is 94% in 2023 afgehandeld, de overige bezwaren worden binnen de wettelijke termijnen begin 2024 afgehandeld.

BsGW heeft eind 2023 een andere belastingenapplicatie in gebruik genomen, maar heeft nog niet alle bestaande rapportages daaraan kunnen aanpassen. Onder andere de selecties voor de aantallen van (deels) toegekende en afgewezen bezwaren zijn nog niet beschikbaar, daarom ontbreken deze gegevens hier.

Onroerendezaakbelastingen (OZB)

Vanaf 1 januari 2022 is er landelijk een wettelijke verplichting om woningen te waarderen op basis van de gebruiksoppervlakte. Niet-woningen werden altijd al gewaardeerd op basis van de oppervlakten. Tot en met 2021 was de bruto inhoud als maatstaf bij woningen nog toegestaan. BsGW heeft in 2020 en 2021, in nauwe samenwerking met de deelnemers, van alle woningen de gebruiks-oppervlakte bepaald op basis van de daarvoor vastgestelde normen. De WOZ-waarden 2022 zijn daarom, in overeenstemming met wet- en regelgeving, gebaseerd op de gebruiksoppervlakte.

De OZB-tarieven zijn naar boven bijgesteld als gevolg van de hogere OZB-korting in het gemeentefonds. Ondanks deze bijstelling is in 2023 bij de OZB van woningen een nadeel van € 0,102 mln. ontstaan doordat in 2023 het aantal ingediende bezwaarschriften meer dan verdubbeld is ten opzichte van voorgaande jaren. Hierdoor is tevens het aantal toegekende bezwaarschriften toegenomen. Daarnaast ontstaat een nadeel van € 0,081 mln. door correcties voorgaande jaren. De meeropbrengsten bij de OZB van niet-woningen zijn ontstaan, doordat de OZB-tarieven naar boven zijn bijgesteld als gevolg van de hogere OZB-korting in het gemeentefonds. Dit leidt tot een voordeel van € 0,157 mln. In tegenstelling tot OZB-woningen is het aantal bezwaarschriften bij OZB-niet woningen niet (significant) toegenomen

Hondenbelasting

De gerealiseerde opbrengst van de hondenbelasting is € 0,096 mln. (14,9%) lager dan begroot door een afname van het aantal geregistreerde honden. Ondanks hondencontroles daalt het aantal geregistreerde honden.

Toeristenbelasting

De gerealiseerde opbrengst toeristenbelasting is € 0,185 mln. (2,7%) voordelig. Meeropbrengsten zijn vooral ontstaan doordat de opbrengsten van over 2022 € 0,120 mln. hoger waren dan verwacht.

Forensenbelasting

De gerealiseerde opbrengsten forensenbelasting zijn met een resultaat van € 0,130 mln. (34,7%) hoger dan begroot. De meeropbrengsten zijn ontstaan door dat er meer woningen in de heffing vallen dan verwacht, daardoor zijn er ook meeropbrengsten over 2021 en 2022 (voor een bedrag van € 0,045 mln.)

Precariobelasting

De opbrengsten van precariobelasting laten een voordeel zien van € 0,063 mln. (5,7%). De opbrengsten precariobelastingen zijn hoger dan begroot door hogere opbrengsten bij terrassen.

Reclamebelasting

De opbrengsten van reclamebelasting laten een nadeel zien van € 0,077 mln. (9,4%) door een verlaging van het aantal reclame-uitingen (leegstand en verwijderden reclame-uitingen).

Parkeerbelasting

Tarieven

De tarieven voor garageparkeren en de parkeerterreinen, zijn conform de PPS afspraken binnen de ringenstructuur geïndexeerd in 2023. Deze parkeertarieven van Q-Park hebben geen betrekking op de gemeentelijke inkomsten.

De tarieven voor straatparkeren (parkeertickets en vergunningen) zijn in 2023 geïndexeerd volgens het gemeentelijke indexpercentage van 4,3%.

Beleid/reguleren parkeerdruk

Het ontwikkelen van een sturend parkeerbeleid is een van de drie sporen bij de ontwikkeling van een duurzaam bereikbare stad. Een stad die leefbaar dient te zijn voor haar inwoners. Daarom worden bezoekers van de stad steeds meer verleid om aan de rand van de stad en/of in de goed bereikbare, parkeergarages te parkeren.

In 2023 heeft besluitvorming plaatsgevonden betreffende de uitbreiding van gereguleerd parkeergebied in Wittevrouwenveld (uitbreiding) en zijn de voorbereidende werkzaamheden gestart voor de realisatie van P+R-voorzieningen, bijvoorbeeld Via Regia en uitbreiding van P+R Maastricht Noord.

P+R Maastricht Noord / Beatrixhaven

P+R Maastricht Noord kent een combinatietarief voor parkeren en reizen per shuttlebus of met de trein (OV). In 2023 was dit tarief € 2,40 per persoon of € 5,95 voor een groep van 3-5 personen.

In tegenstelling tot de verwachtingen bij de 2e Berap (waarbij de begrote opbrengst naheffingen is afgeraamd met € 0,527 mln.) is in de laatste maanden van 2023 nog een inhaalslag gemaakt. Hierdoor valt het resultaat op naheffingen € 0,133 mln. voordeliger uit dan verwacht.

Lokale lastendruk

Het onderzoeksinstituut Coelo (Universiteit Groningen) brengt jaarlijks een ranglijst uit van de lokale lasten in de diverse gemeenten van Nederland ("Atlas van de lokale lasten"). Daarbij worden gemeenten vergeleken voor wat betreft de lokale lasten (waaronder OZB, rioolbelasting en afvalstoffenheffing). De gemiddelde lastendruk in 2023 in Maastricht wordt door Coelo berekend voor eenpersoonshuishoudens op € 983 (€ 975 in 2022) en voor meerpersoonshuishoudens op € 1.004 (€ 995 in 2022). Hiermee staat gemeente Maastricht op plaats 31 van de 39 grote gemeenten (plaats 33 van 40 in 2022) (nr.1 is de goedkoopste gemeente).

Bij de berekening van de component afvalstoffenheffing is door Coelo rekening gehouden met een gemiddeld gebruik van 49 afvalzakken voor een meerpersoonshuishouden. Rekening houdend met het werkelijk gebruik (van 30 restzakken) bedraagt de lastendruk in Maastricht € 1.004 voor meerpersoonshuishoudens. Uitgaande hiervan zou gemeente Maastricht uitkomen op plaats 29 van 39 op de COELO-ranglijst (plaats 33 van 40 in 2022).

De gemeentelijke tariefontwikkeling per provincie en de landelijke en provinciale gemiddelden worden grafisch weergegeven in de [benchmark woonlasten Limburg 2023](#) van COELO. De lastendruk voor een meerpersoonshuishouden voor eigenaars/bewoners bedraagt in Maastricht € 1.004. Uit deze benchmark blijkt dat Maastricht daarmee boven het gemiddelde voor Nederland (€ 944) en Limburg (€ 963) uitkomt. De totale verhoging ten opzichte van 2022 bedraagt in Maastricht 1,6%, wat lager is dan het gemiddelde in Limburg (2,8%) en Nederland (4,8%).

Voor bedrijven is de lastendruk gemiddeld gezien alleen gestegen met de indexering/inflatie. In individuele gevallen kan dit anders zijn, doordat de waardeontwikkeling bij niet-woningen erg verschilt door de grote variatie aan soorten objecten in deze categorie. In deze categorie vallen courante objecten (bijvoorbeeld winkels en kantoren) en incurante objecten (bijvoorbeeld het ziekenhuis, scholen, musea, transformatorhuisjes en industriële objecten).

In de volgende tabel zijn drie voorbeelden opgenomen van de ontwikkeling van de lastendruk (voor de vergelijkbaarheid is de WOZ-waarde 2022 in de drie gevallen gelijk).

Soort object	WOZ-waarde 2022	Waardeontwikkeling (%)	WOZ-waarde 2023	Aanslag 2023	Aanslag 2022	Verschil	Verschil (%)
Winkel	€ 650.000	3,00%	€ 669.500	5.056,80	4.591,23	€ 465,57	10,14%
Kantoor	€ 650.000	1,00%	€ 656.500	4.969,70	4.591,23	€ 378,47	8,24%
Gemiddelde	€ 650.000	-0,90%	€ 644.150	4.886,96	4.591,23	€ 295,73	6,44%
School	€ 650.000	-4,00%	€ 624.000	4.751,95	4.591,23	€ 160,72	3,50%

De lokale lasten bestaan uit OZB-niet-woningen (eigenaren- en gebruikersdeel), rioolheffing (eigenaren- en gebruikersdeel), reinigingsrecht (vastrecht en 30 restafvalzakken). De totale waardeontwikkeling niet-woningen is niet onderverdeeld, de genoemde waardeontwikkeling is een schatting.

Kwijtschelding

Indien men niet in staat is een aanslag te betalen, dan wordt kwijtschelding verleend voor de afvalstoffenheffing, rioolheffing gebruikersdeel en voor de 1e hond. Het totaal over 2023 kwijtgescholden bedrag is € 2,170 mln. Dat is 8,2% minder dan in 2022 per ultimo van het jaar, zijnde € 2,363 mln. door een daling van het aantal toegekende aanvragen.

BsGW heeft eind 2023 een andere belastingenapplicatie in gebruik genomen, maar heeft nog niet alle bestaande rapportages daaraan kunnen aanpassen. Onder andere de selecties voor aantallen kwijtscheldingsverzoeken en (geautomatiseerde) toewijzingen en afwijzingen zijn nog niet beschikbaar, daarom ontbreken deze gegevens hier.

Bedrijfsvoering

Organisatieontwikkeling

Samen met plezier voor Maastricht. Dat is het motto dat we aan ons traject van organisatieontwikkeling hebben gegeven. Met ruim 1.700 medewerkers in totaal zijn wij de ambtelijke organisatie die ons College van B&W ondersteunt in hun taken en ambities voor onze prachtige stad Maastricht en zijn veelzijdige samenleving van ruim 120.000 inwoners. Dit doen we in een sterk veranderende context: in een wereld waarin de ontwikkelingen elkaar steeds sneller opvolgen. Dit stelt andere eisen aan de manier waarop we onze systemen en organisatiestructuren moeten/willen inrichten en bovenal de manier waarop we willen samenwerken, zowel in- alsook extern.

Afgelopen jaar stond in het teken van een gestructureerde en integrale aanpak van grootschalige organisatieaanpassingen in het Sociaal Domein en het Domein Bedrijfsvoering. Ruim 800 medewerkers van onderhavige domeinen zijn onderdeel geweest van deze reorganisatie. Dit betekende voor Bedrijfsvoering het verder professionaliseren van o.a. onze Inkooporganisatie en Contractenbeheer, Subsidies, Bestuurszaken in relatie tot de externe oriëntatie, Control, Informatievoorziening & Automatisering, Financiën, Mens en Organisatie en Juridische Zaken. Naast genoemde reorganisatie, is na jaren van weinig onderhoud gelijktijdig de gehele organisatie van een nieuw functiewaarderingsysteem voorzien, genaamd HR21.

Nadat de reorganisatie op papier per 1 juli jl. is afgerond, is er ruimte ontstaan om aandacht te gaan besteden aan houding en gedrag, kennis en vaardigheden van management en medewerkers. Met als doel om daadwerkelijk te werken als ontkokerde organisatie, met een betere samenwerking met de stad. Daarom is in het najaar 2023 gestart met de aanbesteding voor een gemeentebreed management development traject. Vanuit het belang van voorbeeldgedrag en leiderschap van onze directie en managers als essentiële aanjagers van cultuurverandering. Tegelijkertijd krijgen medewerkers een instrument om hun loopbaanontwikkeling beter vorm te geven en te werken aan de competenties en vaardigheden die de organisatie van morgen van hen verwacht.

Voor de optimalisering van de bedrijfsvoering van onze nieuwe organisatie is het zaak om een integrale, samenhangende en realistische meerjaren-aanpak (SMART) van de opgeleverde uitvoeringsplannen te maken. Een aanpak die past binnen de budgettaire kaders zoals opgenomen in de begroting. Het is noodzakelijk om prioriteiten te stellen en te kijken waar thans de grootste noden zijn om in control te komen en significante verbeterlagen te maken. Dit proces is dan ook na het zomerreces opgestart en zal meerder jaren in beslag nemen. Om met onze reorganisatie “state of the art” te worden maar ook zeker te blijven, dienen de ingezette ontwikkelingen van dit verbetertraject blijvend opgepakt te worden. Het blijft dan ook noodzakelijk om alle ontwikkelingen in dit verbetertraject integraal en in zijn totaliteit te blijven beschouwen en te prioriteren. Op deze wijze blijven we focus houden en kan (bij)sturing plaatsvinden, de enige constante voor de komende jaren is de verandering.

De leer- en verbetertrajecten zijn een belangrijk onderdeel van de verdere optimalisatie van de werkwijzen en zullen in 2023 - 2024 bijdragen aan het verder vormgeven van de nieuwe werkwijzen en de onderlinge samenwerking tussen de afdelingen.

Hieronder volgen per afzonderlijk bedrijfsvoeringsonderdeel de belangrijkste thema's van 2023. Tot slot sluit deze paragraaf af met het benoemen van enkele risico's binnen het domein Bedrijfsvoering.

Personeel en organisatie

In 2023 lag de focus voornamelijk op de grootschalige structuur-aanpassing in het domein bedrijfsvoering en sociaal domein. Tegelijkertijd is de hele organisatie voorzien van een nieuw functiewaarderingsstelsel (HR21).

Een andere prioriteit was de verdere implementatie van het nieuwe personeels- en salarissysteem (AFAS) met digitale en efficiëntere processen geweest. Gelet op de complexiteit gaat hier ook in 2024 nog veel energie in zitten.

Na de grootscheepse herstructurering ontstond ruimte om aan de slag te gaan met leren en ontwikkelen. In het najaar 2023 is gestart met de aanbesteding voor een gemeentebreed management development traject om directie, afdelings- en teammanagement te ondersteunen bij de invulling van hun rol, taken en verantwoordelijkheden in de nieuwe organisatiestructuur. Dit om verder invulling te geven aan 'Samen met plezier voor Maastricht'.

Het motto van de organisatieontwikkeling vond ook een doorvertaling in de aanpak voor vitaliteit #SamenBeter. Speciale aandacht was er voor het voorkomen en terugdringen van (langdurig) verzuim. Daarnaast zijn er ook diverse activiteiten opgestart om de arbeidsmarktcommunicatie en employer branding te intensiveren als aanpak om in te spelen op de arbeidsmarktcrisis.

Tenslotte heeft ook het werkconcept COMIC in 2023 een definitief karakter gekregen.

Communicatie

In dit overvolle en versnipperde medialandschap is voor overheden het bereiken van inwoners een complexe zoektocht. Vandaar dat we sinds 2015 middels een jaarlijks onderzoek een beeld vormen van het mediagebruik van Maastrichtenaren. De cijfers geven al jarenlang een stabiel beeld. Vandaar dat we de frequentie van het media-onderzoek terugbrengen naar eens in de 2 jaar. Voor de online dienstverlening via de website verwijzen we u graag naar het Burgerjaarverslag.

De uitkomsten van het onderzoek zijn bepalend voor onze communicatiestrategie. Wij proberen immers een hoog bereik te genereren. En dat lukt het best als we met een uitgekende mediamix aansluiten bij de meest gebruikte kanalen.

*U kunt het mediaonderzoek raadplegen op onze website:
<https://www.gemeentemaastricht.nl/mediaonderzoek-2023>*

Alle doelgroepen zijn online prima bereikbaar....

Email blijft het populairste communicatiemiddel. 99% van alle Maastrichtenaren beschikt over internet, 95% mailt minstens 1x per week. Zelfs in de oudste doelgroep (75+) is dat 91%. Deze feiten ondersteunen onze keuze om de wekelijkse email-nieuwsbrief het hart te laten vormen van onze gemeentelijke communicatie. 13.500 inwoners zijn geabonneerd, tegen 12.500 vorig jaar en 11.500 het jaar daarvoor. Bovendien is het rendement erg hoog: 95% van de ontvangers leest de nieuwsbrief ook werkelijk.

.... maar niet altijd even handig.

Er leeft een stevige discussie, landelijk en ook in onze gemeente, hoever de overheid kan en moet gaan bij het digitaliseren van haar dienstverlening. Qua communicatie is online bereik geen probleem, zagen we hierboven. Maar als het gaat om het verrichten van digitale activiteiten is het beeld genuanceerder.

We hebben daarom dit jaar voor het eerst de 'digital skills' meegenomen in het mediaonderzoek door de doelgroepen te ondervragen hoe makkelijk ze het vinden om bepaalde activiteiten online te verrichten. In een oplopende moeilijkheidsgraad: van e-mails schrijven en versturen, een app installeren, internetbankieren, online shoppen tot een verzekering afsluiten.

Het zal geen verrassing zijn dat met name ouderen moeite hebben met het laatste: slechts 28% vindt deze activiteit 'gemakkelijk' tegen 73% van de 25-jarigen. We mogen er gevoeglijk van uitgaan dat hetzelfde beeld ontstaat bij het aanvragen van bijvoorbeeld een parkeervergunning bij de gemeente.

Aangezien de wereld steeds verder digitaliseert en deze ontwikkeling ook niet te stoppen is, biedt Centre Céramique cursussen aan - fysiek uiteraard - om de digitale vaardigheden te trainen en te vergroten. In al onze campagnes wijzen we inwoners hier ook op.

Mediamix: hoog bereik, behalve bij jongeren

Maastrichtenaren geven aan dat De Limburger hun actueelste en betrouwbaarste bron is voor Maastrichts nieuws. Van alle inwoners leest minimaal 32% 1 x per week de krant, 21% ziet 1L of L1. Daarna volgen RTV Maastricht (19%), VIA (18%) en Wat is Loos in Mestreech (17%).

Daarom brengen we onze campagnes in een mix van deze media (online, papier, TV) die een dekking kent van 62% van de bevolking, nog los van social media. Deze mediamix bestaat uit email (nieuwsbrief), een pagina in VIA, advertentie(s) in De Limburger, berichten in News in English en spotjes op RTV Maastricht en Wat is Loos in Mestreech. De best bereikte doelgroep wordt gevormd door ouderen: 91% van de 75-plussers bereiken we met 1 of meer van deze media. Het is een bekend landelijk fenomeen dat overheden de meeste moeite hebben met het bereiken van jongeren. We bereiken met onze Mediamix minimaal 31% (excl. social media).

Bekijk een voorbeeld van een maandcampagne via: <https://www.youtube.com/watch?v=u4NpcfY8ods>

Meertaligheid

Maastricht als internationale stad investeert uiteraard fors in meertalige communicatie. Onder meer door het aannemen van een fulltime tweetalige redacteur-vertaler. Belangrijke informatie die de hele bevolking aangaat wordt tweetalig aangeboden, bij schriftelijke communicatie vaak middels een QR-code die (mede naar aanleiding van een raadsnotie) voortaan altijd prominent bovenaan de pagina prijkt. Als het product, dienst of bijeenkomst waarnaar verwezen wordt alleen in het Nederlands wordt aangeboden is vertalen zinloos en laten we het dan ook achterwege.

Optimaal bereik vergt soms meer dan de standaard-mediamix

Met oog op de kosten is de optimale mix van de meest populaire media op voorhand ingekocht zodat we maandelijks een campagne kunnen brengen, aangevuld met onze eigen nieuwsbrief en social-mediakanalen. Soms is het nodig om extra middelen in te zetten om een optimaal bereik te genereren. Bij de recente wijzigingen in de ophaaldagen van afval in een aantal wijken, hebben we bijvoorbeeld de huis-aan-huis papieren afvalkalender vol ingezet. En we hebben de effecten daarvan nauwkeurig onderzocht: bijna 90% van de Maastrichtenaren weet precies wanneer en hoe het afval aangeboden moet worden. De afvalkalender was hierbij voor 70% de belangrijkste informatiebron.

Met dit soort extra maatwerk-onderzoeken, die dus los staan van het tweejaarlijkse brede media-onderzoek, kunnen we een goed beeld krijgen in welke mate onze communicatie bijdraagt aan gewenste gedragsbeïnvloeding.

Informatiemanagement en automatisering

De bedrijfsvoering stond in 2023 grotendeels in het teken van de reorganisatie en daarmee de opsplitsing en ontmanteling van het Shared Service Center. Het ICT-werkveld zal de komende jaren ingrijpend wijzigen doordat steeds meer applicaties niet langer on-premise draaien maar in een cloudvariant als service worden aangeboden. Niet alleen applicaties maken deze transitie van de fysieke naar de virtuele wereld, ook servers, dataopslag en databases zullen grotendeels en gefaseerd van plek veranderen. Dat betekent heel veel voor de I&A-organisatie: voor de noodzakelijk kennis en competenties van de huidige medewerkers maar er zullen op termijn ook nieuwe functies moeten ontstaan en oude functies worden afgeschaald.

De reorganisatie zoals deze op 1 juli 2023 is doorgevoerd was voor I&A een zeer grote uitdaging. De vastgestelde spelregels rondom reorganisatie hebben op onderdelen tot onrust onder de medewerkers geleid. In 2023 is ook begonnen met het vernieuwen van de functiebeschrijvingen, het inventariseren van de noodzakelijke en aanwezige competenties en het herzien van de overlegstructuren. Naast het (her)ontwerpen van de eigen organisatie heeft I&A in 2023 een substantiële personele bijdrage geleverd om ook de reorganisatie van de andere

organisatieonderdelen te realiseren. Parallel met de reorganisatie liep de implementatie van het nieuwe personeelsregistratiesysteem AFAS en de functiewaarderingsystematiek HR21.

Een nieuwe organisatie betekent “onder water” ook een nieuwe inrichting van vrijwel alle informatiesystemen. Dat is een complexe operatie waarbij mappenstructuren, documentsjablonen, applicatierechten, distributielijsten etc. met een big-bang wijzigen. De werktitel voor dit project was DAG1. De overgang van oude organisatie is voor vrijwel alle collega’s systeemtechnisch nagenoeg geruisloos verlopen. Dat mag een indrukwekkende prestatie genoemd worden. De oude organisatie is echter nog grotendeels in de systemen aanwezig. Oude mappen en applicatierechten (voor medewerkers die inmiddels een andere functie hebben) zijn nog niet opgeschoond. In 2024 zal hiermee door middel van het project DAG2 worden gestart.

Financiën

De financiële functie is gericht op een duurzame en solide financiële positie van de gemeente Maastricht en zorgt voor een tijdige en volledige financiële informatievoorziening. In 2023 was vooral aandacht voor de volgende projecten en activiteiten:

- Oplevering van de jaarlijkse P&C-documenten: begroting 2024 (structureel sluitend en in evenwicht passend binnen de wettelijke regels), tussentijdse financiële rapportages 2023 en jaarrekening 2022 (inclusief het coördineren van de accountantscontrole).
- De provincie beoordeelt jaarlijks het structurele en reële evenwicht van de begroting 2024. Omdat we aan alle voorwaarden voldoen komen we in 2023 weer in aanmerking voor repressief toezicht (dit is toezicht achteraf).
- De accountant heeft bij de jaarrekening 2022 gecontroleerd en een goedkeurende controleverklaring verstrekt.
- Onderstaande projecten zijn eind 2023 gerealiseerd, zodat ze vanaf 2024 werkend zijn:
 - Een werkende budgethouders regeling
 - Een uniform gemeentebreed rekeningschema
 - Uutfaseren begroting in excel en meerjarige begroting inlezen in Coda (boekhoudprogramma), waardoor betere en tijdige sturing mogelijk is.
- Fiscale advisering bij majeure ontwikkelingen en grote projecten. In 2023 is daarnaast het convenant Horizontaal Toezicht tussen de gemeente Maastricht en de belastingdienst opnieuw afgesloten. Daarbij hebben partijen naar elkaar uitgesproken de bestaande werkwijze, waarbij transparantie en wederzijds vertrouwen de basis vormen, te waarderen en te continueren. Hierbij hoort dat de Gemeente Maastricht zelf aantoonbaar in control wil zijn op fiscaal gebied. In dat kader is in 2023 uitvoering gegeven aan de fiscale steekproef op de thema’s ‘*btw en wkr*’.
- Om de kwaliteit van de taxaties blijvend te verhogen, hebben BsGW en de deelnemers afgesproken om de gegevensuitwisseling betreffende BAG, GEO en WOZ zoveel mogelijk te automatiseren. BsGW heeft daartoe een samenwerkingsportal laten ontwikkelen. Het portaal is eind 2022 in gebruik genomen.
- Ten aanzien van gemeentelijke belastingen kan voor het jaar 2023 het volgende vermeld worden:
 - In het coalitieakkoord is opgenomen dat de opbrengst van de hondenbelasting naar kostendekkend niveau wordt gebracht, ondanks het feit dat de hondenbelasting een algemene belasting is. Op basis van de gerealiseerde kosten van 2018 tot en met 2021 heeft de gemeenteraad besloten om de tarieven 2023 met 25% te verlagen ten opzichte die van 2022.
 - Om uitvoering te geven aan de bezuinigingsmaatregelen 14.1, 14.2 en 14.3 uit de Prebegroting 2021 heeft de gemeenteraad de tarieven van de precariobelasting van terrassen in 2023 verhoogd met 25% bovenop de prijsindex en de opbrengsten van de reclamebelasting verhoogd met 10% bovenop de prijsindex. De indexering van 10% is gerealiseerd door aanwending van een deel van de TONK-reserve. De tarieven van de reclamebelasting zijn daardoor in 2023 enkel geïndexeerd met de prijsindex. De extra verhoging van de tarieven met 10% bovenop de prijsindex, vindt daardoor pas plaats in 2024.

Juridische zaken

Ook voor de afdeling Juridische Zaken heeft 2023 in het teken gestaan van de formele afronding van de reorganisatie en de vorming van 3 nieuwe teams: inkoop en contractmanagement, subsidies en juridisch advies & rechtsbescherming. Naast inhoudelijke opgaven is met ingang van 1 juli 2023 gewerkt aan teambuilding.

Het team Subsidies is in 2023 gestart met de aanbesteding van een nieuw workflowsysteem. Daartoe zijn ook de werkprocessen gemodelleerd, zodat subsidieverstrekking gestandaardiseerd kan plaatsvinden en subsidies doelmatig en rechtmatig verstrekt worden. Bij het verschijnen van de jaarrekening is dit systeem reeds geïmplementeerd en is een website de lucht ingegaan, zodat aanvragers op een centrale plek alle relevante informatie kunnen lezen t.a.v. het aanvragen van subsidies.

In dit team is een groot aantal nieuwe medewerkers op nieuwe functies terechtgekomen. Alle functies zijn ingevuld en bezet. Medewerkers worden opgeleid en gecoacht. De eerste opleidingen hebben inmiddels plaatsgevonden. Het goed begeleiden van deze mensen blijft de komende periode van groot belang. Tot slot is vermeldenswaardig dat ook gestart is met het verbeteren van de bestaande subsidieregelingen en het opstellen van nieuwe regelingen.

Het team Juridisch Advies en Rechtsbescherming kent twee clusters: het cluster Juridisch Advies en het cluster Rechtsbescherming. Het cluster Juridisch Advies bestaat uit de volgende disciplines: de concernjuristen, de klachtencommissie, de WOO-Coördinator, de AVG-functionarissen (Functionaris Gegevensbescherming en privacy officers) en verzekeringsadvies.

In de tweede helft van 2023 is onder begeleiding van de concernjuristen gestart met een zogenaamde legal audit: vanuit deze audit wordt gezien hoe de juridische functie gemeentebreed na 1 juli 2023 is georganiseerd en waar nog optimalisaties mogelijk/noodzakelijk zijn. Uiteindelijk met als doel vanuit de legal audit in stappen te komen tot een sluitend systeem van juridische kwaliteitszorg.

De klachtencommissie heeft ook in 2023 diverse klachten van burgers over vermeende onheuse bejegening door ambtenaren opgepakt. Voor een overzicht hiervan wordt verwezen naar de bijlage bij deze Gemeenterekening (bijlage Burgerjaarverslag). Ook voor wat betreft de Wet Open Overheid wordt verwezen naar de Gemeenterekening verwezen (Openbaarheidsparagraaf).

De functionaris gegevensbescherming en de privacy officer maken sinds 1 juli 2023 deel uit van het team Juridisch Advies & Rechtsbescherming van de afdeling Juridische Zaken. Bij de overgang naar deze nieuwe afdeling is bekeken in hoeverre de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) binnen de gemeentelijke organisatie is geborgd. Uit deze analyse is gebleken dat er nog een aantal aandachtspunten is. In 2024 wordt een plan opgesteld om deze borging op onderdelen te optimaliseren.

Ook zijn in 2023 diverse gegevensbeschermings-effectbeoordelingen⁴ uitgevoerd.

Het afgelopen jaar heeft met name voor de Functionaris Gegevensbescherming (FG) en de betrokken afdelingen de verdere implementatie van de Wet politiegegevens centraal gestaan. De FG heeft toegezien op - en geadviseerd over de uitvoering van het in 2022 opgestelde verbeterplan. Dit plan is inmiddels geïmplementeerd.

Vorig jaar waren er drie datalekken waarvan er één is gemeld bij de Autoriteit Persoonsgegevens. De reden voor deze melding was het feit dat twee inwoners elkaars gegevens hebben kunnen inzien waaronder enkele gevoelige gegevens. Beide betrokkenen hebben onmiddellijk contact met de betreffende afdeling opgenomen en de betreffende stukken zijn inmiddels vernietigd. Alle drie de datalekken waren het gevolg van een menselijke fout.

In het cluster Rechtsbescherming is vanaf 1 juli 2023 de afhandeling van bezwaar en beroep gecentraliseerd. Een getalsmatig overzicht van het aantal bezwaar- en beroepszaken is opgenomen in het hiervoor genoemde burgerjaarverslag. In het kader van een bezwaar vindt een volledige heroverweging van het bestreden besluit plaats. Na genoemde centralisering na 1 juli 2023 is het

⁴ Een gegevensbeschermings-effectbeoordeling is een instrument om vast te stellen of het gebruik van persoonsgegevens voldoet aan de privacywetgeving, welke risico's dit gebruik met zich meebrengt en welke veiligheidsmaatregelen noodzakelijk zijn. In de praktijk wordt gesproken over een DPIA (dataprotection impact assessment).

zaak om hiertoe goede verbindingen te organiseren met de voor het primaire besluit verantwoordelijke organisatieonderdelen. In afwachting van de legal audit zijn hier inmiddels stappen in gezet.

In 2023 zijn door het *team Inkoop* circa 40 Europese aanbestedingstrajecten en circa 60 Nationale en meervoudig onderhandse aanbestedingstrajecten opgestart en begeleid.

Onderstaand enkele aanbestedingstrajecten die hebben geleid tot een nieuw contract:

- Onderhoud Markt-Maas tunnel
- Leveren, implementeren en onderhoud van de subsidiebeheersapplicatie
- Raamovereenkomst inzet Financiële adviesdiensten
- Raamovereenkomsten communicatieadviesdiensten en grafische vormgeving
- Groenonderhoud sportvelden en stadsdelen

De inkooporganisatie was tot 1 juli 2023 ingericht volgens een gecoördineerd model. Hierbij wordt een gedeelte van de inkoop decentraal uitgevoerd en de Europese/Nationale aanbestedingen en beleidskaders werden centraal opgepakt. Vanaf 1 juli 2023 heeft er een verschuiving plaatsgevonden naar een centraal aangestuurd model. Vanaf 1 juli 2023 is team Inkoop gestart als onderdeel van de afdeling Juridische Zaken.

Voor gemeente Maastricht betekent dit dat alle inkoop vanaf 10.000 Euro verplicht aangemeld dienen te worden en er daarna een bindend advies volgt welke procedure te volgen. Sinds 1 juli worden naast de Europese/Nationale aanbestedingen nu ook alle meervoudig onderhandse aanbestedingen begeleid door team Inkoop. Tevens maakt de inkoop van jeugdhulp incl. contractmanagement onderdeel uit van team Inkoop. Door vooraf verplicht trajecten aan te melden kan er ook al aan het begin van een inkoopopdracht geadviseerd worden over de wijze van verwerving, voorwaarden die meegenomen kunnen worden (waaronder bijv. duurzaamheidscriteria), maar ook is er dan ruimte voor het houden van een marktconsultatie. Daarnaast worden vanuit centraal kaders gesteld waaronder het inkoopbeleid, maar ook kaders rondom de inrichting van contractmanagement en contractbeheer.

Het doel van het door ontwikkelen van de inkooporganisatie is drieledig:

1. Het optimaal ondersteunen bij het realiseren van de gemeentelijke beleidsdoelstellingen;
2. Het verminderen van de kwetsbaarheid en voldoen aan rechtmatigheidseisen;
3. Het verbeteren van de kwaliteit en inzicht in managementinformatie en sturingsdata.

In 2023 heeft de focus gelegen op de basis op orde krijgen. Gestart is met het helder krijgen welke taken nu overgaan naar het team Inkoop en welke door de afdelingen zelf uitgevoerd kunnen worden. Naast dat de medewerkers zijn geplaatst in het nieuwe team Inkoop, is onder andere een uniform inkoopproces beschreven met daarbij de taken, rollen en verantwoordelijkheden van eenieder. Een inkoopapplicatie is geïmplementeerd die ervoor zorgt dat inkoopopdrachten digitaal worden aangemeld bij team Inkoop, aansluitend wordt de aanbestedingsprocedure uitgevoerd in dit systeem en worden de afgesloten contracten hierin beheerd. Samen met team Subsidies worden afdelingen geadviseerd welk middel, inkoop of subsidie, het beste past om een bepaalde beleidsdoelstelling te realiseren. Communicatie met de diverse afdelingen binnen de gemeente is essentieel om de doorontwikkeling van inkoop te realiseren.

Integriteit

Het waarom?

In een democratie worden lastige vraagstukken overgelaten aan de overheid, de gemeente. De gemeente neemt besluiten die een grote impact kunnen hebben op mensen en werkt met publieke middelen. De eisen die gesteld worden aan de gemeente, en daarmee ambtenaren en bestuur, zijn terecht hoog. De aan de gemeente toegekende macht vraagt om betrouwbaar en geloofwaardig te zijn. Is er geen vertrouwen, zijn we niet geloofwaardig, dan wankelt de rechtsstaat en de democratie.

Dit alles vraagt dat wij zorgdragen voor een veilige, en daarmee effectieve werkcultuur waar mensen zich beschermd voelen, twijfels kunnen uitspreken en samen kunnen leren.

Integriteit ondersteunt om het goede te doen, en zorgt er voor dat mensen worden beschermd tegen verleidingen, tegen beschuldigingen en tegen schendingen van anderen.

Integriteit gaat ook over hoe we met elkaar omgaan. Respectvol, zonder de waardigheid van de ander aan te tasten. Dit versterkt het vertrouwen in elkaar en is de basis voor een goede samenwerking. “Samen met plezier voor Maastricht”. Integriteit is een in de reorganisatie gekozen sturingsprincipe, een uitgangspunt dat is gekozen bij het behalen van onze resultaten.

Integer handelen is een vanzelfsprekend onderdeel van het dagelijks handelen van medewerkers en bestuur. Het is geen thema van specialisten dat zo nu en dan speelt.

Wat is integriteit?

In de meest algemene zin betekent integriteit rekening houden met de rechten en belangen van alle personen, instellingen en bedrijven (oftewel de betrokkenen) met, en voor wie we werken. Integriteit wordt zichtbaar in gedrag en handelen. Integriteit, en schendingen, kent 2 clusters:

- Schendingen rond machtsgebruik en financiële schendingen en
- Interpersoonlijke schendingen.

Koers vanaf 2023

Integriteit is een klassiek thema, d.w.z. van tijdloos belang, en vraagt om permanente en systemische aandacht. Met het introduceren van het Bureau Integriteit is een start gemaakt met een meer samenhangende aanpak met de volgende onderdelen:

- Het moreel leerproces en de
- Handhaving; preventief en repressief.

Hier een kort overzicht van de activiteiten op deze onderdelen.

Het moreel leerproces. Het doel is om de oordeelskracht en het professioneel ambtelijk en bestuurlijk handelen te versterken. De aangeboden methodiek van Morele Oordeelsvorming biedt houvast bij complexe afwegingen en is een voorwaarde om moreel juiste beslissingen te nemen wanneer wetgeving ontbreekt, tekortschiet of zich tegenspreekt.

Morele oordeelsvorming - de trainingen. Iedere medewerker die vast in dienst komt neemt verplicht deel aan de training Morele Oordeelsvorming. Hierbij wordt een splitsing gemaakt tussen medewerkers en managers. Het doel is om medewerkers gevoelig te maken voor dilemma's in hun werk en hen een methode aan te reiken om die dilemma's te hanteren. Het leidt tot minder moreel onjuiste besluiten en vermindert de beslisstress bij medewerkers. De training duurt een dag. Aanvullend wordt de training Management van Integriteit aangeboden waarin managers zicht krijgen op ons integriteitssysteem en hun eigen rol.

Het overzicht:

Training	Aantal deelnemers
Morele oordeelsvorming medewerkers	98
Morele oordeelsvorming managers	9
Managen van integriteit	4

Morele beraden. BI heeft verschillende keren geadviseerd om morele beraden te initiëren en te organiseren, o.a. binnen M&O en het team Economie. Er zijn nog geen structurele moreel beraden georganiseerd. Vanuit BI is ad hoc geadviseerd wanneer medewerkers of managers voor het nemen van complexe besluiten staan.

Handhavingssysteem

Het hanteren van overheidsmacht en publieke middelen vraagt om opperste zorgvuldigheid. Het handhavingssysteem normeert gedrag en draagt zorg voor een zorgvuldig optreden bij vermoedelijke schendingen. Het is als het ware de ondergrens van wat juist handelen is. In 2023 is hier invulling aan gegeven door: het opvolgen van ontvangen signalen, het voorlichten en bewustmaken van medewerkers en het door ontwikkelen van de handhavingspraktijk.

Er is gestart met een nieuwe, meer adequate manier van oppakken van meldingen. In plaats van alleen te beoordelen of een melding met een persoonsgericht onderzoek opgevolgd moet worden,

geeft Bureau Integriteit het bevoegd gezag (de gemeentesecretaris) nu altijd een opvolgingsadvies. Het opvolgingsadvies maakt voor alle meldingen een weging, en geeft de beste manier van opvolging aan. Dat kan een onderzoek zijn maar er wordt vaak ook andere vormen van opvolging geadviseerd. Te denken valt bijvoorbeeld aan mediation bij conflicten, een correctief gesprek, een moreel beraad bij een mogelijk moreel verkeerde beslissing, een dader-slachtoffer gesprek bij een (lichte) interpersoonlijk schendingen of een reconstructie als vorm van vooronderzoek. Op deze manier wil Bureau Integriteit het brede spectrum van mogelijkheden dat beschikbaar is voor de organisatie ook inzetbaar maken voor het opvolgen van meldingen. De weging gebeurt steeds aan de hand van hetzelfde wegingskader (serie van vragen) zodat er een vaste lijn is voor het wegen van de meldingen. Daarbij wordt aandacht besteed aan de organisatorische context van het signaal met het oog op het voorkomen van toekomstige schendingen. 2 thema's staan altijd centraal: is er sprake van een schending die om strafmaatregelen vraagt en wat kunnen we leren, verbeteren om toekomstige schendingen te voorkomen. Bureau Integriteit zal vanaf nu ook steeds in het jaarverslag de verschillende vormen van opvolging bij elke melding laten zien.

Er werden in totaal 10 signalen ontvangen. De aard en de opvolging van deze signalen geeft het volgende beeld:

Casus	Aard	Opvolging
Dreigende kwestie vanuit extern netwerk	integriteit	Advies aan melder/medewerker
Ongevraagde control door collega	functioneringskwestie	Advies aan (anonieme) melder/medewerker
Niet volgen financieel administratief protocol	integriteit	Advies aan melder/manager
Nevenwerkzaamheden	integriteit	Advies aan melder/manager
Omgangsvormen team	Integriteit (interpersoonlijk)	Advies aan melder/manager
Onrechtmatige overeenkomsten	integriteit	Reconstructie en persoonsgericht onderzoek
Uitstroomafspraken	Moreel vraagstuk	Advies aan melder/medewerker
Uitnodiging leverancier	integriteit	Advies aan melder/medewerker
Uitstroomafspraken	functioneringskwestie	Advies aan melder/medewerker
Nevenwerkzaamheden	integriteit	Advies aan melder/manager
Intiem gedrag werkvloer	Integriteit	Advies en herformulering afspraken cameratoezicht
Gebruik info	Moreel vraagstuk	Advies aan melder/medewerker

Alle medewerkers die in dienst komen van de gemeente volgen 1 dagdeel de module integriteit en ambtseed/belofte. Dit als vast onderdeel van de introductiedag. Ook collega's die langer dan 6 maanden voor de gemeente werken volgen deze module. Zij leggen geen eed of belofte af. Het doel is nieuwe medewerkers te informeren en bewust te maken van het thema integriteit. De vragen wat is integer handelen, en waarom is dit zo belangrijk worden staan centraal. Concreet wordt er ook aandacht gegeven aan de gedragscode en de regelingen m.b.t. het melden van vermoedens van integriteitsschendingen.

Activiteit	Deelnemers
Module excl. belofte	48
Module & eed/belofte	122

In 2023 is een begin gemaakt met het actualiseren en verder ontwikkelen van het repressieve systeem. Het is de voorbereiding op een nieuw beleidskader, een actuele gedragscode, een aangepaste tekst voor de eed/belofte en het uitbouwen van het meldsysteem. Specifieke aandacht wordt gegeven aan de rol- en verantwoordelijkheidsverdeling.

Integriteit – een kerncompetentie

Integriteit is van alle dag en van iedereen. Daarom is het een kerncompetentie, niet alleen voor specialisten maar voor alle medewerkers. Integer gedrag is daarom een vast onderwerp in het functioneren van medewerkers. Via de cyclus van Het Goede Gesprek kan het gedrag van medewerkers worden (bij)gestuurd.

Vertrouwenspersonen

De groep van gecertificeerde vertrouwenspersonen is in 2023 uitgebreid. De groep bestaat uit 5 interne collega's en 1 externe persoon. Zij vormen de eerste, laagdrempelige, linie voor medewerkers bij het bespreekbaar maken van vermoedens van schendingen. Zij bieden een luisterend oor, informeren en adviseren medewerkers over de mogelijk te ondernemen stappen. In 2023 ontvingen zij 40 meldingen. Het merendeel van deze meldingen (31) ging over interpersoonlijke kwesties. In de analyse van de klachten 2023 constateerden de vertrouwenspersonen dat het niet altijd vanzelfsprekend is voor medewerkers om ervaringen te delen met hun leidinggevende. Er is geen optimale "aanspreekcultuur". Dit met het risico dat problemen blijven bestaan of zelfs escaleren. Een belangrijk issue dat aandacht vraagt.

Cijfers over bedrijfsvoeringsthema's

Formatie

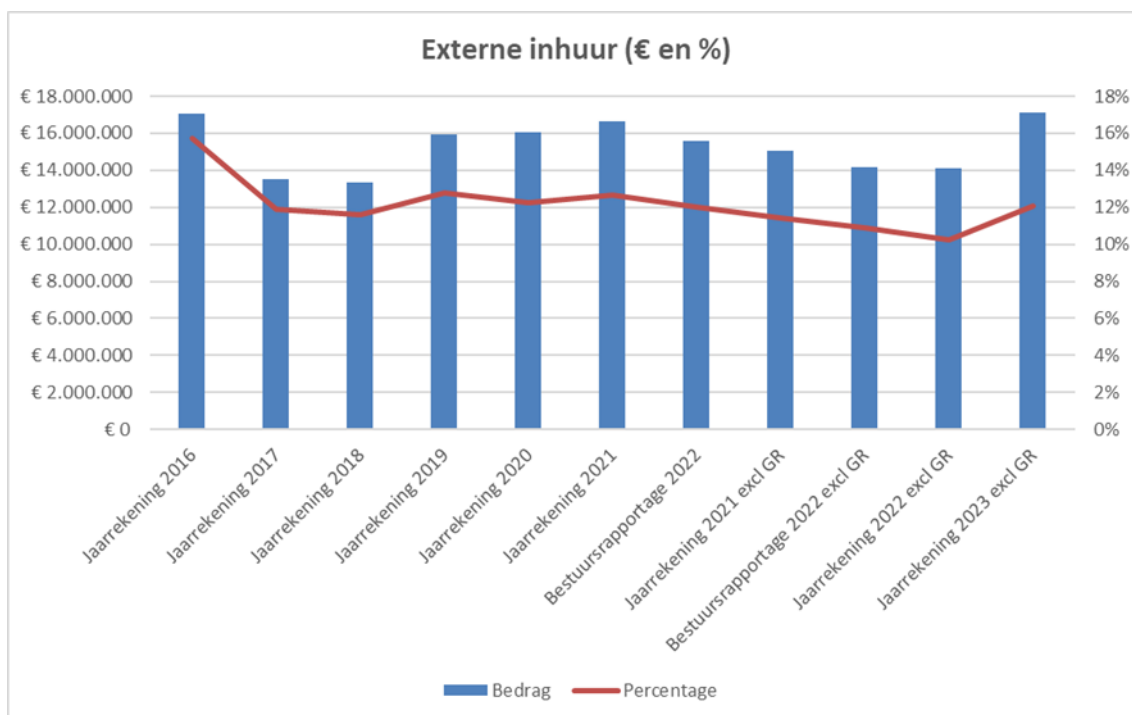
De formatie is in 2023 toegenomen van 1.583 naar 1.642 fte. De bezetting was ultimo 2023 1.537 fte, tegen 1.511 in 2022. Wat betreft het personeelsverloop kende 2023 een instroom van 146 fte en een uitstroom van 120 fte. De instroom betrof onder andere de invulling van nieuwe (tijdelijke) functies uit de grootschalige herstructurering en de organisatieontwikkeling, denk hierbij aan de versterking van bedrijfsvoering en de verbetering van externe oriëntatie. De verschillen in de aantallen formatie en bezetting zijn terug te voeren tot bedrijfsmatige afwegingen (het aanhouden van vacatureruimte ten behoeve van doorontwikkeling van de organisatie en externe inhuur indien invullen van vacatures bijvoorbeeld niet lukt) alsmede tot frictie tussen uitdiensttreding en werving.

Aantal fte	2019	2020	2021	2022	2023
Formatie (begroot)	1.558	1.592	1.578	1.583	1.642
Bezetting (werkelijk)	1.441	1.468	1.445	1.511	1.537

Externe inhuur

De externe inhuur bedraagt in 2023 € 17,1 mln. en uitgedrukt in procenten ten opzichte van de totale loonsom inclusief externe inhuur is dit 12%. Ten opzichte van 2022 is de inhuur gestegen met € 3 mln. Dat is een forse groei, maar ze blijft onder de prognose van € 17,8 mln uit de tweede bestuursrapportage 2023. Het gemiddelde percentage uitgaven aan externe inhuur van 100.000+ gemeenten in 2022 was 18,2% (volgens de personeelsmonitor van het AenO-fonds). Bij alle gemeenten is de externe inhuur gemiddeld 17%. Met 12% zit Maastricht onder dat gemiddelde.

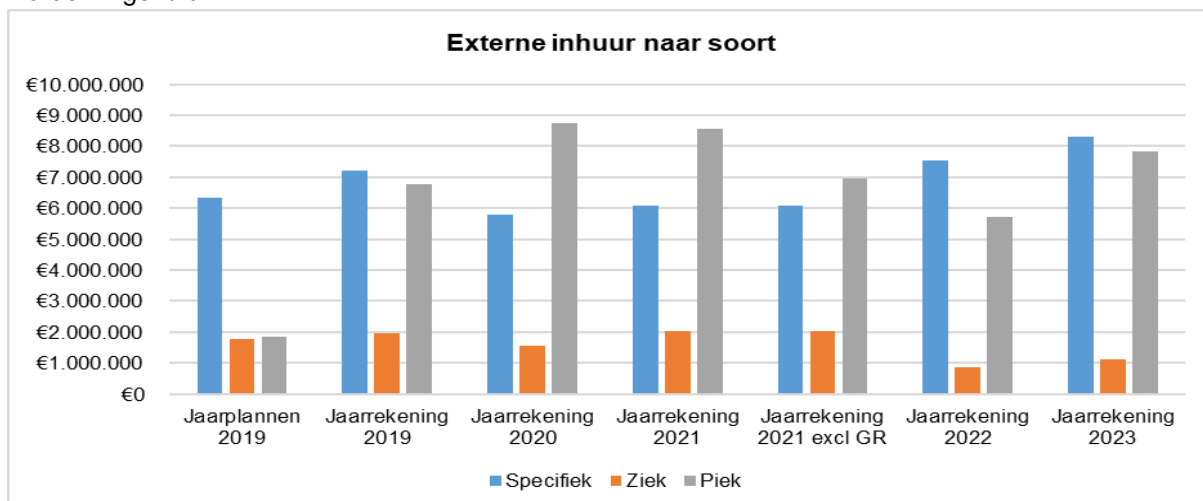
De stijging van de uitgaven aan externe inhuur is geen verrassing. Het jaar 2023 stond in het teken van de organisatieontwikkeling die via drie sporen gaat: structuur, inhoud en leren & ontwikkelen. In belang van de inhoudelijke kwaliteitsverbeteringen bij bedrijfsvoering moesten we een beroep doen op externe expertise. De Gemeentesecretaris heeft de Raad hierover in 2023 geïnformeerd (domeinvergadering Algemene Zaken van januari en november). Ook stegen de uitgaven voor externe inhuur door de ingestelde vacaturestop van 1 maart tot 1 juli. Deze was ingesteld om de plaatsing van medewerkers tijdens de reorganisatie zorgvuldig te laten verlopen. Daarnaast is het aantal openstaande vacatures gestegen. Niet alleen door de vacaturestop, maar ook door moeilijk vervulbare functies en de uitstroom van medewerkers (krappe arbeidsmarkt). Daarnaast zien we een lichte stijging van de uitgaven voor het opvangen van ziekteverzuim. We hebben dus vooral tijdelijk meer capaciteit nodig gehad voor openstaande vacatures, specifieke kennis en voor het oplossen van pieken. De stijging van de uitgaven aan externe inhuur ten opzichte van vorig jaar heeft daarmee een overwegend incidenteel karakter.

NB Vanaf 2022 zijn alle activiteiten met betrekking tot afval overgeheveld naar de gemeenschappelijke regeling Geul en Maas. Voor een zuivere vergelijking met 2022 zijn de cijfers van jaarrekening 2021 en bestuursrapportage 2022 daarop aangepast.

Ziek, piek en specifiek

De externe inhuur van de organisatieonderdelen wordt onderverdeeld in de soorten specifiek, ziek en piek. Specifiek staat voor inhuur vanwege specialistische en vakmatige kennis die de gemeente redelijkerwijs niet volledig in huis beschikbaar heeft of wil hebben. Ziek betreft het opvangen van onvoorziene capaciteitsproblemen, zoals bijvoorbeeld verzuim of zwangerschapsverlof. Onder piek wordt verstaan het opvangen van piekwerkzaamheden die niet met de bestaande capaciteit kunnen worden ingevuld.

NB Vanaf 2022 zijn alle activiteiten met betrekking tot afval overgeheveld naar de gemeenschappelijke regeling Geul en Maas. Voor een zuivere vergelijking met 2022 zijn de cijfers 2021 daarop aangepast.

Het terugdringen van de externe inhuur gebeurt door het omzetten van flexibele banen in vaste banen, het afsluiten van raamcontracten inhuur en het flexibel inzetten van (eigen) medewerkers met meer sturing op het terugdringen van de externe inhuur door:

- facilitering van (interne) mobiliteit voor een loopbaan bij de gemeente Maastricht;
- intensivering van employer branding ten behoeve van de aantrekkingskracht op de externe arbeidsmarkt.

Herprioritering van werkzaamheden blijft onze constante aandacht hebben, maar externe inhuur zal nodig zijn en blijven om vragen en opgaven te kunnen voldoen.

Ziekteverzuim

Het verzuimpercentage in 2023 was 6,65% (2022: 6,8%). Het verzuim in het eerste en laatste kwartaal kenden beiden een verzuimpercentage van 7,51%. In Q2 en Q3 was dit lager met respectievelijk 5,41% en 6,68%. De meldingsfrequentie daalde naar 0,91 (2022: 1,07), wat onder het landelijk gemiddelde van ongeveer 1 zit. De verdeling in het ziekteverzuimpercentage tussen mannen en vrouwen is ongeveer gelijk. 44,7% van de medewerkers heeft in 2023 niet verzuimt. De benchmarkcijfers van de Personeelsmonitor 2023 van het A&O-fonds, en daarmee de landelijke cijfers voor de gemeentelijke sector, zijn nog niet bekend. In 2022 was het verzuim echter historisch hoog met 6,7% en een meldingsfrequentie van 1,04. De mogelijke uitleg hiervoor was de stijgende werkdruk in de sector, de arbeidsmarktcrisp en het sneller ziekmelden bij verkoudheid dan voor de corona-uitbraak.

Verzuim naar leeftijd:

In lijn met landelijke cijfers bevindt zich de grootste verzuimpopulatie in de leeftijdscategorie 55 tot 65 jaar. De oudere medewerkers blijven (ook in verhouding tot hun aandeel in het personeelsbestand) het grootste aandeel hebben in het verzuim. Dit is een (algemene) trend die ook bij ons al jaren zichtbaar is: de oudere medewerker verzuimt over het algemeen minder vaak, maar als hij verzuimt wel langer.

Verzuim naar duur:

Met de komst van dpo2 als arbodienst is er een kleine wijziging geweest ten opzichte van 2022 in de categorisering van verzuim. In alle categorieën is er een daling van het verzuim zichtbaar ten opzichte van 2022.

2022	2023
Kort (1-7 dagen) – 0,8%	Kort (0-7 dagen) – 0,73%
Middellang (7-42 dagen) – 0,86%	Middellang (8 – 42 dagen) – 0,84%
Lang (>43 dagen) - 5,14%	Lang (43-365 dagen) – 3,42%
	Extra lang (>365 dagen-104 weken) – 1,67%

Voor 2022 geldt lang en extra lang verzuim een grote populatie betreft. De instroomkansen in de WIA zijn hierdoor zeer aanwezig. In 2023 zijn 5 medewerkers in de Wet Werk en Inkomen naar Arbeidsvermogen (WIA) ingestroomd en hebben 5 medewerkers een Inkomensvoorziening Volledig Arbeidsongeschikten (IVA) gekregen als gevolg van het duurzaam worden van de arbeidsongeschiktheid.

Risico's in de bedrijfsvoering

De risico's in de bedrijfsvoering heeft het college onderkend. Op alle onderdelen van de bedrijfsvoering worden risico's gelopen. Het voert te ver om alle risico's te benoemen, maar van de

belangrijkste bent u op de hoogte gebracht. Reeds bekend zijn de rechtmatigheidsrisico's op het gebied van subsidiëring en inkopen. Deze problematiek moet breder beschouwd worden in het kader van de rechtmatigheidsverantwoording die het college over boekjaar 2023 zelf moet afgeven naar de raad in plaats van de accountant. Ook de voorspelbaarheid van budgetuitputting en de prognoses van het jaarrekeningresultaat moeten verbeteren. Verder zullen de werkprocessen verbeterd moeten worden. Niet alleen moet er meer datagedreven gewerkt gaan worden, maar veel meer ketengericht en ondersteund door digitale applicaties. In de huidige werkwijzen binnen onze organisatie zijn er te veel maatwerkoplossingen bedacht die vervangen kunnen worden door meer uniforme en gestandaardiseerde processen/systemen.

Controlling

Sinds 1 juli 2023 is de afdeling Concerncontrol formeel een feit. De onafhankelijk gepositioneerde afdeling is de aanjager van een breed functionerende controlfunctie met specifiek aandacht voor rechtmatigheid, doelmatigheid en doeltreffendheid.

Het afgelopen jaar is gewerkt aan het nader vorm en invullinggeven aan de rollen en taken van de verschillende controlfuncties. Tevens is uitvoering gegeven aan verschillende elementen van control, waaronder controlframeworks, risicomanagement (fraude risicoanalyse, fiscale risicoanalyse, inventarisatie kwetsbaarheden) en interne controle. Daarnaast is de formele positie van de concerncontroller versterkt middels het vastgestelde concerncontrollerstatuut.

In het afdelingsplan van Concerncontrol is een aantal doelen gesteld die centraal staat bij alles wat de afdeling voor de organisatie doet:

- Waarde toevoegen aan de organisatie, directie en bestuur.
- Balans bewaken tussen innovatie en een duurzame beleidsmatige & financiële basis.
- (On)gevraagd advies gegeven, waarbij we naast onze collega's staan en samen zorgen voor een oplossing.
- Toepasbare oplossingen geven.

Bij dit alles hanteert Concerncontrol de werkfilosofie "In Contact en In Control". Hierdoor wordt mede bijgedragen aan de vernieuwing van de sturing en beheersing, passend bij de ingezette organisatieontwikkeling.

Rechtmatigheidsverantwoording

Door de vaststelling van een intern controleplan en uitvoeringsprogramma rechtmatigheid is invulling gegeven aan de kaders, richtlijnen en uit te voeren werkzaamheden om te komen tot een rechtmatigheidsverantwoording die over 2023 voor het eerst door het College van de gemeente wordt afgegeven.

Er is gekozen voor een risicogerichte controle-aanpak die heeft geleid tot de rechtmatigheidsverantwoording zoals die uiteindelijk in de jaarrekening is opgenomen. Verderop in dit hoofdstuk zal ook nog nader worden ingegaan op de bevindingen en geconstateerde onrechtmatigheden en de omvang en impact op de financiële verantwoording van de gemeente over 2023.

Om tot een volwaardige rechtmatigheidsverantwoording te komen, heeft Concerncontrol tijdens de interim-controle een eerste interne rechtmatigheidsrapportage opgesteld over de door hen uitgevoerde interne controles en bevindingen over de eerste helft van het jaar 2023. In het eerste kwartaal van het huidige jaar is eenzelfde rapportage opgesteld over de uitgevoerde controles en bevindingen over de tweede helft van het jaar 2023.

Waar deze interne controles in 2023 nog zijn uitgevoerd door Concerncontrol, zal in de toekomst de interne controle gedaan gaan worden door medewerkers die geen onderdeel uitmaken van het te controleren proces. Dit om de onafhankelijke rol van Concerncontrol te waarborgen en het mogelijk te

maken om van daaruit verbijzonderde interne controles uit te kunnen voeren. Hiervoor zal komend jaar onder initiatief van Concerncontrol een aantal bijeenkomsten worden georganiseerd waar de invulling van de interne controles wordt uitgewerkt.

Tot slot is het van belang om te vermelden dat ondanks dat het BBV en BADO vanwege bezwaren van de Algemene Rekenkamer helaas niet tijdig zijn aangepast, de uitgangpunten voor de rechtmatigheidsverantwoording en de accountantscontrole wel al besloten liggen in de aanpassingen in de Gemeente- en Provinciewet. Op basis hiervan geeft de accountant geen direct oordeel meer over de rechtmatigheid van alle baten, lasten en balansmutaties in de gehele jaarrekening, zoals tot en met controlejaar 2022 het geval was.

De wettelijke opdracht aan de accountant voor de controle 2023 is daarom ook anders geformuleerd, met een indirect oordeel aan de hand van de verantwoording van het college over rechtmatigheid in de jaarrekening. Dit alles met uitzondering van het oordeel over de specifieke uitkeringen, aangezien het directe oordeel van de accountant hier wel gegeven wordt. Het BBV en BADO zullen -na nader overleg met de Algemene Rekenkamer- alsnog aangepast gaan worden gedurende dit kalenderjaar.

Toelichting bij de rechtmatigheidsverantwoording

Overzicht bevindingen

De rechtmatigheidsverantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door de raad bepaald en bedraagt 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 18,807 mln. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2023 van de Commissie BBV van november 2023.

Het grootste deel van de onrechtmatigheden wordt als acceptabel aangemerkt op basis van de toets aan de aanvullende criteria uit de financiële verordening. Zie daarvoor ook de nadere analyse op de begrotingsrechtmatigheid verderop in deze toelichting. De niet-acceptabele onrechtmatigheden zijn in totaal € 2,849 mln. en passen binnen de grens van € 18,807 mln.

In onderstaande tabel zijn alle materiële onrechtmatigheden verantwoord, uitgesplitst naar de 3 criteria waarop getoetst wordt. Er is sprake van een materiële bevinding bij een omvang van minimaal € 0,275 mln.

Begrotingscriterium	Overschrijding lasten programma's (of indien van toepassing een ander door de gemeenteraad vastgesteld autorisatieniveau)	€ 15,577 mln.
	Overschrijding investeringsbudgetten (kredieten)	€ 0 mln.
	Ongeautoriseerde reservemutaties	€ 0 mln.
	Overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of te laat aan de gemeenteraad zijn gemeld	€ 0 mln.
	<i>Totaal begrotingsonrechtmatigheden</i>	<i>€ 15,577 mln.</i>
	Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden (van onderdeel 1 en 2) dat past binnen het door de raad vastgestelde beleid en daarmee als acceptabel is geïnd	€ 14,784 mln.
	Resterend saldo begrotingsonrechtmatigheden	€ 0,793 mln.

Voorwaardencriterium	Inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed	€ 1,912 mln.
M&O criterium	Terugvorderingen uitkeringsdebiteuren	€ 0,144 mln.

Analyse begrotingsrechtmatigheid begrotingsafwijkingen

Hierna zijn de begrotingsonrechtmatigheden gespecificeerd naar programma:

Begrotingsafwijking	Overschrijding lasten programma's
Programma 2	€ 5,1 mln.
Programma 4	€ 0,5 mln.
Programma 5	€ 1,7 mln.
Programma 6	€ 3,2 mln.
Programma 7	€ 5,1 mln.
Totaal	€ 15,6 mln.

In de toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening is een analyse gemaakt van de afwijkingen tussen de begroting na wijziging en het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening (artikel 28, onderdeel a BBV). Bij deze analyse zijn afwijkingen als acceptabel aangemerkt in de volgende situaties:

- Er is sprake van een overschrijding waarbij direct gerelateerde inkomsten de overschrijding compenseren.
- Er is sprake van een overschrijding op een open-einde regeling.
- De overschrijding is geautoriseerd door middel van de vaststelling van een tussentijdse rapportage.

Van het totale bedrag aan overschrijdingen van € 15,6 mln. is € 14,8 mln. acceptabel op basis van bovenstaande criteria.

Analyse begrotingsrechtmatigheid investeringskredieten

Wij hebben de investeringskredieten en de uitputting hiervan beoordeeld. De investeringen hebben plaatsgevonden binnen de hiervoor door de raad geautoriseerde kredieten en zijn daarmee rechtmatig tot stand gekomen.

Analyse begrotingsrechtmatigheid reservemutaties

De begrotingsafwijkingen bij de reserves worden in de jaarrekening nader toegelicht op individueel niveau. Het betreft onder meer de begrotingsafwijkingen bij de egalisatiereserves en de reserve overloop. Het college is gemandateerd om deze stortingen en onttrekkingen te verrichten waarmee geen sprake is van ongeautoriseerde afwijkingen. Daarmee passen alle afwijkingen binnen het door de Raad vastgestelde beleid.

Om toekomstig nog beter aan de begrotingsrechtmatigheid te kunnen voldoen zal het voorzichtigheidsprincipe minder zwaar moeten worden toegepast. Hier zal in 2024 extra aandacht voor zijn bij de 1^e en 2^e bestuursrapportage.

Analyse rechtmatigheid voorwaardencriterium

De geconstateerde onrechtmatigheid ten aanzien van het voorwaardencriterium heeft volledig betrekking op inkopen die ten onrechte niet Europees zijn aanbesteed.

De totale onrechtmatigheid op de Europese aanbestedingen bedraagt **€ 1,9 mln.**

Deze valt uiteen in:

- Nieuwe onrechtmatigheden voor een bedrag van € 0,4 mln.
- Vijf van de zes opdrachten betrof inhuur personeel. Voor de inhuur van personeel wordt veelal niet de procedure gevolgd waarbij eerst een uitvraag gedaan moet worden bij onze raamcontractanten. En wanneer de procedure wel is gevolgd is dit vaak niet aantoonbaar te maken vanwege een onvolledig dossier.
De overige bevinding betrof een crediteur waarbij wij al jaren een opdracht hebben uitstaan die niet volgens de juiste procedure is aanbesteed.
- Nieuwe onrechtmatigheid o.b.v. een specifieke bevinding n.a.v. detailcontrole op verleende WMO zorg voor een bedrag van € 0,2 mln. Het betreft verlening van een product waarvoor de leverancier niet de gegunde partij is.
- Doorlooptfouten uit voorgaande jaren voor een bedrag van € 1,3 mln.

Om bovenstaande bevindingen in de toekomst te voorkomen zal Concerncontrol in de tweede helft van 2024 een specifiek onderzoek uitvoeren op de totale verantwoorde inkoop die vallen binnen de Europese aanbestedingswetgeving. Op basis van de aard van de post en de bevindingen in voorgaande jaren zal integraal gekeken worden naar een aantal risicovolle inkoopstromen (o.a. inhuur) en zal samen met team inkoop een verbeterplan worden opgesteld om toekomstige onrechtmatigheden te voorkomen.

Tevens zal ook meteen gekeken worden naar de kosten voor inhuur personeel die onder de Europese aanbestedingsgrens blijven, maar wel binnen de meervoudig onderhandse aanbestedingsgrens, om ook daar te toetsen op rechtmatigheid in het kader van het interne inkoop- en aanbestedingsbeleid.

Analyse rechtmatigheid M&O-criterium

De geconstateerde onrechtmatigheid ten aanzien van het misbruik & oneigenlijk gebruik criterium van **€ 0,1 mln.** heeft volledig betrekking op vorderingen van de gemeente op derden die onterecht een uitkering hebben ontvangen die teruggevorderd wordt.

Gemeente Maastricht heeft ten aanzien van het voorkomen van misbruik & oneigenlijk gebruik voldoende beheersmaatregelen aangebracht om daar waar onterecht uitkeringen aan derden worden verstrekt, deze enerzijds te detecteren en anderzijds ook terug te vorderen. Desondanks schrijft de kadernota rechtmatigheid voor dat vorderingen van deze aard ten alle tijden vermeld moeten worden, vandaar dat deze ook opgenomen zijn in bovenstaand overzicht.

Doelmatigheid en doeltreffendheid

Op 1-1-2023 heeft de gemeenteraad de Verordening onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid gemeente Maastricht vastgesteld, inzake artikel 213a onderzoeken (Gemeentewet). In 2023 is de concerncontroller gestart met het opstellen van een onderzoeksplan met potentiële thema's voor de 213a onderzoeken, middels verkennende ambtelijke en bestuurlijke gesprekken. Uitgangspunt is hierbij om te komen tot gedragen thema's die, in het kader van leren en verbeteren, van toegevoegde waarde zijn voor het verder 'in control' komen van de gemeentelijke organisatie.

Dit heeft er onder andere toe geleid dat er een 'Onderzoeksplan 213a; onderzoeken naar de doelmatigheid en doeltreffendheid 2024' zal worden vastgesteld door het college, op voorstel van de concerncontroller. Concreet betekent dit dat er twee onderzoeksthema's binnen het Sociaal Domein zullen worden uitgevoerd. Dit onderzoeksthema is afgestemd met de verantwoordelijk portefeuillehouder onderzoeken doelmatigheid/doeltreffendheid en de inhoudelijke portefeuillehouder.

Eind 2023 heeft reeds een succesvolle aftrap van dit onderzoek plaatsgevonden samen met een delegatie vanuit het management en medewerkers inzake het te onderzoeken onderwerp: de doeltreffendheid van de splitsing functie consultant Participatie in een aparte functie consultant Inkomen en een aparte functie consultant Werk & Participatie in het kader van de Participatiewet binnen de GR. Dit onderzoek zal in 2024 verder worden uitgewerkt en uitgevoerd. Het tweede

onderzoek betreft het onderzoek naar de wijze waarop kwaliteitseisen zijn vastgelegd in de inkoop jeugdhulp Zuid-Limburg. De uitkomsten van dit onderzoek zullen voor de zomer worden aangeboden aan het college.

Wet open overheid

Inleiding

De Wet open overheid (Woo) is op 1 mei 2022 inwerking getreden als opvolger van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob). De Woo heeft als doel overheidsinformatie meer en beter toegankelijk te maken. In artikel 3.5 (Openbaarheidsparagraaf) van de Woo wordt voorgeschreven dat er in de jaarlijkse verantwoording aandacht wordt besteed aan de beleidsvoornemens inzake de uitvoering van deze wet en verslag wordt gedaan van de uitvoering ervan, mede in relatie tot de beleidsvoornemens.

Bestuursorganen hebben de inspanningsverplichting om zelf te gaan toewerken naar het actief openbaar maken van overheidsdocumenten. In 2023 was er geen wettelijke verplichting tot actieve openbaarmaking van artikel 3.3 lid 1 en 2 van de Woo. De verplichtingen die uit dit artikel voortvloeien voor het actief openbaar maken van de elf informatiecategorieën worden gefaseerd ingevoerd bij Koninklijk Besluit. Organisaties krijgen zo de tijd om de openbaarmaking van deze categorieën in te richten. De landelijke planning van de actief openbaar te maken informatiecategorieën is op dit moment nog niet bekend. Op dit moment krijgen gemeenten de ruimte om ervaring op te doen met de eerste informatiecategorieën waarvan de werkdefinities inmiddels zijn vastgesteld.

In 2023 is landelijk besloten niet verder te gaan met PLOOI (de infrastructuur voor het actief openbaar maken). In plaats daarvan kiest men voor een gefaseerde ontwikkeling, zoveel mogelijk op basis van bestaande oplossingen. In eerste instantie is dit de Woo-index, waarin bestuursorganen de vindplaats van hun actief te openbaren documenten kunnen opnemen.

Realisatie

Met ingang van 1 maart 2023 is er binnen onze organisatie een Woo-coördinator aangesteld. Dit betreft een wettelijke taak. De functie van Woo-coördinator is in het leven geroepen om vragen te beantwoorden over de beschikbaarheid van overheidsinformatie waarnaar de vrager op zoek is. De Woo-coördinator helpt burgers, journalisten en wetenschappers te overzien welke informatie aanwezig is bij het bestuursorgaan, ook als die nog niet openbaar is omdat een beoordeling nog niet heeft plaatsgevonden. Daarnaast is de Woo-coördinator ook behulpzaam aan betrokkenen bij het opstellen van een verzoek om informatie. Zij gaat na welke informatie precies wordt gevraagd en is belast met een actieve voorlichtingsfunctie. Daartoe moet zij heel goed op de hoogte zijn van de informatie, die de organisatie in beheer heeft. De-juridificeren is daarbij van belang. Laagdrempeligheid en klantvriendelijkheid dienen voorop te staan.

Daarnaast is onze organisatie onlangs aangesloten op de bovengenoemde landelijke Woo-index. Deze zogenaamde verwijzindex voorziet in openbaarmaking van de diverse informatiecategorieën. Concreet betekent dit dat de Woo-informatie die al geruime tijd actief vanuit de gemeente openbaar wordt gemaakt nu ook via deze Woo-index terug te vinden is (Raads- en Collegeinformatie, en informatie over Woo-besluiten etc). Zoals opgemerkt wordt stelselmatig (conform wettelijke verplichtingen) gewerkt aan verder uitbreiding van actieve openbaarmaking van gemeentelijke informatie. De Woo-index van de gemeente Maastricht is te vinden via:
https://organisaties.overheid.nl/woo/32664/Gemeente_Maastricht#

Vanuit het belang van openheid en transparantie wordt College- en Raadsinformatie al geruime tijd actief openbaar gemaakt. Recent is daarbij, vooruitlopend op de wettelijke verplichting, ook informatie over de onderwerpen m.b.t. Woo besluiten aan toegevoegd. Iedere maand wordt er aan de Raad een publicatielijst openbaar gemaakt met daarop de onderwerpen van de genomen Woo besluiten. Deze lijst wordt ook kenbaar gemaakt op onze gemeentelijke website. Over het gehele jaar januari t/m december 2023 zijn deze onderwerpen van Woo besluiten openbaar gemaakt. In de recente publicatielijsten wordt 2024 gestaag opgenomen. De publicatielijst van de onderwerpen van de

genomen Woo besluiten zijn terug te vinden op onze gemeentelijke website:
<https://www.gemeentemaastricht.nl/wet-open-overheid>.

Beleid

Zoals hierboven genoemd, zal de verplichting tot actieve openbaarmaking van informatie uit een bepaalde categorie gefaseerd per Koninklijk Besluit plaatsvinden. Landelijk is het voornemen om in 2024 het moment van verplichting te bepalen.

Actieve openbaarmaking wordt volgens deze fasering vóór 2026 stap voor stap landelijk verplicht ingevoerd. Zo dus ook in onze gemeente.

Eind 2023 zijn dan ook al binnen onze organisatie voorbereidingen getroffen om tijdig conform deze fasering de informatiecategorieën te kunnen openbaren. Deze voorbereidingen laten zien dat hierbij inzet en kennis is vereist van diverse gemeentelijke disciplines, waaronder I&A. Inmiddels wordt vanuit een projectmatige aanpak aan de verdere implementatie van de Woo gewerkt. Dit om onder meer klaar te zijn om informatie te openbaren conform de landelijke planning.

Uitgangspunt hierbij is om via de gemeentelijke web omgeving en middels een verwijzindex naar het landelijk Register van Overheidsorganisaties (ROO) de elf informatie categorieën op toegankelijke wijze te ontsluiten.

De ambitie van de Gemeente Maastricht is om binnen de gestelde termijnen te voldoen aan de vereisten van de Woo en hiermee samenhangende wet- en regelgeving. Dit betreft het Woo-ambitieniveau "Basis".

Daar waar wenselijk en mogelijk maakt de Gemeente Maastricht al extra informatie actief openbaar waarvoor openbaarmaking (nog) niet wettelijk is verplicht. Dit betreft het Woo-ambitieniveau "Medium".

Een Woo Proof Gemeente Maastricht wil in 2026:

1. Vanzelfsprekender informatie beschikbaar stellen, met als kernbegrippen: motivatie, communicatie, comfort en in lijn met de privacy en informatiebeveiliging wetgeving.
2. Woo-verzoeken snel en efficiënt behandelen met als kernbegrippen: werkprocessen, termijnen, dossiervorming, ondersteuning en rapportages.
3. Woo-informatie toegankelijk, tijdig en volledig publiceren met als kernbegrippen: processen, data en applicaties.

Hierbij ligt de focus op drie pijlers:

- 1) actieve en passieve openbaarmaking
- 2) adequate inrichting van onze informatiehuishouding en
- 3) bewustwording als verbindend element.

Voor wat betreft de passieve openbaarmaking is het optimalisering van de procedure van openbaarmaking een prioriteit. Niet alleen door te komen tot een duidelijke procesomschrijving die gemeentebreed uniform wordt toegepast bij de afhandeling van Woo-aanvragen, maar ook bewustwording (wat betekent de Woo voor mij als ambtenaar in mijn dagelijkse werk, en wat vraagt de Woo van mij als ik een aanvraag tot openbaarmaking ontvang?) is een belangrijk element. Dit betekent het eenduidig toepassen van werk- en besluitvormingsprocessen welke leiden tot kwalitatieve, publiceerbare resultaten. Ten slotte betekent dit vastgesteld beleid t.a.v. opslag, anonimiseren (lakken), geheimhouding en archivering van informatieobjecten (documenten, memo's, email en app/ sms berichten). Een bewustwordingscampagne (o.a. een wekelijks spreekuur Woo voor ambtenaren) is inmiddels gestart.

Een gemeentelijke handleiding Woo (gebaseerd op de Rijksinstructie en actuele jurisprudentie) wordt op zeer korte termijn aan de gemeentelijke organisatie beschikbaar gesteld, evenals een aanbod om medewerkers een gepaste training te kunnen aanbieden over de Woo.

Weerstandvermogen en risicobeheersing

Deze paragraaf geeft aan hoe robuust de financiële positie van de gemeente is en gaat in op de vraag hoe financiële risico's kunnen worden opgevangen. Voor het beoordelen van deze robuustheid is inzicht nodig in de omvang en de achtergronden van de risico's, waarmee de gemeente geconfronteerd kan worden en de aanwezige weerstandscapaciteit ter dekking van deze risico's. Deze robuustheid wordt als volgt berekend:

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}}$$

De raad heeft in de financiële verordening aangegeven te streven naar een ratio weerstandsvermogen van minimaal 1. Hieronder besteden we eerst aandacht aan de beschikbare weerstandscapaciteit en vervolgens aan de risico-inventarisatie (benodigde weerstandscapaciteit) en ten slotte aan de berekening van de ratio weerstandsvermogen.

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit de financiële middelen en de mogelijkheden waarover de gemeente beschikt om risico's van financiële aard (niet-begrote kosten), die zich onverwacht kunnen voordoen en die van substantiële aard zijn, te kunnen dekken. De weerstandscapaciteit is als volgt opgebouwd:

bedragen x € 1.000	Rekening 2022	Begroting 2023	Rekening 2023
Incidentele weerstandscapaciteit:			
- Algemene reserve incl. vruchtboomfonds	86.810	106.952	108.356
- Onvoorzien incidenteel	-	-	-
- Stille reserves	-	-	-
- Incidentele begrotingsruimte/resultaat	27.182	3.525-	27.484
Structurele weerstandscapaciteit:			
- Onbenutte belastingcapaciteit	4.178	1.060	4.295
- Onvoorzien structureel	-	2.729	-
- Structurele begrotingsruimte	-	4.705	-
Weerstandscapaciteit	118.170	111.921	140.135
Totale lasten (excl. reservemutaties)	563.387	542.593	578.160
Als % van de totale lasten	21%	21%	24%

Algemene reserve inclusief vruchtboomfonds

Voor het opvangen van incidentele financiële tegenvallers is de algemene reserve (inclusief het vruchtboomfonds) de aangewezen post.

Post onvoorzien/risicobuffer

De post onvoorzien is bedoeld om incidentele tegenvallers te dekken. De post risicobuffer dient ter dekking van risico's die manifest worden. Het resterende deel van de post onvoorzien (€ 1,829 mln.) is in de tweede Bestuursrapportage 2023 vrijgevallen ten gunste van de algemene middelen en zit dus in het totale resultaat.

Stille reserves

Stille reserves vormen een onderdeel van de incidentele weerstandscapaciteit voor het waardeverschil tussen actuele marktwaarde en de boekwaarde. Dit geldt alleen als er geen gebruiksnuut meer is voor de gemeente en deze op korte termijn beschikbaar kunnen komen. Voor de gemeente Maastricht is dit niet van toepassing.

Onbenutte belastingcapaciteit

De onbenutte belastingcapaciteit geeft de mogelijkheid weer om extra inkomsten te genereren door belastingen te verhogen. Zij wordt bepaald door de hoogte van drie belangrijkste belastinginkomsten van de gemeente: de afvalstoffenheffing, de rioolrechten en de OZB. De afvalstoffenheffing en rioolrechten zijn volledig kostendekkend, waardoor hier geen onbenutte belastingcapaciteit uit volgt. De onbenutte belastingcapaciteit van de OZB is zo groot als het verschil tussen het gehanteerde tarief

en het tarief dat de gemeente zou moeten rekenen als het een 'artikel 12 gemeente' zou zijn. Deze onderdelen samen resulteren in een totale onbenutte belastingcapaciteit van € 4,295 mln.

Begrotingsruimte (incidenteel/structureel)

Als de begroting en de meerjarenraming structureel sluit met een positief saldo, is er sprake van begrotingsruimte die kan worden ingezet voor het opvangen van structurele financiële tegenvallers. Eventuele overige ruimte kan worden aangemerkt als incidentele begrotingsruimte. Het gerealiseerde resultaat over het boekjaar kan worden aangemerkt als incidentele weerstandscapaciteit.

Risico-inventarisatie

Voor het risicobegrip is uitgegaan van de volgende, in het kader van strategisch integraal risicomanagement algemeen gebruikte, omschrijving: 'een onzekere gebeurtenis die negatieve effecten (schade) kan hebben op de realisatie van de beleidsdoelstellingen c.q. de totstandkoming van de vastgestelde producten en diensten van een organisatie'. Dit risicobegrip omvat dus ook de niet-materiële risico's en ook de risico's waarvan verondersteld wordt dat hier adequate beheersmaatregelen voor zijn getroffen. Een breed risicobegrip stelt ons beter in staat te beoordelen of er sprake is van beheerste bedrijfsprocessen in brede zin en maakt het mogelijk gericht verbeteringen door te voeren.

In deze paragraaf worden risico's opgenomen waarvan de financiële consequenties nog niet (volledig) in de begroting zijn verwerkt. De vorderingen op dubieuze debiteuren worden niet als risico opgenomen in deze paragraaf, omdat hiervoor voorzieningen moeten worden getroffen. Voor het overgrote deel betreft het de uit de programmabegroting 2024 en bestuursrapportages 2023 bekende risico's. Waar nodig zijn deze geactualiseerd. In deze paragraaf worden alleen die risico's opgenomen die een dusdanige omvang hebben dat ze materieel zijn in verhouding tot ons totale begrotingsaldo.

Nummer	Omschrijving	Schatting maximale omvang risico	Kans op voordoen risico	Schatting verwachte omvang risico
1	Risico's in het gemeentefonds	PM	PM	PM
2	Specifieke risico's Sociaal Domein	80.000.000	10%	8.000.000
3	BUIG	70.000.000	10%	7.000.000
4	Wom Belvedere	-	0%	-
4	MTB	PM	PM	PM
5	Grondexploitatie	13.070.000	100%	13.070.000
6	Risico's van cofinanciering	306.700	30%	92.010
7	Fiscale risico's	PM	PM	PM
8	Garantstelling investering sportverenigingen	40.000	30%	12.000
9	Juridische procedures	4.361.000	50%	2.180.500
10	Stelpost Jeugd hervormingsagenda	4.037.000	30%	1.211.100
11	Omgevingswet	725.000	30%	217.500
12	Energiecontract	2.000.000	70%	1.400.000
13	Tram Maastricht-Hasselt	19.600.000	PM	PM
14	Eigen risico claims	2.000.000	10%	200.000
15	SOME en realisatie Plan van Transformatie	PM	PM	PM
16	Stikstof in relatie tot beschermde natuurgebieden (voormalig PAS)	PM	PM	PM
17	Business case parkeren/scanauto	-	0%	-
18	Corona	PM	PM	PM
19	Verlofsparen	PM	PM	PM
20	Arbitrage verbouwing MECC	PM	PM	PM
21	Transportschaarste hoogspanningsnetwerk	PM	PM	PM
22	Balans Wlz en Wmo	PM	PM	PM
23	Persoonsgebonden budget maatwerkdienstverlening Wmo en Jeugd	1.368.000	70%	957.600
24	Parkeerbelastingen	1.400.000	70%	980.000
25	LPO (Loon- en prijsontwikkeling) Jeugd	910.000	70%	637.000
26	Kunstgrasveld De Geusselt	PM	PM	PM
27	Arbeidsmarktcrapte Huishoudelijke hulp	2.800.000	70%	1.960.000
Totaal				37.917.710

De hiervoor vermelde risico's worden hierna toegelicht.

Ad 1. Risico's in het gemeentefonds

Tot en met 2025 geldt voor de groei (accres) van het gemeentefonds de methode dat wanneer de rijksuitgaven stijgen, het gemeentefonds evenredig meegroeit. Omgekeerd geldt hetzelfde: dalen de rijksuitgaven als gevolg van bezuinigingen, dan daalt het gemeentefonds evenredig mee. Dit noemen we de trap-op-trap-af-systematiek (ook wel normeringssystematiek). De uiteindelijke uitkering is daardoor niet op voorhand vast te stellen, maar afhankelijk van de gerealiseerde rijksuitgaven. Bovendien leidt de ontwikkeling van de maatstaven (bijvoorbeeld het aantal uitkeringsgerechtigden), waarop de verdeling van het gemeentefonds over alle gemeenten is gebaseerd, tot verdeeleeffecten die niet altijd kunnen worden voorzien. Vanaf 2026 wordt de koppeling met de rijksuitgaven losgelaten en is het de ontwikkeling van het bruto binnenlands product leidend voor de groei van het gemeentefonds.

Daarnaast heeft het Rijk een nieuwe verdeling van het gemeentefonds doorgevoerd per 1 januari 2023 waarbij de herverdeeleeffecten voor de eerste drie jaren gemaximeerd zijn. Maastricht is een voordeelgemeente (plusminus € 117 per inwoner) en het maximale effect is € 37,50. Voor 2026 en verder houdt het Rijk nog altijd het maximale effect van € 37,50 aan. Bij de evaluatie van het herverdeelmodel kan dit wijzigen. Tot die tijd is er onzekerheid over de hoogte.

Ook blijft onduidelijk wat de kabinetsplannen worden waarbij er raakvlak is met het gemeentefonds. De huidige kabinetsplannen lopen tot en met 2025 en het zal met name van het nieuw te vormen kabinet afhangen welke maatregelen van de potentiële rijksbezuinigingen daadwerkelijk worden doorgevoerd.

Het terugdraaien van de opschalingskorting vanaf 2026 en (ter compensatie) een eenmalige uitname in 2025 worden in de toekomstige P&C producten met meerjarige effecten opgenomen.

Schatting maximale omvang risico	A	PM
Kans op voordoen (0-10-30-50-70-100%)	B	PM
Schatting verwachte omvang risico	C (= AxB)	PM

Ad 2. Specifieke risico's Sociaal Domein

Open einde regelingen

De gemeente Maastricht kent een aantal regelingen (onder andere Leerlingenvervoer, WMO, Jeugdzorg, Participatiewet – inkomen (bijstand en bijzondere bijstand), loonkostensubsidies, armoedebeleid, Veilig Thuis, e.a. met een zogenaamd open-eindkarakter. Op een openeinderegeling kan altijd een beroep worden gedaan als de aanvrager aan de regels voldoet. De hoogte van geraamde budgetten kan dan geen reden zijn tot weigering van de aanvraag. Het gaat om grote budgetten, samen meer dan € 150 mln. Een vraagtoename van 1% kan dan al een tegenvaller opleveren van € 1,5 mln. Hierop vindt maandelijks monitoring plaats, waarbij de prognoses ook steeds scherper worden, echter het blijft complex om dit te prognosticeren.

Schatting maximale omvang risico	A	€ 80 mln.
Kans op voordoen (0-10-30-50-70-100%)	B	10%
Schatting verwachte omvang risico	C (= AxB)	€ 8 mln.

Onzekerheid ontvangen rijks gelden

Veel budgetten zijn gekoppeld aan te ontvangen rijks gelden. Die worden over de gemeenten verdeeld met bepaalde verdeelmodellen, verdeelsleutels. Die verdeelmodellen worden nogal eens gewijzigd. Dat kan onze gemeente dan meevallers maar ook tegenvallers opleveren. Hier kan het gaan om tonnen tot miljoenen euro's. Dit is een gemeentebreed issue. Specifiek voor het Sociaal domein gaat het hier voornamelijk over Rijks gelden t.a.v. de uitkeringen en Beschermd wonen.

Schatting maximale omvang risico	A	PM
Kans op voordoen (0-10-30-50-70-100%)	B	PM
Schatting verwachte omvang risico	C (= AxB)	PM

Ad 3. BUIG

De herverdeling specifieke uitkering BUIG, die in de begroting als risico is benoemd, leidt concreet voor de BUIG-baten tot een probleem. Voor de verdeling van de rijksmiddelen BUIG over de

gemeenten is er een nieuw verdeelmodel ingevoerd. De rijksbijdrage voor Maastricht daalt daardoor van ca € 71,000 mln. naar € 67,500 mln., een nadeel van € 3,500 mln. vanaf 2024. We hebben voorgesteld om dit nog niet structureel in de begroting te verwerken vanaf 2025 omdat het verdeelmodel telkens weer wijzigt. Dat kan zich ook weer voordoen in 2025. Verder kunnen er nog mutaties komen in het macrobudget, hetgeen voor Maastricht meestal ook grote gevolgen heeft. Op deze bedragen is een kleine procentuele verandering al gauw enkele tot vele tonnen. Er is dus nog wel een behoorlijk risico. Er is een gerede kans dat er ook vanaf 2025 nadelen zijn.

Schatting maximale omvang risico	A	€ 70 mln.
Kans op voordoen (0-10-30-50-70-100%)	B	10%
Schatting verwachte omvang risico	C (= AxB)	€ 7 mln.

Ad 4. Verbonden partijen

De verbonden partijen (bestuurlijk én financieel belang) worden ingedeeld in: deelnemingen, publieke private samenwerking (meestal stichtingen) en gemeenschappelijke regelingen. Hierna worden de risico's van gemeenschappelijke regelingen in het algemeen en een aantal verbonden partijen specifiek nader toegelicht.

Verbonden partijen

Van een gemeenschappelijke regeling is sprake als het bestuur van twee of meerdere gemeenten of andere publiekrechtelijke overheidslichamen samen een gemeenschappelijke regeling treffen ter behartiging van een of meer belangen van die gemeenten. Het algemene risico is dat een meerderheid van de gemeenten een besluit kan nemen dat afwijkt van een standpunt van de afzonderlijke gemeente.

Daarnaast loopt een individuele gemeente ook specifieke risico's. Te denken valt aan de kosten bij uitreding van een van de deelnemers en het collectief verantwoordelijkheid dragen bij verlies. In de paragraaf verbonden partijen zijn, conform het BBV, alle verbonden partijen waaraan de gemeente Maastricht deelneemt, opgenomen.

WOM Belvédère BV (Maastricht Noord – herijking Belvédère)

In de raad van juni 2013 is de herijking grondexploitatie Belvédère vastgesteld. Deze grex liet over een looptijd van 10 jaren een geprognosticeerde onrendabele top zien in een bandbreedte van ongeveer € 70 tot 80 mln. Een onrendabele top in orde van grootte waarvan ook reeds sprake was bij de start van het project in 2004. De geprognosticeerde onrendabele top is verklaarbaar in relatie tot de diepgang van de opgave waar we voor staan. Er is een aantal oplossingsrichtingen in beeld gebracht om deze grex beheersbaar te krijgen en te houden. Het MJIP fungeert hierbij als ultiem vangnet. De omvang van deze achtervang is afhankelijk van het verloop van de grondexploitatie en de resultaten van de oplossingsrichtingen. Met de raad is afgesproken dat jaarlijks de stand van zaken wordt geschetst met een actualisatie van de grondexploitatie zodat de planontwikkeling kan worden gemonitord en waar nodig tijdig kan worden bijgestuurd. Dat gebeurt jaarlijks in juni/juli, zo ook recent afgelopen juni voor herijking 2024. Aanvullend op verzoek van de raad, gedaan tijdens de behandeling van de grex 2021, wordt ook jaarlijks de stand van het vangnet vanuit het MJIP inzichtelijk gemaakt.

De onrendabele top heeft zich in de afgelopen jaren via een aantal maatregelen in neerwaartse richting ontwikkeld. Na jaren van extreem lage rente en lage inflatie bracht 2022 echter een kantelpunt ten nadele. Waar in 2021 nog uitgegaan werd van een rekenrente in de grondexploitaties van 1,1% (tot einde looptijd 2030) kenden de jaren 2022 en 2023 een forse rentestijging. Inmiddels dienen we uit te gaan van 3,6%. Deze bijna verdrievoudiging van de rente zorgt voor een forse lastenverzwaring de komende jaren. Daarnaast is ook de inflatie hoog en stijgen de kosten. Hier staat tegenover dat ook de opbrengsten een positieve ontwikkeling doormaken door een hogere huur (als gevolg van indexering) en goede bezettingsgraden. Per saldo zorgen met name de rentelasten voor een verslechtering van het verwachte resultaat. Als gevolg van hiervoor genoemde rente- en prijsontwikkelingen werd de herijking 2023 de onrendabele naar beneden bijgesteld naar € 39,5 mln. Het afgelopen jaar (herijking 2024) is er per saldo weinig verandering gekomen in het resultaat en kan een lichte verbetering van € 0,5 mln. genoteerd worden. Werd vorig jaar nog uitgegaan van een onrendabele top van afgerond € 39,5 mln., dient deze op grond van de huidige verwachtingen bijgesteld te worden naar € 39,0 mln. De ontwikkeling van de onrendabele top is hierbij opgebouwd uit een groot aantal mee- en tegenvallers welke uitvoerig worden toegelicht in het raadsvoorstel "Stand

van zaken programma Belvédère inclusief actualisatie grondexploitatie 2024” zoals in juni aan de raad is aangeboden.

Ook de komende jaren blijft de gebiedsontwikkeling Belvédère een belangrijk speerpunt in de stedelijke ontwikkeling. Majeure opgaven als het Landbouwbelang, Sappi Zuidwest en Sphinx Noord lopen of worden voorbereid. Hierbij zal teruggekeken worden op de afgelopen 10 jaar om zodoende lering te trekken voor de komende periode. Net als 10 jaar geleden zijn ook nu de omstandigheden weer uitdagend. Er dienen zich nieuwe kansen aan, maar er zijn ook de nodige risico's. Een start is gemaakt met het toetsen van de antwoorden van de Sphinx en een nieuw Antwoord van de Sphinx te formuleren: het Aanbod van de Sphinx. Onderzocht zal worden waar de meeste toegevoegde waarde voor de stad gerealiseerd kan worden. Dit uiteraard samen met betrokkenen: de omgeving, de gebruikers in het gebied, de professionals en belangstellenden.

Voorgaande met als doel het op koers te blijven op weg naar 2030, het vooralsnog gemarkeerde einde van de lopende grondexploitaties binnen Belvédère. Op dat moment zal de balans worden opgemaakt en wordt duidelijk in welke mate het financieel vangnet dat jaarlijks opzij wordt gezet, dient te worden aangesproken ter dekking van het saldo van de onrendabele top. Een sterke sturing op inhoud én geld blijft bij deze gebiedsontwikkeling onverkort noodzakelijk.

Schatting maximale omvang risico	A	€ 0 (i.v.m. getroffen verliesvoorziening)
Kans op voordoen (0-10-30-50-70-100%)	B	0%
Schatting verwachte omvang risico	C (= AxB)	€ 0

MTB NV

In het kader van de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) is de gemeente verantwoordelijk voor het realiseren van arbeidsplaatsen voor inwoners met een WSW-indicatie die zijn aangewezen op arbeid onder aangepaste omstandigheden. MTB-regio Maastricht NV is hiervoor de uitvoerende organisatie. Naast de gemeente Maastricht (79%) participeren de gemeenten Eijsden-Margraten (11%) en Meerssen (10%) in de NV. Maastricht vervult mede namens deze gemeenten de opdrachtgeversrol (centrumgemeente) richting MTB.

In verband met de komst van de Participatiewet is de opdracht aan MTB ingaande 2015 aangepast. MTB voert naast de taken in het kader van de WSW ook taken uit in het kader van de Participatiewet. Door de wens van de gemeenten voor een inclusieve arbeidsmarkt, het ontwikkelen van talenten van inwoners, maar ook ingegeven door de krimp van de WSW en het daarmee samenhangende exploitatietekort bij MTB, wordt thans onderzoek gedaan naar een optimalisatie van de totale re-integratieketen, waarbij de rol en taak van MTB nadrukkelijk wordt bekeken als onderdeel van de gehele uitvoeringsketen re-integratie.

Het exploitatietekort moet door de aandeelhoudende gemeenten worden gefinancierd. Het aandeel van de gemeente Maastricht in het structurele tekort van MTB bedraagt circa € 3,3 mln. Dekking hiervan is meerjarig voorzien.

Door de MTB opdrachten te laten uitvoeren in het kader van de Participatiewet blijft het tekort van MTB NV op dit moment onder de met elkaar afgesproken begroting. Maar helder is wel dat er een exploitatietekort is, dat door de drie aandeelhoudende gemeenten wordt gefinancierd uit eigen middelen.

In het onderzoek naar de optimalisatie van de re-integratieketen wordt gezocht hoe een en ander in de toekomst anders kan worden aangepakt, passend bij de actuele wensen van de gemeente in het kader van de inclusieve arbeidsmarkt en het benutten van talenten van inwoners, zonder overigens de rechten van de WSW'ers aan te tasten. Bij het onderzoek worden landelijke ervaringen van soortgelijke gemeente/uitvoeringsorganisatie combinaties meegewogen.

Schatting maximale omvang risico	A	PM
Kans op voordoen (0-10-30-50-70-100%)	B	PM
Schatting verwachte omvang risico	C (= AxB)	PM

Ad 5. Grondexploitaties

Meerjaren Prognose Grond- en Vastgoedexploitaties (MPGV)

Sinds 2013 wordt er jaarlijks bij de jaarrekening de Meerjaren Prognose Grond- en Vastgoedexploitaties (hierna: MPGV) aan de raad aangeboden. De MPGV plaatst niet alleen de gemeentelijke grondexploitaties maar ook de gemeentelijke vastgoedexploitaties in meerjarenperspectief.

Het doel van de MPGV is om op basis van een periodieke risico-inventarisatie een actueel overzicht te verschaffen van alle grond- en vastgoedexploitaties. De MPGV is daarmee meteen een jaarlijks te actualiseren onderbouwing van de benodigde hoogte van de aan te houden algemene bedrijfsreserve dan wel het gemeentebrede weerstandsvermogen. De MPGV geeft een financiële vertaling van het huidige gemeentelijke beleid en werkwijze (programmatisch, parameters, weerstandsvermogen) binnen het economische klimaat en informeert de gemeenteraad, kort gezegd, over:

- de stand van zaken in de grond- en vastgoedexploitaties qua programma, planning en financiën;
- ontwikkelingen in het afgelopen jaar;
- prognoses in meerjarenperspectief per exploitatie en voor de totale portefeuille van de kasstromen en daarmee samenhangende financieringsbehoefte;
- overzicht van de risico's van de grond- en vastgoedexploitaties en mutaties daarin.

Wij verwijzen kortheidshalve naar de MPGV 2023 die gelijktijdig met de jaarstukken 2023 aan de raad is aangeboden.

De Nederlandse economie

Volgens de Augustusraming 2023 (concept Macro Economische Verkenning 2024) van het Centraal Planbureau (CPB), welke is gepubliceerd op 17 augustus 2023 en de Macro Economische Verkenning 2024 van het CPB, gepubliceerd op 19 september 2023 groeit de Nederlandse economie in 2023 met 0,7% en in 2024 met 1,5%. De koopkracht herstelt na eerdere forse daling dankzij stijgende lonen met 1,8% in 2024. Het aantal mensen in armoede blijft door de inkomensondersteunende maatregelen in 2024 gelijk aan 2023 (4,8%). De armoede onder kinderen daalt van 6,2% in 2023 naar 5,1% in 2024. De laatste jaren heeft de Nederlandse economie een aantal grote schokken verrassend goed doorstaan. De coronacrisis, de oorlog in Oekraïne en de energiecrisis, de hoge inflatie en de stijgende rente hadden grote gevolgen voor veel huishoudens en bedrijven, maar de economie als geheel bleek veerkrachtig. Wel kromp de economie licht in de eerste kwartalen van 2023, vooral door dalende uitvoer en consumptie. Voor heel 2023 en ook voor 2024 wordt een magere economische groei verwacht. De inflatie blijft met 3,9% in 2023 en 3,8% in 2024 langer hoog dan eerder werd verwacht.

Doorkijk lopende grondexploitaties

Belangrijke uitgangspunten bij het beoordelen van de resultaten van de grondexploitatie zijn het voorzichtigheidsprincipe (verliezen nemen wanneer ze zich voordoen) en realisatieprincipe (winsten nemen bij voldoende zekerheid van behalen). Deze uitgangspunten hanterend, die overigens voortvloeien uit de notitie 'Grondbeleid in begroting en jaarstukken' van de commissie BBV zorgen bij het beoordelen van de effecten van de economische crisis en de hieruit voortvloeiende stedelijke herprogrammering ervoor dat de afgelopen jaren een substantiële afwaardering en verliesvoorziening met betrekking tot de grondexploitatie heeft plaatsgevonden. Voorts kenmerkt de toekomstige grondexploitatie van de gemeente Maastricht zich door inbreidings- en herstructureringsopgaven welke een beperkter/geen winstpotentieel kennen dan het exploiteren van (grootschalige) uitleggebieden.

De hercalculaties uit de jaarrekening 2023 laten een geprognosticeerd resultaat zien van € 3,9 mln. positief (€ 3,2 mln. contante waarde). Terughoudendheid bij dit resultaat is echter gewenst. Voor de volgende verliesgevende projecten is inmiddels een verliesvoorziening getroffen: Amyberveld, Geusselt, Caberg Malpertuis, Wyck – Palace, Brusselsepoort en Essentterrein.

Genoemd geprognosticeerd resultaat betreft de verwachte winst op de projecten/grondexploitaties Bedrijventerrein Maastricht Zuid en Malberg-herstructurering. De verwachte resultaten op deze projecten dienen gezien te worden in relatie tot de bij deze projecten behorende project specifieke risico's. Conform BBV-voorschriften mogen deze risico's niet in de hercalculaties verwerkt worden,

maar dienen deze apart inzichtelijk gemaakt te worden.

Weerstandsvermogen/algemene reserve

Bij het bepalen van de benodigde weerstandscapaciteit is voor het Bouwgrond in exploitatie plan het worst case scenario per parameter apart doorgekend. Het resultaat per doorrekening is contant gemaakt en vervolgens vermenigvuldigd met een risicofactor. Ten slotte zijn deze bedragen bij elkaar opgeteld om tot de benodigde weerstandscapaciteit te komen.

Voor de private initiatieven, de bouwprojecten, de overige plannen Ontwikkeling, de deelnemingen en de Vastgoedportefeuille, is de benodigde weerstandscapaciteit gelijk aan het resultaat van het reële scenario c.q. de reële risico-inschatting.

In de onderstaande tabel zijn de resultaten van het benodigde weerstandscapaciteit per 1 januari 2024 opgenomen en eveneens de benodigde weerstandscapaciteit van 2023.

	Resultaten risicoanalyse / Reële scenario (CW) 2024	Benodigde weerstands- capaciteit (CW) 2024	Benodigde weerstands- capaciteit (CW) 2023 (MPGV2022)
Bouwgrond in exploitatie (BIE)	3.236.719	4.734.105	4.727.522
Private initiatieven	-205.000 +PM	205.000 + PM	220.000 + PM
Bouwprojecten	0	4.484.833 + PM	376.514
Overige plannen Ontwikkeling	-605.000 + PM	605.000 + PM	449.000 + PM
Deelnemingen (incl. Belvedere):	-30,7 mln. + PM	30,7 mln. + PM	31,0 mln. + PM
Vastgoedportefeuille:	-1.039.405 + PM	1.039.405 + PM	743.500 + PM
TOTAAL	- 29,31 mln. + PM	41,77 mln. + PM	37,52 mln. + PM

In de nota algemene reserve Beleid en Ontwikkeling en weerstandsvermogen grond- en vastgoedexploitaties (vastgesteld op 31 maart 2015) is weergegeven hoe het benodigd weerstandsvermogen bepaald wordt. In de MPGV is de benodigde weerstandscapaciteit van de grond- en vastgoedexploitaties berekend aan de hand van de uitgangspunten zoals die in de betreffende nota zijn vastgesteld, waarbij de parameters en risicofactoren zijn geactualiseerd (zie MPGV 2023). Het verschil in benodigde weerstandscapaciteit wordt uitgebreid toegelicht in de MPGV welke ieder jaar bij de jaarrekening aan de raad wordt aangeboden en toegelicht.

De benodigde weerstandscapaciteit is bepaald op € 41,77 mln. Vanwege de eigen dekking van de WOM, de getroffen verliesvoorziening en de gemeentelijke achtervang is kwantificering van de WOM Belvedere niet nodig (€ 30,7 mln.). Echter is elders in de MPGV opgenomen dat er een risico resteert voor de WOM dat niet in de contante waarde van € 30,7 mln. is meegenomen. Dit is € 2 mln. + PM. Dus is de benodigde weerstandscapaciteit in totaal € 41,77 mln. minus € 30,7 mln. plus € 2 mln. oftewel € 13,07 mln..

Schatting maximale omvang risico	A	€ 13,07 mln.
Kans op voordoen (0-10-30-50-70-100%)	B	100%
Schatting verwachte omvang risico	C (= AxB)	€ 13,07 mln.

Ad 6. Risico's van cofinanciering

Daar waar de projecten gedekt worden door middel van cofinanciering loopt de gemeente het risico dat zij, als gevolg van subsidievoorschriften, pas achteraf geconfronteerd wordt met lagere subsidiebijdragen dan oorspronkelijk was voorzien. Van een dergelijke cofinanciering is bijvoorbeeld sprake bij alle EU-projecten.

Schatting maximale omvang risico	A	€ 0,307 mln.
Kans op voordoen (0-10-30-50-70-100%)	B	30%
Schatting verwachte omvang risico	C (= AxB)	€ 0,092 mln.

Ad 7. Fiscale risico's

De gemeente Maastricht wordt - mede door veranderingen in wet- en regelgeving - geconfronteerd met een aantal risico's/onzekerheden op fiscaal gebied, waaronder:

Vennootschapsbelasting (reclame-inkomsten)

Met ingang van 2016 is de vennootschapsbelastingplicht voor overheidsondernemingen in werking getreden. Ten aanzien van de reclame-inkomsten heeft de belastingdienst een ander standpunt ingenomen dan gemeenten. Om deze extra lasten op te vangen zijn al enkele jaren middelen opgenomen in de begroting, welke bovendien bij de 1e Bestuursrapportage 2023 structureel zijn opgehoogd vanwege hogere belastbare (reclame)winsten. Vooralsnog is niet duidelijk of die middelen volledig toereikend zullen zijn, aangezien er inmiddels een aantal fiscale beroepsprocedures lopen. De gemeente Maastricht heeft zich gevoegd bij deze procedures.

Btw sport

De bestaande btw-sportvrijstelling is per 2019 uitgebreid als gevolg van Europese jurisprudentie. De dienstverlening van gemeenten die bestaat uit het geven van gelegenheid tot sportbeoefening is daarmee vrijgesteld van de heffing van btw. Een tijdelijke specifieke uitkering voorzag t/m 2023 in een (gedeeltelijke) compensatie voor het wegvallen van het recht op btw-af trek. Voor 2024 en 2025 is de regeling in aangepaste vorm gecontinueerd, waarbij er in lijn met eerdere jaren een plafond van toepassing is.

Schatting maximale omvang risico	A	PM
Kans op voordoen (0-10-30-50-70-100%)	B	PM
Schatting verwachte omvang risico	C (= AxB)	PM

Ad 8. Garantstellingen investeringen sportverenigingen

In 2019 zijn beleidsregels vastgesteld voor de versterking van garantstellingen aan amateursportverenigingen. Het is voor verenigingen mogelijk om een aanvraag hiervoor in te dienen. Het maximale bedrag dat sportverenigingen aan gemeentelijke garantstelling kunnen ontvangen bedraagt per vereniging € 100.000. Er is één lopende garantstelling voor Kimbria Racket Club ter hoogte van € 40.000. Deze borgtocht geldt tot en met 31 juli 2034.

Schatting maximale omvang risico	A	€ 0,040 mln.
Kans op voordoen (0-10-30-50-70-100%)	B	30%
Schatting verwachte omvang risico	C (= AxB)	€ 0,012 mln.

Ad 9. Juridische risico's

De gemeente neemt vanuit haar publieke taak en verantwoordelijkheid deel aan het bestuursrechtelijk/maatschappelijke verkeer. De bestuursorganen van de gemeente nemen uiteenlopende besluiten, zoals het verlenen of weigeren van een vergunning of subsidie, het nemen van een handhavingsbesluit of het vaststellen van een plan, verordening of beleid. Daarnaast verricht de gemeente als rechtspersoon ook privaatrechtelijk diverse handelingen en gedragingen, bijvoorbeeld als eigenaar van grond of bij het aangaan van overeenkomsten, als werkgever of als beheerder van gebouwen of de openbare ruimte, als inkoper van producten en diensten. Al deze besluiten en handelingen worden genomen met de beste bedoelingen. Dit neemt niet weg dat genomen besluiten soms de eindstreep niet halen, omdat zij worden herroepen of vernietigd. Ook andere handelingen of gedragingen kunnen schade tot gevolg hebben. Denk aan planschade, nadeelcompensatie, het geven van onjuiste inlichtingen, gebrekkig onderhoud van de openbare weg of een dienstauto die een aanrijding heeft. Teneinde eventuele aansprakelijkheid voor schade zoveel mogelijk af te dekken (op een verzekerings- en risicoteknisch zo aanvaardbare mogelijke manier te beheersen), heeft de gemeente de nodige maatregelen en voorzieningen getroffen. Maar niet alle risico's zijn te voorzien.

Schatting maximale omvang risico	A	€ 4,361 mln.
Kans op voordoen (0-10-30-50-70-100%)	B	50%
Schatting verwachte omvang risico	C (= AxB)	€ 2,181 mln.

Ad 10. Stelpost Hervormingsagenda Jeugd

Eind juni hebben gemeenten en Rijk een akkoord bereikt over de Hervormingsagenda Jeugd. Deze landelijke hervormingsagenda bevat maatregelen om de jeugdhulp te verbeteren en financieel houdbaar te maken. De eerder voorgenomen bezuiniging op de jeugdzorg van ruim € 500 miljoen euro in 2025 gaat niet door. Het demissionaire kabinet heeft dat vastgelegd in de Voorjaarsnota 2024. Vanaf 2026 staat er nog wel een bezuiniging van € 511 mln. in de Rijksbegroting. Het is aan een nieuw kabinet om dit door te zetten of niet. In de Voorjaarsnota 2024 kondigt het kabinet aan een eigen bijdrage voor jeugdhulp te willen invoeren als structurele dekking voor een bezuiniging van € 511 mln. Het kabinet wil dat dit voorstel al in 2026 van kracht is.

Voor de jaren 2025 en daarna zien we nog de volgende risico's:

1. De overheveling van de bij het Rijk gereserveerde extra middelen voor 2026 e.v. zijn mede afhankelijk van de voortgang van de uitvoering van de Hervormingsagenda en de toets die een landelijke financiële commissie periodiek gaat uitvoeren. Hoe dit precies vorm gaat krijgen is nog onduidelijk. In onze meerjarenbegroting gaan we er vooralsnog vanuit dat deze middelen volledig worden overgeheveld naar gemeenten.
2. Een deel van de maatregelen in de Hervormingsagenda worden door het Rijk uitgevoerd. Hiervoor zijn wetswijzigingen nodig. Het Rijk stelt zich verantwoordelijk voor het realiseren van de landelijke besparingen die hiermee samenhangen. Het risico bestaat erin dat het deel dat we voor Maastricht aan besparing ramen niet helemaal gerealiseerd wordt.

Schatting maximale omvang risico	A	€ 4,037 mln.
Kans op voordoen (0-10-30-50-70-100%)	B	30%
Schatting verwachte omvang risico	C (= AxB)	€ 1,211 mln.

Ad 11. Omgevingswet

Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet ingegaan. Een grootschalige landelijke wetswijziging in het omgevingsrecht, die wijzigingen aanbrengt aan de (wettelijke) procedures, instrumenten, software en legessystematiek, en daarmee ook invloed heeft op de benodigde capaciteit.

Het uitgangspunt van het Rijk is een kostenneutrale uitvoering van de Omgevingswet, maar dit zal zeker in de eerste jaren niet mogelijk zijn. Dit bleek ook uit het Integraal Financieel Beeld Omgevingswet, waarin specialisten in opdracht van het Rijk de financiële gevolgen van de Omgevingswet onderzocht hebben. Mede op basis van dit rapport heeft het Rijk toegezegd om tot en met 2025 een jaarlijkse financiële bijdrage te geven aan de gemeenten, voor de uitvoering van de Omgevingswet. Vertrouwend op deze toezegging en de eerder gehanteerde verdeelsleutel voor de verdeling van de compensatie in de jaren 2022 en 2023, schatten wij vooralsnog in instaat te zijn de uitvoeringskosten met deze incidentele gelden te dekken tot en met 2025. In de loop naar de begroting van 2025 en 2026 zal opnieuw bekeken moeten worden welke structurele kosten er overblijven en hoe daar financiële dekking voor te vinden is.

Schatting maximale omvang risico	A	€ 0,725 mln. jaarlijks
Kans op voordoen (0-10-30-50-70-100%)	B	30%
Schatting verwachte omvang risico	C (= AxB)	€ 0,218 mln.

Ad 12. Energiecontract

De oorlogen in Oekraïne en recenter Israël brengen nog steeds veel onzekerheid met zich mee. De economische gevolgen zien we terug in hoge energieprijzen. Het financiële beeld fluctueert dan ook sterk. In 2023 zijn de energiekosten enorm gestegen ten opzichte van 2022 (250%). In 2024 dalen de leveringstarieven en stijgen de netwerkkosten (gas 5%, elektriciteit 41%). De belastingen voor gas stijgen met 19%, voor elektriciteit dalen deze met 14% in 2024. De totale energiekosten blijven hoog ten opzichte van 2022, maar de verwachte kosten dalen in 2024 met 40% (ten opzichte van 2023).

Schatting maximale omvang risico	A	€ 2 mln.
Kans op voordoen (0-10-30-50-70-100%)	B	70%
Schatting verwachte omvang risico	C (= AxB)	€ 1,4 mln.

Ad 13. Tram Maastricht-Hasselt

In mei 2022 deelde Vlaams minister Peeters mede dat de Vlaamse regering heeft besloten te stoppen met het tramproject en in te zetten op een elektrische trambus tussen Maastricht en Hasselt. Op 10 juni 2022 volgde het formeel besluit hierover van de Vlaamse regering. Aan Nederlandse zijde is voor € 22,6 mln. in het tramproject geïnvesteerd. Van Nederlandse zijde is aangegeven dat ervan uit gegaan wordt dat de Vlaamse regering hiermee rekening is gehouden toen eenzijdig het besluit werd genomen om te stoppen met het project.

De Vlaamse regering heeft toegezegd het dossier snel en zorgvuldig te willen afronden waarna weer verder gepraat zou kunnen worden over verbetering van het grensoverschrijdend openbaar vervoer. In dit kader heeft medio 2022 een boekenonderzoek plaatsgevonden ter beoordeling van: de hoogte van het bedrag; of de kosten tram gerelateerd zijn en of hetgeen is uitgevoerd ten laste van het trambudget ook dienstbaar is respectievelijk kan zijn voor andere doeleinden. Over de uitkomsten en resultaten van het boekenonderzoek is geen informatie beschikbaar gekomen.

Vanwege het verder uitblijven van enige actie rondom de afhandeling van het dossier van Vlaamse zijde is meerdere malen aangedrongen op spoedige afhandeling. Aan de Vlaamse regering is gevraagd om snel met constructieve voorstellen te komen. Dit omdat er anders geen andere mogelijkheid rest dan om het dossier op een andere manier af te sluiten (de juridische benadering).

In juli 2023 heeft bestuurlijk overleg plaatsgevonden. Tijdens dit overleg zijn de wederzijdse standpunten nogmaals toegelicht. Van Nederlandse zijde is aangegeven een bevredigend voorstel tegemoet te willen zien rondom de kostenpost van € 22,6 miljoen. Van Vlaamse zijde werd de schade-eis betwist. Wel is conform verzoek van de Nederlandse partijen door Vlaanderen € 3 mln. overgemaakt. Dit betreft de terugbetaling van de door Nederlandse partijen eerder aan Vlaanderen betaalde schadevergoeding als gevolg van het inkorten van het tramtracé van het Centraal Station naar Mosae Forum. Overeengekomen was dat dit bedrag terugbetaald zou worden als de tram niet gerealiseerd zou worden. Met deze terugbetaling van € 3 mln. daalt de kostenpost naar € 19,6 mln.

Hoewel er vanuit Nederlandse zijde meerdere pogingen zijn gedaan om te komen tot een minnelijke oplossing, heeft dit geen bevredigende oplossing opgeleverd. Dit zorgt ervoor dat vanuit Nederlandse zijde formele stappen genomen moesten worden. Daar ook uit de bespreking van het geschil in de Bestuurlijke Werkgroep (conform artikel 12 van de kaderovereenkomst) geen overeenkomst is gekomen, restte de Nederlandse partijen niet anders om zich overeenkomstig het bepaalde in de Kaderovereenkomst te wenden tot de Nederlandse rechter. Daartoe is op 4 maart 2024 besloten. Daarnaast blijven de Nederlandse partijen open staan voor een minnelijke oplossing.

Schatting maximale omvang risico	A	€ 19,6 mln.
Kans op voordoen (0-10-30-50-70-100%)	B	PM
Schatting verwachte omvang risico	C (= AxB)	PM

Ad 14. Eigen risico claims

De gemeente is vanaf 2015 eigenrisicodragers voor aansprakelijkheidsclaims. De oorspronkelijk betaalde premie wordt vanaf 2015 gereserveerd. Schadebedragen groter dan € 0,075 mln. worden uit deze reserve betaald of indien deze leeg is uit de post onvoorzien. Tot op heden zijn er geen claims ingediend en bekostigd uit de reserve. Incidenteel is geld onttrokken om invulling te geven aan de stelpost 'incidentele dekking' om de begroting sluitend te maken. Per 31 december 2022 zit er ruim € 0,8 mln. in de reserve. In de afgelopen twee decennia is het niet voorgekomen dat we een "groot" verzoek hebben binnengekregen. Als groot kwantificeren we € 2 mln. en de kans hierop achten we bijzonder klein: 10%. Op die manier komen we tot de volgende risico-inschatting.

Schatting maximale omvang risico	A	€ 2 mln.
Kans op voordoen (0-10-30-50-70-100%)	B	10%
Schatting verwachte omvang risico	C (= AxB)	€ 0,2 mln.

Ad 15. SOME en realisatie Plan van Transformatie

De liquidatie van SOME is in gang gezet en zal zijn afloop in 2024 kennen. De lening is destijds in 2021 bij de jaarrekening afgeboekt. Er blijft een zeer beperkt risico over, namelijk de kosten die voortkomen uit de liquidatie van Some. De apparaatskosten voor 2024 en eventueel 2025 worden afgedekt uit de beschikbare budgetten voortkomend uit het raadsbesluit 2021.

Schatting maximale omvang risico	A	PM
Kans op voordoen (0-10-30-50-70-100%)	B	PM
Schatting verwachte omvang risico	C (= AxB)	PM

Ad 16. Stikstof in relatie tot beschermde natuurgebieden (voormalig PAS)

In de MPG 2023 worden de genoemde projecten uitgewerkt. Dit betekent dat de financiële consequenties van de risico's stikstof indien aan de orde worden doorgerekend in het benodigd weerstandsvermogen ten behoeve van grond- en vastgoedexploitaties genoemd in de MPG 2023. Zie voor de overall risicotekst en -duiding nummer 5 Grondexploitaties.

- BT Maastricht Zuid betreft een Grondexploitatie en staat opgenomen onder Hoofdstuk 2 Bouwgronden In Exploitatie. De risico's voor dit project bedragen ruim € 2,3 mln. In dit bedrag is onder andere rekening gehouden met het risico stikstof. Daarnaast wordt ook rekening gehouden met de risico's netcongestie, Didam, Criteria en de locatie coffeecorner.
- Landbouwbelaag is een onderdeel van Belvédère en wordt nader uitgewerkt in hoofdstuk 6 Deelnemingen in de MPG 2023. Bij het project Landbouwbelaag is het risico stikstof niet aan de orde.
- Limmel aan de Maas (TREGA) betreft een project in ontwikkeling (nog geen vastgestelde grondexploitatie) en is opgenomen in Hoofdstuk 5 van de MPG onder Overige projecten Ontwikkeling. In de risicoanalyse van dit project is ook rekening gehouden met het risico stikstof. Echter op dit moment is het nog te prematuur om hieraan een bedrag te koppelen. Op het moment dat dit project door de raad wordt vastgesteld als grondexploitatie, zal ook het risico stikstof worden gekwantificeerd in de risicoanalyse.

Schatting maximale omvang risico	A	PM
Kans op voordoen (0-10-30-50-70-100%)	B	PM
Schatting verwachte omvang risico	C (= AxB)	PM

Ad 17. Business case parkeren/scanauto

Eind 2021 is gerapporteerd aan college en raad dat de aanbesteding van de scanauto niet kon worden gegund. Hierdoor ontstond een vertraging tot 1-4-2023 vanwege het opnieuw in de markt zetten van een aanbesteding. Ook deze tweede aanbesteding heeft niet tot een gunning geleid. Inmiddels is tot een derde aanbesteding besloten. Definitieve gunning wordt verwacht uiterlijk 1 september 2024 waarna de implementatie start en de scanauto uiterlijk 1 december 2024 live gaat. De scanauto is voor het jaar 2024 bijgesteld en dus vanaf 2025 een mogelijk financieel risico.

Schatting maximale omvang risico	A	€ 0,586 mln. (vanaf 2025)
Kans op voordoen (0-10-30-50-70-100%)	B	50%
Schatting verwachte omvang risico	C (= AxB)	€ 0,243 mln. (vanaf 2025)

Ad 18. Corona

De gezondheids crisis die door corona werd veroorzaakt is sterk afgenomen ten opzichte van de piekjaren 2020 en 2021. Het is nog geen definitieve komaf, maar het lijkt erop dat we geen verstrekkende maatregelen meer hoeven te nemen. Het einde van de gezondheids crisis en het opheffen van de coronamaatregelen betekenen eveneens het einde van de financiële compensatie door het Rijk.

Daarnaast heeft de zorg en ondersteuning van kwetsbare groepen, ondanks het feit dat er maximaal is ingezet op het leveren van adequate zorg en ondersteuning, toch minder optimaal plaatsgevonden. Dat kan leiden tot het inhalen van zorg maar wellicht ook tot structureel meer zorg. De VNG blijft in gesprek met het Rijk over de compensatie voor gemeenten van de hieruit voortkomende lasten.

Schatting maximale omvang risico	A	PM
Kans op voordoen (0-10-30-50-70-100%)	B	PM
Schatting verwachte omvang risico	C (= AxB)	PM

Ad 19. Verlofsparen

Medewerkers kunnen vanaf 1 januari 2022 bovenwettelijke vakantie-uren sparen. Hiermee kunnen medewerkers passend bij hun levensfase hun bovenwettelijke vakantie-uren inzetten op een manier die aansluit bij hun persoonlijke levens- en carrièreplanning en het gemeentelijk vitaliteitsbeleid. Deze

vakantie-uren verjaren niet. Dit kan gaan leiden tot verlofstuwmeren die bijvoorbeeld ingezet gaan worden om eerder met pensioen te gaan. Hiervoor is een voorziening verlofsparen gevormd (conform BBV). De jaarlijkse inzet en het sparen van de verlofuren worden bepaald door de medewerkers. Een kwantificering van de toekomstige dotaties en onttrekkingen is daarom niet mogelijk. Medewerkers kunnen zelf in AFAS (Personeelssysteem) aangeven welke uren ze willen inzetten voor verlofsparen (of opnemen).

Schatting maximale omvang risico	A	PM
Kans op voordoen (0-10-30-50-70-100%)	B	PM
Schatting verwachte omvang risico	C (= AxB)	PM

Ad 20. Arbitrage verbouwing MECC

De arbitrage (procedure bindend advies) is nog niet tot afronding gekomen. Begin 2023 moesten we al vaststellen dat de voorbereiding en behandeling van de diverse zienswijzen veel energie kost en zeer tijdrovend is, zowel voor de twee partijen als de bindend adviseurs. Ook in 2023 zette zich deze tendens door, wat betekent dat wij nog in afwachting zijn van een aantal voorlopige oordelen. Daarnaast bevinden zich een aantal geschilpunten nog pas in de fase van voorbereiding, zodat een voorlopig oordeel de komende maanden nog niet te verwachten is. Deels betreft het daarbij geschilpunten waarvan het oordeel van de bindend adviseur (voor één der partijen) een grote financiële impact zal hebben.

Pas aan het eind van de bindend adviesprocedure zullen de voorlopige oordelen allemaal worden omgezet in definitieve oordelen, die bindend zijn voor partijen. Gelet op het vorenstaande is het moeilijk een goede tijdsindicatie te geven, maar naar de huidige verwachting zullen er vóór eind 2024 in elk geval geen bindende afspraken voorliggen. Om diezelfde reden kan nu ook nog niet worden ingeschat wat de financiële impact van de diverse geschilpunten casu quo de oordelen daarover zal zijn.

Dit risico is (dus) als PM opgenomen in de risicoanalyse.

Schatting maximale omvang risico	A	PM
Kans op voordoen (0-10-30-50-70-100%)	B	PM
Schatting verwachte omvang risico	C (= AxB)	PM

Ad 21. Transportschaarste hoogspanningsnetwerk

In Nederland worden de grenzen van de capaciteit van het elektriciteitsnet bereikt. Dat geldt ook voor Limburg. In juni 2022 kondigde hoogspanningsnetbeheerder TenneT acute netcongestie aan voor Noord-Brabant en Limburg. Naar aanleiding van congestieonderzoeken en congestiemanagement werd er weer enige capaciteit gevonden op het elektriciteitsnet. Die capaciteit is in de loop van 2023 vergeven. Dat betekent dat Limburg ook de komende jaren zal blijven kampen met netcongestie. Klanten die een (grotere) aansluiting (vanaf 3x80 Ampère) op het elektriciteitsnet aanvragen, zullen de komende jaren op de wachtlijst worden geplaatst. Op dit moment (peildatum: 18 april 2024) staan er 117 aanvragen voor afname en 73 aanvragen voor teruglevering op de wachtlijsten van de HS/MS-stations in Maastricht.

Naast het hoogspanningsnet van TenneT raken ook de lagergelegen netdelen van regionale netbeheerder Enexis steeds voller. Voor alle HS/MS-stations geldt dat Enexis tegen de grenzen van het middenspanningsnet oploopt. In Maastricht betreft dit de stations Boschpoort, Heer, Limmel en Wittevrouwenveld.

Netcongestie betreft, voornamelijk, alleen aanvragen voor aansluitingen die groter zijn dan 3x80 Ampère (de zogenaamde grootverbruikersaansluitingen). Voor kleinverbruikersaansluitingen (m.n. particulieren) heeft deze netcongestie voornamelijk geen consequenties. Voor deze klanten houden Enexis en TenneT bij de berekeningen rondom de netcapaciteit altijd rekening met een autonome groei van de huidige afname en teruglevering.

Ontwikkelingen om impact te reduceren

De uitbreiding van het elektriciteitsnet en de betere benutting van het bestaande en toekomstige net ervan is primair een taak van netbeheerders en marktpartijen. De gemeente heeft een rol m.b.t. een

ruimtelijke inpassing van de benodigde uitbreidingen (HS/MS-stations, MS/MS-stations, MS/LS-stations) en een belang om de benodigde uitbreiding volgens planning te kunnen laten verlopen. Aanvullend daarop lopen er meerdere trajecten om – voor de korte termijn – de impact van netcongestie te reduceren en oplossingen te versnellen op landelijk (Landelijk Actieplan Netcongestie) en regionaal niveau (PMIEK). Specifiek voor Maastricht is de gemeente in het kader van het uitvoeringsprogramma energie- en warmtetransitie 2023-2026 gestart met een gebiedsgerichte aanpak voor de bedrijventerreinen Beatrixhaven en Randwyck. Ook zetten wij in op kennisdeling tussen partners rondom deze thematiek en faciliteren van het zoeken naar lokale oplossingen. Daarnaast zijn we actief betrokken bij het provinciebrede traject om te komen tot een nieuwe pMIEK-lijst. Echter blijft het risico op vertraging van uitvoering van onze ambities en projecten aanwezig.

Schatting maximale omvang risico	A	PM
Kans op voordoen (0-10-30-50-70-100%)	B	PM
Schatting verwachte omvang risico	C (= AxB)	PM

Ad 22. Balans Wlz en Wmo

De eerste resultaten laten zien dat, conform de bestuurlijke afspraken, de instroom van mensen met Ggz-problematiek in de Wlz afneemt. Tegelijkertijd zien we een toename m.b.t. de instroom in Wmo beschermd wonen. Een voorzichtige conclusie is dat het risico zich begint te manifesteren. Het is echter nog steeds te prematuur om hier harde conclusies aan te verbinden. In 2023 heeft dit bijvoorbeeld (nog) geen financiële gevolgen gehad. Hoe zich dit verder zal manifesteren zullen we moeten bezien. Door de VNG is in ieder geval met het rijk afgesproken dat er vooralsnog geen uitname uit het gemeentefonds gedaan zal worden in relatie tot de Wlz.

Schatting maximale omvang risico	A	PM
Kans op voordoen (0-10-30-50-70-100%)	B	PM
Schatting verwachte omvang risico	C (= AxB)	PM

Ad 23. Persoonsgebonden budget maatwerkdienstverlening Wmo en Jeugd

Nieuwe jurisprudentie geeft aanleiding de tarifiering van de persoonsgebonden budgetten voor de maatwerkdienstverlening Jeugd opnieuw tegen het licht te houden. De aard van de uitspraken is tweeledig. In maart heeft de Centrale Raad van Beroep geoordeeld dat Pgb-dienstverleners die minder dan vier dagen per week werken niet mogen worden uitgesloten van werknemersverzekeringen. Particuliere opdrachtgevers met een PGB zouden daardoor in de toekomst werkgeverslasten dienen te betalen (ECLI:NL:CRVB:2023:481).

De VNG stelt in een eerste reactie dat hiervoor een wetswijziging noodzakelijk is en dat in afwachting hiervan budgethouders vooralsnog geen premies hoeven af te dragen

Eind augustus heeft de CRvB zich daarnaast uitgesproken over een minimumhoogte van het PGB en een directe relatie met de Cao lonen (CRvB:2023:1394 ; CRVB:2023:1580).

Deze uitspraken vragen in ieder geval om een nieuwe onderbouwing van de tarieven. Daarbij dient tevens te worden onderzocht in hoeverre de huidige tariefstelling voldoet aan de nieuwe kaders van de jurisprudentie.

In 2023 werd circa € 3,6 mln. uitgegeven aan persoonsgebonden budgetten. Rekening dient te worden gehouden met een forse tariefsverhoging van het PGB naar aanleiding van deze jurisprudentie. Het risico is berekend op een maximaal bedrag van € 1,368 mln. (+38%).

Schatting maximale omvang risico	A	€ 1,368 mln.
Kans op voordoen (0-10-30-50-70-100%)	B	70%
Schatting verwachte omvang risico	C (= AxB)	€ 0,958 mln.

Ad 24. Parkeerbelastingen

Op basis van de geprognosticeerde realisatie in 2023 is de verwachting dat ook in 2024 minder opbrengsten naheffingen worden gerealiseerd. Dit is enerzijds te relateren aan het niet kunnen verbaliseren van parkeerders na verstrijken parkeerduur (dit is vanuit jurisprudentie Wet-Mulder-feiten (CJIB), dus geen inkomsten gemeente). Anderzijds is dit te relateren aan de ombouw binnen het team en aan de voortdurende personele onderbezetting. Met betrekking tot de personele onderbezetting zijn wel trajecten/maatregelen uitgezet om extra menskracht aan te trekken. Bovendien zal het team worden voorbereid op de inzet van de scanauto. Hierop zal in 2024 verder worden gestuurd en gemonitord.

Schatting maximale omvang risico	A	€ 1,4 mln.
Kans op voordoen (0-10-30-50-70-100%)	B	70%
Schatting verwachte omvang risico	C (= AxB)	€ 0,98 mln.

Ad 25. LPO (Loon-en prijsontwikkeling) Jeugd

Op basis van de stijging in de algemene uitkering hebben we de gemeentelijke budgetten geïndexeerd met 3,9% voor 2024. De loon- en prijsontwikkeling van Jeugd is naar verwachting echter 6,5%. Het verschil van 2,6% kan een tegenvaller opleveren ten opzichte van de begroting van circa € 0,910 mln. (€ 35,000 mln. x 2,6%).

Schatting maximale omvang risico	A	€ 0,910 mln.
Kans op voordoen (0-10-30-50-70-100%)	B	70%
Schatting verwachte omvang risico	C (= AxB)	€ 0,637 mln.

Ad 26. Kunstgrasveld de Geusselt

Voor aanvang van het voetbalseizoen 2023/2024 is de jaarlijkse keuring van het kunstgrasveld in Stadion de Geusselt uitgevoerd. De huidige kunstgrasmat is in de zomer van 2020 aangelegd. Conform de aanbestedingseis heeft deze kunstgrasmat een gegarandeerde levensduur van minimaal 5 jaar. De leverancier verzorgt het groot onderhoud en MVV verzorgt het dagelijks onderhoud. De jaarlijkse keuring wordt uitgevoerd door een onafhankelijk instituut hetgeen bij goed gevolg een door de KNVB vereist FIFA Quality Pro certificaat oplevert. Hoewel de kunstgrasmat ten tijde van de keuring pas 3 jaar oud was, werd het veld afgekeurd, met name op het onderdeel "balrol". De oorzaak daarvan is onduidelijk en is nader onderzocht door een onafhankelijke instantie. Omdat de kunstgrasmat volgens de leverancier niet te herstellen was, moest deze zo snel als mogelijk worden vervangen. Tussen de leverancier, gemeente en MVV is op dat moment, in de periode juni/juli, afgesproken dat de kunstgrasmat zo snel mogelijk moest worden vervangen en de aansprakelijkheid later zou worden uitgezocht. Uiteindelijk is het verwijderen van de oude kunstgrasmat en de fabricering en plaatsing van de nieuwe kunstgrasmat voorspoedig verlopen. Op 31 augustus is de nieuwe kunstgrasmat goedgekeurd door de officiële keuringsinstantie namens de KNVB waardoor de kunstgrasmat het vereiste FIFA Quality Pro certificaat heeft gekregen voor het lopende voetbalseizoen. Rest nog het vraagstuk omtrent de aansprakelijkheid. De gemeente gaat vooralsnog uit van een garantie-geval.

Schatting maximale omvang risico	A	PM
Kans op voordoen (0-10-30-50-70-100%)	B	PM
Schatting verwachte omvang risico	C (= AxB)	PM

Ad 27. Arbeidsmarktcrapte Huishoudelijke hulp

De verplichting in het kader van de dienstverlening huishoudelijke hulp ligt op jaarbasis € 2,8 mln. hoger dan de uitgaven/begroting. Deze discrepantie is het gevolg van de arbeidsmarktcrapte waardoor er sprake is van een wachtlijst en een lagere leveringsbetrouwbaarheid. De ontwikkeling van de uitgaven aan de dienstverlening huishoudelijke hulp is volledig afhankelijk van de beschikbare capaciteit.

Schatting maximale omvang risico	A	€ 2,8 mln.
Kans op voordoen (0-10-30-50-70-100%)	B	50%
Schatting verwachte omvang risico	C (= AxB)	€ 1,4 mln.

Ratio weerstandsvermogen

In deze paragraaf wordt aangegeven of er sprake is van een toereikend weerstandsvermogen. Dit wordt gedaan door een relatie te leggen tussen de financieel gekwantificeerde risico's en de daarbij benodigde weerstandscapaciteit en de beschikbare weerstandscapaciteit. De benodigde weerstandscapaciteit die uit de risico-inventarisatie voortvloeit kan worden afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. De uitkomst van deze berekening vormt het weerstandsvermogen. De raad heeft bij het vaststellen van de financiële verordening aangegeven te streven naar een ratio weerstandsvermogen van minimaal 1 (= voldoende). Op basis van de huidige inschattingen bedraagt de ratio weerstandsvermogen eind 2023 3,7 en is deze uitstekend. Daarbij merken we op dat een aantal gesignaleerde risico's op dit moment niet kan worden gekwantificeerd. Kwantificering van deze

risico's zal tot een daling van de ratio leiden, maar die daling zal op basis van de huidige inzichten niet zodanig zijn dat de kwalificatie uitstekend voor het weerstandsvermogen daardoor gaat wijzigen.

Ratio weerstandsvermogen =	$\frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}}$	=	$\frac{€ 140,135 \text{ mln.}}{€ 37,918 \text{ mln.}}$	=	3,7
----------------------------	---	---	--	---	-----

Kengetallen

Gemeenten moeten op basis van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) een tabel met financiële kengetallen opnemen in zowel de begroting als de jaarrekening. Deze kengetallen maken het de raad gemakkelijker om inzicht te krijgen in de financiële positie van de gemeente. In de volgende tabel zijn de betreffende kengetallen opgenomen.

Financiële kengetallen	Realisatie 2022	Begroting 2023	Realisatie 2023
Netto schuldquote	55%	68%	48%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	42%	73%	34%
Solvabiliteitsratio	28%	23%	31%
Structurele exploitatieruimte	2%	2%	5%
Grondexploitatie	2%	2%	2%
Belastingcapaciteit	109%	102%	111%

Onderverdeling voor de beoordeling

Om een beeld te geven hoe de financiële positie van Maastricht zich ontwikkelt, is gebruik gemaakt van een onderverdeling naar drie categorieën. Dit zijn: groen (goed/weinig risico), oranje (voldoende/voorzichtigheid geboden) en rood (onvoldoende/veel risico). In onderstaande tabel zijn de standaard percentages die daarvoor gebruikt worden vermeld. Deze percentages zijn gebaseerd op de signaalwaarden die de provincie hanteert als toezichthouder (opgenomen in het Gemeenschappelijk Financieel Toezichtkader 2020).

Kengetallen	Groen (goed/weinig risico)	Oranje (voldoende/voorzichtigheid geboden)	Rood (onvoldoende/veel risico)
Netto schuldquote	< 90%	90% t/m 130%	> 130%
Netto schuldquote met correctie	< 90%	90% t/m 130%	> 130%
Solvabiliteitsratio	> 50%	20% t/m 50%	< 20%
Structurele exploitatieruimte	> 0%	0%	< 0%
Grondexploitatie	< 20%	20% t/m 35%	> 35%
Belastingcapaciteit	< 95%	95% t/m 105%	> 105%

Hierna volgt een analyse per kengetal.

Netto schuldquote (schulden minus vorderingen/ baten)

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het kengetal bestaat uit 2 ratio's: zowel inclusief als exclusief doorgeleende gelden. Een hoge schuld kan immers veroorzaakt worden doordat afgesloten leningen worden doorgeleend. Ten opzichte van de rekening 2022 zijn de netto schuldquotes verder gedaald. In 2023 werden er ten behoeve van de eigen financieringsbehoefte geen nieuwe langlopende geldleningen aangetrokken, terwijl er bij de opmaak van de begroting 2023 nog werd verwacht dat er voor een substantieel bedrag aan langlopende geldleningen aangetrokken zouden moeten worden. Door het achterblijven van verwachte investeringen is dit echter niet nodig gebleken.

Solvabiliteitsratio (eigen vermogen/ totaal vermogen)

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen en het bezit van de gemeente is afbetaald. Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de weerbaarheid van de gemeente. Uit de tabel blijkt dat het gerealiseerd solvabiliteitsratio in 2023 is gestegen t.o.v. de begroting. De ratio van 31% is niet zorgwekkend, wel blijft aandacht voor de financiële situatie geboden.

Structurele exploitatieruimte (structurele baten minus structurele lasten/ totale baten)

Dit kengetal is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte er is om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken (bij een negatief percentage niet). Een begroting waarvan de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten is meer flexibel dan een begroting waarbij de baten en lasten in evenwicht zijn. Op basis van het kengetal blijkt dat er momenteel ruimte is om tekorten of extra lasten binnen de huidige begroting op te vangen.

Grondexploitatie

Grondexploitatie kan risicovol zijn als de gemeente veel grond heeft. Het kengetal geeft weer hoe de waarde van de grond zich verhoudt tot de totale baten. De boekwaarde van grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop. De boekwaarden van verliesgevende plannen zijn gebaseerd op de actuele marktwaarde en voor verwachte verliezen zijn voorzieningen getroffen. De invloed van de huidige plannen op de exploitatie is daarom zeer gering te weten: 2%.

Belastingcapaciteit

De ruimte die de gemeente heeft om belastingen te verhogen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Onder woonlasten wordt verstaan OZB, de rioolheffing en de reinigingsrechten voor een woning met gemiddelde waarde in de gemeente. Het kengetal wordt berekend door de totale woonlasten meerpersoonshuishouden te vergelijken met het landelijk gemiddelde. Het verloop van de belastingcapaciteit is stabiel en we zitten met € 1.003,98 wel hoger dan het landelijk gemiddelde (€ 904,00).

Algemene conclusie financiële positie

Uit de ratio weerstandsvermogen blijkt dat we 'uitstekend' in staat zijn om financiële tegenvallers op te vangen. Punt van aandacht is wel de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen zoals ook blijkt uit de solvabiliteitsratio.

Op basis van de ontwikkeling van het weerstandsvermogen en de financiële kengetallen concluderen we dat de financiële positie van de gemeente Maastricht als 'voldoende' kan worden beoordeeld.

Financiering

Inleiding

Binnen de gemeente Maastricht zorgt Treasury voor een duurzame toegang tot de financiële markten tegen acceptabele condities, zodat er te allen tijde voldoende middelen zijn om de gemeentelijke taken uit te voeren. Daarnaast beheerst Treasury de risico's verbonden aan de treasuryfunctie, zoals renterisico's, kredietrisico's en liquiditeitsrisico's. Treasury streeft – binnen de kaders van de Wet Financiering decentrale overheden (Fido), de bijbehorende ministeriële regelingen en het treasurystatuut – naar een optimale financieringsstructuur tegen zo laag mogelijke kosten. Treasury ondersteunt en adviseert de gemeentelijke organisatie bij financieringsvraagstukken en waarborgt dat de taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de treasuryfunctie duidelijk worden vastgelegd.

In dit treasuryverslag is er, o.a. conform wet Fido en de notitie rente van de commissie BBV, aandacht voor de economische ontwikkelingen in het verslagjaar, de kasgeldlimiet, de renterisiconorm en het schatkistbankieren. Tevens worden de renteontwikkeling en -verwachting, het resultaat op het beleidsproduct Treasury en de samenstelling van de leningenportefeuille incl. de hieraan verbonden risico's toegelicht.

Ontwikkelingen

De Nederlandse economie is in 2023 met 0,1% gegroeid. Dat is een stuk minder dan in voorgaande twee jaar toen de economie sterk herstelde van de coronadip in 2020. De economische groei in Nederland was ook kleiner dan gemiddeld in de Europese Unie (i.c. 0,5%). Een jaar eerder presteerde de Nederlandse economie nog beter dan gemiddeld in de EU. De overheidsconsumptie leverde de grootste bijdrage aan de groei in 2023. Verder is kenmerkend voor 2023 dat het bruto binnenlands product in de eerste drie kwartalen van 2023 daalde ten opzichte van het voorgaande kwartaal. Drie kwartalen achter elkaar met krimp komt namelijk zelden voor.

Het conjunctuurbeeld kantelde in juli 2022 en de verslechtering zette in 2023 en begin 2024 door. Sinds april 2023 is het conjunctuurbeeld negatief. Zowel consumenten als producenten waren eind 2023 en begin 2024 negatief (dit negatieve vertrouwen heerst al sinds de uitbraak van de coronapandemie). Ondanks de laagconjunctuur bleef de arbeidsmarkt in 2023 krap (het werkloosheidspercentage bedroeg slechts 3,6%) en stegen de cao-lonen met 6,1%, bijna tweemaal zoveel als in 2022, terwijl de inflatie juist afnam (3,8% in 2023 tegenover 10,0% in 2022). De huizenprijzen stegen sinds juni 2023 weer.

Risicobeheer

Kasgeldlimiet

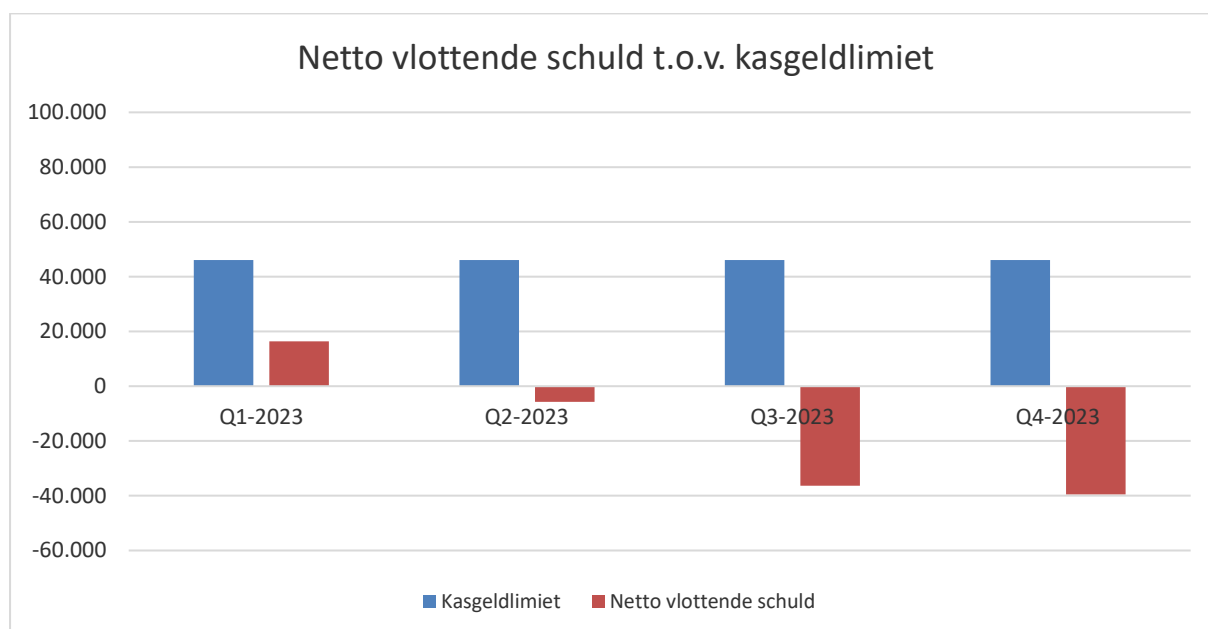
Het risico op de kortlopende financiering wordt bepaald door de wettelijke kasgeldlimiet. De kasgeldlimiet wordt bepaald door het bij ministeriële regeling vastgestelde percentage (voor 2023: 8,5%) te vermenigvuldigen met het begrotingstotaal van het lopende boekjaar (voor 2023 ca. € 543 mln.). Hiermee wordt de maximale hoogte aangegeven van de kort aan te trekken middelen. Voor 2023 was de kasgeldlimiet voor Maastricht hiermee bepaald op ca. € 46,1 mln.

De gemeente Maastricht heeft enkel in het eerste kwartaal van 2023 overwegend gelden moeten aantrekken. De kasgeldlimiet is gedurende heel 2023 niet overschreden. Conform bepalingen in de Wet Fido is het toegestaan om 2 achtereenvolgende kwartalen de kasgeldlimiet te overschrijden. Vanaf medio april 2023 is de gemeente Maastricht overliquide geweest en zijn de betreffende overtollige middelen uitgezet in 's Rijks schatkist, waarover een rentevergoeding werd ontvangen.

De financieringsbehoefte van de gemeente Maastricht (m.n. dus in het 1^e kwartaal van 2023) is volledig ingevuld door het aantrekken van kortlopende middelen (m.n. daggeld). Vanwege de ontwikkeling van de liquiditeitspositie hoefden er in 2023 geen langlopende geldleningen t.b.v. de invulling van de eigen financieringsbehoefte te worden aangetrokken.

Zie de volgende tabel en grafiek voor de liquiditeitspositie t.o.v. de kasgeldlimiet:

Toets kasgeldlimiet 2023				
(bedragen x € 1.000)	1 ^o kwartaal 2023	2 ^o kwartaal 2023	3 ^o kwartaal 2023	4 ^o kwartaal 2024
1. Toegestane kasgeldlimiet	46.120	46.120	46.120	46.120
- grondslag (omvang begroting 2023)	542.593	542.593	542.593	542.593
- in procenten van de grondslag	8,50%	8,50%	8,50%	8,50%
2. Omvang vlottende korte schuld	33.867	21.404	11.033	10.000
Opgenomen gelden < 1 jaar	33.867	20.300	11.033	10.000
Schulden in rekening courant	0	1.104	0	0
Gestorte gelden door derden < 1 jaar	0	0	0	0
3. Vlottende middelen	17.506	27.078	47.326	49.554
Contante gelden in kas	0	0	0	0
Tegoeden in rekening-courant	254	230	282	244
Overige uitstaande gelden < 1 jaar	17.252	26.848	47.044	49.311
4. Totaal netto vlottende schuld = (2) – (3)	16.361	-5.674	-36.293	-39.554
Toegestane kasgeldlimiet	46.120	46.120	46.120	46.120
Ruimte (+) / Overschrijding (-) = (1) – (4)	29.759	51.794	82.413	85.675

Renterisiconorm

De renterisiconorm stelt een limiet aan het renterisico op de lange termijn financiering. Het renterisico wordt bepaald o.b.v. het geldbedrag aan leningen dat in een bepaald jaar aan renteherziening en herfinanciering onderhevig is. De renterisiconorm bedraagt maximaal 20% van de begrotingsomvang van het betreffende begrotingsjaar. Als de jaarlijkse aflossingen en renteherzieningen worden begrensd tot 20% van de begroting, leidt een rentestijging van 1 procentpunt tot maximaal 0,2 procentpunt hogere rentelasten op de begroting. De renterisiconorm benadrukt het belang van een goede spreiding van de leningenportefeuille (in looptijd en aflossing) en hiermee dus van de renterisico's.

De gemeente Maastricht voldeed in 2023 ruimschoots aan de bepalingen van de renterisiconorm. Ook in de toekomst voor de jaren 2024-2026 wordt er geen overschrijding verwacht.

De volgende tabel verduidelijkt dit:

Renterisico op de vaste schuld over de jaren 2023-2026				(bedragen x € 1.000)	
Stap	Variabelen	2023	2024	2025	2026
(1)	Renteherzieningen	-	-	-	-
(2)	Aflossingen	49.257	16.350	13.386	12.313
(3) = (1) + (2)	Renterisico	49.257	16.350	13.386	12.313
(4)	Renterisiconorm	108.518	117.410	117.051	114.423
(5a) = (4) > (3)	Ruimte onder renterisiconorm	59.261	101.060	103.665	102.110
(5b) = (3) > (4)	Overschrijding renterisiconorm	-	-	-	-
Berekening renterisiconorm					
(4a)	Begrotingstotaal	542.591	587.048	585.257	572.114
(4b)	Percentage regeling	20%	20%	20%	20%
(4) = (4a) x (4b)/100	Renterisiconorm	108.518	117.410	117.051	114.423

Schatkistbankieren

De regeling schatkistbankieren decentrale overheden is eind 2013 van kracht geworden. Als gevolg hiervan zijn de bepalingen omtrent het verplichte schatkistbankieren opgenomen in de wet Fido.

Alle decentrale overheden zijn sindsdien verplicht om hun overtollige (liquide) middelen aan te houden in de schatkist bij het Rijk. Een uitzondering hierop vormt het zogenaamde drempelbedrag. Decentrale overheden mogen het drempelbedrag buiten de schatkist aanhouden. Gerekend over een heel kwartaal mag het op dag-basis buiten de schatkist aangehouden bedrag aan liquide middelen gemiddeld genomen niet hoger zijn dan het drempelbedrag.

Het drempelbedrag wordt sinds 1 juli 2021 berekend naar 2% van het begrotingstotaal tot € 500 mln., vermeerderd met 0,20% van het deel dat het begrotingstotaal van € 500 mln. overschrijdt. Het drempelbedrag voor Maastricht voor het jaar 2023 bedroeg hiermee ca. € 10,1 mln.

Uit onderstaande tabel blijkt dat de gemeente Maastricht gedurende geheel 2023 het drempelbedrag gemiddeld genomen niet heeft overschreden en daarmee heeft voldaan aan de eisen die deze wet- en regelgeving stelt.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1.000)					
		Verslagjaar: 2023			
(1)	Drempelbedrag	10.085			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	288	280	276	275
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	9.797	9.805	9.809	9.810
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
		Verslagjaar: 2023			
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	542.593			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 mln.	500.000			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 mln. te boven gaat	42.593			
(1)	Drempelbedrag vanaf 1 juli 2021: (1) = (4b)*0,02 + (4c)*0,002 met een minimum van € 1 mln.	10.085			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	25.924	25.499	25.414	25.327
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	288	280	276	275

Ontwikkeling van de korte en lange rente

Sinds de eerste renteverhoging op 21 juli 2022 verhoogde de Europese Centrale Bank (ECB) de herfinancieringsrente in 2022 en 2023 in diverse stappen verder naar 4,0% per ultimo 2023.

De rente voor langlopende financieringen steeg van ca. 2,50% per ultimo 2022 naar ca. 3,00% per ultimo 2023.

Renteverwachting

Ten tijde van de opmaak van de begroting 2024 (medio 2023) zijn we uitgegaan van een korte rente van 4,00% en een lange rente van 3,50%. De verwachting is dat de ECB in juni 2024 de rente met 0,25%-punt zal verlagen. Voor later dit jaar worden er nog enkele renteverlagingen verwacht. Hiermee zal de korte rente naar huidige inzichten weer (ruim) onder de 4% uit komen.

De lange rente voor de publieke sector ligt op dit moment ca. een half procentpunt lager dan het bij de opmaak van de begroting 2023 geraamde percentage van 3,50%. Bij een korte rente die boven het niveau ligt van de lange rente, spreken we van een inverse rentestructuur. De prognose voor de lange rente is dat deze voor de langere looptijden rond de 3% zal blijven schommelen.

Resultaat op het taakveld treasury

Binnen het taakveld treasury zijn de beleidsproducten deelnemingen, financiering verstrekte geldleningen en treasury te onderscheiden. Het beleidsproduct treasury bestaat enerzijds uit rentekosten en -baten voortvloeiende uit opgenomen kort- en langlopende financieringen en uitgezette overtollige middelen en anderzijds uit renteopbrengsten van aan taakvelden toegerekende rente (de rente over de zogenaamde geactiveerde kapitaaluitgaven).

Sinds 2018 zijn de bepalingen uit de notitie rente van de commissie BBV bindend geworden. Kort gezegd komt het erop neer dat aan de hand van het bij de opmaak van de begroting vastgestelde interne omslagrentepercentage, de begrote rentekosten worden toegerekend naar de taakvelden. Indien echter gedurende het jaar blijkt dat de werkelijke rentekosten in euro's die over een jaar aan taakvelden hadden moeten worden doorbelast, afwijken van de rentekosten die op basis van de voorgerecalculeerde renteomslag (voor 2023: 0,50%) aan de taakvelden zijn toegerekend, dan kan de gemeente besluiten tot correctie. Correctie wordt verplicht gesteld indien deze afwijking groter is dan 25%. Aangezien per ultimo 2023 bleek dat de afwijking groter was dan de voorgeschreven maximale afwijking van 25%, is het omslagrentepercentage voor 2023 naar beneden bijgesteld tot 0,00%. Een dergelijke verlaging van de omslagrente betekent enerzijds minder renteopbrengsten voor het beleidsproduct treasury en anderzijds minder kapitaallasten over de boekwaarden van de geactiveerde kapitaaluitgaven bij de respectievelijke gemeentelijke organisatieonderdelen/afdelingen.

In de bijgestelde begroting 2023 werd uitgegaan van een positief resultaat op het beleidsproduct treasury van ca. € 2,57 mln. Het uiteindelijke positieve resultaat op het beleidsproduct treasury bedraagt ca. € 0,66 mln. Dit nadeel t.o.v. de bijgestelde begroting is per saldo te verklaren door de minder renteopbrengsten op de aan taakvelden toegerekende rente vanwege het verlagen van het omslagrentepercentage en door de minder dan verwachte rentekosten op financieringen en meer dan verwachte rentebaten op in 's Rijks schatkist uitgezette middelen. Het nadeel op het beleidsproduct treasury - veroorzaakt door het verlagen van het omslagrentepercentage - wordt volledig gecompenseerd door de lagere kapitaallasten over de boekwaarden van de geactiveerde kapitaaluitgaven bij de diverse organisatieonderdelen.

Onderstaand het verplicht op te nemen renteschema over jaar 2023:

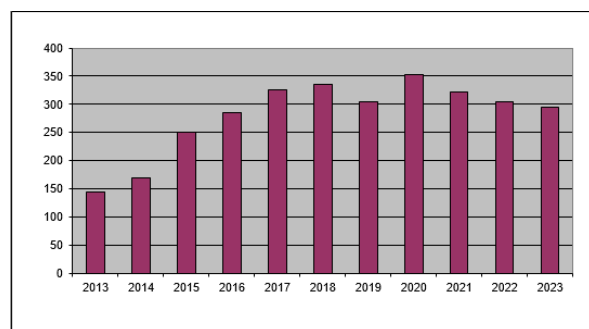
Rentescema 2023		(Bedragen x € 1.000)	
a.	De externe rentelasten over de korte en lange financiering		4.617
b.	De externe rentebaten (idem)		-3.239
	Saldo rentelasten en rentebaten		1.378
c1.	De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	-/-	-
c2.	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-/-	-
c3.	De rentebaar van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (=projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	+/+	-
			-/-
	Aan taakvelden toe te rekenen externe rente		1.378
d1.	Rente over eigen vermogen		+/+
d2.	Rente over voorzieningen		+/+
	Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente		1.378
e.	De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)		-/-
f.	Renteresultaat op het taakveld Treasury		662

Samenstelling leningenportefeuille

Opgenomen geldleningen (o/g)

Per 1 januari 2023 bedroeg de stand van de opgenomen leningenportefeuille (o/g) circa € 303,7 mln. In 2023 werden er ten behoeve van de eigen financieringsbehoefte geen nieuwe langlopende geldleningen aangetrokken, terwijl er bij de opmaak van de begroting 2023 nog werd verwacht dat er voor een substantieel bedrag aan langlopende geldleningen aangetrokken zou moeten worden. Door het achterblijven van verwachte investeringen is dit echter niet nodig gebleken. Wel werden er 2 leningen van elk € 1 mln. aangetrokken ter doorverstreking aan onze deelneming Wonen Boven Winkels Maastricht NV en werd er een lening van € 38,5 mln. aangetrokken ter doorverstreking aan deelneming WOM Belvédère BV.

Ontwikkeling van de O/G-portefeuille 2013-2023
(stand per 31 december) (bedragen x € 1 mln.)

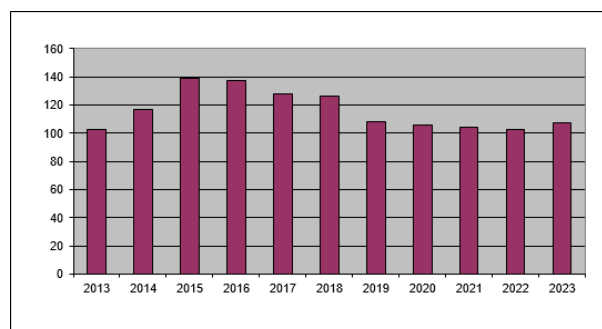

Op basis van de contractuele bepalingen in de leningvoorwaarden waren er in 2023 reguliere aflossingsverplichtingen van circa € 49,3 mln. Hiermee bereikte de o/g-portefeuille per ultimo 2023 een stand van afgerond € 294,9 mln.

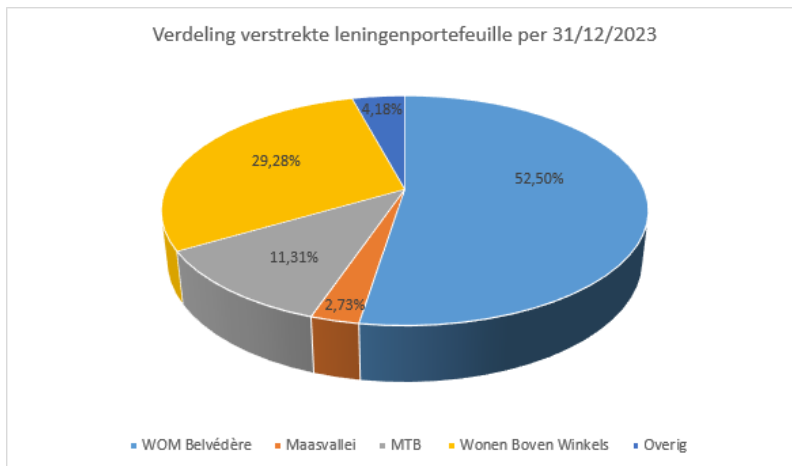
Uitgezette geldleningen (u/g)

Een aanzienlijk deel van de opgenomen leningenportefeuille is uitsluitend door de gemeente Maastricht opgenomen om vervolgens als geldlening aan derden door te verstrekken. Op 1 januari 2023 was de stand van de uitgezette leningenportefeuille (u/g) circa € 102,7 mln. In 2023 werden er 2 nieuwe leningen verstrekt aan Wonen Boven Winkels van elk € 1 mln. en werd er een lening van € 38,5 mln. verstrekt aan WOM Belvédère BV. Aan reguliere aflossingen werd in 2023 ca. € 36,2 mln. betaald. De stand van de verstrekte geldleningen per ultimo 2023 komt daarmee uit op ca. € 107,0 mln.

Ontwikkeling van de U/G-portefeuille 2013-2023
(stand per 31 december) (bedragen x € 1 mln.)

Onderstaande tabel geeft de verdeling naar geldnemer van de u/g-portefeuille weer per 31 december 2023:

De post 'overig', die circa € 3,3 mln. bedraagt, bestaat voornamelijk uit verstrekte geldleningen aan o.a. Envida, Enexis Holding NV en aan Stichting Werkplaats / Kringloop Zuid.

Zekerheden op de verstrekte leningenportefeuille

Van het totaalbedrag aan verstrekte geldleningen per 31 december 2023 ad € 107,0 mln. is 35,1% (ca. € 37,6 mln.) gedekt door een vorm van zekerheid, met name door het recht van 1^e hypotheek. 64,9% (ca. € 69,4 mln.) is niet gedekt door een (vorm van) zekerheid (N.B.: rekening houdend met het risicoaandeel op de aan MTB regio Maastricht NV (hierna: MTB) verstrekte lening – zie hieronder – bedraagt het nettobedrag aan niet door zekerheden gedekte leningen: € 69,4 mln. -/- € 2,5 mln. is € 66,9 mln.).

Het overgrote deel aan leningen die niet zijn gedekt door zekerheden betreft leningen die zijn verstrekt aan onze deelneming Wijkontwikkelingsmaatschappij Belvédère BV (hierna: WOM Belvédère) voor € 56,2 mln. en aan de MTB voor € 12,1 mln.

Als enig overgebleven aandeelhouder van de WOM Belvédère was het uit praktische overwegingen gewenst het bestaande recht van 1e hypotheek op de bezittingen van de WOM Belvédère te royeren. Bij verkoop van bezit hoeft de gemeente Maastricht nu niet meer telkens gedeeltelijk royement te verlenen. Zodra er echter een nieuwe partij in de WOM Belvédère instapt, zal er per direct weer hypotheek t.g.v. de gemeente Maastricht worden gevestigd, dit ter meerdere zekerheid op de door de gemeente Maastricht aan WOM Belvédère verstrekte leningen.

De MTB heeft via een Raadsbesluit een achtergestelde lening van de gemeente Maastricht ontvangen van € 12,1 mln. Het risicoaandeel voor Maastricht op deze lening bedraagt 79% ofwel ca. € 9,6 mln. De gemeenten Meerssen en Eijsden-Margraten zijn de overige aandeelhouders en dus risicodragers voor in totaal 21%, zijnde € 2,5 mln.

EMU-saldo

EU-lidstaten mogen een EMU-tekort realiseren van maximaal 3% van het bruto binnenlands product (bbp). In dit maximale tekort mogen, naast de Rijksoverheid, ook de decentrale overheden een aandeel hebben. Voor de jaren 2019-2022 (verlengd t/m 2023) is afgesproken dat de gezamenlijke ruimte voor de decentrale overheden 0,4% van het bbp bedraagt. De gezamenlijke ruimte voor de gemeenten bedraagt 0,27% van het bbp. In de septembercirculaire gemeentefonds 2022 zijn de individuele referentiewaarden gepubliceerd, die de afzonderlijke gemeenten in 2023 als richtsnoer kunnen hanteren. De referentiewaarde voor Maastricht bedraagt voor 2022 € 22,640 mln.

De begroting van gemeenten wordt opgesteld conform een (gemodificeerd) stelsel van baten en lasten. Het EMU-saldo wordt echter niet berekend op basis van baten en lasten, maar op basis van ontvangsten en uitgaven. Anders dan in het stelsel van baten en lasten drukken investeringsuitgaven en aan- en verkopen in het jaar waarin de transactie wordt gedaan volledig op het EMU-saldo. Er wordt geen rekening gehouden met afschrijvingen, noch met toevoegingen aan reserves en voorzieningen. De afwijkende berekening van het EMU-saldo kan ertoe leiden dat een gemeente bij

een sluitende begroting een EMU-tekort realiseert. In 2023 is een EMU-overschot gerealiseerd. Dit wordt met name veroorzaakt door het positieve exploitatiesaldo en de toename van de voorzieningen.

EMU-saldo (bedragen x € 1.000)		primaire begroting 2023	rekening 2023
1.	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	4.989	33.210
2.	Mutatie (im)materiële vaste activa	-62.671	-1.620
3.	Mutatie voorzieningen	546	10.894
4.	Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)		-2.468
5.	Boekwinst/verlies bij de verkoop van financiële vaste activa en (im)materiële vaste activa, alsmede de afwaardering van financiële vaste activa	0	0
Berekend EMU-saldo		-57.136	40.016
Individuele referentiewaarde EMU-saldo		-22.640	-22.640

Verbonden partijen

Inleiding

Voor het uitvoeren van een groot deel van haar taken werkt de gemeente samen met andere organisaties. Aan deze samenwerking kan op verschillende manieren invulling worden gegeven afhankelijk van de wijze waarop de gemeente invloed wil uitoefenen op de uitvoering van de publieke taak. De rol die de gemeente vervult in zo'n samenwerking varieert van 'meer op afstand' - bijv. door het verstrekken van subsidies - tot meer directe sturing. Als er redenen zijn om in een samenwerking directer te sturen wordt dit meestal ingevuld door een bestuurlijk én een financieel belang te nemen in een organisatie. Er is dan sprake van een met de gemeente verbonden partij.

Verbonden partijen zijn volgens artikel 1 van het Besluit begroting en verantwoording (BBV) privaot of publiekrechtelijke organisaties waarin de gemeente een bestuurlijk én een financieel belang heeft. Een financieel belang is een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag dat niet verhaalbaar is indien de verbonden partij failliet gaat of het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt. Een bestuurlijk belang wordt vertaald als zeggenschap, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur, hetzij uit hoofde van stemrecht. Binnen de gemeente kan een driedeling worden gemaakt in soorten van verbonden partijen, namelijk deelnemingen, publiek-private samenwerkingsverbanden (pps-constructies) en gemeenschappelijke regelingen.

Kadernota Governance

Eind 2018 heeft uw raad de kadernota Governance gemeente Maastricht vastgesteld. Hiermee liggen de kaders vast voor de sturing en het toezicht op bestaande en eventueel toekomstige participaties in verbonden partijen. Ook als taken worden uitgevoerd door externe partijen, blijft de gemeente te allen tijde verantwoordelijk voor realisatie van de door uw raad vastgestelde beleidsdoelen. Deze verantwoordelijkheid wordt ingevuld door het governancemodel te gebruiken voor de aansturing van externe partijen.

Voor de vertegenwoordiging in verbonden partijen zijn de uitgangspunten:

- De wethouder financiën vertegenwoordigt de gemeente als aandeelhouder bij de vennootschappen waarin de gemeente deelneemt en bewaakt de financiële continuïteit en rentabiliteit van de onderneming;
- De rol van de gemeente als opdrachtgever wordt vervuld door de portefeuillehouder. Deze vakwethouder maakt afspraken (contracten, concessies en/of subsidievoorwaarden) met de verbonden partij. Is bij de verbonden partij een overheidscommissaris of externe bestuurder of een andere wethouder of burgemeester als bestuurder of commissaris aangesteld, dan vindt aansturing van het gemeentelijk belang plaats in onderling overleg;
- Voor wat betreft de vertegenwoordiging van de gemeente in het bestuur van vennootschappen, stichtingen, verenigingen, coöperaties etc. geldt als uitgangspunt dat collegeleden of ambtenaren bij voorkeur geen zitting nemen in de raad van commissarissen, raad van bestuur, directie of dagelijks bestuur. Dit vanwege de mogelijke rolconflicten en discussie over functievermenging. Op basis van een risicoanalyse vooraf kan van dit uitgangspunt worden afgeweken. In een dergelijke analyse wordt bepaald of het voordeel van (beter) behartigen van het publiek belang, wat met een gemeentelijke vertegenwoordiging wordt beoogd, opweegt tegen de risico's die geïdentificeerd zijn.

In 2023 was geen sprake van nieuwe verbonden partijen en zijn de in de kadernota Governance gemeente Maastricht opgenomen kaders voor de sturing en het toezicht op de verbonden partijen toegepast.

De belangrijkste resultaten en ontwikkelingen in de verbonden partijen van de gemeente Maastricht worden in deze paragraaf in het kort beschreven.

Deelnemingen

N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)					
Vestigingsplaats	Den Haag				
Openbaar belang	Verkrijgen van toegang tot de kapitaalmarkt.				
Bestuurlijk belang	Als aandeelhouder: stemrecht in de algemene vergadering van aandeelhouders.				
Financieel belang	347.334 van de 55.690.720 aandelen Boekwaarde 31-12-2023 € 751.694,-				
Bijdrage gemeente	-				
Programma	0 Bestuur en ondersteuning				
Financiële informatie	Resultaat 2023	Eigen vermogen per 31-12-2022	Eigen vermogen per 31-12-2023	Vreemd vermogen per 31-12-2022	Vreemd vermogen per 31-12-2023
	€ 254 mln.	€ 4.615 mln.	€ 4.721 mln.	€ 107.471 mln.	€ 110.834 mln.
Niet afgedekte risico's	Geen				
Toelichting/ ontwikkelingen					
<p>BNG Bank fungeert als bankier voor overheden. Klanten zijn onder meer gemeenten, woningcorporaties, zorg- en onderwijsinstellingen en energiebedrijven. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. De aandelen BNG Bank zijn voor 50% eigendom van gemeenten, provincies en een waterschap. De andere helft is in handen van het Rijk. Het dividendbeleid van BNG Bank gaat uit van een regulier pay-out percentage van 50% van de winst na belastingen. De gemeente Maastricht heeft 347.334 BNG-aandelen (à € 2,50 per aandeel).</p> <p>Ondanks de geopolitieke spanningen, een aantal faillissementen van buitenlandse banken en de afkoelende economie behaalde BNG Bank in 2023 sterke financiële resultaten. Door de solide financiële positie van BNG Bank konden zij hun marktleidersrol als financier van de publieke sector goed vervullen. Vooraanstaande ratingbureaus waardeerden BNG Bank in 2023 opnieuw op het hoogste ratingniveau. Op basis hiervan was de bank het gehele jaar in staat om tegen gunstige condities financiering aan te trekken in diverse valuta voor de korte- en lange termijn.</p> <p>De nettowinst van BNG Bank over 2023 bedroeg ca. € 254 mln. (2022: € 300 mln.). BNG Bank stelt een dividenduitkering voor van € 120 mln. (€ 2,16 per aandeel). Dat is 50% van de nettowinst die overblijft na uitkering aan de houders van hybride kapitaal.</p> <p>Voor de gemeente Maastricht betekent de voorgestelde dividenduitkering over 2023 van € 2,16 per aandeel een dividenduitkering van ca. € 0,750 mln. In de begroting 2024-2027 is meerjarig een dividenduitkering van € 0,865 mln. opgenomen. Bij de opmaak van de nieuwe begroting 2025-2028 kan het op te nemen BNG-dividend worden bijgesteld op basis van de begrotingsbrief van de provincie Limburg en de hierin opgenomen richtlijnen ten aanzien van het te begroten dividend per aandeel BNG Bank.</p> <p>BNG Bank heeft de eigen strategie vastgelegd in 'ons kompas naar impact'. Het hoofddoel van deze strategie blijft dat de bank zich als kredietverstrekker in het publieke domein zal blijven inzetten voor het socialer en duurzamer maken van Nederland. BNG Bank doet dit door het verstrekken van kredieten en het delen van kennis in nauwe samenwerking met de klanten. BNG Bank wil de manier waarop klanten bij BNG Bank bankieren verbeteren en eenvoudiger maken, onder andere via verdere digitalisering van haar klantprocessen. De hoogte van de nettowinst voor 2024 is met onzekerheden omgeven, omdat BNG Bank geen voorspelling kan doen over de ontwikkeling van de ongerealiseerde marktwaarde-veranderingen. Een betrouwbare inschatting van de nettowinst voor 2024 is daarom op dit moment nog niet te maken.</p>					

Belvédère Wijkontwikkelingsmaatschappij B.V. (WOM)	
Vestigingsplaats	Maastricht.
Openbaar belang	Via uitgifte van bouwrijpe grond, voorwaarden scheppen voor een kwalitatief hoogwaardig stedelijke ontwikkeling van het plangebied.
Bestuurlijk belang	100% gemeente (1% via de Exploitatiemaatschappij Maastricht B.V. (EMM) waar de gemeente voor 99,9% aandeelhouder is).
Financieel belang	Aandelenkapitaal € 15 mln. (150.000 aandelen elk nominaal € 100, waarvan 1 aandeel is ondergebracht bij EMM). Achtergestelde leningen € 53 mln., rente onder condities.

Belvédère Wijkontwikkelingsmaatschappij B.V. (WOM)					
	Boekwaarde 31-12-2023 € 8.600.005				
<i>Bijdrage gemeente</i>	-				
<i>Programma</i>	8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing				
<i>Financiële informatie</i>	<i>Voorlopig resultaat 2023*</i>	<i>Eigen vermogen per 31-12-2022</i>	<i>Eigen vermogen per 31-12-2023*</i>	<i>Vreemd vermogen per 31-12-2022</i>	<i>Vreemd vermogen per 31-12-2023*</i>
	€ 0,660 mln.	€ 19.934 mln.	€ 23.138 mln.	€ 94.749 mln.	€ 98.688 mln.
	* cijfers 2023 zijn conceptcijfers, nog onderwerp van accountantscontrole				
<i>Niet afgedekte risico's</i>	De waardering van deelneming WOM is binnen de gemeente Maastricht voorzien. Wat betreft de diverse deelplannen/grondexploitaties in de WOM wordt middels risicomanagement getracht de risico's te mitigeren dan wel financieel te voorzien in de grondexploitatie. Met betrekking tot potentiële risico's (o.a. stikstof, renteontwikkeling, prijsontwikkeling etc.) vindt monitoring plaats en wordt geacteerd. Vertaling in de grondexploitatie plaats vindt plaats wanneer dit opportuun is.				
<i>Toelichting/ ontwikkelingen</i>					
<p>Na de vaststelling van het masterplan Belvédère door de raad in 2004 en de ondertekening van de samenwerkingsovereenkomst Belvédère door de drie samenwerkende partners Bouwinvest Projecten BV, ING Real Estate Development Holding BV en gemeente Maastricht in 2004, is in 2005 de Wijkontwikkelingsmaatschappij Belvédère BV opgericht. In financieel opzicht participeerden de drie samenwerkende partners elk met € 22,68 mln. waarvan € 5 mln. in de vorm van gestort aandelenkapitaal en € 17,68 mln. in de vorm van een achtergestelde lening.</p> <p>ING en Bouwinvest zijn in 2010 respectievelijk 2011 uitgetreden. De gemeente heeft het aandelenkapitaal, de achtergestelde leningen, de rentevorderingen daarop en de ontwikkelingsrechten overgenomen. Voorafgaande hieraan is één aandeel van de gemeente overgedragen aan de Exploitatiemaatschappij Maastricht waarvan de gemeente met 99,9% grootaandeelhouder is. Daarmee is voorkomen dat de WOM uitsluitend een overheid gerelateerde B.V. werd.</p> <p>In januari 2013 heeft de raad een nieuw startmoment gecreëerd ("Het antwoord van de Sphinx") en de ruimtelijke en programmatische kaders voor het Belvédère-gebied binnen de singels (Sphinxkwartier), voor het Frontenpark en voor het gebied buiten de singels (in combinatie met bedrijventerrein Bosscherveld met daarin de Noorderbrug) vastgesteld. Indachtig het raadsbesluit van januari 2013 is het investeringsscenario als basis genomen voor de herijking van de grondexploitatie Belvédère (vaststelling door de raad: juni 2013). Bij deze herijking is ook gekeken naar het Governance-vraagstuk van WOM Belvédère BV. De raad heeft besloten dat de organisatie van het programma Maastricht-Noord strak gaat aansluiten bij de reguliere gemeentelijke lijnorganisatie en dat de Belvédère WOM BV als operationeel vehikel blijft bestaan in afwachting van mogelijke voordelen die dat kan bieden. Conform de door uw raad vastgestelde nota Governance gemeente Maastricht vindt besluitvorming in WOM-verband plaats na besluitvorming binnen de gemeente (college en raad).</p> <p>Met de raad is afgesproken dat jaarlijks de stand van zaken wordt geschetst met een actualisatie van de grondexploitatie zodat de planontwikkeling kan worden gemonitord en waar nodig tijdig kan worden bijgestuurd. Dat is gebeurd, voor het eerst in juni 2013 en dit gebeurt jaarlijks in juni/juli.</p> <p>De afgelopen jaren is de gebiedsontwikkeling in een grote stroomversnelling gekomen. Zowel het nieuwe Noorderbrugtracé, het Retailpark Belvédère, het Frontenpark en het Sphinxkwartier zijn niet meer weg te denken onderdelen van de stad Maastricht. Met de herbestemming van de oude panden in het Sphinxkwartier (The Social Hub, UNU-Merit, Loods 5, Blanche Dael, Lumière, Muziekgieterij, etc.) en de woningbouw is Maastricht een uniek stuk binnenstad rijker.</p> <p>Ook de komende jaren blijft de gebiedsontwikkeling Belvédère een belangrijk speerpunt in de stedelijke ontwikkeling. Majeure opgaven als het Landbouwbelang, Sappi Zuidwest en Sphinx Noord lopen of worden voorbereid. Om die reden is in 2022 besloten om de looptijd van de grex te verlengen tot 2030.</p> <p>Met het in 2022 verlengen van de looptijd van de grex is gelijktijdig ook de financiering van de activiteiten Belvédère WOM BV opnieuw verlengd. De in 2022 sterk oplopende rente werd hiermee ook voor de WOM realiteit. De bijna verdrievoudiging van de rente zorgde voor een forse lastenverzwaring. Dit tezamen met de hoge inflatie hadden als gevolg dat het per einde van de grondexploitatie in 2030 verwachte tekort reeds bij de vorige jaarrekening (2022) fors is gestegen.</p>					

Belvédère Wijkontwikkelingsmaatschappij B.V. (WOM)

Het afgelopen jaar (2023) is er per saldo weinig verandering gekomen in het resultaat en kan een lichte verbetering van € 0,5 mln. genoteerd worden. Werd vorig jaar nog uitgegaan van een onrendabele top van afgerond € 39,5 mln., dient deze op grond van de huidige verwachtingen bijgesteld te worden naar € 39,0 mln. De ontwikkeling van de onrendabele top is hierbij opgebouwd uit een groot aantal mee- en tegenvallers welke uitvoerig worden toegelicht in het raadsvoorstel "Stand van zaken programma Belvédère inclusief actualisatie grondexploitatie 2024" zoals in juni aan de raad wordt aangeboden

De komende periode zal teruggekeken worden op de afgelopen 10 jaar om zodoende lering te trekken voor de komende periode. Net als 10 jaar geleden zijn de omstandigheden weer uitdagend. Er dienen zich nieuwe kansen aan, maar er zijn ook de nodige risico's. Onderzocht wordt wat van de afgelopen 10 jaar geleerd kan worden en waar de meeste toegevoegde waarde voor de stad gerealiseerd kan worden; dit in relatie tot de omgevingsvisie 2040. Een start is gemaakt het toetsen van de antwoorden van de Sphinx en een nieuw Antwoord van de Sphinx te formuleren: het Aanbod van de Sphinx. De actualisatie van de visie vindt plaats samen met de omgeving, de gebruikers in het gebied, professionals en belangstellenden. Op deze grondslag wordt getracht op koers te blijven richting 2030, het vooralsnog gemarkeerde einde van de lopende grondexploitaties binnen de Belvédère Wijkontwikkelingsmaatschappij.

Wonen boven winkels Maastricht N.V. (WbWM)

<i>Vestigingsplaats</i>	Maastricht				
<i>Openbaar belang</i>	Renovatie van etages boven winkels en andere bedrijfsruimten in het centrum van de stad, voor wonen voor vooral jongeren en studenten, die gericht is op de instandhouding van de panden in de binnenstad en ter bevordering en verlevendiging van die binnenstad.				
<i>Bestuurlijk belang</i>	Als aandeelhouder en voorzitter Algemene vergadering van Aandeelhouders.				
<i>Financieel belang</i>	Het maatschappelijk (aandelen) kapitaal van de vennootschap bedraagt € 0,227 mln. verdeeld in 500 aandelen van € 454. Er zijn 475 aandelen geplaatst, elk groot € 454 (totaal € 0,216 mln.). De gemeente houdt 1/3 deel van de aandelen.				
<i>Bijdrage gemeente</i>	-				
<i>Programma</i>	0 Bestuur en ondersteuning 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing				
<i>Financiële informatie</i>	<i>Resultaat 2023</i>	<i>Eigen vermogen per 31-12-2022</i>	<i>Eigen vermogen per 31-12-2023</i>	<i>Vreemd vermogen per 31-12-2022</i>	<i>Vreemd vermogen per 31-12-2023</i>
	nog niet bekend	€ 0,0856 mln. negatief	nog niet bekend	€ 29,766 mln.	nog niet bekend
<i>Niet afgedekte risico's</i>	Geen				

Toelichting/ ontwikkelingen**Jaarstukken 2022:**

De NV Wonen boven Winkels Maastricht (WbWM) is in 1992 opgericht met als doel leegstaande etages in de binnenstad van Maastricht te transformeren tot wooneenheden voor – primair – studenten. Dit mede om verloeding van panden tegen te gaan, de levendigheid in de binnenstad te vergroten én studenten woonruimte in de binnenstad aan te bieden. Aandeelhouders zijn de gemeente Maastricht, de Universiteit Maastricht en woningcorporatie Woonpunt, elk voor 1/3e deel. De volledige financiering van de portefeuille loopt via de gemeente Maastricht.

De NV Wonen boven Winkels Maastricht (WbWM) heeft dankzij haar succesformule (samenwerking gemeente Maastricht – Universiteit Maastricht – Woningstichting Woonpunt) meer dan 450 nieuwe woningen in de Maastrichtse binnenstad gerealiseerd. Het project heeft in brede maatschappelijke zin bijgedragen tot een leefbare en aantrekkelijke binnenstad. Een bijkomstig effect is dat veel monumenten gerenoveerd zijn. De versterkte woonfunctie heeft ook bijgedragen aan de lokale economie in de binnenstad.

Momenteel heeft de NV in totaal 471 eenheden in beheer, waarvan 14 bedrijfsonroerend goed (met name winkels) betreffen. Het merendeel van de wooneenheden heeft een huur onder de liberalisatiegrens. Het dagelijks beheer, operationele directievoering en de bedrijfsvoering wordt uitgevoerd door een professioneel vastgoedbedrijf (VB&T). Om redenen van Governance is de Raad van Commissarissen een aantal jaren geleden opgeheven. De taken van de Raad van Commissarissen zijn overgenomen door de Algemene vergadering van Aandeelhouders (AvA).

Door ontwikkelingen op de markt en de hoge onrendabele toppen heeft de toenmalige Raad van Commissarissen WbWM in 2015 besloten om de portefeuille niet verder uit te breiden en de lopende projecten stop te zetten, hetgeen ook door het toenmalige college van B&W is bekrachtigd/besloten. Er worden geen

Wonen boven winkels Maastricht N.V. (WbWM)

nieuwe eenheden meer toegevoegd. Het restant van de investeringsbijdrage is teruggevloeid naar de aandeelhouders. Door verder geen ontwikkelactiviteiten meer op te zetten is het karakter van de vennootschap veranderd van een ontwikkelorganisatie naar een beheerorganisatie. De aandacht komt te liggen op waardebehoud van het gerealiseerde vastgoed en verbetering van de financiële positie van de NV.

Er wordt tevens gekeken naar mogelijke/wenselijke toekomstscenario's voor de vastgoedportefeuille van de NV WbWM. In 2020 heeft de Brink-groep onderzoek gedaan naar c.q. een analyse uitgevoerd ten aanzien van de verkoopbaarheid van de vastgoedportefeuille. Destijds is gebleken dat -kort samengevat- met name door de toenmalige rente-stand i.r.t. de leningportefeuille, bij verkoop enorme boeterentes zouden moeten worden betaald waardoor verkoop om financiële redenen niet wenselijk was. Deze situatie is nu wellicht anders gelet op de enigszins gestegen (markt)rentes. Mede gelet hierop is in Q1-2023 opdracht verstrekt aan VB&T-Capital Markets om een meer verdiepende analyse uit te laten voeren waarbij elk complex apart zal worden onderzocht/geanalyseerd. Met name de erfpacht-portefeuille binnen de NV behoeft nader onderzoek (financieel/juridisch). Naar verwachting zullen medio/eind 2024 hieromtrent nadere voorstellen kunnen worden gedaan.

Het eigen vermogen is per eind 2022 € 85.655 negatief (per 31-12-2021 was dit € 78.821 negatief), exclusief converteerbare achtergestelde lening van € 544.536. De ontwikkeling van het eigen vermogen en de resultaten verlopen conform de door het bestuur en algemene vergadering van aandeelhouders besproken meerjarenbegroting.

Enexis Holding N.V.

<i>Vestigingsplaats</i>	's-Hertogenbosch				
<i>Openbaar belang</i>	Beschikbaarheid energie.				
<i>Bestuurlijk belang</i>	Als aandeelhouder (via VEGAL: Vereniging van Gemeenten Aandeelhouders in Limburg).				
<i>Financieel belang</i>	292.950 van de 149.682.196 aandelen. Boekwaarde 31-12-2023 € 122.103,-				
<i>Bijdrage gemeente</i>	-				
<i>Programma</i>	0 Bestuur en ondersteuning				
<i>Financiële informatie</i>	<i>Resultaat 2023</i>	<i>Eigen vermogen per 31-12-2022</i>	<i>Eigen vermogen per 31-12-2023</i>	<i>Vreemd vermogen per 31-12-2022</i>	<i>Vreemd vermogen per 31-12-2023</i>
	€ 72mln.	€ 5,441 mln.	€ 5,320 mln.	€ 4,907 mln.	€ 5,140 mln.
<i>Niet afgedekte risico's</i>	Geen				

*Toelichting/ ontwikkelingen***Doelstelling**

Enexis Holding N.V. (hierna: Enexis) beheert het energienetwerk voor elektriciteit en aardgas in Noord-, Oost- en Zuid-Nederland voor de aansluiting van ca. 2,3 mln. klanten (huishoudens, bedrijven en overheden) voor gas en van 2,9 mln. klanten voor elektriciteit. De netbeheerderstaak is een publiek belang, wettelijk geregeld met o.a. toezicht vanuit de Autoriteit Consument en Markt (ACM).

Enexis zal in het voorjaar van 2024 een voorstel voorleggen aan de Algemene vergadering van Aandeelhouders (AvA) tot aanpassing van het strategisch plan (2022) in verband met de nieuwe wet collectieve warmtevoorziening.

Beleidsvoornemens

In de AvA van 2022 is het nieuwe strategisch plan vastgesteld. Daarin wordt gekozen voor focus op kerntaken met drie hoofdoelen:

1. Wij sturen op maatschappelijk optimale energiekeuzes
Mede richting geven aan maatschappelijk optimale keuzes voor een duurzaam, betrouwbaar en betaalbaar energiesysteem van de toekomst en een haalbare weg daarnaartoe.
2. Wij bieden iedereen altijd toegang tot energie
Voor iedereen een toegankelijke, veilige energie-infrastructuur met behoud van een hoge leveringszekerheid en tegen de laagst mogelijke kosten.
3. Klanten weten wat ze aan ons hebben
Transparante, betrouwbare en efficiënte dienstverlening aan klanten en marktpartijen.

Deze missie komt voort uit maatschappelijke ontwikkelingen die een materiële impact op Enexis hebben: klimaatverandering & energietransitie; participatie en vertrouwen in instituties (burgers willen meer invloed op hun directe leefomgeving); digitale transformaties.

Enexis Holding N.V.**Financieel**

De opdracht om het energienet klaar te maken voor de toekomst leidt tot enorme investeringen. Vanwege deze verder stijgende zag Enexis een negatieve kasstroom uit operationele activiteiten en investeringen ten behoeve van de energietransitie van € 516 mln. Deze trend zet naar verwachting de komende jaren door. De negatieve kasstroom wordt deels gefinancierd door de verkoopopbrengst van dochter Fudura in 2022. De opbrengst hiervan is door de aandeelhouders grotendeels geherinvesteerd in het bedrijf.

Helaas worden de oplopende kosten van de energietransitie ook voelbaar voor de klanten van Enexis. Zo kregen huishoudens in 2023 te maken met een tariefstijging van ca. € 10 per maand voor de gecombineerde elektriciteits- en gasnota.

Het bedrijf zag in 2023 een daling van de nettowinst naar € 72 mln. Vergeleken met 2022 betekent dit een winstdaling van € 115 mln. (de verkoopopbrengst van Fudura in dat jaar niet meegerekend). Deze daling wordt vooral verklaard door hogere inkoopkosten voor transport en door distributieverliezen, alsmede door hogere operationele kosten.

In 2023 behield Enexis haar sterke financiële positie. Dit wordt bevestigd door de creditrating van AA- (stabiele outlook) bij Standard & Poor's en Aa3 (stabiele outlook) bij Moody's en dit betekent een toekomstbestendig Enexis.

CSV Amsterdam B.V.

<i>Vestigingsplaats</i>	's-Hertogenbosch				
<i>Openbaar belang</i>	Afhandeling van alle rechten en plichten die zijn voortgekomen uit de verkoop van Essent en Attero (namens de verkopende aandeelhouders van Essent en Attero).				
<i>Bestuurlijk belang</i>	Als aandeelhouder (via VEGAL: Vereniging van Gemeenten Aandeelhouders in Limburg).				
<i>Financieel belang</i>	292.950 van de 149.682.196 aandelen. Boekwaarde 31-12-2023 € 39,-				
<i>Bijdrage gemeente</i>	-				
<i>Programma</i>	0 Bestuur en ondersteuning				
<i>Financiële informatie</i>	<i>Resultaat 2023</i>	<i>Eigen vermogen per 31-12-2022</i>	<i>Eigen vermogen per 31-12-2023</i>	<i>Vreemd vermogen per 31-12-2022</i>	<i>Vreemd vermogen per 31-12-2023</i>
	€ 0,126 mln. negatief	€ 0,210 mln.	€ 0,084 mln.	€ 0,013 mln.	€ 0,064 mln.
<i>Escrow-uitkering en rente</i>	€ 0				
<i>Niet afgedekte risico's</i>	Geen				
<i>Toelichting/ ontwikkelingen</i>					

Doelstelling

Op 9 mei 2014 is de naam van Claim Staat Vennootschap B.V. gewijzigd in CSV Amsterdam B.V. (CSV). De statuten zijn gewijzigd zodat de organisatie nu drie doelstellingen vervult:

- a. Namens de verkopende aandeelhouders van Essent een eventuele schadeclaimprocedure voeren tegen de Staat als gevolg van de Wet Onafhankelijk Netbeheer (WON);
- b. Namens de verkopende aandeelhouders van Attero eventuele garantieclaim procedures voeren tegen RECYCLECO (Waterland);
- c. Het geven van instructies aan de escrow-agent wat betreft het beheer van het bedrag dat op de escrow-rekening n.a.v. de verkoop van Attero is gestort.

(ad. a)

In februari 2008 is Essent, met toestemming van de publieke aandeelhouders, een procedure begonnen tegen de Staat der Nederlanden waarin zij een verklaring voor recht vragen dat bepaalde bepalingen van de WON onverbindend zijn. Als gevolg van de WON (en de als gevolg daarvan doorgevoerde splitsing tussen het productie- en leveringsbedrijf enerzijds en netwerkbedrijf anderzijds) hebben haar aandeelhouders schade geleden. Vanwege praktische moeilijkheden om de juridische procedure aan de verkopende aandeelhouders van Essent over te dragen, hebben de verkopende aandeelhouders en RWE afgesproken dat de onderliggende (declaratoire) procedure over de vraag of (delen van) de WON onverbindend zijn, ook na

CSV Amsterdam B.V.

afronding van de transactie met RWE, door Essent zal worden gevoerd. De verkopende aandeelhouders en RWE zijn verder overeengekomen dat de eventuele schadevergoedingsvordering van Essent op de Staat der Nederlanden die zou kunnen ontstaan als de rechter inderdaad van oordeel is dat (delen van) de WON onverbindend is, wordt gecedeerd aan de verkopende aandeelhouders (en dus niet achterblijft bij Essent), die deze vordering gebundeld zullen gaan houden via de deelneming (de Claim Staat Vennootschap B.V.).

De WON leidde ertoe dat het productie- en leveringsbedrijf enerzijds en het netwerkbedrijf anderzijds gesplitst moesten worden. De Rechtbank te 's-Gravenhage heeft de vordering van Essent in eerste instantie afgewezen. Essent is tegen deze uitspraak in hoger beroep gegaan. In juni 2010 heeft het Gerechtshof in Den Haag de WON onverbindend verklaard. De Staat is tegen de uitspraak in cassatie gegaan bij de Hoge Raad. De Hoge Raad heeft pre justitiële vragen gesteld aan het Europese Hof van Justitie. Het Europese Hof van Justitie heeft een reactie gegeven aan de Hoge Raad om vervolgens een uitspraak te doen. De Hoge Raad heeft na reactie van het Europese Hof op 26 juni 2015 jl. uitspraak gedaan.

De Hoge Raad heeft besloten dat de Splitsingswet niet in strijd is met het recht van de Europese Unie. Met deze uitspraak van de Hoge Raad zijn de vorderingen van Essent op de Staat definitief afgewezen. Voor de vennootschap is de procedure daarmee geëindigd.

(ad. b)

Bij de verkoop van Attero Holding N.V. aan Recycleco B.V. (Waterland Private Equity Fund V C.V.) in 2014 hebben de verkopende aandeelhouders van Attero een aantal garanties en vrijwaringen gegeven aan de koper Waterland. Ter verzekering van de betaling van eventuele schadeclaims had Waterland bedongen (zoals gebruikelijk is bij dergelijke transacties) dat een deel van de verkoopopbrengst, zijnde € 13,5 miljoen, door de verkopende aandeelhouders gedurende een bepaalde tijd op een Escrow-rekening zou moeten worden aangehouden. Het merendeel van deze garanties en vrijwaringen is door de verkopende aandeelhouders bij de verkoop overgedragen aan CSV.

Nadat in juni 2016 een compromis werd bereikt tussen CSV, Recycleco B.V. en Attero Holding B.V. over betwiste (fiscale) claims alsmede over een belastingteruggave, is in april 2020 een tweede en finale compromis bereikt tussen hiervoor genoemde partijen voor de beëindiging van alle resterende geschillen met betrekking tot betwiste (fiscale) claims, alsmede over een belastingteruggave. Op 21 mei 2020 heeft CSV het resterend vermogen op de Escrow-rekening van € 7.951.352,47 ontvangen, welk bedrag vervolgens onder inhouding van € 150.000 voor aanvulling van het werkkapitaal volledig is uitgekeerd aan de aandeelhouders.

Begin maart 2021 werd via de media bekend dat er misbruik had plaatsgevonden van de Escrow-rekening die onder beheer werd gehouden door advocatenkantoor Pels Rijcken, en met name Mr. F.J. Oranje als de Escrow Agent. Op dinsdag 9 maart heeft Pels Rijcken, CSV formeel schriftelijk op de hoogte gebracht van voornoemd misbruik en dat verschuivingen van gelden van de Escrow Account naar een externe rekening in het verleden hadden plaatsgevonden door Mr. Oranje. Inmiddels hebben Pels Rijcken en CSV overeenstemming bereikt over de vergoeding van de financiële schade die CSV hierdoor heeft geleden. Pels Rijcken heeft op 13 juli 2021 de totale financiële vergoeding van € 75.122,71 aan CSV betaald. Daarmee is de zaak verder afgesloten.

Beleidsvoornemens

CSV zal voorlopig nog voortbestaan om op eigen kosten en risico namens Deponie Zuid B.V. (vennootschap onder Attero Holding B.V.), in overleg met de aandeelhouderscommissie, de gerechtelijke procedure te voeren tegen de Belastingdienst ten aanzien van de naheffingsaanslag afvalstoffenbelasting.

In februari 2024 heeft CSV de motivering beroepschrift tegen de naheffingsaanslag afvalstoffenbelasting bij de Rechtbank ingediend. De Rechtbank heeft de Belastingdienst een termijn gesteld tot 22 maart 2024 voor het indienen van zijn verweerschrift. Afhankelijk van de uitspraak van de Rechtbank (verwachting eind 2024/begin 2025) zal, in overleg met de Aandeelhouderscommissie van CSV, de procedure al dan niet worden voortgezet. Vooruitlopend hierop wordt in de AVA van 25 april 2024 voorgesteld om vanuit het resterend vermogen van Publiek Belang Elektriciteitsproductie BV (PBE) een kapitaalstorting in CSV te doen van € 0,4 mln., zodat CSV ruimschoots voldoende liquide middelen heeft om de gerechtelijke procedure (indien gewenst) voort te zetten. Na afwikkeling van deze bezwaar- en eventuele gerechtelijke procedure of eventuele voortijdige beëindiging van deze procedure (bijv. door een mogelijk compromis tussen de belastingdienst en CSV of een besluit van de aandeelhouderscommissie de procedure niet verder voort te zetten) zal CSV kunnen worden opgeheven en zullen de resterende liquide middelen kunnen worden uitgekeerd aan de aandeelhouders naar rato van het aandelenbelang.

Financiële risico's

CSV Amsterdam B.V.

Het risico en daarmee de aansprakelijkheid voor de aandeelhouders is relatief gering en beperkt tot de hoogte van het gestort aandelenkapitaal en het resterend werkkapitaal van deze vennootschap.

Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V.

<i>Vestigingsplaats</i>	's-Hertogenbosch				
<i>Openbaar belang</i>	Afhandeling van alle rechten en plichten die zijn voortgekomen uit de verkoop van Essent (namens de verkopende aandeelhouders van Essent).				
<i>Bestuurlijk belang</i>	Als aandeelhouder (via VEGAL: Vereniging van Gemeenten Aandeelhouders in Limburg).				
<i>Financieel belang</i>	292.950 van de 149.682.196 aandelen. Boekwaarde 31-12-2023 € 51.205,-				
<i>Bijdrage gemeente</i>	-				
<i>Programma</i>	0 Bestuur en ondersteuning				
<i>Financiële informatie</i>	<i>Resultaat 2023</i>	<i>Eigen vermogen per 31-12-2022</i>	<i>Eigen vermogen per 31-12-2023</i>	<i>Vreemd vermogen per 31-12-2022</i>	<i>Vreemd vermogen per 31-12-2023</i>
	€ 0,036 mln. negatief	€ 1,480 mln.	€ 1,444 mln.	€ 0,009 mln.	€ 0,032 mln.
<i>Niet afgedekte risico's</i>	Geen				

Toelichting/ ontwikkelingen**Doelstelling**

Onderdeel van Essent in 2009 bij de verkoop aan RWE, was het 50% aandeel in N.V. Elektriciteits Productiemaatschappij Zuid-Nederland (EPZ), o.a. eigenaar van de kerncentrale in Borssele. Het bedrijf Delta N.V. (destijds 50% aandeelhouder, nu 70% aandeelhouder) heeft de verkoop van dit bedrijfsonderdeel van Essent aan RWE in 2009 bij de rechter aangevochten. Als consequentie op deze gerechtelijke procedure is in 2009 het 50% belang van Essent in EPZ tijdelijk ondergebracht bij Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V. (PBE).

In 2010 is op gezamenlijk initiatief van de aandeelhouders van PBE en de provincie Zeeland als belangrijkste aandeelhouder van Delta N.V. een bemiddelingstraject gestart om het geschil tussen partijen op te lossen. In 2011 is dit bemiddelingstraject succesvol afgerond. Op 30 september 2011 is, 2 jaar na de verkoop van de aandelen Essent, het 50% belang in EPZ alsnog geleverd aan RWE.

PBE is blijven bestaan met een beperkt takenpakket. PBE wikkelt de zaken af die uit de verkoop zijn voortgekomen. Daarnaast is PBE verplichtingen aangegaan in het kader van het Convenant Borging Publiek Belang Kerncentrale Borssele uit 2009. Hiermee is een termijn tot sluiting van de Kerncentrale Borssele (voorgenomen sluiting 2033) gemoeid.

Na een statutenwijziging in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders op 14 december 2011 is de inrichting van PBE aangepast naar de status van een SPV (Special Purpose Vehicle). Conform de koopovereenkomst kon RWE tot uiterlijk 30 september 2015 potentiële claims indienen ten laste van het General Escrow Fonds. RWE had op 30 september 2015 geen potentiële claims ingediend m.b.t. verkoop van het 50% belang in EPZ. Het General Escrow Fonds is in juli 2016 geliquideerd en uitgekeerd aan de aandeelhouders.

Beleidsvoornemens

Het bestuur van de vennootschap heeft met het Ministerie van Klimaat en Energie, ZEH Energy BV en Energy resources Holding BV in februari 2024 overeenstemming bereikt over de terugtrekking van PBE als contractpartij uit het Convenant Borging Publiek Belang Kerncentrale Borssele uit 2009.

Daarmee resteren er geen openstaande contractuele verplichtingen meer en kan PBE als vennootschap worden ontbonden. Het bestuur van de vennootschap treft op dit moment voorbereidingen voor het opheffen van de vennootschap om vervolgens zo spoedig mogelijk na de AvA van 25 april 2024 de resterende liquide middelen naar rato van het aandelenbelang uit te keren aan de aandeelhouders.

Financiële risico's

Het risico en daarmee de aansprakelijkheid voor de aandeelhouders is relatief gering en beperkt tot de hoogte van het gestort aandelenkapitaal en het resterend werkkapitaal in deze vennootschap.

N.V. Waterleidingmaatschappij Limburg					
Vestigingsplaats	Maastricht				
Openbaar belang	Burgers toegang verschaffen tot (drink)water tegen acceptabele kosten.				
Bestuurlijk belang	Als aandeelhouder: stemrecht in de algemene vergadering van aandeelhouders.				
Financieel belang	41 van de 500 aandelen van € 4.538 nominaal.				
Bijdrage gemeente	-				
Programma	0 Bestuur en ondersteuning				
Financiële informatie	Resultaat 2023	Eigen vermogen per 31-12-2022	Eigen vermogen per 31-12-2023	Vreemd vermogen per 31-12-2022	Vreemd vermogen per 31-12-2023
	Nog niet bekend	€ 201,4 mln.	Nog niet bekend	€ 390,1 mln.	Nog niet bekend
Niet afgedekte risico's	Geen				
Toelichting/ ontwikkelingen					
<p>WML is de drinkwaterproducent en -leverancier voor de hele provincie Limburg. Provincie Limburg bezit bijna een kwart van de aandelen, de rest is verdeeld onder de Limburgse gemeenten naar rato van het aantal inwoners. De gemeente Maastricht heeft 41 van de 500 aandelen, zijnde 8,2% van de stemmen.</p> <p>Ten tijde van het opstellen van de jaarrekening 2023 van de gemeente Maastricht waren de (definitieve) cijfers van WML over 2023 nog niet beschikbaar. De resultaten van de afgelopen jaren bedragen jaarlijks ongeveer € 6 mln. positief en worden toegevoegd aan het eigen vermogen. Dit draagt bij aan een gezonde financiële huishouding en tarieven conform regionale afspraken.</p>					

Bodemzorg Limburg (Nazorg Limburg B.V.)					
Vestigingsplaats	Maastricht (Airport)				
Openbaar belang	Nazorg over 16 stortplaatsen, waaronder Belvédère en Steilrand (incl. Sandersweg)				
Bestuurlijk belang	Als aandeelhouder: stemrecht in de algemene vergadering van aandeelhouders				
Financieel belang	50% van de aandelen is verdeeld over de Limburgse gemeenten; de andere 50% is door de provincie overgedragen aan Nazorg Limburg B.V.				
Bijdrage gemeente	-				
Programma	7 Volksgezondheid en milieu				
Financiële informatie	Resultaat 2023	Eigen vermogen per 31-12-2022	Eigen vermogen per 31-12-2023	Vreemd vermogen per 31-12-2022	Vreemd vermogen per 31-12-2023
	€ 2,578 mln. (voorlopige jaarstukken 2023)	€ 6,381 mln. (voorlopige jaarstukken 2023)	€ 8,959 mln. (voorlopige jaarstukken 2023)	€ 32,568 mln. (voorlopige jaarstukken 2023)	€ 32,450 mln. (voorlopige jaarstukken 2023)
Niet afgedekte risico's	Beperkt tot eigen inbreng				
Toelichting/ ontwikkelingen					
<p>Nazorg Limburg B.V., handelend onder de naam Bodemzorg Limburg, functioneert vanaf 1998 als zelfstandige vennootschap. Doelstelling van de organisatie is primair de nazorg en beheer/onderhoud van oude gesloten afvalstortplaatsen, zodat er geen bodemverontreiniging kan plaatsvinden. Aandeelhouders zijn de Limburgse gemeenten.</p> <p>De belangrijkste taken van Bodemzorg Limburg zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • administratieve vastlegging van alle gegevens en verplichtingen die van toepassing zijn op de desbetreffende locaties; • het meten en registreren van de invloed van de stortlocaties op de omgeving (monitoring) en rapportage aan het bevoegd gezag; • het beheren en in stand houden van alle voorzieningen die zijn aangebracht en het voldoen aan alle verplichtingen die te maken hebben met het eigendom; • het op niveau houden van de nazorgvoorziening, middels beleggingen in aandelen en obligaties en de belegging in zonneparken, zodat de eeuwigdurende nazorg van de vml. stortplaatsen kan worden gewaarborgd; 					

Bodemzorg Limburg (Nazorg Limburg B.V.)

- het vervangen van bestaande voorzieningen of het aanbrengen van nieuwe voorzieningen mocht dat noodzakelijk zijn. Daarnaast wordt gestreefd naar een nuttige toepassing van deze locaties, zoals de ontwikkeling van zonneparken, wandel- en mountainbikeroutes en natuurontwikkeling.

Vanaf 2022 is de gemeentelijke bijdrage door de Vergadering van Aandeelhouders van Bodemzorg Limburg op nul gezet. Op dit moment is er voldoende geld in kas om de onder Bodemzorg Limburg vallende voormalige gesloten stortplaatsen afdoende te beheren. Dit geldt ook voor de in 2022 en 2023 overgenomen en in 2024 over te nemen locaties. In 2022 is de locatie Steilrand te Maastricht definitief overgenomen. In 2023 zijn de locaties De Hut en Jonkersbosweg te Gulpen-Witterm definitief overgenomen. In 2023 zijn ook de locaties Leiffenderhofweg, Veestraat, Spoorstraat en Kleverbergsweg te Beekdaelen overgenomen. Deze locaties zijn echter nog niet in de jaarcijfers van 2023 verwerkt vanwege het feit dat deze locaties nog moeten passeren bij de notaris. Dit vindt plaats in het 1e kwartaal van 2024. Mochten in de toekomst nog nieuwe voormalige stortplaatsen worden aangemeld die aan de 'toelatingscriteria' van Bodemzorg Limburg voldoen, dan zal worden bekeken of dit door de huidige nazorgvoorziening kan worden gedekt of dat daarvoor extra geld nodig is. De definitieve beslissing hierover wordt altijd in eerste instantie voorgelegd aan de aandeelhouders. Dit geldt ook als een hernieuwde jaarlijkse bijdrage van gemeenten moet worden ingesteld. Lagere beurswaarde van de aandelen en/of hogere inflatie kunnen die invoering van een hernieuwde jaarlijkse bijdrage van gemeenten versnellen.

MECC Maastricht B.V.

<i>Vestigingsplaats</i>	Maastricht				
<i>Openbaar belang</i>	Het exploiteren van een expositie- en congrescentrum				
<i>Bestuurlijk belang</i>	Aandeelhouder: 99,9999% (90% gemeente rechtstreeks en 10% via Exploitatiemaatschappij Maastricht B.V. (EMM))				
<i>Financieel belang</i>	Aandelen: 10 aandelen à € 0,10 Storting in agioreserve per december 2023 € 4.5 mln. Lening: Kasgeldlening (saldo 31-12-2023 € 2.7 mln., afgelost per 10 januari 2024) Maximale kredietfaciliteit € 8,1 mln. (collegebesluit 1 december 2020)				
<i>Bijdrage gemeente</i>	-				
<i>Programma</i>	0 Bestuur en ondersteuning 3 Economie				
<i>Financiële informatie</i>	<i>Resultaat 2023</i>	<i>Eigen vermogen per 31-12-2022</i>	<i>Eigen vermogen per 31-12-2023</i>	<i>Vreemd vermogen per 31-12-2022</i>	<i>Vreemd vermogen per 31-12-2023</i>
	€ 1,31 mln. negatief	€ 2,77 mln. negatief	€ 0,4 mln. positief	€ 13,05 mln.	€ 12,02 mln.
<i>Niet afgedekte risico's</i>	De Raad heeft in 2023 ingestemd met een storting in agioreserve voor het versterken van de vermogenspositie van MECC Maastricht BV. De kasgeldlening is hiermee afgelost per 10 januari 2024. Op het moment dat de liquide middelen wederom onvoldoende zijn, zal er wederom een beroep worden gedaan op de bestaande kredietfaciliteit. Deze kredieten kunnen vanuit het verwachte positief resultaat vanaf 2026 geleidelijk weer afgelost worden. MECC Maastricht huurt het gemeentelijk vastgoed voor bruto € 2,6 mln. per jaar.				

*Toelichting/ ontwikkelingen***Strategie**

Doel van het MECC Maastricht BV is het exploiteren van een expositie- en congrescentrum.

In 2020 werd de strategische visie 2020-2024 vastgesteld. De focus ligt bij internationale vakbeurzen en congressen. Congressen worden maximaal gerelateerd aan de speerpunten van de Brightlands Maastricht Health Campus; een congres is een belangrijk instrument voor kennisontwikkeling en –deling en zorgt mee voor de internationale branding van de campus en de stad. MECC ontwikkelt zich als ontmoetingsplaats en bruisend hart op de campus. MECC Maastricht zet verder in op het (door)ontwikkelen van eigen titels (zoals Interclassics), het verder laden van het merk MECC Maastricht en innovatie in diensten. Het is hiermee een belangrijke motor voor de stedelijke en regionale economie.

Rollen gemeente Maastricht

MECC Maastricht B.V.

Aandeelhouderschap MECC BV

In 2013 is besloten tot het beëindigen van de samenwerking met RAI (75% aandeelhouder) en is de besloten vennootschap MECC Maastricht BV opgericht. Hierin zijn de activiteiten van MECC BV ingebracht (geen vastgoed), ter exploitatie van het beurs- en congrescentrum, waarbij de gemeente direct (90%) en indirect via EMM (10%) de enige aandeelhouder is.

MECC is huurder van het vastgoed.

Eigenaar Vastgoed

Het volledige vastgoed MECC is in eigendom van de gemeente. Een deel van het MECC-complex (met name het Congresdeel en de Expofoyer) is van aanvang af in eigendom van de gemeente Maastricht. In 2015 heeft de gemeente het deel van het vastgoed dat gehuurd werd van een particuliere belegger, overgenomen. Zo kon een huurvoordeel worden gegenereerd. Ten slotte heeft de gemeente Maastricht eind 2019 om diezelfde reden de parkeergarage P5 overgenomen van de SNS-bank.

Met de aankoop is een huurvoordeel ontstaan dat met gunstige financieringsmogelijkheden van de gemeente Maastricht, ruimte gaf voor een noodzakelijk impuls in het enigszins gedateerde complex. Dit heeft geleid tot een investeringsplan waarbij het congresdeel met een huidige capaciteit van 3.000 bezoekers, is uitgebreid naar 5.000 bezoekers, inclusief uitbreiding van de daartoe benodigde voorzieningen, waaronder horeca. Daarnaast zijn de overige voorzieningen up to date gebracht en voorzien van een eigentijdse look en feel. In de totale investering van ca. € 50 mln. heeft ook de Provincie Limburg een bijdrage (€ 11,8 mln.) geleverd.

In 2023 is de verbouw geheel opgeleverd. Met de bouw zijn ook grote stappen gezet op het vlak van verduurzaming. In 2022 kreeg het gebouw het BREEAM In-Use Asset certificaat met als kwalificatie Very Good. MECC Maastricht heeft recent de nationale gouden award voor 'Beste Vergaderlocatie 2023' in ontvangst mogen nemen van het Vakblad Meetings. Eerder werd zij al uitgeroepen tot 'Beste Congreslocatie' van het jaar 2021.

Relatie met het gemeentelijk beleid

Spin-off voor stad en regio

Als modern beurs- en congrescentrum draagt MECC Maastricht nadrukkelijk bij aan de aantrekkelijkheid en de (kennis)economie van Maastricht en de regio. MECC zorgt daarbij voor een aanzienlijke economische spin-off voor de (binnen)stad. In 2023 bedroeg deze ca. € 85 mln. Congressen en beurzen zorgen voor een langere verblijfsduur dan bij leisure toerisme en genereren een hogere spin-off van € 365 per persoon per dag. Zij vinden voornamelijk plaats op doordeweekse dagen wanneer hotels en restaurants extra klanten kunnen gebruiken, complementair aan de leisure bezetting van hotels.

Campusontwikkeling

MECC is als ontmoetingsplaats een belangrijke motor voor de campus. De wetenschap uit de wereld ontmoet elkaar bij congressen en deelt kennis. Kennis en campus zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Voor startups, scale ups, bedrijven, maar ook studenten is het ook een plaats voor ontmoeting/meetings en reflectie, maar ook ontspanning.

Internationale positionering van de kennisstad Maastricht

MECC (met Maastricht Convention Bureau) positioneren Maastricht en de Brightlands Maastricht Health Campus internationaal. Bezoekers van congressen beleven niet alleen MECC maar ook de stad (ook voor en na het congres ontmoet men elkaar makkelijk in het compacte centrum) en worden daarmee ambassadeur voor MECC en (ook leisure) bezoek aan de stad.

Bindend adviesprocedure verbouw

Het gebouw is sinds zomer 2021 weer volledig in gebruik, hoewel er nog herstelwerkzaamheden moeten worden uitgevoerd, als gevolg van de vele opleverpunten. Het is in 2023 formeel opgeleverd. Kanttekening daarbij is dat er nog steeds een aantal (financiële) geschilpunten met de aannemer voorliggen over wie financieel verantwoordelijk is voor geconstateerde gebreken en discutabele uitwerkingen. In de Meerjaren

MECC Maastricht B.V.

Prognose Grond en Vastgoedexploitaties 2023 (MPGV), dat parallel aan de jaarrekening aan uw raad wordt aangeboden, wordt daar in paragraaf 5.3.2 MECC INVESTERINGSPLAN uitvoerig op in gegaan. Wij verwijzen daarnaar.

Perspectief

MECC heeft de afgelopen jaren te maken gehad met een samenloop van sluiting tijdens verbouw en de gevolgen van Corona. Om die reden is in 2020 door het College besloten tot een kasgeldlening faciliteit. Zo kon het effect van het negatief resultaat voor de liquiditeit van MECC worden opgevangen. Naderhand hebben zich nog niet te voorziene exorbitante prijsstijgingen van energie en andere kosten voorgedaan; deze kunnen niet worden doorberekend in bestaande contracten met organisatoren.

Dit samen heeft grote gevolgen gehad voor het resultaat en de vermogenspositie van MECC. Beide werden sterk negatief. In 2023 is daarom door het College aanvullend besloten tot een huurverlaging voor 4 jaar en de hoogte van de huur elke 4 jaar opnieuw te beoordelen op basis van marktconformiteit. In 2023 is tot slot door de Raad besloten tot een storting in agioreserve. In nieuwe contracten worden de hogere energie e.a. kosten doorberekend. Het resultaat zal naar verwachting weer positief zijn vanaf 2026.

Hiermee kan het MECC de komende jaren verder ondernemen ten bate van de spin-off in de stad (en regio) en de campusontwikkeling.

Het business perspectief (inkomstenkant) voor MECC is na Corona en de verbouw positief. De omzet in 2023 was inmiddels hoger dan voor Corona. Dat geldt echter ook voor de kosten.

Per saldo verwacht MECC haar winstgevendheid en haar vermogenspositie te kunnen verbeteren en zo (ook risicodragend) te kunnen ondernemen ten bate van de spin-off voor de stad. Een goede indicatie is dat MECC, met haar nieuwe faciliteiten, er in een sterk concurrerend speelveld in slaagt ook grote congressen te acquireren die de na verbouw sterk vergrote capaciteit geheel invullen.

Niet uit de balans blijvende verplichting

De niet uit de balans blijvende verplichtingen van de vennootschap zijn een pensioenverplichting, contracten voor leaseauto's en huurovereenkomsten voor de gebouwen en parkeerterreinen van de gemeente Maastricht.

Exploitatie Maatschappij Maastricht B.V. (EMM)

<i>Vestigingsplaats</i>	Maastricht				
<i>Openbaar belang</i>	Het beheren en verwerven van registergoederen voor beurzen, sport, tentoonstellingen				
<i>Bestuurlijk belang</i>	Als aandeelhouder: stemrecht in de algemene vergadering van aandeelhouders, als commissaris en directeur				
<i>Financieel belang</i>	49.999 van de 50.000 aandelen				
<i>Bijdrage gemeente</i>	-				
<i>Programma</i>	0 Bestuur en ondersteuning 3 Economie				
<i>Financiële informatie</i>	<i>Resultaat 2023</i>	<i>Eigen vermogen per 31-12-2022</i>	<i>Eigen vermogen per 31-12-2023</i>	<i>Vreemd vermogen per 31-12-2022</i>	<i>Vreemd vermogen per 31-12-2023</i>
	€ 0,153 mln. V	€ 1,414 mln.	€ 1,467 mln.	€ 0,029 mln.	€ 0,018 mln.
<i>Niet afgedekte risico's</i>	Beperkt tot de financiële inleg (aandelenkapitaal)				

Toelichting/ ontwikkelingen

De gemeente houdt 99,99 procent van het aandelenkapitaal van EMM. Eén aandeel is in bezit van de stichting VVV (Maastricht Marketing). De primaire doelstelling van EMM is de bevordering van bedrijvigheid in Maastricht in het algemeen en van toerisme in het bijzonder. EMM heeft:

- 1 aandeel MECC Maastricht BV (gemeente Maastricht bezit de overige 9 aandelen);
- 1 aandeel Wijkontwikkelingsmaatschappij Belvédère BV (gemeente Maastricht bezit de overige 149.999 aandelen);
- 1 aandeel Exploitatiemaatschappij 't Bassin Maastricht BV (gemeente Maastricht bezit de overige 340.334 aandelen);
- Een beperkte vastgoedportefeuille.

Exploitatie Maatschappij Maastricht B.V. (EMM)

Door de holdingstructuur van EMM zijn er nauwelijks opbrengst-genererende activiteiten. De vastgoedportefeuille en het resultaat deelnemingen bepalen het resultaat van EMM.

MECC Maastricht BV

In 2013 is besloten tot het beëindigen van de huidige samenwerking met RAI en oprichting van de besloten vennootschap MECC Maastricht BV, waarin de huidige activiteiten van MECC BV zijn ingebracht (geen vastgoed), ter exploitatie van het beurs- en congrescentrum, waarbij de gemeente direct (90%) en indirect via EMM (10%) de enige aandeelhouder is. Met de participatie van EMM in MECC Maastricht BV wordt voorkomen dat een 100% (directe) overheidsdeelneming ontstaat.

In de afgelopen periode heeft een grote verbouwing van het MECC-complex plaatsgevonden waarbij voor ca. € 50 mln. is geïnvesteerd in de upgraden en uitbreiding van het MECC. Gedurende de verbouwingsfase werd er wel een tijdelijke dip in omzet en resultaat in 2020 verwacht, maar met de grotere capaciteit, zou de groei in omzet en resultaat met ingang van 2021 moeten stijgen. Door de beperkende maatregelen als gevolg van de Corona-pandemie, zijn de bedrijfsactiviteiten van het MECC nagenoeg stilgevallen met grote gevolgen voor omzet en resultaat. Daarnaast heeft ook de oorlog in Oekraïne de nodige impact. Bovenal door de gestegen kosten (met name de energiekosten), maar ook de onzekerheid met betrekking tot de economische ontwikkelingen heeft impact op de bereidheid van bezoekers om buitenlandse congressen te bezoeken. Verder heeft de gestegen rente invloed op de kosten.

Per saldo draait het MECC sinds 2020 verliezen. Deze hebben inmiddels de vermogenspositie van MECC uitgehold en daarmee ook de waarde van het 10% belang van EMM in het MECC. De gemeente Maastricht heeft eind 2020 besloten een omzet-gerelateerde huurkorting te verstrekken en ook is een kredietfaciliteit beschikbaar gesteld. Als gevolg van het verdampen van het eigen vermogen van MECC, is de waarde van het belang van EMM in MECC afgewaardeerd, waardoor in 2020 éénmalig een fors verlies moest worden genomen. De aandelenwaarde in 2020 is afgeschafte tot 0 zodat latere verliezen daar niks meer aan afdoen. Na de zwaar verlieslatende jaren 2020, 2021 en 2022, was de verwachting dat het MECC in 2023 weer in de buurt van break-even te komen. De omzet is het afgelopen jaar inderdaad weer gestegen boven het niveau van voor-corona, maar helaas kunnen de forse kostenstijgingen van de afgelopen jaren, pas op termijn doorgerekend worden in de beurzen en congressen. Ondanks de record omzet die met 14% steeg, resulteerde dit alsnog in een verlies € 1,3 mln. nagenoeg gelijk aan het verlies een jaar eerder. Door de verliezen van de afgelopen jaren is het vermogen van MECC negatief geworden, met de nodige impact op de mogelijkheden voor het MECC om te kunnen ondernemen. Daarom heeft de gemeente Maastricht besloten MECC te ondersteunen met een kapitaalstoring (Agio) van € 4,5 mln. en een huurverlaging (voor in eerste instantie 4 jaar. Door de agiostorting is het eigen vermogen van MECC weer licht positief geworden.

Deelnemingen Belvédère

EMM houdt een marginaal belang in de Belvédère vennootschappen (Wijkontwikkelingsmaatschappij Belvédère BV en Exploitiemaatschappij 't Bassin Maastricht BV) om te voorkomen dat er een 100% overheidsdeelneming ontstaat. Op basis van de (negatieve) eigen vermogenspositie van beide deelnemingen, is het belang van EMM hierin gewaardeerd op nihil.

Vastgoedportefeuille

Na het faillissement van de huurder is het winkelpand aan de Avenue Céramique 175 en enkele parkeerplaatsen verkocht in 2020 en na enkele malen uitstel, in het voorjaar van 2021 ook geleverd. In 2023 is tevens het laatste pand aan de Avenue Céramique 95 (en bijbehorende parkeerplaatsen) verkocht, zodat hiermee de vastgoedportefeuille volledig is afgebouwd. De verkoop zorgt voor een éénmalig positief resultaat.

Met de verkoop van het laatste vastgoed, is de functie van EMM teruggebracht naar houdstermaatschappij voor de gemeentelijke deelnemingen MECC, WOM Belvédère en 't Bassin.

Exploitiemaatschappij 't Bassin Maastricht B.V.

Vestigingsplaats	Maastricht.
------------------	-------------

Exploitatiemaatschappij 't Bassin Maastricht B.V.					
Openbaar belang	Gebiedsmanagement, het beheren, onderhouden en exploiteren zodat voorwaarden worden geschapen voor een dynamische haven voor plezierjachten met hoogwaardige voorzieningen.				
Bestuurlijk belang	100% gemeente (1% via de Exploitatiemaatschappij Maastricht B.V. (EMM) waar de gemeente voor 99,9% aandeelhouder is).				
Financieel belang	Aandelenkapitaal € 340.335 (340.335 aandelen elk nominaal € 1,-, waarvan 1 aandeel is ondergebracht bij EMM). Boekwaarde 31-12-2023 € 0.				
Bijdrage gemeente	-				
Programma	0 Bestuur en ondersteuning 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing				
Financiële informatie	Voorlopig resultaat 2023	Eigen vermogen per 31-12-2022	Eigen vermogen per 31-12-2023	Vreemd vermogen per 31-12-2022	Vreemd vermogen per 31-12-2023
	€ 0,037 mln.	€ 0,066 mln.	€ 0,103 mln.	€ 0,659 mln.	€ 0,576 mln.
Niet afgedekte risico's	Geen				
Toelichting/ ontwikkelingen					
<p>In 2013 heeft herfinanciering van de Exploitatiemaatschappij 't Bassin plaatsgevonden middels lening verstrekking door WOM Belvédère BV ter waarde van het bedrag dat afgelost moest worden aan de gemeente Maastricht (inclusief de overgenomen leningen van ING en Bouwinvest). Per 1 januari 2023 is deze lening verlengd tot en met december 2027.</p> <p>De verbetering van het bestaansrecht van de ondernemers in 't Bassin is in twee categorieën te verdelen. Enerzijds de upgrading en herontwikkeling van de totale omgeving Bassin en anderzijds maatregelen en acties rechtstreeks gericht op 't Bassin. In relatie tot de upgrading van de gehele omgeving zijn in het Sphinxkwartier de afgelopen jaren tal van panden herbestedend en functies toegevoegd. Denk aan Pathé, The Student Hotel, Loods 5, UNU-Merit, Blanche Dael, filmhuis Lumière, poppodium Muziekgieterij en een groot aantal nieuwe woningen. Daarmee is het Sphinxkwartier een niet meer weg te denken onderdeel van de Maastrichtse binnenstad geworden. Deze toename van het aantal spelers en functies in het gebied heeft ook geleid tot meer evenementen die een positieve afstraling op het Bassin hebben. De komende jaren krijgt de upgrading van het gebied een vervolg met de herontwikkeling van de locaties Landbouwbelang en Sappi Zuidwest.</p> <p>Direct gericht op het Bassin zijn diverse verbeteringen doorgevoerd. Zo is in de periode 2016/2017 de half-automatisering van sluis 20 in gebruik genomen. Tevens is toen een dekkend Wifi-netwerk aangelegd en zijn de aanlegsteigers van het Bassin vernieuwd. Met het herinrichten van het voorterrein Bassin/Timmerfabriek en de directe wandelverbindingen met het Frontenpark is gewerkt aan een verbeterde verblijfskwaliteit. In 2021 heeft het Bassin met een nieuw verlichtingsplan opnieuw een impuls gekregen. In 2023 is gestart met het vervangen van de sluisdeuren van zowel sluis 19 als 20. Rekening houdend met het vaarseizoen zullen de werkzaamheden ook nog in 2024 plaatsvinden.</p> <p>De verwachting is dat naarmate de omgeving rondom het Bassin verder wordt ontwikkeld dat ook een positief effect zal hebben op het Bassin.</p>					

Stichting Ontwikkelingsmaatschappij ENCI-gebied (SOME)	
Vestigingsplaats	Maastricht
Openbaar belang	De stichting is verantwoordelijk voor de ontwikkeling van de overgangszone tussen het ENCI bedrijventerrein en de natuurontwikkeling in de groeve
Bestuurlijk belang	Eén bestuurder op voordracht van de gemeente (overige partners: Natuurmonumenten, Limburg Real Estate, Stichting Sint-Pietersberg Adembenemend en Provincie Limburg). Vanaf 1-1-2022 is de gemeentelijke vertegenwoordiging (tijdelijk) ambtelijk ingevuld.
Financieel belang	De door gemeente aan SOME verstrekte lening ad € 250.000 is inmiddels oninbaar afgeboekt en kwijtgescholden in verband met opheffing van SOME. Het positieve of negatieve saldo uit de geplande liquidatie, wordt gedeeld door gemeente, provincie en LRE.
Bijdrage gemeente	-
Programma	0 Bestuur en ondersteuning

Stichting Ontwikkelingsmaatschappij ENCI-gebied (SOME)					
	8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing				
Financiële informatie	Resultaat 2021*	Eigen vermogen per 31-12-2021*	Eigen vermogen per 31-12-2023**	Vreemd vermogen per 31-12-2021*	Vreemd vermogen per 31-12-2023**
		€ 0,013 mln.	-/- € 0,234 mln.	€ mln.	€ 0,803 mln.
	*Laatste beschikbare Jaarrekening SOME = 2021. Jaarrekening 2022 wordt momenteel afgerond. **Op basis van besluitvorming februari 2023 is SOME momenteel in liquidatie. Jaarcijfers 2023 worden derhalve meegenomen in de liquidatiebalans.				
Niet afgedekte risico's	Mogelijk negatief saldo bij de liquidatie van SOME in 2024 (PM).				
Toelichting/ ontwikkelingen					
<p>In het Plan van Transformatie (PvT) voor het ENCI-gebied zijn afspraken gemaakt over de beëindiging van de kalksteenwinning in de ENCI-groeve en de toekomstige ontwikkeling van het gebied. HeidelbergCement-ENCI Maastricht (HC-ENCI), gemeente Maastricht en Provincie Limburg hebben als "Founding Fathers" in 2010 de Stichting Ontwikkelingsmaatschappij ENCI-gebied (SOME) opgericht met als (statutair) doel:</p> <ul style="list-style-type: none"> • het ontwikkelen, inrichten, exploiteren, uitgeven en beheren van de gronden gelegen in de overgangszone in het ENCI-gebied, ten behoeve van het genereren van extra financiële middelen voor de inrichting, de exploitatie en het beheer van de groeve; • het bewaken van de voortgang van de transformatie en de kwaliteitsbeheersing van de uitvoering. <p>De drie Founding Fathers, aangevuld met de partners Natuurmonumenten en SPA (Stichting Sint Pietersberg Adembenemend, bewonersvertegenwoordiging) zijn allen met één bestuurder in SOME vertegenwoordigd. Na een periode van externe bestuurlijke vertegenwoordiging is de gemeente vanaf januari 2022 (tijdelijk) ambtelijk vertegenwoordigd, in het licht van de besluitvorming over de voorgenomen opheffing van SOME.</p> <p>De Founding Fathers hebben in de Samenwerkingsovereenkomst uit 2010 afgesproken SOME in gelijke mate adequaat te financieren en gefinancierd te houden (dit laatste tenzij zij gedrieën anders beslissen) voor de aan SOME toebedeelde taken, en aan SOME elk een renteloze lening van € 250.000 te verstrekken.</p> <p>In het PvT 2010 is onder andere bepaald dat er een overgangszone komt tussen de natuurontwikkeling van de groeve en de overblijvende cementproductie op het huidige fabriekscomplex van ENCI. ENCI zou die overgangszone overdragen aan SOME. De opbrengsten van de ontwikkeling van deze zone zouden worden gebruikt ter financiering van de verdere natuurontwikkeling van de groeve (overdracht eigendom aan Natuurmonumenten).</p> <p>Actualisatie</p> <p>In 2021 is door de partijen de "Actualisatie Plan van Transformatie ENCI-gebied 2021" opgesteld. Dit was noodzakelijke vanwege gewijzigde omstandigheden, onder andere: de beperkte stikstof-/milieuruimte; de afweging over de industriële erfgoedwaarde (waar inmiddels ook het Rijk bij betrokken is) in relatie tot de verplichte sloop van Oven 8; en het besluit van eigenaar Heidelberg Cement om de productie van ENCI in Maastricht volledig te beëindigen in 2020. De Actualisatie 2021 omvat onder meer het verschuiven van de ontwikkelrol van SOME naar Natuurmonumenten en gemeente, de opheffing van SOME en het inrichten van een alternatieve samenwerkingsvorm. Vanwege de onzekerheden over de toekomstvisie van een nieuwe eigenaar zijn de afspraken over het bedrijventerrein niet aangepast in de Actualisatie 2021.</p> <p>In december 2021 heeft de gemeenteraad ingestemd met de Actualisatie PvT 2021, inclusief de financiële consequenties. Dit betreft onder meer het oninbaar afboeken van de lening aan SOME van € 250.000, de bijdrage aan de plan- en bureaunkosten van SOME over 2021 en de verdere financiële behoefte vanaf 2022. Naast de gemeentelijke apparaatskosten betreft dit de bijdrage van de gemeente in de GREX voor het hoge deel van de overgangszone (50+ NAP), die in eigendom van de gemeente komt. Het streven was om de Actualisatie in 2022 te vertalen in een nieuwe Wijzigingsovereenkomst, waarna de liquidatie van SOME afgewikkeld zou worden.</p> <p>In 2022 heeft ENCI het bedrijventerrein verkocht aan Limburg Real Estate (LRE). ENCI heeft daarbij tevens de openstaande PvT-verplichtingen en de lening aan SOME ad € 250.000 aan LRE overgedragen. Hiervoor was instemming van de andere PvT partners vereist. In februari 2023 zijn in een samenhangend pakket van overeenkomsten de afspraken uit de Actualisatie 2021 en de overdracht van de verplichtingen van ENCI aan LRE privaatrechtelijk vastgelegd. Deze afspraken omvatten onder meer de uitwerking van de voorgenomen opheffing van SOME; de nieuwe samenwerkingsafspraken; de kwijtschelding van de lening aan SOME door</p>					

Stichting Ontwikkelingsmaatschappij ENCI-gebied (SOME)

Gemeente, Provincie en LRE; de overdracht van de overgangszone 50+ aan de gemeente; en de afspraken die de gemeente daarover heeft gemaakt met Provincie en LRE. Het college is deze overeenkomsten aangegaan op basis van het raadsbesluit van december 2021. Aansluitend is de grondoverdracht van de overgangszone 50+ geëffectueerd, dit deelgebied is nu in eigendom van de gemeente Maastricht.

Omdat er op basis van de Overeenkomst uit 2010 nog steeds een sloopverplichting rustte op het Oven 8 complex, onduidelijk was of LRE zou overgaan tot sloop, een uitspraak over monumentale bescherming van het Rijk uitbleef, heeft de gemeenteraad in september 2022 een voorbereidingsbesluit genomen voor het ENCI-bedrijventerrein. Vanwege de geldende termijnen is in september 2023 een nieuw voorbereidingsbesluit genomen (looptijd tot 1 juli 2025). Hierin is onder meer een wegingskader voor nieuwe ontwikkelingen vastgelegd.

LRE heeft een Ambitiedocument ENCI-terrein opgesteld (Mecanoo/RDVA maart 2023). Daarna zijn de ambities verder uitgewerkt in een Ruimtelijk Kader. Het streven is dat de PVT partners dit in het tweede kwartaal van 2024 vaststellen. Vervolgens kan LRE een Masterplan voor het ENCI-bedrijventerrein opstellen. Omdat borging van plannen in het gemeentelijke Omgevingsplan belemmerd wordt door beperkende stikstof maatregelen, onderzoekt de gemeente de mogelijkheden om Ruimtelijk Kader en Masterplan als publiekrechtelijke borging in te zetten.

Financiële situatie

In het raadsbesluit van december 2021 is de lening van de gemeente aan SOME oninbaar afgeboekt, en via de Wijzigingsovereenkomst in 2023 is deze formeel kwijtgescholden. Gezien de beperkte activiteiten en de voorgenomen opheffing van SOME is afgesproken om eventuele kosten van SOME vanaf 2022 mee te nemen in de afrekening van de liquidatie. Deze zal in 2024 geëffectueerd worden. In de wijzigingsovereenkomst is vastgelegd dat het positieve of negatieve saldo van de opheffing van SOME, gedeeld wordt door de gemeente, provincie en LRE.

MTB regio Maastricht N.V.

<i>Vestigingsplaats</i>	Maastricht				
<i>Openbaar belang</i>	In stand houden en beheren van een organisatie die gespecialiseerd is in het op bedrijfsmatige basis aanbieden van zo veel mogelijk passend werk en relevante werkervaring aan inwoners met een WSW indicatie en aan deel van de inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt in het kader van de Participatiewet..				
<i>Bestuurlijk belang</i>	Als aandeelhouder: stemrecht in de algemene vergadering van aandeelhouders.				
<i>Financieel belang</i>	711 van 900 (79%) aandelen. Jaarlijkse gemeentelijke bijdrage boven op de rijksbijdrage. Rentevrije achtergestelde lening zonder hypothecaire zekerheid. Rentedragende rekening-courantfaciliteit.				
<i>Bijdrage gemeente</i>	-				
<i>Programma</i>	0 Bestuur en ondersteuning 6 Sociaal domein				
<i>Financiële informatie</i>	<i>Resultaat 2023</i>	<i>Eigen vermogen per 31-12-2022</i>	<i>Eigen vermogen per 31-12-2023</i>	<i>Vreemd vermogen per 31-12-2022</i>	<i>Vreemd vermogen per 31-12-2023</i>
	€ 3,91 mln. nadelig	€ 3,196 mln.	€ 3,196 mln.	€ 6,924 mln.	€ 7,232 mln.
	Hierin is begrepen een achtergestelde lening van de deelnemende gemeenten van € 12,1 mln. Over 2023 heeft MTB een verlies geleden van € 3,916 mln, zie hierboven. (dit is ruim binnen de begroting- € 4,2 mln.) Dit verlies wordt gedekt door de drie aandeelhoudende gemeenten (aandeel Maastricht 79%) en is in de winst- en verliesrekening verantwoord.				
<i>Niet afgedekte risico's</i>	Gemeente is verantwoordelijk voor de uitvoering Wet sociale werkvoorziening (Wsw) Financiële risico's door: -teruglopen Wsw-rijks subsidie per arbeidsplaats (landelijke krimp WSW); -afname verdien capaciteit MTB i.v.m. reguliere uitstroom Wsw door slot op de regeling;				
<i>Toelichting/ ontwikkelingen</i>					

MTB regio Maastricht N.V.

De gemeente heeft diverse rollen in relatie tot MTB NV: als aandeelhouder van de NV MTB; als financier van de uitvoering van de WSW en andere taken, als afnemer van dienstverlening, als opdrachtgever voor de uitvoering van wettelijke taken in het kader van de WSW en de Participatiewet.

De WSW wordt primair bekostigd vanuit het Wsw-deel in de Participatiewet. Op het rijkssubsidie voor de uitvoering van de WSW wordt door het Rijk bezuinigd en het aantal WSW'ers krimpt als gevolg van het stopzetten van de instroom in de WSW ingaande 1 januari 2015. Dit noopt gemeenten en hun uitvoeringsorganisaties om de uitvoering van de WSW af te stemmen op die krimp. Deels kan dat door andere taken uit te gaan voeren zoals de leerwerklijnen in het kader van de Participatiewet. Maar daarmee wordt het gat dat is ontstaan tussen de exploitatie van MTB en het rijkssubsidie niet volledig gedekt. Het tekort van de MTB wordt gedekt door de drie aandeelhouders van MTB NV, namelijk gemeente Eijsden-Margraten, Maastricht en Meerssen.

In verband met de komst van de Participatiewet is de opdracht aan MTB ingaande 2015 aangepast. MTB voert naast de taken in het kader van de WSW ook taken uit in het kader van de Participatiewet. Door de wens van de gemeenten voor een inclusieve arbeidsmarkt, het ontwikkelen van talenten van inwoners, maar ook ingegeven door de krimp van de WSW en het daarmee samenhangende exploitatietekort bij MTB, wordt thans onderzoek gedaan naar een optimalisatie van de totale re-integratieketen, waarbij de rol en taak van MTB nadrukkelijk wordt bekeken als onderdeel van de gehele uitvoeringsketen re-integratie.

Door de MTB opdrachten te laten uitvoeren in het kader van de Participatiewet blijft het tekort van MTB NV op dit moment onder de met elkaar afgesproken maximale 4 mln per jaar. Maar helder is wel dat er een exploitatietekort is, dat door de drie aandeelhoudende gemeenten wordt gefinancierd uit eigen middelen.

In het onderzoek naar de optimalisatie van de re-integratieketen wordt gezocht hoe een en ander in de toekomst anders kan worden aangepakt, passend bij de actuele wensen van de gemeente in het kader van de inclusieve arbeidsmarkt en het benutten van talenten van inwoners, zonder overigens de rechten van de WSW'ers aan te tasten. Bij het onderzoek worden landelijke ervaringen van soortgelijke gemeente/uitvoeringsorganisatie combinaties meegewogen.

Publiek-private samenwerking (PPS)

Projectbureau A2

<i>Vestigingsplaats</i>	Maastricht
<i>Openbaar belang</i>	Het realiseren van een integrale gebiedsontwikkeling, inclusief een ondertunneling van de A2-traverse
<i>Bestuurlijk belang</i>	Lid stuurgroep / Verantwoordelijk voor de Samenwerkingsovereenkomst A2-Maastricht
<i>Financieel belang</i>	1/3 Actieprogramma verduurzaming (bijdrage) en 13,5% aandeel samenwerkingsverband (SOK)
<i>Bijdrage gemeente</i>	-
<i>Programma</i>	8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Toelichting/ ontwikkelingen

Er is op 22 maart 2023 formeel besloten om het "Projectbureau A2" op te heffen en vanaf dat moment komt de aansturing van het project zoals bedoeld in de SOK (Samenwerkingsovereenkomst) onder regie van de van de gemeente Maastricht.

Het "Projectbureau A2" was een formeel samenwerkingsverband van het Rijk (ministerie van infrastructuur en milieu), de provincie Limburg en de gemeenten Meerssen en Maastricht om 'een plan voor stad en snelweg' te realiseren voor een integrale gebiedsontwikkeling, inclusief een ondertunneling van de A2-traverse. De grondslag daarvoor vormde de Bestuursovereenkomst (2003) en de Samenwerkingsovereenkomst (juni 2006) waarin de projectdoelen, de inhoudelijke en financiële kaders en de masterplanning zijn vastgelegd.

De overdracht en oplevering van de diverse infrastructurele werken heeft eerder plaatsgevonden (2013, 2017 en 2018) van opdrachtnemer aan gemeente Maastricht of Rijkswaterstaat. De ontwikkeling van het vastgoed bevindt zich in een vergevorderd stadium. Formeel blijven de contractuele afspraken van kracht totdat alle werkzaamheden rondom de gebiedsontwikkeling eveneens zijn opgeleverd. Rijkswaterstaat en de gemeente bespreken het verloop van deze afspraken onderling.

De A2-projectdoelen zoals vastgelegd in de samenwerkingsovereenkomst omvatten de doorstroming van het verkeer, de bereikbaarheid van de stad, de leefbaarheid en de opheffing van de barrièrewerking. Deze doelen

Projectbureau A2

zijn verder uitgewerkt in twaalf maatschappelijke topeisen als basis voor een onderliggend programma van eisen en wensen (vraagspecificatie inclusief ambitiedocument). De aanbesteding is medio juli 2009 afgerond met de vaststelling van De Groene Loper als het beste plan. Het integrale plan De Groene Loper voorziet tijdens en vooral na ondertunneling in de realisering van in beginsel 1.100 woningen en maximaal 30.000 meter commercieel vastgoed. Dit plan is in oktober 2009 contractueel vertaald in een Overeenkomst integrale gebiedsontwikkeling project A2 Maastricht. In 2010 is het plan planologisch vertaald in een Tracébesluit en in twee bestemmingsplannen. Vanaf 2011 is op basis van deze besluiten (allen onherroepelijk) begonnen met de realisering infrastructuur (2011 – 2017) en vastgoed (tot 2026).

Op de contractueel vastgelegde uitgangspunten van samenwerking en het principe 'best for project' tussen opdrachtgever (projectorganisatie namens o.a. Maastricht en RWS) en opdrachtnemer (Avenue2 namens Ballast Nedam Development) vindt bestuurlijk overleg plaats om in deze tot optimale afstemming te komen (met name de planning en afwegingen in het kader van de stedelijke programmering van de gemeente Maastricht in totaliteit).

De stedenbouwkundige doorontwikkeling van de Bieding 2009 is vastgelegd in een geactualiseerd Masterplan (2017) en in een door de gemeenteraad op 13 maart 2018 vastgestelde Vormgevingsvisie deel C (2017). De vastgoedontwikkeling verloopt volgens plan en contract.

Eind 2023 was de stand van zaken in de vastgoed ontwikkeling (in totaal 1.143 woningen) dat ca. 30% hiervan is opgeleverd, ca. 20% is in aanbouw, ca. 30% in ontwikkeling en ca. 20% dient nog opgepakt te worden. Door de oplopende rente en het als gevolg terugvallen van de vraag naar woningen wordt een aantal woningbouwprojecten heroverwogen. De verwachting is dat met enkele aanpassingen de aansluiting bij de markt gevonden kan worden en de projecten alsnog doorgang kunnen vinden. Daarnaast wordt in samenspraak met betrokken partijen gewerkt aan projecten in de directe nabijheid van het A2 project, waar raakvlakken mee zijn. Het gaat om de volgende projecten:

- aansluiting van de openbare ruimte in het Leeuwenpark op de ontwikkeling van omliggende functies (KKC, Trefcentrum, gymzaal, woningbouw);
- de herontwikkeling van het Essentterrein als alternatief voor de gedateerde overeenkomst 2006 met Servatius;
- de herontwikkeling aan de 'Groene Uitloper' van het braakliggende Mosa terrein voor woningbouw. Er is in 2023 een anterieure overeenkomst gesloten en het bestemmingsplan is in procedure gebracht en inmiddels vastgesteld. Vanaf 2024 wordt gestart met de voorbereiding van de realisatie. Verwacht om het plan in 2028 op te leveren;
- de herontwikkeling Wyckerpoort Noord met nieuwbouw van het witte gebouw (Woonpunt) en de fysieke integratie van het 'blauwe gebouw' (nu huisvesting doelgroepen Leger des Heils) met de woontoren Geusseltheuvel;
- de vervlechting van het A2 vastgoedprogramma met de wijkontwikkeling door middel van realisering van 120 sociale woningen Maasvallei en Servatius;
- een studie naar de mogelijkheden van het doortrekken van de Groene Loper aan de noordzijde t.h.v. Het Dreamz hotel;
- een studie naar de mogelijkheid van het doortrekken van de Groene Loper richting Health Campus;
- de mogelijkheden voor de herontwikkeling van de voormalige KPN-locatie;
- de mogelijkheden voor herontwikkeling van de praxis-locatie / Heerderweg;
- de ontwikkeling van de Vistalocatie (binnen contract Avenue 2);
- de ontwikkeling van de woontoren aan de zuidzijde (binnen contract Avenue 2);
- de ontwikkeling van kantoorlocaties aan het Europaplein en ter hoogte van de paardentunnel (binnen contract Avenue 2);
- de doorvoering van het besluit om de Groene Loper in te richten als 30 km/u zone.

In verband met de opheffing van het A2-projectbureau wordt vanaf 2024 niet meer separaat gerapporteerd over dit project. Het project wordt opgenomen in de reguliere werkprocessen van de gemeente.

Stichtingen en verenigingen

Stichting Centrum voor Natuur- en Milieueducatie (CNME)					
Vestigingsplaats	Maastricht				
Openbaar belang	Ontwikkelen en beheren van ecologische en duurzame kwaliteiten in verstedelijkt- en buitengebied, door middel van educatie en voorlichting de stadsbewoners en organisaties betrekken bij alle aspecten van hun natuurlijke leefomgeving.				
Bestuurlijk belang	Op basis van een 'quasi in house constructie'.				
Financieel belang	Dienstverleningsovereenkomst (2022-2024) van ca. € 0,335 mln. per jaar				
Bijdrage gemeente	2023: € 0,352 mln. (2022: € 0,341 mln.)				
Programma	4 Onderwijs 7 Volksgezondheid en milieu				
Financiële informatie (Voorheen kwamen de gegevens uit de enkelvoudige jaarrekening, vanaf 2023 is alleen de geconsolideerde jaarrekening beschikbaar)	Resultaat 2023	Eigen vermogen per 31-12-2022	Eigen vermogen per 31-12-2023	Vreemd vermogen per 31-12-2022	Vreemd vermogen per 31-12-2023
	€ 0,105 mln (negatief)	€ 0,061 mln.	€ 0,042 mln. (negatief)	€ 0,593mln.	€ 0,552 mln.
Niet afgedekte risico's	Beperkt tot eigen inbreng.				
Toelichting/ ontwikkelingen:					
<p>Realiseren gemeentelijk NDE-beleid. Het CNME geeft in opdracht van de gemeente jaarlijks via een jaarprogramma uitvoering aan het gemeentelijk Natuur en Duurzaamheid Educatie (NDE) beleid. Voor 2023 bestond het NDE programma uit de volgende thema's:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Duurzame burger: Het geven van proactieve informatie en verzorgen van communicatie naar burgers inzake vergroenen van de (eigen) omgeving, vergroten van soortenrijkdom en de adaptatie naar een klimaat- en milieubewuste burger is vast onderdeel van dit programma; • Duurzaam onderwijs: Onder het motto 'jong geleerd is oud gedaan', is de focus van dit programma het verduurzamen van scholen en onderwijs, met natuur- en duurzaamheidseducatie ingebed in het curriculum alsmede de bewustwording van groene speelomgevingen voor kinderen; • Duurzame stad: het CNME zoekt aansluiting bij de duurzame ontwikkelingsdoelen van de Verenigde Naties. Samenwerkingen wordt gezocht met andere groene organisaties en advies wordt (on-)gevraagd gegeven aan gemeente hierover. Het laten zien van goede, groene voorbeelden, het inrichten van tijdelijke natuur en het planten van nieuwe bomen samen met stakeholders, zorgt voor meer natuur en duurzaamheid in de stad. <p>De gemeentelijke bezuinigingen richting het CNME in 2021, alsmede covid, stijgende loon- en materiaalkosten en afnemende opbrengsten leiden ertoe dat het CNME zich in een financiële ongezonde positie bevindt. De gemeente kijkt samen met het CNME naar de organisatorische verbeteringen om de financiële situatie te stabiliseren.</p>					

Stichting Economische Samenwerking Zuid Limburg (ESZL)					
Vestigingsplaats	Sittard-Geleen.				
Openbaar belang	Het doen realiseren van programma's op de economische speerpunten in Zuid-Limburg.				
Bestuurlijk belang	Bestuurslid.				
Financieel belang	In de Maastrichtse begroting hebben wij € 3 per inwoner gereserveerd voor aan ESZL gerelateerde projecten.				
Bijdrage gemeente	2023: € 368.202,- (2022: € 0,36 mln.) (122.734 inw. x € 3,00)				
Programma	3 Economie				
Financiële informatie	Voorlopige resultaat 2023	Voorlopige eigen vermogen per 31-12-2022	Voorlopige eigen vermogen per 31-12-2023	Voorlopig vreemd vermogen per 31-12-2022	Voorlopig vreemd vermogen per 31-12-2023
	€ 0,02 mln.	€ 0,138 mln.	€ 0,15 mln.	€ 1,538 mln.	€ 1.138 mln.

Stichting Economische Samenwerking Zuid Limburg (ESZL)			
	negatief		
Niet afgedekte risico's	Geen		
Toelichting/ ontwikkelingen			
<p>Belangrijkste ontwikkelingen in 2023:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Uitvoering programma CEL (Circulaire Economie Limburg) gericht op bewustwording en creëren handelingsperspectief voor het MKB in Limburg. Een samenwerkingsprogramma tussen de 3 triple helixen in Limburg, de Provincie, LIOF en de werkgeversverenigingen (LWV. LLTB); - 2023 laatste jaar uitvoering MKB deal 'kwalificeren en innoveren in het Zuid-Limburgse MKB' met o.a. het opzetten van en een HR community voor het MKB en een pilot implementatie circulaire competenties in het HR beleid van MKB bedrijven; - Evaluatie en aanpassing voucherregeling KOERS waarbinnen MKB bedrijven ondersteuning kunnen krijgen via gecertificeerde trajecten om hun businessmodel te vernieuwen/ versterken en of de innovatiekracht binnen het bedrijf te versterken; - Vanuit de Economic Board Zuid-Limburg bijdrage aan de actualisatie agenda Zuid-Limburg. De agenda Zuid-Limburg vormt een integrale strategische kapstok op zowel de domeinen economie, ruimte als sociaal. Waarin de belangrijkste opgaven voor het gebied binnen deze domeinen en de ambities naar de toekomst worden vastgelegd en de leidraad vormen voor samenwerking en een gezamenlijke lobbystrategie binnen en vanuit de regio; - Vanuit het aandachtsgebied circulair is een stevig uitvoeringsprogramma ontwikkeld binnen het kader van de Regio Deal Zuid-Limburg. Met een bedrag van 5,1 mlj. Rijksbijdrage en cofinanciering van 5,1 mlj uit de regio, kan de komende 4 jaar een versnelling aangebracht worden in een aantal cruciale projecten die van belang zijn in relatie tot de transitie naar een meer duurzame en circulaire chemie site Chemelot. <p>De stichting neemt de rol van aanjager, verbinder en facilitator voor multi helix samenwerking in het economisch domein op zich. Prioritair op de opgave rond Onderwijs & Arbeidsmarkt, MKB & Innovatie, Vestigingsklimaat.</p> <p>In wisselwerking tussen initiatief vanuit de samenleving, agendering vanuit de Economic Board en de publieke taak en rol van de overheid werken we aan een dynamische agenda gerelateerd aan de 3 bovenliggende opgave. De gemeente Maastricht levert personele inzet, die wordt voor een beperkt deel (20K) gedekt uit de bijdrage vanuit Maastricht aan ESZL.</p> <p>Samen met onze partners werken we aan een vitaal en duurzaam economisch toekomstperspectief voor Zuid-Limburg dat niet enkel gericht is op welvaart maar ook een positieve bijdraagt aan brede welvaart voor onze inwoners.</p> <p>Kernactiviteiten stichting:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Het aanjagen, vormen, coördineren en faciliteren van zogenaamde coalitions of the willing & acting waarin multi helix wordt samengewerkt aan economische opgaven middels programmatische of projectmatige aanpakken; 2. Het uitvoeren van regelingen gericht op het ondersteunen van het MKB zoals o.a. de MKB Deal Innoveren en Kwalificeren in het Zuid-Limburgse MKB, KOERS voucher regeling (krachtig ondernemerschap & resultaatgerichte strategie); 3. Actieve participatie in het netwerk ENZuid. Een strategisch samenwerkingsverband op Zuid Nederlandse schaal waarin de provincies Zeeland, Brabant en Limburg, de 8 triple helix organisaties in deze 3 provincies, de regionale ontwikkelingsmaatschappijen (zoals LIOF) en campussen samenwerken aan strategische(nationale/regionale opgaven) en de toegevoegde waarde die Zuid-Nederland in deze kan bieden. Zo lopen momenteel de programma's Groene Chemie Nieuwe Economie (GCNE) en Circulair bouwend Zuid-Nederland; 4. Ondersteunen en faciliteren van de Economic Board Zuid-Limburg; 5. Ondersteunen en faciliteren van het bestuur ESZL. 			

Gemeenschappelijke regelingen

Vereniging Afvalsamenwerking Limburg (ASL)	
Vestigingsplaats	Maastricht
Openbaar belang	Adviesfunctie over afval, belangbehartiging over bovenregionale afval-aangelegenheden, coördinatie/adviesrol over afvalcontracten met marktpartijen, afvalkenniscentrum
Bestuurlijk belang	Wethouder als bestuurslid
Financieel belang	Jaarlijkse bijdrage naar rato van aantal inwoners ter bekostiging van ASL-werkapparaat

Vereniging Afvalsamenwerking Limburg (ASL)	
Bijdrage gemeente	2023: € 42.402,85 (2022: € 35.032)
Programma	7 Volksgezondheid en milieu
Niet afgedekte risico's	Geen
Toelichting/ ontwikkelingen	
<p>Hoewel er geen sprake is van een formele gemeenschappelijke regeling (GR), lijkt dit samenwerkingsverband tussen de gemeenten in de vorm van een vereniging qua doelstelling en structuur wel op een GR. Vandaar dat is gekozen om deze vereniging bij de 'gemeenschappelijke regelingen' onder te brengen.</p> <p>De vereniging Afvalsamenwerking Limburg (ASL) is op 24 november 2004 opgericht als opvolger van de vereniging van contractanten Afvalverwijdering Limburg, waarvan de bestuurlijke ondersteuning bij Essent Milieu was ondergebracht. Deze situatie en het feit dat de provincie sinds 2003 niet langer beleidsmaker op afvalgebied is, bracht de Limburgse gemeenten tot de conclusie dat krachtenbundeling onontbeerlijk is. De afvalmarkt was en is namelijk grootschalig en ingewikkeld.</p> <p>ASL organiseert en bundelt Limburgse afvalkennis in een vereniging die het publieke belang dient. ASL richt zich op kennisdeling, advisering en ondersteuning, belangenbehartiging en coördinatie marktbenadering. Activiteiten van ASL worden gedekt door een bijdrage per inwoner.</p> <p>In 2023 zijn nieuwe verwerkingscontracten voor restafval en voor gft afgesloten. De nieuwe verwerkingstarieven zijn per 1 januari 2024 van kracht geworden. In 2024 heeft elke gemeente het uitgangspunt herbevestigd dat er nut en noodzaak tot samenwerking blijft op het gebied van afval en circulariteit, omdat:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Belangenbehartiging efficiënter en effectiever kan plaatsvinden in samenwerking, zeker als het gaat om de drie grote afvalstromen huishoudelijk restafval, GFT+E en PBD waar ook een andere schaalgrootte en markt voor geldt. - Een steeds grote groep bedrijven en instellingen de ambitie heeft en naar mogelijkheden zoekt om bij te dragen aan de Limburgse circulaire economie (en omgeving). In de transitie naar een circulaire economie heeft men elkaar (en elkaars kennis, investeringsvermogen en afval) nodig. - Ervaring- en kennisdeling van belang en noodzakelijk is bij de transitie naar een circulaire economie en bij de vaak snel veranderende afvalmarkt. 	

Gemeenschappelijke regeling Geul en Maas					
Vestigingsplaats	Maastricht				
Openbaar belang	Verzorgen wettelijke en niet wettelijke afvaltaken (o.a. aanbieden brengplaatsen voor afval + ophalen van afval huis aan huis).				
Bestuurlijk belang	Wethouder als bestuurslid				
Financieel belang	Bijdrage op basis van inwoners en op basis van werkelijke kosten				
Bijdrage gemeente	2023: € 7,304 mln. (bijdrage cf begroting: € 9,104 mln. minus teruggave positief resultaat 2022 € 1.800 mln.)				
Programma	7 Volksgezondheid en milieu				
Financiële informatie	Resultaat 2023	Eigen vermogen per 31-12-2022	Eigen vermogen per 31-12-2023	Vreemd vermogen per 31-12-2022	Vreemd vermogen per 31-12-2023
	€ 0,747 mln. (voorlopige jaarstukken 2023)	€ 2,119 mln. (voorlopige jaarstukken 2023)	€ 0,747 mln. (voorlopige jaarstukken 2023)	€ 5,895 mln. (voorlopige jaarstukken 2023)	€ 2,744 mln. (voorlopige jaarstukken 2023)
Niet afgedekte risico's	Verliesbijdrage naar rato van inwoners en/of op basis van werkelijke kosten				
Toelichting/ ontwikkelingen					
<p>Met ingang van 2021 is de verbrede Gemeenschappelijke Regeling Geul en Maas (verder: GR) in werking getreden. Hiermee is de al bestaande gemeentelijke samenwerking op het gebied van de milieuparken uitgebreid met logistieke inzameling, tactisch-operationele uitvoering en projecten. De gemeenten Maastricht, Meerssen en Valkenburg aan de Geul nemen hieraan deel. Stadsbeheer Maastricht is als Uitvoeringsdienst van de verbrede GR aangewezen. Doelstelling is onder andere om, waar mogelijk, te komen tot eenzelfde</p>					

Gemeenschappelijke regeling Geul en Maas

dienstverlening, hetgeen de efficiency in de bedrijfsvoering bevordert en duidelijkheid verschaft aan de inwoners van de drie deelnemende gemeenten.

Vanaf 2022 is voor Maastricht ook de logistieke inzameling begrotingstechnisch bij de GR ondergebracht. De begroting wordt elk jaar door het bestuur van de GR vastgesteld, nadat zij de gemeenteraden daarover hebben geraadpleegd.

Het positieve resultaat volgens de voorlopige jaarrekening 2023 bedraagt € 0,747 mln. positief.

Het afvalaanbod van diverse afvalstromen (zoals grofvuil, groenafval, puin, grond, AB-hout, C-hout, gipsafval en dakafval) bij de milieuparken was lager dan geraamd (daling 20%). Door nieuwe aanbestedingen zijn de verwerkingskosten van diverse afvalfracties lager dan begroot. Daarentegen zijn van andere afvalstromen (zoals metalen en papier) de gerealiseerde opbrengsten lager dan begroot.

Op de transportkosten is in 2023 een voordeel behaald. Dit voordeel wordt voor het grootste deel verklaard door verschillen in de systematiek van begroten (prijs en aantal routes) en verantwoorden. Bij de afrekening is een verbeteringslag doorgevoerd inzake accuratere toerekening van transportkosten aan verschillende activiteiten. Daarnaast is er een positief resultaat op de brandkosten gerealiseerd.

Inzake afvalinzameling is een nadeel gerealiseerd op de personeelskosten. De CAO-ontwikkeling, die nadeliger is uitgevallen dan in begroting 2023 was voorzien, is hier een belangrijke verklaring voor. Daarnaast zijn de uurtarieven van de inzet van tijdelijke medewerkers aanzienlijk hoger gebleken dan waarmee rekening is gehouden. Dit is mede het gevolg van opnieuw aanbestede personeelsdiensten.

In 2024 wordt de samenwerking geëvalueerd. Op basis van de evaluatie wordt besloten over de inhoud en vorm van samenwerking voor de daaropvolgende jaren.

Gemeenschappelijke regeling GGD Zuid-Limburg

<i>Vestigingsplaats</i>	Heerlen				
<i>Openbaar belang</i>	Bevordering collectieve volksgezondheid, preventie en gezondheidsbevordering.				
<i>Bestuurlijk belang</i>	Wethouder gezondheidszorg				
<i>Financieel belang</i>	Subsidie/inkooprelatie/verliesbijdrage naar rato van inwonertal				
<i>Bijdrage gemeente</i>	2023: € 7,4 mln. (2022: € 6,9 mln.)				
<i>Programma</i>	4 Onderwijs 6 Sociaal domein 7 Volksgezondheid en milieu				
<i>Financiële informatie</i>	<i>Resultaat 2023</i>	<i>Eigen vermogen per 31-12-2022</i>	<i>Eigen vermogen per 31-12-2023</i>	<i>Vreemd vermogen per 31-12-2022</i>	<i>Vreemd vermogen per 31-12-2023</i>
	€ 1,098 mln.	€ 0,149 mln.	€ 1,107 mln.	€ 36,191 mln.	€ 35,553 mln.
<i>Niet afgedekte risico's</i>	Verliesbijdrage naar rato van inwoneraantal				

Toelichting/ ontwikkelingen

De GGD Zuid-Limburg (GGD-ZL) is een gemeenschappelijke regeling van zestien Zuid-Limburgse gemeenten en als zodanig uitvoerder van het gemeentelijk/regionaal gezondheidsbeleid waarbinnen een aantal wettelijke publieke gezondheidstaken worden uitgevoerd.

De geneeskundige hulp bij ongevallen en rampen (GHOR) is een organisatieonderdeel van de GGD. De GHOR wordt aangestuurd door het algemeen Veiligheidsbestuur Zuid-Limburg en maakt onderdeel uit van de GR Veiligheidsregio Zuid-Limburg. Per 2024 is het programmaonderdeel Acute Zorg dat tot 2024 bestond uit de regionale Ambulance Voorziening en de Geneeskundige Hulp bij ongevallen en Rampen (GHOR) uit de GGD-begroting geschrapt. De regionale Ambulance Voorziening (RAV) is als gevolg van de fusering van de ambulancedienst Zuid-Limburg met Noord- en Midden-Limburg naar een zelfstandige stichting. Uit de begroting 2024 van de GGD-ZL verdwenen. De GHOR wordt aangestuurd door het algemeen Veiligheidsbestuur Zuid-Limburg, onderdeel van de GR 'Veiligheidsregio' Zuid-Limburg.

Vanaf 2015 is ook Veilig Thuis Zuid-Limburg (vroeger: het Algemeen Meldpunt Huiselijk Geweld en Kindermishandeling) onderdeel van de GR GGD-ZL, als volwaardig programma, met een eigen programmabegroting. Vanaf 2020 is de JGZ 0-18 jaar als een volwaardig programma met een eigen begroting, ondergebracht bij de GR GGD Zuid-Limburg.

Gemeenschappelijke regeling GGD Zuid-Limburg

De financiering van de GGD geschiedt op basis van het inwonertal per gemeente. De bevolkingsontwikkeling is de afgelopen jaren dusdanig dat het aandeel van de gemeente Maastricht relatief stijgt. Samen met Heerlen en Sittard-Geleen wordt het grootste deel van de kosten van de GR door Maastricht gefinancierd. Ten aanzien van de programma's Veilig Thuis en JGZ gelden afwijkende financieringsystematieken hetgeen conform de GR toegestaan is.

Het resultaat 2023 na vennootschapsbelasting en voor de mutaties in de reserves bedraagt € 1.097.887 positief. In lijn met de bestuurlijke afspraken stelt het Dagelijks Bestuur voor om het negatieve resultaat van JGZ (€ 262.720) te verrekenen met het positieve resultaat van VT en de GGD en de nog openstaande projectkosten JGZ (€ 131.431) te verrekenen met het positieve resultaat van de GGD. Aangezien GALA en IZA net zijn gestart stelt het dagelijks bestuur voor om een deel van het positieve resultaat (€ 300.000) in een bestemmingsreserve te zetten voor het uitvoeren van regionale preventie activiteiten. Het dan nog resterende positieve resultaat GGD (€ 666.456) te storten in de algemene reserve. Dit komt ten goede aan het weerstandsvermogen van de GGD. Besluitvorming vindt plaats door het Algemeen Bestuur op 24 april 2024.

Toelichting op jaarresultaat 2023

Programmalijs GDD

- De lagere opbrengsten binnen bijdrage gemeenten uit het basispakket zijn het gevolg van verschuiving doordat Psychosociale Hulp (PSH) en de bijstelling index 2023 in de overhead zijn verwerkt en niet in de opbrengsten, zoals in de begroting.
- De opbrengsten uit tarieven gemeenten blijven achter ten opzichte van de begroting. Hogere opbrengsten uit de inspectie kinder- en gastouderopvang compenseren lagere opbrengsten op het gebied van forensische werkzaamheden. De lagere realisatie is met name het gevolg van de afname van de producten en daarmee lagere omzet in het kader van SMA.
- De lagere opbrengst uit de bijdrage Rijk/Provincies wordt met name veroorzaakt door een verschuiving van deze opbrengsten naar opbrengsten projecten
- In de begroting zijn lagere inkomsten uit projecten voorzien. De opbrengsten hebben in hoofdzaak betrekking op SPUK COVID, VIPP, IZA, GALA en Trendbreuk.
- De overige opbrengsten overschrijden de begroting. Dit is een gevolg van de realisatie op HPV18+ dat niet in de begroting is opgenomen.
- De personeelskosten zijn hoger omdat de formatie is uitgebreid om de taken in het kader van GALA, IZA, VIPP etc. te kunnen uitvoeren. Tegenover deze kosten staan ook hogere inkomsten.
- Door de fors gestegen energiekosten en stijgingen van huur-, schoonmaak- en onderhoudskosten wordt de begroting overschreden. Daarnaast zijn de kosten van de ambulancepost Heerlen nu opgenomen als kosten bij de programmalijs GGD. Voorheen werden deze rechtstreeks bij de RAV verantwoord. De huuropbrengsten (RAV) die hierop betrekking hebben zijn als opbrengsten verantwoord.
- In begroting zijn geen rentekosten voorzien omdat ten tijde van de opmaak van de begroting sprake was van een negatieve rente.
- Als gevolg van nieuwe projecten en uitbreiding van bestaande projecten wordt de begroting voor beheers- en administratiekosten overschreden. Denk hierbij aan onder andere de volgende voorbeelden; VIPP, IZA, GALA etc.
- Door enerzijds sterke indexaties tot wel 10% van ICT dienstverleners in enkele gevallen en niet begrote uitgaven in het kader van VIPP wordt de begroting overschreden.
- De kosten medische middelen vallen hoger uit dan begroot, als gevolg van hogere productie binnen de afdeling SIM. Diagnostische kosten op het gebied van infectieziekten en Soa's vallen als gevolg hiervan hoger uit, hier staan ook hogere opbrengsten tegenover.
- Als gevolg van VIPP is er sprake van een overschrijding van de begroting op kosten uitvoering derden. Tegenover deze kosten staan ook opbrengsten uit VIP gelden.
- De overschrijding van de begroting op incidentele lasten heeft betrekking op de extra impuls gelden 2022. Voor eenzelfde bedrag zijn hiervoor ook middelen ontvangen.
- De lagere overheadkosten zijn hoofdzakelijk gevolg van verschuivingen tussen programmalijs en projecten.

Programmalijs JGZ

De toelichting op de belangrijkste afwijkingen luidt als volgt:

- De lagere tarieven gemeenten heeft enerzijds voor € 33.000 betrekking op een lichte daling van de deelname aan het rijksvaccinatieprogramma en anderzijds op een niet begrote bijdrage van € 171.000 vanuit de meerkosten Oekraïne sociaal domein voor Oekraïense kinderen in zorg.

Gemeenschappelijke regeling GGD Zuid-Limburg

- Een voordelige afwijking € 708.000 bij de bijdrage Rijk/Provincies wordt veroorzaakt door een hogere opkomst voor de inhaalactie HPV-vaccinatie voor kinderen tot 18 jaar voor € 418.000 via het RIVM en een verschuiving van de subsidie opleiding jeugdartsen vanuit de overige bijdrage via SBOH voor € 290.000.
- De lagere overige bijdrage van € 21.000 heeft per saldo te maken met verschuivingen in het kader van projecten en subsidies.
- De incidentele baten betreft afrekeningen publieke gezondheidszorg asielzoekers inzake opvangdagen en noodopvang uit 2022.
- De lagere personeelskosten van € 121.000 heeft te maken met een verschuiving naar projectwerkzaamheden voor trajecten Stevig Ouderschap en Voorzorg, uren schoolverzuim m@zl MBO, scholingsuren naar Gezond en Actief Leven Akkoord en een verschuiving met de overhead.
- De huisvestingskosten zijn gestegen door een hogere inflatiecorrectie bij de huur-, schoonmaak- en energiekosten dan begroot.
- Hogere afschrijvingslast wordt veroorzaakt door activering van een verbouwing van een CJG-locatie.
- De automatiseringskosten zijn negatief beïnvloed door het doorwerken van een hogere inflatiecorrectie voor licenties KD+ dan begroot.
- Hogere kosten medische middelen worden veroorzaakt door gestegen prijzen, extra kosten voor HPV-vaccinaties en door aanschaf en reparatie van medische apparatuur.
- De kosten uitvoering derden worden negatief beïnvloed door de inhuur van projectleider-diensten in het kader van de pilot smartglasses met GGD Limburg-Noord.
- De verschuiving van de overhead heeft te maken met het feit dat jaarlijks bij de jaarrekening een beoordeling plaatsvindt over de daadwerkelijke overhead conform de voorschriften van het BBV.

Programmalijs Veilig Thuis

- Het voordeel op de overige bijdrage betreft structurele inkomsten Handle with Care.
- De lagere personeelskosten van € 1.108.000 hebben te maken met de verschuiving naar de overhead € 771.000. Het resterende verschil positieve verschil van € 337.000 betreft het laat in het jaar invullen van o.a. vacatures zoals afdelingshoofd en unithoofden.
- De stijging van de huisvestingskosten betreffen de stijging van de onderhoudskosten en de huurindex. Daarnaast hebben ze meer ruimtes in gebruik genomen.
- De stijging beheers- en administratiekosten betreffen hogere advieskosten in het kader van teambuilding.
- De stijging van de automatiseringskosten heeft te maken met de startkosten van de aanbesteding van een softwarepakket.
- De stijging van de overhead zie punt 2 lagere personeelskosten.

Gemeenschappelijke regeling Kredietbank Limburg (KBL)

<i>Vestigingsplaats</i>	Geleen				
<i>Openbaar belang</i>	Kredietverlening en schuldhulpverlening				
<i>Bestuurlijk belang</i>	Drie stemmen in algemeen bestuur				
<i>Financieel belang</i>	Achtergestelde lening € 154.720 (begin en eind 2023) Inkooprelatie producten (o.b.v. realisatie) Verliesbijdrage naar rato van inwonertal (50%) en verstrekte leningen (50%)				
<i>Bijdrage gemeente</i>	2023: € 2.508 mln. (2022: € 2,471 mln.)				
<i>Programma</i>	6 Sociaal domein				
<i>Financiële informatie</i>	<i>Resultaat 2023</i>	<i>Eigen vermogen per 31-12-2022</i>	<i>Eigen vermogen per 31-12-2023</i>	<i>Vreemd vermogen per 31-12-2022</i>	<i>Vreemd vermogen per 31-12-2023</i>
	€ 2.508 mln.	€ 0,017 mln.	€ 0,335 mln.	€ 12,642 mln.	€ 13.731 mln.
<i>Niet afgedekte risico's</i>	Gemeente Maastricht draagt over 2023 € 2.171 bij aan de afschrijving van oninbare kredieten.				

Toelichting/ ontwikkelingen

Jaarstukken 2023:

Gemeente Maastricht neemt deel aan de Gemeenschappelijke Regeling voor Sociale Kredietverlening en Schuldhulpverlening in Limburg. Deze regeling voorziet in de instelling van een openbaar lichaam, genaamd Kredietbank Limburg. Voor het Algemeen Bestuur wijst elke GR-gemeente één lid aan per 45.000 inwoners of gedeelte daarvan. Voor de vaststelling van het aantal inwoners wordt uitgegaan van de door het CBS openbaar gemaakte bevolkingcijfers per 1 januari van het jaar voorafgaand aan dat waarin de zittingsperiode van het Algemeen Bestuur aanvangt. In dit geval wordt er dus gekeken naar het aantal inwoners per 1 januari 2022, dat zijn:

Gemeenschappelijke regeling Kredietbank Limburg (KBL)

• Brunssum:	27.670	→	1 lid
• Heerlen:	86.936	→	2 leden
• Kerkrade:	45.442	→	2 leden
• Landgraaf:	37.262	→	1 lid
• Maastricht:	120.227	→	3 leden
• Sittard-Geleen:	91.743	→	3 leden

De deelnemende gemeenten hebben een inkooprelatie met KBL, eventuele tekorten komen ook voor rekening van de deelnemende gemeenten. Betaling gebeurt door bevoorschotting per kwartaal. Gedurende 2023 is gebleken dat de door Maastricht betaalde voorschotten in de pas lopen met de geleverde realisatie.

Het definitieve exploitatieresultaat van 2023 voor KBL is € 318.494 positief. Het weerstandsvermogen van KBL is bepaald op 6% van de exploitatielasten (exclusief mutatie voorziening). Aangezien het eigen vermogen lager is dan het weerstandsvermogen heeft KBL geen terugbetalingsverplichting.

In 2022 is een begin gemaakt met het omvormen van de financieringsstructuur van KBL. Dit heeft er onder andere toe geleid dat in de begrotingswijziging 2023 een kostendekkend tarief voor bewindvoering is gebruikt. Dit heeft tot gevolg dat de kosten voor bewindvoering op basis van daadwerkelijk gebruik verdeeld worden over de deelnemende gemeenten.

Gemeenschappelijke regeling Historisch Centrum Limburg (HCL)

Vestigingsplaats	Maastricht				
Openbaar belang	Het (wettelijk) bewaren, beheren en benutten van de archiefbescheiden en collecties van gemeente en Rijk die berusten in de openbare archiefbewaarplaats HCL en toezicht houden op de niet-overgedragen (digitale) archiefbescheiden binnen de informatiehuishouding van de gemeente Maastricht				
Bestuurlijk belang	Twee leden in algemeen bestuur				
Financieel belang	Bekostigingsrelatie				
Bijdrage gemeente	2023: € 1,135 mln. (2022: € 1,031 mln.)				
Programma	0 Bestuur en ondersteuning				
Financiële informatie	Resultaat 2023	Eigen vermogen per 31-12-2022	Eigen vermogen per 31-12-2023	Vreemd vermogen per 31-12-2022	Vreemd vermogen per 31-12-2023
	€ 0,168 mln.	€ 1,601 mln.	€ 1,656 mln.	€ 6,910 mln.	€ 6,622 mln.
Niet afgedekte risico's	geen				

Toelichting/ ontwikkelingen

Het Historisch Centrum Limburg is gevormd uit het Rijksarchief in de provincie Limburg, het Gemeentearchief Maastricht en het streekarchief van Heerlen e.o. (Rijckheydt). Samen met de Rijksoverheid vormen de Gemeenten Heerlen en Maastricht de bestuurlijke partners in de Gemeenschappelijke Regeling HCL (2019). Het HCL is een openbaar lichaam op grond van deze gemeenschappelijke regeling en daarmee een publiekrechtelijke organisatie. Het HCL heeft daarnaast Dienstverleningsovereenkomsten met de provincie Limburg, het waterschap Limburg, Het Gegevenshuis, ISD Bol, ISD Kompas, Kredietbank Limburg, RUD Zuid-Limburg, Veiligheidsregio Zuid-Limburg en de gemeenten: Beekdaelen, Brunssum, Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittem, Landgraaf, Meerssen, Simpelveld, Vaals, Valkenburg aan de Geul en Voerendaal.

Als rechtspersoon is het HCL een openbaar lichaam volgens de Wet Gemeenschappelijke Regelingen. Het Historisch Centrum Limburg:

- verzamelt, beheert en presenteert archieven en collecties van Limburgse instellingen en particulieren, gebaseerd op actuele ontwikkelingen in het archiefwezen;
- wil het publiek op zoveel mogelijk manieren interesseren voor het Limburgse verleden;
- acteert vanuit de unieke geografische, historische plek die de Euregio is;
- doet en maakt historisch onderzoek mogelijk.

Het HCL beschikt momenteel over 24 kilometer archief. In de eerste plaats zijn dit archieven van de overheid. Daarnaast heeft het HCL belangrijke particuliere archieven in huis: van kerkgenootschappen, verenigingen, stichtingen, bedrijven, kastelen, families en personen. In principe zijn deze archieven openbaar. In een aantal gevallen zijn beperkingen vastgesteld om de privacy van nog levende personen te waarborgen. Behalve archieven heeft het HCL omvangrijke verzamelingen handschriften, almanakken, foto's, (land)kaarten, tekeningen, affiches, bidprentjes, briefhoofden.

Aan het HCL zijn diverse werkzaamheden, taken en bevoegdheden overgedragen door de rijksoverheid en de deelnemende gemeenten Heerlen en Maastricht op het terrein van archiefbeheer. De primaire werkzaamheden en kernactiviteiten vinden plaats in de regio op twee locaties/ archiefbewaarplaatsen. Extra focus ligt in 2025 op uitvoering van de nieuwe visieontwikkeling naar informatiedienstverlening en op het verder ontwikkelen van deskundig beheer en opslag van digitale archiefbescheiden (E-Depot). De overheid is op alle bestuurslagen in omvorming naar een E-overheid. Dat heeft gevolgen voor de neerslag van overheidshandelen in digitale archivering. Deze omvorming zal de komende jaren zijn beslag moeten krijgen bij het HCL en bij de aangesloten overheidsorganisaties van het HCL.

Behalve op optimaal archiefbeheer blijft het HCL zich richten op het beschikbaar stellen van de archieven voor (her)gebruik door een breed en divers publiek, zowel digitaal als analoog. In dit kader worden werkzaamheden uitgevoerd als bijv. de acquisitie van particuliere archieven, het bewaken van de fysieke toestand van de papieren archieven, deelname aan restauratieprojecten, depotbeheer, doorontwikkeling e-archief, permanente aandacht voor de kwaliteit van de digitale en analoge dienstverlening, en bestendinging van samenwerkingsverbanden.

De gemeente Maastricht is nauw betrokken bij het toetredingsproces van nieuwe partners van de GR HCL. Op geregelde basis vindt overleg plaats.

In 2024 blijft de Gemeenschappelijke Regeling van het Historisch Centrum Limburg (GR HCL), gepubliceerd in de Staatscourant op 12 december 2019, van kracht voor de drie aangesloten partners in deze GR; zijnde het Rijk en de gemeenten Heerlen en Maastricht. Dit zal naar alle waarschijnlijkheid het laatste jaar zijn dat de rijksoverheid aan de GR HCL deelneemt. Vanaf 01-01-2026 treedt naar verwachting de nieuwe GR in werking die voorziet in uittreden van de minister als deelnemer in de regeling en toetreden van nieuwe bestuurlijke deelnemers.

De rijksoverheid (OCW) zal na uittreding in de vorm van een delegatiebesluit en Specifieke Uitkering (SPUK) naar de nieuwe GR HCL de wettelijke taak voor het beheer van de Rijkscollectie in Limburg overdragen aan de GR HCL. De specifieke uitwerking hiervan zal aanvang 2025 formeel worden bekrachtigd. Daarmee wordt een waarborg afgegeven dat de Rijkscollectie Limburg bij het HCL in beheer blijft en een volledig dekkende financiële continuering kent naar de toekomst.

De jaren 2024 en 2025 worden aangemerkt als transitiejaar naar de nieuwe GR en in het kader van hernieuwde beleidsontwikkeling naar 2030. Vanwege de voorziene bestuurlijke wijziging van de GR per 1 januari 2026 zal in 2025 het meerjarenplan en bijbehorende meerjarenbegroting voor 2026 – 2029 worden opgesteld. Transitie geldt zowel op bestuurlijk niveau als op organisatie niveau. Wil de GR HCL voor de toekomst de dienstverlening aan de aangesloten zorgdragers waarborgen dan vereist dit een nieuwe inrichting van de bedrijfsorganisatie en daarbij passend personeelsmanagement. Van belang is dat de GR HCL in 2025 conform BBV de bedrijfsadministratie heeft ingericht en daarmee voldoet aan de te stellen eisen. Ook op het gebied van de interne informatiehuishouding zijn in 2025 nog de nodige slagen te maken.

Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Zuid-Limburg					
Vestigingsplaats	Maastricht				
Openbaar belang	Realiseren van een efficiënte en kwalitatief hoogwaardige organisatie van brandweezorg, geneeskundige hulpverlening bij ongevallen, gemeentelijke bevolkingszorg, rampenbestrijding en crisisbeheersing.				
Bestuurlijk belang	4 van de 25 stemmen in het algemeen bestuur; burgemeester is voorzitter dagelijks bestuur/algemeen bestuur en voorzitter van de Veiligheidsregio Zuid Limburg.				
Financieel belang	Bijdrage volgens vastgestelde verdeelsleutel.				
Bijdrage gemeente	2023: € 11,360 mln. (2022: € 10,621 mln.)				
Programma	1 Veiligheid				
Financiële informatie	Resultaat 2023	Eigen vermogen per 31-12-2022	Eigen vermogen per 31-12-2023	Vreemd vermogen per 31-12-2022	Vreemd vermogen per 31-12-2023
	€ 1,940 mln. positief	€ 4,387 mln.	€ 7,754 mln.	€ 39,386 mln.	€ 58,895 mln.

Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Zuid-Limburg	
<i>Niet afgedekte risico's</i>	De risico's voor de veiligheidsregio zijn bepaald op € 3,792 mln. De weerstandscapaciteit bedraagt € 1,451 mln. Het weerstandsvermogen bedraagt 0,38.
<i>Toelichting/ ontwikkelingen</i>	
<p>Jaarstukken 2023:</p> <p>Met ingang van 1 januari 2012 zijn de (inmiddels) zestien Zuid-Limburgse gemeenten deze GR aangegaan op grond van de Wet Veiligheidsregio's. Hiermee worden brandweerzorg, geneeskundige hulpverlening, gemeentelijke bevolkingszorg, rampenbestrijding en crisisbeheersing op regionaal niveau geïntegreerd om een doelmatige en slagvaardige hulpverlening te verzekeren.</p> <p>In bestuurlijk opzicht kent het bestuur drie bestuursorganen: het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur en de voorzitter. Het veiligheidsoverleg (voorheen veiligheidsdirectie) is verantwoordelijk voor de beleidsvoorbereiding. Het veiligheidsbureau coördineert de aan de Veiligheidsregio opgedragen voorbereidende taken van Crisisbeheersing en Rampenbestrijding. De basis blijft natuurlijk dat de hulpdiensten, net als andere crisispartners, hun eigen corebusiness of hoofdprocessen blijven invullen.</p> <p>2023 was voor de Veiligheidsregio Zuid-Limburg wederom een bewogen jaar. De asielketen raakte verder verstopt, de oorlog in Oekraïne duurde voort en hoogwater bleef voor onze regio een voortdurende bedreiging. Uiteraard ging ook het 'reguliere' werk onverminderd door.</p> <p>In 2023 is het meerjarenbeleidsplan van Veiligheidsregio Zuid-Limburg voor de periode 2024 t/m 2027 opgesteld. Aan de hand van het vernieuwde Provinciaal Risicoprofiel zijn door alle afzonderlijke teams in kaart gebracht welke impact deze huidige (en in de toekomst te verwachten) veiligheidsrisico's hebben op hun eigen werkzaamheden. Het meerjarenbeleidsplan is in oktober 2023 vastgesteld door het Algemeen Bestuur, nadat alle gemeenteraden in Zuid-Limburg waren geraadpleegd.</p>	

Gemeenschappelijke regeling Regionale Uitvoeringsdienst Zuid-Limburg (RUD)					
<i>Vestigingsplaats</i>	Maastricht				
<i>Openbaar belang</i>	Uitvoeren van de wettelijke milieutaken				
<i>Bestuurlijk belang</i>	Een stem in zowel algemeen bestuur en dagelijks bestuur (8% weging)				
<i>Financieel belang</i>	De jaarlijkse financiële bijdrage van gemeente Maastricht in de totale RUD Zuid-Limburg begroting is ca € 1,35 mln. van € 15,68 mln. dat komt neer op 8,6%				
<i>Bijdrage gemeente</i>	2023: € 1,350 mln. (2022: € 1,121 mln.)				
<i>Programma</i>	7 Volksgezondheid en milieu				
<i>Financiële informatie</i>	<i>Resultaat 2023</i>	<i>Eigen vermogen per 31-12-2022</i>	<i>Eigen vermogen per 31-12-2023</i>	<i>Vreemd vermogen per 31-12-2022</i>	<i>Vreemd vermogen per 31-12-2023</i>
	€ 1,017 mln.	€ 1,128 mln.	€ 2,041 mln.	€ 2,329 mln.	€ 3,985 mln.
<i>Niet afgedekte risico's</i>	De risico's zijn gelijk aan het weerstandsvermogen, deze worden jaarlijks berekend en vormen de basis voor de omvang van algemene reserve.				
<i>Toelichting/ ontwikkelingen</i>					
<p>Jaarstukken 2023</p> <p>De Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) Zuid-Limburg is per 1 januari 2013 opgericht en is gevestigd in een vleugel van het provinciehuis. In 2023 is het 10-jarig bestaan gevierd. De Omgevingsdienst RUD ZL heeft als taak de uitvoering van de wettelijke milieuvergun- en toezichttaken van een deel van de Maastrichtse bedrijven. In de RUD ZL zijn alle 16 Zuid-Limburgse gemeenten en de provincie vertegenwoordigd.</p> <p>Er is een geactualiseerde dienstverleningsovereenkomst vastgesteld met ingangsdatum 1 januari 2017. Het takenpakket bestaat voor alle deelnemers uit het basistakenpakket (packagedeal tussen VNG, IPO en ministerie). Maastricht heeft daar ook zijn specialistische milieutaken aan toegevoegd. De RUD ZL is door de staatssecretaris aangewezen om taken op het gebied van Besluit risico zware ongevallen (Brzo) voor de hele provincie Limburg uit te voeren.</p>					

Gemeenschappelijke regeling Regionale Uitvoeringsdienst Zuid-Limburg (RUD)

De gemeente Maastricht heeft in 2013 7,7 fte ingebracht, die per 1 januari 2018 definitief zijn overgaan naar de RUD ZL. De RUD ZL is een uitvoeringsorganisatie voor de milieutaken. De individuele gemeenten blijven volledig verantwoordelijk voor het milieubeleid.

In 2023 is ook weer een werkprogramma opgesteld waarin de opdrachten van inrichting gebonden taken (het zogenaamde pakketdeel) en de taken die niet inrichting gebonden zijn (het zogenaamde programmadeel) zijn vastgelegd. De gemeente heeft in 2023 van de RUD ZL de afgesproken voortgangsrapportages ontvangen over de uitvoering van dit werkprogramma; daarbij is met name aandacht besteed aan de ingelopen achterstand van het milieutoezicht bij bedrijven. Over 2023 heeft de RUD ZL nog een extra begrotingswijziging voorgelegd omdat in dit planjaar de lonen van de werknemers volgens nieuwe Cao-afspraken meer zijn gestegen dan eerder kon worden voorzien. De benodigde bijstelling van de begroting 2023 is 27 juni 2023 door de raad bekrachtigd.

Het beleid van de RUD Zuid-Limburg is erop gericht om te beschikken over een weerstandsvermogen dat voorziet in dekking van de gepercipieerde en gekwantificeerde risico's. Dit bepaalt de ondergrens van het weerstandsvermogen. Er wordt gestreefd naar een weerstandsvermogen van 1,0 wat wil zeggen dat de middelen die beschikbaar zijn om tegenvallers op te vangen (de weerstandscapaciteit) precies voldoende van omvang zijn, om de geïnventariseerde risico's op te vangen. De bovengrens wordt gevormd door de in de Gemeenschappelijke Regeling opgenomen begrenzing van 10% van de exploitatiebegroting van het volgende jaar.

In het kader van de uitvoering van het Interbestuurlijk Programma versterking VTH-stelsel (ministerie I&W) zijn in 2023 onderzoeken verricht en voorbereidingen getroffen voor de door het bestuur gekozen ontwikkelkoers van de RUD ZL van een smalle uitvoeringsorganisatie naar een zelfstandig brede Omgevingsdienst voor het werkgebied van Zuid-Limburg, die voldoende robuust is om de huidige en toekomstige opgaven binnen het brede milieuterrein op te pakken.

Gemeenschappelijke regeling Belastingensamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW)

<i>Vestigingsplaats</i>	Roermond.				
<i>Openbaar belang</i>	BsGW behartigt als uitvoeringsorganisatie van de deelnemende gemeenten en het waterschap de zorg voor het volledig, tijdig, rechtmatig, juist en doelmatig heffen en innen van de lokale belastingen en de uitvoering van de wet WOZ. BsGW werkt daarbij tegen de laagst mogelijke kosten, uitgaande van de beste prijs/prestatie-verhouding gekoppeld aan een optimaal niveau van dienstverlening. Hierbij hoort ook het zoveel mogelijk zoeken en daadwerkelijk aangaan van samenwerkingsverbanden met andere overheden wanneer deze efficiëntievoordelen opleveren.				
<i>Bestuurlijk belang</i>	Lid algemeen bestuur met stemrecht op basis van aandeel in de kosten (9,41%) en lid dagelijks bestuur.				
<i>Financieel belang</i>	Bijdrage op basis van verdeelsleutel (aantallen aanslagregels, WOZ-objecten, aanslagbiljetten en klantcontacten)				
<i>Bijdrage gemeente</i>	2023: € 2,361 mln. (2022: € 1,970 mln.)				
<i>Programma</i>	0 Bestuur en ondersteuning 3 Economie 6 Sociaal domein 7 Volksgezondheid en milieu				
<i>Financiële informatie</i>	<i>Resultaat 2023</i>	<i>Eigen vermogen per 31-12-2022</i>	<i>Eigen vermogen per 31-12-2023</i>	<i>Vreemd vermogen per 31-12-2022</i>	<i>Vreemd vermogen per 31-12-2023</i>
	€ - 1,293 mln.	€ 2,002 mln.	€ - 2,835 mln.	€ 8,244 mln.	€ 11,816 mln.
<i>Niet afgedekte risico's</i>	Risico voor kosten bedrijfsvoering komen voor rekening van de regeling				
<i>Toelichting/ ontwikkelingen</i>	BsGW heft en int alle lokale belastingen namens haar deelnemers, beheert de authentieke basisregistraties en verzorgt de uitvoering van de wet WOZ voor de gemeentelijke deelnemers. BsGW voert deze taken uit voor				

Gemeenschappelijke regeling Belastingssamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW)

haar deelnemers, zijnde gemeenten en het waterschap. Dit doet BsGW op rechtmatige wijze en voorts zo doeltreffend, doelmatig en klantvriendelijk mogelijk. BsGW is een uitvoerende en dienstverlenende organisatie die op basis van maatschappelijk algemeen aanvaarde bedrijfseconomische principes wordt geleid.

BsGW werkt tegen de laagst mogelijke kosten, uitgaande van de beste prijs/prestatieverhouding gekoppeld aan handhaving en waar mogelijk verhoging van het niveau van de dienstverlening. Hierbij hoort ook expliciet het zoveel mogelijk zoeken en daadwerkelijk aangaan van samenwerkingsverbanden met andere overheden wanneer deze schaalvergroting en efficiëntievoordelen opleveren. BsGW investeert als kwaliteitsorganisatie continu in de ontwikkeling van kennis en resultaatbewustzijn van haar medewerkers. Grote waarde wordt toegekend aan welzijn, veiligheid en gezondheid van de medewerkers in het functioneren.

BsGW is als zelfstandige belastingssamenwerking opgericht per 1 april 2011. Gemeente Maastricht is per 1 januari 2014 toegetreden tot deze GR. Per 31 december 2022 bestaat de GR uit het Waterschap Limburg en de gemeenten Beek, Beekdaelen, Beesel, Bergen, Brunssum, Echt-Susteren, Eijsden-Margraten, Gennep, Gulpen-Wittern, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Leudal, Maasgouw, Maastricht, Meerssen, Mook en Middelaar, Nederweert, Peel & Maas, Roerdalen, Roermond, Simpelveld, Sittard-Geleen, Stein, Vaals, Valkenburg aan de Geul, Venlo, Voerendaal en Weert.

Jaarrekening BsGW 2023: over 2023 bedraagt het resultaat € 1,293 mln. nadelig. Dit is volledig te wijten hogere uitvoeringskosten betreffende WOZ-bezwaren, die in 2023 meer dan het dubbele aantal vergeleken met 2022.

Ontwikkelingen:

1. De bijdrage aan BsGW steeg in 2023 met € 0,391 mln. (waarvan € 0,218 mln. incidenteel) als gevolg van indexering van lonen en goederen en diensten, kosten van nieuwe belastingenapplicatie (incidenteel), toenemende proceskosten, toenemende WOZ-waarderingskosten en hogere proceskosten en een afname van de kosten voor GDI-voorzieningen.
2. De bijdrage aan BsGW daalt in 2024 naar € 2,350 mln. doordat de bijdrage vanwege de nieuwe belastingenapplicatie in 2023 incidenteel was;
3. Vanaf 2025 gaat BsGW de bijdragen van de deelnemers berekenen aan de hand van een nieuwe kostenverdelmethode, waarvan de aantallen jaarlijks worden geactualiseerd;
4. Vanaf 2025 gaat BsGW de opbrengsten van de vervolgingskosten niet meer opnemen in de begroting, maar de werkelijke opbrengsten rechtstreeks aan de betreffende deelnemers afdragen;

De bijdrage aan BsGW stijgt in 2025 met € 0,424 mln. (18%) naar € 2.785 mln. vanwege stijgende lonen en inflatie en vormen van een bestemmingsreserve. Wel ontvangen we een geschat bedrag van € 0,204 aan vervolgingskosten en € 0,150 aan compensabele BTW, waardoor de werkelijke stijging € 0,070 mln. (3%) bedraagt.

Gemeenschappelijke regeling Omnibuzz

<i>Vestigingsplaats</i>	Sittard-Geleen.				
<i>Openbaar belang</i>	Bevordering zelfredzaamheid en participatie.				
<i>Bestuurlijk belang</i>	Wethouder (algemeen bestuur/dagelijks bestuur)				
<i>Financieel belang</i>	Verliesbijdrage naar rato van inwoneraantal (50%) + pashouders (50%) / afrekening daadwerkelijke vervoerskosten.				
<i>Bijdrage gemeente</i>	2023: € 3,707 mln. (2022: € 3,317 mln.)				
<i>Programma</i>	6 Sociaal domein				
<i>Financiële informatie</i>	<i>Resultaat 2023</i>	<i>Eigen vermogen per 31-12-2022</i>	<i>Eigen vermogen per 31-12-2023</i>	<i>Vreemd vermogen per 31-12-2022</i>	<i>Vreemd vermogen per 31-12-2023</i>
	€ 2,070 mln. positief	€ 4,422 mln.	€ 3,005 mln.	€ 1,977 mln.	€ 4,490 mln.
<i>Niet afgedekte risico's</i>	Verliesbijdrage naar rato van inwoneraantal (50%) + pashouders (50%) / afrekening daadwerkelijke vervoerskosten				
<i>Toelichting/ ontwikkelingen</i>					
Sinds 11 mei 2016 werken 30 Limburgse gemeenten binnen de gemeenschappelijke regeling Omnibuzz samen aan toekomstbestendig Vervoer op Maat. Omnibuzz draagt zorg voor een goede uitvoering van collectief en individueel vraagafhankelijk vervoer voor reizigers met een door de gemeente verstrekte Wmo-indicatie, zodat zij optimaal kunnen blijven deelnemen in de maatschappij. Omnibuzz verzorgt het					

Gemeenschappelijke regeling Omnibuzz

contractmanagement en –beheer en heeft een ontwikkelfunctie binnen dit doelgroepenvervoer. Daarnaast verzorgt Omnibuzz de ritaanname (callcenter) en tactische regie. Vervoerders plannen deze ritten vervolgens in en rijden deze ritten.

De formatie van Omnibuzz is 0,053 fte per 1.000 inwoners in 2023. De apparaatskosten bedragen € 2,37 per inwoner. De overhead is 10,1 % van de totale lasten (bron: Jaarrekening Omnibuzz 2023).

De totale bijdrage van de gemeente Maastricht in 2023 bedroeg € 3.706.761. In 2023 heeft Omnibuzz niet meer te maken gehad met bewegingsbeperkende maatregelen naar aanleiding van COVID-19. Het vervoersvolume is wel toegenomen, maar in vergelijking met 2019 (gesteld als vergelijkingsjaar) was het nog altijd 27% lager. In 2020 en 2021 was het vervoersvolume zo laag, dat er niet genoeg werk was voor alle chauffeurs. De vervoerders hebben toen medewerkers moeten laten gaan. Toen het vervoer in 2022 weer aantrok heeft dit geleid tot chauffeurstekorten bij de taxibedrijven. Omnibuzz heeft daarom, samen met de vervoerders, een wervingscampagne opgezet. Dit chauffeurstekort had niet alleen gevolgen voor de vervoerders. Ook klanten hebben hiervan hinder van ondervonden. Om het vervoer zo optimaal mogelijk te laten verlopen tijdens deze periode, heeft Omnibuzz ingezet op vraagspreiding om zodoende echte piekmomenten te voorkomen. Deze situatie was in 2023 nog steeds van kracht.

Gemeenschappelijke regelingen zonder rechtspersoonlijkheid

De gemeenschappelijke regelingen zijn te verdelen in de openbare lichamen, de gemeenschappelijke organen en de centrumregelingen. De laatste twee worden gekenmerkt door het ontbreken van rechtspersoonlijkheid.

Regionale Samenwerking Leerplicht en regionale meld- en coördinatiefunctie (RMC)

<i>Vestigingsplaats</i>	Centrumgemeente Maastricht
<i>Openbaar belang</i>	Uitoefenen van bevoegdheden inzake het toezicht op de naleving van de Leerplichtwet, de Wet Regionale Meld- en Coördinatiefunctie, de Wet op het primair onderwijs en de Wet op het voortgezet onderwijs, Wet basiseducatie en beroepsonderwijs en de Wet op de expertisecentra.
<i>Bestuurlijk belang</i>	Het bestuur wordt gevormd door het Portefeuillehoudersoverleg Sociaal Domein Maastricht-Heuvelland. Het Jaarverslag Leerplicht-RMC wordt jaarlijks door het college van burgemeester en wethouders van Maastricht vastgesteld en ter informatie aangeboden aan de colleges van de deelnemende gemeenten, die zelf hun respectieve gemeenteraden actief informeren.
<i>Financieel belang</i>	In de gemeentelijke begroting kosten en baten in evenwicht, met een verhouding 2:1 als ratio Maastricht-regio. Financiering vindt plaats door het gemeentefonds. Door deze samenwerking wordt de leerplichtfunctie efficiënter uitgevoerd. Bijdrage op basis van twee verdeelsleutels: aantal zorgleerlingen en aantal leerplichtigen. Aanvullende financiering vanuit OCW op het Regionaal Programma Voortijdig Schoolverlaten.
<i>Programma</i>	4 Onderwijs
<i>Niet afgedekte risico's</i>	Geen
<i>Toelichting/ ontwikkelingen</i>	
Het regionaal uitoefenen van de bevoegdheden inzake het toezicht op de naleving van de Leerplichtwet, regelgeving Regionale Meld- en Coördinatiefunctie, vervat in de Wet op het voortgezet onderwijs, Wet Educatie en beroepsonderwijs en de Wet Passend Onderwijs. De leerplichtambtenaar is belast met het toezicht op de naleving van de Leerplichtwet door jongeren en/of ouders/verzorgers. Hij bewaakt het recht op onderwijs voor de jongere en verleent hulp aan jongeren, ouders/verzorgers en scholen als de jongere door (dreigend) schoolverzuim in zijn vorming en ontplooiing wordt belemmerd en als er sprake is van problematisch gedrag. Het toezicht heeft het karakter van maatschappelijke zorg. Deze maatschappelijke zorg heeft een multidisciplinair karakter waarbij de nadruk ligt op een goede samenwerking in zogenaamde knooppunten op scholen met andere hulpverlenende instanties (JGZ, schoolmaatschappelijk werk, consulenten Jeugd), zodat de jongere en/of ouders/ verzorgers als nodig snel en adequaat verwezen kunnen worden.	
De regionale meld- en coördinatiefunctie wordt in het zelfde werkgebied uitgevoerd. Het gaat vooral om het	

Regionale Samenwerking Leerplicht en regionale meld- en coördinatiefunctie (RMC)

melden van voortijdige (niet-leerplichtige) schoolverlaters en het bestrijden van voortijdig schoolverlaten. De RMC-functie behelst het registreren, het in beeld brengen en houden van jongeren van 12 tot 23 jaar die nog geen startkwalificatie (diploma havo/vwo of mbo-2) hebben gehaald en hun trajectbegeleiding terug naar school, een andere opleiding of naar werk. Gekozen is voor een 'centrumgemeente' constructie door het hoge uitvoeringsgehalte van de regeling. Wijziging van beleid komt niet snel voor.

Gemeenschappelijke regeling Leerlingenvervoer

<i>Vestigingsplaats</i>	Centrumgemeente Maastricht
<i>Openbaar belang</i>	Waarborgen bereikbaarheid en toegankelijkheid van (speciaal) onderwijs
<i>Bestuurlijk belang</i>	Deelnemende gemeenten hebben de uitvoering van het leerlingenvervoer (beschikken en contractmanagement) overgedragen aan Maastricht als centrumgemeente. De deelnemende gemeenten blijven wel zelf verantwoordelijk voor de beleidsmatige kant van het leerlingenvervoer
<i>Financieel belang</i>	Het organiseren van leerlingenvervoer is een wettelijke taak en een opneinderegelung. Financiering vindt plaats via het gemeentefonds. Door deze samenwerking wordt het leerlingenvervoer efficiënter uitgevoerd
<i>Programma</i>	4 Onderwijs
<i>Niet afgedekte risico's</i>	Geen

Toelichting/ ontwikkelingen

De gemeenten Maastricht, Meerssen, Valkenburg, Eijsden-Margraten, Gulpen-Witten en Vaals participeren in een gemeenschappelijke regeling Leerlingenvervoer om:

- De efficiëntie en effectiviteit van de uitvoering van de aan de gemeente opgedragen wetten en regelingen op het terrein van leerlingenvervoer te vergroten en de dienstverlening te verbeteren;
- De kwetsbaarheid in de uitvoering van onder andere specialistische werkzaamheden te verkleinen en beter te kunnen inspelen op snel wijzigende omstandigheden op het terrein van het leerlingenvervoer en maatwerkvervoer Jeugd;
- De continuïteit en de kwaliteit van de dienstverlening te waarborgen;
- De kwaliteit van het vervoer optimaal te houden en/of te optimaliseren;
- De kosten zo veel mogelijk in de hand te houden.

Gemeenschappelijke regeling Gezamenlijke uitvoeringsorganisatie sociale dienst Maastricht-Heuvellandgemeenten (Sociale Zaken Maastricht Heuvelland)

<i>Vestigingsplaats</i>	Centrumgemeente Maastricht
<i>Openbaar belang</i>	Uitvoering van de werkzaamheden op gebied van sociale zaken van de 5 deelnemende gemeenten
<i>Bestuurlijk belang</i>	Elke gemeente heeft een lid in het Portefeuillehoudersoverleg Sociale Zaken dat toezicht houdt op de uitvoering van het vastgestelde beleid. Maastricht heeft zelf zeggenschap op de bedrijfsvoering.
<i>Financieel belang</i>	Bijdrage in de apparaatskosten volgens vastgestelde verdeelsleutel. Daarnaast programmabudgetten op grond van inhoudelijke afspraken.
<i>Programma</i>	6 Sociaal domein
<i>Niet afgedekte risico's</i>	Geen

Toelichting/ ontwikkelingen

SZMH is de gezamenlijke Sociale Dienst van de gemeenten Gulpen-Wittern, Maastricht, Meerssen, Vaals en Valkenburg aan de Geul. Namens de deelnemers voert SZMH de PW en aanverwante regelingen uit op 2 leefgebieden, namelijk bestaanszekerheid (inkomen en minimaregelingen) en participatie (re-integratie).

De samenwerking wordt sinds 2016 vormgegeven middels een lichte gemeenschappelijke regeling. Het bestuur wordt op basis van gelijkwaardigheid gevormd door de portefeuillehouders van de 5 gemeenten. De gemeente Maastricht is centrumgemeente met zeggenschap over de bedrijfsvoering. De eindverantwoordelijkheid voor beleid en financiën blijft nadrukkelijk bij de aangesloten gemeenten. Uitgangspunt is daarbij om zo veel mogelijk het beleid gezamenlijk vorm te geven.

In 2022 is het proces gestart om de regeling te actualiseren. Aanleiding hiervoor zijn de wijzigingen in de wetgeving Gemeenschappelijke Regelingen, het uittreden van de gemeente Eijsden-Margraten en inhoudelijke ontwikkelingen. Begin 2024 is de nieuwe Gemeenschappelijke regeling aan de raad voorgelegd voor zienswijze.

Gemeenschappelijke regeling subsidiëring Stichting Antidiscriminatievoorziening Limburg (ADV-Limburg)	
Vestigingsplaats	Maastricht
Openbaar belang	Uitoefenen van wettelijke taken op het gebied van Antidiscriminatie.
Bestuurlijk belang	Gemeente Maastricht (namens de gemeenten in Zuid-Limburg) en gemeente Roermond (namens de gemeenten in Noord- en Midden-Limburg) treden op als centrumgemeenten naar de ADV-Limburg.
Financieel belang	Bijdrage op basis van inwoners/verliesbijdrage naar rato van inwoners.
Programma	1.2 Openbare orde en Veiligheid
Niet afgedekte risico's	Geen
Toelichting/ ontwikkelingen	
<p>Sinds 2009 is er middels een beperkte Gemeenschappelijke Regeling voor de uitvoer van de Wet gemeentelijke antidiscriminatievoorzieningen. Deze wet stelt dat iedere gemeente een onafhankelijk meldpunt moet hebben waar burgers discriminatie kunnen melden. De 27 van de 31 deelnemende gemeenten in de GR hebben de centrumgemeenten Roermond en Maastricht gemandateerd om namens beide regio's de subsidierelatie met ADV Limburg vorm te geven.</p> <p>In de GR is er besloten voor de oprichting van Antidiscriminatievoorziening Limburg. De onafhankelijke stichting ADV Limburg voert de wettelijke taken van de Wga uit (<i>1- onafhankelijke bijstand te verlenen bij discriminatieklachten en 2 – klachtenregistratie en monitoring</i>), als ook een preventie taak (<i>voorlichting en preventie</i>) afgesproken in de GR.</p>	

Stichtingen personeelsbeheer

Stichting Personeelsbeheer Sport	
Vestigingsplaats	Maastricht
Openbaar belang	Het in dienstbetrekking hebben en houden van medewerkers. Desbetreffende medewerkers te detacheren aan de sportorganisatie van de gemeente Maastricht met al daartoe behoort of daartoe gediensig is. Alles in de ruimste zin van het woord.
Bestuurlijk belang	De stichting heeft een bestuur waarvan minimaal twee bestuursleden gemeente ambtenaar moeten zijn met de functie directeur.
Financieel belang	Alle kosten van de stichting worden doorbelast aan Maastricht Sport
Programma	5 Sport, cultuur en recreatie
Niet afgedekte risico's	Geen
Toelichting/ ontwikkelingen	
<p>De Stichting Personeelsbeheer Sport heeft medewerkers in dienst waarop de CAO-zwembaden van toepassing is. De loonkosten van deze medewerkers, inclusief opleidingskosten en verzekeringen, worden direct doorbelast naar het Geusseltbad. Jaarlijks wordt de begroting en de jaarrekening besproken met het bestuur van de Stichting Personeelsbeheer Sport.</p>	

Stichting Culturele en Civiele Dienstverlening Kunsten (SCCDK)	
Vestigingsplaats	Maastricht
Openbaar belang	Het uitvoeren van civiele diensten (horeca) voor het Theater aan het Vrijthof. Het in opdracht en voor rekening en risico van het Theater aan het Vrijthof organiseren van culturele evenementen in Maastricht.
Bestuurlijk belang	Directeur Theater aan het Vrijthof is tevens directeur van SCCDK, toezicht door bestuur SCCDK
Financieel belang	Voor- en nadelig resultaat wordt verrekend met het Theater
Programma	5 Sport, cultuur en recreatie
Niet afgedekte risico's	Geen
Toelichting/ ontwikkelingen	
<p>Jaarstukken 2023: De SSCDK verricht, onder leiding van de directeur van het Theater en een onafhankelijk bestuur, civiele diensten voor het Theater, voornamelijk inzet van horecapersoneel. Voor deze werknemers is de horeca CAO</p>	

Stichting Culturele en Civiele Dienstverlening Kunsten (SCCDK)

van toepassing. De toekomstige activiteiten van de stichting zullen afhangen van de keuzes die worden gemaakt bij de externe verzelfstandiging.

Stichting Centre Ceramique

<i>Vestigingsplaats</i>	Maastricht
<i>Openbaar belang</i>	Op 1 december 2022 werd de steunstichting Centre Céramique Maastricht – Bibliotheek & Museum opgericht. Deze stichting heeft ten doel het verlenen van materiële en immateriële steun aan Centre Céramique.
<i>Bestuurlijk belang</i>	Stichting Centre Céramique Maastricht – Bibliotheek & Museum heeft een bestuur met vijf bestuursleden die gezamenlijk bevoegd zijn. De uitvoerende taken liggen bij Centre Céramique met de directeur van Centre Céramique als eindverantwoordelijke. De bestuursleden zijn niet verbonden aan Centre Céramique, en zijn onafhankelijk van de gemeente Maastricht.
<i>Financieel belang</i>	De hoofdactiviteit van de stichting is het behulpzaam zijn bij het verkrijgen van extra financiële steun voor het uitvoeren van door Centre Céramique voorgedragen projecten.
<i>Programma</i>	De steunstichting volgt het beleid van Centre Céramique. Dit is verankerd in het meerjarenplan 2022-2026 en meer in het bijzonder in de visie ('Maastricht kent en ervaart het plezier van cultuur') en de daarvan afgeleide missie ('Iedereen heeft toegang tot kennis en cultuur als bron van inspiratie, reflectie en plezier').
<i>Niet afgedekte risico's</i>	Geen
<i>Toelichting/ ontwikkelingen</i>	
De voorgedragen projecten moeten qua vorm en inhoud passen binnen bestaande nationale en internationale subsidiemogelijkheden. De stichting Centre Céramique zal als steunstichting zelf geen projecten gaan uitvoeren.	

Onderhoud kapitaalgoederen

Algemeen

De gemeente Maastricht heeft een oppervlakte van 5.890 hectare (59 km²) waarvan ruim 400 ha water. Binnen dit gebied heeft de gemeente de infrastructuur (wegen/verhardingen, kunstwerken, water, riolering), voorzieningen (groen, verlichting, sportfaciliteiten) en gebouwen in beheer. Dit noemen we de kapitaalgoederen. Een goede eigentijdse kwaliteit van deze kapitaalgoederen is een randvoorwaarde voor een goede leefbaarheid en bevordert de ontwikkeling van de stad in alle opzichten. In deze paragraaf wordt ingegaan op het onderhoud van de aanwezige kapitaalgoederen.

Eventuele nieuwe investeringen die in 2023 aan de kapitaalgoederenvoorraad werden toegevoegd, zijn verantwoord bij de diverse begrotingsprogramma's.

Infrastructuur en voorzieningen in de openbare ruimte

Algemeen beleidskader

Vanuit de zorg voor een structureel goed, veilig en efficiënt leef- werk- en woonmilieu voor de burger geeft de gemeente jaarlijks aanzienlijke bedragen uit aan het verkrijgen/vervaardigen en onderhouden van kapitaalgoederen. De provincie vindt het als (financieel) toezichthouder van belang dat uit de paragraaf kapitaalgoederen blijkt dat de beschikbaar gestelde budgetten toereikend zijn om het door de raad vastgestelde beleid te kunnen uitvoeren en de kapitaalgoederen op een adequate wijze in stand te houden. Daartoe verwacht de provincie de belangrijkste informatie over ten minste de kapitaalgoederen wegen, riolering, civieltechnische kunstwerken, openbare verlichting, groen en de gemeentelijke gebouwen. In het bijzonder dient inzicht te worden verschaft in actuele beheerplannen (voorheen leidraden), de van toepassing zijnde kwaliteitsniveaus en de mate van achterstallig onderhoud.

Deze paragraaf geeft invulling aan deze opgave. Daartoe benoemt deze paragraaf o.a. de budgetten voor de afzonderlijke producten en wordt inzicht verschaft in de actuele stand van zaken vanuit een oogpunt van onderhoud.

In 2017 is nota 'Integraal Beheer Openbare Ruimte' (IBOR) aan de raad ter informatie aangeboden. Deze nota bevatte een beschrijving en overzicht van de belangrijkste beleidskaders en vormde daarmee een overkoepelend document dat hoorde bij de afzonderlijke leidraden m.b.t. het beheer van de openbare ruimte.

Conform de BBV dient de raad elke 5 jaar de financiële en inhoudelijke kaders voor het beheer van de openbare ruimte vast te stellen. Derhalve is in het afgelopen jaar een nieuwe nota IBOR tot stand gekomen, welke op 28 november 2023 is geaccepteerd door de raad. Ten behoeve van de nota heeft een hernieuwde kritische analyse van de huidige toestand van onze assets plaatsgevonden, als onderdeel van "assetmanagement", om verder "in control" te komen.

Ook zijn er praktische redenen te benoemen om deze nota uit te brengen die o.a. te maken hebben met aflopende leidraden die geactualiseerd dienen te worden. De nieuwgekozen systematiek houdt in dat de gemeenteraad de overkoepelende Nota IBOR 2024 vaststelt waardoor er voor de eerstkomende 5 jaren duidelijkheid bestaat over het financiële ruimtebeslag dat noodzakelijk is voor het onderhoud van de beschreven assets op de in de IBOR-nota benoemde kwaliteitsniveaus.⁵ Er hoeven dan geen leidraden meer te worden vastgesteld om het financiële ruimtebeslag per asset te autoriseren. Volstaan zal kunnen worden met beheerplannen. In de praktijk bestaat een wisselwerking tussen de beheerplannen voor diverse assets en de vertaling daarvan in de IBOR nota 2024 die de komende 5 jaar van toepassing is. Indien de input vanuit de beheerplannen uit de pas loopt met de IBOR-nota zal daarover gerapporteerd worden in de Planning & Control cyclus en kan eventueel bijstelling plaatsvinden.

Belangrijk uitgangspunt van de nieuwe IBOR-nota is dat de kosten voor instandhouding zijn berekend voor alle assets, uitgaande van inspecties, landelijke normkosten en MeerJarenOnderhoudsPlannen (MJOP's) zoals vastgelegd in de diverse leidraden.

⁵ In oktober 2022 is reeds separaat het Waterprogramma (t.b.v. onderhoud rioleringen) vastgesteld door het College.

Tegen de achtergrond van het beschrevene zullen wij hierna ingaan op de ontwikkelingen wat betreft de afzonderlijke kapitaalgoederen in de openbare ruimte, te weten wegen/verhardingen, civiele kunstwerken, water en riolering, groen (inclusief begraaftplaats) en openbare verlichting.

Wegen/verhardingen

Algemeen/ontwikkelingen

Uit de database van de gemeente Maastricht blijkt dat het totale oppervlak van de verhardingen circa 600 ha bedraagt. Daarvan bestaat circa 46,5% uit elementenverhardingen en circa 50% uit asfalt. Het restant bestaat uit onder andere cementbetonverhardingen en halfverhardingen. Het areaal is ten opzichte van een aantal jaren terug met ongeveer 2,5% gegroeid als gevolg van areaaluitbreidingen. De wegen worden in principe een maal per twee jaar visueel geïnspecteerd volgens de CROW-systematiek, en deze monitoringsgegevens worden verwerkt in een beheersysteem. Dit systeem wordt vervolgens gebruikt om de onderhoudskosten van het totale wegenareaal te berekenen.

Beleidskader

De beleidsuitgangspunten zijn vastgelegd in de volgende documenten:

- Leidraad Verhardingen 2019-2023
- Omgevingsvisie – koester de balans (oktober 2020)

Onderhoudsniveau

Het voetgangersgebied en de hoofdwegen worden onderhouden op een minimaal kwaliteitsniveau van CROW-B of hoger. De rest van het areaal verhardingen onderhouden we op een functioneel basis-onderhoudsniveau (CROW-C). Het kwaliteitsbeeld qua onderhoud is sober.

Op basis van de nieuwe IBOR-nota 2024 gaan we de kwaliteit van het areaal monitoren en presenteren in termen van technische kwaliteit en niet meer op basis van beeldkwaliteit. Dit doet meer recht aan de werkelijke onderhoudssituatie van het areaal verhardingen. Uitgangspunt daarbij is dat ernaar wordt gestreefd de verhardingen niet te laten zakken naar CROW-D niveau, maar in een aantal situaties is sprake van een *tijdelijke* achterstand in onderhoud (oftewel uitgesteld onderhoud), waarbij de onderhoudstoestand daarbij wel in de gaten wordt gehouden (door regelmatige inspecties) en de weg veilig wordt gehouden (middels klein onderhoud) totdat er groot onderhoud of vervanging (rehabilitatie) kan worden uitgevoerd.

Uit de meest recente inspectiegegevens blijkt dat de technische kwaliteit is afgenomen, wat met name blijkt uit een toename van het wegenareaal dat in de categorie D verkeert, dit is overigens een trend die al jaren aan de gang is (wegen worden wél altijd veilig gehouden). De technische inspecties vanaf 2018 leiden tot het volgende beeld.

Prestatie-indicatoren Verhardingen	Realisatie		
	2018	2021	2023
<i>CROW-kwaliteitsniveau openbare ruimte</i>			
A+	37%	36%	37%
A	37%	30%	33%
B	15%	15%	10%
C	0%	1%	1%
D*	11%	18%	19%

*In categorie D is in 2021 en 2023 het getoonde percentage inclusief 4% waar op dat moment herstelwerk in uitvoering was of herstelwerk op korte termijn gepland staat (2023).

Nieuwe methodiek kostenberekening

De rekenmethode gebaseerd op de landelijk gehanteerde CROW-beheersystematiek voor het bepalen van onderhoudsbudget voor verhardingen is aangepast. Voorheen werd bijvoorbeeld voor wegen met een B- en C-kwaliteit in de eerste 5 jaar alleen rekening gehouden met kleine onderhoudswerkzaamheden, terwijl deze wegen in de praktijk juist groter onderhoud nodig hebben om te voorkomen dat ze doorzakken naar een D-kwaliteit. Doordat hier geen budget voor was

geraamd leidde dit bij veel gemeenten tot een niet voorziene verslechtering van het kwaliteitsniveau van de wegen. Dit wordt in Maastricht ook bevestigd door de resultaten van de meest recente weginspecties (januari 2023). In de nieuwe NIBOR is daarom gebruik gemaakt van de landelijke nieuwe, robuustere systematiek waarbij meer onderhoudsmiddelen berekend worden voor B- en C-wegen om te voorkomen dat ze terugvallen in kwaliteitsniveau. Daarom dient tevens de onderhoudsachterstand eenmalig te worden ingehaald in de periode 2024 t/m 2026. Tot slot is er voor de komende jaren een reëler bedrag opgenomen voor de aanpak van wortelopdruk.

Financiële consequenties

De investeringen in levensduur verlengend onderhoud (waaronder vervangen) is opgenomen in het meerjareninvesteringsplan (MJIP).

Voor het uitvoeren van a) groot onderhoud voortkomend uit de leidraad verhardingen 2014-2018 en b) de aanpak van wortelopdruk (een opgave uit de leidraad verhardingen 2019-2023) zijn middelen in een voorziening beschikbaar. Op basis van de NIBOR 2024 heeft in 2023 een aanzienlijke dotatie plaatsgevonden aan deze voorziening wat leidt tot het volgende overzicht:

Voorziening	Saldo 1 januari 2023	Saldo 31 december 2023
Groot onderhoud verhardingen	€ 0,053 mln.	€ 2,764 mln.

Civieltechnische kunstwerken

Algemeen/ontwikkelingen

Binnen Maastricht zijn er in totaal ruim 500 kunstwerken gelegen waarvan er 394 eigendom zijn van de gemeentede overige zijn in eigendom van andere beheerders (Rijkswaterstaat, Waterschap, ProRail e.d.). Ze vertegenwoordigen een herbouwwaarde van € 241 mln. Als we het hebben over civieltechnische kunstwerken, dan bedoelen we hiermee objecten die nodig zijn om wegen, water of hoogteverschillen te kunnen overbruggen. Ze hebben niet alleen een functionele waarde, maar zijn in beeldbepalend en/of van historische waarde.

Meer dan de helft van de kunstwerken bestaat uit trappen (209 stuks). De overige kunstwerken bevatten vooral keermuren (70 stuks) en bruggen (75 stuks) waarvan vijf over de Maas en twee over het spoor. Er zijn twee tunnels in eigendom en beheer van de gemeente, waarvan de Markt-Maastunnel de belangrijkste is. Het areaal zal de komende jaren nog beperkt toenemen, o.a. de fietsbrug Borgharen.

Beleidskader

De beleidsuitgangspunten zijn vastgelegd in de volgende documenten:

- Leidraad Civiele Kunstwerken 2020-2024
- Omgevingsvisie – koester de balans (oktober 2020)

Leidraad 2020-2024/onderhoudsniveau. De leidraad is een vervolg op de leidraad periode 2015-2019, waarbij het onderhoud plaatsvindt op basis van een risico-gestuurde methodiek. Het onderhoudsniveau is in de leidraad technisch bepaald en via de zogenaamde RAMS-systematiek vertaald in termen van te hanteren niveaus van veiligheid, functioneren en duurzaamheid. Gekozen is voor het versoberd scenario waarbij alleen schades worden aangepakt die een veiligheidsrisico vormen of een verhoogde kans op kapitaalvernietiging hebben. De uitvoering wordt programmatisch en gebundeld georganiseerd. Uitgangspunt is sober maar doelmatig onderhoud. We hanteren daarbij 4 programmalijnen waarbij het beschikbaar budget zo effectief mogelijk wordt ingezet:

- Programma A: Regulier (vast) Onderhoud/ dagelijks onderhoud/ storingsonderhoud
- Programma B: Groot (variabel) Onderhoud/ kleine vervangingen/ specialistisch werk
- Programma C: Grote vervangingen en renovaties
- Programma D: Beheer: informatievoorziening, inspectie en onderzoek, monitoring

Contracten

De programmalijnen vertalen zich in activiteiten. Er lopen diverse meerjarige overeenkomsten die na aanbesteding in uitvoering zijn gekomen:

- Meerjaren raamovereenkomst inspectie en monitoring (in uitvoering);

- Meerjaren raamovereenkomst onderhoud Civiele Kunstwerken (in uitvoering, het gaat hier om onderhoud en reparatie van kleinere objecten, denk aan muurtjes, trappen e.d.).
- Meerjaren raamovereenkomst conserveren Leuningen en Sierhekwerken (in uitvoering);
- Meerjaren raamovereenkomst groot onderhoud Civiele Kunstwerken in- en over belangrijke vaar- en rijwegen. Er is voor gekozen ca. 70 objecten die een grote impact hebben voor het verkeerssysteem separaat aan te besteden. De opdracht voorziet er tevens in dat een instandhoudingsplan en MJOP worden opgesteld voor de betreffende objecten.
- Prestatiecontract Markt-Maastunnel. Dit is in Q4 2023 opnieuw aanbesteed.
- Prestatiecontract Liften en civiele deel Hoeg Brök. Deze aanbesteding staat gepland voor 2025, maar in 2023 is al gestart met de eerste onderzoeken naar de staat van onderhoud en de omvang van het de renovatie en het daarmee samenhangend meerjarig onderhoud
- Prestatiecontract Antieke Sluizen (in uitvoering);
- Vervanging onderpanden (deuren) Sluis 19 en 20, uitvoering in Q4 2023/Q1 2024 (sluis 20) en Q4 2024/Q 1 2025 (sluis 19);
- Renovatie ophaalbrug Sluis 20,
- Digitalisatie wezenlijke archiefgegevens Civiele Kunstwerken (in uitvoering).

Gerealiseerd in 2023:

- Onderhoud aan trappen en keermuren
- Fase 1 onderhoud kademuren en bruggen binnenstedelijke Jeker
- Gepland onderhoud aan Hoeg Brök
- Gepland onderhoud aan Markt- Maastunnel
- Vervangen van de sluisdeuren sluis 20
- Renovatie van de ophaalbrug sluis 20
- Vooropname groot onderhoud Sint Servaasbrug tbv subsidieaanvraag
- Conserveren diverse leuning
- Herberekening tunneldek Maasboulevard

Financiële consequenties

Omdat de kosten van het uitvoeren van het groot onderhoud 2020-2024 jaarlijks fluctueren, wordt gebruik gemaakt van een voorziening groot onderhoud. In 2023 is € 0,6 mln. in de voorziening gestort. Eind 2023 zijn de volgende middelen beschikbaar voor uitvoering in volgende jaren:

Voorziening	Saldo 1 januari 2023	Saldo 31 december 2023
Groot onderhoud civieltechnische kunstwerken	€ 2,244 mln.	€ 2,341 mln.

Rioleringen/water

Algemeen/ontwikkelingen

De totale lengte rioleringen bedraagt ca. 640 km. De instandhouding van deze rioleringen is een continu proces. Daarom wordt momenteel een nieuwe inspectieronde voorbereid voor het noordoostelijke deel van de stad en die rioleringen waar binnenkort groot onderhoud plaatsvindt aan de wegconstructie. Dit om de integraliteit te kunnen waarborgen. Op basis van deze nieuwe inspectieronde zal worden beoordeeld of reparatie aan de orde is, dit om het stelsel te laten voldoen aan de vereiste kwaliteitscriteria.

Voor wat betreft de zogenaamde huisaansluitingen is al eerder geconstateerd dat de kwaliteit daarvan terugloopt, deze worden niet geïnspecteerd maar op basis van de meldingen en aantal uitgevoerde reparaties is er wel een achteruitgang merkbaar, dit heeft waarschijnlijk te maken met de aanwezigheid van gresbuizen waarvan het einde van de technische levensduur langzaam in zicht komt. De achteruitgang wordt plaatselijk versneld door overmatige rattenpopulaties en weersextremen. Bij grootschalige wegconstructies of herinrichtingen worden huisaansluitingen standaard onderzocht en indien noodzakelijk vervangen. Het vervangen van huisaansluitingen is echter zeer arbeidsintensief en duur vanwege de “drukte” in de ondergrond.

Beleidskader

De beleidsuitgangspunten zijn vastgelegd in de volgende documenten:

- Omgevingsvisie – koester de balans (oktober 2020)

- Waterprogramma 2023 - 2027
- Klimaatadaptatiestrategie 2023 – 2027

Op 4 oktober 2022 is, in navolging van het GRP, het zogenaamd “waterprogramma” vastgesteld door de raad. De opzet ervan is hetzelfde als het GRP. Alleen de naamgeving is anders, vanaf 1 januari 2023 is de term GRP vervangen door “Waterprogramma”, dit voor een periode van 5 jaar (2023 – 2027). Ook in het nieuwe waterprogramma zijn projecten geprogrammeerd met als doel het voorkomen van wateroverlast, de zorg voor een goede waterkwaliteit en een stad die oog heeft voor klimaatverandering (droogte en hittestress).

Het accent van het nieuwe waterprogramma ligt enerzijds op de duurzame instandhouding van het rioolstelsel waarbij een optimaal functioneren ervan wordt nagestreefd. Anderzijds ligt er een accent op het voorkomen van wateroverlast en bestrijding van de hittestress. Dit is ook nodig, de afgelopen jaren is gebleken dat een jaar van extreme neerslag wordt opgevolgd door een jaar van extreme hitte en droogte. 2023 was in dit opzicht een bijzonder jaar, aangezien de stad 3 maal werd getroffen door extreme neerslag.

Gelijktijdig met het waterprogramma is in 2022 ook een klimaatadaptatiestrategie voor de periode 2023-2027 door de raad vastgesteld. Deze strategie geeft aan hoe wij als stad de gevolgen van de hittestress proberen te verminderen waarbij er ook een relatie wordt gelegd met het verminderen van wateroverlast. Daarbij kan gedacht worden aan het “ontstenen” en verder vergroenen van de stad. Een en ander sluit naadloos aan bij het coalitieakkoord.

Naast de regionale wateropgave wordt er ook steeds gewerkt aan de (inter)nationale opgave, dit heeft betrekking op de Maas. In 2016 heeft Maastricht vanuit het Deltaprogramma de opdracht gekregen om op basis van het eerder opgestelde ‘plan van aanpak hoogwaterveiligheid Maastricht’, verder onderzoek uit te voeren naar kansrijke oplossingen. Op basis hiervan is in 2017 gewerkt aan een verdere verdieping. Daarin zijn in samenspraak met de gemeente Eijsden-Margraten, Provincie Limburg en het Waterschap Limburg de kansrijke oplossingen onderzocht, dit om Eijsden-Margraten en Maastricht te beschermen tegen overstromingen bij mogelijk hogere afvoeren in de Maas. De resultaten daarvan zijn verwerkt in het rapport ‘Ontwikkelingsvisie Zuidelijk Maasdal’. Dit rapport is in 2018 door de raad vastgesteld.

Als vervolg op deze visie is de onderzoeksfase ingezet, deze onderzoeksrapportage is inmiddels afgerond en door het college in 2021 vastgesteld. Gelijktijdig hiermee heeft het college ook voorgesteld om een bedrag van € 15 miljoen te reserveren als bijdrage in het project zuidelijk Maasdal waarin overheden met elkaar samenwerken om de Maas meer klimaatbestendig te maken.

Na het hoogwater in 2021 is het urgentiebesef toegenomen hetgeen ertoe heeft geleid dat er versneld is toegewerkt naar een MIRT-verkenning.

In dit kader is op 13 juni 2023 het startdocument ondertekend door Rijk en regio en is de MIRT-verkenning voor het project Zuidelijk Maasdal daadwerkelijk gestart. De verkenning is een gezamenlijk initiatief van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, Waterschap Limburg, Provincie Limburg en de gemeenten Maastricht, Eijsden-Margraten en Meerssen.

De primaire opgaven die de aanleiding vormen om deze verkenning te starten, betreffen het op orde brengen van de hoogwaterveiligheid en vlot en veilig transport over water. Deze vloeien voort uit een aantal nationale belangen uit de Nationale Omgevingsvisie en de wettelijke taak van het waterschap. Daarnaast spelen in dit gebied ook andere nationale en regionale opgaven die in samenhang met de primaire opgaven verder moeten worden uitgewerkt. Het betreft het verbeteren van de natuurwaarden en het behouden en versterken van de ruimtelijke kwaliteit van het gebied.

Door de samenhang van de opgaven te bezien, kan worden bepaald welke combinatie van maatregelen het meest optimaal is vanuit alle opgaven bezien. De opgaven en mogelijke oplossingen dienen een eigen doel, maar kunnen elkaar ook beïnvloeden, zowel positief als negatief. Dat maakt dat de opgaven in het plangebied en mogelijke oplossingen daarvoor niet sectoraal op hun effecten en meerwaarde worden gewogen, maar in samenhang. De samenwerkingspartners brengen in de verkenningfase verschillende oplossingsrichtingen in kaart.

De samenwerkende partijen vinden het belangrijk om in de verkenning bewoners, bedrijven en andere betrokkenen in het gebied te betrekken bij het project. Het gaat om het informeren over de voortgang

van het project en om het ophalen van oplossingsrichtingen, wensen en kansen uit de omgeving. In de tweede helft van 2023 is iedereen in de gelegenheid gesteld om mogelijke oplossingen aan te dragen via uitgebreide informatie en participatie rondes.

Financiële consequenties

Bij de uitvoering van het waterprogramma wordt gewerkt met een voorziening om de uitgaven te egaliseren en zodoende de rioolheffing niet jaarlijks te laten fluctueren. In de begroting is een jaarlijkse gemiddelde storting van € 1,2 mln. opgenomen.

Voorziening	Saldo 1 januari 2023	Saldo 31 december 2023
Riolen	€ 38,058 mln.	€ 42,633 mln.

Groenbeheer

Algemeen/ontwikkelingen

De oppervlakte openbaar groen binnen de gemeente Maastricht bedraagt 572 hectaren, inclusief de begraafplaats aan de Tongerseweg en natuurterreinen; daarnaast heeft Maastricht een bomenbestand bestaande uit ca. 43.200 laan- en parkbomen. Binnen dit beleidsveld spelen een aantal ontwikkelingen.

Beleidskader

De beleidsuitgangspunten zijn vastgelegd in de volgende documenten:

- Leidraad groen 2020 – 2024
- Omgevingsvisie – koester de balans (oktober 2020)
- Bomenbeheerplan Maastricht 2022-2028
- Norminstituut Bomen

Groen-beplanting

Voor wat betreft het openbaar groen wordt gewerkt conform de kaders zoals deze in de Leidraad groen 2020-2024 zijn vastgesteld. Met het vaststellen van deze nota is een belangrijke impuls gegeven aan de vervangingsopgave van het openbaar groen. Buiten het feit dat daarmee “versleten groenvakken” worden vervangen is er ook aansluiting gezocht bij de ambities zoals deze zijn geformuleerd in o.a. de Omgevingsvisie. Deze vervangingsoperatie is nodig om de technische staat van de beplantingsvakken te verbeteren. Technisch slechte plantvakken veroorzaken problemen in het onderhoud omdat de standaard onderhoudspakketten hiertoe ontoereikend zijn. Het gewenste onderhoudsbeeld B is daardoor, te vaak, niet haalbaar. Het groen is/wordt groen vervangen of omgevormd zodat daarmee het onderhoud beter is uit te voeren, de biodiversiteit wordt vergroot en oude beplantingsvakken zijn/worden vervangen. Daarmee wordt kapitaalvernietiging voorkomen en is het mogelijk om het beheer en onderhoud op een effectieve en efficiënte manier vorm te geven. Ondanks het feit dat daarmee een belangrijke bijdrage is geleverd aan de vervangingsopgave is binnen het kader van de IBOR nota geconstateerd dat voor een optimale vervangingsopgave in de komende jaren een structureel bedrag is benodigd van € 1,0 mln. Daarbij zijn alle beplantingsvakken technisch doorgerekend waarbij de groenvakken binnen 30 jaar dienen te worden vervangen.

De grootste opgave ligt momenteel bij het onderhoud van groen binnen de wijken. Naar aanleiding van een verminderde burgers tevredenheid is enkele jaren geleden met de raad afgesproken dat het groenonderhoud van een CROW-beeldkwaliteit C zou worden verhoogd naar een B-kwaliteit. Dit is omwille van met name financiële redenen echter maar ten dele gelukt, vandaar dat ervoor is gekozen om de meest in het oog springende onderdelen te onderhouden op een B-kwaliteit en de rest op een C-kwaliteit. Er is dus een differentiatie aangebracht in het beheer en onderhoud. Daarmee is de afgelopen jaren een matig tot redelijk onderhoudsbeeld gerealiseerd. Daarbij werd uitgegaan van ‘gemiddelde scores’ met andere woorden: 50% van de vakken dienden aan de gestelde CROW-kwaliteitsnorm te voldoen. Vanaf 2024 gaan we, zoals toegelicht in de Nota IBOR 2024, uit van de landelijk gebruikte ‘90%-regel’.

Financiële consequenties

Omdat de kosten van het uitvoeren van het groot onderhoud 2020-2024 jaarlijks fluctueren, wordt gebruik gemaakt van een voorziening groot onderhoud. In 2023 is € 0,740 mln. in de voorziening gestort. Eind 2023 zijn de volgende middelen beschikbaar voor uitvoering in volgende jaren:

Voorziening	Saldo 1 januari 2023	Saldo 31 december 2023
Groot onderhoud Groen en Bomen	€ 0,599 mln.	€ 0,417 mln.

Bomen

Maastricht heeft een bomenbestand bestaande uit ca. 43.400 laan- en parkbomen.

Met betrekking tot bomen zijn de beheerkosten toegenomen door het verouderde bomenbestand en de veranderende klimaatomstandigheden. Daarnaast neemt de levensduur van bomen af en dienen deze frequenter te worden vervangen. Dit heeft in 2022 geresulteerd in de opstelling van een Bomen Beheerplan waarin inzichtelijk is gemaakt wat de toestand van het bomenbestand van Maastricht is, welke kosten hieraan zijn verbonden en welke (onderhouds)maatregelen er nodig zijn. Op basis van dit vastgestelde beheerplan zijn de opgaven en de financiële consequenties in beeld gebracht.

Ons huidige bomenareaal is voor een belangrijk deel aangeplant in een stedelijke, stenige, omgeving waardoor de klimatologische omstandigheden van grote invloed zijn op de levensduur van bomen en op ondergrondse groeiomstandigheden. De vitaliteit van de bomen gaat achteruit en de wortelopdrukproblemen nemen toe. In de nota IBOR 2024 zijn daarom extra middelen gevraagd om deze bomen te kunnen vervangen door boomsoorten die meer bestand zijn tegen de huidige klimatologische omstandigheden en die aangeplant kunnen worden in groeiplaatsomstandigheden die wortelopdrukproblemen voorkomen. In veel gevallen zullen deze vervangingen plaatsvinden tezamen met civieltechnische reconstructies.

Schoonhouden openbare ruimte

Doelstelling

Zorgdragen voor het schoonhouden van de openbare ruimte, met als doel een sobere, functionele en veilige openbare ruimte in relatie tot het aspect schoon.

Onderhoudsniveau

De basistaak van het schoonhouden van openbare ruimte is gericht op het op jaarbasis behalen van gemiddeld minimaal CROW-kwaliteitsbeeld A binnen de singels en minimaal CROW-kwaliteitsbeeld B buiten de singels. Het kwaliteitsniveau wordt periodiek extern gemonitord. Waar nodig sturen we tussentijds bij.

Ontwikkelingen

Sinds 2016 is er speciale aandacht voor een preventieve aanpak van zwerfafval. We hanteren daarbij drie pijlers, zijnde educatie (diverse scholenprojecten via het Centrum voor Natuur- en Milieu Educatie CNME), preventie (gedragsbeïnvloeding en repressie) en verduurzaming (o.a. elektrificatie bladblazers).

Een blijvend aandachtspunt is onkruidbeheersing op verhardingen. Uit milieuoverwegingen is Gemeente Maastricht in 2010 gestopt met chemische bestrijding van onkruid op verhardingen en in beplantingen. Hierdoor kan pas als het onkruid opgekomen is, met de niet-chemische bestrijding begonnen worden. Bovendien blijven bij deze bestrijdingsmethode de wortels van het onkruid onder de grond intact. Het gevolg hiervan is dat onkruid daardoor meer zichtbaar is en de openbare ruimte ontsiert. Dat is vooral in de zomer een gegeven omdat het verhogen van de arbeidsinzet om met niet chemische onkruidbestrijding hetzelfde resultaat te behalen niet in verhouding staat tot de extra uitvoeringskosten.

Financiële consequenties

Alle kosten voor het schoonhouden van de openbare ruimte komen rechtstreeks ten laste van de exploitatie.

Openbare verlichting

In Maastricht staan ca 20.000 stuks masten, waaraan in totaal ca. 22.000 stuks armaturen zijn bevestigd.

Beleidskader

De beleidsuitgangspunten zijn vastgelegd in de volgende documenten:

- Leidraad Openbare Verlichting 2020 – 2024
- Meerjarenprogramma Veiligheid Maastricht 2015-2018
- Omgevingsvisie – koester de balans (oktober 2020)
- Energienota 2009

Het beheer en onderhoud van het areaal openbare verlichting wordt beïnvloed door de volgende ontwikkelingen:

- Het toepassen van LED-verlichting en dan het toepassen van vleermuisvriendelijke verlichting; met de komst van het Soorten Management Plan zal deze ontwikkeling meer gericht worden ingezet daar waar deze techniek ook echt doelmatig is.
- Het inzetten van “slimme” systemen die de verlichting op afstand aansturen. Een ontwikkeling die we wel al toepassen, maar nog volop in ontwikkeling is.
- Belangrijk aandachtspunt in 2023 zijn de stijgende energiekosten. Het is op dit moment moeilijk om prognoses te maken, maar het zal duidelijk zijn dat door de gewijzigde internationale situatie sprake zal zijn van een grote stijging van de prijzen.

Leidraad Openbare Verlichting 2020 – 2024

Deze leidraad vervangt de oude leidraad Openbare Verlichting 2015 – 2019 en is door college en raad vastgesteld (maart 2021).

Belangrijkste opgave van deze leidraad is om de komende jaren alle achterstanden m.b.t. de vervanging van masten en armaturen in te halen. Uitgangspunt is de technische levensduur: masten dienen na 40 jaar te worden vervangen en armaturen na 20 jaar.

Onderhoudsniveau

De openbare verlichting wordt gemonitord/onderhouden op basis van technische kwaliteit/levensduur en niet meer op basis van beeldkwaliteit, dit conform de nieuwe IBOR-nota. Tussentijds onderhoud vindt alleen plaats indien er tekortkomingen worden geconstateerd m.b.t. de afgesproken technische kwaliteit (CROW-niveau B). In het voor- en najaar van elk jaar wordt ook een nachtschouw op de hoofdontsluitingswegen uitgevoerd (uitval lampen).

Het verlichtingsniveau zal in de komende beleidsperiode opnieuw worden gemeten.

Contracten

Het onderhoud aan de openbare verlichting wordt uitgevoerd op basis van een onderhoudscontract dat is gesloten naar aanleiding van een gemeenschappelijke aanbesteding met Sittard-Geleen, Meerssen en de provincie.

Voor het inhalen van de achterstand is een inkooptraject voorbereid dat had moeten leiden tot het inzetten van meerdere marktpartijen die de inhaalslag verder uitvoeren, verdeeld over verschillende percelen. Evenwel we hebben deze aanbesteding gestopt omdat de regeltechniek die nodig is voor slimme verlichting buitengewoon duur blijkt terwijl niet is aangetoond dat we overal slimme en vleermuisvriendelijke verlichting nodig hebben. Mede gezien de gestegen energiekosten zoeken we nu naar een meer sobere insteek omdat we de verlichting met de oorspronkelijk gekozen kwaliteiten niet meer passend vinden bij de huidige/toekomstige situatie. We verwachten de aanbesteding op basis van aangepaste (versoberde) eisen opnieuw te kunnen uitvoeren in 2025. De verwachting is dat deze dan uitmondt in opdrachten aan marktpartijen die een doorlooptijd hebben van 4 jaren zodat de werkzaamheden tenminste tot en met 2028 in beslag zullen nemen.

Gerealiseerd in 2023

- Wegwerken achterstanden aan storingen als gevolg van een verouderd areaal.
- Verledden van een deel van de armaturen die nog minimaal 10 jaar meegaan.
- Opstart van de analyse als gevolg van een andere versoberde aanpak.

Financiële consequenties

De kosten van het uitvoeren van de opgave uit leidraad openbare verlichting 2020 - 2024 worden geactiveerd en de daaruit voortvloeiende kapitaallasten worden gedekt uit een reserve:

Reserve	Saldo 1 januari 2023	Saldo 31 december 2023
Openbare verlichting	€ 2,845 mln.	€ 3,497 mln.

Vastgoed

Inleiding

De gemeente Maastricht heeft gebouwen in eigendom en is verantwoordelijk voor beheer en exploitatie van deze vastgoedportefeuille. Kwalitatief goed onderhoud is belangrijk omdat deze gebouwen een bijdrage leveren aan gemeentelijke beleidsdoelstellingen. Het doel is het waarborgen van het vastgestelde onderhoudsniveau van alle gemeentelijke gebouwen. In onderstaande paragraaf wordt nader toegelicht hoe dit gebeurt. Allereerst wordt toegelicht uit welke categorieën het gemeentelijk vastgoed bestaat, het algemene beleidskader en de relevante thema's zoals duurzaamheid en toegankelijkheid. Vervolgens worden de ontwikkelingen en investeringen geschetst om dit ten slotte te vertalen in de financiële consequenties van het bouwkundig- en installatietechnisch onderhoud.

Algemeen

Het gemeentelijk vastgoed in de gemeente Maastricht omvat zes categorieën vastgoed, waarbij het maatschappelijk vastgoed drie subcategorieën kent:

1. Huisvesting voor de eigen bestuurlijke en ambtelijke organisatie;
2. Onderwijs (primair, speciaal en voortgezet);
3. Maatschappelijk vastgoed;
 - a. Culturele voorzieningen;
 - b. Welzijnsvoorzieningen;
 - c. Sportgebouwen en terreinen;
4. Overig vastgoed, onder andere commercieel vastgoed (woningen, winkels, kantoren);
5. Tijdelijk beheer van verworven gebouwen en gronden, objecten ten behoeve van de bouwgrondexploitatie;
6. Onbebouwde terreinen en parkeergarages (OOG).

Bebouwd ⁶	Gemeentelijke huisvesting	10 vastgoedobjecten
	Onderwijs (incl. gymnastiekzalen)	82
	Culturele voorzieningen	37
	Welzijnsvoorzieningen	zie culturele voorzieningen
	Sportgebouwen en terreinen	36
	Overig vastgoed o.a. commercieel en MECC	100
	Gebouwen en gronden tijdelijk beheer	*
Onbebouwd/parkeergarages	Onbebouwde terreinen incl. overig (vml. NIEGG's ⁷)	911

*Zijn opgenomen in overige vastgoedcategorieën.

Het exploitatieresultaat is jarenlang verliesgevend geweest, o.a. vanwege het overwegend sociaal-maatschappelijke karakter van de vastgoedportefeuille en langdurige leegstand bij vooral incurant vastgoed dan wel als gevolg van vertraagde locatieontwikkelingen. Via het treffen van allerlei maatregelen in het beheer en exploitatie en het afstoten van (verliesgevende) objecten is er vanaf

⁶ Bron: MPGV 2022

⁷ NIEGG: Niet in Exploitatie Genomen Gronden

2016 jaarlijks een positief bedrijfsresultaat bewerkstelligd. Vanaf 2022 is gebleken dat met name de stijgende materiaalkosten voor het onderhoud het positieve bedrijfsresultaat van de afgelopen jaren doet afnemen.

De rol van de vastgoedportefeuille is faciliterend en ondersteunend aan beleid dat geformuleerd wordt door de betreffende beleidssector die daarmee voorziet in een beleidsmatig bepaalde huisvestingsbehoefte. Daarnaast behelst de vastgoedportefeuille ook vastgoedobjecten die in het verleden aangekocht zijn ten behoeve van het realiseren van toekomstige strategische doeleinden (planontwikkeling). Zoals aangegeven in het coalitieakkoord 2022-2026 werken we integraal aan de opgaven in de stad en zoeken we daarbij steeds naar koppelkansen op het gebied van vergroenen, klimaat, leefbaarheid, verkeersveiligheid en recreatie.

Algemeen beleidskader ten aanzien van onderhoud

Het planmatig onderhoud van het vastgoed gebeurt binnen de gemeente op basis van meerjaren onderhoudsplanningen die zijn vastgelegd in een geautomatiseerd systeem. De planningen in dit systeem worden ieder 5 jaar geactualiseerd op basis van nieuwe gebouw- en installatie-inspecties. De laatste actualisatie heeft plaatsgevonden in 2020 zodat in de periode 2021-2025 met nieuwe actuele cijfers gewerkt kan worden. Per vastgoedobject wordt vastgelegd wat de huidige staat van onderhoud is en wat er jaarlijks aan werken dient te worden uitgevoerd om de onderhoudsstatus per vastgoedobject op minimaal conditiescore 3 te behouden, e.e.a. volgens de wettelijke NEN-norm 2767. Zodoende wordt voorkomen dat er op enig moment sprake is van achterstallig onderhoud. Het genoemde niveau betreft een redelijke kwaliteit waarbij incidenteel storingen kunnen optreden. Het aan te houden onderhoudsniveau, alsmede de onderhoudsplannen zelf, wordt door de gemeenteraad 5-jaarlijks expliciet vastgesteld.

Een punt van zorg zijn wel de stijgende bouwkosten. In 2023 is hiervoor voor de voorziening groot onderhoud voor de bebouwd onroerend goed portefeuille een inhaalslag gemaakt voor wat betreft indexering. Dit wil zeggen dat indexatie, die de afgelopen jaren niet had plaatsgevonden, in 2023 is rechtgetrokken waardoor de onderhoudsvoorziening beter aansloot bij de realiteit en werkzaamheden conform programma zijn uitgevoerd. De verwachting is dat er spanning blijft bestaan en dit vereist monitoring van de markt. Vanaf Q4 2024 zullen er her inspecties plaatsvinden om in 2025 nieuwe onderhoudsplannen vast te stellen voor de periode 2026-2030.

Bij het (eigenaars)onderhoud probeert de gemeente verder rekening te houden met het feit dat we voor een enorme verduurzamingsopgave staan. Het maken van sprongen in energie labels of zelfs het energieneutraal maken van de vastgoedportefeuille is een zeer complexe (en kostbare) opgave. Dat de budgetten het nu niet toelaten om al het vastgoed 100% te verduurzamen (energie-neutraal te maken) neemt niet weg dat de gemeente, daar waar mogelijk, bij het reguliere onderhoud zo veel mogelijk al voor duurzame oplossingen kiest. In 2023 is gestart met het opstellen van een strategische nota waarin de toekomstige verduurzaming voor zowel de korte als de lange termijn wordt vastgelegd en waaruit middels een routekaart en dashboard duidelijke stappen kunnen worden genomen. In de paragraaf duurzaamheid, wordt hier verder op ingegaan.

Vastgoed in tijdelijk beheer

Vastgoed dat is of wordt aangekocht voor planontwikkelingen wordt in beginsel niet meegenomen in de reguliere onderhoudsplanningen. Hiervoor geldt doorgaans een apart onderhoudsregime dat uitgaat van zeer sober en hooguit noodzakelijk (calamiteiten)onderhoud waardoor de conditiescore vergelijkbaar is met niveau 4, matige conditie.

Onderwijsgebouwen en bewegingsonderwijs

Zorgplicht onderwijshuisvesting

De gemeente is wettelijk verantwoordelijk voor adequate huisvesting voor het primair-, voortgezet-, en speciaal onderwijs. Schoolbesturen hebben sinds 1 januari 2015 (decentralisatie buitenonderhoud) zelf de verantwoordelijkheid gekregen voor al het onderhoud aan hun schoolgebouwen. Hiervoor ontvangen zij een vergoeding vanuit het Rijk. De bijbehorende voorzieningen voor het

bewegingsonderwijs zijn door een dienstverleningsovereenkomst bij Maastricht Sport ondergebracht. Maastricht Sport voert voor deze locaties het beheer uit.

De gemeente Maastricht heeft in 2019 het Integraal huisvestingsplan (IHP) Primair Onderwijs en Speciaal onderwijs kindcentra 2020-2036 vastgesteld. In dit plan worden concrete plannen voor de eerste vier jaren beschreven met een doorkijkje naar de daaropvolgende 12 jaar. Een IHP is voornamelijk niet wettelijk verplicht maar biedt gemeenten een leidraad voor investeringen in onderwijshuisvesting, het zorgt voor een beleidsmatige spreiding van voorzieningen en biedt een goed vertrekpunt voor het verbinden van opgaven in het sociaal-maatschappelijk domein. Bij het IHP is ook een financiële paragraaf toegevoegd. Een risico voor de IHP-budgetten betreft de financiële uitgangspunten uit het IHP Kindcentra. De doorrekening is gebaseerd op de normvergoeding voor de bouwkosten en heeft geen rekening gehouden met de diverse bijkomende kosten (o.a. eventuele kosten voor verwerving, sloop, locatie specifieke kosten, etc.).

Het jaarlijks vaststellen van het Programma en overzicht Onderwijshuisvesting is onderdeel van de zorgplicht, een jaarlijks proces waarbij de schoolbesturen een voorziening voor onderwijshuisvesting kunnen aanvragen. Deze liggen over het algemeen in lijn met het vastgestelde IHP tenzij er sprake is van een constructiefout of situatie die niet was te voorzien en het onderwijs geen doorgang kan vinden bij uitstel (spoedprocedure).

Onderhoud onderwijsvoorzieningen

In de Verordening is vastgelegd dat voor wat betreft het onderhoud ook hier minimaal niveau 3 aangehouden moet worden. Schoolbesturen zijn hiervoor zelf verantwoordelijk. In het wetsvoorstel is er een verplichting opgenomen met betrekking tot het verplicht opstellen van een meerjarenonderhoudsplan (MJOP). Deze dient volgens dezelfde looptijd als het IHP te worden opgesteld wat betekent dat nader wordt ingaan op de onderhoudswerkzaamheden voor de eerste vier jaren met daarbij een financiële doorrekening en in algemene zin de beschrijving voor de onderhoudswerkzaamheden voor de volgende twaalf jaar.

Onderwijsgebouwen onttrokken aan de onderwijsbestemming

Schoolgebouwen die vanwege een leegstand of een herschikkingsoperatie worden overgedragen door het schoolbestuur aan de gemeente worden aan een bouwkundige inspectie onderworpen om te bepalen of er is voldaan aan het eerdergenoemde minimale onderhoudsniveau. Eventuele herstelwerkzaamheden om het pand op het afgesproken gewenste niveau terug te brengen zijn voor het schoolbestuur. Per businesscase worden hier afspraken gemaakt afhankelijk van de eventuele herbestemming van het terugvallende pand.

Na de juridische overdracht van de panden worden deze panden afhankelijk van de herbestemming al dan niet toegevoegd aan de portefeuille Bebouwd Onroerend Goed (BOG) en opgenomen in het reguliere onderhoudsregime van de gemeente Maastricht.

Onderhoudsniveau buiten- en binnensport

Ook voor de gemeentelijke buiten- en binnensportaccommodaties (kleedclub gebouwen, sporthallen, sport- en gymzalen) is er een meerjaren onderhoudsplan, waarbij het aanhouden van conditiescore 3 uitgangspunt is. Vertraging in keuzes en besluitvorming omtrent diverse binnensportaccommodaties (Nota Toekomstbestendige Binnensportaccommodaties 2e Tranche) zijn er mede debet aan dat onderhoudsprogramma's worden vertraagd of in tijd naar achteren worden gezet. Op grond van de inspecties blijkt over het algemeen dat de onderhoudsstaat overwegend voldoende is, maar er blijven kwetsbare situaties die nadere aandacht vragen. Het eigenarenonderhoud wordt in nauwe afstemming met de gebruiker, Maastricht Sport, uitgevoerd. Calamiteiten worden zo veel als mogelijk opgepakt om de veiligheid te waarborgen.

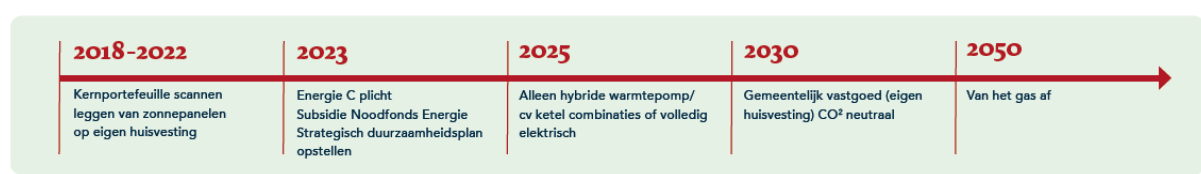
Verduurzaming gemeentelijke vastgoedportefeuille

Het verduurzamen van de vastgoedportefeuille is een speerpunt en vormt een zeer belangrijke factor in het beheer ervan. In de volgende paragrafen worden diverse zaken benoemd die hiervan onderdeel uitmaken.

Voor wat betreft duurzaamheid vormt het coalitieakkoord 2022-2026 "Maastricht, stad van verbondenheid" het uitgangspunt voor het verduurzamen in 2023 en voor de komende jaren. De

doelstellingen die hierin specifiek benoemd staan betreffen het plaatsen van zonnepanelen en het zijn van een 100% klimaat neutrale gemeentelijke organisatie in 2030 als aanjager van de duurzame ambitie. Om deze doelstellingen te halen is in 2023 gestart met het opstellen van een strategie nota “Verduurzaming gemeentelijk Vastgoed” welke afgerond wordt in 2024. Vanuit deze nota kunnen dan, vanaf 2024, duidelijke beleidsmatige keuzes gemaakt kunnen worden (op basis van o.a. beleid en financiën) om klimaatneutraliteit binnen de vastgoedportefeuille te bereiken. De strategie nota maakt het mogelijk om diverse scenario’s door te rekenen en zo keuzes te maken op het gebied van CO2 neutraliteit, kosten effectiviteit etc.

De strategie nota zal voor de gemeente de routekaart vormen waarlangs de komende jaren de verduurzaming wordt opgepakt. Voor het vastgoed van de gemeente ziet deze er globaal als volgt uit:

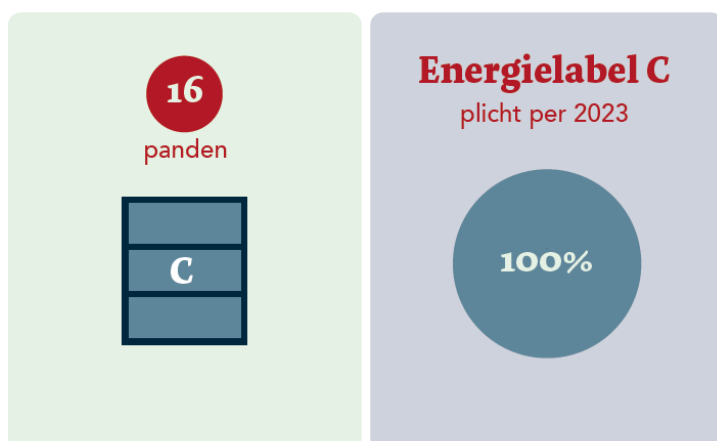
De strategie nota vormt een impuls voor de verduurzaming van het vastgoed op de bestaande aanpak van de verduurzaming die sinds een aantal jaren is ingezet. Hierdoor zullen lopende zaken in een versnelling komen dan wel afgerond worden in de komende jaren.

Subsidies

In voorgaande jaren zijn diverse subsidies (oa Stimulering Duurzame Energieproductie/SDE) aangevraagd voor het verduurzamen van het vastgoed. In 2023 is voor 17 objecten een DUMAVA (duurzaam maatschappelijk vastgoed) subsidie aangevraagd maar voor slechts 6 panden is de gemeente ingeloot. De panden die niet ingeloot zijn zullen op een later moment opnieuw ingebracht worden. Vanaf 2024 zullen de diverse subsidieaanvragen onderbouwd worden door de uitkomsten van de strategie nota verduurzaming Vastgoed en zal er nog actiever gestuurd worden op het verkrijgen van energiesubsidies om zo de verduurzaming nog meer aan te jagen. Vanaf 2024 zal structureel de DUMAVA subsidie aangevraagd worden.

Energie C-labelplicht

In 2023 moesten alle kantoorpanden van een energielabel C voorzien worden. Aan deze plicht is voldaan.

Het is de verwachting dat er vanaf 2024 nieuwe toekomstige regelgeving bekend gemaakt wordt waaruit aanscherping in het kader van de energie labels zal optreden. Indien deze aanscherping volgt zal deze worden meegenomen in de strategie nota (en dus de routekaart) en zullen plannen worden opgesteld om aan deze regelgeving te blijven voldoen.

Noodfonds Energie

Om huurders tegemoet te komen in hun energielasten zijn er in 2023 een tweetal gemeentelijke subsidies beschikbaar gesteld. Voor de korte termijn was er een subsidieregeling energie Noodfonds 2022-2023 opengesteld waarmee organisaties een tegemoetkoming in energielasten konden aanvragen voor de periode 1 oktober 2022 t/m 31 maart 2023. In 2023 is ook een tweede subsidieregeling middellange termijn opengesteld die doorloopt tot in 2024. De bedoeling hiervan is dat organisaties niet alleen een bijdrage in de energielasten krijgen maar maatregelen nemen om de energielasten permanent te kunnen verlagen. Instanties (niet zijnde bedrijven of woningen) die huren van de gemeente kunnen zelf geen subsidie aanvragen. Voor deze groep zal de gemeente de vastgestelde subsidies zelf inzetten om vanaf 2024 maatregelen treffen om het vastgoed blijvend te verduurzamen. De keuze en prioritering van deze objecten zal mede afhangen van de uitkomsten van de eerdergenoemde strategie nota "Verduurzaming gemeentelijk Vastgoed" die eind 2024 zal worden vastgesteld.

Verduurzaming middels circulariteit

Een lagere CO₂-uitstoot wordt niet alleen bereikt met minder energieverbruik. Dit wordt ook bereikt door circulariteit toe te passen bij ver(nieuw)bouw. De Nederlandse overheid heeft als doel om in 2050 een 100% circulaire economie te zijn. In een circulaire economie behouden grondstoffen, onderdelen en producten hun waarde. Het circulaire model gaat er namelijk vanuit dat de producten van nu, de grondstoffen zijn voor later; na gebruik kunnen de materialen waaruit een product bestaat opnieuw worden gebruikt. Afval bestaat hierdoor niet (of nauwelijks) meer. Hierdoor zal het grondstofgebruik aanzienlijk verminderen en wordt bewust hergebruikt en gerecycled waardoor de CO₂-uitstoot afneemt.

De gemeente zet voor haar verduurzaming ook in op circulariteit om stappen te zetten naar een volledig circulaire economie in 2050. Dat heeft het college in januari 2021 bepaald aan de hand van de Grondstoffenvisie Zuid-Limburg. Deze laat zien dat er kansen zijn voor het versnellen van de regionale circulaire economie in Zuid-Limburg. De gemeente gaat daarom meer circulair inkopen, oplopend tot 50 procent in 2025 en zij streeft ernaar in 2030 al 50 procent minder primaire grondstoffen te gebruiken. In 2024 start vanuit Team Inkoop en Aanbesteding het traject om binnen de eigen organisatie te komen tot inkoop en aanbesteding met meer impact. Daarvoor wordt een actieplan opgesteld dat ondersteunend is bij het concreet invulling en richting geeft aan de afweging van de ambities op het gebied van duurzaamheid, circulariteit en inclusie. De planning is om aan het einde van dat jaar te komen tot ondertekening van het Manifest Maatschappelijk Verantwoord Oprachtgeven en Inkopen (MVOI).

De basis van verduurzamen: CO₂ gebruik reduceren

Afgelopen jaar is er een voetafdruk opgesteld van de gemeentelijke organisatie, met een tweeledig doel. Enerzijds dient deze voetafdruk als nulmeting voor het gemeente brede doel om een klimaatneutrale organisatie te zijn in 2030, anderzijds dient deze nulmeting als basis voor een organisatorische afbakening. Deze voetafdruk is volgens de methodiek van het Greenhouse Gas Protocol opgesteld, die ook wordt gebruikt binnen de CO₂-Prestatieladder. Een extern bureau heeft de gemeente ondersteund in het opstellen van deze voetafdruk, waarbij zij ook een verkenning naar mogelijke deelname aan de CO₂-Prestatieladder en andere certificeringsmethodieken hebben uitgevoerd. Hoofdconclusie hieruit is dat daadwerkelijke certificering voor nu geen meerwaarde is van de gemeentelijke organisatie, maar dat complementeren en uitbreiden van de voetafdruk en inspanning op het behalen van de klimaatneutrale doelstelling prioriteit hebben.

Toegankelijkheid

Maastricht wil een inclusieve stad wil zijn. De optimale toegankelijkheid van gebouwen waar de gemeente voor verantwoordelijk is, is daarbij als doelstelling opgenomen. In de Maastrichtse Inclusie Agenda 2019-2022 is aangegeven hoe de gemeente Maastricht streeft naar een inclusieve stad. Niet alle voorzieningen in de gemeente hoeven direct toegankelijk te zijn, het gaat om een geleidelijke verbetering. Stapsgewijs wordt hieraan gewerkt middels een plan van aanpak waarmee college en raad in 2021 hebben ingestemd. Dit plan van aanpak dient ter uitvoering van de bouwkundige aanpassingen om de toegankelijkheid van de 10 gemeentelijke panden te verbeteren en te komen tot

een aanpak voor de overige portefeuille. Hierbij kan men denken aan de volgende bouwkundige aanpassingen: bewegwijzering voor slecht zienden, aanbrengen of aanpassen van mindervaliden toiletten, spraakaanwijzing in en van liften, trapleuningen, automatische deuren, ringleidingen, etc. Inmiddels zijn in 2 van de 10 gebouwen reeds voorzieningen aangebracht als onderdeel van geplande verbouwings-/ renovatiewerkzaamheden. De uitvoering van de maatregelen om toegankelijkheid te verbeteren voor de resterende gemeentelijke panden is voorzien vanaf medio 2024.

Ontwikkelingen/Investerings

Er vinden diverse significante investeringen plaats in de specifiek onderscheiden vastgoedsegmenten binnen de gemeentelijke vastgoedportefeuille. Deze investeringen vinden plaats om de panden in kwantitatief en kwalitatief opzicht op niveau te houden. Bedoelde segmenten zijn onderverdeeld in a.) bebouwd onroerend b.) onderwijs, c.) sport waarbij de investeringen op hoofdlijnen worden omschreven. Per segment worden de investeringen toegelicht.

1. Bebouwd Onroerend Goed (algemeen)

Bij de Bebouwd Onroerend Goed portefeuille is er sprake van rendabele investeringen in samenwerking met de huurders. Na diverse verbouwingen in de Timmerfabriek voor Lumière en de Muziekgieterij, is nog de invulling van Timmerfabriek Zuid aan de orde. Er hebben nog geen verbouwingswerkzaamheden plaatsgevonden aangezien de aanvraag omgevingsvergunning niet heeft mogen leiden tot een ontvankelijke vergunning waardoor de huurovereenkomst met Blender in januari 2024 is ontbonden. Op dit moment wordt een evaluatie van het verhuurproces uitgevoerd. In oktober 2023 is wel gestart met het vervangen van het dak van de gehele Timmerfabriek. Oplevering is voorzien medio 2024.

Daarnaast zal uitbreiding van het Theater aan het Vrijthof opgestart worden. De architectenselectie heeft in het 1^e kwartaal van 2024 plaatsgevonden. Oplevering is voorzien in 2027.

Voor het pand Mariastraat 13 loopt, gezamenlijk met Economie & Cultuur en de huurder Stichting Ateliers Maastricht (SAM), een onderzoekstraject om te bekijken of het pand geschikt te maken is als culturele HUB. De hub is bedoeld om kunstenaars en studenten aan de academies elkaar te laten ontmoeten, en tentoonstellingen en pop-up stories te organiseren. In 2023 zijn diverse kosten en opbrengsten in beeld gebracht en de verwachting is dat in 2024 een daadwerkelijke aanpassing aan het object zal plaatsvinden waarbij ook duurzame oplossingen worden meegenomen.

Vanuit Economie&Cultuur wordt de haalbaarheid van het realiseren van een circulaire werkplaats in het pand Francois de Veyestraat 8 onderzocht. Vastgoed ondersteunt bij de werkzaamheden op het gebied van kennis en contacten met de diverse onderhoudspartijen.

2. Onderwijs

Primair Onderwijs

De gemeente heeft bij vaststelling van het IHP destijds een bedrag van ruim € 45 mln. gevoteerd in de verbetering van de huisvesting van het primair onderwijs, zowel in renovatie, in eventuele uitbreidingen en in nieuwbouw. Bij het vaststellen van het IHP was al bekend dat het beschikbare IHP-budget (MJIP) van € 45 mln. niet toereikend zou zijn. Hiervoor zijn twee redenen aan te merken.

Eenzijds wordt het onderwijsbudget in het MJIP niet jaarlijks geïndexeerd waardoor autonome prijsstijgingen van de (bouw)kosten niet opgevangen kunnen worden. Anderzijds voorziet de onderwijshuisvestingsverordening niet in een (norm)vergoeding voor bijkomende kosten van locatie specifieke onderdelen, zoals het afboeken van boekwaarden, sloopkosten, grondaankopen, inzet van projectbegeleiding en ook niet voor bijzondere omstandigheden zoals restauratiekosten en inefficiënt gebouwgebruik bij monumentale gebouwen. Via de programmabegroting 2023 heeft de raad het bedrag voor het IHP primair onderwijs verhoogd naar afgerond € 72 mln.

Gezien landelijke ontwikkelingen die spelen en impact hebben op het onderwijshuisvestingvraagstuk, Didam-arrest (2021), bevolkingsgroei, het wereldwijde Klimaatakkoord (2019) en de sectorale

routekaart verduurzaming schoolgebouwen (2020) is het actualisatieproces eerder ingezet dan in de Verordening is vastgelegd, deze was voorzien in 2025. Ook regionaal en lokaal spelen er ontwikkelingen die hun weerslag hebben op de onderwijshuisvesting, zoals de samenwerking tussen basisscholen, voor-, - en naschoolse voorzieningen, de toename van het aantal leerlingen tot in ieder geval 2040 en de samenwerking met andere maatschappelijke partners voor het bieden van ondersteuning. Alle deze ontwikkelingen beïnvloeden elkaar. Het is daarom van belang dat dit in samenhang wordt bekeken en de gevolgen worden vertaald in de actualisatie van het huidige integraal huisvestingsplan. Afgelopen periode is daarom met een afvaardiging van alle schoolbesturen gewerkt aan de actualisatie van het huidige IHP, welke in het derde kwartaal 2024 aan de Raad ter besluitvorming zal worden aangeboden.

BENG en Programma van Eisen Frisse Scholen

De gemeenteraad heeft in zijn vergadering van 26 februari 2019 besloten om duurzaamheidsinvesteringen bij de realisering van Bijna Energie Neutrale (Onderwijs)Gebouwen (BENG), vooruitlopend op de toekomstige wetgeving, voor rekening van de gemeente te nemen. Dit geldt ook voor de richtlijn Programma van Eisen Frisse Scholen (klasse B). Inmiddels zijn vanaf 1 juli 2020 de wettelijke eisen in het Bouwbesluit voor de energieprestatie van schoolgebouwen aangescherpt. Deze moeten voldoen aan de eisen Bijna Energie Neutraal Gebouw (hierna; BENG). Dat betekent dat eisen worden gesteld aan de maximale energiebehoefte, een maximum aan het gebruik van fossiele energie en een minimum aandeel hernieuwbare energie.

Daarbij heeft de Raad ook aangegeven dat voor de scholen waar nieuwbouw aan de orde is, naast de ENG (volledig energieneutraal) in een scenario uitgewerkt dient te worden. En dat dit, in samenwerking met schoolbesturen en eventuele andere partijen, bij nieuwbouw het uitgangspunt zou moeten zijn. Hiervoor geldt eveneens de voorwaarde dat schoolbesturen een bijdrage leveren in deze investering. Aan dit raadsbesluit wordt op dit moment uitvoering gegeven bij de lopende projecten en zijn de afspraken met de schoolbesturen over de eigenbijdrage vastgelegd in Bijlage IV van de Verordening.

Voortgezet Onderwijs

Om te komen tot geschikte huisvesting voor het voortgezet onderwijs moet een integraal huisvestingsplan Voortgezet Onderwijs worden opgesteld. Stichting LVO heeft mede op basis van een advies van de commissie ARVO 2040 een ontwikkelrichting voor het onderwijsaanbod in Maastricht bepaald. Deze ontwikkelrichting vertalen we in gezamenlijkheid met LVO in het nog op te stellen IHP Voortgezet onderwijs, welke we in 2024 ter besluitvorming aan de raad voorleggen.

In 2023 heeft het initiatief van Montessori College Maastricht vanuit het Ministerie van OCW het bericht ontvangen dat de gevraagde school voor bekostiging in aanmerking wordt gebracht. Het initiatief zal starten per schooljaar 2024-2025. In gezamenlijk overleg kijken we naar adequate huisvesting, welke per augustus 2024 voor eerste ingebruikname aan het schoolbestuur wordt overgedragen.

Voor het internationaal voortgezet onderwijs is door het United World College Maastricht (UWCM) een uitbreidingsverzoek ingediend. Deze mogelijkheden zijn inmiddels verkend. Door het toenemend aantal leerlingen is uitbreiding noodzakelijk. Dit kan op de bestaande locatie gerealiseerd worden en binnen het budget IHP VO. De aanvraag is inmiddels goedgekeurd zodat UWCM deze uitbreiding in kan realiseren.

(Primair- en Voortgezet) Speciaal Onderwijs

De spreiding van het speciaal onderwijs zowel voor het basis- als ook het voortgezet onderwijs maakt onderdeel uit van de Integrale Huisvestingsplannen. In het in 2019 vastgestelde IHP is aangegeven dat voor het speciaal onderwijs de Campus Special Needs West wordt gerealiseerd waarin plaats is voor alle leerlingen met een uitgebreidere ondersteuningsbehoefte.

Met de actualisatie van het IHP voor het primair onderwijs alsmede de besluitvorming over het voortgezet onderwijs wordt de positie van het speciaal onderwijs nader bekeken. De inclusie-opgave

(integratie in het regulier onderwijs), de regionale spreiding van voorzieningen voor het speciaal onderwijs en de ontwikkelingen als het gaat om de aansluiting tussen Passend Onderwijs en Jeugdhulp dienen hierin te worden vertaald.

3. Sport

In 2013 is de Sportnota 2020 vastgesteld. In 2018 is de nota evaluatie sportaccommodaties door de raad aangenomen en in december 2021 heeft het college besloten de kaders en uitgangspunten van de sportnota te verlengen tot 2025. Een richtinggevende visie omtrent de binnensportaccommodaties is vervat in het Coalitieakkoord 2022-2026, samengevat: “sturen op multifunctioneel gebruik van binnensportaccommodaties en het maken van kwaliteitsslagen door te investeren in gymzalen en sporthallen om de faciliteiten aantrekkelijk te houden”. Het precieze beleid wordt vastgelegd in de nog vast te stellen nota 2^e tranche binnensportaccommodaties. Deze nota wordt gekoppeld aan de actualisatie IHP PO en het nog op te stellen IHP VO. De verwachting is dat dit in 2024 zal gebeuren (Q3 en Q4 2024).

Binnensportaccommodaties in relatie tot onderwijs

De gemeente heeft een wettelijke plicht om te voorzien in accommodaties voor bewegingsonderwijs. Daarom is er een directe relatie met de onderwijshuisvestingsontwikkelingen. De 2e tranche volgt in 2 delen. Deel 1 samen met de actualisatie van het IHP primair onderwijs en deel 2 samen met de vaststelling van het IHP voortgezet onderwijs. Doordat de bouwontwikkelingen van enkele Kindcentra vordert heeft de raad in juni 2023 budget gevoteerd voor de nieuwbouw van 4 binnensportaccommodaties, te weten De Heeg, Scharn, Belfort en Groene Loper. De totale investeringskosten voor deze vier nieuwe binnensportaccommodaties zijn door een overspannen (bouw-) markt, die gepaard gaat met onder andere een forse prijsontwikkeling, fors hoger dan eerder verwacht.

In de begroting is de tweede tranche binnensportaccommodaties, waar de nieuwbouw van de 4 genoemde binnensportaccommodaties deel van uitmaakt, opgenomen als majeur project voor de MJIP gelden. Door de wettelijke plicht voor het faciliteren van bewegingsonderwijs zijn ook de kosten van de binnensportaccommodaties voor een groot deel (onderwijs gerelateerd) verplicht. Door de hoge investeringskosten van nieuwe binnensportaccommodaties is de verwachting dat het nog beschikbaar budget dat gereserveerd staat in de MJIP gelden binnensport (27 miljoen euro) onvoldoende toereikend zal zijn om alle benodigde investeringen voorkomend uit deel 1 en deel 2 tweede tranche binnensport te kunnen dekken. In de raadsvoorstellen deel 1 (gekoppeld aan de actualisatie IHP PO) en deel 2 (gekoppeld aan het IHP VO) tweede tranche binnensportaccommodaties worden voorstellen gedaan voor de financiering van de benodigde investeringen. Kostenbesparing zal gezocht kunnen worden in het temporiseren van de planning van binnensportaccommodaties die gerenoveerd moeten worden en geen relatie hebben met de IHP's. Een andere optie is om in plaats van nieuwbouw te kiezen voor sobere doch doelmatige renovatie van de aanwezige sportvoorziening. Of versobering van de ambitie om innovatieve binnensportaccommodaties te realiseren. Voor wat betreft verduurzaming worden de diverse sportaccommodaties ook meegenomen in de strategie nota “verduurzaming Vastgoed”. De diverse ontwikkelingen op sportgebied naar aanleiding van nieuwbouw, verbouw en onderhoud zullen opgenomen worden in de nota waardoor ook op dit gebied duidelijke keuzes kunnen gemaakt worden voor wat betreft het klimaatneutraal maken van de diverse accommodaties.

Buitensportaccommodaties

Ten aanzien van buitensportaccommodaties blijft de ambitie van het spreidingsbeleid met betrekking tot de pijler ‘accommodaties’ ook voor de toekomst overeind. Wel wordt de uitvoering afhankelijk gesteld van de mogelijkheden en initiatieven die zich aandienen. De erfpachtrechten met betrekking tot de (gebouwen op) de sportaccommodaties spp West, Spp Wolder en Spp Geusselt (Geusselt Sport) zijn of worden met 20 jaar verlengd. Daartoe heeft het college in 2020 besloten. Zodoende hebben de resp. verenigingen de garantie dat ze kunnen blijven en kunnen investeren in hun gebouw. *Zwembad Geusseltbad*

Ten aanzien van het Geusseltbad is de verwachting dat met de huidige reservering groot onderhoud op een adequate wijze het planmatige (dus voorziene) onderhoud kan worden uitgevoerd. Hierbij

dient aangetekend te worden dat het Geusseltbad in de afgelopen jaren een aantal onvoorziene uitgaven heeft gekend, ook nu zijn er enkele onvoorziene zaken van technische aard die in 2023 verder zijn opgepakt. Het betreft onder meer aspecten die verband houden met ontwerp-technische tekortkomingen (zoals een condens probleem). Daarnaast geldt dat diverse planmatige onderhoudstaken, die vanwege o.a. noodzakelijke sluiting van het zwembad om praktische redenen gebundeld moeten worden uitgevoerd, deels naar voren worden gehaald uit de MJOP. In 2022 is gestart met een inventarisatie en planning, waarbij in 2023 een projectleider is geworven die de begeleiding op zich gaat nemen. De levertijden van materiaal zal een belemmerende rol spelen daar waar het gaat om de planning van de uitvoering. De start uitvoering is voorzien voor eind 2024. In Q2 2024 is een go/no go moment hiervoor gepland.

Geusseltstadion

Voor wat betreft het Geusseltstadion heeft er in 2022 en 2023 een onderzoek naar constructieve veiligheid plaatsgevonden op basis waarvan diverse werkzaamheden (aanpassingen/verbeteringen) zijn uitgevoerd. Het stadion is daarmee qua constructieve veiligheid up-to-date cf. de eisen van de KNVB. Verder wordt er, daar waar mogelijk, een upgrade voorzien naar de huidige maatstaven. Dit hangt evenwel samen met de positie van MVV.

De voortijdige vervanging van de kunstgrasmat in het Geusseltstadion is het gevolg van afkeuring van de grasmat. Omdat die grasmat pas 3 jaar oud was terwijl er garantie geldt van 5 jaar, is de grasmat onder garantie vervangen door de leverancier. De oorzaak van afkeur is door een onafhankelijke instantie onderzocht en de verantwoordelijkheid lag niet bij de gemeente of bij MVV. Zodra eerdergenoemde 5 jaar om zijn, zal er geen garantie meer zijn en ligt het risico van de grasmat bij de gemeente. Daar zal tijdig op worden geanticipeerd.

Haven watersportverenigingen

De haven van de watersportverenigingen MCC en MWC (erfpacht) dient elke 10 jaar uitgebaggerd te worden om voldoende vaardiepte te behouden. De kosten daarvan worden op basis van eertijds geraamde kosten -oorspronkelijk 50/50- gedragen door de gemeente en de beide watersportverenigingen (via de jaarlijkse erfpachtcanons). Einde 2021 is de haven grotendeels gebaggerd. Het deel dat nu om meerdere redenen niet gebaggerd is, wordt hetzij in 2027 separaat aangepakt hetzij in 2031-2032 bij de volgende grote bagger-actie meegenomen. Er wordt jaarlijks gewerkt aan opbouw van het benodigde budget, deels door middel van de erfpachtcanon.

Financiële consequenties

Om de kosten voor het programmatisch onderhoud van het vastgoed van de gemeente Maastricht over de jaren te verdelen zijn er een aantal onderhoudsvoorzieningen getroffen. Deze voorzieningen worden gevoed door een jaarlijks gemiddelde storting waaruit de beoogde onderhoudswerkzaamheden worden bekostigd in de betreffende jaarschijven. Het betreffen egalisatievoorzieningen met een constante (gelijkblijvende) dotatie vanuit de gemeentelijke exploitatie.

Voor gemeenten en provincies is de regelgeving hieromtrent vastgelegd in het Besluit begroting en verantwoording (hierna: BBV). Conform BBV dient er een actueel onderhoudsplan ten grondslag te liggen aan de vorming van een onderhoudsvoorziening. Ten behoeve van het programmatisch onderhoud wordt iedere vijf jaar een her-inspectie van de vastgoedportefeuille uitgevoerd.

Voor correctief- en mutatie-onderhoud zijn middelen beschikbaar gesteld in de exploitatie. Voor het planmatig onderhoud van de hierboven uiteengezette gemeentelijke vastgoedportefeuille zijn de volgende voorzieningen beschikbaar, waarbij per taakveld aangegeven wat de dotatie per onderhoudsvoorziening is:

Voorziening preventief onderhoud bebouwd onroerend goed:

Taakveld 0.3 Beheer overige gebouwen en gronden

Deze voorziening wordt vanuit meerdere pandexploitaties (en dus ook taakvelden gezien de verschillende soorten functies die de panden vervullen) gevoed. Er is gekozen om één totaalvoorziening voor de totale portefeuille te hanteren en niet per pand.

Saldo 1-1-2023	Storting 2023*	Onttrekking 2023	Saldo 31-12-2023
€ 0	€ 2.955.000	€ 2.366.078	€ 588.922

Uitsplitsing storting 2023 per taakveld*	
Taakveld 0.3: Beheer overige gebouwen en gronden	€ 1.698.521
Taakveld 0.4: Overhead	€ 691.253
Taakveld 1.1: Crisisbeheer en brandweer	€ 84.797
Taakveld 1.2: Openbare orde en veiligheid	€ 12.378
Taakveld 2.1: Verkeer en vervoer	€ 2.826
Taakveld 5.3: Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	€ 246.905
Taakveld 5.4: Musea	€ 50.853
Taakveld 5.6: Media	€ 152.287
Taakveld 7.5: Begraafplaatsen en crematoria	€ 15.180
Totale storting	€ 2.955.000

Door de zeer grote stijging van lonen en materiaalprijzen, lange levertijden, grondstofproblemen etc. zijn de kosten voor onderhoud in de afgelopen jaren flink opgelopen. Om het geplande onderhoud uit te kunnen blijven voeren conform het door raad de vastgestelde onderhoudsniveau is de jaarlijkse storting in de onderhoudsvoorziening middels de Programmabegroting 2024 verhoogd naar € 2.955.000.

Voorziening Preventief onderhoud stadion Geusselt:
Taakveld 5.2 Sportaccommodaties

Saldo 1-1-2023	Storting 2023	Onttrekking 2023	Saldo 31-12-2023
€ 498.984	€ 84.987	€ 201.507	€ 382.464

Voorziening Preventief onderhoud Binnensport:
Taakveld 5.2 Sportaccommodaties

Saldo 1-1-2023	Storting 2023	Onttrekking 2023	Saldo 31-12-2023
€ 1.158.717	€ 280.000	€ 210.680	€ 1.228.037

Voorziening Preventief onderhoud Buitensport:
Taakveld 5.2 Sportaccommodaties

Saldo 1-1-2023	Storting 2023	Onttrekking 2023	Saldo 31-12-2023
€ 190.583	€ 65.000	€ 115.018	€ 140.565

Voorziening Preventief onderhoud zwembad Geusselt:
Taakveld 5.2 Sportaccommodaties

Saldo 1-1-2023	Storting 2023	Onttrekking 2023	Saldo 31-12-2023
€ 1.631.809	€ 185.000	€ 170.634	€ 1.646.175

Voorziening Preventief onderhoud jachthaven St. Pieter:
Taakveld 5.2 Sportaccommodaties

Saldo 1-1-2023	Storting 2023	Onttrekking 2023	Saldo 31-12-2023
€ 224.630	€ 43.350	€ -	€ 267.980

Voorziening frictiekosten af te stoten gymzalen:
Taakveld 5.2 Sportaccommodaties

Deze voorziening wordt niet meer jaarlijks gevoed maar alleen gebruikt om de kosten m.b.t. frictiekosten afgestoten gymzalen op te vangen. Deze voorziening is hier destijds eenmalig voor gevormd.

Saldo 1-1-2023	Storting 2023	Onttrekking 2023	Saldo 31-12-2023
€ 53.941	€ -	€ 8.474	€ 45.467

Grondbeleid

Algemeen

Het grond- en vastgoedbeleid is een ondersteunend middel om ruimtelijke en sociaal-maatschappelijke doelen in de fysieke leefomgeving te realiseren. De instrumenten uit het grond- en vastgoedbeleid, zoals bijvoorbeeld het aan- en verkopen van grond en vastgoed, kunnen worden ingezet om ambities en opgaves in de fysieke leefomgeving van Maastricht optimaal te kunnen realiseren.

Een samenvattende vastlegging van de visie van de gemeente over het grond- en vastgoedbeleid, de keuzes die de gemeente heeft gemaakt voor de uitvoering en de resultaten en de risico's worden in onderhavige paragraaf, conform artikel 16 Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) tot uitdrukking gebracht. Aangezien de gemeente Maastricht een separate Kadernota grond- en vastgoedbeleid heeft en er jaarlijks een Meerjaren Prognose Grond en Vastgoed (MPGV) wordt opgesteld heeft deze paragraaf een meer samenvattend karakter.

Visie op het grond- en vastgoedbeleid

Omgevingsvisie Maastricht 2040

Zoals hiervoor al aangestipt is het grond- en vastgoedbeleid een ondersteunend middel om ruimtelijke en sociaal- maatschappelijke doelen in de fysieke leefomgeving te realiseren.

Met het oog op de invoering van de Omgevingswet is in oktober 2020 de Omgevingsvisie Maastricht 2040 vastgesteld. Dit is hét beleidsdocument waarin beschreven staat hoe we de fysieke leefomgeving van Maastricht willen ontwikkelen en beheren tot 2040. Deze Omgevingsvisie heeft de structuurvisie Maastricht 2030 vervangen. De Omgevingsvisie vormt samen met de Economische visie, Sociale visie, Cultuurvisie en de Stadsvisie (die leidend is voor de vier hiervoor genoemde visies) het lange termijnperspectief voor de stad. De huidige Omgevingsvisie (Omgevingsvisie Maastricht 2040) wordt in 2024 geactualiseerd. Bij deze actualisatie zal ook rekening worden gehouden met de (fysieke doorvertaling van) de geactualiseerde Stadsvisie, Economische en Sociale visie.

Kadernota grond- en vastgoedbeleid Maastricht 2022

In de Kadernota grond- en vastgoedbeleid (hierna ook: Kadernota) die is vastgesteld op 27 september 2022, zijn de algemene uitgangspunten van het grond- en vastgoedbeleid opgenomen. Met de Kadernota geeft de gemeente aan op welke wijze en met welke instrumenten zij uitvoering wenst te geven aan de opgaven en ambities in de fysieke leefomgeving en huisvestingsvraagstukken.

Met de geactualiseerde Kadernota beogen we de instrumenten van het grond- en vastgoedbeleid zodanig in te zetten dat onze ambities en opgaves in de fysieke leefomgeving van Maastricht, zoals onder meer vastgesteld in de gemeentelijke Omgevingsvisie en het Coalitieakkoord 2022-2026, optimaal gerealiseerd kunnen worden.

In de Kadernota wordt de basis gelegd voor een verdergaande integrale afweging door bij nieuwe (locatie)ontwikkelingen naast de brede financiële gevolgen die ontstaan door de ontwikkeling ook de maatschappelijk impact in beeld te brengen. Zo is dat bijvoorbeeld gedaan bij de gebiedsontwikkeling in Belfort in het kader van de ontwikkeling en realisatie van het Kernkindcentrum en de plannen in de direct aangrenzende omgeving.

De rol van de gemeente ten aanzien van ontwikkelingen wordt voortaan situationeel bepaald (situationeel grondbeleid), hierdoor kan maatwerk worden geleverd. Het grond- en vastgoedbeleid biedt hiermee een effectief en flexibel kader om te sturen en handelen waar dat nodig is. Een pro-actief aankoopbeleid aangevuld met strategisch aankoopbeleid ondersteunt hierbij (onder het kopje

'wijze waarop het grondbeleid wordt uitgevoerd' volgt een overzicht van pro-actieve en strategische aankopen).

In de Kadernota wordt ook nog op andere onderwerpen nader ingegaan, waarnaar korthedshalve zij verwezen (niet limitatief), met betrekking tot grondbeleid:

- publiek private samenwerking (PPS);
- gronduitgifte en grondprijzenbeleid;
- faciliteren private initiatieven;
- uitgifte van gronden in erfpacht;
- kostenverhaal;
- besluitvormingsprocedure, kaderstelling en controle;

met betrekking tot vastgoedbeleid:

- kostendekkende gemeentelijke vastgoedexploitatie;
- wijze van berekening kostprijsdekkende huur;
- verkoop van vastgoedobjecten (panden);
- meerjarig planmatig onderhoud vastgoed (MJOP);
- kaders en besluitvormingsproces met betrekking tot vastgoedinvesteringen.

Grondprijnsbeleid

De uitgangspunten rondom de grondprijsbepaling bij de uitgifte van grond door de gemeente zijn vastgelegd in de door de raad vastgestelde Nota Grondprijzen Maastricht 2020. Deze nota gaat onder meer in op de door de gemeente te hanteren grondprijzen voor de verschillende functies zoals woningbouw, bedrijventerreinen, kantoren en detailhandel. De richtprijzen worden jaarlijks door het college geactualiseerd in de zogeheten Grondprijzenbrief volgens de in de Nota grondprijzen aangegeven methodiek. Eind 2023 is de Grondprijzenbrief voor 2024 door het college vastgesteld. De Nota grondprijzen zal naar verwachting eind 2024 worden geactualiseerd.

Algemene verkoop- en erfpachtvoorwaarden

In 2013 zijn met betrekking tot gemeentelijke gronduitgifte door de raad de algemene verkoop- en erfpachtvoorwaarden vastgesteld. Deze worden naar verwachting in 2024 geactualiseerd.

Wijze waarop het grondbeleid wordt uitgevoerd

Situationeel grondbeleid

De gemeente Maastricht heeft in de Kadernota grond- en vastgoedbeleid Maastricht 2022 gekozen voor een situationeel grondbeleid.

Bij situationeel grondbeleid wordt per situatie afgewogen welk type grondbeleid (actief, samenwerking of faciliterend) het meest passend is. Hierbij wordt onder andere gekeken naar de urgentie van de ontwikkeling, de potentie van het gebied en de betrokkenheid van de grondeigena(a)r(en). Zo kan via maatwerk de meest geschikte en passende rol voor de gemeente worden gekozen.

Pro-actief en strategisch aankoopbeleid (financiële verantwoording)

Op basis van de Kadernota grond- en vastgoedbeleid Maastricht 2022 en de Financiële verordening gemeente Maastricht 2023 heeft het college de ruimte om eigenstandig pro-actieve en/of strategische aankopen te doen.

Voor pro-actieve aankopen geldt een investeringsplafond van € 20 mln. en voor strategische aankopen een investeringsplafond van € 5 mln. In 2023 zijn er geen pro-actieve dan wel strategische aankopen gedaan door het college. Dit betekent dat voornoemde investeringsplafonds thans nog steeds een ruimte van € 20 mln respectievelijk € 5 mln hebben.

Grond- en vastgoedbeleid in relatie tot de programma's

Door middel van grondexploitatie (bouwterreinen in projecten) en het faciliteren in gemeentelijke vastgoed accommodaties wordt bijgedragen aan de maatschappelijke effecten zoals deze zijn opgenomen in de diverse programma's van deze begroting. Naast het specifieke Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stadsvernieuwing (taakveld 8.2 Grondexploitatie), wordt tevens bijgedragen aan het realiseren van effecten op het gebied van:

- Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat doordat mede middels het gemeentelijk Grond- en Vastgoedbeleid kan worden voorzien in de beschikbaarstelling van gronden en vastgoedobjecten, welke bijdragen aan de totstandkoming van de robuuste structuren ten behoeve van een duurzame bereikbare stad. Te denken valt hierbij aan, de ontwikkeling stationslocatie Stad en Spoor, P&R-voorzieningen;
- Programma 3 Economie doordat mede via de grondexploitatie bedrijventerreinen worden aangelegd (bedrijventerrein Maastricht-Zuid) en (verbouwings)investeringen worden gedaan in locaties voor bijzondere doeleinden (bijvoorbeeld MECC, Health Campus) waardoor werkgelegenheid voor de stad en regio kan worden gerealiseerd. Voorts wordt voorzien in mogelijkheden tot vestiging van de mode- en creativiteitsindustrie. Door inzet van gemeentelijk vastgoed wordt ruimte geboden aan startende ondernemingen, zoals de huisvesting van Qeske aan de Francois de Veyestraat 8.
- Programma 4 Onderwijs doordat mede via grondexploitatie terreinen en via inzet/verkoop van gemeentelijke vastgoedaccommodaties worden gefaciliteerd ten behoeve van onderwijsvoorzieningen. Te denken valt aan realisatie van diverse integrale kindcentra, zoals: kernkindcentrum Maastricht-West (Belfort) en kernkindcentrum Maastricht Oost (De Groene Loper), alsmede aanstaande ontwikkelingen in het voortgezet onderwijs. Een en ander met het oog op het tot stand komen van een goed onderwijsklimaat in Maastricht;
- Programma 5 Sport, cultuur en recreatie. Bij sport doordat mede via grondexploitatie terreinen worden vervaardigd waarmee gefaciliteerd wordt dat sportaccommodaties worden aangelegd en dat voorzien wordt in de realisatie van binnen- en buitensportaccommodaties (bijvoorbeeld nieuwbouw van voorzieningen voor bewegingsonderwijs, te weten gym- en sportzalen bij de nieuw te realiseren IKC's, maar ook Bikepark De Heeg). Cultuur doordat via inzet van gemeentelijk vastgoed ontwikkelingen in deze sector worden gefaciliteerd ten behoeve van het versterken van de aanwezigheid van (kunst)instellingen en kunstproducenten en via nieuwbouw en beheer van vastgoedaccommodaties voor kunst- en cultuurvoorzieningen. Te denken valt hier aan Timmerfabriek, de gewenste middenzaal voor theatervoorstellingen en Centre Céramique (Kumulus);
- Programma 6 Sociaal domein doordat mede via grondexploitatie bouwterreinen worden vervaardigd waarmee gefaciliteerd wordt dat welzijnsaccommodaties (zoals gemeenschapshuizen) gerealiseerd kunnen worden en door middel van gemeentelijk vastgoedbeheer accommodaties (maatschappelijk vastgoed) ter beschikking kunnen worden gesteld ten behoeve van bijvoorbeeld welzijnsorganisaties, zoals noodopvang asielzoekers, en dag- en nachtopvang opvang dak- en thuislozen, etc.;
- Programma 7 Volksgezondheid en milieu doordat mede middels grondexploitatie en gronduitgifte ten aanzien van nieuwbouwprojecten duurzaamheids- en milieuvriendelijke maatregelen worden bedongen en dat in het kader van nieuwbouw en bouwkundig onderhoud van gemeentelijk vastgoed maatregelen worden getroffen op het gebied van duurzaamheid, zoals bijvoorbeeld, A-labeling bij nieuwbouw, aanbrengen energiezuinige installaties in gemeentelijke gebouwen, het (laten) aanleggen van zonnepanelen op gemeentelijk vastgoed en het realiseren van zonneweides in Lanakerveld en op de Belvédèreberg, teneinde de doelstellingen van klimaatneutraal Maastricht te kunnen behalen;
- Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing doordat mede middels grondexploitatie (realisatie bouwterreinen) en de in de bijlage vermelde projecten

(bijlage 8 Grootstedelijke projecten) onder meer uitvoering wordt gegeven aan de volkshuisvestingsbehoefte in de diverse woningsegmenten (van sociale woningbouw tot woningbouw in de vrije sector) van Maastricht en regio alsmede aan het versterken van de kwaliteit en variatie in woonmilieus in de herstructureringsbuurten en uitleglocaties. In dit kader is bijvoorbeeld onlangs het Trega-terrein aangekocht. Deze aankoop heeft begin 2024 plaatsgevonden. De grondexploitatie zal voor het einde van 2024 aan de Raad worden voorgelegd ter besluitvorming.

In de MPGVB zijn alle lopende projecten – dit kunnen zowel grond- als vastgoedexploitaties zijn - waarbij de gemeente betrokken is opgenomen. De MPGVB 2023 is gelijktijdig met de jaarstukken 2023 aan de gemeenteraad aangeboden.

Inwerkingtreding Omgevingswet

Wanneer het gaat om de uitvoering van het grondbeleid dient opgemerkt te worden dat er een noemenswaardige verandering heeft plaatsgevonden. Op 1 januari 2024 is namelijk de Omgevingswet in werking getreden. Met de invoering van de Omgevingswet heeft de overheid beoogd de regels voor ruimtelijke ontwikkeling te vereenvoudigen en samen te voegen. Ook de regelgeving met betrekking tot grondeigendom c.q. de instrumenten van het grondbeleid zijn opgenomen in de Omgevingswet. Het gaat dan onder andere om de instrumenten voorkeursrecht gemeenten, onteigening, kostenverhaal en kavelruil. Het wettelijk instrumentarium voor de toekomstige inrichting van de fysieke woon- en leefomgeving heeft op bepaalde punten een aanmerkelijke verandering ondergaan. Zo zijn er nieuwe instrumenten voor de ruimtelijke planvorming waaronder de omgevingsvisie, het omgevingsprogramma en het omgevingsplan. Daarnaast is bijvoorbeeld ook de onteigeningsregelgeving ingrijpend gewijzigd en hebben er ook veranderingen plaatsgevonden ten aanzien van het gemeentelijk kostenverhaal bij locatieontwikkeling.

Actuele prognose van de resultaten

Meerjaren Prognose Grond- en Vastgoedexploitaties (MPGVB)

Sinds 2013 wordt er jaarlijks bij de jaarrekening de Meerjaren Prognose Grond- en Vastgoedexploitaties (hierna: MPGVB) aan de raad aangeboden. De MPGVB plaatst niet alleen de gemeentelijke grondexploitaties maar ook de gemeentelijke vastgoedexploitaties in meerjarenperspectief.

Het doel van de MPGVB is om op basis van een periodieke risico-inventarisatie een actueel overzicht te verschaffen van alle grond- en vastgoedexploitaties. De MPGVB is daarmee meteen een jaarlijks te actualiseren onderbouwing van de benodigde hoogte van de aan te houden algemene bedrijfsreserve Beleid & Ontwikkeling dan wel het gemeentebrede weerstandsvermogen. De MPGVB geeft een financiële vertaling van het huidige gemeentelijke beleid en werkwijze (programmatisch, parameters, weerstandsvermogen) binnen het economische klimaat en informeert de gemeenteraad, kort gezegd, over:

- de stand van zaken in de grond- en vastgoedexploitaties qua programma, planning en financiën;
- ontwikkelingen in het afgelopen jaar;
- prognoses in meerjarenperspectief per exploitatie en voor de totale portefeuille van de kasstromen en daarmee samenhangende financieringsbehoefte;
- overzicht van de risico's van de grond- en vastgoedexploitaties en mutaties daarin.

Wij verwijzen korthedshalve naar de MPGVB 2023 die gelijktijdig met de jaarstukken 2023 aan de raad is aangeboden.

De Nederlandse economie

Volgens de Augustusraming 2023 (concept Macro Economische Verkenning 2024) van het Centraal Planbureau (CPB), welke is gepubliceerd op 17 augustus 2023 en de Macro Economische Verkenning 2024 van het CPB, gepubliceerd op 19 september 2023 groeit de Nederlandse economie in 2023 met 0,7% en in 2024 met 1,5%. De koopkracht herstelt na eerdere forse daling dankzij stijgende lonen met 1,8% in 2024. Het aantal mensen in armoede blijft door de inkomensondersteunende maatregelen in 2024 gelijk aan 2023 (4,8%). De armoede onder kinderen daalt van 6,2% in 2023 naar 5,1% in 2024. De laatste jaren heeft de Nederlandse economie een aantal grote schokken verrassend goed doorstaan. De coronacrisis, de oorlog in Oekraïne en de energiecrisis, de hoge inflatie en de stijgende rente hadden grote gevolgen voor veel huishoudens en bedrijven, maar de economie als geheel bleek veerkrachtig. Wel kromp de economie licht in de eerste kwartalen van 2023, vooral door dalende uitvoer en consumptie. Voor heel 2023 en ook voor 2024 wordt een magere economische groei verwacht. De inflatie blijft met 3,9% in 2023 en 3,8% in 2024 langer hoog dan eerder werd verwacht.

Doorkijk lopende grondexploitaties

Belangrijke uitgangspunten bij het beoordelen van de resultaten van de grondexploitatie zijn het voorzichtigheidsprincipe (verliezen nemen wanneer ze zich voordoen) en realisatieprincipe (winsten nemen bij voldoende zekerheid van behalen). Deze uitgangspunten hanterend, die overigens voortvloeien uit de notitie 'Grondbeleid in begroting en jaarstukken' van de commissie BBV zorgen bij het beoordelen van de effecten van de economische crisis en de hieruit voortvloeiende stedelijke herprogrammering ervoor dat de afgelopen jaren een substantiële afwaardering en verliesvoorziening met betrekking tot de grondexploitatie heeft plaatsgevonden. Voorts kenmerkt de toekomstige grondexploitatie van de gemeente Maastricht zich door inbreidings- en herstructureringsopgaven welke een beperkter/geen winstpotentieel kennen dan het exploiteren van (grootschalige) uitleggebieden.

De hercalculaties uit de jaarrekening 2023 laten een geprognosticeerd resultaat zien van € 3,9 mln. positief (€ 3,2 mln. contante waarde). Terughoudendheid bij dit resultaat is echter gewenst. Voor de volgende verliesgevendende projecten is inmiddels een verliesvoorziening getroffen: Amyberveld, Geusselt, Caberg Malpertuis, Wyck – Palace, Brusselsepoort en Essentterrein.

Genoemd geprognosticeerd resultaat betreft de verwachte winst op de projecten/grondexploitaties Bedrijventerrein Maastricht Zuid en Malberg-herstructurering. De verwachte resultaten op deze projecten dienen gezien te worden in relatie tot de bij deze projecten behorende project specifieke risico's. Conform BBV-voorschriften mogen deze risico's niet in de hercalculaties verwerkt worden, maar dienen deze apart inzichtelijk gemaakt te worden.

Het betreft concreet:

Bedrijventerrein Maastricht Zuid:

Met betrekking tot het bedrijventerrein Maastricht Zuid worden er risico's voorzien c.q. is er een verwachte onzekerheid voor wat betreft de nog uit te geven kavels. Voorgaande enerzijds als gevolg van beleidsmatige beperkende keuzes zoals vertaald in het bestemmingsplan. Anderzijds als gevolg van ontwikkelingen in jurisprudentie (o.a. stikstof, Didam- arrest). Daarnaast speelt hier het item netcongestie. Als gevolg hiervan werd in de jaarrekening 2023 de verwachte winst voor deze grondexploitatie op € 3,2 mln. (contante waarde) geprognosticeerd waarbij werd voorzien dat na bijstelling van voorgaand benoemde risico's ad. € 2,3 mln. dit substantieel lager zal zijn.

Malberg-herstructurering:

Met betrekking tot het project Malberg herstructurering worden er risico's voorzien c.q. is er een verwachte onzekerheid voor wat betreft de nog uit te geven kavel. Voorgaande enerzijds als gevolg

van beleidsmatige beperkende keuzes zoals vertaald in het bestemmingsplan. Anderzijds als gevolg van ontwikkelingen in jurisprudentie (o.a. stikstof, Didam- arrest). Voorgaande met als gevolg dat de verwachte winst na bijstelling voor deze risico's nihil zal zijn.

Voor een verdere detaillering en toelichting op de grondexploitaties wordt verwezen naar de MPG V 2023.

Onderbouwing en uitgangspunten bij (tussentijdse) winstneming

Ieder jaar dient er gekeken te worden of er winst genomen c.q. gecorrigeerd moet worden. De BBV schrijft namelijk voor dat voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitatie winst kan worden genomen op basis van de eindwaarde. Indien aan drie voorwaarden wordt voldaan dient dan ook vanuit het realisatiebeginsel winst te worden genomen.

(Tussentijdse) winstneming

Bij de grondexploitatie Bedrijventerrein Maastricht Zuid heeft er een tussentijdse winstneming ad € 0,672 mln. plaatsgevonden. De grondexploitatie Hoolhoes is per 31-12-2023 afgesloten en sluit met een verlies van € 0,07 mln.

Specificatie tussentijdse winstneming

In onderstaande tabel wordt de berekening van de eerdere tussentijdse winstneming verder uitgewerkt:

	Maastricht Zuid
Verwachte resultaat (nominaal)	€ 5.513.000
Project specifieke risico's	€ 2.341.000 -/-
Verwacht resultaat minus project specifieke risico's	€ 3.172.000
Percentage gerealiseerde kosten i.v.h.t. de totale verwachte kosten	82%
Percentage gerealiseerde opbrengsten i.v.h.t. de totale verwachte opbrengsten	62%
Het (verwachte) percentage van de POC-berekening	51% (82%x62%)
Tussentijdse winstneming t/m 2023 conform BBV	€ 1.607.000
Reeds genomen winst 2018 t/m 2022	€ 935.000 -/-
Te nemen Winst 2023	€ 672.000

Vooruitblik (tussentijdse) winstneming 2024

Bij de jaarrekening 2024 zal via de POC methodiek eveneens gekeken moeten worden of er winst genomen c.q. gecorrigeerd moet worden. Op dit moment is het echter niet mogelijk om al een inschatting te maken van de (tussentijdse) winstneming voor de jaren 2024 en verder.

Project specifieke risico's

De project specifieke risico's worden in mindering gebracht op het resultaat van de bouwgronden in exploitatie alvorens de POC-methode wordt toegepast. Deze risico's worden in de MPG V per project nader toegelicht in hoofdstuk 3.3. Het totaal aan project specifieke risico's bedraagt € 4,6 mln.

Beleidsuitgangspunten bij reserves en risico's in relatie tot grondzaken

Weerstandsvermogen/algemene reserve

In de nota algemene reserve Beleid en Ontwikkeling en weerstandsvermogen grond- en vastgoedexploitaties (vastgesteld op 31 maart 2015) is weergegeven hoe het benodigd weerstandsvermogen bepaald wordt. In de MPG V is de benodigde weerstandscapaciteit van de grond- en vastgoedexploitaties berekend aan de hand van de uitgangspunten zoals die in de betreffende nota zijn vastgesteld, waarbij de parameters en risicofactoren zijn geactualiseerd (zie

MPGV 2023). De aanwezige weerstandscapaciteit Beleid en Ontwikkeling is nihil. Het gemeentebrede weerstandsvermogen fungeert als achtervang.

Voor een totaaloverzicht van en een toelichting op de resultaten risicoanalyses en het benodigde weerstandsvermogen wordt verwezen naar de paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing en de MPGV 2023, met name hoofdstuk 10 "Resultaten, Weerstandsvermogen en Algemene Reserve".

Voorziening Stedelijke Herprogrammering

In 2010 is de 'Stedelijke programmering: programma wonen 2010-2019' vastgesteld. Ten gevolge van dit besluit dienden zowel Niet in Exploitatie Genomen Grondexploitaties (NIEGG) als lopende exploitaties waar mogelijk aangepast te worden met programmatische en financiële consequenties tot gevolg.

Over alle jaren heen is in totaliteit € 51 mln. aan voorzieningen getroffen. Inmiddels is vast komen te staan dat voor een bedrag ad € 39 mln. het verlies onherroepelijk is en heeft aanwending van de verliesvoorziening plaatsgevonden. Het resterend saldo verliesvoorziening stedelijke herprogrammering bedraagt derhalve nog € 12 mln.

Overig

Publiek Private Samenwerking (PPS)

Voor de ontwikkelingen en risico's aangaande PPS-constructies verwijzen wij naar de paragraaf verbonden partijen en de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Vennootschapsbelasting

Met ingang van 2016 zijn gemeenten belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting. Deze invoering kan leiden tot een belastingplicht voor de vastgoed- en bouwgrondexploitatie. De fiscus heeft bevestigd dat zowel vastgoedexploitaties (fiscaal gezien normaal vermogensbeheer alsmede verliesgevend) alsook de bouwgrondexploitatie (fiscaal gezien verliesgevend) niet leiden tot een vennootschapsbelastingplicht. Dit proces wordt periodiek gemonitord.

2 Jaarrekening

2.1 Balans

ACTIVA (bedragen x € 1.000)	31-12-2023	31-12-2022
Vaste activa		
Immateriële vaste activa	21.346	22.403
Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio	0	0
Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	467	546
Bijdrage aan activa in eigendom van derden	20.879	21.857
Materiële vaste activa	522.202	519.741
Investeringen met een economisch nut	292.213	293.200
Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	43.490	42.616
Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	156.872	154.291
In erfpacht gegeven gronden	29.627	29.634
Financiële vaste activa	89.092	84.095
Kapitaalverstrekkingen aan:		
- deelnemingen	1.038	1.038
Leningen aan:		
- woningbouwcorporaties	2.922	3.088
- deelnemingen	80.143	72.285
- overige verbonden partijen	155	155
Overige langlopende leningen	4.834	7.529
Totaal vaste activa	632.640	626.239
Vlottende activa		
Voorraden	11.752	9.284
Grond- en hulpstoffen	72	57
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	11.680	9.227
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	103.186	77.933
Vorderingen op openbare lichamen	22.281	36.742
Verstekte kasgeldleningen aan openbare lichamen	0	18.900
Overige verstekte kasgeldleningen	12.400	0
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	40.058	2.113
Overige vorderingen	28.447	20.178
Liquide middelen	333	341
Kassaldi	67	62
Banksaldi	266	279
Overlopende activa	69.427	71.847
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel uitgesplitst naar de nog te ontvangen bedragen van:		
- Europese overheidslichamen	0	0
- Het Rijk	878	11.109
- Overige Nederlandse overheidslichamen	2.835	11.345
Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	65.714	49.393
Totaal vlottende activa	184.697	159.405
Totaal generaal	817.337	785.644

PASSIVA (bedragen x€ 1.000)	31-12-2023	31-12-2022
Vaste passiva		
<i>Eigen vermogen</i>	250.910	221.975
Algemene reserve	108.355	86.810
Bestemmingsreserves	115.071	107.983
Gerealiseerd resultaat	27.484	27.182
<i>Voorzieningen</i>	98.957	88.071
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	33.207	34.475
Voorzieningen ter egalisering van kosten	14.840	11.762
Voorzieningen voor bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven	0	0
Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is	50.910	41.834
<i>Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer</i>	296.689	305.487
Onderhandse leningen van:		
- binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen	4.667	5.333
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	248.279	254.415
- openbare lichamen	42.023	43.977
Waarborgsommen	940	883
Overige leningen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	781	879
Totaal vaste passiva	646.557	615.533
Vlottende passiva		
<i>Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar</i>	53.151	88.787
Overige kasgeldleningen	12.400	16.000
Banksaldi	0	0
Overige schulden	40.751	72.787
<i>Overlopende passiva</i>	117.629	81.324
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen	47.151	35.530
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren uitgesplitst naar de ontvangen bedragen van:		
- Europese overheidslichamen	0	0
- Het Rijk	42.762	23.414
- Overige Nederlandse overheidslichamen	4.460	3.978
Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen.	23.256	18.402
Totaal vlottende passiva	170.780	170.111
Totaal generaal	817.337	785.644
Gewaarborgde geldleningen		898.343

2.2 Overzicht van baten en lasten

Overzicht van baten en lasten	(bedragen x € 1.000)			
	begroting 2023	begroting 2023 na	rekening 2023	resultaat 2023
Lasten				
1 Veiligheid	20.321	21.573	20.921	652 V
2 Verkeer, vervoer en waterstaat	26.518	29.317	34.408	5.091 N
3 Economie	9.635	9.472	7.879	1.593 V
4 Onderwijs	13.405	12.215	12.716	501 N
5 Sport, cultuur en recreatie	44.519	48.702	50.357	1.655 N
6 Sociaal domein	255.100	274.839	278.025	3.186 N
7 Volksgezondheid en milieu	43.836	43.786	48.928	5.142 N
8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	17.821	27.016	15.659	11.357 V
0 Bestuur en ondersteuning	45.976	33.308	32.617	691 V
Totaal lasten	477.131	500.228	501.510	1.282 N
Baten				
1 Veiligheid	785	846	1.047	201 V
2 Verkeer, vervoer en waterstaat	4.010	5.079	9.200	4.121 V
3 Economie	8.136	9.384	10.152	768 V
4 Onderwijs	5.635	5.958	6.581	623 V
5 Sport, cultuur en recreatie	8.952	11.050	14.070	3.020 V
6 Sociaal domein	79.408	96.935	103.284	6.349 V
7 Volksgezondheid en milieu	46.665	44.814	50.726	5.912 V
8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	10.975	12.488	5.003	7.485 N
0 Bestuur en ondersteuning	9.757	10.303	11.650	1.347 V
Totaal baten	174.323	196.857	211.713	14.856 V
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	-302.808	-303.371	-289.797	13.574 V
Algemene dekkingsmiddelen	360.480	381.413	383.443	2.030 V
Overhead	-52.533	-64.917	-64.188	729 V
Vennootschapsbelasting	-150	-522	-521	1 V
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten	4.989	12.603	28.937	16.334 V
Toevoeging reserves	28.152	42.932	48.749	5.817 N
Onttrekking reserves	24.345	44.062	47.296	3.234 V
Saldo mutaties reserves	-3.807	1.130	-1.453	2.583 N
Gerealiseerd resultaat	1.182	13.733	27.484	13.751 V

2.3 Toelichtingen

2.3.1 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de door de gemeenteraad vastgestelde financiële verordening ex artikel 212 Gemeentewet.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en lasten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die

hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate genomen op het moment dat het dividend betaalbaar wordt gesteld.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Er is sprake van een formeel verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende aan arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming, te weten vier jaar. Indien er sprake is van (eenmalige) schikeffecten (bijvoorbeeld door reorganisaties) dient er (waarschijnlijk) wel een verplichting te worden opgenomen.

Diverse personele lasten blijven zijn in 2023 toegerekend aan de periode waarin de uitbetaling plaatsvindt. Daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals de overlopende vakantiegeldaanpakken.

De algemene uitkering wordt in de jaarrekening opgenomen conform de laatste verschenen circulaire in het betreffende verantwoordingsjaar. In de jaarrekening 2023 is algemene uitkering daarom verwerkt op basis van de decembercirculaire 2023.

Sociaal domein – decentralisaties

[Onzekerheden met betrekking tot de eigen bijdrage WMO vanuit het CAK](#)

Met betrekking tot de eigen bijdragen die het Centraal Administratie Kantoor (CAK) int en aan de gemeenten afdraagt, geldt op basis van de Kadernota rechtmatigheid 2018 van de commissie BBV het volgende: gemeenten kunnen op basis van de overzichten van het CAK de aantallen personen, soort en omvang van de zorgverlening beoordelen met de eigen WMO-administratie. Het probleem is dat, door het ontbreken van inkomensgegevens op deze overzichten, de informatie over de eigen bijdrage ontoereikend is om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdragen als geheel te kunnen vaststellen. Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dat betekent dat door de gemeenten geen zekerheden over omvang en hoogte van de eigen bijdragen kunnen worden verkregen als gevolg van het niet kunnen vaststellen van de juistheid op persoonsniveau, zoals hiervoor is toegelicht. Wij vermelden deze onzekerheid in deze jaarrekening, ook al ligt de oorzaak niet bij de gemeente.

In de jaarrekening 2023 wordt het bedrag verantwoord dat in het verantwoordingsjaar van het CAK aan afdrachten is ontvangen (= kasstelsel). De reden hiervan is dat bij het CAK sprake is van achterstanden in het verwerken van de opgelegde en nog op te leggen eigen bijdragen waardoor geen betrouwbare schatting is te maken van de ultimo 2023 nog op te leggen en door de gemeenten te ontvangen eigen bijdragen.

[Waardering arrangementen outputgerichte contractvorm jeugd](#)

Bij de uitvoering van de jeugdwet wordt binnen de gemeente Maastricht gebruik gemaakt van een outputgerichte contractvorm. Tussen gemeente en zorgaanbieder worden afspraken gemaakt over prestatielevering voor een vast bedrag, de inzet en looptijd waarin een zorgaanbieder uiteindelijk zorg levert ligt niet vast maar kan afhankelijk van het arrangement fluctueren. Dit resulteert erin dat deze afspraken over zorgtrajecten betrekking kunnen hebben op meerdere boekjaren hetgeen kan resulteren in een onderhanden werk positie. Declaratie van trajecten loopt daarnaast niet gelijk met de zorginzet, afhankelijk van het specifieke traject kan gedeclareerd worden in een of twee termijnen.

Trajecten worden primair toegerekend aan perioden op basis van de gemiddelde looptijd van het betreffende traject in de regio Zuid-Limburg. Deze gemiddelde looptijd wordt bepaald aan de hand van de start en beëindiging van zorg zoals deze uit het berichtenverkeer naar voren komt.

Uitzondering op voorgaande betreft de situatie waarbij de toerekening van een individuele toekenning (op basis van de gemiddelde looptijd) over een jaargrens heen loopt (t+1) maar de einddatum van de betreffende toekenning ligt in het verantwoordingsjaar (t). In dat geval worden de kosten volledig verantwoord in het verantwoordingsjaar (t).

Balans

Immateriële vaste activa

De kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs en bijkomende kosten verminderd met de afschrijvingen. Afschrijving geschiedt lineair in 5 jaar.

De kosten van onderzoek en ontwikkelingen worden eveneens in 5 jaar afgeschreven.

Daarnaast worden vanaf 2016 de bijdragen in activa in eigendom van derden opgenomen onder de immateriële vaste activa. Deze bijdragen worden in maximaal 40 jaar afgeschreven. De afschrijvingsduur is verder maximaal gelijk aan die van de activa waarvoor de bijdrage aan derden wordt verstrekt. Indien de derde partij geen afschrijvingstermijnen toepast, dan is de te volgen afschrijvingstermijn nihil en wordt de bijdrage met ingang van het boekjaar 2022 direct ten laste van de exploitatie gebracht.

Materiële vaste activa

Alle materiële vaste activa met economisch nut (met of zonder heffing) worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs verminderd met afschrijvingen. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht.

De in erfpacht uitgegeven gronden zijn gewaardeerd tegen uitgifteprijs van eerste uitgifte. Gronden waarvan de erfpacht eeuwigdurend is afgekocht, worden gewaardeerd tegen registratiewaarde.

Op grondbezit met economisch nut (buiten de openbare ruimte) wordt niet afgeschreven.

Investerings met een maatschappelijk nut worden, evenals investeringen met een economisch nut, geactiveerd en over de verwachte toekomstige gebruiksduur afgeschreven. De verplichting om alle investeringen te activeren volgens de nieuwe methode geldt alleen voor investeringen die vanaf het begrotingsjaar 2017 worden gedaan.

Door de invoering van de nieuwe systematiek blijven verschillen bestaan in de wijze waarop mag worden afgeschreven op investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut die vóór het begrotingsjaar 2017 zijn gedaan. Om inzicht te geven in het deel van de activa dat wel vergelijkbaar is qua systematiek is in het verloopoverzicht in de toelichting op de balans aangeven welk bedrag volgens de nieuwe systematiek is verantwoord en welk deel volgens een andere systematiek.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen bedragen in jaren:

Materiële vaste activa met economisch nut	max.
Aankopen, nieuwbouw gebouwen ten dienste van eigen huisvesting	50
Aankopen, nieuwbouw gebouwen bebouwd onroerend goed (niet ten dienste van een specifiek beleidsveld zoals sport, onderwijs, cultuur etc. staand.)	50
Aankopen, Nieuwbouw Gebouwen (woonruimten, bedrijfsgebouwen, scholen, etc.)	40
Uitbreiding, Verbouwing Gebouwen (woonruimten, bedrijfsgebouwen, scholen, etc.)	20
Uitbreiding, Verbouwing Monumenten	40
Parkeergarages	40
Parkeerterreinen	20
Begraafplaats	30
Binnen- en buitensportaccommodaties	25 – 40
Kunstgrasvelden	5 – 40
Riolering	30

Energiebesparende maatregelen	25
Motorvoertuigen	20
Fietsrekken	20
Automatisering	2 – 20
Kantoormeubilair, schoolmeubilair en inventaris	10 – 15
Groot onderhoud woonruimten en bedrijfsgebouwen	10
Aanleg tijdelijke terreinwerken, woonruimten en bedrijfsgebouwen	10
Technische installaties	5 – 15
Zware transportmiddelen	5 – 10
Overige productiemiddelen	4 – 10
Telefooninstallaties	3 – 10
Aanhangwagens, personenauto's en lichte voertuigen	5 – 8
Milieuperrons	7
Milieuparken	40
Materiële vaste activa met maatschappelijk nut	max.
Civiele kunstwerken (o.a. bruggen en tunnels)	75
Bijdrage aan stedelijke ontwikkeling	40
Wegen (aanleg, verbetering, aanpassing)	40
Groenvoorziening (aanleg, verbetering, aanpassing)	40
Openbare verlichting (masten en armaturen)	20 - 40
Bodemsanering	20
Mobiliteit	40
Verkeersregelinstallaties	15
Speelvoorzieningen (aanleg, verbeteringen, aanpassing)	10
Vestingwerken (verbetering, aanpassing)	25
Duurzaamheid/luchtkwaliteit	10
Kunst in de openbare ruimte	5
Immateriële vaste activa	max.
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	40
Onderzoek en ontwikkeling	5

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen en overige verbonden partijen, (overige) leningen u/gen (overige) uitzettingen zijn – tenzij hierna anders is vermeld – opgenomen tegen nominale waarde. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht.

Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen structureel zou dalen onder de verkrijgingsprijs zal afwaardering plaatsvinden.

Vorraden

Grond- en hulpstoffen zijn opgenomen tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Wanneer de marktwaarde lager is dan de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, wordt afgewaardeerd naar deze lagere marktwaarde.

De als onderhanden werken opgenomen bouwgronden in exploitatie zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs dan wel de lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen en kosten van bouw- en woonrijpmaken) alsmede een redelijk te achten aandeel in de rentekosten en de administratie- en beheerskosten.

Voor winstneming geldt de percentage of completion methode: baten en lasten (en het daaruit vloeiende resultaat) worden toegerekend aan de periode waarin deze zijn gerealiseerd. Bij meerjarige projecten betekent dit dat (de verwachte) winst niet pas aan het eind van het project als gerealiseerd moet worden beschouwd, maar gedurende de looptijd van het project tot stand komt en ook als zodanig moet worden verantwoord. Het verantwoorden van tussentijdse winst is daarmee geen keuze maar een verplichting die voortvloeit uit het realisatiebeginsel. Bij het bepalen van de tussentijdse

winst is het wel noodzakelijk de nodige voorzichtigheid te betrachten. Indien aan de volgende voorwaarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid en dient er winst te worden genomen:

- Het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat.
- De grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht.
- De kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd).

Zolang daarvan geen sprake is, worden de verkregen verkoopopbrengsten ten volle op de vervaardigingskosten in mindering gebracht. Indien er sprake is van winst, wordt deze berekend op basis van de eindwaarde van het project, conform de notitie 'grondbeleid in begroting en jaarstukken (2019)' van de commissie BBV. Als de berekening van de tussentijdse winstneming volgens de percentage of completion methode ertoe leidt dat in eerdere jaren te veel winst is genomen, dan neemt de gemeente de eerder teveel genomen winst terug.

Subsidiebaten en de daarbij behorende subsidiabele kosten bij grondexploitaties maken geen onderdeel uit van de tussentijdse winstneming en worden verantwoord op het moment dat de subsidie volgens de subsidievoorwaarden is gerealiseerd.

De verliesvoorziening is gewaardeerd tegen nominale waarde. De voorziening tegen nominale waarde is gelijk aan het resultaat van de grondexploitatiebegroting op eindwaarde.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde en als dat nodig is verminderd met een voorziening voor oninbare bedragen.

Liquide middelen en overlopende posten

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies. De pensioenverplichting ten behoeve van de wethouders is echter tegen de contante waarde van de (reeds opgebouwde) toekomstige uitkeringsverplichtingen gewaardeerd. De onderhoudsegalisatievoorzieningen stelen op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan (een deel van) de gemeentelijke kapitaalgoederen, waarin rekening is gehouden met de kwaliteitseisen die ter zake geformuleerd zijn.

In geval van achterstallig onderhoud, waarbij sprake is van kapitaalvernietiging en/of onveilige situaties, wordt er op basis van artikel 44 lid 1a BBV een voorziening gevormd.

Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rente typische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Borg- en garantstellingen

Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten de balanstelling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. Overigens is in de toelichting op de balans nadere informatie opgenomen.

2.3.2 Toelichting op de balans per 31 december 2023

Activa

Vaste activa

Immateriële vaste activa

Onder de immateriële vaste activa zijn opgenomen de kosten van activa in eigendom van derden en de kosten van onderzoek en ontwikkeling. Het verloop op de diverse onderdelen kan als volgt worden weergegeven:

bedragen x € 1.000	Boekwaarde 1-1-2023	Investing	Des- investering	Bijdragen derden	Afwaardering	Afschrijving	Boekwaarde 31-12-2023
Kosten van onderzoek en ontwikkeling	546	162			226	15	467
Bijdrage aan activa in eigendom van derden	21.857					978	20.879
Totaal	22.403	162	0	0	226	993	21.346

Bij de post kosten van onderzoek en ontwikkeling heeft de investering betrekking op de kosten van de plannen Lanakerveld (€ 0,082 mln.), Laan in den Drinck (€ 0,072 mln.) en Kasteel Verduynstraat (€ 0,080 mln.).

De desinvestering/afwaardering bestaat uit Laan in de Drinck (€ 0,163 mln.) en Mosa Porselein (€ 0,062 mln.) welke zijn opgenomen/ondergebracht in de betreffende grondexploitaties.

Materiële vaste activa

Investerings met een economisch nut

Het hierna opgenomen overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de investeringen met een economisch nut weer:

bedragen x € 1.000	Boekwaarde 1-1-2023	Investing	Des- investering	Bijdragen derden	Afwaardering	Afschrijving	Boekwaarde 31-12-2023
Gronden en terreinen	12.510						12.510
Bedrijfsgebouwen	223.894	9.854		154	557	8.649	224.388
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	40					3	37
Vervoermiddelen	2.359	82				415	2.026
Machines, apparaten en installaties	8.837	1.884		64		1.361	9.296
Overige materiële vaste activa	45.560	2.507	270	11		3.830	43.956
Totaal	293.200	14.327	270	229	557	14.258	292.213

De investeringen in bedrijfsgebouwen hebben voornamelijk betrekking op de realisatie van diverse Kindcentra (€ 5,075 mln.), MECC (€ 2,343 mln.), realisatie Middenzaal Theater aan het Vrijthof (€ 1,398 mln.), Gentiaanstraat 1 (€ 0,294 mln.), investeringen in gemeentelijke huisvesting (€ 0,164 mln.), de upgradings van de begraafplaats Tongerseweg (€ 0,185 mln.), de nieuwbouw diverse sport- en gymzalen (€ 0,111), de verbouwing Centre Céramique (€ 0,111 mln.) en het voortgezet onderwijs Bergmansweg (€ 0,108 mln.). Er zijn bijdragen van derden ontvangen voor de John F. Kennedyschool (€ 0,154 mln.). De afwaarderingen betreffen voornamelijk de Ebenistendreef 100 (€ 0,550 mln.),

De investering in vervoermiddelen betreffen de aanschaf van een 3-tal vervoermiddelen bij stadsbeheer (€ 0,082 mln.).

De investeringen in machines, apparaten en installaties hebben betrekking op materieel stadsbeheer (€ 1,394 mln.), parkeren (€ 0,231 mln.) en theater (€ 0,244 mln.). Er zijn bijdragen van derden ontvangen door het theater (€ 0,064 mln.).

De investeringen in de overige materiële vaste activa betreffen ICT (€ 1,298 mln.), Maastricht Museum (€ 1,017 mln.), binnensport (€ 0,131 mln.) en dienstkleding (€ 0,061 mln.). De desinvestering betreft AFAS (€ 0,271 mln.) en de bijdragen derden betreffen het Maastricht Museum (€ 0,011 mln.).

Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven

Wanneer investeringen grotendeels of meer worden gedaan voor riolering, het inzamelen van huishoudelijk afval of andere alsook voor rechten die op grond van artikel 229 lid 1 a en b Gemeentewet worden geheven, dan worden deze investeringen op de balans opgenomen in een aparte categorie: de investeringen met economisch nut, waarvoor ter dekking van de kosten een heffing kan worden geheven. Het hierna opgenomen overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van deze investeringen weer:

<i>bedragen x € 1.000</i>	Boekwaarde 1-1-2023	Investering	Des- investering	Bijdragen derden	Afwaardering	Afschrijving	Boekwaarde 31-12-2023
Gronden en terreinen	1.103						1.103
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	33.881	2.419				1.600	34.700
Vervoermiddelen	2.616	689				597	2.708
Machines, apparaten en installaties	584					92	492
Overige materiele vaste activa	4.432	428				373	4.487
Totaal	42.616	3.536	0	0	0	2.662	43.490

De investeringen in grond-, weg- en waterbouwkundige werken betreffen rioolvoorzieningen. Deze investeringen vloeien voort uit het GRP en hebben o.a. betrekking op de realisatie van het waterprogramma Medoclaan (€ 0,632 mln.), Blauwe Loper (€ 0,300 mln.), Maasboulevard (€ 0,212 mln.), klimaatmaatregelen Artsenijstraat (€ 0,226 mln.) en de Burgemeester van Oppenstraat (€ 0,198 mln.)

De investeringen in vervoermiddelen (€ 0,689 mln.) hebben betrekking op de aankoop van divers materieel bij stadsbeheer.

De investeringen in de overige materiële vaste activa (€ 0,428 mln.) hebben betrekking op investeringen ten behoeve van afvalinzameling en bijbehorende infrastructuur.

Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut

De boekwaarde van de investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut had het volgende verloop:

<i>bedragen x € 1.000</i>	Boekwaarde 1-1-2023	Investering	Des- investering	Bijdragen derden	Afwaardering	Afschrijving	Boekwaarde 31-12-2023
<i>Maatschappelijk nut voor 2017</i>							
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	75.861					3.735	72.126
Machines, apparaten en installaties	930					115	815
Overige materiele vaste activa	4.275					368	3.907
<i>Subtotaal</i>	<i>81.066</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>4.218</i>	<i>76.848</i>
<i>Maatschappelijk nut vanaf 2017</i>							
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	66.234	8.597				1.881	72.950
Machines, apparaten en installaties	5.397	660			48	437	5.572
Overige materiele vaste activa	1.594	7				99	1.502
<i>Subtotaal</i>	<i>73.225</i>	<i>9.264</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>48</i>	<i>2.417</i>	<i>80.024</i>
Totaal	154.291	9.264	0	0	48	6.635	156.872

De investeringen in grond-, weg en waterbouwkundige werken bestaan voornamelijk uit verhardingswerkzaamheden voor de Sint-Maartenspoort – Parallelweg (€ 0,202 mln.), Cupidohof (€ 0,100 mln.), Burgemeester van Oppenstraat (0,207 mln.), Gerechtigheidslaan (€ 0,221 mln.), Medoclaan (€ 1,003 mln.) en rotonde Nobellaan (€ 0,440 mln.) Daarnaast waren er nog investeringen in 2 sluisdeuren (€ 0,602 mln.), openbare verlichting (€ 0,154 mln.), het mobiliteitsprogramma (€ 0,837 mln.), fietsenstallingen/fietsparkeren (€ 0,262 mln.), bijdrage verleggen Noorderbrug (€ 1,621 mln.), diverse herstructureringsprojecten (€ 1,314 mln.) en Brightlands MHC (€ 0,591 mln.).

De investering (€ 0,660 mln.) en afwaardering (€ 0,048 mln.) in machines, apparaten en installaties betreffen de verkeersregelinstallaties.

De investeringen in overige materiele vaste activa betreft de ontwikkeling in de Heeg (€ 0,007 mln.).

In de boekwaarde ultimo 2023 is een bedrag van € 12,593 mln. opgenomen inzake het tramproject Hasselt-Maastricht.

Tijdens bestuurlijk overleg op 23 mei 2022 heeft de Vlaamse regering aan de Nederlandse partners laten weten dat men eenzijdig heeft besloten te stoppen met het tramproject en in te zetten op een elektrische trambus tussen Maastricht en Hasselt. Voorgaande heeft mogelijk effect op deze post. Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar de toelichting op het risico Tram Maastricht-Hasselt in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.

In erfpacht uitgegeven gronden

Het volgende overzicht geeft het verloop van de in erfpacht uitgegeven gronden weer:

bedragen x € 1.000	Boekwaarde 1-1-2023	Investering	Des- investering	Bijdragen derden	Afwaardering	Afschrijving	Boekwaarde 31-12-2023
In erfpacht gegeven gronden	29.634				7		29.627
Totaal	29.634	0	0	0	7	0	29.627

Financiële vaste activa

Het verloop van de financiële vaste activa gedurende het jaar 2023 wordt in het hierna opgenomen overzicht weergegeven:

bedragen x € 1.000	Boekwaarde 1-1-2023	Investering	Des- investering	Afwaarderin g	Afschrijving/ aflossingen	e 31-12- 2023	Voorziening 31-12-2023	Balanswaarde 31-12-2023	Voorziening 31-12-2022	Balanswaarde 31-12-2022
Kapitaalverstrekkingen aan:										
Deelnemingen	9.638	4.500				14.138	13.100	1.038	8.600	1.038
Leningen aan:										
Woningcorporaties	3.088				166	2.922		2.922		3.088
Deelnemingen	134.869	40.500			32.743	142.626	62.483	80.143	62.584	72.285
Overige verbonden partijen	155					155		155		155
Overige langlopende leningen	7.529	600			3.295	4.834		4.834		7.529
Totaal	155.279	45.600	0		36.204	164.675	75.583	89.092	71.184	84.095

De investering onder kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen betreft de vanuit de bestemming van het jaarrekeningresultaat 2022 in kalenderjaar 2023 gedane kapitaalstorting aan MECC BV van € 4,5 mln. Tegelijk met deze kapitaalstorting is voor hetzelfde bedrag een voorziening getroffen.

De investering bij leningen aan deelnemingen ad € 40,5 mln. betreft enerzijds een nieuwe aan WOM Belvédère BV verstrekte lening van € 38,5 mln. en anderzijds twee nieuw verstrekte geldleningen aan Wonen Boven Winkels van elk € 1 mln.

Met betrekking tot de leningen aan deelnemingen zijn voorzieningen getroffen voor de leningen aan WOM Belvédère (€ 59,707 mln.) en MTB (€ 2,776 mln.). Ultimo 2022 bedroegen die voorzieningen € 59,707 mln. resp. € 2,877 mln. Het voordeel als gevolg van de verlaging van de voorziening MTB is gedoteerd aan het vruchtboomfonds.

De investering bij overige langlopende leningen ad € 0,6 mln. betreft een bijdrage starterslening Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (SVN).

Vlottende activa

Voorraden

De in de balans opgenomen voorraden worden uitgesplitst naar de volgende categorieën:

bedragen x € 1.000	31-12-2023	31-12-2022
Grond- en hulpstoffen	72	57
Onderhanden werk, waaronder in exploitatie genomen bouwgronden	11.680	9.227
Totaal	11.752	9.284

Het verloop van de bouwgronden in exploitatie was in 2023 als volgt:

bedragen x € 1.000	Boekwaarde 31-12-2022	Investerings	Opbrengsten	Winstuitname	Boekwaarde 31-12-2023	Voorziening verlieslatend complex 31-12-2023	Balanswaarde totaal 31-12-2023	Balanswaarde voorrazen 31-12-2023	Balanswaarde voorzieningen 31-12-2023*
Programma wijkaanpak									
Brusselsepoort - Winkelcentrum	66	600	493		173	100	73	73	
Caberg - Malpertuis	1.566	597	246		1.917	1.276	641	641	
Malberg - Herstructurering	-285	17			-268		-268	-268	
Wittevrouwenveld - Essenterrein	2.321	44			2.365	800	1.565	1.565	
Herontwikkeling Keurmeestersplein	0	244	138		106		106	106	
Zorgwoningen Scham	0	191			191		191	191	
Randwyck									
Randwyck - Ontsluiting	329	308	44		593		593	593	
Binnenstad overig									
Wyck-Palace	1.177	182			1.359	395	964	964	
A2									
A2 - Bouwgrondexploitatie	-157	0	1		-158		-158	-158	
Maastricht - Valkenburg									
Geusselt - Bijzondere doeleinden	3.109	104			3.213	8.777	-5.564		-5.564
Overige plannen									
Ambyerveld	521	483	10	0	994	620	374	374	
Hoolhoes	-231	320	19	-70	0		0	0	
Bedrijvenpark Maastricht Zuid	6.613	314	0	672	7.599		7.599	7.599	
Totaal grondexploitaties	15.029	3.404	951	602	18.084	11.968	6.116	11.680	-5.564

* Omdat de voorziening voor verlieslatende complexen soms groter is dan de boekwaarde van de betreffende exploitaties, is op de onder de voorrazen opgenomen boekwaarden van deze grondexploitaties een voorziening (waardecorrectie) verwerkt ter hoogte van de boekwaarde. Het resterende deel van de getroffen voorzieningen is conform BBV verwerkt onder de post voorzieningen.

bedragen x € 1.000	Boekwaarde 31-12-2023	Geraamde nog te maken kosten	Geraamde nog te realiseren opbrengsten	Geraamd nog te realiseren resultaat (nominale waarde)	Geraamd nog te realiseren resultaat (contante waarde)	Winstuitname t/m 31-12-2022	Winstuitname 2023	Geraamd eindresultaat (nominale waarde)
Programma wijkaanpak								
Brusselsepoort - Winkelcentrum	173	267	340	-100	0	0	0	-100
Caberg - Malpertuis	1.917	1.836	2.477	-1.276	0	0	0	-1.276
Malberg - Herstructurering	-268	512	278	34	32	0	0	34
Wittevrouwenveld - Essenterrein	2.365	518	2.083	-800	0	0	0	-800
Herontwikkeling Keurmeestersplein	106	4.265	4.371	0	0	0	0	0
Zorgwoningen Scham	191	480	671	0	0	0	0	0
Randwyck								
Randwyck - Ontsluiting	593	4.772	5.365	0	0	0	0	0
Binnenstad overig								
Wyck-Palace	1.359	3.636	4.600	-395	0	0	0	-395
A2								
A2 - Bouwgrondexploitatie	-158	526	368	0	0	0	0	0
Maastricht - Valkenburg								
Geusselt - Bijzondere doeleinden	3.213	15.686	10.122	-8.777	0	0	0	-8.777
Overige plannen								
Ambyerveld	994	1.150	1.524	-620	0	0	0	-620
Hoolhoes	0	0	0	0	0	289	-70	219
Bedrijvenpark Maastricht Zuid	7.599	8.221	19.725	3.905	3.204	935	672	5.512
Totaal grondexploitaties	18.084	41.869	51.924	-8.029	3.236	1.224	602	-6.203

** Het geraamd eindresultaat betreft het geraamde eindresultaat over de totale looptijd van de grondexploitatie. In dit geraamde eindresultaat zijn de mogelijke financiële effecten van project specifieke risico's niet verwerkt. Deze risico's, welke toezien op lagere verkoopprijzen alsmede beperktere programmering, kunnen zorgen voor een verlaging van de opbrengsten. Indien bij grondexploitaties sprake is van een verwacht verlies is daarvoor reeds een voorziening ter hoogte van het volledige verlies getroffen.

Uitzettingen met een rente-typische looptijd korter dan één jaar

De in de balans opgenomen uitzettingen met een rente-typische looptijd korter dan één jaar kunnen als volgt gespecificeerd worden:

<i>bedragen x € 1.000</i>	Boekwaarde 31-12-2023	Voorziening oninbaarheid	Balanswaarde 31-12-2023	Balanswaarde 31-12-2022
Vorderingen op openbare lichamen	22.281		22.281	36.742
Verstrekte kasgeldleningen aan openbare lichamen als bedoeld in artikel 1a van de Wet financiering decentrale overheden	0		0	18.900
Overige verstrekte kasgeldleningen	12.400		12.400	0
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	40.058		40.058	2.113
Overige vorderingen	35.788	7.341	28.447	20.178
Totaal	110.527	7.341	103.186	77.933

Alle decentrale overheden zijn verplicht om hun overtollige (liquide) middelen aan te houden in de schatkist bij het Rijk. Een uitzondering hierop vormt het zogenaamde drempelbedrag. Decentrale overheden mogen het drempelbedrag buiten de schatkist aanhouden. Gerekend over een heel kwartaal mag het op dag-basis buiten de schatkist aangehouden bedrag gemiddeld genomen niet hoger zijn dan het drempelbedrag.

In de paragraaf financiering (onderdeel schatkistbankieren) is de tabel opgenomen waaruit blijkt dat de gemeente Maastricht gedurende geheel 2023 het drempelbedrag gemiddeld genomen niet heeft overschreden en daarmee dus heeft voldaan aan de eisen die deze wet- en regelgeving stelt.

Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de volgende componenten:

<i>bedragen x € 1.000</i>	31-12-2023	31-12-2022
Kassaldi	67	62
Banksaldi	266	279
Totaal	333	341

De liquide middelen van RIEC Limburg en Programmabureau ZL Bereikbaar zijn opgenomen in de kas- en banksaldi die hiervoor zijn gepresenteerd omdat dit samenwerkingsverbanden zonder eigen rechtspersoonlijkheid betreft.

Overlopende activa

De post overlopende activa kan als volgt onderscheiden worden:

<i>bedragen x € 1.000</i>	31-12-2023	31-12-2022
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	3.713	22.454
Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	65.714	49.393
Totaal	69.427	71.847

De in de balans opgenomen van EU, Rijk en provincies nog te ontvangen voorschotbedragen die zijn ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel kunnen als volgt worden gespecificeerd.

<i>bedragen x € 1.000</i>	31-12-2022	ontvangen	toevoegingen	31-12-2023
<i>Het Rijk:</i>				
TOZO 2021 *	314	314	0	0
Opvang Ontheemden Oekraïne *	10.649	23.161	12.763	251
Sanering verkeerslawaaï *	146	215	69	0
Gevelmaatregelen Parkweg 1-3 *	0	0	0	0
SPIUK 2019-2022 *	0	0	627	627
<i>Overige Nederlandse overheidslichamen:</i>				
Subsidie stedelijke ontwikkeling	7.645	7.645	0	0
Boomstructuren Vaeshartelt: Beukenlaan *	2	2	0	0
Busstation Maastricht	2.060	578	0	1.482
Routenetwerk fase 2 *	1.030	1.030	0	0
Procesmiddelen BGM	13	13	0	0
Snelfietsroute Maastricht-Sittard	595	0	168	763
Subsidie ESF gemeente Heerlen	0	0	590	590
Totaal	22.454	32.958	13.627	3.713

Passiva

Vaste passiva

Eigen vermogen

Het in de balans opgenomen eigen vermogen bestaat uit de volgende posten:

<i>bedragen x € 1.000</i>	31-12-2023	31-12-2022
Algemene reserve	108.355	86.810
Bestemmingsreserves	115.071	107.983
Gerealiseerd resultaat	27.484	27.182
Totaal	250.910	221.975

Algemene reserve

De algemene reserve is een reserve waaraan door de raad geen bestemming is gegeven en daarmee vrij besteedbaar. Deze reserve is echter primair bedoeld als buffer voor het opvangen van risico's en vormt het belangrijkste bestanddeel van de beschikbare weerstandscapaciteit.

<i>bedragen x € 1.000</i>	31-12-2023	31-12-2022
Algemene reserve	16.581	6.968
Vruchtboomfonds	91.774	79.842
Totaal	108.355	86.810

De toename van de algemene reserve betreft de dotatie (€ 14,113 mln.) van een deel van het positieve rekeningresultaat 2022 conform de door de raad vastgestelde resultaatbestemming.

Bij de begroting 2021 heeft de raad besloten om het vruchtboomfonds te benoemen tot algemene reserve omdat de omvang van de geraamde onttrekkingen en dotaties zodanig is dat er niet wordt ingeteerd op het vruchtboomfonds en dit fonds daarmee eeuwigdurend is.

Aan het vruchtboomfonds is vanuit de resultaatbestemming 2022 een bedrag van € 10,250 mln. toegevoegd. De overige mutaties betroffen onder meer mutaties in het kader van de egaliserende werking van de kapitaallasten waarin ook is opgenomen de bijdrage aan het vruchtboomfonds uit de exploitatie ter dekking van de kapitaallasten investeringen verhardingen (€ 2,500 mln.). De mutaties in de voorzieningen MTB en WOM Belvédère (in 2023 samen € 0,66 mln.) zijn ten gunste van het vruchtboomfonds gebracht.

Bestemmingsreserves

De bestemmingsreserves zijn onderverdeeld in:

<i>bedragen x € 1.000</i>	31-12-2023	31-12-2022
Egalisatiereserves	13.041	14.283
Financieringsreserves	47.957	44.034
Overige bestemmingsreserves	54.074	49.666
Totaal	115.072	107.983

Egalisatiereserves

Egalisatiereserves dienen om schommelingen in de exploitatie op te vangen en hebben hierdoor een egaliserend effect op het rekeningresultaat. Door de inzet van egalisatiereserves ontstaat een regelmatige verdeling over de jaren heen. In de begroting worden de verwachte stortingen of -onttrekkingen geraamd. Bij het opmaken van de jaarstukken blijkt pas het definitieve bedrag dat de dient te worden gestort of onttrokken. Goedkeuring van de raad voor mogelijk van de begroting afwijkende stortingen of onttrekkingen is bij de egalisatiereserves niet noodzakelijk

<i>bedragen x € 1.000</i>	31-12-2023	31-12-2022
Verkiezingen	1	120
Heiligdomsvaart	45	36
Reuzenfestival	23	17
Egalisatie- en onderhoudsreserve MECC	3.524	2.990
Organisatieontwikkeling	3.203	3.675
Bedrijfs/egalisatie reserves	6.245	7.445
Totaal	13.041	14.283

Verkiezingen, Heiligdomsvaart en Reuzenfestival

Deze reserves dienen ter dekking van de lasten voortkomende uit deze niet jaarlijks voorkomende activiteiten.

Bij de verkiezingen betreft het de door de gemeente te verzorgen verkiezingen voor de Tweede Kamer, Provinciale Staten, waterschappen, gemeenteraden en het Europees Parlement.

De reserves Heiligdomsvaart en Reuzenfestival zijn bedoeld ter dekking van de subsidie die ten behoeve van de organisatie van deze evenementen door de gemeente beschikbaar wordt gesteld. De Heiligdomsvaart vindt eenmaal per 7 jaar plaats (eerstvolgende Heiligdomsvaart in 2025). Het Reuzenfestival vindt eenmaal per 5 jaar plaats (eerstvolgende Reuzenfestival in 2024).

Egalisatie- en onderhoudsreserve MECC

Deze dient voor het opvangen van de eventuele resultaten van de exploitatie MECC. De gemeente Maastricht is eigenaar van het MECC-complex, waaronder de hallen, de catering en de kantoren. Bij de overname door de gemeente is besloten dat de gemeente investeert in het MECC-complex. Een deel van deze investeringen wordt gedekt via huurverhogingen. Het overige kan worden gefinancierd middels het financieel voordeel dat is ontstaan doordat de exploitatie van het MECC-complex geheel bij de gemeente als eigenaar ligt. Het financieel voordeel ontstaat (deels) doordat de werkelijke investeringen achterblijven t.o.v. de geprognosticeerde investeringen. Dit voordeel wordt in de reserve gestort. Verder blijft de reserve ook dienen voor het opvangen van de eventuele resultaten van de exploitatie MECC.

Organisatieontwikkeling

Deze reserve dient ter egalisatie van lasten voortkomende uit de organisatieontwikkeling (optimalisatie bedrijfsvoering en het verbeterplan Duurzaam Sociaal Domein). In 2023 zijn de voor de reorganisatie bestemde, maar niet bestede, middelen in de reserve gestort (in totaal € 1,315 mln.) Daarnaast is € 1,023 mln. onttrokken voor de organisatieontwikkeling alsmede € 0,764 ten behoeve van de uit de organisatieontwikkeling voortkomende frictiekosten.

Bedrijfs-/egalisatiereserve

De bedrijfs-/egalisatiereserve is samengesteld uit de bedrijfs-/egalisatiereserves van de verschillende organisatieonderdelen van de gemeente Maastricht. De bedrijfs-/egalisatiereserves zijn bestemd voor de voor- en nadelen op de apparaatskosten (zijnde alle personele en materiële kosten) die verbonden zijn aan het functioneren van de ambtelijke organisatie) van het organisatieonderdeel, met als doel het opvangen van de jaarlijkse fluctuaties in het resultaat van het organisatieonderdeel en dient als een buffer voor de bedrijfsrisico's binnen de door de opdrachtgever(s) geformuleerde prestaties/resultaten en de bijbehorende vastgestelde programmabegroting. Naast aanwending voor de egalisatie van de exploitatie, kan – indien de reserve toereikend is – aanwending ook geschieden ten behoeve innovatie- en efficiëntiemaatregelen. De bedrijfsreserve van het Shared Service Centrum (SSC) heeft daarnaast een specifieke functie, zijnde het gedurende het jaar opvangen van prijsschommelingen tussen voorcalculatorische en werkelijke tarieven.

Financieringsreserves

De financieringsreserves zijn bedoeld om (toekomstige) kapitaallasten van investeringen te bekostigen.

bedragen x € 1.000	31-12-2023	31-12-2022
Financieringsreserves productiemiddelen	32.957	28.522
Financieringsreserves afschrijvingen	15.000	15.512
Totaal	47.957	44.034

De financieringsreserves zijn bedoeld om (toekomstige) kapitaallasten van investeringen te dekken. We kennen reserves voor productiemiddelen zoals openbare verlichting, verkeersregelinstallaties, parkeren, huisvesting, werkomgeving, informatie en automatisering e.d. De systematiek behelst dat aankopen worden geactiveerd en de kapitaallasten ten laste van de financieringsreserves productiemiddelen worden gebracht.

Vanaf 1 januari 2017 is het activeren van investeringen met maatschappelijk nut verplicht en mogen reserves niet meer in mindering worden gebracht op de investeringen. De financieringsreserves afschrijvingen worden gebruikt om de afschrijvingen van de betreffende investeringen te dekken. De onttrekkingen in 2023 betreffen de dekking van de afschrijvingslasten van de investeringen voortkomende uit het spreidingsplan buitensportaccommodaties, investeringen in het MECC en Centre Céramique, investeringen in overspanningen openbare verlichting en investeringen in het kader van de wijkaanpak Maastricht Noord-Oost.

Overige bestemmingsreserves

Voor de overige bestemmingsreserves geldt dat de raad hiervoor bestemmingen heeft aangegeven. De raad kan te allen tijde het doel of de bestemming van bestemmingsreserves wijzigen (middels separaat raadsvoorstel en begrotingswijziging).

bedragen x € 1.000	31-12-2023	31-12-2022
Werkhervatting gedeeltelijk arbeidsgeschikten	0	76
Reparatie Werkloosheidswet	403	328
Eigen risico wettelijke aansprakelijkheid	1.005	825
Eigen risico Ziektewet	26	31
Generatiepact	1.741	2.700
Noodfonds	4.653	5.000
Aanpak radicalisering / jihadisme	385	385
Gesloten coffeeshopketen	513	373
Mobiliteitsfonds	1.642	1.917
Wervingsfonds acquisitie	387	308
Beleidsinitiatieven aanloopstraten	831	688
Evenementenfonds	147	104
Combinatiefuncties	991	705
Jeugdcultuurfonds	156	156
Groot onderhoud Theater	513	430
Groot onderhoud Kumulus en Centre Céramique	500	377
Vervanging binnensportvoorzieningen	590	460
Speelvoorzieningen	870	870
Innovatieopdracht samenleven	345	401
Sociaal investeringsfonds	160	716
Decentralisaties sociaal domein	0	69
Spaarvariant MTB	1.694	1.412
Herstructurering MTB	0	81
Intensivering re-integratie	668	733
Vreemdelingen	400	400
Amovering Skaeve Huse	39	0
Bescherm Wonen en MO	2.603	0
TOZO	1.662	1.916
Regionale Energie Strategie (RES)	1.012	1.091
Gebiedsontwikkeling Maastricht Noord Oost	3.421	3.752
Stedelijke vernieuwing	3.698	4.556
Krimpgelden	460	787
Omgevingswet	907	1.099
TONK-middelen	1.066	1.246
Burgerbegroting	0	0
Friciekosten uittreding Eijsden-Margraten SZMH	395	576
Energie- en warmtetransitie	1.417	0
Wet Open Overheid	335	0
Participatie en Integratie	2.228	0
Overloop	16.211	15.098
Totaal	54.074	49.666

Werkhervatting gedeeltelijk arbeidsgeschikten (WGA)

De gemeente is eigenrisicodragers voor de financiële gevolgen van de Wet werkhervatting gedeeltelijk arbeidsgeschikten (WGA). Deze reserve is ingesteld om de uitkeringen uit hoofde van de WGA en de uitvoeringskosten te dekken. De ingehouden werknemerspremies WGA worden gestort in de reserve. Er is voor deze reserve geen minimale en/of maximale omvang vastgesteld.

Reparatie Werkloosheidswet (WW)

Met ingang van 2016 is de maximale duur van de werkloosheidsuitkering op grond van de Werkloosheidswet teruggebracht van 36 naar 24 maanden. In de Cao voor gemeenten is vastgelegd dat ook in het derde jaar werkloosheid een werkloosheidsuitkering wordt verstrekt. De uitvoeringslasten en de lasten van dat derde jaar worden uit deze reserve gedekt. Werknemers betalen voor deze reparatie en behoud van de aanvullende uitkering een kostendekkende premie van 0,1% van het salaris. Deze premie wordt gestort in de reserve.

Eigen risico wettelijke aansprakelijkheid

De gemeente is eigenrisicodragers voor de financiële gevolgen van de wettelijke aansprakelijkheid. Er wordt een beroep op deze reserve gedaan als de schadeclaim hoger is dan € 0,075 mln., maar dan enkel voor het deel van de claim dat de € 0,075 mln. overstijgt.

Eigen risico Ziektewet

De gemeente is eigenrisicodragers voor de Ziektewet. Ter dekking van de uitkeringslasten die voortvloeien uit ziekte van medewerkers met een einddatum in het systeem met een tijdelijke arbeidsovereenkomst bij de gemeente Maastricht (iemand die ziek is op het moment van het verstrijken van de uitdienstdatum of iemand die binnen 30 dagen na het verstrijken van de uitdienstdatum ziek wordt). Voor de monitoring en uitvoering van dit eigenrisico dragerschap stelt de wetgever strenge eisen aan de werkgever. Ingevolge die eisen is de uitvoering van deze wet en regelgeving ondergebracht bij een gespecialiseerd bedrijf. Deze uitvoeringskosten en de uitkeringslasten worden gedekt uit deze reserve.

Generatiepact

Bij de gemeente maken 55 medewerkers vanaf 2022 tot het bereiken van de AOW-datum gebruik van de regeling generatiepact. Deze reserve is gevormd ter dekking van het gedeelte van de loonkosten van de betreffende medewerkers dat ten laste van het generatiepact komt volgens de regeling. De reserve is gevormd uit de bij programmabegroting 2022 door de raad beschikbaar gestelde middelen en wordt in de jaren 2023 tot en met 2026 ingezet. Als gevolg van recent gewijzigde wet- en regelgeving (BBV) dient voor medewerkers welke gebruik maken de RVU (Regeling Vervroegd Uittreden) een aparte voorziening gevormd te worden. Voorgaande heeft geresulteerd in een overheveling van € 0,088 mln. vanuit deze reserve Generatiepact naar de nieuw te vormen voorziening RVU. Per ultimo 2023 maken nog 42 medewerkers aanspraak op de reserve generatiepact.

Noodfonds

De energiecrisis gecombineerd met de hoge inflatie raakt zowel burgers, als instellingen als bedrijven. Om de schadelijke effecten hiervan zo veel mogelijk beperken voor deze groepen is in 2022 een reserve noodfonds ingesteld. In 2022 is deze gevoed middels een storting van € 5 mln. De reserve is voor € 0,347 mln. ingezet ter dekking van de in 2023 door het college vastgestelde noodfondsregeling voor huishoudens en de regeling voor organisaties getroffen door de energiecrisis. Huishoudens en organisaties die buiten de bestaande regelingen vallen kunnen op basis van deze regelingen alsnog aanspraak maken op compensatie van hun gestegen energierekening.

Aanpak radicalisering/jihadisme

Deze reserve is ingesteld ter dekking van de kosten van de gemeentelijke aanpak radicalisering/jihadisme. In 2023 zijn geen middelen gestort of onttrokken aan de reserve.

Gesloten coffeeshopketen

De gemeente neemt deel aan het experiment gesloten coffeeshopketen. Hiervoor ontvangt de gemeente in de vorm van een decentralisatie-uitkering middelen uit het gemeentefonds. Deze baten worden ontvangen in de jaren 2021 t/m 2024. In 2023 is € 0,140 mln. gestort in de reserve. De lasten voortkomende uit het project gesloten coffeeshopketen lopen naar verwachting t/m 2027. De reserve is ingesteld om baten en lasten te egaliseren.

Mobiliteitsfonds

Doelstelling van het mobiliteitsfonds is het faciliteren van het mobiliteitsbeleid. Naast het leveren van cofinanciering bij investeringsprojecten wordt de reserve aangewend voor incidentele afdekking van onrendabele exploitaties. De reserve wordt gevoed door inkomsten uit de parkeerbijdrageregeling.

Wervingsfonds acquisitie

Doel van deze reserve is bedrijven die zich in de gemeente willen vestigen een financiële impuls te geven.

Beleidsinitiatieven aanloopstraten

De reserve is ingesteld voor het dekken van de kosten van de (vervolg)aanpak kwaliteitsverbetering aanloopstraten. De storting in de reserve bedroeg € 0,143 mln. In 2023 hebben geen onttrekkingen aan de reserve plaatsgevonden.

Evenementenfonds

Doel van deze reserve is het stimuleren van evenementen in de openbare ruimte met een stadspromotioneel karakter, volksevenementen die veel bezoekers trekken of evenementen die breedtesport en breedtecultuur stimuleren.

Combinatiefuncties

De reserve is gevormd ter dekking van de loonkosten van combinatiefunctionarissen. In 2023 is € 0,298 mln. gestort in de reserve. De onttrekkingen in 2023 (€ 0,012 mln.) hebben betrekking op de inzet van combinatiefuncties in 2023.

Jeugdcultuurfonds

Doel van deze reserve is zorgen voor de uitvoering van de ondersteuning van de actieve cultuurparticipatie van kinderen van minderdraagkrachtige ouders. In 2023 zijn geen middelen gestort of onttrokken aan de reserve.

Groot onderhoud Theater, Kumulus en Centre Céramique

Deze reserves zijn ingesteld om de lasten van groot onderhoud aan het theater en de gebouwen van Kumulus en het Centre Céramique te dekken.

Vervanging binnensportvoorzieningen

Bij het vaststellen van de jaarstukken 2021 is besloten deze reserve te vormen ter dekking van toekomstige lasten voortkomende uit de vervanging van binnensportaccommodaties. De reserve wordt gevoed uit de voordelen van een nieuwe doorrekening van de onderhoudsvoorzieningen binnensportlocaties (die doorrekening leidt tot een lagere jaarlijkse dotatie aan de voorzieningen).

Speelvoorzieningen

De reserve is bestemd voor de uitvoering van de nota sporten en bewegen in de openbare ruimte (raadsnota Beweegvriendelijk Maastricht).

Innovatieopdracht samenleven

Doel van de reserve is het dekken van frictiekosten en de kosten van ontwikkeling van alternatieve werkwijzen voortkomende uit de innovatieopdracht welzijn en zorg uit 2011.

Sociaal investeringsfonds

Deze reserve is bedoeld om de doelstellingen van de kanteling in het sociaal domein te realiseren. Dat wil zeggen: het streven om meer algemene voorzieningen voor inwoners te realiseren, waardoor er minder relatief dure individuele voorzieningen nodig zijn. Het fonds is gericht op preventie, het versterken van de burgerkracht en versterken van de eerste lijnszorg. In 2023 is € 0,556 mln. onttrokken. Deze reserve wordt opgeheven conform raadsbesluit, maar bestaat nog om eerder genomen besluiten te effectueren.

Decentralisaties sociaal domein

Deze reserve is gecreëerd in aanloop naar de decentralisaties om opstartkosten, investeringen, transformatie en innovaties in het sociale domein te bekostigen. In 2023 is € 0,060 mln. aangewend waarnaar het restant conform besluitvorming bestuursrapportage is vrijgevallen.

Spaarvariant MTB

De reserve is bedoeld om (op termijn) de achtergestelde lening aan MTB (gedeeltelijk) te 'voorzien'.

Herstructurering MTB

De MTB moet onder meer in verband met de afbouw WSW de beheersorganisatie afslanken. Daartoe is een reorganisatieplan gemaakt en is een voorziening herstructurering ingesteld ten behoeve van onder meer de afvloeiingskosten. De deelnemende gemeenten, zo is afgesproken, hebben een tegenhanger van deze voorziening. Op deze manier staat de financiële ruimte bij de gemeenten, waarbij zij de plicht hebben om de benodigde onttrekkingen over te maken aan MTB. Met de laatste onttrekking in 2023 is het saldo van deze reserve nihil en wordt deze opgeheven.

Intensivering re-integratie

De reserve is ingesteld ten behoeve van het bekostigen van het intensiveren van de re-integratie activiteiten. Met deze middelen wordt intensiever gestuurd op de re-integratie van de mensen die voorheen op de WSW-wachtlister stonden. Daarnaast worden extra plaatsingen van mensen in participatieplaatsen gerealiseerd en worden extra groeibanen voor jongeren ingezet. Hiermee wordt een impuls gegeven aan de arbeidsmarkttoeleiding van deze doelgroepen en kan een verlaging van het uitkeringsbestand worden gerealiseerd.

Vreemdelingen

Doel van deze reserve is het dekken van extra inzet ten aanzien van vreemdelingen, die niet bekostigd kan worden vanuit de reguliere budgetten die vallen onder het taakveld vreemdelingen. Het plafond voor deze reserve is vastgesteld op € 0,400 mln. De gelden die in 2024 worden ontvangen ten aanzien van vreemdelingen worden gestort in de reserve zolang het plafond niet is bereikt.

Amovering Skaeve Huse

Bij de programmabegroting 2024 is de reserve Amovering Skaeve Huse ingesteld. Doel van deze reserve is om te sparen voor het in oorspronkelijke staat terugbrengen van het terrein welk gebruikt wordt voor de opvanglocatie Skaeve Huse. Jaarlijks wordt een bedrag van € 0,039mln. gespaard.

Beschermd wonen en maatschappelijke opvang

Bij de programmabegroting 2024 is de reserve Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang ingesteld. Beschermd wonen en maatschappelijke opvang zijn nauw verweven en maken onderdeel uit van het regionaal afgesproken budgettair kader. Middels de reserve worden de jaarsaldi van de regionaal afgestemde activiteiten gereserveerd. In 2023 is € 2,603 mln.gestort.

TOZO

Deze reserve is gevoed vanuit de van het Rijk ontvangen vergoeding voor de uitvoeringskosten TOZO. De reserve dient ter dekking van de uitvoeringskosten die worden gemaakt in het kader van de TOZO-regeling. De onttrekking in 2023 betrof de dekking van de in 2023 gemaakt uitvoeringskosten (€ 0,254 mln.).

Regionale Energie Strategie (RES)

De reserve dient ter dekking van uitgaven die worden gemaakt om samen met gemeenten in de sub-regio Maastricht-Heuvelland en met Waterschap Limburg en Provincie Limburg een RES op te stellen.

Herstructurering

Deze reserve betreft het samengesteld bedrag van kosten en opbrengsten in dit gebied (incl. diverse deelprojecten) en dient ter dekking van de toekomstige project-uitgaven. Met de vaststelling van de herijking herstructurering (door de raad in december 2016) zijn de bestedingsdoeleinden herijkt. In 2023 is € 0,331 mln. voor projecten onttrokken.

Stedelijke vernieuwing

Deze reserve is gevormd uit de zogenaamde ISV-middelen (Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing). Over de inzet van de middelen en de te realiseren prestaties werden met het Rijk afspraken gemaakt. Naast de rijksmiddelen stelde de raad ook gemeentelijke middelen beschikbaar.

Krimpgelden

De regio Maastricht-Heuvelland ontving gedurende de periode 2016-2021 een decentralisatie-uitkering van € 0,844 mln. per jaar in relatie tot de opgave in de regio Maastricht-Heuvelland vanwege de krimp. Vanuit het oogpunt van kostenoriëntatie wordt de decentralisatie-uitkering aan één gemeente toegekend, die de uitkering ontvangt voor alle gemeenten in de krimpregio, i.c. gemeente Maastricht. Omdat de middelen niet in ieder jaar volledig beschikt en besteed worden, zijn de middelen aan deze reserve toegevoegd, om besteding over de jaren mogelijk te maken. In 2023 is voor in totaal € 0,327 mln. onttrokken ten behoeve van diverse projecten in Maastricht, Valkenburg, Meerssen, Gulpen-Wittem en Vaals.

Omgevingswet

Doel van deze reserve is de (gedeeltelijke) dekking van in-en uitvoeringskosten van de Omgevingswet in de jaren 2023 tot en met 2025 (en eventueel de jaren daarna, mocht de uitkering daartoe toereikend zijn). Voeding van de reserve vindt plaats uit de decentralisatie-uitkering omgevingswet van het gemeentefonds en eventuele restanten van het jaarlijkse projectbudget Omgevingswet. De looptijd hangt samen met de daadwerkelijke invoeringsdatum van de Omgevingswet, alsmede de tijd die het kost om de nieuwe werkwijzen in de gemeentelijke organisatie ingebed te krijgen. De verwachting is dat deze reserve t/m ultimo 2025 benodigd zal zijn.

TONK-middelen

De reserve is conform de door de raad vastgestelde resultaatbestemming bij jaarrekening 2021 gevormd uit de in 2021 niet bestede TONK-middelen en wordt ingezet ter dekking van projecten voor ondernemers.

Burgerbegroting

De reserve is bij de 1^e bestuursrapportage 2023 ingesteld. De reserve dient ter dekking van uitvoeringskosten van de projecten in het kader van de burgerbegroting. De bestemmingsreserve maakt het mogelijk om projecten die over een jaarschijf heen lopen financieel af te wikkelen.

Fricatiekosten uittreding Eijsden-Margraten SZMH

De reserve dient ter dekking van de frictiekosten voortkomende uit de afbouw uittreding Eijsden-Margraten. De van de gemeente Eijsden-Margraten ontvangen uittredingsfee is gestort in de reserve. De frictiekosten bedroegen in 2022 € 0,180 mln. en zijn onttrokken aan de reserve.

Energie- en warmtetransitie

De reserve is bij de 1^e bestuursrapportage 2023 ingesteld. Doelstelling is het dekken van kosten van uitvoering van de klimaat- en energietransitie in de komende jaren. De rijksmiddelen tezamen met de eigen middelen uit de klimaatbegroting zijn vertaald in een (hernieuwd) uitvoeringsprogramma 2023-

2026. Daar de (te) ontvangen middelen niet synchroon lopen met de uitgaven, worden de verschillen hiertussen gestort dan wel onttrokken uit de reserve. In 2023 is het saldo van € 1,417 mln. gestort.

Wet Open Overheid

De reserve is bij de 1^e bestuursrapportage 2023 ingesteld. Op 1 mei 2022 jl. trad de Wet Open Overheid (Woo) in werking welke als doel heeft om de overheid transparanter te laten worden. De in het Gemeentefonds beschikbaar gestelde middelen voor de invoering van de nieuwe Wet open overheid (Woo) zijn bestemd voor de implementatie van deze wet. Omdat de beschikbaarstelling van de middelen niet synchroon loopt met de besteding is het noodzakelijk om ten behoeve van de uitvoering van Woo deze bestemmingsreserve te vormen.

Participatie en integratie

De reserve is bij de 2^e bestuursrapportage 2023 ingesteld. De reserve wordt gevoed middels de ontvangen ESF-gelden alsmede de vrijval van de reguliere budgetten die ontlast worden door de ESF-impuls. Door die middelen te storten en aan te wenden voor extra re-integratie-activiteiten wordt voldaan aan de vereiste dat ESF aanvullend is en niet ter vervanging van bestaande activiteiten. Voorts dient de reserve als buffer voor de late afrekeningen van ESF welke mogelijke kunnen leiden tot terugbetalingsverplichtingen.

Overloop

De reserve overloop wordt gevormd door nog niet ingezette budgetten van een afgesloten dienstjaar. Deze budgetten moeten beschikbaar blijven om noodzakelijke werken/diensten te kunnen uitvoeren in het daaropvolgende jaar.

De budgetten blijven beschikbaar als hiervoor reeds een collegebesluit is genomen in het dienstjaar of een verplichting jegens derden is aangegaan, waarvan de uitvoering op een later moment zal plaatsvinden. Indien het bedragen betreft die een relatie hebben met grondexploitatieprojecten of infrastructurele werken (veelal incidentele budgetten met langere doorlooptijd) dienen deze beschikbaar te blijven om noodzakelijke werken/diensten te kunnen uitvoeren in de daaropvolgende jaren.

Bij het opstellen van de jaarrekening worden niet bestede middelen in het betreffende dienstjaar, waarvoor al een bepaald bestedingsdoel is vastgelegd, toegevoegd aan deze reserve. De minimale omvang per post bedraagt € 25.000 tenzij er sprake was van een collegebesluit. Posten die qua aard gelijk zijn mogen getotaliseerd worden.

De besteding van de gereserveerde middelen dient plaats te vinden in het volgende begrotingsjaar tenzij sprake is van projecten en werken met een langere doorlooptijd. Niet bestede middelen vallen vrij ten gunste van de exploitatie.

Totaaloverzicht mutaties reserves

bedragen x € 1.000	programma	boekwaarde per 1-1-2023	bestemming resultaat 2022	vermindering ter dekking van afschrijvingen	toevoeging 2023	onttrekking 2023	boekwaarde per 31-12-2023
<i>Algemene reserve:</i>							
Algemene reserve	0	6.968	14.113	0	0	4500	16.581
Vruchtboomfonds	0	79.842	10.250	0	13.684	12.002	91.774
<i>Egalisatiereserves:</i>							
Verkiezingen	0	120	0	0	203	322	1
Heiligdomsvaart	5	36	0	0	9	0	45
Reuzenfestival	5	17	0	0	6	0	23
Egalisatie- en onderhoudsreserve MECC	0	2.990	0	0	534	0	3.524
Organisatieontwikkeling	0	3.675	0	0	1.315	1.787	3.203
Bedrijfs/egalisatie reserves	diversen	7.445	0	0	1.103	2.303	6.245
<i>Financieringsreserves:</i>							
Productiemiddelen openbare verlichting	2	2.845	0	285	937	0	3.497
Productiemiddelen verkeersregelinstallaties	2	4.936	0	558	783	0	5.161
Productiemiddelen parkeren	2	1.867	0	723	1.366	0	2.510
Productiemiddelen	diversen	18.874	0	5.280	8.566	371	21.789
Financieringsreserve afschrijvingslasten	2	11.896	0	345	0	0	11.551
Financieringsreserve afschrijvingslasten sport	5	3.616	0	167	0	0	3.449
<i>Overige bestemmingsreserves:</i>							
Werkhervatting gedeeltelijk arbeidsgeschikten	0	76	0	0	332	408	0
Reparatie Werkloosheidswet	0	328	0	0	81	6	403
Eigen risico wettelijke aansprakelijkheid	0	825	0	0	180	0	1.005
Eigen risico Ziektewet	0	31	0	0	35	40	26
Generatiepact	0	2.700	0	0	0	959	1.741
Noodfonds	0	5.000	0	0	0	347	4.653
Aanpak radicalisering / jihadisme	1	385	0	0	0	0	385
Gesloten coffeeshopketen	1	373	0	0	140	0	513
Mobiliteitsfonds	2	1.917	0	0	8	283	1.642
Wervingsfonds acquisitie	3	308	0	0	79	0	387
Beleidsinitiatieven aanloopstraten	3	688	0	0	143	0	831
Evenementenfondsen	3	104	0	0	43	0	147
Combinatiefuncties	5	705	0	0	298	12	991
Jeugd cultuurfonds	5	156	0	0	0	0	156
Groot onderhoud Theater	5	430	0	0	83	0	513
Groot onderhoud Kumulus en Centre Céramique	5	377	0	0	123	0	500
Vervanging binnensportvoorzieningen	5	460	0	0	130	0	590
Speelvoorzieningen	5	870	0	0	0	0	870
Innovatieopdracht samenleven	6	401	0	0	0	56	345
Sociaal investeringsfonds	6	716	0	0	0	556	160
Decentralisaties sociaal domein	6	69	0	0	0	69	0
Spaarvariant MTB	6	1.412	0	0	282	0	1.694
Herstructurering MTB	6	81	0	0	0	81	0
Intensivering re-integratie	6	733	0	0	0	65	668
Vreemdelingen	6	400	0	0	0	0	400
Amovering Skaeve Huse	6	0	0	0	39	0	39
Beschermd Wonen en MO	6	0	0	0	2.603	0	2.603
TOZO	6	1.916	0	0	0	254	1.662
Regionale Energie Strategie (RES)	7	1.091	0	0	0	79	1.012
Gebiedsontwikkeling Maastricht Noord Oost	8	3.752	0	0	0	331	3.421
Stedelijke vernieuwing	8	4.556	0	0	0	858	3.698
Krimpgelden	8	787	0	0	0	327	460
Omgevingswet	8	1.099	0	0	0	192	907
TONK-middelen	6	1.246	0	0	0	180	1.066
Burgerbegroting	0	0	0	0	200	200	0
Frictiekosten uittreding Eijsden-Margraten SZMH	0	576	0	0	0	181	395
Energie- en warmtetransitie	7	0	0	0	1.417	0	1.417
Wet Open Overheid	0	0	0	0	335	0	335
Participatie en Integratie	6	0	0	0	2.228	0	2.228
Overloop	diversen	15.098	2.819	0	11.463	13.169	16.211
Totaal		194.793	27.182	7.358	48.748	39.938	223.427

Voorzieningen

De post voorzieningen is als volgt samengesteld:

bedragen x € 1.000	31-12-2023	31-12-2022
Voor verplichtingen, verliezen en risico's (BBV art. 44.1a en 1b)	33.207	34.475
Ter egalisering van kosten (BBV art. 44.1c)	14.840	11.762
Voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is (BBV art. 44.2)	50.910	41.834
Totaal	98.957	88.071

Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's (BBV art. 44.1a en 1b)

Dit betreft voorzieningen die zijn gevormd wegens:

- verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten;
- op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten.

Vorming van deze voorziening is geen optie maar voorgeschreven op basis van het BBV. Het betreft verplichtingen die gekwantificeerd kunnen worden en een meerjarig karakter hebben.

bedragen x € 1.000	31-12-2023	31-12-2022
APPA	2.852	2.523
Verlofsparen	1.989	902
WOM Belvédère	19.129	19.687
(Frictiekosten) voormalig personeel	2.839	4.904
Bougrondexploitatie Geusselt	5.564	5.668
Bougrondexploitatie Caberg-Malpertuis	0	0
Bougrondexploitatie Brightlands MHC	400	400
Bougrondexploitatie Ambyerveld	0	182
Afkoop woningbouwinitiatieven	209	209
Regeling vervroegd uitreden	225	0
Totaal	33.207	34.475

APPA

Voorziening voor opgebouwde pensioenrechten van bestuurders. De voorziening is gevormd omdat wethouders niet zijn aangesloten bij een pensioenfonds. Gemeenten zijn verplicht voor hun pensioen te sparen. Jaarlijks wordt de contante waarde van de opgebouwde pensioenrechten geactualiseerd.

Verlofsparen

Werknemers kunnen op grond van artikel 6.3 van de Cao Gemeenten 2021-2022 met ingang van 1 januari 2022 bovenwettelijke vakantie-uren inzetten voor het verlofsparen. De commissie BBV heeft in mei 2022 aangegeven dat een voorziening op de balans gevormd dient te worden voor het verlofsparen. Volgens de commissie Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is bij verlofsparen namelijk sprake van 'arbeidskostengerelateerde verplichtingen die, over een periode van vier jaren bezien, een niet voorspelbare opbouw en daarmee ook onvoorspelbare afbouw kennen'.

De voorziening vertegenwoordigt de actuele waarde van de gespaarde uren per medewerker, zodat dit beschikbaar is voor opname op ieder moment in enig jaar daarna.

WOM Belvédère

Deze voorziening is een zogenaamde verliesvoorziening. De gemeente heeft een nagenoeg 100% belang in Belvédère WOM BV. De gemeente Maastricht vormt een vangnet voor eventuele toekomstige tekorten WOM Belvédère. Deze voorziening is in 2016 gevormd ten laste van het vruchtboomfonds.

Uit de recente herijking van de grondexploitatie WOM Belvédère volgt dat de verwachte onrendabele top een daling van € 0,558 mln. laat zien. Deze daling is conform bestendige gedragslijn gestort in het vruchtboomfonds.

Voormalig personeel

De voorziening is gevormd voor de financiële verplichtingen ten aanzien van voormalig personeel (van werk naar werktraject, ww-uitkering, bovenwettelijk ww etc.).

Bouwgrondexploitaties

Bij grondexploitaties waarbij verliezen worden verwacht wordt een verliesvoorziening getroffen. Daar waar de boekwaarde van de verliesvoorziening groter is dan de boekwaarde van bijbehorende project, dient voor het verschil een werkelijke voorziening getroffen te worden.

Afkoop woningbouwinitiatieven

De gemeenteraad heeft in september 2016 de Structuurvisie Wonen Zuid-Limburg (SVWZL) vastgesteld. Het werken met de SVWZL is door de provincie in de Omgevingsverordening Limburg verplicht gesteld in het kader van nieuwe woningbouwinitiatieven.

De SVWZL bevat uitvoeringsafspraken en instrumenten om een kwalitatief goede en evenwichtige woningmarkt te bewerkstelligen. Om op termijn een woningoverschot te voorkomen moet volgens de SVWZL elke woning die nog extra wordt gebouwd bovenop al bestaande plannen worden gecompenseerd. Dit gebeurt met sloop van een andere, minder aantrekkelijke woning. Als dat aantoonbaar niet mogelijk is, zijn er andere opties. Een optie voor vernieuwende, kleine plannen is financieel compenseren. Dat kan door 7% van de gemiddelde WOZ-waarde per te bouwen woning te storten in een (subregionaal) fonds. Het fonds wordt gebruikt voor verbetering van de woningmarkt.

Regeling vervroegd uittreden (RVU)

Als gevolg van recent gewijzigde wet- en regelgeving (BBV) dient voor medewerkers welke gebruik maken de RVU (Regeling Vervroegd Uittreden) een aparte voorziening gevormd te worden. Voorgaande heeft geresulteerd in de nieuw te vormen voorziening RVU. Binnen de gemeente Maastricht maken 15 medewerkers gebruik van de RVU. Per ultimo 2023 is € 0,225 mln. gestort in de voorziening.

Voorzieningen ter egalisering van kosten (BBV art. 44.1c)

Dit betreft voorzieningen die zijn gevormd wegens kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren.

<i>bedragen x € 1.000</i>	31-12-2023	31-12-2022
Preventief onderhoud BOG	589	0
Afkoop onderhoud VRI's	200	222
Onderhoud fietsenstalling station	260	220
IBOR verhardingen	2.764	53
IBOR kunstwerken	2.341	2.440
IBOR cultuurhistorische objecten	33	37
IBOR Fonteinen	1.241	1.241
Onderhoud buitensportaccommodaties/kleed- clubgebouwen (eigenaar)	141	191
Onderhoud binnensportaccommodaties (eigenaar)	1.228	1.159
Onderhoud buitensportaccommodaties (velden/infra)	2.273	2.308
Onderhoud buitensportaccommodaties / kleed-clubgebouwen (gebruiker)	515	412
Sportinventaris binnensportaccommodaties	497	471
Onderhoud Geusseltbad (eigenaar)	1.646	1.632
Jachthaven St.Pieter	267	224
Friciekosten afstoten gymzalen	46	54
Onderhoud stadion Geusselt	382	499
IBOR groen/bomen	417	599
Totaal	14.840	11.762

De voorzieningen dienen ter dekking van de kosten van de uitvoering van het meerjarig onderhoudsprogramma (groot onderhoud). Uitvoering vindt plaats op basis van de diverse jaarprogramma's en onderhoudsplannen.

Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is (BBV art. 44.2)

Dit betreft van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden.

<i>bedragen x € 1.000</i>	31-12-2023	31-12-2022
Riolen	42.633	38.058
Afval	7.083	2.583
Leefbaarheidsfonds corporaties/gemeente	1.194	1.193
Totaal	50.910	41.834

Riolen

De voorziening dient ter dekking van (toekomstige) kapitaallasten van geactiveerde investeringen in het rioolstelsel op grond van het lopende gemeentelijke rioleringsplan (GRP) en GRP's uit het verleden. Daarnaast wordt deze voorziening ook gebruikt voor egaliseren van kosten en opbrengsten.

Afval

De voorziening wordt gebruikt voor egaliseren van kosten en opbrengsten.

Leefbaarheidsfonds corporaties/gemeente

Van het restantbedrag leefbaarheidsfonds corporaties/gemeente, dat mede door de corporaties ooit is opgebouwd, worden jaarlijks – beperkt – door de gezamenlijke partijen investeringen gedaan voor de leefbaarheid met de intentie om de nadruk te leggen op de wijken Mariaberg en Pottenberg.

Totaaloverzicht mutaties voorzieningen

<i>bedragen x € 1.000</i>	programma	boekwaarde per 1-1-2023	toevoeging 2023	vrijval 2023	aanwending 2023	boekwaarde per 31-12-2023
<i>Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's (BBV art. 44. 1a en 1b):</i>						
APPA	0	2.523	329	0	0	2.852
Verlofsparen	0	902	1.123	0	36	1.989
WOM Belvédère	0	19.687	0	0	558	19.129
(Friciekosten) voormalig personeel	0	4.904	0	107	1.958	2.839
Bouwgrondexploitatie Geusselt	8	5.668	0	0	104	5.564
Bouwgrondexploitatie Caberg-Malpertuis	8	0	0	0	0	0
Bouwgrondexploitatie Brightlands MHC	8	400	0	0	0	400
Bouwgrondexploitatie Ambyerveld	8	182	0	0	182	0
Afkoop woningbouwinitiatieven	8	209	0	0	0	209
Regeling vervroegd uitreden	0	0	225	0	0	225
<i>Voorzieningen ter egalisatie van kosten (BBV art. 41.1c):</i>						
Preventief onderhoud BOG	diversen	0	2.955	0	2.366	589
Afkoop onderhoud VRI's	2	222	0	22	0	200
Onderhoud fietsenstalling station	2	220	40	0	0	260
IBOR verhardingen	2	53	2.885	0	174	2.764
IBOR kunstwerken	2	2.440	601	0	700	2.341
IBOR cultuurhistorische objecten	2	37	0	0	4	33
IBOR Fontein	2	1.241	0	0	0	1.241
Onderhoud buitensportaccommodaties/kleed- clubgebouwen (eigenaar)	5	191	75	0	125	141
Onderhoud binnensportaccommodaties (eigenaar)	5	1.159	314	0	245	1.228
Onderhoud buitensportaccommodaties (velden/infra)	5	2.308	978	0	1.013	2.273
Onderhoud buitensportaccommodaties / kleed-clubgebouwen (gebruiker)	5	412	197	0	94	515
Sportinventaris binnensportaccommodaties	5	471	163	0	136	497
Onderhoud Geusseltbad (eigenaar)	5	1.632	210	0	196	1.646
Jachthaven St.Pieter	5	224	43	0	0	267
Friciekosten afstoten gymzalen	5	54	0	0	8	46
Onderhoud stadion Geusselt	5	499	85	0	202	382
IBOR groen/bomen	5	599	740	0	923	417
<i>Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is (BBV art. 44.2):</i>						
Riolen	7	38.058	4.575	0	0	42.633
Afval	7	2.583	4.790	0	290	7.083
Leefbaarheidsfonds corporaties/gemeente	8	1.193	1	0	0	1.194
Totaal		88.071	20.329	129	9.314	98.957

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer

De onderverdeling van de in de balans opgenomen vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar is als volgt:

bedragen x € 1.000	31-12-2023	31-12-2022
Onderhandse leningen van:		
- binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen	4.667	5.333
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	248.279	254.415
- openbare lichamen	42.023	43.977
Waarborgsommen	940	883
Overige leningen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	781	879
Totaal	296.689	305.487

In het hierna opgenomen overzicht wordt het verloop weergegeven van de vaste schulden met een rentetypische looptijd langer dan één jaar over het jaar 2023:

bedragen x € 1.000	31-12-2022	Vermeerderingen	Aflossingen	31-12-2023
Onderhandse leningen	303.725	40.500	49.257	294.968
Waarborgsommen	883	147	90	940
Overige leningen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	879		98	781
Totaal	305.487	40.647	49.444	296.689

Een nadere toelichting op de schuldpositie is opgenomen in de paragraaf financiering. De rentelast op de vaste schulden bedraagt € 4,488 mln.

Vlottende passiva

Onder de vlottende passiva zijn opgenomen:

bedragen x € 1.000	31-12-2023	31-12-2022
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	53.151	88.787
Overlopende passiva	117.629	81.324
Totaal	170.780	170.111

Netto-vlottende schulden met een rente-typische looptijd korter dan één jaar

De in de balans opgenomen netto-vlottende schulden kunnen als volgt gespecificeerd worden:

bedragen x € 1.000	31-12-2023	31-12-2022
Overige kasgeldleningen	12.400	16.000
Banksaldi	0	0
Overige schulden	40.751	72.787
Totaal	53.151	88.787

Overlopende passiva

De specificatie van de post overlopende passiva is als volgt:

bedragen x € 1.000	31-12-2023	31-12-2022
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen	47.151	35.530
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	47.222	27.392
Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	23.256	18.402
Totaal	117.629	81.324

De van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel zijn hierna gespecificeerd:

<i>bedragen x € 1.000</i>	31-12-2022	ontvangen	vrijgevallen	31-12-2023
<i>Het Rijk:</i>				
SPUK 2019-2022 *	348	871	1.219	0
Sportakkoord 2020-2022	95	0	95	0
Ijsbanen en zwembaden	0	789	669	120
People to People	22	0	0	22
Sanering verkeerslawaaï *	0	16	0	16
Gevelmaatregelen Parkweg 1-3 *	0	2	0	2
Geluidsanering Wilhelminasingel	77	0	0	77
Onderwijsachterstanden	1.340	3.649	4.510	479
Verwarde personen	316	0	0	316
Reductie energieverbruik	122	0	122	0
Geluidsisolatie Meerssenerweg	37	0	0	37
Geluidsisolatie Akersteenweg	80	0	0	80
Huiselijk geweldkennis GIA	8	0	0	8
Geluidssanering overig Maastricht	331	0	0	331
Huisvesting kwetsbare personen	1.599	214	1.785	28
MKB deals	239	0	209	30
Transformatie jeugd	1.032	0	265	767
Verkeersveiligheidsmaatregelen	1.563	0	0	1.563
Ventilatie scholen	123	0	0	123
Schone Lucht Akkoord	1.358	400	397	1.361
Herstructurering volkshuisvesting Maastricht-Heuvelland	3.379	0	0	3.379
Impuls huisvesting grote gezinnen	3	0	0	3
Huisvesting aandachtsgroepen	2.483	1.651	0	4.134
Klimaatadaptatie	88	1.324	0	1.412
Bevolkingsdaling	806	0	238	568
Energiearmoede	3.904	1.731	1.047	4.588
Impuls jongerencultuur	310	295	233	372
Intelligente VRI	165	0	0	165
DU bodemopgaven	36	0	11	25
Lokale aanpak isolatie	0	1.644	0	1.644
Startbouwimpuls	0	2.909	0	2.909
Regiodeal	0	10.476	0	10.476
Bibliotheek	0	440	0	440
CDOKE	0	2.744	1.091	1.653
Heroïne experiment	47	647	638	56
Sociale Veiligheid	16	0	0	16
Centrum seksueel geweld	115	0	72	43
Maatregelen asielzoekers	16	0	14	2
Preventieakkoord/aanpak	25	60	42	43
NPO	814	475	254	1.035
Doorbraakaanpak zorgbemiddelaar	167	0	0	167
Wet Inburgering	613	1.250	451	1.412
Versterking radicalisering	164	333	220	277
Kinderopvangtoeslag affaire	216	356	151	421
Participatie budget inburgering	9	0	0	9
Tijdelijke ondersteuning toezicht en handhaving	232	0	232	0
Onderwijsroute	103	6	0	109
GALA 2023-2026	0	2.274	2.035	239
Ontheemde peuters	0	54	0	54
TOZO 2021 *	0	87	0	87
TOZO 2022	1.013	101	846	268
TOZO 2023	0	1221	0	1.221
Duurzaam Maatschappelijk Vastgoed	0	67	0	67
Preventie met gezag	0	150	42	108
<i>Overige Nederlandse overheidslichamen:</i>				
Provinciale subsidie mobiliteit (BDU)	660	405	429	636
Subsidie Marienberg	500	0	0	500
Boomstructuren Vaeshartelt: Beukenlaan *	0	7	0	7
Routenetwerk fase 2 *	0	65	0	65
Rivierpark Maasvallei	459	27	0	486
Saneren manege Derks	28	0	0	28
Restauratie monumenten	4	7	3	8
SVREZL	11	0	0	11
Viegielprojecten	14	0	14	0
Maatsch. Progr. Archeologie	3	0	0	3
Grensinformatiepunt	665	0	75	590
Cultuur aanbod interne studentensteden	11	0	0	11
OHBA regeling COA	725	0	0	725
Nazorg ex-gedetineerden	38	36	6	68
Aanplant bomen	37	0	0	37
Burgerbegroting 2021-2024	135	0	0	135
Klimaat thuis	79	0	0	79
Coronatoeegangsbewijzen CTB	160	0	22	138
Werklastenonderzoek politie basisteams	0	0	0	0
Aanpak Euregionale en internationale arbeidsmarkt	0	426	283	143
Wijkaanpak Nazareth	0	14	0	14
Analyse Hoogenboom	0	34	0	34
Handle with Care	0	15	0	15
Informatiepunten Digitale Overheid	0	38	0	38
Ommuring nieuwstad	0	240	0	240
Versterking aanpak ondermijning	308	0	0	308
Koningsdag 2022	141	0	0	141
Totaal	27.392	37.550	17.720	47.222

Gewaarborgde geldleningen

De gewaarborgde geldleningen bedroegen ultimo 2023 € 1,618,128 mln. (2022: € 898,343 mln.) waarvan € 915,907 mln. met Wsw-borg en € 5,261 mln. een hypotheekrecht kennen. Een nadere toelichting op de gewaarborgde geldleningen is in de volgende tabel opgenomen.

OVERZICHT VAN DOOR DE GEMEENTE MAASTRICHT GEGARANDEERDE GELDLENINGEN AAN INSTELLINGEN PER 31-12-2023

INSTELLINGEN	Hoofdsom x € 1000	Toegerekende schuldrest *** x € 1000	WSW-borging x € 1000	Hypotheek-recht x € 1000
A. TOEGELATEN INSTELLINGEN. **				
WONEN LIMBURG	239.729	11.884	11.884	0
SERVATIUS WONEN EN VASTGOED *	393.812	387.273	387.273	0
WOONPUNT	440.920	352.622	352.622	0
WONINGSTICHTING MAASVALLE MAASTRICHT	172.820	163.728	163.728	0
WOONZORG NEDERLAND	359.725	400	400	0
TOTAAL TOEGELATEN INSTELLINGEN:	1.607.006	915.907	915.907	0
B. OVERIGE GARANTIES.				
1. VERZORGINGSSECTOR				
GEBOUW "3X FACTOREN" AZM	1.977	890	0	890
TOTAAL VERZORGINGSSECTOR:	1.977	890	0	890
2. OVERIGEN				
UNIVERSITEIT MAASTRICHT (NRF)	499	97	0	0
GRUNFELD VAN DEN BOSCH (NRF)	46	16	0	0
KRUISHERENCOMPLEX (NRF) lening 1	4.300	2.224	0	2.224
KRUISHERENCOMPLEX (NRF) lening 2	4.300	2.147	0	2.147
CORRECTIE REKENING-COURANT TEGOED BIJ NRF		-303		
TOTAAL OVERIGEN:	9.145	4.182	0	4.371
TOTAAL GEGARANDEERDE GELDLENINGEN:	1.618.128	920.978	915.907	5.261

* Servatius Wonen en Vastgoed heeft een zogenaamde flexibele hoofdsom lening, waarbij er per 31/12/2023 € 5 mln. is opgenomen van het maximaal te lenen bedrag van € 5 mln. In dit overzicht wordt ieder jaar de maximaal te lenen hoofdsom opgenomen, omdat dit ook het maximale bedrag is waarvoor de gemeente Maastricht v.w.b. deze flexibele hoofdsom lening middels de WSW-achtervang borg staat.

** Sinds 01/08/21 maakt de obligolening onderdeel uit van het borgstelsel van het WSW. De obligoleningen zijn per toegelaten instelling meegenomen in bovenstaand overzicht. De obligolening is een lening met variabele hoofdsom, waarop in beginsel niet getrokken wordt. De methodiek van de obligolening voorkomt dat het WSW grote liquide buffers moet aanhouden om aan de kapitaalvereisten te kunnen voldoen.

*** Sinds 01/08/21 gelden nieuwe achtervangovereenkomsten. Deze leiden tot een andere toerekening van de achtervangpositie aan gemeenten. Geborgde leningen, verstrekt vanaf 01/08/21, worden toegerekend aan gemeenten o.b.v. een verdeelsleutel, gebaseerd op een percentage van de marktwaarde van het DAEB-bezit van de betreffende corporatie in een gemeente.

Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen

Aankoop Trega terrein

De gemeente Maastricht heeft na besluitvorming van het college op 16 januari jl. en door de raad op 30 januari jl. het Trega terrein aangekocht. Het passeren van de akte heeft plaatsgevonden op 8 februari jl. Voor het einde van 2024 zal een voorstel tot vaststellen van een grondexploitatie aan de raad worden voorgelegd. De aankoop ad € 23,500 mln. betreft vooralsnog nu een verwerving die zal worden ingebracht in de nog vast te stellen grondexploitatie.

Samenwerkingsovereenkomst Q-Park

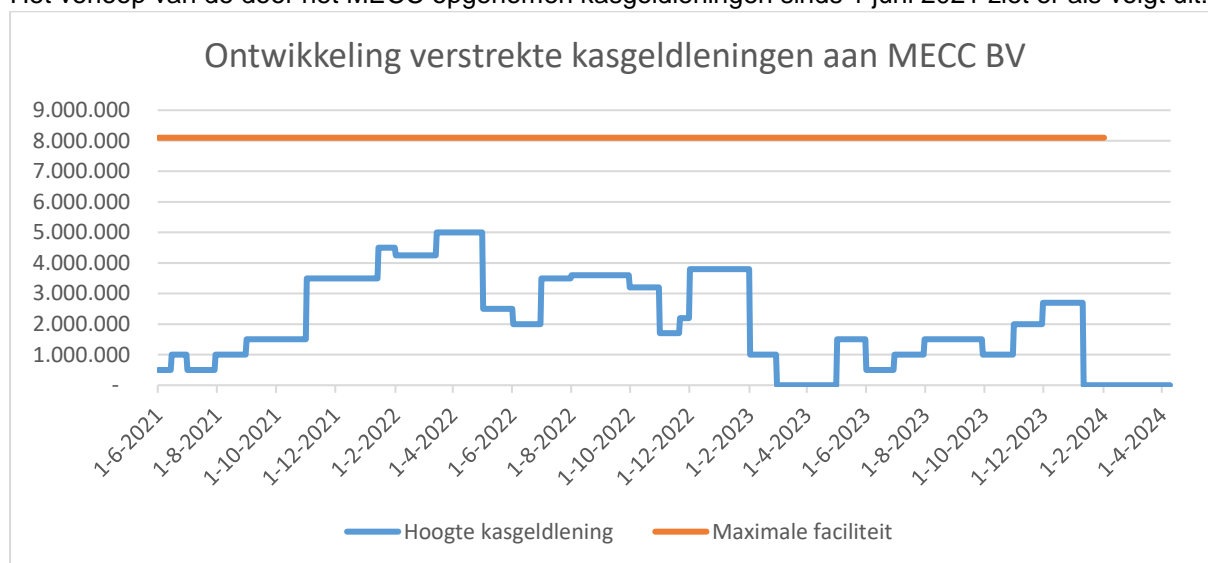
Bij raadsbesluit van 29 oktober 2002 is de gemeente een samenwerkingsovereenkomst met Q-Park aangegaan rondom parkeren voor de periode 2003 tot 2033. Op basis van de huidige inzichten moet

de gemeente bij beëindiging van deze overeenkomst ultimo 2032 een bedrag voor gedane investeringen aan Q-Park vergoeden van € 41,4 mln. Aangezien in de overeenkomst is opgenomen dat Q-Park zorgt voor alle onderhoud en instandhouding van alle parkeergarages, wordt ervan uitgegaan dat deze hun waarde houden.

MECC Maastricht BV

Op 1 december 2020 heeft het college van B&W besloten een kredietfaciliteit van maximaal € 8,1 mln. ter beschikking te stellen aan MECC Maastricht BV. Hiermee kon worden voorzien in de noodzakelijke liquiditeit teneinde de exploitatie van het MECC te kunnen continueren. Sinds 1 juni 2021 worden er op afroep kasgeldleningen aan het MECC verstrekt. Per ultimo 2023 bedroeg de verstrekte kasgeldlening € 2,7 mln. Deze kasgeldlening is op 10 januari 2024 volledig afgelost. Door de kapitaalstorting van € 4,5 mln. in het MECC per eind 2023 is zowel de balans- als de liquiditeitspositie van het MECC verbeterd, waardoor het MECC in het eerste kwartaal van 2024 geen kasgeldleningen meer nodig heeft gehad. De kredietfaciliteit van € 8,1 mln. blijft echter bestaan en het MECC zal naar verwachting op een later moment weer kasgeldleningen uit de kredietfaciliteit willen opnemen.

Het verloop van de door het MECC opgenomen kasgeldleningen sinds 1 juni 2021 ziet er als volgt uit:

Sociaal domein

Evenals bij alle andere gemeenten in Nederland, zijn in 2015 taken op het gebied van jeugd, zorg en werk overgeheveld van het Rijk, de Provincie en de zorgverzekeraars naar de gemeente Maastricht.

Voor de inkoop van jeugdhulp hebben de 16 gemeenten in Zuid-Limburg gekozen voor gezamenlijke inkoop via een centrumgemeenteconstructie waarbij de gemeente Maastricht optreedt als centrumgemeente. In voorgaande jaren zijn via het proces van bestuurlijke aanbestedingen de contracten met aanbieders afgesloten. Binnen het sociaal domein is sprake van de volgende meerjarige verplichtingen:

omschrijving	schaal	bedrag t/m contractuele einddatum	Einddatum (excl. verlengingsopties)
Beschermd Thuis	Maastricht-Heuvelland	€ 21,6 mln.	31-12-2024
Begeleiding Individueel	Maastricht-Heuvelland	€ 6,905 mln.	31-12-2024
Begeleiding Individueel Strategisch	Maastricht, Meerssen en Valkenburg a/d Geul	€ 5,762 mln.	31-12-2024
Begeleiding Groep	Maastricht-Heuvelland	€ 1,639 mln.	31-12-2024
Begeleiding Groep Strategisch	Maastricht, Meerssen en Valkenburg a/d Geul	€ 1,595 mln.	31-12-2024
Wmo Hulp bij huishouding	Maastricht-Heuvelland	€ 16,2 mln.	31-12-2024
Wmo hulpmiddelen	Maastricht-Heuvelland	€ 1,785 mln.	30-06-2025
Wmo trapliften	Maastricht-Heuvelland en Parkstad	€ 0,600 mln.	31-12-2024
Vervoer op maat (inkoop via GR Omnibuzz)	Limburg	€ 3,700 mln.	01-01-2025

Algemeen toegankelijke voorzieningen BGG ouderen		€ 1,522 mln.	01-04-2028
Gesloten en intensieve klinische jeugdhulp	Zuid-Limburg	€ 47 mln.	31-12-2024
Wonen (jeugd)	Zuid-Limburg	€ 56,182 mln.	31-12-2026
Ambulant (jeugd)	Zuid-Limburg	€ 28 mln.	31-12-2024
Crisis (jeugd)	Zuid-Limburg	€ 4,547 mln.	31-12-2024

Overige contractuele verplichtingen

De overige contractuele verplichtingen bedragen in totaal circa € 76 mln. en betreffen voornamelijk meerjarige onderhoud- en afvalverwerkingscontracten.

2.3.3 Toelichting overzicht baten en lasten

In hoofdstuk 1 is onder ieder programma een toelichting op de belangrijkste afwijkingen van de lasten en baten van het betreffende programma opgenomen. Samengevat kan de volgende analyse worden gegeven:

Overzicht afwijkingen baten en lasten (bedragen x € 1.000)	resultaat 2023
Algemene middelen	
Lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is	221 V
Algemene uitkering	3.616 V
Dividend	4 V
Financieringsfunctie (treasury)	1.811 N
Onvoorzien/risicobuffer	757 V
Subtotaal algemene middelen	2.787 V
Kosten overhead	
Subtotaal kosten overhead	729 V
Programma's	
1 Veiligheid	853 V
2 Verkeer, vervoer en waterstaat	970 N
3 Economie	2.361 V
4 Onderwijs	122 V
5 Sport, cultuur en recreatie	1.365 V
6 Sociaal domein	3.163 V
7 Volksgezondheid en milieu	770 V
8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	3.872 V
0 Bestuur en ondersteuning	1.281 V
Subtotaal taakvelden	12.817 V
Mutaties reserves	
Stortingen	5.817 N
Onttrekkingen	3.234 V
Subtotaal mutaties reserves	2.583 N
Heffing vennootschapsbelasting	
Subtotaal heffing vennootschapsbelasting	1 V
Gerealiseerd resultaat	13.751 V

Hierna wordt kort op de belangrijkste posten van het rekeningresultaat ingegaan.

Algemene middelen

Lokale heffingen

Het voordelig resultaat van € 0,222 mln. is als volgt te specificeren naar de belastingsoorten.

Lokale heffingen (bedragen x € 1.000)	begroting 2023, na wijziging	rekening 2023	resultaat 2023
Onroerende zaakbelasting	39.713	39.687	26 N
Parkeerbelasting	7.034	7.150	116 V
Hondenbelasting	646	550	96 N
Reclamebelasting	818	740	77 N
Precariobelasting	1.548	1.715	167 V
Lasten en heffing invordering	-952	-814	138 V
Totaal lokale heffingen	48.807	49.028	222 V

Een nadere toelichting treft u aan in de paragraaf lokale heffingen.

Algemene uitkering

Bij de decembercirculaire verwachtten we nog een voordeel van € 7,6 mln., voornamelijk veroorzaakt door de energietoeslag (€ 8,605 mln.). Hiervan zijn de lasten geraamd bij taakveld 6.3 terwijl de baten moeten worden geraamd bij taakveld 0.7 (Algemene Uitkering). Daardoor hebben we op dit taakveld een voordeel en op taakveld 6.3 een nadeel. Daarnaast ontstaat een voordeel van € 0,547 mln. als gevolg van extra ontvangsten voor Invoeringskosten Omgevingswet (€ 0,517 mln.) en Veilige Steden (€ 0,03 mln.). Beide bedragen (in totaal € 0,547 mln.) storten we in de reserve overloop. Verder verwachtten we € 1,641 mln. minder te ontvangen doordat we minder huishoudens met lage inkomens hebben dan waar het Rijk eerder mee rekende en waarmee het landelijke aantal groeit. De overige verschillen zijn afrekeningen van lopende en vorige jaren en diverse kleine posten (€ 0,9 mln voordeel).

Nu bij de jaarrekening blijkt dat we van nog lagere aantallen huishoudens met lage inkomens moeten uitgaan. Dit komt onder andere doordat de maatstaf is veranderd en studentenhuishoudens niet mogen worden meegeteld. In een studentenstad als Maastricht zien we dan ook de inkomsten met circa € 4,770 mln. dalen t.o.v. de (gewijzigde) begroting. Als gevolg van deze aanpassing is er sprake van een lager voordeel op de Algemene Uitkering dan gemeld in de decembercirculaire. Uiteindelijk bedraagt het voordeel op dit taakveld € 3,069 mln.

Treasury

Door het achterblijven van verwachte investeringen zijn er geen externe financieringen aangetrokken terwijl daar bij de opmaak van de begroting wel rekening mee is gehouden. Dit leidt tot een voordeel op de rentelasten.

O.b.v. de notitie rente van de commissie BBV worden de werkelijke rentelasten omgeslagen over het totaal van de vaste activa. Op begrotingsbasis was de renteomslag bepaald op 0,50%. Herberekening van de renteomslag o.b.v. de definitieve rentelasten resultaat tot een verlaging van het renteomslagpercentage naar 0% en leidt tot een nadelig effect op de rentebaten van € 2,587 mln. aangezien een lagere rentevergoeding is toegerekend aan andere taakvelden. Dit nadeel op het taakveld treasury wordt echter gecompenseerd door voordelen op de kapitaallasten bij de overige taakvelden (lagere rentelasten). Daarnaast ontstaat een voordeel van € 1,089 mln. doordat (tijdelijk) overtollige middelen in 's Rijks schatkist zijn gestald waardoor hogere rentebaten zijn gerealiseerd. Per saldo leidt dit tot een nadeel op de rentebaten van € 1,498 mln.

Onvoorzien

De totale omvang van de post onvoorzien/ risicobuffer bedraagt op basis van de primaire begroting 2023 € 2,729 mln. Deze post is in 2023 reeds ingezet voor:

• Groen: incidentele impuls bomen beheerplan (besluit 2022)	€ 0,425 mln.
• Huurkijtschelding MECC (besluit 2022)	€ 0,225 mln.
• Giro 555 (aardbeving Turkije-Syrië) (besluit 2023)	€ 0,125 mln.
• Onderzoeksrapport Onvoltooid Verleden Joodse inwoners (besluit 2023)	€ 0,125 mln.

Het resterende deel van de post 'onvoorzien' (€ 1,829 mln.) is in de 2de Bestuursrapportage 2023 vrijgevallen ten gunste van de algemene middelen.

Programma's

Programma 1 Veiligheid

Het voordelig resultaat van het programma 1 Veiligheid bedraagt € 0,795 mln. en is hoofdzakelijk te verklaren vanuit het taakveld Openbare orde en veiligheid (1.2) waar de baten op de apparaatskosten voordeliger waren dan begroot (namelijk € 0,687 mln.).

Programma 2 Verkeer en vervoer

Het nadelig resultaat van het programma 2 Verkeer en Vervoer bedraagt € 1,529 mln. en is hoofdzakelijk te verklaren vanuit het taakveld Verkeer en Vervoer (2.1).

Het nieuwe beheerplan voor de Verhardingen wordt momenteel opgesteld, gebaseerd op een inventarisatie van de feitelijke toestand van de wegen binnen de gemeente. Parallel hieraan is op 27 februari jl. de eerste uitvoeringsopdracht verleend aan team Stadsinfra ten behoeve van het zogenaamde deklagenprogramma. Hieruit blijkt dat de benodigde werkzaamheden sneller opgepakt kunnen worden dan aanvankelijk gedacht, en de verwachte uitgaven in 2024 daardoor toch hoger uitvallen dan ten tijde van vaststelling van de NIBOR, en hiermee de voorziening dus in 2024 negatief zou kunnen lopen (wat niet is toegestaan conform BBV, zie ook de paragraaf 'Theoretische grondslag'). Daarom is in 2023 een additionele storting (€ 1,682 mln.) in de voorziening noodzakelijk.

Door de gestegen energieprijzen in 2023 zijn de energiekosten openbare verlichting circa € 1,3 mln. hoger dan begroot. Dit gerealiseerde resultaat is inclusief de afrekening over het jaar 2023, welke positiever uitviel dan in de tweede bestuursrapportage werd verwacht. Ondanks diverse reparaties en testmomenten blijft de stroomvoorziening ten behoeve van evenementen op het Vrijthof voor problemen zorgen. Het nemen van noodmaatregelen zoals bijvoorbeeld het plaatsen van aggregaten heeft geleid tot extra kosten ad. € 0,287 mln. Samen met leveranciers wordt onderzocht hoe dit probleem structureel opgelost kan worden.

Tussen 2012 en 2022 hebben we samen met het Rijk, de provincie en private partners gewerkt aan de gewenste mobiliteitstransitie via de aanpak Maastricht Bereikbaar en later Zuid-Limburg Bereikbaar (ZLB). In deze aanpak is gewerkt aan gedragsverandering van de reiziger en is geïnvesteerd in regionale fietsinfrastructuur (te weten de Snelle fietsroute tussen Sittard en Maastricht). Dit gebeurde vanuit de landelijke programma's Beter Benutten en de Korte Termijn Aanpak. Deze landelijke programma's zijn afgelopen en recentelijk financieel afgewikkeld. Dit leidt tot een bate ten bedrage van € 1,500 mln. als gevolg van vrijval van budget van Zuid-Limburg Bereikbaar.

Programma 3 Economie

De totstandkoming van de samenwerkingsovereenkomst met Sittard-Geleen en Heerlen en de aanpak van de Euregionale en Internationale arbeidsmarkt heeft meer tijd geveerd dan voorzien. Mede hierdoor is financieel terughoudend geacteerd en zijn minder kosten gemaakt. De ontstane onderuitputting in de betreffende jaren is gestort in de reserve overloop. Met de besluitvorming op 23 november 2023 is de samenwerkingsovereenkomst tussen de drie gemeenten bekrachtigd en is de financiële bijdrage aan de verschillende diensten voor de periode 2024-2027 vastgelegd. Volgend hierop is het financiële kader voor de betreffende periode herijkt, hetgeen leidt tot een vrijval van € 0,257 mln..

Het financiële effect als gevolg van de opgestelde hercalculatie Maastricht Zuid betekent uiteindelijk een tussentijdse winstneming ad € 0,672 mln.

Zowel bij baten toeristenbelasting alsook forensenbelasting is er een voordelig saldo ad. € 0,185 mln. respectievelijk € 0,130 mln. Het voordeel op de baten toeristenbelasting is vooral ontstaan door onverwachte opbrengsten van voorgaande jaren. De meeropbrengsten forensenbelasting zijn ontstaan doordat er meer woningen in de heffing vallen dan verwacht, daardoor zijn er ook meeropbrengsten over de jaren 2021 en 2022.

Programma 4 Onderwijs

Het voordelig resultaat op programma 4 Onderwijs wordt in belangrijke mate veroorzaakt door lagere kapitaallasten ad € 0,325 mln. als gevolg van een lagere rente. Daarnaast is er sprake van een eenmalig overschot op onderwijskansenbeleid (OAB) middelen van € 0,229 mln.

Deze voordelen worden gemitigeerd door een nadelig resultaat als gevolg van diverse waterschades aan schoolgebouwen (€ 0,296 mln.) en de gestegen energieprijzen (€ 0,124 mln.).

Programma 5 Sport, cultuur en recreatie

Het voordelige resultaat op programma 5 Sport, cultuur en recreatie heeft diverse oorzaken. Enerzijds is sprake van een nadeel door stijging energiekosten zwembad en pand Avenue Ceramique 50 ad € 1,437 mln. Aan de andere kant is sprake van diverse voordelen, met name op apparaatslasten ad € 0,390 mln, SPUK Sport BTW regeling (€ 0,300 mln.) en openbaar groen (€ 0,473 mln.).

Programma 6 Sociaal Domein

Het voordelig resultaat (incl. mutaties reserves) op programma 6 Sociaal domein is over 2023 € 6,804 mln. wat met name voortkomt uit:

• Taakveld 6.1: Samenkracht en burgerparticipatie	€ 7,618 mln. V
• Taakveld 6.2: Wijkteams	€ 0,690 mln. V
• Taakveld 6.3: Inkomensregelingen	€ 7,114 mln. N
• Taakveld 6.72: Maatwerkdienstverlening 18-	€ 2,429 mln. V
• Taakveld 6.81: Geëscaleerde zorg 18+	€ 2,305 mln. V
• Taakveld 6.82: Geëscaleerde zorg 18-	€ 0,457 mln. V

Hierna worden de grootse afwijkingen binnen programma 6 kort weergegeven:

Taakveld 6.1 toont een voordelig resultaat van € 7,618 mln. wat met name veroorzaakt wordt door de bekostiging van opvang van vluchtelingen uit Oekraïne. Het verschil tussen de verantwoorde lasten en de te declareren baten vanuit het Rijk bedraagt € 6,036 mln. voordelig. Daarnaast is er sprake van 2 ontwikkeltrajecten binnen het Sociaal Domein nl. het programma Duurzaam Sociaal Domein en Transformatieplan Jeugd. Beide programma's zijn in 2023 afgerond met een voordelig resultaat van € 0.536 mln. Ten slotte is het afwegingskader voor de inzet van kinderopvang op basis van sociaal-medische indicatie in 2022 herijkt. Als gevolg daarvan wordt voor de bekostiging van kinderopvang strikter gekeken naar voorliggende voorzieningen. Dit resulteert in een voordelig resultaat van € 0,345 mln.

Het voordelig resultaat bij Taakveld 6.2 Wijkteam wordt name veroorzaakt door een voordelig resultaat van € 0,498 mln. op de apparaatskosten. Dit komt met name voort uit de onderuitputting op het opleidingsbudget. Tevens is er sprake geweest van een aantal openstaande vacatures.

Binnen Taakveld 6.3 Inkomensregeling toont de bijzondere bijstand een nadelig resultaat van € 8,382 mln. omdat de gemeentefondsbijdrage voor de compensatie van de energiekosten is verantwoord op Taakveld 0.7 Algemene uitkering. Per saldo is sprake van een voordeel van € 0,223 mln. Daarnaast is er een overschot op de bijzondere bijstand van in totaal € 0,598 mln. welke met name toe te schrijven is aan uiteindelijk lagere uitgaven energietoeslag 2022/2023 dan eerder geprognosticeerd. De bijzondere bijstand en de energietoeslag zijn beide openeinderegelingen en kennen daardoor fluctuaties in het aantal aanvragen alsook in de hoogte van de uitgaven. Tevens is er in 2023 een meevaller geweest op het lokaal minimabeleid van € 0,576 mln. Dit komt enerzijds voort uit een kwijtschelding van belastingen en anderzijds door een verminderde vraag van cliënten voor de declaratieregelingen.

Taakveld 6.72 Maatwerkdienstverlening 18- eindigt 2023 met een voordelig resultaat van € 2,532 mln. Dit is onder andere toe te schrijven aan een daling in de individuele begeleiding van jeugdige (€ 0,489 mln. V). Daarnaast is er sprake van een voordelig resultaat van € 0,930 mln. op de diverse verblijfsvormen voor jeugdhulp, namelijk gesloten en intensief klinische jeugdhulp (GIK-J), begeleid zelfstandig wonen en leefhuizen. Omdat het om dure zorg gaat leidt een lagere bezetting met een aantal jongeren tot een groot verschil in kosten. Ten slotte is in 2023 de bekostigingssystematiek voor de doelgroep arrangementen gewijzigd van bekostiging per schooljaar naar bekostiging per kalenderjaar. Daardoor zijn in 2023 alleen de subsidies voor de periode augustus t/m december 2023 uitbetaald en ontstaat er een incidenteel voordeel van € 0,325 mln.

Op Taakveld 6.81 Geëscaleerde zorg 18+ is er door de actualisering van de rijksbudgetten en door de regionalisering gebleken dat een tegenvaller op de eigen bijdragen binnen het regionale kader kon worden opvangen. Hierdoor valt een eerdere ophoging van de budgetten Beschermd Wonen eenmalig vrij en leidt tot een voordeel van € 1,251 mln. Daarnaast zijn middelen uit 2022, die zijn

doorgezet naar 2023 om een verwacht tekort op Maatschappelijke opvang zonder verblijf te dekken, niet nodig geweest. Dit zorgt voor een voordelig resultaat op de baten in 2023 van € 0,420 mln.

Het voordelig resultaat van € 0,457 mln. op Taakveld 6.82 komt voort uit een afname van het aantal kinderen dat onder een jeugdbeschermingsmaatregel valt en door de rechter onder toezicht of onder voogdij wordt geplaatst. Ten tijde van de Bestuursrapportage leek deze daling af te zwakken. De daling heeft zich, conform de landelijke trend, in 2023 wel doorgezet waardoor er nu een voordeel ontstaat van € 0,313 mln.

Programma 7 Volksgezondheid en milieu

Het voordelig resultaat op programma 7 wordt met name veroorzaakt door een hogere onttrekking uit de reserve overloop, als gevolg van een nagekomen factuur van Zuid-Limburg bereikbaar op taakveld 7.4 Milieu.

Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Het nadelig resultaat op programma 8 bestaat met name uit diverse relatief kleine voordelen op taakveld 8.1 Ruimtelijke ordening (€ 0,472 mln.), nadeel afwikkelingen grondexploitaties Ambyerveld, Brusselsepoort, Hoolhoes, Palace en Hagerhof (€ 0,385 mln.), hogere legesopbrengsten omgevingsvergunningen (€ 0,255 mln.) en hogere apparaatslasten taakveld 8.3 Bouwen en Wonen (€ 0,625 mln.)

Programma 0

Analyse financieel 2023 (bedragen x € 1.000)	Afwijking	Taakvelden
Terugbetalingsregeling APPA	286 V	0.1
Bebouwd Onroerend Goed pandexploitatie	174 N	0.3
Energiekosten	1.378 N	0.4
Taakstellingen	849 N	0.4
Implementatie AFAS	228 V	0.4
Kapitaallasten	1.878 N	0.5
Belastingsopbrengst OZB-woningen	183 N	0.61
Belastingsopbrengst OZB-niet woningen	157 V	0.62
Parkeeropbrengsten	133 V	0.63
Precariorechten	167 V	0.64
Algemene uitkering (incl. dotatie aan reserve overloop)	3.069 V	0.7
Indexering energie 2023 en stelpost energiekosten 2023	5.887 V	0.8
Apparaatslasten	441 N	0.8

Jaarlijks, in het laatste kwartaal van het boekjaar, ontvangt de gemeente een herberekening van de contante waarde van de toekomstige pensioenverplichtingen van gewezen bestuurders. Dat bedrag moet ultimo boekjaar als voorziening op de balans verantwoord worden. Het beschikbare budget dat in 2023 beschikbaar was voor de herberekening van de voorziening APPA was meer dan toereikend waardoor er sprake is van een voordeel ten bedrage van € 0,286 mln.

Het nadelige resultaat op de lasten pandexploitatie van de Bebouwd Onroerend Goed portefeuille ontstaat met name door gestegen energiekosten waardoor er een nadeel ontstaat van € 0,445 mln. Daar staat tegenover dat het merendeel van de energiekosten worden doorbelast aan de huurders, waardoor er aan de batenzijde een voordeel ontstaat van € 0,301 mln.

Het nadeel op de energielasten bedraagt € 1,378 mln. ontstaat door de gestegen energieprijzen als gevolg van m.n. de oorlog in Oekraïne. Dit leidt in dit programma tot hoger dan verwachte energielasten met betrekking tot kantoorpanden en openbare verlichting.

In de begroting opgenomen taakstellingen zijn in 2023 niet (volledig) ingevuld hetgeen tot een nadeel van € 0,849 mln. leidt.

Voor de implementatie van AFAS is in 2023 een extra budget toegekend ten bedrage van € 0,9 mln. De verwachte meerkosten zijn echter lager uitgevallen waardoor het extra toegekende budget niet geheel is benut en leidt tot een voordeel van € 0,228 mln.

Door het achterblijven van verwachte investeringen zijn er geen externe financieringen aangetrokken terwijl daar bij de opmaak van de begroting wel rekening mee is gehouden. In 2023 is de neerwaartse bijstelling van de rentelasten te positief gebleken waardoor er een nadeel aan de lastenkant ontstaat van € 0,313 mln. O.b.v. de notitie rente van de commissie BBV worden de werkelijke rentelasten omgeslagen over het totaal van de vaste activa. Op begrotingsbasis was de renteomslag bepaald op 0,50%. Herberekening van de renteomslag o.b.v. de definitieve rentelasten resultaat tot een verlaging van het renteomslagpercentage naar 0% en leidt tot een nadelig effect op de rentebaten van € 2,587 mln. aangezien een lagere rentevergoeding is toegerekend aan andere taakvelden. Dit nadeel op het taakveld treasury wordt echter gecompenseerd door voordelen op de kapitaallasten bij de overige taakvelden (lagere rentelasten). Daarnaast ontstaat een voordeel van € 1,089 mln. doordat (tijdelijk) overtollige middelen in 's Rijks schatkist zijn gestald waardoor hogere rentebaten zijn gerealiseerd. Per saldo leidt dit tot een nadeel op de rentebaten van € 1,498 mln.

De OZB-tarieven zijn naar boven bijgesteld als gevolg van de hogere OZB-korting in het gemeentefonds. Ondanks deze bijstelling is in 2023 een nadeel van € 0,102 mln. ontstaan doordat in 2023 het aantal ingediende bezwaarschriften meer dan verdubbeld is ten opzichte van voorgaande jaren. Hierdoor is tevens het aantal toegekende bezwaarschriften toegenomen. Daarnaast ontstaat een nadeel van € 0,081 mln. door correcties voorgaande jaren.

De meeropbrengsten bij OZB- niet woningen ontstaan doordat de OZB-tarieven naar boven zijn bijgesteld als gevolg van de hogere OZB-korting in het gemeentefonds. Dit leidt tot een voordeel van € 0,157 mln. In tegenstelling tot OZB-woningen is het aantal bezwaarschriften bij OZB-niet woningen niet (significant) toegenomen.

In tegenstelling tot de verwachtingen bij de 2de Bestuursrapportage (waarbij de begrote opbrengst naheffingen/parkeeropbrengsten is afgeraamd met € 0,527 mln.) is in de laatste maanden van 2023, door de inzet van extra capaciteit, een inhaalslag gemaakt. Hierdoor valt het resultaat op naheffingen/parkeeropbrengsten € 0,133 mln. voordeliger uit dan verwacht.

Het voordeel bij precariobelastingen ontstaat voor € 0,105 mln. door een 2-tal (grote) aanvragen voor het gedurende een langere periode plaatsen van bouwopstallen in parkeervakken. Daarnaast ontstaat een voordeel van € 0,062 mln. door meeropbrengsten bij terrassen.

Bij de decembercirculaire verwachtten we met betrekking tot de Algemene Uitkering nog een voordeel van € 7,6 mln., voornamelijk veroorzaakt door de energietoeslag (€ 8,605 mln.). Hiervan zijn de lasten geraamd bij taakveld 6.3 terwijl de baten moeten worden geraamd bij taakveld 0.7 (Algemene Uitkering). Daardoor hebben we op dit taakveld een voordeel en op taakveld 6.3 een nadeel. Daarnaast ontstaat een voordeel van € 0,547 mln. als gevolg van extra ontvangsten voor Invoeringskosten Omgevingswet (€ 0,517 mln.) en Veilige Steden (€ 0,03 mln.). Beide bedragen (in totaal € 0,547 mln.) storten we in de reserve overloop. Verder verwachtten we € 1,641 mln. minder te ontvangen doordat we minder huishoudens met lage inkomens hebben dan waar het Rijk eerder mee rekende en waarmee het landelijke aantal groeit. De overige verschillen zijn afrekeningen van lopende en vorige jaren en diverse kleine posten (€ 0,9 mln voordeel).

Nu bij de jaarrekening blijkt dat we van nog lagere aantallen huishoudens met lage inkomens moeten uitgaan. Dit komt onder andere doordat de maatstaf is veranderd en studentenhuishoudens niet mogen worden meegeteld. In een studentenstad als Maastricht zien we dan ook de inkomsten met circa € 4,770 mln. dalen t.o.v. de (gewijzigde) begroting. Als gevolg van deze aanpassing is er sprake

van een lager voordeel op de Algemene Uitkering dan gemeld in de decembercirculaire. Uiteindelijk bedraagt het voordeel op dit taakveld € 3,069 mln.

Door middel van Raadsinformatiebrief d.d. 2 februari 2024 bent u geïnformeerd over de belangrijkste ontwikkelingen in de decembercirculaire ten opzichte van de septembercirculaire. In bijlage 9 zijn nadere details opgenomen.

Als gevolg van de ontwikkeling van de meicirculaire 2023 ten opzichte van de decembercirculaire 2022 was sprake van een verwacht positief budgettair effect inzake de algemene uitkering (AU). De verwachte voordelige ontwikkeling van de algemene uitkering (door o.a. loon- en prijsbijstellingen) van € 4,600 mln. is niet vertaald in het budgettair kader maar als een stelpost opgenomen ter afdekking van het risico met betrekking tot de prijsontwikkeling energie. Dit risico was deels al afgedekt door middel van de begroote indexering 2023 met betrekking tot energie (€ 1,287 mln.). Aangezien de nadelen als gevolg van de prijsontwikkeling energie in de jaarrekening zijn verwerkt op verschillende andere taakvelden, vallen beide bedragen vrij en leiden tot een voordeel op dit taakveld van € 5,887 mln.

Het nadeel op de apparaatslasten (€ 0,441 mln.) wordt veroorzaakt doordat de dekking voor rendabele uren niet is gerealiseerd. Dit is een gevolg van een aantal langdurige ziektegevallen waardoor loonkosten niet kunnen niet doorbelast worden naar projecten. Daarnaast is ten gevolge van de instroom van nieuwe/jonge medewerkers de dekking voor rendabele uren nog niet optimaal. Deze medewerkers hebben nog veel 'inwerkuren' waardoor nog niet alle uren declarabel zijn.

Mutaties reserves

In de toelichting op de balans zijn de reserves toegelicht en is een overzicht opgenomen van de mutaties per reserve. Ofschoon de meeste mutaties in de begroting waren opgenomen zijn er enkele afwijkingen. Per saldo is er € 5,817 mln. meer gestort dan begroot en € 3,233 mln. minder onttrokken dan begroot. Deze verschillen ten opzichte van de begroting zijn in de volgende tabel gespecificeerd.

Afwijkingen mutaties reserves ten opzichte van begroting (na wijzigingen) (bedragen x € 1.000)	stortingen	onttrekkingen
Algemene reserve	0 N	4.500 V
Vruchboomfonds	658 N	0 N
Organisatieontwikkeling	1.315 N	1.888 N
Bedrijfs-/egalisereserves	746 N	2.028 V
Financieringsreserves	2 N	339 N
Werkhervatting gedeeltelijk arbeidsgeschikten	133 V	57 N
Reparatie Werkloosheidswet	44 V	119 N
Generatiepact '22	0 N	191 N
Noodfonds	0 N	1.203 N
Mobiliteitsfonds	8 N	552 N
Innovatie-opdracht Welzijn & Zorg	0 N	124 N
Intensivering re-integratie	0 N	110 N
Vreemdelingen	0 N	400 N
Beschermd Wonen en MO	489 V	1.418 N
Herstructurering	0 N	2.269 N
Stedelijke vernieuwing	0 N	1.055 N
Krimpgelden	0 N	460 N
Omgevingswet	0 N	352 N
TONK-middelen	0 N	226 N
Burgerbegroting	12 V	200 V
Energie- en warmtetransitie	466 N	0 N
Wet Open Overheid	12 N	131 N
Overloop	3.257 N	7.730 V
Overige afwijkingen (kleiner dan € 100.000)	32 N	330 N

Totaal afwijkingen

5.817 N

3.233 V

Het resultaat van 2022 (€ 27,2 mln.) is voor € 22,7 mln. gestort in de diverse reserves (algemene reserve, vruchtboomfonds en reserve overloop) en voor € 4,5 mln. toegevoegd aan de voorziening MECC. Dit laatste had via een reserve moeten verlopen conform BBV. Op verzoek van de accountant hebben we dit gecorrigeerd en dit leidt tot storting in de algemene reserve (balansboeking) en twee mutaties die ook de exploitatie raken: een onttrekking uit de algemene reserve ten behoeve van een storting in de voorziening MECC. De onttrekking is hierboven te zien en de storting in de voorziening is in de resultaatbepaling van het programma meegenomen.

Bij het vruchtboomfonds is sprake van een niet geraamde storting in verband met een vrijval van de in het verleden ten laste van het vruchtboomfonds gevormde voorziening voor WOM Belvédère.

De reserve organisatieontwikkeling dient ter bekostiging van activiteiten op het gebied van opleiding, vorming en training van personeel en organisatieontwikkeling. De beschikbare budgetten zijn in 2023 niet volledig ingezet en gestort in de reserve. Daarnaast is minder onttrokken in 2023. Het restant zal in 2024 samen met de reguliere budgetten voor organisatieontwikkeling onttrokken worden.

De mutaties in de bedrijfsegalisatie reserves worden conform de spelregels niet geraamd en leiden derhalve tot afwijkingen van de begroting.

De onttrekkingen aan de financieringsreserves zijn lager dan begroot omdat investeringen achterblijven bij de planning.

De mutaties in de reserves werkhervatting gedeeltelijk arbeidsgechikten en reparatie Werkloosheidswet laten zich gezien het karakter van de reserves moeilijk voorspellen waardoor op realisatiebasis afwijkingen ten opzichte van de begroting ontstaan.

Voor de 56 deelnemers aan het Generatiepact is de reserve Generatiepact '22 ingesteld. De momenten van uitstroom via RVU of RLA kunnen verschillen met de inschatting aan het begin. Dat leidt tot (kleine) verschillen in de loonkosten tussen de jaren. In 2023 hebben we hierdoor minder onttrokken dan begroot.

In veel gevallen is er sprake van projecten waarvan de feitelijke besteding een doorlooptijd heeft die over de begrotingsjaren heenloopt. Hierdoor wordt de raming van de inzet van de hiervoor gevormde reserves bemoeilijkt. Dit is onder meer van toepassing op de reserves mobiliteitsfonds, herstructurering, stedelijke vernieuwing en krimpgelden.

De kosten van de doorontwikkeling Sociaal Domein zijn in 2023 op het programma verantwoord en derhalve bleek minder nodig uit de reserve Innovatieopdracht Welzijn en Zorg.

Er is minder onttrokken aan de reserve re-integratie omdat het project Samen Actief later van start is gegaan.

De budgetten op het gebied van Vreemdelingen bleken toereikend in 2023. De onttrekking (om eventuele tekorten door pieken op te vangen) was dan ook niet nodig.

In de reserve Beschermd Wonen en MO (Beschermd Thuis) worden de werkelijke regionale uitgaven en baten voor de uitvoer van Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang verrekend met de ontvangen middelen hiervoor uit het gemeentefonds. De regionale afspraak is dat wij de mindere uitgaven ten opzichte van het gemeentefonds storten in de reserve en eventuele meer uitgaven uit de reserve onttrekken. Daardoor blijven wij meerjarig gelijklopen met het gemeentefonds.

De werkelijke lasten voor de implementatie van de omgevingswet vielen in 2023 lager uit dan geraamd. Het voordeel in de exploitatie is gestort in de reserve omgevingswet.

De inzet van de gereserveerde TONK-middelen bleef in 2023 achter en daarom is er minder onttrokken aan de reserve TONK.

In 2023 blijken de kosten voor de burgerbegroting 2023 uiteindelijk hoger dan bij de 2^e bestuursrapportage verwacht. Deze meerkosten zijn onttrokken aan de reserve burgerbegroting.

De kosten voor de klimaat- en energietransitie zijn in 2023 uiteindelijk lager uitgevallen dan ingeschat ten tijde van de 2e bestuursrapportage. Dit voordeel is gestort in de reserve energie- en warmtetransitie.

Er zijn verschillen tussen beschikbaarstelling van middelen, begroten van bestedingen en daadwerkelijk uitgeven van middelen als het om de Wet Open Overheid (WOO) gaat. Vandaar dat we dit jaar minder onttrekken.

De reserve overloop wordt gevormd door nog niet ingezette budgetten van een afgesloten dienstjaar. Deze budgetten moeten beschikbaar blijven om noodzakelijke werken/diensten te kunnen uitvoeren in het daaropvolgende jaar. In het volgende jaar leidt dit tot (eventuele) niet begrote onttrekkingen.

Heffing vennootschapsbelasting

De gemeente Maastricht is vanaf 2016 belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting. Het resultaat op vennootschapsbelasting over boekjaar 2023 is nihil, mede als gevolg van de aangepaste begroting. De Gemeente Maastricht is nog in afwachting van de uitspraken in de lopende beroepsprocedures inzake vpb-heffing op reclame-inkomsten.

Incidentele baten en lasten

Een belangrijk financieel uitgangspunt voor het provinciaal toezicht is een reëel sluitende begroting. Dit houdt in dat bij de begroting aangegeven dient te worden of de begroting in evenwicht is, dat wil zeggen dat de jaarlijks terugkerende lasten zijn gedekt door jaarlijks terugkerende baten. Ook bij de jaarrekening moet hierin inzicht worden gegeven. De gerealiseerde baten en lasten dienen structureel in evenwicht te zijn.

Incidentele baten en lasten (bedragen x € 1.000)	rekening 2023	waarvan incidenteel	waarvan structureel
Lasten			
Programma 1 Veiligheid	21.061	140	20.921
Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat	40.729	6.619	34.110
Programma 3 Economie	9.352	2.145	7.207
Programma 4 Onderwijs	12.716	-731	13.447
Programma 5 Sport, cultuur en recreatie	52.196	2.065	50.131
Programma 6 Sociaal domein	287.960	20.711	267.249
Programma 7 Volksgezondheid en milieu	51.093	2.547	48.546
Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	16.183	2.638	13.545
Programma 0 Bestuur en ondersteuning	134.530	31.033	103.497
Totaal lasten (incl. reservemutaties)	625.820	67.167	558.653
Baten			
Programma 1 Veiligheid	1.106	59	1.047
Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat	11.201	3.470	7.731
Programma 3 Economie	10.611	459	10.152
Programma 4 Onderwijs	6.631	335	6.296
Programma 5 Sport, cultuur en recreatie	15.201	964	14.237
Programma 6 Sociaal domein	113.811	26.579	87.232
Programma 7 Volksgezondheid en milieu	51.842	1.116	50.726
Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	6.906	1.903	5.003
Programma 0 Bestuur en ondersteuning	435.995	30.242	405.753
Totaal baten (incl. reservemutaties)	653.304	65.128	588.176
Gerealiseerd resultaat	27.484 V	2.039 N	29.523 V

Voorgaande overzicht laat een structureel voordelig resultaat zien van € 29,523 mln. In de volgende tabel is de bepaling van dit structureel voordelig resultaat conform de in de notitie structurele en incidentele baten en lasten van de commissie BBV opgenomen presentatie zichtbaar.

Presentatie van het structurele resultaat	(bedragen x € 1.000)
Saldo baten en lasten	25.833 V
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	1.651 V
Saldo na bestemming	27.484 V
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)	2.039 N
Structureel saldo	29.523 V

Voor de specificatie per programma van de incidentele baten en lasten wordt verwezen naar de overzichten hierna.

Incidentele lasten

Specificatie incidentele lasten groter dan € 100.000		
(bedragen x € 1.000)	Incidentele last 2023	nummer toelichting
Programma 1 Veiligheid		
Toevoegingen aan reserves	140	24
Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat		
Elektriciteitsvoorziening Magisch Maastricht	298	1
Toevoegingen aan reserves	6.321	24
Programma 3 Economie		
Correctie Winst Maastricht Zuid	672	2
Toevoegingen aan reserves	1.473	24
Programma 4 Onderwijs		
Ontwikkeling onderwijs na Corona (NPO)	285	3
Bijzondere lasten onderwijs	-1.017	4
Programma 5 Sport, cultuur en recreatie		
Noodfonds energiecrisis cultuur	226	5
Toevoegingen aan reserves	1.839	24
Programma 6 Sociaal domein		
Bijzondere lasten beleidsontwikkeling	-837	6
Ontwikkeltrajecten	1.309	7
Opvang vluchtelingen Oekraïne	6.733	8
Opvang Mariënwaard 51	1.623	9
Afwikkeling oude jaren	283	10
Skaeve huse	367	11
Huisvesting Skills VWS	1.300	12
Toevoegingen aan reserves	9.935	24
Programma 7 Volksgezondheid en milieu		
Hoog water	182	13
Veolia - sorteren, transporteren en vermarkten van PMD-afval	200	14
Toevoegingen aan reserves	2.165	24
Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing		
Wijkgerichte projecten	385	15
Omgevingswet	241	16
Uitgaven ten laste van reserve stedelijke vernieuwing / ISV	776	17
Regionale krimpgelden	327	18
Afwikkelen grondexploitaties Ambyerveld, Brusselsepoort, Hoolhoes, Palace en Hagerhof	385	19
Toevoegingen aan reserves	524	24
Programma 0 Bestuur en ondersteuning		
Uittreding Eijsden-Margraten uit SZMH	181	20
Storting voorziening MECC	4.500	21
Toevoegingen aan reserves	26.352	24
Totaal incidentele lasten	67.167	

Incidentele baten

Specificatie incidentele baten groter dan € 100.000		
(bedragen x € 1.000)	Incidentele bate 2023	nummer toelichting
Programma 1 Veiligheid		
Onttrekkingen aan reserves	59	23
Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat		
Zuid-Limburg bereikbaar	1.500	21
Onttrekkingen aan reserves	1.970	23
Programma 3 Economie		
Onttrekkingen aan reserves	459	23
Programma 4 Onderwijs		
Rijksbijdrage NPO	285	3
Onttrekkingen aan reserves	50	
Programma 5 Sport, cultuur en recreatie		
Onttrekkingen aan reserves	964	23
Programma 6 Sociaal domein		
Opvang vluchtelingen oekraïne	12.763	8
Opvang mariënwaaard 51	1.623	9
Skills VWS	1.300	12
Skaeve Huuse baten	367	11
Onttrekkingen aan reserves	10.527	23
Programma 7 Volksgezondheid en milieu		
Onttrekkingen aan reserves	1.116	23
Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing		
Onttrekkingen aan reserves	1.903	23
Programma 0 Bestuur en ondersteuning		
Verkoop voertuigen en materieel	192	22
Onttrekkingen aan reserves	30.050	23
Totaal incidentele baten	65.128	

Toelichting incidentele baten en lasten

1. Onvoorziene kosten als gevolg van het buiten werking geraken van een trafohuis op het Vrijthof. Om het evenement Magisch Maastricht doorgang te laten vinden, zijn extra kosten gemaakt inzake de elektravoorziening. Middels een vaststellingsbeschikking van de provincie
2. Na het opstellen van de hercalculatie waarin alle prijsstijgingen zijn meegenomen heeft er in 2023 een correctie op de reeds genomen winsten van project Maastricht Zuid plaatsgevonden.
3. Het NPO traject (Nationaal Programma Onderwijs) loopt tot medio 2025 en is bedoeld om de Corona-achterstanden in het onderwijs in te lopen. Dekking: specifieke uitkering, zie baten.
4. Betreft het vrijvallen van balanspost onderwijsachterstandenbeleid en correcties afwikkeling subsidies oude jaren. Deze vrijval en afrekeningen zijn uniek en incidenteel van aard en worden verantwoord in het jaar van afrekening..
5. Op 13 december 2022 heeft het college ingestemd met het instellen van een Noodfonds Energiekosten, dit –mede - naar aanleiding van een door de raad aangenomen motie. Dit Noodfonds dient ter (gedeeltelijke) compensatie voor de sterk gestegen energielasten voor bepaalde doelgroepen. Inmiddels is de uitwerking van de regeling een feit; het college heeft nu ingestemd met de subsidieregeling Noodfonds Energiekosten Maastricht 2022-2023. De lasten worden gedekt uit de reserve noodfonds.

6. Gedurende het jaar vinden er afrekening van diverse subsidies Sociaal Domein over voorgaande jaren plaats, evenals afwikkelingen van nog te betalen posten. Dit is nu een batig saldo als correctie van andere jaren teveel uitgegeven lasten. Deze afrekeningen zijn uniek en incidenteel van aard en worden verantwoord in het jaar van afrekening.
7. Hier worden de incidentele lasten en baten van 2 ontwikkeltrajecten binnen het Sociaal Domein verantwoord. Het programma Duurzaam Sociaal Domein en Transformatieplan Jeugd. Beide trajecten zijn inmiddels afgerond.
8. Vluchtelingen uit Oekraïne zijn en worden door de gemeente opgevangen. Van het Rijk wordt ter dekking van de lasten in verband met die opvang een specifieke uitkering ontvangen. De opvang heeft een tijdelijk karakter.
9. Naar aanleiding van de landelijke opvangcrisis is er een crisis noodopvang in Maastricht geopend. De gemaakte kosten hiervoor zijn evenredig vergoed vanuit het COA.
10. Betreft nagekomen zorgafrekeningen van voorgaande jaren, per saldo leiden deze afrekeningen tot extra lasten. Deze afrekeningen zijn uniek en incidenteel van aard en worden verantwoord in het jaar van afrekening.
11. Het project Skaeve Huse is financieel in 2023 afgerond. De locaties zijn opgeleverd. Alle ontvangen Rijksmiddelen voor dit project zijn gespendeerd.
12. Dit betreft incidentele baten en lasten vanuit de Specifieke Uitkering huisvesting kwetsbare jongeren. De subsidie ziet toe op het realiseren van huisvesting voor kwetsbare doelgroepen horend bij het project 'Skills in de stad' en dekt de zogenaamde onrendabele top.
13. In 2023 zijn als gevolg van overlast door hoog water kosten gemaakt ten behoeve van het functioneren van het rioleringsstelsel.
14. "De gemeente Maastricht en Veolia hebben overeenstemming bereikt voor een extra vergoeding voor Veolia als gevolg van een toename in de kosten in 2021 voor het sorteren, transporteren en vermarkten van PMD-afval. Deze factuur is inmiddels in procedure gebracht om te worden betaald. Ook voor 2019 verlangt Veolia een extra vergoeding, echter voor dit specifieke jaar is er geen overeenstemming bereikt met de gemeente Maastricht. Desondanks heeft Veolia een afrekening opgesteld en verzonden. Deze factuur wordt door ons ter discussie gesteld en is in afwachting van een definitieve uitspraak in een gerechtelijke procedure vooralsnog aangehouden.
15. De voortgang van diverse wijkgerichte projecten (dit betreft herstructureringsprojecten welke worden uitgevoerd door woningcorporaties) is in 2023 achter gebleven bij de verwachting; de onttrekking uit de bijbehorende reserve is derhalve ook lager.
16. Aangezien de invoering van de Omgevingswet werd uitgesteld tot 1 januari 2024 zijn de kosten navenant minder snel gemaakt.
17. De inzet van het merendeel van het Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing is afhankelijk van koppelkansen met derde partijen. In 2023 zijn deze achtergebleven bij de verwachtingen, derhalve behoeven de niet benutte gelden ook niet onttrokken te worden uit de bijbehorende reserve ISV.
18. Het rijk heeft de krimpgelden aan de totale regio toegekend; Maastricht is penvoerder. Iedere regiogemeente dient voorstellen tot besteding in die in een stuurgroep worden beoordeeld. Na goedkeuring, worden de middelen door Maastricht uitbetaald. De niet bestede gelden dienen dan ook niet onttrokken te worden uit de bijbehorende reserve Krimpgelden.
19. N.a.v. het opstellen van de hercalculaties is er een aantal verliesvoorzieningen aangepast, voor de projecten Ambyerveld, Brusselsepoort, Hoolhoes, Palace en Hagerhof zijn de voorzieningen bijgesteld. Per saldo een negatief resultaat van € 0,385 mln.
20. De lasten gemoeid met de afbouw overhead inzake uittreding gemeente Eijsden-Margraten uit gemeenschappelijke regeling SZMH eindigen uiterlijk in 2026. Deze lasten worden gedekt uit de reserve uittreding Eijsden-Margraten.
21. Vanuit de resultaatbestemming 2022 wordt incidenteel (via de algemene reserve) een bedrag van € 4,5 mln. gestort in de voorziening MECC.

22. Betreft incidentele vrijval van middelen uit Zuid-Limburg bereikbaar. Zie voor een uitgebreide toelichting jaarverslag – programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat.
23. In 2023 zijn diverse voertuigen en materieel stadsbeheer verkocht.
24. De mutaties in reserves, met uitzondering van de mutaties in de financieringsreserves afschrijvingslasten sport en financieringsreserve afschrijvingen voor wat betreft de dekking van de kapitaallasten openbare verlichting, zijn incidenteel. Voor een toelichting op mutaties in reserves wordt verwezen naar de toelichting op reserves in paragraaf 2.3.3 van de jaarrekening.

Overzicht structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves

Alle toevoegingen en onttrekkingen aan reserves zijn in principe incidenteel en daarom verwerkt in de voorgaande overzichten met incidentele baten en lasten. De onttrekkingen aan financieringsreserves die dienen ter dekking van kapitaallasten van investeringen waarvoor de betreffende reserves zijn gevormd, kunnen echter als structureel worden aangemerkt. Dit betreft de volgende reserves:

Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves		(bedragen x € 1.000)
Financieringsreserve kapitaallasten sport		167
Financieringsreserve afschrijvingen (onderdeel: dekking kapitaallasten openbare verlichting)		31
Totaal beoogde structurele onttrekkingen aan reserves		198
Financieringsreserve kapitaallasten sport		0
Financieringsreserve afschrijvingen (onderdeel: dekking kapitaallasten openbare verlichting)		0
Totaal beoogde structurele toevoegingen aan reserves		0

Wet normering topinkomens (WNT)

De Wet normering bezoldiging topfunctionarissen (WNT) regelt niet alleen de openbaarmaking van de bezoldiging van topfunctionarissen, maar stelt hier ook een maximum aan. Voorts wordt een maximum gesteld aan de vergoeding wegens beëindiging dienstverband voor topfunctionarissen. Krachtens de WNT worden de gemeentesecretaris en de griffier aangemerkt als topfunctionarissen van de gemeente Maastricht. Ook wanneer sprake is van gewezen topfunctionarissen (voormalig topfunctionaris en nog in een andere functie in dienst van de gemeente Maastricht) geldt deze verplichting tot openbaarmaking.

Topfunctionarissen, gewezen topfunctionarissen en toezichhouders

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13^e maand van de functievervulling.

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking:

Gegevens 2023		
bedragen x € 1	G.J.C. Kusters	J.J. Bodewitz
Functiegegevens	Gemeentesecretaris / Algemeen Directeur	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2023	01/01 t/m 31/12	1/1 t/m 31/8
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1
Dienstbetrekking ?	Ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 152.843	€ 91.718
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 22.572	€ 14.982
<i>Subtotaal</i>	€ 175.415	€ 106.700
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 223.000	€ 148.463
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	€ 175.415	€ 106.700
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2022		
bedragen x € 1	G.J.C. Kusters	J.J. Bodewitz
Functiegegevens	Gemeentesecretaris / Algemeen Directeur	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2022	01/01 t/m 31/12	01/01 t/m 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1
Dienstbetrekking?	Ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 149.546	€ 129.836
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 22.894	€ 22.223
<i>Subtotaal</i>	€ 172.440	€ 152.059
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 216.000	€ 216.000
Bezoldiging	€ 172.440	€ 152.059

Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking:

bedragen x € 1	H. Verdellen	
	Interim-griffier	
Functiegegevens	2023	2022
Kalenderjaar		
Periode functievervulling in het kalenderjaar (aanvang – einde)	28/8 t/m 31/12	N.v.t. t/m N.v.t.
Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar	5	N.v.t.
Omvang van het dienstverband in uren per kalenderjaar	556	N.v.t.
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		
Maximum uurtarief in het kalenderjaar	212	206
Maxima op basis van de normbedragen per maand	€ 147.500	N.v.t.
Individueel toepasselijke maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	€ 117.872	
Bezoldiging (alle bedragen exclusief btw)		
Bezoldiging in de betreffende periode	€ 82.279	N.v.t.
Bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	€ 82.279	
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	
Bezoldiging	€ 82.279	
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	

De gegevens over 2022 hebben betrekking op de in 2022 in dienst zijnde topfunctionarissen. De gegevens van topfunctionarissen die in 2023 niet meer in dienst waren van de gemeente Maastricht zijn niet meer opgenomen in voorgaande tabel.

Alle bezoldigingen, ook geëxtrapoleerd voor het gehele jaar op basis van een voltijdbetrekking, zijn lager dan het WNT-maximum. Er zijn geen vergoedingen wegens beëindiging dienstverband betaald aan topfunctionarissen groter dan het maximum van € 75.000. Tot slot heeft geen andere functionaris, niet-zijnde een (gewezen) topfunctionaris, binnen de gemeente Maastricht een bezoldiging hoger dan het WNT-maximum.

Analyse begrotingsafwijkingen en begrotingsrechtmatigheid

Bij de rechtmatigheidscontrole vormt de begrotingsrechtmatigheid een belangrijk toetsingscriterium. Getoetst wordt of het budgetrecht van de gemeenteraad is gerespecteerd. In onderstaand overzicht staat de totale overschrijding van de lasten per programma.

Programma	(bedragen x € 1.000)								
	begroting 2023 na wijziging			realisatie 2023			begrotingsafwijking		
	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo
1 Veiligheid	846	21.573	20.727 N	1.047	20.921	19.874 N	201 V	652 V	853 V
2 Verkeer, vervoer en waterstaat	5.079	29.317	24.238 N	9.200	34.408	25.208 N	4.121 V	5.091 N	970 N
3 Economie	9.384	9.472	88 N	10.152	7.879	2.273 V	768 V	1.593 V	2.361 V
4 Onderwijs	5.958	12.215	6.257 N	6.581	12.716	6.135 N	623 V	501 N	122 V
5 Sport, cultuur en recreatie	11.050	48.702	37.652 N	14.070	50.357	36.287 N	3.020 V	1.655 N	1.365 V
6 Sociaal domein	96.935	274.839	177.904 N	103.284	278.025	174.741 N	6.349 V	3.186 N	3.163 V
7 Volksgezondheid en milieu	44.814	43.786	1.028 V	50.726	48.928	1.798 V	5.912 V	5.142 N	770 V
8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	12.488	27.016	14.528 N	5.003	15.659	10.656 N	7.485 N	11.357 V	3.872 V
0 Bestuur en ondersteuning	403.128	110.159	292.969 V	407.034	109.267	297.767 V	3.906 V	892 V	4.798 V
Totaal saldo van baten en lasten	589.682	577.079	12.603 V	607.097	578.160	28.937 V	17.415 V	1.081 N	16.334 N
Toevoeging/onttrekking aan reserves	44.062	42.932	1.130 V	47.296	48.749	1.453 N	3.234 V	5.817 N	2.583 N
Gerealiseerd resultaat	633.744	620.011	13.733 V	654.393	626.909	27.484 V	20.649 V	6.898 N	13.751 V

In de programmaverantwoording en de toelichting op het overzicht baten en lasten in deze jaarstukken zijn alle afwijkingen ten opzichte van de begroting die groter zijn dan € 100.000 toegelicht.

De belangrijkste oorzaken voor de hogere lasten bij de programma's en de begrotingsafwijkingen bij de reserves worden hierna toegelicht.

Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat

De in 2024 geraamde storting in de voorziening verhardingen van € 1,682 mln. moet reeds in 2023 worden verwerkt ten einde te voldoen aan het BBV. Dit was ten tijde van de 2^e Bestuursrapportage 2023 nog niet bekend. De storting was, zoals hiervoor vermeld, al opgenomen in de meerjarenraming en past daarom volledig binnen het door de raad voor programma 2 (taakveld 2.1 Verkeer en vervoer) vastgestelde beleid.

Bij de openbare verlichting is sprake van hogere energiekosten van € 1,600 mln. De verwachting dat de energiekosten zouden stijgen is gemeld in de 2^e Bestuursrapportage 2023, maar is destijds vanwege de grote onzekerheid omtrent zowel prijsontwikkeling als verbruik niet per programma benoemd.

Ondanks diverse reparaties en testmomenten blijft de stroomvoorziening ten behoeve van evenementen op het Vrijthof voor problemen zorgen. Het nemen van noodmaatregelen zoals bijvoorbeeld het plaatsen van aggregaten heeft geleid tot extra kosten ad. € 0,290 mln. die ten tijde van de 2^e Bestuursrapportage 2023 nog niet bekend waren maar wel volledig passen binnen het vastgestelde beleid (taakveld 2.1).

Verder is sprake van hogere lasten als gevolg van schades en werkzaamheden voor derden bij de verkeersregelinstallaties, kabels en leidingen en de openbare verlichting en gesubsidieerde werkzaamheden voor mobiliteit en het fiets- en wandelroutenetwerk (totaal € 2,792 mln.). Hier staan direct aan de lasten gerelateerde hogere baten tegenover. Verder passen de uitgevoerde werkzaamheden binnen het vastgestelde beleid voor dit programma (taakvelden 2.1 en 2.2).

Programma 4 Onderwijs

De hogere lasten worden veroorzaakt door diverse onvoorziene waterschades aan schoolgebouwen (€ 0,296 mln.) en de gestegen energieprijzen (€ 0,124 mln.). Zoals in de toelichting bij programma 2 reeds is vermeld, was in de 2^e Bestuursrapportage 2023 reeds gemeld dat de energiekosten hoger zouden uitvallen, maar is destijds vanwege de grote onzekerheid omtrent zowel prijsontwikkeling als verbruik niet per programma benoemd.

Verder leidt de uitvoering van het volledig door het Rijk gecompenseerde Nationaal Programma Onderwijs tot hogere lasten (€ 0,285). Tegenover de hoger lasten staan derhalve direct aan de lasten gerelateerde hogere baten. Verder passen de uitgevoerde werkzaamheden binnen het vastgestelde beleid (taakveld 4.3).

Programma 5 Sport, cultuur en recreatie

Bij de sportaccommodaties, het Theater en Centre Céramique is sprake van hogere energiekosten (in totaal circa € 2,5 mln. De verwachting dat de energiekosten zouden stijgen is gemeld in de 2e Bestuursrapportage 2023, maar is destijds vanwege de grote onzekerheid omtrent zowel prijsontwikkeling als verbruik niet per programma benoemd.

De kosten voor het onderhoud aan de vestingwerken (€ 0,278 mln.) waren niet begroot in 2023. Hiervoor was in voorgaande boekjaren een reservering in de reserve overloop opgenomen. De kosten worden dan ook onttrokken uit de reserve overloop waardoor sprake is van een budgettair neutraal effect. Uitvoering van deze werkzaamheden past binnen het vastgesteld beleid (taakveld 5.5).

Programma 6 Sociaal domein

De opvang van vluchtelingen uit Oekraïne en andere landen leidt tot hogere lasten (in totaal € 8,350 mln.) die volledig worden vergoed door het Rijk. De opvang van vluchtelingen en het verzorgen van noodopvang zijn wettelijke taken en passen binnen het vastgestelde beleid (taakveld 6.1).

In 2023 is het Programma Gezond Actief Leven Akkoord (GALA) gestart. Alle gemaakte kosten (op dit programma in totaal € 0,494 mln.) worden gecompenseerd door één specifieke uitkering vanuit het Rijk. De werkzaamheden die ten behoeve van GALA zijn uitgevoerd passen binnen het vastgestelde beleid (taakveld 6.1).

Een in 2023 doorgevoerde wijziging in de bekostigingssystematiek voor de doelgroep arrangementen (van bekostiging per schooljaar naar bekostiging per kalenderjaar) leidt in 2023 tot hogere lasten (in totaal € 1,001 mln.). Hier staan direct aan deze lasten gerelateerde hogere baten tegenover. De afwijking is het gevolg van een administratief technische aanpassing is geen gevolg van een ander dan vastgesteld beleid (taakveld 6.72).

Programma 7 Volksgezondheid en milieu

In 2023 is het Programma Gezond Actief Leven Akkoord (GALA) gestart. Alle gemaakte kosten (op dit programma in totaal € 0,636 mln.) worden gecompenseerd door één specifieke uitkering vanuit het Rijk. De werkzaamheden die ten behoeve van GALA zijn uitgevoerd passen binnen het vastgestelde beleid (taakveld 7.1).

Op de taakvelden riolering (€ 1,349 mln.) en afval (€ 1,664 mln.) is sprake van voordelen die worden gestort in de voorzieningen riolen resp. afval. Deze methodiek is conform het door de raad vastgestelde beleid (taakvelden 7.2 en 7.3).

Voor de uitvoering van, binnen het beleid (taakveld 7.4) passende, werkzaamheden op het gebied energiearmoede, schone lucht akkoord, verkeerslawaaai en klimaat- en energiebeleid ontvangt de gemeente specifieke uitkeringen waarmee de lasten (in totaal € 4,195 mln.) volledig worden gecompenseerd.

Begrotingsafwijkingen reserves

De begrotingsafwijkingen bij de reserves zijn reeds eerder toegelicht (bij de mutaties reserves in deze paragraaf). Het betreft onder meer de begrotingsafwijkingen bij de egalisatiereserves en de reserve overloop. Het college is gemandateerd om deze stortingen en onttrekkingen te verrichten waardoor ook bij deze posten geen sprake is van ongeautoriseerde afwijkingen.

De belangrijkste overige afwijkingen betreffen:

- Het conform beleid terugstorten van mutaties in de (verlies)voorzieningen MTB en WOM Belvédère in het vruchtboomfonds (totaal € 0,658 mln.).
- Lagere onttrekkingen aan de financieringsreserves als gevolg van het achterblijven van investeringen (totaal € 0,339 mln.).
- Lagere onttrekking aan de reserve noodfonds (€ 1,203 mln.) omdat er minder aanspraak is gemaakt op het noodfonds.
- Lagere uitgaven voor mobiliteit, vreemdelingen, stedelijke vernieuwing, herstructurering, krimpgelden, TONK en omgevingswet leiden tot lagere onttrekkingen aan de hiervoor ingestelde reserves (in totaal ruim € 5,3 mln.).
- De van het Rijk ontvangen middelen voor beschermd wonen en maatschappelijke opvang worden ingezet voor de regionale uitgaven op deze taken. Eventuele afwijkingen tussen

realisatie en begroting worden via de reserve beschermd wonen en maatschappelijke opvang afgewikkeld. Dit leidt in 2023 tot een begrotingsafwijking (€ 0,489 mln. bij de toevoegingen en € 1,418 mln. bij de onttrekkingen).

2.3.4 Single Information Single Audit (SISA)

SISA bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 09-05-2024									
Verantwoordelijke	Uitvoeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator		
JenV	A5	Specifieke uitkering versterking van de lokale integrale aanpak van radicalisering, extremisme en terrorisme Gemeenten	Naam hoofdcategorie	Bestedingen (jaar T) komen overeen met activiteitenplan per hoofdcategorie (Ja/Nee)	Besteding uitvoering activiteiten (jaar T) per hoofdcategorie. Zelfstandige uitvoering (excl. SiSa tussen medeoverheden)	Cumulatieve besteding uitvoering activiteiten (t/m jaar T) per hoofdcategorie	Afwijking t.o.v. aanvraag overeengekomen (Ja/Nee) in (jaar T) per hoofdcategorie - bij Ja is indicator 06 verplicht	Toelichting afwijking besteding (jaar T) volgens projectplan per hoofdcategorie	
			Aard controle n.v.t. Indicator: A5/01	Aard controle D1 Indicator: A5/02	Aard controle R Indicator: A5/03	Aard controle R Indicator: A5/04	Aard controle n.v.t. Indicator: A5/05	Aard controle n.v.t. Indicator: A5/06	
			1 Analyse van de lokale problematiek met betrekking tot radicalisering en extremisme en de evaluatie van de aanpak van radicalisering en extremisme;	Ja	€ 0	€ 66.128	Nee		
			2 Persoonsgerichte aanpak van geradicaliseerde personen;	Ja	€ 0	€ 105.490	Nee		
			3 Opbouwen, behouden en faciliteren van een netwerk van personen en organisaties die betrokken zijn bij de preventie van radicalisering;	Ja	€ 0	€ 42.284	Nee		
			4 Deskundigheidsbevordering en voorlichting van personen en organisaties die betrokken zijn bij de preventie van radicalisering;	Ja	€ 0	€ 16.560	Nee		
			5 Preventie-activiteiten gericht op specifieke kwetsbare doelgroepen;	Ja	€ 0	€ 95.774	Nee		
			6 Evalueren van de activiteiten die zijn verricht in het kader van het tegengaan van radicalisering, extremisme en terrorisme.	Ja	€ 0	€ 27.806	Nee		
			Eindeverantwoording (Ja/Nee)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)					
			Aard controle n.v.t. Indicator: A5/07	Aard controle n.v.t. Indicator: A5/08					
Ja	Nee								
JenV	A9	Specifieke uitkering versterking van de lokale integrale aanpak van radicalisering, (gewelddadig) extremisme en terrorisme in 2021 Gemeenten	Naam hoofdcategorie	Bestedingen (jaar T) komen overeen met activiteitenplan per hoofdcategorie (Ja/Nee)	Besteding uitvoering activiteiten (jaar T) per hoofdcategorie. Zelfstandige uitvoering (excl. SiSa tussen medeoverheden)	Cumulatieve besteding uitvoering activiteiten (t/m jaar T) per hoofdcategorie	Afwijking t.o.v. aanvraag overeengekomen (Ja/Nee) in (jaar T) per hoofdcategorie - bij Ja is indicator 06 verplicht	Toelichting afwijking besteding (jaar T) volgens projectplan per hoofdcategorie	
			Aard controle n.v.t. Indicator: A9/01	Aard controle D1 Indicator: A9/02	Aard controle R Indicator: A9/03	Aard controle R Indicator: A9/04	Aard controle n.v.t. Indicator: A9/05	Aard controle n.v.t. Indicator: A9/06	
			1 Analyse van de lokale problematiek met betrekking tot radicalisering, (gewelddadig) extremisme en de evaluatie van de aanpak van radicalisering naar (gewelddadig) extremisme;	Ja	€ 0	€ 30.796	Nee		
			2 Persoonsgerichte aanpak van geradicaliseerde personen;	Ja	€ 0	€ 12.006	Nee		
			3 Opbouwen, behouden en faciliteren van een netwerk van personen en organisaties die betrokken zijn bij het signaleren van mogelijke radicalisering	Ja	€ 0	€ 116.454	Nee		
			4 Deskundigheidsbevordering en voorlichting van personen en organisaties die direct betrokken zijn bij de lokale integrale aanpak;	Ja	€ 0	€ 28.149	Nee		
			5 Preventie-activiteiten voor radicaliserende personen en de directe omgeving;	Ja	€ 0	€ 18.000	Nee		
			6 Preventie-activiteiten die de weerbaarheid versterken van specifieke groepen en individuen die mogelijk vatbaar zijn voor radicalisering;	Ja	€ 0	€ 0	Nee		
			7 Evalueren van de activiteiten die zijn verricht in het kader van het tegengaan van radicalisering, (gewelddadig) extremisme en terrorisme.	Ja	€ 0	€ 0	Nee		
			Eindeverantwoording (Ja/Nee)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)					
Aard controle n.v.t. Indicator: A9/07	Aard controle n.v.t. Indicator: A9/08								
Ja	Nee								

JenV	A14	Specifieke uitkering versterking van de lokale integrale aanpak van radicalisering, (gewelddadig) extremisme en terrorisme in 2022	Naam hoofdcategorie	Bestedingen (jaar T) komen overeen met activiteitenplan per hoofdcategorie (Ja/Nee)	Besteding uitvoering activiteiten (jaar T) per hoofdcategorie	Cumulatieve besteding uitvoering activiteiten (t/m jaar T) per hoofdcategorie	Afwijking t.o.v. aanvraag overeengekomen (Ja/Nee) in (jaar T) per hoofdcategorie - bij Ja is indicator 06 verplicht	Toelichting afwijking besteding (jaar T) volgens projectplan per hoofdcategorie
		Gemeenten	Aard controle n.v.t. Indicator: A14/01	Aard controle D1 Indicator: A14/02	Aard controle R Indicator: A14/03	Aard controle R Indicator: A14/04	Aard controle n.v.t. Indicator: A14/05	Aard controle n.v.t. Indicator: A14/06
		1	Analyse van de lokale problematiek met betrekking tot radicalisering, (gewelddadig) extremisme en de evaluatie van de aanpak van radicalisering naar (gewelddadig) extremisme;	Ja		€ 0	€ 38.009	Nee
		2	Persoonsgerichte aanpak van radicaliserende personen;	Ja		€ 0	€ 12.122	Nee
		3	Opbouwen, behouden en faciliteren van een netwerk van personen en organisaties die betrokken zijn bij het signaleren van mogelijke radicalisering	Ja		€ 0	€ 55.490	Nee
		4	Deskundigheidsbevordering en voorlichting van personen en organisaties die direct betrokken zijn bij de lokale integrale aanpak;	Ja		€ 0	€ 6.179	Nee
		5	Preventie-activiteiten voor radicaliserende personen en de directe omgeving;	Ja		€ 0	€ 0	Nee
		6	Preventie-activiteiten die de weerbaarheid versterken van specifieke groepen en individuen die mogelijk vatbaar zijn voor radicalisering;	Ja		€ 0	€ 64.876	Nee
		7	Evalueren van de activiteiten die zijn verricht in het kader van het tegengaan van radicalisering, (gewelddadig) extremisme en terrorisme.	Ja		€ 0	€ 0	Nee
			Eindverantwoording (Ja/Nee)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)				
			Aard controle n.v.t. Indicator: A14/07	Aard controle n.v.t. Indicator: A14/08				
			Ja	Nee				
JenV	A15	Regeling eenmalige specifieke uitkering voor gemeenten in verband met het treffen van maatregelen ter vermindering van overlast en criminaliteit veroorzaakt door asielzoekers in 2022 en 2023	Besteding (jaar T) - zelfstandige uitvoering	Cumulatieve besteding uitvoering projectplan (t/m jaar T) - inclusief uitvoering door derden	Besteding (jaar T) (gedeelte)k verantwoord o.b.v. voorlopige toekenningen? (Ja/Nee)	Toelichting op projecten die afwijken van voorlopige toekenningen	Project afgerond (Ja/Nee)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)
		Gemeenten	Aard controle R Indicator: A15/01	Aard controle R Indicator: A15/02	Aard controle n.v.t. Indicator: A15/03	Aard controle n.v.t. Indicator: A15/04	Aard controle n.v.t. Indicator: A15/05	Aard controle n.v.t. Indicator: A15/06
		1	€ 14.107	€ 42.241		Ja	Ja	Ja
		2						
		3						
		4						
		5						
		6						
		7						
JenV	A16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	Vul in totaal cumulatief te ontvangen nomdbedrag per gerealiseerde gemeentelijke plek per dag (GOD) (jaar T)	Vul in verschil bij hogere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst van A16/01 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO)	Vul in vrijwillige teruggave bij lagere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst onder A16/01 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO)	Besteding (jaar T) t/m de transitie - uitgezonderd uitvoeringskosten	Besteding (jaar T) uitvoeringskosten t/m de transitie	Besteding (jaar T) uitgekeerde verstrekkingen (POO)
		Gemeenten	Aard controle R Indicator: A16/01	Aard controle R Indicator: A16/02	Aard controle n.v.t. Indicator: A16/03	Aard controle R Indicator: A16/04	Aard controle R Indicator: A16/05	Aard controle R Indicator: A16/06
			€ 12.371.159			€ 0	€ 0	€ 241.905
			Totaal bedrag vorderingen (/ onrechtmatig uitgekeerde) verstrekkingen (jaar T) POO	Vul in totaal te ontvangen nomdbedrag uitvoeringskosten per geregistreerde persoon waaraan in een maand een verstrekking is gedaan (POO) (jaar T)	Berekening totale besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)		
					Som indicatoren 01/02/04/05/06/07 en 08			
			Aard controle R Indicator: A16/07	Aard controle R Indicator: A16/08	Aard controle n.v.t. Indicator: A16/09	Aard controle n.v.t. Indicator: A16/10		
			€ 0	€ 149.940	€ 12.762.995	€ 19.997.329		
JenV	A18B	Bekostiging eerste opvang ontheemden Oekraïne door Veiligheidsregio's (SiSa tussen medeoverheden)	Naam veiligheidsregio	Naam kostensoor	Besteding per kostensoor (jaar T)			
		SiSa tussen medeoverheden	Aard controle n.v.t. Indicator: A18B/01	Aard controle n.v.t. Indicator: A18B/02	Aard controle R Indicator: A18B/03			
		1	050706 Veiligheidsregio Zuid-Limburg	Meerkosten coördinerende gemeente	€ 0			
		2	050706 Veiligheidsregio Zuid-Limburg	Hotels/centra	€ 0			
		3	050706 Veiligheidsregio Zuid-Limburg	Overige specifieke meerkosten	€ 0			
		4	050706 Veiligheidsregio Zuid-Limburg	Overige Meerkosten	€ 0			
			Eindverantwoording (Ja/Nee)	Eventuele toelichting als bij de vorige indicator "nee" is ingevuld				
			Aard controle n.v.t. Indicator: A18B/04	Aard controle n.v.t. Indicator: A18B/05				
			Ja					
JenV	A20	Specifieke uitkering versterking van de lokale integrale aanpak van radicalisering, extremisme en terrorisme 2023-2026	Beschikking kenmerk	Naam taak/project	Bestedingen (jaar T) komen overeen met activiteitenplan per taak/project (Ja/Nee)	Besteding uitvoering activiteiten (jaar T) per taak/project	Cumulatieve besteding uitvoering activiteiten (t/m jaar T) per taak/project Incl. SiSa tussen medeoverheden	
		Gemeenten	Aard controle n.v.t. Indicator: A20/01	Aard controle n.v.t. Indicator: A20/02	Aard controle D1 Indicator: A20/03	Aard controle R Indicator: A20/04	Aard controle R Indicator: A20/05	
		1	4338701	Regie	Ja	€ 272	€ 272	
		2	4338701	Coördinatie	Ja	€ 23.716	€ 23.716	
		3	4338701	Analyse	Ja	€ 599	€ 599	
			Kopie Beschikking kenmerk	Kopie Naam taak/project	Afwijking t.o.v. aanvraag overeengekomen (Ja/Nee) in (jaar T) per taak/project - bij Ja is indicator 09 verplicht	Toelichting afwijking besteding (jaar T) volgens activiteitenplan per taak/project	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)
			Aard controle n.v.t. Indicator: A20/06	Aard controle n.v.t. Indicator: A20/07	Aard controle n.v.t. Indicator: A20/08	Aard controle n.v.t. Indicator: A20/09	Aard controle n.v.t. Indicator: A20/10	Aard controle n.v.t. Indicator: A20/11
		1	4338701	Regie	Nee		Nee	Nee
		2	4338701	Coördinatie	Nee		Nee	Nee
		3	4338701	Analyse	Nee		Nee	Nee
JenV	A21	Regeling specifieke uitkering ter voorkoming van georganiseerde en ondermijnende jeugdcriminaliteit 2023	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Project afgerond in jaar T (Ja/Nee)	Eventuele toelichting als bij de vorige indicator "nee" is ingevuld		
		Gemeenten	Aard controle R Indicator: A21/01	Aard controle n.v.t. Indicator: A21/02	Aard controle n.v.t. Indicator: A21/03	Aard controle n.v.t. Indicator: A21/04		
			€ 41.625	€ 41.625	Nee	Gelden meegenomen naar 2024, zie mail		
JenV	A24	Regeling eenmalige specifieke uitkering voor gemeenten in verband met het treffen van maatregelen ter vermindering van overlast en criminaliteit veroorzaakt door asielzoekers in 2023 en 2024	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Project afgerond in jaar T (Ja/Nee)	Eventuele toelichting als bij de vorige indicator "nee" is ingevuld		
		Gemeenten	Aard controle R Indicator: A24/01	Aard controle n.v.t. Indicator: A24/02	Aard controle n.v.t. Indicator: A24/03	Aard controle n.v.t. Indicator: A24/04		
			€ 0	€ 0	Nee			

FIN	B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	Aantal (potentieel) gedupeerden die in aanmerking komt voor ondersteuning (jaar T)	Cumulatief aantal (potentieel) gedupeerden die in aanmerking komt voor ondersteuning (t/m jaar T)	Aantal uitgewerkte plannen van aanpak (in jaar T)	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpak (t/m jaar T)	Normbedragen voor a, b, d en f (ja/nee)	Normbedragen voor e (ja/nee)
		Gemeenten	Aard controle R Indicator: B2/01	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/02	Aard controle D2 Indicator: B2/03	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/04	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/05	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/06
			10	153	17	36	Ja	Ja
		Wijziging keuze per (2023/2024)	Eindverantwoording (Ja/Ne)		Reeks 1	Reeks 1		
			Aard controle n.v.t. Indicator: B2/07	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/08	Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d en f (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b, d en f (artikel 3)		
			N.V.T.	Nee	Keuze werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/09	Keuze werkelijke kosten Aard controle n.v.t. Indicator: B2/10		
			Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1
			Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3)	Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3)	Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3)
			Werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/11	Werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/12	Keuze werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/13	Keuze werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/14	Werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/15	Werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/16
			€ 119.066	€ 146.392				
			Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2
			Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerde cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel d x aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgprojecten en/of PwA's cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)
			Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/17	Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/18	Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/19	Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/20	Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/21	Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/22
			€ 3.800	€ 58.140	€ 58.956	€ 124.848	€ 30.515	€ 73.151
			Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Totaal	
			Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (t/m jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel f x aantal (diesgesprekken (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel f x aantal (diesgesprekken cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Totaal verantwoording (jaar T) voor de SPLUK B2 regeling	
			Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/23	Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/24	Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/25	Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/26	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/27	
			€ 0	€ 120.000	€ 0	€ 0	€ 212.337	
BZK	C31	Regeling vaststelling regels verstrekken eenmalige specifieke uitkering aan gemeenten huisvesting kwetsbare doelgroepen	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Besteding (jaar T) aan projecten die niet zijn opgenomen in de toezegging	E-entwette boelichting op niet volgens plan/aanvraag uitgevoerde projecten Verplicht als bij indicator 03 een bedrag is ingevuld	Eindverantwoording (Ja/Ne)	
		Gemeenten	Aard controle R Indicator: C31/01	Aard controle n.v.t. Indicator: C31/02	Aard controle n.v.t. Indicator: C31/03	Aard controle n.v.t. Indicator: C31/04	Aard controle n.v.t. Indicator: C31/05	
			€ 1.571.279	€ 1.836.892	€ 0	€ 0	€ 0	
BZK	C32	Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen	Beschikkingnummer /naam	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Start bouwactiviteiten uiterlijk 31 december 2023 (Ja/Ne)	Toelichting (verplicht als bij start bouwactiviteiten (indicator 04) 'Nee' is ingevuld)	Eindverantwoording (Ja/Ne)
		Gemeenten	Aard controle n.v.t. Indicator: C32/01	Aard controle R Indicator: C32/02	Aard controle n.v.t. Indicator: C32/03	Aard controle D2 Indicator: C32/04	Aard controle n.v.t. Indicator: C32/05	Aard controle n.v.t. Indicator: C32/06
			1 SUVIS21-01005732	€ 0	€ 0	Nee	Activiteiten nog niet gestart	Nee
			2 SUVIS21-01108118	€ 0	€ 0	Nee	Activiteiten nog niet gestart	Nee
			3 SUVIS21-2-02751143	€ 0	€ 210.000	Nee	SUVIS bijdrage doorgesluisd naar Mosalira, verantwoordelijkheid bouwactiviteit ligt bij schoolbestuur	Nee
			4 SUVIS21-2-02752363	€ 0	€ 200.376	Nee	SUVIS bijdrage doorgesluisd naar Mosalira, verantwoordelijkheid bouwactiviteit ligt bij schoolbestuur	Nee
			5 SUVIS21-2-02752371	€ 0	€ 210.000	Nee	SUVIS bijdrage doorgesluisd naar Mosalira, verantwoordelijkheid bouwactiviteit ligt bij schoolbestuur	Nee
			6 SUVIS21-2-03065868	€ 0	€ 144.360	Ja	SUVIS bijdrage doorgesluisd naar Mosalira, verantwoordelijkheid bouwactiviteit ligt bij schoolbestuur	Ja
			Kopie Beschikkingnummer/Naam	Zijn de begrotingsposten waarvoor een uitkering is aangevraagd uitgevoerd? (Ja/Ne/N.v.t.)	Toelichting (verplicht als bij indicator 08 nee is ingevuld)			
			Aard controle n.v.t. Indicator: C32/07	Aard controle D2 Indicator: C32/08	Aard controle n.v.t. Indicator: C32/09			
			1 SUVIS21-01005732	Nee	Activiteiten nog niet gestart			
			2 SUVIS21-01108118	Nee	Activiteiten nog niet gestart			
			3 SUVIS21-2-02751143	Nee	SUVIS bijdrage doorgesluisd naar Mosalira, verantwoordelijkheid bouwactiviteit ligt bij schoolbestuur			
			4 SUVIS21-2-02752363	Nee	SUVIS bijdrage doorgesluisd naar Mosalira, verantwoordelijkheid bouwactiviteit ligt bij schoolbestuur			
			5 SUVIS21-2-02752371	Nee	SUVIS bijdrage doorgesluisd naar Mosalira, verantwoordelijkheid bouwactiviteit ligt bij schoolbestuur			
			6 SUVIS21-2-03065868	Ja				
BZK	C47	Volkshuisvesting	Deelplannaam	Aantal woningen waarvan de herstructurering gestart is in (jaar T)	Aantal woningen waarvan de herstructurering gestart is (t/m jaar T)	Aantal volledig gerealiseerde gehestructureerde woningen (inclusief labelstappen) (t/m jaar T)	Besteding (jaar T) - per deelplan	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per deelplan - inclusief uitvoering door derden vanaf s1ea 2022
		Gemeenten	Aard controle n.v.t. Indicator: C47/01	Aard controle n.v.t. Indicator: C47/02	Aard controle n.v.t. Indicator: C47/03	Aard controle n.v.t. Indicator: C47/04	Zelfstandige uitvoering Aard controle R Indicator: C47/05	Aard controle R Indicator: C47/06
			1 Maastricht - West	0	0	0	€ 0	€ 0
			Kopie deelplannaam	Totale opbrengsten (jaar T) per deelplan	Cumulatieve opbrengsten (t/m jaar T) per deelplan - inclusief uitvoering door derden vanaf s1ea 2022	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T) per deelplan		
			Aard controle n.v.t. Indicator: C47/07	Aard controle R Indicator: C47/08	Aard controle R Indicator: C47/09	Aard controle R Indicator: C47/10		
			1 Maastricht - West	€ 0	€ 0	€ 0		
			Zelfstandige uitvoering (Ja/Ne)	Eindverantwoording (Ja/Ne)				
			Aard controle n.v.t. Indicator: C47/11	Aard controle n.v.t. Indicator: C47/12				
			Ja	Nee				

BZK	C55	Aanpak energiearmoede	Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemeoede kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 01 gemeoede kosten	Het aantal huishoudens in koopwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemeoede kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 04 gemeoede kosten
			Aard controle n.v.t. Indicator: C55/01	Aard controle R Indicator: C55/02	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/03	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/04	Aard controle R Indicator: C55/05	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/06
			10.735	€ 1.029.120	€ 1.882.579	587	€ 18.242	€ 56.116
			Het aantal huishoudens dat ondersteuning –bijvoorbeeld via advies aan huis- heeft gekregen in de vorm van advies over vermindering van het energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energiegebruik mee heeft kunnen verminderen.	Besteding (jaar T) van de onder indicator 07 gemeoede kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 07 gemeoede kosten			
			Aard controle n.v.t. Indicator: C55/07	Aard controle R Indicator: C55/08	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/09			
			1.919	€ 0	€ 0			
			Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (w.o. radiatorblei en tochtstijps)	Het aantal kleine elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. LED-lampen)	Het aantal grote(re) gasbesparende maatregelen (w.o. dakisolatie, vloerisolatie, spouwmuurisolatie etc.)	Het aantal grote(re) elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. vervangen koelkasten, wasmachines etc.)	Het aantal gegeven adviezen met directe verlagings energiegebruik/energierekening tot gevolg.	Het aantal overige energierekening verlagende maatregelen
			Aard controle n.v.t. Indicator: C55/10	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/11	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/12	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/13	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/14	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/15
			18.824	66.812	0	0	1.091	1.935
BZK	C56	Regeling huisvesting aandachtsgroepen	Beschikingsnummer	Projectnaam	Besteding (jaar T) per project	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) - per project	Aantal woonruimten en verblijfsruimten waarvan de werkzaamheden zijn gestart in (jaar T)	Aantal volledig gerealiseerde woonruimten en verblijfsruimten (t/m jaar T)
			Aard controle n.v.t. Indicator: C56/01	Aard controle n.v.t. Indicator: C56/02	Aard controle R Indicator: C56/03	Aard controle R Indicator: C56/04	Aard controle n.v.t. Indicator: C56/05	Aard controle n.v.t. Indicator: C56/06
			1 RHA2021-02275537	Tiny Houses Jongeren	€ 0	€ 0	0	0
			2 RHA2021-02275854	Ombouw dag en nachtopvang	€ 0	€ 0	0	0
			3 RHA2021-02276001	Realisatie eerste fase standplaatsen woonwagens: 6 woonruimten, 0 verblijfsruimten	€ 0	€ 0	0	0
			4 RHA2021-02377765	Studentenhuishuizing Universiteitssingel Randwyck: 200 woonruimten	€ 0	€ 0	0	0
			Kopie Projectnaam	Opbrengsten jaar T	Cumulatieve opbrengsten (t/m jaar T)	Opgevoerde kostenactiviteiten zoals opgenomen in de aanvraag zijn overvraagd (t/m jaar T) (Ja/Nee)	De uitvoering loopt volgens de planning (ja/nee)	Zelfstandige uitvoering (ja/nee)
			Aard controle n.v.t. Indicator: C56/07	Aard controle R Indicator: C56/08	Aard controle R Indicator: C56/09	Aard controle R Indicator: C56/10	Aard controle n.v.t. Indicator: C56/11	Aard controle n.v.t. Indicator: C56/12
			1 Tiny Houses Jongeren	€ 0	€ 0	Ja	Nee	Nee
			2 Ombouw dag en nachtopvang	€ 0	€ 0	Ja	Nee	Nee
			3 Realisatie eerste fase standplaatsen woonwagens: 6 woonruimten, 0 verblijfsruimten	€ 0	€ 0	Ja	Nee	Ja
			4 Studentenhuizing Universiteitssingel Randwyck: 200 woonruimten	€ 0	€ 0	Ja	Ja	Ja
			Eindverantwoording (Ja/Nee)	Zijn binnen twee jaar na de datum van toekenning van de uitkering onomkeerbare stappen gezet?				
			Aard controle n.v.t. Indicator: C56/13	Aard controle n.v.t. Indicator: C56/14				
			Nee	Ja				
BZK	C62	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire	Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
			Aard controle R Indicator: C62/01	Aard controle n.v.t. Indicator: C62/02				
			€ 0	Nee				
BZK	C79	Specifieke uitkering bevolkingsdaling	Besteding (jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Eventuele toelichting			
			Aard controle R Indicator: C79/01	Aard controle n.v.t. Indicator: C79/02	Aard controle n.v.t. Indicator: C79/03			
			€ 237.343	Nee				
BZK	C92	Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid	Besteding (jaar T)	Bedrag doorgeschoven naar t+1	Aantal informatiepunten dat de gemeente financiert	Aantal vragen dat in het afgelopen jaar bij de informatiepunten in de gemeente behandeld is	Aantal gebruikte leermiddelen	
			Aard controle R Indicator: C92/01	Aard controle R Indicator: C92/02	Aard controle n.v.t. Indicator: C92/03	Aard controle n.v.t. Indicator: C92/04	Aard controle n.v.t. Indicator: C92/05	
			€ 80.467	€ 37.658	1	434	70	
BZK	C94	Regeling houdende regels verstreking specifieke uitkering aan gemeenten verduurzaming [...] van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties	Beschikingsnummer	Besteding (jaar T)	Het aantal slecht geïsoleerde woningen [...] eventueel in samenhang met energiezuinige ventilatiemaatregelen zijn genomen [...]	Het aantal slecht geïsoleerde woningen [...] eventueel in samenhang [...] met een WOZ-waarde boven het gemeentelijk gemiddelde (peildatum 2022) of een WOZ-waarde van € 429.300	Het aantal woningen waarbij een hogere bijdrage dan € 4.000 is toegestaan, het aantal woningen dat daarvan niet voldoet aan de betreffende uitzonderingsgevallen [...]	Het totaalbedrag van de overschrijding boven de € 4.000 van de laatstbeoordeelde woningen
			Aard controle n.v.t. Indicator: C94/01	Aard controle R Indicator: C94/02	Aard controle n.v.t. Indicator: C94/03	Aard controle R Indicator: C94/04	Aard controle R Indicator: C94/05	Aard controle R Indicator: C94/06
			1 LAI23-03622020	€ 0	0	0	0	€ 0
			2					
			100					
			Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan gerichte ondersteuning en/of het bedrag waarvoor derden met de benodigde expertise zijn ingeschakeld als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel a, van de regeling	Besteding van middelen ten behoeve van uitvoering als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel b	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan die energiebesparende isolatiemaatregelen, eventueel in samenhang met energiezuinige ventilatiemaatregelen.	Eindverantwoording (ja/nee)		
			Aard controle R Indicator: C94/07	Aard controle R Indicator: C94/08	Aard controle R Indicator: C94/09	Aard controle n.v.t. Indicator: C94/10		
			1	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
			2					
			100					

BZK	C96	Regionale 4e tranche	Naam actielijn/ programmalijn/ pijler	Besteding per actielijn/ programmalijn/ pijler (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Besteding regionale financiering (jaar T) per actielijn/ programmalijn/ pijler.	Correctie indicator jaar T- 1 ten laste van Rijksmiddelen per actielijn/ actielijn/ programmalijn/ pijler.	Correctie indicator jaar T- 1 ten laste van regionale financiering per actielijn/ actielijn/ programmalijn/ pijler.	
				Zelfstandige uitvoering (excl. SiSa tussen medeoverheden)	Zelfstandige uitvoering (excl. SiSa tussen medeoverheden)			
			Aard controle n.v.t. Indicator: C96/01	Aard controle R Indicator: C96/02	Aard controle R Indicator: C96/03	Aard controle R Indicator: C96/04	Aard controle R Indicator: C96/05	
			1 Pijler I	€ 0	€ 0			
			2 Pijler II	€ 0	€ 0			
			3 Pijler III	€ 0	€ 0			
			4 Pijler IV	€ 0	€ 0			
			5					
			6					
			Kopie Naam actielijn/ programmalijn/ pijler	Totale cumulatieve besteding per actielijn/ programmalijn/ pijler (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen inclusief uitvoering door derden	Totale cumulatieve besteding regionale financiering (t/m jaar T) per actielijn/ programmalijn/ pijler, inclusief uitvoering door derden	Toelichting		
			Aard controle n.v.t. Indicator: C96/06	Aard controle n.v.t. Indicator: C96/07	Aard controle n.v.t. Indicator: C96/08	Aard controle n.v.t. Indicator: C96/09		
			1 Pijler I	€ 0	€ 0			
			2 Pijler II	€ 0	€ 0			
			3 Pijler III	€ 0	€ 0			
			4 Pijler IV	€ 0	€ 0			
			5					
			6					
			Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	Cumulatieve besteding uitvoeringskosten zijnde kosten ten behoeve van Voorbereiding, Administratie en Toezicht (VAT-kosten) (t/m jaar T)	Totale compensabele BTW (t/m jaar T) deel rijksbijdrage	Eindverantwoording (Ja/Nee)		
			Aard controle n.v.t. Indicator: C96/10	Aard controle R Indicator: C96/11	Aard controle R Indicator: C96/12	Aard controle n.v.t. Indicator: C96/13		
			Nee	€ 0	€ 0	Nee		
BZK	C105	Regeling specifieke uitkering startbouwimpuls	Projectnummer	Aantal woningen waarvan de bouw is gestart cumulatief (t/m jaar T)	Algesproken datum van start bouw gehaald? (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 10 verplicht	Aantal woningen dat is gerealiseerd cumulatief (t/m jaar T)	Algesproken datum van oplevering gehaald? (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 10 verplicht	Besteding (jaar T)
			Aard controle n.v.t. Indicator: C105/01	Aard controle n.v.t. Indicator: C105/02	Aard controle D1 Indicator: C105/03	Aard controle n.v.t. Indicator: C105/04	Aard controle D1 Indicator: C105/05	Aard controle R Indicator: C105/06
			1 Malpertuisplein	0	Nee	Start bouw is nog niet aangevangen	0	Nee
			2 Grote Staat 5-15	0	Nee	Start bouw is nog niet aangevangen	0	Nee
			3 Dr. Bakstraat	0	Nee	Start bouw is nog niet aangevangen	0	Nee
			4 Adelbert van Schamlaan 170-180	0	Nee	Start bouw is nog niet aangevangen	0	Nee
			5 Tillystraat	0	Nee	Start bouw is nog niet aangevangen	0	Nee
			6 Heukelstraat	0	Nee	Start bouw is nog niet aangevangen	0	Nee
			7 Calvarie	0	Nee	Start bouw is nog niet aangevangen	0	Nee
			Kopie projectnummer	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Prijscategorieën woningen komen overeen met projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 10 verplicht	Toelichting afwijking(en) van datum start bouw, datum van oplevering en/of prijscategorieën woningen	Aantal betaalbare woningen waarvan de bouw gestart is cumulatief (t/m jaar T)	Algesproken aandeel van betaalbare woningen gehaald? (Ja/Nee)
			Aard controle n.v.t. Indicator: C105/07	Aard controle n.v.t. Indicator: C105/08	Aard controle n.v.t. Indicator: C105/09	Aard controle n.v.t. Indicator: C105/10	Aard controle n.v.t. Indicator: C105/11	Aard controle D1 Indicator: C105/12
			1 Malpertuisplein	€ 0	Nee	Start bouw is nog niet aangevangen	0	Nee
			2 Grote Staat 5-15	€ 0	Nee	Start bouw is nog niet aangevangen	0	Nee
			3 Dr. Bakstraat	€ 0	Nee	Start bouw is nog niet aangevangen	0	Nee
			4 Adelbert van Schamlaan 170-180	€ 0	Nee	Start bouw is nog niet aangevangen	0	Nee
			5 Tillystraat	€ 0	Nee	Start bouw is nog niet aangevangen	0	Nee
			6 Heukelstraat	€ 0	Nee	Start bouw is nog niet aangevangen	0	Nee
			7 Calvarie	€ 0	Nee	Start bouw is nog niet aangevangen	0	Nee
			Kopie projectnummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
			Aard controle n.v.t. Indicator: C105/13	Aard controle n.v.t. Indicator: C105/14				
			1 Malpertuisplein	Nee				
			2 Grote Staat 5-15	Nee				
			3 Dr. Bakstraat	Nee				
			4 Adelbert van Schamlaan 170-180	Nee				
			5 Tillystraat	Nee				
			6 Heukelstraat	Nee				
			7 Calvarie	Nee				
BZK	C209	Meerjarige regeling voor huisvesting aandachtgroepen	Beschikingsnummer	Projectnaam	Besteding (jaar T) per project	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) - per project	Cumulatieve opbrengsten (t/m jaar T) - per project	Aantal woonruimten waarvan de werkzaamheden zijn gestart in (jaar T)
			Aard controle n.v.t. Indicator: C209/01	Aard controle n.v.t. Indicator: C209/02	Aard controle R Indicator: C209/03	Aard controle n.v.t. Indicator: C209/04	Aard controle D2 Indicator: C209/05	Aard controle n.v.t. Indicator: C209/06
			1 RHA2022-03339103	Studentenhuysvesting Universiteitsingel Randwyck: 50 permanente woonruimten	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			2 RHA2022-03339515	Studentenhuysvesting magic mix: 26 permanente woonruimten	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			3 RHA2022-03339538	Studentenhuysvesting magic mix 2: 94 permanente woonruimten	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			4 RHA2022-03305098	Realisatie nieuwe woonwagelocatie: 12 permanente woonruimten	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			5 RHA2022-03339593	Magic mix: 12 permanente woonruimten	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			6 RHA2022-03509767	Il Fiore: 24 permanente woonruimten	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			7 RHA2022-03515265	Boesemijn: 63 permanente woonruimten	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			8 RHA2022-03510542	Heerdenweg: 64 permanente woonruimten	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			9 RHA2022-03510551	mosa porselein: 74 permanente woonruimten	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			10 RHA2022-03304815	Permanente Dag- en Nachtopvang Maastricht	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			11 RHA2022-03509566	Burg. Bauckensstraat fase 2	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Kopie Projectnaam	Aantal volledig gerealiseerde woonruimten (t/m jaar T)	De uitvoering loopt volgens de planning (ja/nee)	Zelfstandige uitvoering (ja/nee)		
			Aard controle n.v.t. Indicator: C209/07	Aard controle n.v.t. Indicator: C209/08	Aard controle n.v.t. Indicator: C209/09	Aard controle R Indicator: C209/10		
			1 Studentenhuysvesting Universiteitsingel Randwyck: 50 permanente woonruimten	0	Ja	Ja		
			2 Studentenhuysvesting magic mix: 26 permanente woonruimten	0	Ja	Ja		
			3 Studentenhuysvesting magic mix 2: 94 permanente woonruimten	0	Ja	Ja		
			4 Realisatie nieuwe woonwagelocatie: 12 permanente woonruimten	0	Ja	Nee		
			5 Magic mix: 12 permanente woonruimten	0	Ja	Ja		
			6 Il Fiore: 24 permanente woonruimten	0	Ja	Ja		
			7 Boesemijn: 63 permanente woonruimten	0	Ja	Ja		
			8 Heerdenweg: 64 permanente woonruimten	0	Ja	Ja		
			9 mosa porselein: 74 permanente woonruimten	0	Ja	Ja		
			10 Permanente Dag- en Nachtopvang Maastricht	0	Ja	Ja		
			11 Burg. Bauckensstraat fase 2	0	Ja	Ja		
			Eindverantwoording (Ja/Nee)					
			Aard controle n.v.t. Indicator: C209/11					
			Nee					

OCW	D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 (OAB)	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 159, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 160 WPO)	Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	
		Gemeenten	Aard controle R Indicator: D8/01	Aard controle R Indicator: D8/02	Aard controle R Indicator: D8/03	Aard controle R Indicator: D8/04	Aard controle R Indicator: D8/05	
			€ 4.176.346	€ 0	€ 133.461	€ 189.541	€ 0	
			Hieronder per regel één gemeente(codes) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor de gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid	Hieronder per regel één gemeente(codes) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor de gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid		
			Aard controle n.v.t. Indicator: D8/06	Aard controle R Indicator: D8/07	Aard controle n.v.t. Indicator: D8/08	Aard controle R Indicator: D8/09		
			1 060935 Gemeente Maastricht	€ 0	060935 Gemeente Maastricht	€ 0		
			2					
			100					
OCW	D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs	Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	
			Aard controle R Indicator: D14/01	Aard controle R Indicator: D14/02	Aard controle R Indicator: D14/03	Aard controle R Indicator: D14/04	Aard controle R Indicator: D14/05	
			€ 218.774	€ 0	€ 68.702	€ 0	€ 813.979	
			Hieronder per regel één gemeente(codes) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor de gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten i.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs	Hieronder per regel één gemeente(codes) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor de gemeente invullen	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten i.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs		
			Aard controle n.v.t. Indicator: D14/06	Aard controle R Indicator: D14/07	Aard controle n.v.t. Indicator: D14/08	Aard controle R Indicator: D14/09		
			1 060981 Gemeente Vaals	€ 0	060981 Gemeente Vaals	€ 6.198		
			2 061903 Gemeente Eijsden-Margraten	€ 0	061903 Gemeente Eijsden-Margraten	€ 15.659		
			3 060994 Gemeente Valkenburg Aan De Geul	€ 0	060994 Gemeente Valkenburg Aan De Geul	€ 10.113		
OCW	D21	Specifieke uitkering Impuls Jongerencultuur	Naam instelling of samenwerkingsverband	Besteding (jaar T) per instelling of samenwerkingsverband	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per instelling of samenwerkingsverband	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Eventuele toelichting	
			Aard controle n.v.t. Indicator: D21/01	Aard controle R Indicator: D21/02	Aard controle n.v.t. Indicator: D21/03	Aard controle n.v.t. Indicator: D21/04	Aard controle n.v.t. Indicator: D21/05	
			1 Ceert Bouw	€ 8.993	€ 8.993	Nee	Huisvesting Vrijhaven de Griend	
			2 Kunstbende	€ 7.980	€ 7.980	Nee	Activiteitenplan	
			3 Jongerenminicamping	€ 12.070	€ 12.070	Nee	Waning jongerenminicamping	
			4 Centre Ceramique	€ 145.000	€ 145.000	Nee	Cultuurmakers en contributiesubsidiën	
			5 Gemeente Maastricht (bv Stadsnomade)	€ 25.268	€ 25.268	Nee	Bekostiging energiekosten Stallenlaal 15 Vrijhaven	
			6 Stadsnomade	€ 33.768	€ 33.768	Nee	Skatevoorziening locatie Vrijhaven De Griend	
OCW	D22	Regeling specifieke uitkering voor de voorschoolse educatie aan ontheemde peuters	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
			Aard controle R Indicator: D22/01	Aard controle n.v.t. Indicator: D22/02	Aard controle n.v.t. Indicator: D22/03			
			€ 0	€ 0	Ja			
OCW	D23	Regeling eenmalige specifieke uitkering en subsidies lokale bibliotheekvoorzieningen	Beschikkingnummer/referentienummer	Aard van de activiteit besteding (jaar T)	Besteding (jaar T)	Indien van toepassing: bedrag dat wordt meegenomen van 2023 naar 2024.	Aard van de activiteit Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)
			Aard controle n.v.t. Indicator: D23/01	Aard controle n.v.t. Indicator: D23/02	Aard controle R Indicator: D23/03	Aard controle n.v.t. Indicator: D23/04	Aard controle n.v.t. Indicator: D23/05	Aard controle n.v.t. Indicator: D23/06
			1 SB230185	c) De doorontwikkeling van een bestaande beperkte bibliotheekvoorziening	€ 0	€ 220.000	c) De doorontwikkeling van een bestaande beperkte bibliotheekvoorziening	€ 0
			2 SB230186	c) De doorontwikkeling van een bestaande beperkte bibliotheekvoorziening	€ 0	€ 220.000	c) De doorontwikkeling van een bestaande beperkte bibliotheekvoorziening	€ 0
			100					
			Eindverantwoording (Ja/Nee)					
			Aard controle n.v.t. Indicator: D23/07					
			1 Nee					
			2 Nee					
			100					
lenW	E3	Subsidieregeling sanering verkeersdelaai	Hieronder per regel één beschikkingnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Overige bestedingen (jaar T)	Besteding (jaar T) door meerwerk dat o.b.v. art. 126 Wet geluidshinder ten laste van het Rijk komt	Correctie over besteding (t/m jaar T)	Kosten ProRail (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 6 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen
		Subsidieregeling sanering verkeersdelaai Provincies, gemeenten en gemeenschappelijke regelingen (Wgr)	Aard controle n.v.t. Indicator: E3/01	Aard controle R Indicator: E3/02	Aard controle R Indicator: E3/03	Aard controle R Indicator: E3/04	Aard controle R Indicator: E3/05	Aard controle R Indicator: E3/06
			1 2015.041.03 UK gewelmaatregelen Tongerseweg	€ 3.735	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			2 457.012.03 UK gewelmaatregelen Hertogsingel	€ 86.429	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			3 559.159.00 railschem en dempers vbt (PEAT)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 84.900
			4 559.159.02 UK railschem en dempers Meessenerweg	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 122.433
			Kopie beschikkingnummer	Cumulatieve bestedingen ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T)	Cumulatieve overige bestedingen (t/m jaar T)	Cumulatieve Kosten ProRail (t/m jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 6 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen	Correctie over besteding kosten ProRail (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)
			Aard controle n.v.t. Indicator: E3/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E3/08	Aard controle n.v.t. Indicator: E3/09	Aard controle n.v.t. Indicator: E3/10	Aard controle R Indicator: E3/11	Aard controle n.v.t. Indicator: E3/12
			1 2015.041.03 UK gewelmaatregelen Tongerseweg	€ 10.737	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
			2 457.012.03 UK gewelmaatregelen Hertogsingel	€ 409.937	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
			3 559.159.00 railschem en dempers vbt (PEAT)	€ 74.784	€ 11.603	€ 1.001.680	€ 697	Nee
			4 559.159.02 UK railschem en dempers Meessenerweg	€ 0	€ 0	€ 1.062.258	€ 39.075	Nee

lenW	E10B	Regeling specifieke uitkering snelfietsroutes	Projectnaam/nummer	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	Besteding (jaar T) (gedeeltelijk) verantwoord o.b.v. voorlopige toekenningen? (Ja/Nee)	Toelichting op niet-afgeronde projecten
		SISa tussen medeoverheden	Aard controle n.v.t. Indicator: E10B/01	Aard controle R Indicator: E10B/02	Aard controle n.v.t. Indicator: E10B/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E10B/04	Aard controle n.v.t. Indicator: E10B/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E10B/06
			1 2021/17842	€ 167.735	€ 1.495.169	Nee	Ja	
			2 Gedeelte Meerssen	€ 0	€ 838.378	Nee	Ja	
			100					
			Kopie projectnaam/nummer	Grote scope wijzigingen? (Ja/Nee)	Ernstige vertragingen? (Ja/Nee)			
			Aard controle n.v.t. Indicator: E10B/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E10B/08	Aard controle D1 Indicator: E10B/09			
			1 2021/17842	Nee	Nee			
			2 Gedeelte Meerssen	Nee	Nee			
			100					
lenW	E20	Regeling stimuleringsmaatregelen 2020-2021	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T)	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee)		
		Provincies en Gemeenten	Aard controle R Indicator: E20/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E20/02	Aard controle R Indicator: E20/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E20/04		
			€ 0	€ 550.017	€ 550.017	Nee		
			Naam/nummer per maatregel	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheidsmaatregelen per type maatregel (stukks, meters)	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk		
			Aard controle n.v.t. Indicator: E20/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E20/06	Aard controle n.v.t. Indicator: E20/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E20/08		
			1 Verplaatsen lichtmast	Ja	30			
			2 Saneren van verticale stoepanden en hoogteverschillen tussen verharding en berm	Ja	2			
			3 Verbeten van fietspaden	Ja	262			
			4 Aanleg van een voetgangersoversteekplaats	Ja	2			
			5 Voetgangersoversteekplaats (VOP) in gebiedsontsluitingsweg 50 km/uur	Ja	5			
			6 Aanleg van een snelheidsremmende plateau voor een fietsoversteek, alleen bij een kruispunt	Ja	5			
			7 Aanleg van een uitritconstructie van zijstraat GOW naar 30 km/uur zone	Ja	3			
			8 Vrijliggend fiets-/bromfietspad - b=2,0 meter	Ja	3			
			9 Het volwaardig afwaarderen van een GOW 50 km/uur naar een ETW 30 km/uur	Ja	200			
			10 Aanleg van een uitritconstructie van zijstraat GOW naar 30 km/uur-zone	Ja	4			
			11 Verbeteren van fietspaden	Nee	0			
			12 Vrijliggend fiets-/bromfietspad - b=2,5 meter	Nee	0			
			13 Vrijliggend fiets-/bromfietspad - b=3,0 meter	Nee	0			
			14 Vrijliggend fiets-/bromfietspad - b=4,0 meter	Nee	0			
			15 Aanleg van een kruispuntplateau ETW-ETW 30	Nee	0			
			16 Aanleg van een uitritconstructie van zijstraat GOW naar 30 km/uur-zone	Nee	0			
			17 Geregelde oversteekplaats (GOP) in gebiedsontsluitingsweg 50 km/uur	Nee	0			
			18 Voetgangersoversteekplaats (VOP) in gebiedsontsluitingsweg 50 km/uur	Nee	0			
			19 Aanleg van een fietsoversteek (middenland), alleen bij een kruispunt	Nee	0			
			20 Saneren van verticale stoepanden en hoogteverschillen tussen verharding en berm	Nee	0			
lenW	E27B	Brede doeluitkering verkeer en vervoer (SISa tussen medeoverheden)	Besteding (jaar T) ten laste van provinciale middelen	Overige bestedingen (jaar T)	Correctie ten opzichte van tot (jaar T) verantwoorde bestedingen ten laste van provinciale middelen	Correctie ten opzichte van tot (jaar T) verantwoorde overige bestedingen		
		Provinciale beschikking en/of verordening	Aard controle n.v.t. Indicator: E27B/01	Aard controle R Indicator: E27B/02	Aard controle R Indicator: E27B/03	Aard controle R Indicator: E27B/04	Aard controle R Indicator: E27B/05	
		Gemeenten en Gemeenschappelijke Regelingen	€ 0	€ 0				
			1 SAS-2015-04401 Ondergrondse fietsenstalling Centraal Station Maastricht	€ 0	€ 0			
			2 SAS-202003756 Snelfietsroute Maastricht-Sittard fase1A, het traject tussen Meerssen en Beek	€ 0	€ 0			
			100					
			Kopie beschikingsnummer	Cumulatieve besteding ten laste van provinciale middelen (t/m jaar T)	Cumulatieve overige bestedingen (t/m jaar T)	Toelichting	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
			Aard controle n.v.t. Indicator: E27B/06	Aard controle n.v.t. Indicator: E27B/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E27B/08	Aard controle n.v.t. Indicator: E27B/09	Aard controle n.v.t. Indicator: E27B/10	
			1 SAS-2015-04401 Ondergrondse fietsenstalling Centraal Station Maastricht	€ 800.000	€ 11.630.255	Opmerking bij SISa 2021: Totaal te verantwoorden bestedingen € 11.630.255; afgestemd met Provincie Maastricht 2-5-2022. Nu dus alle kosten cumulatief in indicator E27B/07 opgevoerd	Ja	
			2 SAS-202003756 Snelfietsroute Maastricht-Sittard fase1A, het traject tussen Meerssen en Beek	€ 67.156	€ 0		Nee	
			100					

IenW	E44	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021-2027	Beschikkingnummer	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Besteding (jaar T) ten laste van cofinanciering	Besteding (t/m jaar T) cofinanciering cumulatief	Eindverantwoording (Ja/Nee)
			Aard controle n.v.t. Indicator: E44/01	Aard controle R Indicator: E44/02	Aard controle n.v.t. Indicator: E44/03	Aard controle R Indicator: E44/04	Aard controle n.v.t. Indicator: E44/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E44/06
			1 (2022) zaaknummer 31187608 en nummer 5000006046	€ 6.056	€ 67.755	€ 26.575	€ 385.057	Nee
			2 (2023) zaaknummer 31187608 en nummer 5000006046	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
			3 (2023) zaaknummer 31187608 en nummer 5000006046	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
			4 (2023) zaaknummer 31187608 en nummer 5000006046	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
			5 (2023) zaaknummer 31187608 en nummer 5000006046	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
			6					
			7					
			8					
			9					
			10					
			11					
			12					
			13					
			14					
			15					
			16					
			17					
			18					
			19					
			20					
			Kopie beschikkingnummer	Naam/nummer maatregel	Maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) - per maatregel			
			Aard controle n.v.t. Indicator: E44/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E44/08	Aard controle n.v.t. Indicator: E44/09			
			1 (2022) zaaknummer 311876250 en nummer 5000005263	Gemeente Vaals: Aanleg buffer, duikerpassages en verkanting weg passages	Ja			
			2 (2023) zaaknummer 31187608 en nummer 5000006046	Gemeente Gulpen-Wittem: vasthouden en bergen van regenwater	Nee			
			3 (2023) zaaknummer 31187608 en nummer 5000006046	Gemeente Maastricht: ontsterven van verharding en vergroening van omgeving	Nee			
			4 (2023) zaaknummer 31187608 en nummer 5000006046	Gemeente Meessen: bergingscapaciteit vergroten en vergroten afcapaciteit van watersysteem	Nee			
			5 (2023) zaaknummer 31187608 en nummer 5000006046	Gemeente Eijsden-Margraten: vasthouden van regenwater, bergingscapaciteit vergroten en vergroten afcapaciteit van watersysteem	Nee			
			Kopie beschikkingnummer	Zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	Correctie besteding (jaar T-1) t/m SiSa tussen medeoverheden	Correctie cofinanciering (jaar T-1) t/m SiSa tussen medeoverheden		
			Aard controle n.v.t. Indicator: E44/10	Aard controle n.v.t. Indicator: E44/11	Aard controle n.v.t. Indicator: E44/12	Aard controle R Indicator: E44/13		
			1 (2022) zaaknummer 311876250 en nummer 5000005263	Nee	€ 81.699	€ 358.482		
			2 (2023) zaaknummer 31187608 en nummer 5000006046	Nee				
			3 (2023) zaaknummer 31187608 en nummer 5000006046	Nee				
			4 (2023) zaaknummer 31187608 en nummer 5000006046	Ja				
			5 (2023) zaaknummer 31187608 en nummer 5000006046	Nee				
			6	Nee				
IenW	E53	Regeling specifieke uitkering Schone Lucht Akkoord	Beschikkingnummer / naam	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Daadwerkelijke startdatum van het project (dd/mm/jj)	Daadwerkelijke einddatum van het project (dd/mm/jj)	Enaringen binnen 3 maanden na afronding project gedeeld (ja/nee)
			Aard controle n.v.t. Indicator: E53/01	Aard controle R Indicator: E53/02	Aard controle n.v.t. Indicator: E53/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E53/04	Aard controle n.v.t. Indicator: E53/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E53/06
			1 SPUK-21-01246681	€ 170.155	€ 337.080	44197	onbekend	Nee
			2 SPUK-21-01246705	€ 133.549	€ 236.365	44197	onbekend	Nee
			3 SPUK-21-01247862	€ 44.301	€ 215.159	44197	onbekend	Nee
			4 SPUK-21-01247873	€ 30.055	€ 68.305	44378	onbekend	Nee
			5 SPUK-21-01247880	€ 9.000	€ 35.747	44197	onbekend	Nee
			6 SPUK-22-02973533	€ 46.925	€ 49.925	44562	onbekend	Nee
			7 SPUK-22-02973312	€ 0	€ 0	nrb	onbekend	Nee
			8 SPUK-22-03117400	€ 0	€ 0	nrb	onbekend	Nee
			9 SPUK-23-03446881	€ 5.910	€ 5.910	44927	onbekend	Nee
			10 SPUK-23-03524786	€ 0	€ 0	nrb	onbekend	Nee
			Kopie beschikkingnummer / naam	Jaar waarin het project is opgenomen in een decentraal uitvoeringsplan				
			Aard controle n.v.t. Indicator: E53/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E53/08				
			1 SPUK-21-01246681	2021				
			2 SPUK-21-01246705	2021				
			3 SPUK-21-01247862	2021				
			4 SPUK-21-01247873	2021				
			5 SPUK-21-01247880	2021				
			6 SPUK-22-02973533	2022				
			7 SPUK-22-02973312	nrb				
			8 SPUK-22-03117400	nrb				
			9 SPUK-23-03446881	2023				
			10 SPUK-23-03524786	nrb				
			Eindverantwoording (Ja/Nee)					
			Aard controle n.v.t. Indicator: E53/09					
			Nee					
IenW	E56B	Regeling specifieke uitkering doelmatig en duurzaam gebruik verkeersinfrastructuur 2021	Projectnaam / nummer	Besteding (jaar T-1) aan projectkosten voor het totale project	Besteding (jaar T) aan projectkosten voor het totale project	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) aan projectkosten voor het totale project	Project afgerond (Ja/Nee)	
			Aard controle n.v.t. Indicator: E56B/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E56B/02	Aard controle R Indicator: E56B/03	Aard controle R Indicator: E56B/04	Aard controle n.v.t. Indicator: E56B/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E56B/06
			1 060935 Gemeente Maastricht	Werkgeversaanpak	€ 556.817	€ 0	€ 556.817	Ja
			2 060935 Gemeente Maastricht	Digitalisering	€ 42.473	€ 0	€ 42.473	Ja
			20					

IenW	E83	Tijdelijke regeling specifieke uitkering bodem 2022	Projectnaam / nummer	Besteding (jaar T) per project	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	Correctie Jaar T-1 per project (m SiSa tussen medeoverheden (Jaar T-1))	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per project				
			Aard controle n.v.t. Indicator: E83/01	Aard controle R Indicator: E83/02	Aard controle n.v.t. Indicator: E83/03	Aard controle R Indicator: E83/04	Aard controle n.v.t. Indicator: E83/05				
			1 Seringenstraat 7 / Ringovenweg 99 MA093500087	€ 11.025	Ja	€ 0	€ 16.533				
			2								
			25								
			Kopie projectnaam / nummer	Uitvoering is volgens aanvraag uitgevoerd (Ja/Nee), zo nee geef in indicator 08 de reden aan.	Optionele toelichting: Verplicht als bij 07 nee is ingevuld	Project afgerond (Ja/Nee)					
			Aard controle n.v.t. Indicator: E83/06	Aard controle n.v.t. Indicator: E83/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E83/08	Aard controle n.v.t. Indicator: E83/09					
			1 Seringenstraat 7 / Ringovenweg 99 MA093500087	Ja		Nee					
			2								
			25								
Eindverantwoording (Ja/Nee)											
Aard controle n.v.t. Indicator: E83/10											
Nee											
IenW	E84	Regeling stimulerende verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023	Provincies en Gemeenten	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve eigen bijdrage en externe financiering (t/m jaar T)	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee)				
				Aard controle R Indicator: E84/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/02	Aard controle R Indicator: E84/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/04				
				€ 0	€ 0	€ 0	Nee				
				Naam/nummer per maatregel	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheids-maatregelen per type maatregel (stuk(s), meters)	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk				
				Aard controle n.v.t. Indicator: E84/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/06	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/08				
				1 330 Aanleg van een kruispuntplateau ETW-ETW 30km/uur (stuk(s))	Nee	0					
				2 331 Drempel (stuk(s))	Nee	0					
				3 344 Het volwaardig afwaarderen van een GOV 50 km/uur naar een ETW 30 km/uur (meters)	Nee	0					
				4							
				Eindverantwoording (Ja/Nee)							
Aard controle n.v.t. Indicator: E85/01											
IenW	E104	Specifieke uitkering woningbouw op korte termijn door bovenplafse infrastructuur	Beschikkingnummer	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T-1)	Totale besteding (jaar T)	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve aantal woningen bouw gestart (t/m jaar T)	Cumulatieve aantal betaalbare woningen bouw gestart (t/m jaar T)			
			Aard controle n.v.t. Indicator: E104/01	Aard controle R Indicator: E104/02	Aard controle R Indicator: E104/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E104/04	Aard controle n.v.t. Indicator: E104/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E104/06			
			1 IENW/BSK-2023-390570	€ 0	€ 0	€ 0	0	0			
			2 IENW/BSK-2023-391341	€ 0	€ 0	€ 0	0	0			
			3								
			4								
			Kopie beschikkingnummer	Cumulatieve aantal woningen opgeleverd (t/m jaar T)	Cumulatieve aantal betaalbare woningen opgeleverd (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)					
			Aard controle n.v.t. Indicator: E104/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E104/08	Aard controle n.v.t. Indicator: E104/09	Aard controle n.v.t. Indicator: E104/10					
			1 IENW/BSK-2023-390570	0	0	Nee					
			2 IENW/BSK-2023-391341	0	0	Nee					
3											
4											
Naam infrastructurele voorziening	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T-1) per infrastructurele voorziening	Totale besteding (jaar T) per infrastructurele voorziening	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T) per infrastructurele voorziening	Infrastructurele voorziening afgerond? (Ja/Nee)							
Aard controle n.v.t. Indicator: E104/11	Aard controle R Indicator: E104/12	Aard controle R Indicator: E104/13	Aard controle n.v.t. Indicator: E104/14	Aard controle n.v.t. Indicator: E104/15							
1	€ 0	€ 0	€ 0	Nee							
2	€ 0	€ 0	€ 0	Nee							
3											
40											
EZK	F11	Regeling specifieke uitkering MKB Deals 1e tranche	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Totale cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T). Inclusief uitvoering door derde (sisa tussen medeoverheden) vanaf verantwoordingsjaar SiSa 2021. Deze indicator is bedoeld voor de tussenliggende afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Besteding (jaar T) t.l.v. cumulatieve cofinanciering	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	Bestedingen zijn verantwoord op basis van voorlopige toekeringen? (Ja/Nee)	Toelichting			
			Aard controle R Indicator: F11/01	Aard controle R Indicator: F11/02	Aard controle R Indicator: F11/03	Aard controle n.v.t. Indicator: F11/04	Aard controle O2 Indicator: F11/05	Aard controle n.v.t. Indicator: F11/06			
			€ 0	€ 297.412	€ 1.141.575	Ja	Nee				
			Zelfstandig uitvoering (exclusief uitvoering door derde)		Dit betreft het deel dat naast de Rijksmiddelen is ingelegd volgens afspraak uit MKB-deal				Als bij 04 en 05 'Nee' is ingevuld, dan is toelichting verplicht		
			Eindverantwoording (Ja/Nee)								
			Aard controle n.v.t. Indicator: F28/07								
			Nee								
			EZK	F28	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid	Besteding apparaatskosten (jaar T): salarissen en sociale lasten voor ambtelijk personeel	Besteding apparaatskosten (jaar T): kosten voor ingeleend personeel	Besteding apparaatskosten (jaar T): overige goederen en diensten	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) apparaatskosten	Besteding (jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten
						Aard controle R Indicator: F28/01	Aard controle R Indicator: F28/02	Aard controle R Indicator: F28/03	Aard controle n.v.t. Indicator: F28/04	Aard controle R Indicator: F28/05	Aard controle n.v.t. Indicator: F28/06
						€ 634.170	€ 383.456	€ 71.909	€ 1.089.535	€ 1.548	€ 1.548
Eindverantwoording (Ja/Nee)											
Aard controle n.v.t. Indicator: F28/07											
Nee											

SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet gemeentedeel 2023 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente L1 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2/01 € 53.834.555	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente L1 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2/02 € 781.230	Besteding (jaar T) IOAW Gemeente L2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) Aard controle R Indicator: G2/03 € 1.706.418	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Gemeente L2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) Aard controle R Indicator: G2/04 € 32.012	Besteding (jaar T) IOAZ Gemeente L3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze zelfstandigen (IOAZ) Aard controle R Indicator: G2/05 € 282.589	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Gemeente L3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze zelfstandigen (IOAZ) Aard controle R Indicator: G2/06 € 0									
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud Gemeente L4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (Bbz 2004) (levensonderhoud) Aard controle R Indicator: G2/07 € 185.939	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud (exclusief Rijk) Gemeente L4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (Bbz 2004) (levensonderhoud) Aard controle R Indicator: G2/08 € 38.642	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk) Gemeente L6 Wet werk en inkomens kunstenaars (WWIK) Aard controle R Indicator: G2/09 € 5.652	Besteding (jaar T) Loonkostenbesliding o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente L7 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2/10 € 2.966.824	Baten (jaar T) Loonkostenbesliding o.g.v. art. 10d Participatiewet (exclusief Rijk) Gemeente L7 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2/11 € 0	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (PW) Aard controle D2 Indicator: G2/13 € 0	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2/12 € 0								
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverzekering), gemeentedeel 2023 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) kapitaalverzekering Gemeente Aard controle R Indicator: G3/01 € 0	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente Aard controle R Indicator: G3/02 € 11.025	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente Aard controle R Indicator: G3/03 € 87.656	Besteding (jaar T) Bob Gemeente Aard controle R Indicator: G3/04 € 0	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) Gemeente Aard controle R Indicator: G3/05 € 0	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob) Gemeente Aard controle R Indicator: G3/06 € 0									
			BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB) Gemeente Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Aard controle R Indicator: G3/07 € 0	BBZ vóór 2020 – kapitaalverzekering (exclusief BOB) Gemeente Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverzekeringen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Aard controle R Indicator: G3/08 € 0	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud – kapitaalverzekering (exclusief BOB) Gemeente Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverzekeringen BOB in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Aard controle R Indicator: G3/09 € 0	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverzekering Gemeente Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Aard controle R Indicator: G3/10 € 0	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente Aard controle n.v.t. Indicator: G3/11 € 0										
SZW	G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo), gemeentedeel 2023 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Welke regeling betreft het? Gemeente Aard controle n.v.t. Indicator: G4/01 € 0	Besteding (jaar T) levensonderhoud Gemeente Aard controle R Indicator: G4/02 € 0	Besteding (jaar T) kapitaalverzekering Gemeente Aard controle R Indicator: G4/03 € 0	Baten (jaar T) levensonderhoud Gemeente Aard controle R Indicator: G4/04 € 14.872	Baten (jaar T) kapitaalverzekering (aflossing) Gemeente Aard controle R Indicator: G4/05 € 573.130	Baten (jaar T) kapitaalverzekering (overig) Gemeente Aard controle R Indicator: G4/06 € 23.938									
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020) € 0	2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020) € 0	3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021) € 0	4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021) € 0	5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021) € 0	6 Totaal € 0	1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020) € 0	2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020) € 0	3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021) € 0	4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021) € 0	5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021) € 0	6 Totaal € 0	1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020) € 0	2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020) € 0	3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021) € 0
SZW	G10	Wet inburgering 2021, gemeentedeel 2023 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Wet inburgering 2021 (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) Gemeente Aard controle R Indicator: G10/01 € 208.960	Baten (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente Aard controle R Indicator: G10/02 € 0	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente Aard controle n.v.t. Indicator: G10/03 Ja												

SZW	G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire gemeentedeel 2023	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Aard controle R Indicator: G12/01	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Aard controle R Indicator: G12/02	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente Aard controle n.v.t. Indicator: G12/03				
SZW	G13	Onderwijsroute_ deel gemeente 2023	Bestedingen onderwijsroute (jaar T) Gemeente Aard controle R Indicator: G13/01	Baten onderwijsroute (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente Aard controle R Indicator: G13/02	Bestedingen overige voorzieningen (jaar T) Gemeente Aard controle R Indicator: G13/03	Baten overige voorzieningen (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente Aard controle R Indicator: G13/04	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: G13/05		
VWS	H1	Ministeriële regeling heroïnebehandeling	Factelijke bezetting behandelplaatsen (jaar T) Afpraak Aard controle D1 Indicator: H1/01	Factelijke bezetting behandelplaatsen (jaar T) Realisatie Aard controle D1 Indicator: H1/02	Besteding (jaar T) Aard controle R Indicator: H1/03				
VWS	H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T) Gemeenten Aard controle R Indicator: H4/01	Totale werkelijke berekende subsidie Aard controle n.v.t. Indicator: H4/02					
			€ 371.443	€ 1.511.817					
			Activiteiten	Totale werkelijke berekende subsidie per project (jaar T)	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) Onroerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) Roerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) Overige kosten	Toelichting - Verplicht als het een activiteit betreft welke NIET in de toekenning meegenomen is	
			Aard controle n.v.t. Indicator: H4/03	Aard controle R Indicator: H4/04	Aard controle R Indicator: H4/05	Aard controle R Indicator: H4/06	Aard controle R Indicator: H4/07	Aard controle n.v.t. Indicator: H4/08	
			1 SPLUKSPR23132	€ 1.511.817	€ 567.364	€ 381.033	€ 563.420		
			2						
			3						
			4						
			100						
VWS	H8	Regeling Sportakkoord 2020-2022	Beschikkingnummer Aard controle n.v.t. Indicator: H8/01	Totaal bedrag volgens beschikking Aard controle n.v.t. Indicator: H8/02	Besteding aanstellen sportformateur (jaar T) Gerealiseerd Aard controle R Indicator: H8/03	Besteding uitvoering sportakkoord (jaar T) Gerealiseerd Aard controle R Indicator: H8/04	Cumulatieve besteding aanstellen sportformateur (t/m jaar T) Gerealiseerd Aard controle n.v.t. Indicator: H8/05	Cumulatieve besteding uitvoering sportakkoord (t/m jaar T) Gerealiseerd Aard controle n.v.t. Indicator: H8/06	
			1 SPLUKSA1042189	€ 113.150	€ 0	€ 95.072	€ 0	€ 113.150	
			2						
			3						
			4						
			Kopie beschikkingnummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)					
			Aard controle n.v.t. Indicator: H8/07	Aard controle n.v.t. Indicator: H8/08					
			1 SPLUKSA1042189	Ja					
			2						
			3						
			4						
VWS	H12	Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventiepakketten	Besteding (jaar T) Aard controle R Indicator: H12/01	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) Aard controle R Indicator: H12/02	Is voldaan aan de uitvoering van het lokale preventieakkoord of aanpak? (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: H12/03	Eindverantwoording? (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: H12/04			
			€ 49.236	€ 151.152	Ja	Ja			
VWS	H30	Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026	Naam onderdeel Aard controle n.v.t. Indicator: H30/01	Totaalbedrag (jaar T) toekend per onderdeel Aard controle n.v.t. Indicator: H30/02	Besteding (jaar T) per onderdeel Aard controle R Indicator: H30/03	Welk bedrag per onderdeel neemt u mee van 2023 naar 2024? Aard controle n.v.t. Indicator: H30/04	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per onderdeel Aard controle n.v.t. Indicator: H30/05	Voldaan aan afspraken in akkoorden (Ja/ Nee/ n.v.t.)? Aard controle n.v.t. Indicator: H30/06	
			1 Lokaal Sportakkoord	€ 98.754	€ 98.754	€ 0	€ 98.754	Ja	
			2 Brede regeling combinatiefuncties	€ 679.882	€ 679.882	€ 0	€ 679.882	Ja	
			3 Terugdringen Gezondheidsachterstanden	€ 151.929	€ 142.184	€ 9.745	€ 142.184	Ja	
			4 Kansrijke Start	€ 113.947	€ 113.947	€ 0	€ 113.947	Ja	
			5 Mentale Gezondheid	€ 33.175	€ 42.340	€ 10.635	€ 42.340	Ja	
			6 Aanpak overgewicht en obesitas	€ 132.838	€ 119.500	€ 26.920	€ 119.500	Ja	
			7 Valpreventie	€ 391.217	€ 264.291	€ 78.243	€ 264.291	Ja	
			8 Leefomgeving	€ 75.954	€ 61.014	€ 14.949	€ 61.014	N.v.t.	
			9 OKO & Vroegsignalering alcoholproblematiek	€ 18.991	€ 25.285	€ 3.788	€ 25.285	Ja	
			10 Versterken sociale basis	€ 277.270	€ 282.356	€ 55.454	€ 282.356	Ja	
			11 Mantelzorg	€ 75.954	€ 60.772	€ 15.193	€ 60.772	Ja	
			12 Een tegen eenzaamheid	€ 75.954	€ 45.019	€ 45.019	€ 45.019	Ja	
			13 Welzijn op recept	€ 41.780	€ 33.424	€ 8.356	€ 33.424	N.v.t.	
			14 Versterking kennis- en adviesfunctie GGD	€ 18.991	€ 0	€ 0	€ 18.991	Ja	
			15 Coördinatiekosten regionale aanpak	€ 67.606	€ 67.318	€ 288	€ 67.318	N.v.t.	
			Kopie naam onderdeel	Moegetekst aan de monitoring (Ja/Nee/ n.v.t.)?					
			Aard controle n.v.t. Indicator: H30/07	Aard controle n.v.t. Indicator: H30/08					
			1 Lokaal Sportakkoord	Ja					
			2 Brede regeling combinatiefuncties	Ja					
			3 Terugdringen Gezondheidsachterstanden	Ja					
			4 Kansrijke Start	Ja					
			5 Mentale Gezondheid	Ja					
			6 Aanpak overgewicht en obesitas	Ja					
			7 Valpreventie	Ja					
			8 Leefomgeving	N.v.t.					
			9 OKO & Vroegsignalering alcoholproblematiek	Ja					
			10 Versterken sociale basis	Ja					
			11 Mantelzorg	Ja					
			12 Een tegen eenzaamheid	Ja					
			13 Welzijn op recept	N.v.t.					
			14 Versterking kennis- en adviesfunctie GGD	Ja					
			15 Coördinatiekosten regionale aanpak	N.v.t.					
			Eindverantwoording (Ja/Nee)						
			Aard controle n.v.t. Indicator: H30/09						
			Nee						
VWS	H31	Regeling Specifieke uitkering noodfonds energie amateurverenigingen	Beschikkingnummer / kenmerk Aard controle n.v.t. Indicator: H31/01	Totaal ontvangen Rijksbijdrage (jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: H31/02	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen Aard controle R Indicator: H31/03	Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: H31/04	Toelichting Aard controle n.v.t. Indicator: H31/05		
			SPLUKNEAS230157	€ 33.403	€ 33.403	Ja			
VWS	H32	Regeling specifieke uitkering Meerkosten Energie Openbare Zwermbaden	Beschikkingnummer / kenmerk Aard controle n.v.t. Indicator: H32/01	Totaal ontvangen Rijksbijdrage (jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: H32/02	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen Aard controle n.v.t. Indicator: H32/03				
			MEOZ3398	€ 788.789	€ 699.007				
			Naam zwermbad	Totale verlening per zwermbad (jaar T)	Cumulatieve besteding per zwermbad (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Verduurzamingsplan aanwezig (Ja/Nee)	Toelichting		
			Aard controle n.v.t. Indicator: H32/04	Aard controle n.v.t. Indicator: H32/05	Aard controle R Indicator: H32/06	Aard controle D1 Indicator: H32/07	Aard controle n.v.t. Indicator: H32/08		
			1 Geusselbad	€ 788.789	€ 699.007		Geen besparingsmogelijkheden, is een van de duurzamste zwermbaden van Nederland		
VWS	H38B	Specifieke uitkering IZA-doelen 2023-2026 (SISa tussen medeoverheden)	Per onder per regel één code selecteren en de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor de medeoverheid invullen Aard controle n.v.t. Indicator: H38B/01	Besteding (jaar T) Aard controle R Indicator: H38B/02					
			061883 Gemeente Sintard-Gelien	€ 115.597					

2.3.5 Taakvelden

Overzicht programma's en taakvelden	(bedragen x € 1.000)									
	lasten			baten			saldo			resultaat 2023
	begroting primitief 2023	begroting na wijziging 2023	rekening 2023	begroting primitief 2023	begroting na wijziging 2023	rekening 2023	begroting primitief 2023	begroting na wijziging 2023	rekening 2023	
Bestuur (0.1)	7.546	8.433	7.952	38	256	436	7.508	8.177	7.516	661
Burgerzaken (0.2)	4.841	5.548	5.595	2.249	1.968	2.050	2.592	3.580	3.545	35
Beheer overige gebouw en en gronden (0.3)	7.138	10.018	10.384	6.992	7.966	8.237	146	2.052	2.147	-95
Overhead (0.4)	55.852	68.712	68.455	3.319	3.795	4.267	52.533	64.917	64.188	729
Treasury (0.5)	8.808	6.545	6.858	8.688	10.248	8.754	120	-3.703	-1.896	-1.807
OZB - Woningen (0.61)	0	0	0	18.428	19.340	19.157	-18.428	-19.340	-19.157	-183
OZB - Niet woningen (0.62)	0	0	0	19.736	20.373	20.530	-19.736	-20.373	-20.530	157
Parkeerbelasting (0.63)	0	0	0	9.237	7.034	7.150	-9.237	-7.034	-7.150	116
Belastingen overig (0.64)	650	1.072	815	2.854	3.132	3.006	-2.204	-2.060	-2.191	131
Algemene uitkering en ov. uitkeringen gemeentefonds (0.7)	0	0	0	310.995	328.903	332.519	-310.995	-328.903	-332.519	3.616
Overige baten en lasten (0.8)	26.451	9.309	8.686	478	113	927	25.973	9.196	7.759	1.437
Vennootschapsbelasting (0.9)	150	522	522	0	0	1	150	522	521	1
Mutaties reserves (0.10)	28.152	42.932	48.749	24.345	44.062	47.296	3.807	-1.130	1.453	-2.583
Resultaat van baten en lasten (0.11)	1.182	0	27.484	0	-13.733	0	1.182	13.733	27.484	-13.751
Totaal 0. Bestuur en ondersteuning	140.770	153.091	185.500	407.359	433.457	454.330	-266.589	-280.366	-268.830	-11.536
Crisisbeheer en brandweer (1.1)	11.105	12.225	12.191	310	310	357	10.795	11.915	11.834	81
Openbare orde en veiligheid (1.2)	9.216	9.348	8.730	475	536	690	8.741	8.912	8.040	772
Totaal 1. Veiligheid	20.321	21.573	20.921	785	846	1.047	19.536	20.727	19.874	853
Verkeer en vervoer (2.1)	21.754	25.163	28.958	268	1.009	4.122	21.486	24.154	24.836	-682
Parkeren (2.2)	4.346	4.110	5.340	3.742	4.070	5.078	604	40	262	-222
Recreatieve havens (2.3)	18	19	16	0	0	0	18	19	16	3
Economische havens en waterwegen (2.4)	400	25	94	0	0	0	400	25	94	-69
Totaal 2. Verkeer, vervoer en waterstaat	26.518	29.317	34.408	4.010	5.079	9.200	22.508	24.238	25.208	-970
Economische ontwikkeling (3.1)	4.287	4.436	4.092	0	0	905	4.287	4.436	3.187	1.249
Fysieke bedrijfsinfrastructuur (3.2)	1.032	772	-579	246	644	0	786	128	-579	707
Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen (3.3)	1.120	1.052	1.217	496	496	688	624	556	529	27
Economische promotie (3.4)	3.196	3.212	3.149	7.394	8.244	8.559	-4.198	-5.032	-5.410	378
Totaal 3. Economie	9.635	9.472	7.879	8.136	9.384	10.152	1.499	88	-2.273	2.361
Onderwijsinvesting (4.2)	5.283	4.560	4.793	352	433	795	4.931	4.127	3.998	129
Onderwijsbeleid en leerlingzaken (4.3)	8.122	7.655	7.923	5.283	5.525	5.786	2.839	2.130	2.137	-7
Totaal 4. Onderwijs	13.405	12.215	12.716	5.635	5.958	6.581	7.770	6.257	6.135	122
Sportbeleid en activering (5.1)	2.988	3.155	2.864	438	1.220	1.430	2.550	1.935	1.434	501
Sportaccommodaties (5.2)	8.490	9.801	10.763	3.018	4.354	5.386	5.472	5.447	5.377	70
Cultuurpresentatie, -productie en -participatie (5.3)	15.321	16.763	17.754	4.515	4.620	6.266	10.806	12.143	11.488	655
Musea (5.4)	641	824	737	119	174	246	522	650	491	159
Cultureel erfgoed (5.5)	1.462	1.502	1.623	0	0	34	1.462	1.502	1.589	-87
Media (5.6)	8.838	6.884	7.184	839	659	674	5.999	6.225	6.510	-285
Openbaar groen en (openlucht) recreatie (5.7)	8.779	9.773	9.432	23	23	34	8.756	9.250	9.398	352
Totaal 5. Sport, cultuur en recreatie	44.519	48.702	50.357	8.952	11.050	14.070	35.567	37.652	36.287	1.365
Samenkracht en burgerparticipatie (6.1)	13.801	16.954	23.035	180	209	15.310	13.621	16.745	7.725	9.020
Wijkteams (6.2)	14.946	18.005	17.943	2.311	2.278	2.732	12.635	15.727	15.211	516
Inkomensregelingen (6.3)	75.056	82.834	84.026	70.561	85.436	74.383	4.495	-2.602	9.643	-12.245
Begeleide participatie (6.4)	22.388	23.596	23.590	12	5	11	22.376	23.591	23.579	12
Arbeidsparticipatie (6.5)	5.585	5.617	5.297	48	1.696	1.690	5.537	3.921	3.607	314
Maatwerkvoorzieningen (WMO) (6.6)	2.628	7.240	7.446	6	454	448	2.622	6.786	6.998	-212
Maatwerkdiensverlening 18+ (6.71)	37.625	35.570	35.010	2.373	1.741	1.593	35.252	33.829	33.417	412
Maatwerkdiensverlening 18- (6.72)	31.307	45.816	45.363	2.610	2.149	4.130	28.697	43.667	41.233	2.434
Geëscaleerde zorg 18+ (6.81)	34.545	36.135	33.671	1.307	2.879	2.869	33.238	33.256	30.802	2.454
Geëscaleerde zorg 18- (6.82)	17.219	3.072	2.644	0	88	118	17.219	2.984	2.526	458
Totaal 6. Sociaal domein	255.100	274.839	278.025	79.408	96.935	103.284	175.692	177.904	174.741	3.163
Volksgezondheid (7.1)	8.637	7.862	8.424	1.264	28	702	7.373	7.834	7.722	112
Riolering (7.2)	10.768	9.828	10.254	17.035	15.949	16.376	-6.267	-6.121	-6.122	1
Afval (7.3)	19.252	20.765	20.740	27.791	28.262	28.236	-8.539	-7.497	-7.496	-1
Milieubeheer (7.4)	4.554	4.641	8.897	71	71	4.889	4.483	4.570	4.008	562
Begraafplaatsen en crematoria (7.5)	625	690	613	504	504	523	121	186	90	96
Totaal 7. Volksgezondheid en milieu	43.836	43.786	48.928	46.665	44.814	50.726	-2.829	-1.028	-1.798	770
Ruimtelijke ordening (8.1)	6.907	9.734	6.762	541	403	525	6.366	9.331	6.237	3.094
Grondexploitatie (niet-bedrijven terrein) (8.2)	4.987	8.707	959	4.987	8.707	572	0	0	387	-387
Wonen en bouw en (8.3)	5.927	8.575	7.938	5.447	3.378	3.906	480	5.197	4.032	1.165
Totaal 8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	17.821	27.016	15.659	10.975	12.488	5.003	6.846	14.528	10.656	3.872
Totaal	571.925	620.011	654.393	571.925	620.011	654.393				

De programma-indeling van de gemeente Maastricht is volledig gebaseerd op de bij ministeriële regeling vastgestelde taakvelden met uitzondering van taakveld 0.10 Mutaties reserves. De mutaties in de bestemmingsreserves zijn verwerkt op de taakvelden waarop de mutaties inhoudelijk betrekking hebben. De mutaties in de algemene reserve zijn verwerkt op taakveld 0.8 Overige baten en lasten. Er is gezien het voorgaande geen specifiek verdelingsprincipe nodig om de baten en lasten op de programma's toe te rekenen aan de taakvelden.

2.3.6 Rechtmatigheidsverantwoording

Rechtmatigheidsverantwoording 2023 van de gemeente Maastricht

Verantwoordelijkheid college van burgemeester en wethouders

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het college van burgemeester en wethouders toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door de raad vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door de raad op 19-12-2023 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door de raad bepaald en bedraagt 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 18,807 mln. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2023 van de Commissie BBV van november 2023.

Bevinding

Het college is van mening dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde grens.

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met de raad aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het college ook beschreven welke actie hij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

Controleverklaring

Bijlage 1 Samenstelling van het college van burgemeester en wethouders

De samenstelling van het college per heden:

Dhr. Wim Hillenaar

Burgemeester.
Algemene en bestuurlijke zaken. (Grensoverschrijdende) samenwerking.
Europa en euregio.
Communicatie.
Bestuurlijke en ambtelijke integriteit.
Openbare orde en veiligheid.
Handhaving.
Zorg- en Veiligheidshuis.
Vergunningen aan de burgemeester voorbehouden.

Dhr. Frans Bastiaens

Ruimtelijke ontwikkeling.
Cultuur en cultureel erfgoed.
Veerkrachtige wijken.
Ouderenbeleid.
Opvang vluchtelingen en statushouders
Stadsdeelwethouder Maastricht Noord-West.

Dhr. Johan Pas

Wonen.
Onderwijs.
Studentenstad.
Coördinerend portefeuillehouder Maastricht University.
Welstand.
Stadsdeelwethouder Maastricht Zuid-West.

Dhr. Hubert Mackus

Economie.
Water, natuur en landschap, dierenwelzijn.
Sport en recreatie.
Vergunningverlening.
Jeugdzorg
Stadsdeelwethouder Maastricht Oost.

Mw. Manon Fokke

Financiën.
Personeel & Organisatie
Publieke Dienstverlening.
Burgerparticipatie.
Lobby.
Stadsdeelwethouder Maastricht West.

Dhr. Alain Garnier

Sociale zekerheid en armoedebeleid.
Arbeidsmarktbeleid.
Gezondheid (incl. IZA/GALA).
Vastgoed en grondbeleid.
Stadsdeelwethouder Maastricht Noord.

Dhr. John Aarts

Hospitality, evenementen.
Mobiliteit.
Duurzaamheid.
Stadsbeheer.
Stadsdeelwethouder Maastricht Centrum.

Dhr. Jeroen Hoenderkamp

Welzijn.
Wmo.
Coördinatie Sociaal Domein.
Inburgering
Diversiteit.
Stadsdeelwethouder Maastricht Zuid.

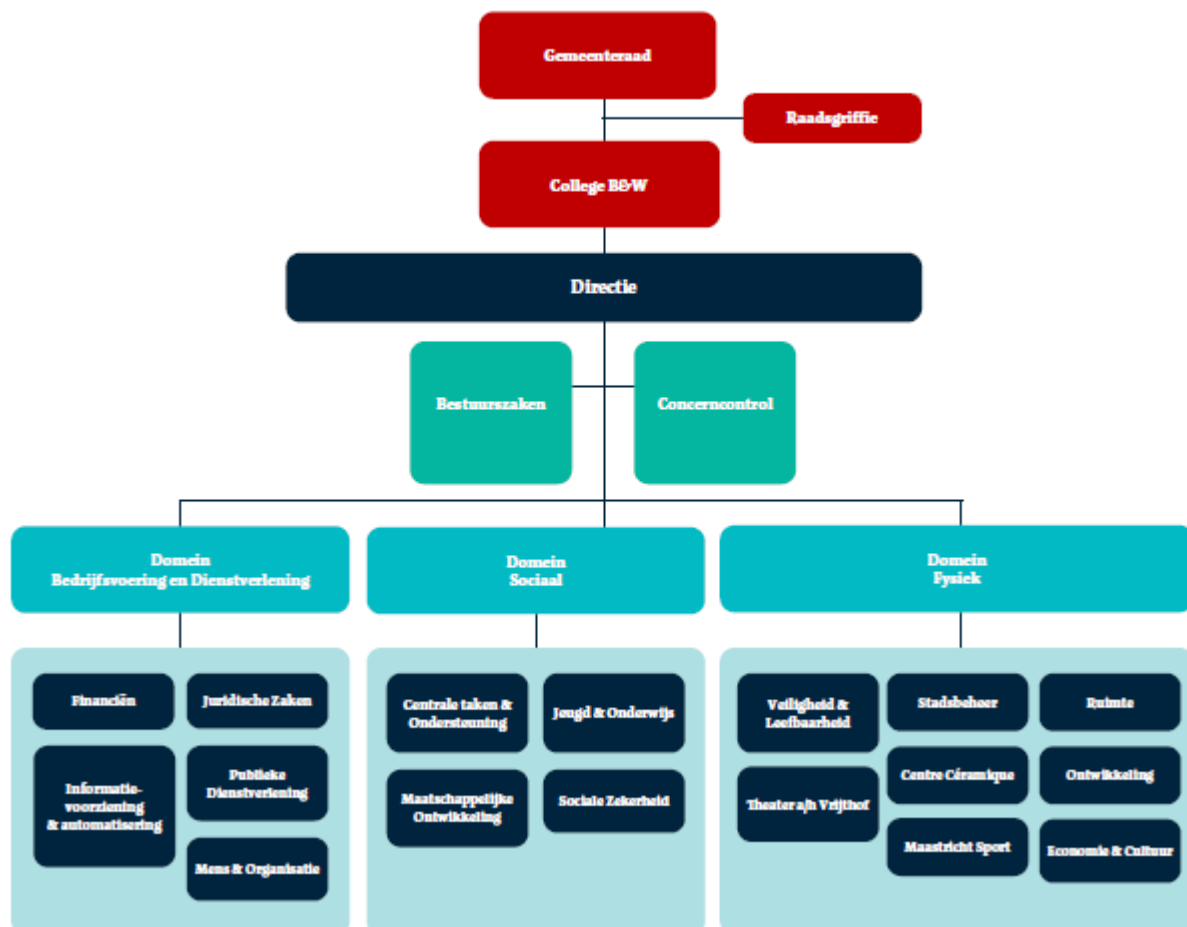

Dhr. Gert-Jan Kusters

Gemeentesecretaris.

Bijlage 2 Organisatieschema in 2023

Organogram Gemeente Maastricht

Bijlage 3 Overzicht hercalculatie bouwgrondexploitaties per ultimo 2023

Plan-no.	Plan	Investering per 31.12.2022	Gerealiseerde kosten 2023	Gerealiseerde opbrengsten 2023	Investering per 31.12.2023 zonder winst/verlies-nemingen	Geraamd overschot (+) tekort (-) voor winst/verlies nemingen (EW)	winst(+)/verlies(-) neming Algemene Reserve (CW)	Investering per 31.12.2023 na winst/verlies-nemingen	Geraamd overschot (+) tekort (-) na winst/verlies nemingen (EW)	Geraamd overschot (+) tekort (-) na winst/verlies nemingen per 31-12-23 (CW)
	BRANDPUNTEN									
	2. Programma Wikaanpak									
3700 150 00	Brusselsepoort - Winkelcentrum	65.567	600.367	493.051	172.882,38	-100.000		172.882	-100.000	0
3700 220 00	Caberg-Malperius	1.566.133	596.978	245.917	1.917.195	-1.275.930		1.917.195	-1.275.930	0
3700 458 00	Malberg-Herstructurering	-284.130	16.746	-	-267.384	33.750		-267.384	33.750	32.439
3700 485 04	Wiltenvrouwenveld-Essentterrein	2.321.018	43.962	-	2.364.971	-800.000		2.364.971	-800.000	0
3700 045 00	Herontwikkeling Kruissteersplein	-	244.051	138.000	106.051	-0		106.051	-0	-
3700 356 03	Zorgwoningen Scham	-	191.179	-	191.179	-		191.179	-	-
		3.668.589	1.693.273	876.968	4.484.893,54	-2.142.179		4.484.894	-2.142.179	32.440
	3. Randwyck									
3700 522 00	Randwyck-Orsulating	329.463	308.021	44.099	593.385	-		593.385	-	-
		329.463	308.021	44.099	593.384,66	-		593.385	-	-
	4. Binnenstad overig									
3700 503 00	Wyck - Palace	1.176.092	182.651	-	1.358.743	-395.000		1.358.743	-395.000	-
		1.176.092	182.651	-	1.358.743,36	-395.000		1.358.743	-395.000	-
	5. A2									
3700 741 00	A2-Bouwgrondexploitatie	-156.801	248	1.207	-157.760,31	-		-157.760	-	-
		-156.801	248	1.207	-157.760,31	-		-157.760	-	-
	7. Maastricht-Valkenburg									
3700 312 00	Geusselt-Bijzondere Doeleinden	3.108.799	104.455	-	3.213.254	-8.777.000		3.213.254	-8.777.000	-0
		3.108.799	104.455	-	3.213.253,84	-8.777.000		3.213.254	-8.777.000	-0
	8. Beatrixhaven									
3700 053 00	Beatrixhaven - LHB Middengebied	-	-	-	-	-		-	-	-
		-	-	-	-	-		-	-	-
	SUBTOTAAL 1	8.126.142	2.288.647	922.275	8.492.515	-11.314.179		8.492.515	-11.314.179	32.440
	OVERIGE PLANNEN									
3700 048 00	Amblyveld	52.1630	482.927	10.000	994.557	-620.000		994.557	-620.000	-0
3700 754 10	Hooftes	-231.494	320.672	18.999	70.189	-70.189		70.189	-70.189	-
3700 805 00	Bedrijfsruimte Maastricht Zuid	6.612.174	313.910	-	6.926.084	4.578.000		6.926.084	4.578.000	3.204.280
		6.902.320	1.117.510	28.999	7.990.830	3.887.811	601.811	8.592.641	3.286.000	3.204.280
	SUBTOTAAL 2	6.902.320	1.117.510	28.999	7.990.830	3.887.811	601.811	8.592.641	3.286.000	3.204.280
	GEREAAL TOTAAL	15.028.462	3.406.157	951.274	17.483.346	-7.426.369	601.811	18.085.156	-8.028.179	3.236.720

Voorziening stedelijke programmering plannen in exploitatie per 31 december 2023

Plan-no.	Plan	Voorziening per 31.12.2022		Voorziening per 31.12.2023 zonder mutaties
3700 048 00	Voorz. Sted.prog. II Amblyveld	-703.570		-703.570
3700 850 01	Voorz.sted.prog. Geusselt	-8.777.000		-8.777.000
3700 850 04	Voorz.sted.prog. BOP Caberg Malperius	-1.275.930		-1.275.930
3700 503 00	Voorz. Wyck - Palace	-95.000		-95.000
3700 485 04	Voorz. Essentterrein	-800.000		-800.000
3700 150 00	Voorz. Brusselsepoort	-		-
		-11.651.500		-11.651.500
		3.376.962		5.831.846

Mutaties Voorziening in 2023
83.570
-
-
-300.000
-100.000
-316.430

Voorziening per 31.12.2023
-620.000
-8.777.000
-1.275.930
-395.000
-800.000
-100.000
-11.967.930

Geraamde Beschikking voorziening 31.12.2023
620.000
8.777.000
1.275.930
395.000
800.000
100.000
11.967.930

Bijlage 4 Overzicht subsidies

In deze bijlage zijn de verleende subsidies opgenomen over het jaar 2023. De gemeente Maastricht heeft een structurele subsidierelatie met circa 60 instellingen en verleent ongeveer 500 subsidies per jaar. Het wettelijk kader is de Algemene wet bestuursrecht (Awb), de Algemene Subsidieverordening Gemeente Maastricht 2020 en de diverse nadere subsidieregelingen/verordeningen. De vaststellingen van de verleende subsidies vinden plaats gedurende 2024.

Hieronder worden allereerst de begrotingssubsidies weergegeven, dan de incidentele en tot slot de subsidies welke zijn verstrekt op basis van subsidieregelingen of verordeningen. De uitgekeerde bedragen wijken af van de in de verleningsbeschikking genoemde bedragen vanwege indexering.

Begrotingssubsidies 2023

In dit overzicht zijn weergegeven de begrotingssubsidies.

Subsidieontvanger	Beschikt 2023
Centrummanagement Maastricht	€ 530.678
Maastricht Convention Bureau	€ 535.000
Maastricht Marketing	€ 927.295
Provincie Limburg	€ 200.000
United Nations University-MERIT	€ 303.465
Jumping Indoor Maastricht	€ 125.000
Amstel Gold Race	€ 65.000
Sahot	€ 342.222
Starterscentrum Limburg	€ 52.095
Economische Samenwerking Zuid-Limburg (ESZL)	€ 206.021
Flikken Maastricht	€ 20.000
GIP Aken Eurode	€ 38.208
SGA Maastricht	€ 42.840
SGA Kerkrade	€ 25.160
Stichting Oranje Comité Maastricht	€ 5.323
Stichting Sint Nicolaas Maastricht	€ 3.000
Toneelgroep Maastricht huurcompensatie TiFA	€ 41.807
Lumière huurcompensatie TiFA	€ 84.638
Bureau Europa huurcompensatie TiFA	€ 59.058
Jeugdfonds Cultuur	€ 54.239
Theatercollectief Het Geluid	€ 27.473
Kinderboerderij De Heeg	€ 14.573
Stichting Boerderij Daalhoeve	€ 49.936

Incidentele subsidies

Hieronder volgt een overzicht van incidentele subsidies. Dit zijn verleende subsidies waar geen subsidieregeling onder ligt.

Subsidieontvanger	Subsidie 2023
Programma 1 – Veiligheid	
Halt-team Limburg	€ 50.513
Programma 3 – Economie	
UNU - Merit	€ 4.081
Stichting Nederlandse Dansdagen	€ 15.000
Samenwerkende Industrierreinen Maastricht	€ 25.000
Stichting ter stimulering vh Regionaal Voedselsysteem ZL	€ 24.467
Maastricht University Student Service Centre	€ 135.500
Stichting Museumnacht	€ 7.500
Programma 5 – Sport, Cultuur en Recreatie	
Stichting de Vief Köp	€ 50.000
Stichting de Bühne	€ 7.500
Stichting Profonde Maastricht	€ 6.000
Stichting Opera Compact	€ 15.000
Upendi	€ 5.000
Stichting Pro Organo	€ 3.000
KUMA Muziekschool	€ 57.000
Stichting Lumiere Cinema	€ 100
RTV Maastricht	€ 20.243
Stichting de Zuiderlingen	€ 37.500
Vrije Academie Maastricht	€ 37.500
Stichting Dans, dansatelier Maastricht	€ 37.500
Programma 6 – Sociaal Domein	
Stichting Gehandicaptenzorg Limburg (SGL)	€ 11.867
Azaro-Dagbesteding	€ 133.350
Stichting @Ease	€ 137.150
Stichting Buurtbemiddeling Maastricht	€ 65.000
Stichting LEFteam	€ 19.200
Stichting LEFteam	€ 42.000
Stichting FIRST Fiscale Rechtshulp, Faculteit der Rechtsgeleerdheid	€ 4.120
Athos	€ 491.400
Stichting Boerderij Daalhoeve	€ 527.100
Stichting Match Maastricht	€ 15.000
Stichting Buurtservice Maastricht	€ 50.000
Stg. The Masters	€ 80.480
Kinderboerderij De Heeg	€ 60.500
Stg. Fietsbank Maastricht	€ 67.180
Stg. The Masters	€ 124.749
COC Limburg	€ 20.000
Xonar	€ 137.904
Stichting Buurtnetwerk Wittevrouwenveld	€ 5.000
ZIO Geestelijke Gezondheidszorg	€ 411.260
Stichting Samen voor Maastricht	€ 75.000
Porthos Scharn	€ 81.371

Subsidieontvanger	Subsidie 2023
Stichting Trajekt	€ 5.808
Stichting Werkhuis Maastricht Noordoost	€ 156.450
Maastricht UMC+ - COACH	€ 41.650
Stichting Volkstuinen Complex 't Hesperhöfke	€ 1.500
Volkstuinvereniging Jekerdal	€ 1.500
Volkstuinvereniging Daalhof	€ 1.500
Volkstuindersvereniging AMBY	€ 1.500
Tuiniersvereniging Jekermoos	€ 1.500
Eerste Maastrichtse Dahlia Vereniging	€ 1.500
Volkstuindersvereniging Maastricht	€ 1.500
Stichting Biologische Tuinders Limmel	€ 1.500
Volkstuinders Vereniging de Heeg	€ 1.500
Volkstuindersvereniging Boschpoort	€ 1.500
Us Haofke	€ 1.500
Mosa Lira	€ 26.040
Kinderboerderij De Heeg	€ 69.268
Burgerkracht Limburg	€ 38.250
Humanitas	€ 20.000
Porthos Vastgoed BV	€ 1.300.000

Overzicht verleende subsidies op basis van regelingen/verordening

Programma 4 - Onderwijs

Subsidieregeling Educatieve Agenda Maastricht

Subsidieontvanger	Subsidie
Mosa Lira	€ 37.500
Stichting Kom Leren	€ 38.750
Mosa Lira	€ 38.750
Stichting Pallas	€ 7.500
Mosa Lira	€ 38.750
Totaal	€ 161.250

Verordening Kindgebonden Subsidie Voorschoolse Educatie Gemeente Maastricht

Subsidieontvanger	Subsidie
KDV Klein Duimpje	€ 90.294
Peuteropvang de Vlinderboom (voormalig Hummel-Kids)	€ 74.459
BV Kinderopvang Pinokkio Maastricht	€ 382.524
Samen Spelen BV	€ 445.642
Kids-Home	€ 15.456
KDV 't Hummelke	€ 19.776
MIK Kinderopvang BV	€ 1.699.620
Totaal	€ 2.727.773

Verordening Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE) & Taalactiviteit Primair Onderwijs (TPO)

Voorschoolse Educatie

Subsidieontvanger	Subsidie
KDV Klein Duimpje	€ 23.055
Peuteropvang de Vlinderboom (voormalig Hummel-Kids)	€ 17.696
Samen Spelen BV	€ 144.805
BV Kinderopvang Pinokkio Maastricht	€ 108.044
Kids-Home	€ 29.332
KDV 't Hummelke	€ 10.136
MIK Kinderopvang BV	€ 473.931
Totaal	€ 807.000

Vroegschoolse Educatie

Subsidieontvanger	Subsidie
Stichting Smart Limburg	€ 5.741
Mosa Lira	€ 91.865
Vereniging Suringar	€ 11.483
Totaal	€ 109.090

Taalactiviteiten Primair Onderwijs (TPO)

Subsidieontvanger	Subsidie schooljaar
Stichting Smart Limburg	€ 60.211
Mosa Lira	€ 127.566
Vereniging Suringar	€ 6.000
Totaal	€ 193.777

Subsidieregeling Doelgroeparrangementen Onderwijs-Jeugdhulp Zuid-Limburg

Subsidieontvanger	Subsidie schooljaar
Onderwijsstichting MOVARE	€ 118.519
Mosa Lira	€ 86.610
Mosa Lira	€ 178.700
Mosa Lira	€ 112.393
Stichting Kindante	€ 78.344
Onderwijsstichting MOVARE	€ 47.573
Onderwijsstichting MOVARE	€ 66.667
Adelante - Zorggroep	€ 416.950
Adelante - Zorggroep	€ 89.762
Stichting Kindante	€ 243.773
Stichting Kindante	€ 50.693
Stichting Kindante	€ 247.683
Onderwijsstichting MOVARE	€ 8.389
INNOVO	€ 332.452
INNOVO	€ 347.459
INNOVO	€ 131.511
Totaal	€2.557.478

Programma 5 – Sport, Cultuur en Recreatie
 Subsidieregeling Amateurkunsten Maastricht
 Boekjaarsubsidies Amateurkunsten

Subsidieontvanger	Subsidie
Het Garderegiment De Kachelpiepers	€ 6.649
Zaate Hermenie de Katerjach	€ 3.946
Musique Complete	€ 3.322
Mixed Harmony Maastricht	€ 5.609
Koninklijke Harmonie Ster van Maastricht	€ 9.455
Show- and Marchingband Maastrichtse Verkennersband	€ 13.094
Fanfare St. Cornelius	€ 7.168
Universiteitsorkest Maastricht	€ 6.857
Fanfare Sint Servatius	€ 9.767
Harmonie Heer Vooruit	€ 9.455
De Vereniging Maastrichtse Harmonie Kunst Door Oefening	€ 9.143
Fanfare Du Kwatsj	€ 3.842
Harmonie St. Petrus en Paulus	€ 19.123
Wieker Fanfare St. Franciscus	€ 5.921
Segura! Escola de Samba Maastricht	€ 5.193
Harmonie Wilhelmina	€ 9.767
Stichting ArkA Symfonie Orkest	€ 5.674
Senioren Drumband Mestreech	€ 2.802
Kon. Harmonie van Heer	€ 8.416
Symfonieorkest Avanti	€ 4.881
La Muze	€ 2.168
R.K. Harmonie St. Caecilia De Gele Rijders	€ 6.025
Stichting Volle Petaj, Batucada de Maastricht	€ 3.530
Fanfare "Concordia" De Limburgse Jagers van 1843	€ 5.402
Harmonie St. Pieter 1890	€ 4.466
Maastrichtse Twirling Stars	€ 989
Fanfare St. Hubertus	€ 6.025
Zangkoor Ascension	€ 2.580
Koor Catotsh	€ 1.654
Sint Jozep Mestreech	€ 3.530
Vrouwenkoor Femmeuse	€ 1.962
Stichting Seniorenmuziek Maastricht	€ 5.505
Vocal Group Celebrations	€ 2.168
Gemengd Koor Sjantee Scharn	€ 2.580
Kamerkoor Quartna	€ 1.911
Stichting Ouderen Societeit Belfort	€ 3.043
Mestreechter Operette Vereniging	€ 2.220
Mannenzanggroep Wieker Hofzengers	€ 1.345
Gemengde Zangvereniging Crescendo	€ 2.271
Gemengd Koor Stem des Volks Maastricht	€ 2.528
Vocal Group Odeon	€ 1.962
Kamerkoor Maastricht	€ 2.271
Kon. Zangvereniging Mastreechter Staar	€ 6.696

Zangkoor l'Esperance	€ 1.911
Subsidieontvanger	Subsidie
Vocalgroup Mes Amie	€ 3.969
Stichting Kimogo Vivas	€ 2.014
Zaank en Kemedievereniging Maos en Neker	€ 2.734
Ghesellen Van den Sanck	€ 1.499
Stichting Limburgse Koorschool Kokoz	€ 1.807
Stichting Vocaal Ensemble Lingua e Musica	€ 2.374
Les Philfolles	€ 3.114
Ouderenkoor Ouch Joonk Gewees	€ 1.911
2ENJOY Vocal Group	€ 2.683
Kon. erkend Mannenkoor Borgharen	€ 2.734
Kinderkoor Sjamaes	€ 2.014
Vereniging Toonkunskoor Maastricht	€ 2.837
Kon. St. Caeciliakoar Heer	€ 3.969
Zangvereniging De Looier Twie	€ 1.860
ENCI-Koor	€ 2.323
Toneelgroep Blik	€ 2.079
Toneelvereniging Alles is Drama	€ 2.079
Toneelvereniging M'46	€ 2.079
Toneelgroep Papaver	€ 2.079
Toneelvereniging De vriendenkring	€ 2.079
Stichting PAKhuis	€ 2.079
Zangkoor Don Bosco	€ 1.962
Universiteitskoor Maastricht	€ 5.204
Harmonie St. Walburga	€ 9.455
Harmonie St. Michael	€ 9.767
Stichting Limburgs Jeugd Symfonie Orkest	€ 10.183
Vereniging Mestreechter Gelegenheidskoer	€ 1.551
Totaal	€ 313.267

Projectsubsidies Amateurkunsten

Subsidieontvanger	Subsidie 2023
Stichting Hip Hop International Netherlands	€ 5.000
Gemengd Koor Sjantee Scharn	€ 1.000
De Vereniging Maastrichtse Harmonie Kunst Door Oefening	€ 4.750
Fanfare St. Cornelius	€ 5.000
Kamerkoor Transparence	€ 2.000
Harmonie St. Walburga	€ 3.100
Fanfare St. Cornelius	€ 1.400
Stichting Oxygen Academy of Dance	€ 5.000
Stichting Ensemble 88	€ 5.000
Gemengde Zangvereniging Crescendo	€ 1.070
Gemengde Zangvereniging Crescendo	€ 980
Stichting Vocallis	€ 3.000
Stichting Limburgse Koorschool Kokoz	€ 5.000
Stichting Limburgs Jeugd Symfonie Orkest	€ 5.000
Zaank en Kemedievereniging Maos en Neker	€ 5.000
Totaal	€ 52.300

Subsidieregeling realisatie Kunst in de Openbare Ruimte 2022-2025 Gemeente Maastricht

Subsidieontvanger	Subsidie
Sidi El Karchi	€ 13.461
Totaal	€ 13.461

Subsidieregeling Kunstscholen Maastricht 2022-2024

Subsidieontvanger	Subsidie
Stichting de Zuiderlingen	€ 46.100
Stichting Dans, dansatelier Maastricht	€ 85.250
Vrije Academie Maastricht	€ 43.625
KUMA Muziekschool	€ 98.000
Totaal	€ 272.975

Subsidieregeling Meerjarige subsidies professionele kunst Maastricht 2021-2024

Subsidieontvanger	Subsidie
Stichting Musica Sacra Maastricht	€ 115.728
Stichting de Muziekgieterij	€ 67.905
Stichting Viewmaster	€ 11.573
Stichting FashionClash	€ 23.146
Stichting Bureau Europa	€ 76.143
Marres CC	€ 174.922
Stichting Lumiere Cinema	€ 298.466
Stichting Via Zuid	€ 57.864
Jan van Eyck Academie	€ 82.861
Stichting Ateliers Maastricht	€ 109.746
Stichting Hoge Fronten	€ 28.933
Stichting Prinses Christina Concours	€ 9.897
Stichting Cultura Mosae	€ 46.291
RTV Maastricht	€ 326.517
Intro in Situ	€ 49.264
Stichting Jazz Maastricht	€ 40.598
Stichting de Muziekgieterij	€ 1.213.473
CineSud	€ 28.933
Stichting Toneelgroep Maastricht	€ 174.545
Stichting Nederlandse Dansdagen	€ 92.583
Sally Dansgezelschap Maastricht	€ 39.617
Stichting Opera Zuid	€ 148.348
Philharmonie Zuid-Nederland, vestiging Maastricht	€ 234.291
Totaal	€ 3.451.644

Subsidieregeling Impuls Jongerencultuur Maastricht 2023 – 2024

Subsidieontvanger	Subsidie
Teun Maessen	€ 2.000
Totaal	€ 2.000

Beleidsnota speeltuinen

Subsidieontvanger	Subsidie
Stichting Futura / Speeltuin Fort Willem	€ 6.308
Stichting Futura / Speeltuin Fort Willem	€ 6.353
Stichting Natuurspeeltuin De Mergelhoof	€ 3.000
Stichting Natuurspeeltuin De Mergelhoof	€ 4.717
Stichting Speelvoorziening In den Drinck	€ 2.950
Stichting Speelvoorziening In den Drinck	€ 4.680
Totaal	€ 28.008

Bewegen chronisch zieken

Subsidieontvanger	Subsidie 2023
Stichting Therapeutisch Sporten regio Maastricht	€ 3.515
Maastrichtse Gehandicapten Sportvereniging	€ 625
Stichting Hart in Beweging Mergelland	€ 258
Totaal	€ 4.398

Specifieke uitkering noodfonds energie amateursportverenigingen

Subsidieontvanger	Subsidie 2023
M.S.R.V. Saurus	€ 5.323
VV Scharn	€ 125
R.K.S.V. Leonidas-W	€ 6.788
Totaal	€ 12.236

Programma 6 – Sociaal Domein

Versterken sociale en maatschappelijke basis door vrijwillige inzet 2022-2024

Subsidieontvanger	Subsidie 2023
Stichting Naast	€ 16.000
R.K. Bond van Bejaarden, Gepensioneerden, Invaliden en Alleenstaanden Heer-	€ 500
Bejaarden- en Invalidenvereniging Limmel	€ 500
Ondersteuning bij Arbeidsbeperking en Re-integratie Maastricht en Heuvelland	€ 1.500
Algemene Chinese Vereniging Limburg	€ 2.150
Stichting Buurtplatform Wyck	€ 3.692
Stichting Buurtraad Oud-Caberg	€ 4.850
Stichting Buurtnetwerk Heugemerveld	€ 4.200
Stichting Trefpunt Akerpoort	€ 7.500
Maastrichtse Alevitische-Bektatische Kulturele Vereniging	€ 11.945
Stichting Ouderen Societeit Belfort	€ 8.587
Stg.Huiskamer ad Maas Borgharen	€ 5.584
Stg. Burgerinitiatief Boschstraatkwartier Oost (BBOOST)	€ 7.500
Stichting Buurtnetwerk Binnenstad Maastricht	€ 4.265
Stichting Buurtcentrum Sint Pieter	€ 10.425
BNMO afdeling Limburg	€ 500
Scoutinggroep De Eburonen	€ 6.350
Stichting Scouting Titus Brandsma Maastricht	€ 6.549
Stichting Buurtraad Pottenberg	€ 7.200
Vereniging Buurtnetwerk Campagne	€ 4.850
Stichting Vorkje Prikken	€ 20.000

Subsidieontvanger	Subsidie 2023
Stichting Kenniscentrum Empowerment Maastricht	€ 83.000
Stichting Buurtnetwerk Jekerdal-Sint Pieter-Villapark Maastricht	€ 5.386
Stichting Werkgroep Hazendans	€ 5.335
Stichting Dorpsraad Ifteren	€ 12.748
Stichting Samen Onbeperkt	€ 50.000
Stichting De Sjaaimetten	€ 500
Stichting Smile	€ 17.150
Stichting Jeugdwerk de Maaskluiwers	€ 6.165
Stichting Henri Dunant Florence Nightingale	€ 15.000
Stichting Jeugdwerk Pottenberg	€ 11.200
Stichting Senior Centraal	€ 61.200
Armeense Stichting ANI	€ 8.000
Stg. 't Heegeneerke	€ 12.785
Gouden Uren	€ 4.700
Stichting Buurtnetwerk Veer Zien Malberg	€ 6.264
Stichting Buurtplatform Belfort en Daalhof	€ 14.350
Resto VanHarte (hoofdkantoor)	€ 20.000
Stichting Vier het Leven	€ 6.000
Stichting Buurtplatform Amby	€ 15.100
Buurtraad Borgharen	€ 3.600
Stichting De Gordiaanse Knoop	€ 1.040
Scouting Maastricht West	€ 15.000
Stichting Scouting Waterwerk Jan van Gent	€ 15.000
Stichting Connect Maastricht	€ 11.960
Kinderboerderij De Heeg	€ 3.200
Stichting Buurtnetwerk Scharn	€ 6.300
Stichting Buurtnetwerk Ceramique	€ 7.170
Stg. Buurtraad Limmel	€ 7.050
Stichting Toon Hermans Huis	€ 50.000
Buurtbelangen Nazareth	€ 20.680
Deken Hanneman Stichting	€ 12.423
Stichting Quiet Community Maastricht	€ 29.153
Stichting Vrouwenrechtswinkel Maastricht	€ 350
Stichting Samen Groener Maastricht Noord-West	€ 5.000
Scouting Anne Frank St. Jan Heer	€ 15.407
Vereniging Scouting Fons Olterdissen	€ 10.483
Stichting Turks Cultureel Centrum Tevhid	€ 30.350
Stichting Code 043	€ 90.000
Stichting Wyckerpoort Actief	€ 5.303
Stichting Leefbaarheid Boschpoort/Bosscherveld	€ 9.235
Stichting Buurtnetwerk Mariaberg	€ 5.000
Stichting Buurtplatform Brusselsepoort	€ 13.350
Scouting Amby	€ 15.000
Stichting 't Gilde Maastricht	€ 13.200
COC Limburg	€ 16.250
Stichting Serve the City Maastricht	€ 65.000

Stichting Proef Tuin Tapijn	€ 4.710
-----------------------------	---------

Subsidieontvanger	Subsidie 2023
Stichting Kinderboerderij Limmel	€ 7.765
Stichting Moetiara Maloekoe	€ 19.850
Humanitas	€ 67.305
Stichting Buurtplatforms Groot Heer	€ 7.270
The innBetween Stg Maastr. Studenten	€ 58.750
Stichting Meet Maastricht	€ 57.100
Stichting Buurtnetwerk Like De Heeg	€ 4.600
Stichting Lotgenotengroep Autisme Limburg	€ 3.600
Stichting Samen voor Maastricht	€ 13.400
Stichting Buurtnetwerk Us Sint Maartenspoort	€ 4.700
Ondersteuning bij Arbeidsbeperking en Re-integratie Maastricht en Heuvelland	€ 500
Stichting de Groene Poort Oost	€ 500
ZijActief Amby	€ 500
Stichting Ouderenproject Geinen Daank	€ 500
Stichting Festival D'Artagnan	€ 500
Stichting Sjaander Broonk	€ 500
R.K. Bond van Bejaarden, Gepensioneerden, Invaliden en Alleenstaanden Heer-	€ 500
Stichting Dorpsraad Itteren	€ 500
Stichting Vrijheidspark Maastricht	€ 500
Bewonersvereniging Jekerkwartier	€ 150
Totaal	€ 1.219.734

Investeringssubsidie gemeenschapshuizen/ 40% regeling

Subsidieontvanger	Subsidie 2023
Amyerhoof - Stichting Gemeenschapshuis Amby	€ 356
Amyerhoof - Stichting Gemeenschapshuis Amby	€ 120
Stg. Sociaal Opbouwwerk Heugem-Randwyck De Klaekeburg	€ 1.083
Stichting Trefcentrum Wittevrouwenveld	€ 3.500
Stichting Beheer Kapelaan Lochtmanhuis	€ 3.500
Stichting Gemeenschapshuis Haarderhof Borgharen	€ 147
Totaal	€ 8.707

Professionele instellingen op het gebied van Welzijn en Zorg

Subsidieontvanger	Subsidie 2023
Mondriaan	€ 1.725.808
LEVANTOgroep	€ 43.648
Stichting LEVANTOgroep	€ 50.000
Slachtofferhulp Nederland, regio Zuidoost	€ 40.757
LEVANTOgroep	€ 138.293
Stg. Envida, onderdeel Steunpunt Mantelzorg Zuid	€ 507.056
GGD Zuid-Limburg	€ 398.433
MEE Zuid-Limburg	€ 1.284.314
Humanitas	€ 275.040
Stichting Trajekt	€ 8.237.079
Xonar Vrouwenopvang & -hulpverlening	€ 11.263
Xonar Vrouwenopvang & -hulpverlening	€ 2.366.352

Leger des Heils Centrum voor Wonen, Zorg en welzijn	€ 103.480
Xonar	€ 200.680

Subsidieontvanger	Subsidie 2023
GGD Zuid-Limburg	€ 80.625
Anti Discriminatie Voorziening Limburg	€ 313.354
GGD Zuid-Limburg	€ 49.351
Stichting Trajekt	€ 90.000
Stichting Relim	€ 330.815
GGD Zuid-Limburg	€ 148.350
Totaal	€ 16.394.698

Subsidieregeling Jeugdbescherming en Jeugdreclassering Regio Zuid-Limburg 2023

Subsidieontvanger	Subsidie 2023
Bureau Jeugdzorg Limburg Centraal Bureau	€ 11.380.984
Stg. Leger des Heils, Jeugdbescherming & Reclassering	€ 423.951
Stg. William Schrikker Jeugdbescherming & Jeugdreclassering	€ 2.266.109
Totaal	€ 14.071.044

Subsidieregeling Stimulering verduurzaming vastgoed Maastricht 2023-2024

Subsidieontvanger	Subsidie
vof De Brandweerkantine	€ 1.125
Café Zondag	€ 1.125
G.I.S. Janssen Holding B.V.	€ 1.212
Totaal	€ 3.462

Gezond en Actief Leven Akkoord

Subsidieontvanger	Subsidie 2023
Stichting Trajekt	€ 101.866
Totaal	€ 101.866

Programma 8 – volkshuisvesting ruimtelijke ordening stadvernieuwing

Leefbaarheidsfonds

Subsidieontvanger	Subsidie 2023
Stichting Trajekt	€ 16.518
Stichting Buurtnetwerk Mariaberg	€ 60.000
Stichting Buurtcentrum De Romein	€ 46.068
Stichting Buurtplatform Caberg	€ 82.647
Stichting Buurtnetwerk Like De Heeg	€ 10.135
Stichting Buurtraad Pottenberg	€ 3.000
Stichting Buurtraad Pottenberg	€ 10.000
Stichting Buurtcentrum De Romein	€ 3.000
Stichting Buurtraad Pottenberg	€ 7.000
Stichting Buurtnetwerk Like De Heeg	€ 4.343
Stichting Buurtplatform Caberg	€ 3.800
Stichting Buurtraad Pottenberg	€ 8.750
Stichting Buurtnetwerk Heugemerveld	€ 1.350
Stichting Buurtplatform Caberg	€ 4.500

Stichting Buurtplatform Caberg	€ 4.500
Stichting Trajekt	€ 20.000
Stichting Buurtplatform Caberg	€ 1.250
Totaal	€ 286.861

Bijlage 5 Overzicht EU-subsidies

Overzicht Maastrichtse projecten die medegefinancierd worden met Europese middelen per ultimo 2023:

Projectnaam	Rol	Programma/verlener	Project-kosten totaal	Europese bijdrage totaal	Aandeel totale projectkosten gem Maastricht	Aandeel EU bijdrage aan gem. Maastricht
Klimaatrobuust Stadsgroen ¹	Projectpartner	Interreg Nederland-Vlaanderen	€4.796.907,22	€2.398.453,60	€522.852,09	€ 261.426,00
Europe Direct Maastricht ²	Aanvrager	EU Commissie – DG communicatie	€ 40.000,00	€38.000,00	€ 40.000,00	€38.000,00
Street Art Trail EMR ³	Projectpartner	Euregio Maas-Rijn P2P	€80.536,75	€40.268,38	€14.549,40	€7.274,70
ESF+ ⁴	Begunstigde	ESF+	-	-	-	€ 2.228.000

1. Klimaat robuust stadsgroen is een Interreg NL-Vlaanderen project waarin diverse gemeenten uit Nederland en Vlaanderen (o.a. Mechelen, Genk, Den Bosch, Vlissingen, Brugge etc.) samenwerken met kennisinstellingen (O.a. Ugent, Katholiek Onderwijs Vlaanderen etc.) met als doel om gezamenlijk aan klimaatadaptatie en vergroening van stedelijke omgevingen te werken. Voor Maastricht geldt dat het project specifiek het ontsteden en vergroenen van de busbanen gelegen op de Scharnerweg en de Limburglaan behelst. Het totale projectbudget voor alle partners gezamenlijk is €4.796.907,22, waarvan 50% cofinanciering vanuit Interreg is toegekend. De projectaanvraag is eind 2023 goedgekeurd. De projectfase loopt van 02-2024 t/m 01-2027. Gedurende het project wordt de toegekende subsidie gefaseerd uitgekeerd, op basis van facturatie. Parellel lopen er gesprekken met de Provincie Limburg over een additionele financiële bijdrage specifiek voor de kosten van Gemeente Maastricht.
2. Europe Direct Maastricht fungeert als een antenne voor de Europese Commissie. Het doel is om inwoners te bedienen die Europese vragen en/of interesse hebben. Dat kunnen vragen zijn over specifieke gevallen in relatie tot Europese ziektekostenverzekeringen, over Europese financieringsmogelijkheden of simpelweg over het functioneren van Europese instituties. Ook beschikt Europe Direct over middelen om inwoners te helpen met bijvoorbeeld het organiseren van dialogen, workshops en andere events binnen een Europese thema. Daarnaast wordt via Europe Direct actief gecommuniceerd over de Europese Unie. In Maastricht sluit Europe Direct naadloos aan op de ambities van Studio Europa, die het programma Maastricht Working on Europe vormgeven. Er bestaat dan ook een nauwe samenwerking waarbij middelen van het Europe Direct punt worden ingezet bij de uitvoering van de programmering.
3. Het project Street Art Trail behelst de realisatie voor van 4 participatieve monumentale fresco's in 4 van de 7 MAHHL+ steden, een informeel netwerk van 7 grote steden in de Euregio Maas-Rijn (Maastricht, Aachen, Hasselt, Heerlen, Liège, Sittard-Geleen, Genk). Doel van dit project is het stimuleren en ondersteunen van grensoverschrijdende cultuuruitwisseling op een laagdrempelige manier. In Maastricht zijn de pijlers van de Noorderbrug voorzien van een zeer uitgebreide en gedetailleerde fresco door de Luikse, en internationaal gerenommeerde, artiest Jaba.
4. Het ESF+ fonds zet in op het verkleinen van de afstand tot de arbeidsmarkt. De gemeente Heerlen is centrumgemeente en heeft de aanvraag verzorgd voor dit ESF-project. Middelen worden op nationaal niveau verdeeld en gelabeld. Voorbeelden van activiteiten die dankzij ESF-middelen uitgevoerd kunnen worden zijn:
 - Het inrichten van jongerenloketten;
 - Het creëren van werkervaringsplaatsen;
 - De inzet van re-integratiecoaches;
 - Het inzetten van plaatsing ondersteunende instrumenten zoals loonkostensubsidie;
 - Het begeleiden van arbeidsbelemmerden naar werk.

Bijlage 6 Stand van zaken burgerinitiatieven

Een burgerinitiatief is een verzoek van een groep Maastrichtenaars om een plan of ontwikkeling op de agenda van de raad te zetten. Voorbeelden zijn: de bouw van een jeugdhonk, het plaatsen van een bank waar ouderen kunnen samenkomen, het opzetten van een nieuw museum of een mooi pand de monumentenstatus geven.

Voor een gemeentebreed voorstel geldt dat minstens 300 mensen het burgerinitiatiefvoorstel moeten ondersteunen. Deze mensen zijn kiesgerechtigd. Gaat het om een buurtgericht voorstel, dan moeten 100 mensen het ondersteunen. Zij moeten wel wonen in de buurt waar het voorstel over gaat.

Afspraak tussen college en raad is dat het college de raad via de Planning & Control documenten informeert hoe raadsbesluiten gekoppeld aan een burgerinitiatief zijn opgepakt.

Stand van zaken burgerinitiatieven per 31 december 2023

Niet van toepassing. Er is recent geen burgerinitiatief behandeld door de raad.

Bijlage 7 Burgerjaarverslag

Het burgerjaarverslag is uit efficiencyoverwegingen als bijlage bij de jaarrekening opgenomen. Hiermee wordt vooruitgelopen op de afschaffing van de verplichting tot het uitgeven van een burgerjaarverslag. Door het opnemen van de onderdelen in programma 1 van de jaarrekening en in deze bijlage wordt voldaan aan de verplichtingen van artikel 170 lid 2 Gemeentewet: rapporteren over de gemeentelijke dienstverlening en over burger- en overheidsparticipatie.

GemeenteLoket

De onderdelen Digitaal, Telefonie en Balie van het GemeenteLoket worden in programma 0 gerapporteerd.

Meldingen openbare ruimte

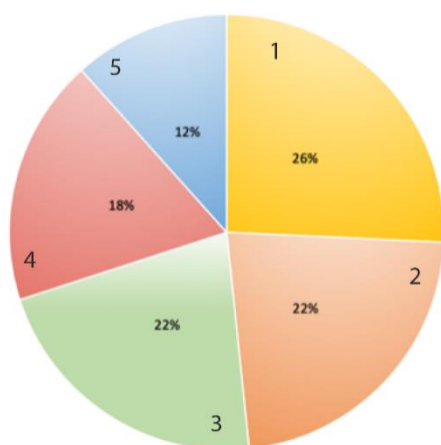
Op verschillende manieren komen meldingen over de openbare ruimte binnen. De meeste meldingen komen binnen via het callcenter en via MijnGemeente APP.

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Aantal meldingen	32.468	33.311	34.295	34.140	38.484	40.109	46.259	46.131

Gemeentelijke website bezoekers 2023

Van 1 januari tot en met 31 december 2023 hebben in totaal 750.354 bezoekers onze corporate website bezocht. Samen hebben ze 2.322,433 bezoeken afgelegd. Er zijn geen significante piekbezoeken. 35% van alle bezoekers komt voor de volgende 5 producten en diensten:

1. Parkeren en verkeer
2. Paspoort of id-kaart
3. Afval en milieu
4. Verhuizen
5. Milieuparken en milieuperrons

Zoekgedrag

82% van onze bezoekers is op onze website geland via zoekmachines. De overige 18% bezoekt de site voor 11% via social media en naar aanleiding van onze eigen communicatie. 8% komt via websites van derden of rechtstreeks.

Social media gemeente Maastricht

Eind 2023 staat de teller op ruim 28.000 volgers voor onze Facebookpagina en hebben we bijna 6.000 volgers op Instagram. Via Facebook hebben we 11.647 berichten ontvangen en 1.001 via X (voorheen Twitter). 64% daarvan is behandeld binnen 1 uur. 41% binnen 2-4 uur.

Balie

In 2023 hielpen we 66.340 klanten aan de balie. Vanaf 2024 komen we in de piekperiode voor de reisdocumenten. We verwachten zo'n 33.000 aanvragen voor een reisdocument.

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Klanten balie	122.996	88.368	53.813	64.280	77.413	66.340

DigiD

Naast de dienstverlening voor de inwoners van onze stad, staan we ook paraat om producten te leveren voor Nederlanders die in het buitenland wonen. In 2021 was het aantal extreem hoog. I.v.m. corona hadden mensen de DigiD-code nodig om de app te kunnen openen. Ook gemeente Heerlen is gestart met levering van dit product. Waarschijnlijk mede hierdoor is het aantal aanvragen in 2022 en 2023, ten opzichte van 2021, iets gedaald.

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
DigiD	2.032	2.059	1.820	4.841	2.985	2.643

Reisdocumenten voor Nederlanders in het buitenland

Ook verstrekken we reisdocumenten aan Nederlanders woonachtig in het buitenland. In 2023 hebben we 2.603 Nederlanders die in het buitenland wonen aan een reisdocument kunnen helpen. Vanaf 2024 gaat dit aantal weer fors stijgen i.v.m. de piekjaren voor de reisdocumenten. We verwachten dan 6.500 aanvragen te kunnen verwerken.

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Reisdocumenten voor Nederlanders woonachtig in het buitenland	7.952	2.902	1.540	2.290	2.898	2.603

Vestigingen vanuit het buitenland

De buitenlandse studenten blijven flink oplopen. In 2022 hebben we er meer dan 4.800 ingeschreven, waardoor het totaal aantal inschrijvingen in dat jaar op 7.767 is uitgekomen. We zien dat dit ongeveer gelijk is aan het aantal inschrijvingen dat we in 2023 hebben verwerkt.

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Aantal inschrijvingen	6.018	6.839	6.065	6.898	7.767	7.646

Communicatiebereik

In het hoofdstuk 'bedrijfsvoering' beschreven we ons totale communicatiebereik. Hiervoor zetten we een mix in van eigen kanalen ('owned media'), gekochte advertentieruimte op onder meer TV en in bladen ('paid media') en 'free publicity' of 'earned media': de aandacht die we genereren in social media en traditionele media via bijvoorbeeld persberichten en -conferenties.

Elke vorm heeft zijn eigen voor- en nadelen. 'Owned' is goedkoop, maar heeft een lager bereik, 'paid' heeft een hoog bereik, maar is duur en 'earned' is weliswaar goedkoop en heeft een hoger bereik, maar de invloed op de inhoud is beperkter.

Vandaar dat we dus inzetten op een mix van deze drie.

Bereikcijfers eigen media ('owned') Medium	Meting	Eind 2017	Eind 2018	Eind 2019	Eind 2020	Eind 2021	Eind 2022	Eind 2023
Facebook gemeente	Aantal volgers	20.400	20.900	22.585	23.496	26.639	27.626	28.078
X (voormalig Twitter)	Aantal volgers	10.300	10.500	10.800	11.100	11.546	11.574	11.602
Nieuwsbrief	Aantal abonnees	7.250	8.950	9.895	11.879	11.497*	12.418	13.517
Facebook Thuis in Maastricht	Aantal volgers	6.800	7.850	9.576	11.200	11.600	11.587	11.595
Website Thuis in Maastricht	Maandelijkse bezoekers	15.000	15.000	15.000	22.000	6.700**	5.416	8.140

*Het abonneebestand is in 2021 opgeschoond en ontdaan van onder meer dubbelingen

**Sinds Thuis in Maastricht in 2021 is getransformeerd van een nieuwssite naar een platform voor online participatie, is er een nieuwe doelgroep ontstaan met specifieke behoeften. Het afgelopen jaar hebben we deze behoeften steeds beter ingevuld door meer participatieprojecten beschikbaar te stellen via het platform. Dit heeft geleid tot een toename van het bereik in het afgelopen jaar.

Gemeentelijke klachtencommissie

“Van klachten kan de gemeente Maastricht leren. Het zijn gratis adviezen. De gemeente neemt uitingen van ontevredenheid dan ook serieus”.

De klachtencommissie behandelt klachten van burgers binnen de vastgestelde wettelijk termijn. In 2023 zijn alle klachten binnen deze termijn afgehandeld. Daarbij probeert de klachtencommissie zo veel mogelijk informeel -via bemiddeling- de klachten af te handelen.

Klachtencommissie	2021	2022	2023
Aantal klachten	387	370	250
Bemiddeld	278	268	177
Gegrond/deels gegrond (directieuitspraak)	0	0	2
Ongegrond c.q. geen uitspraak (directieuitspraak)	2	0	5
Niet ontvankelijk of andere reden	103	97	57
Nog in behandeling	4	5	9

Bij een aantal klachten bestond er aanleiding voor het geven van adviezen/aanbevelingen aan de gemeentelijke organisatie die de kwaliteit van de dienstverlening ten goede dienen te komen

Bezwaren en beroepen

Bezwaar maken is een manier waarop je kunt laten weten dat je het niet eens bent met het besluit van een gemeente. Graag zetten wij de kengetallen over de bezwaar- en beroepsprocedures van de gemeente Maastricht voor u op een rij. Het betreft hier de volgende onderdelen: Belastingen, Veiligheid en Leefbaarheid, Werk & Bijstand/ Samenleving en Burgerzaken. Vanaf 1 juli 2023 is bezwaar en beroep gecentraliseerd en ondergebracht bij de afdeling Juridische Zaken (team Juridisch advies en Rechtsbescherming).

Onderwerpen

De meest voorkomende onderwerpen op het gebied van Belastingen zijn: WOZ-waarde en aanslagen afvalstoffenheffing, reinigingsrecht, rioolheffing gebruikersdeel en hondenbelasting.

Onderwerpen Veiligheid en Leefbaarheid o.a.: omgevingsvergunning (Wabo), vergunning in het kader van het gebruik van de openbare ruimte, Sluitingen 13b Opiumwet, handhavingsbesluiten, hoogte bouwkosten, leges-/precariokosten, WOO-verzoeken, naheffing parkeerbelasting (uitsluitend beroep), invorderingskosten (aanmaning/dwangbevel) en huisnummering.

Onderwerpen Werk en bijstand: Participatie, waarvan de Participatiewet (PW) Declaratieregelingen, Bijzondere Bijstand, Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW), Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ), Besluit bijstandsverlening zelfstandigen (Bbz) onderdeel van uitmaken en de Wet kinderopvang.

Onderwerpen Samenleving: Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo), Leerlingenvervoer, Leerplichtwet en Jeugd.

Onder Burgerzaken vallen onder andere de onderwerpen wijziging akte burgerlijke stand, wijzigen registraties in de Basis Registratie Persoonsgegevens (BRP) en geweigerde verstrekking van documenten.

Bezwaar- en beroepschriften 2023

	Belastingen *		Veiligheid & Leefbaarheid		Werk en Bijstand (PW, IOAW, IOAZ, BBZ)**		Samenleving (WMO, Jeugdwet)***		Burgerzaken
	Bezwaar	Beroep	Bezwaar	Beroep	Bezwaar	Beroep****	Bezwaar	Beroep	Bezwaar/ Beroep
Voorraad op 31-12-2022			104	101	144	67	40	5	0
Ontvangen in 2023			342	82	359	59	62	12	3
Totaal 2023			446	183	503	126	102	17	3
Afgehandeld in 2023			331	65	429	90	85	6	3
(Deels) gegrond/ Toegewezen			55	8	75	17	26	4	0
Ongegrond/ afgewezen			133	36	231	49	32	2	3
Niet ontvankelijk verklaard			42	5	36	5	8	0	0
Ingetrokken			101	16	87	19	19	0	0

* BsGW heeft eind 2023 een andere belastingenapplicatie in gebruik genomen, maar heeft nog niet alle bestaande rapportages daaraan kunnen aanpassen. Onder andere de selecties voor de aantallen bezwaren en beroepen is nog niet beschikbaar, daarom ontbreken deze gegevens in deze tabel.

** PW, IOAW, IOAZ, BBZ is incl. minimaregelingen en TOZO

*** WMO, Jeugdwet is incl. leerlingenvervoer

**** Beroep is incl. hoger beroep en voorlopige voorzieningen

Participatie

Het belang dat de gemeente hecht aan het versterken van participatie komt nadrukkelijk tot uitdrukking in het coalitieakkoord 'Maastricht, stad van verbondenheid'. Concreet betekent dit dat deze periode geïnvesteerd wordt in gebiedsgericht werken binnen zeven stadsdelen, participatie, het ontwikkelen van een veerkrachtige wijkenbenadering voor twee gebieden en de burgerbegroting.

Resultaten 2023

Voor 2023 kunnen onder meer de volgende resultaten genoemd worden:

- De gemeenteraad heeft begin 2023 de Maastrichtse aanpak participatie en de participatieverordening vastgesteld. De interne implementatie hiervan wordt bevorderd door participatieadviseur, een nieuwe functie vanaf 1 juli;
- Zowel de kinderraad als kinderburgemeester hebben een vervolg gekregen;
- Voor de tweede Burgerbegroting is het budget voor de uitvoering van door inwoners gekozen projecten verhoogd van € 300.000 naar € 750.000. Tijdens het tweedaagse slotevent in december 2023 hebben 150 deelnemers samen bepaald dat 78 projecten worden uitgevoerd, met als totaalbedrag € 701.546. De gekozen projecten worden in 2024 uitgevoerd. Het restbudget wordt toegevoegd aan het projectbudget voor 2024;
- Direct aansluitend aan de vorming van het nieuwe team Coördinatie Gebiedsgericht Werken (per 1 juli 2023) zijn de laatste nog vacante posities voor stadsdeelregisseur ingesteld. Met een interne conferentie in november is een start gemaakt met het organisatiebreed doorvertalen van gebiedsgericht werken. De stadsdeelregisseurs en stadsdeelwethouders zijn regelmatig op pad binnen 'hun' wijken en buurten. Daarnaast hebben ook in 2023 zeven stadsdeelbezoeken plaatsgevonden, gekoppeld aan het participatieproces over de actualisatie van de omgevingsvisie.
- In 2023 heeft een Burgerberaad plaatsgevonden in het kader van de actualisatie van de omgevingsvisie. Het eindrapport is in januari 2024 aan de raad aangeboden. Dit participatie-instrument wordt aansluitend nog geevalueerd.
- Naar aanleiding van een bijeenkomst met alle buurtnetwerken in september 2023 is besloten om met ingang van 2024 een jaarlijkse ontmoetingsdag voor en door de buurtnetwerken te organiseren.
- M.b.t. de veerkrachtige wijkenbenadering is besloten om deze te ontwikkelen voor de wijken Nazareth en Pottenberg. De dialoog hierover met ketenpartners is eind 2023 opgestart, als opmaat voor bredere dialoog in beide wijken.
- Het college is met bezoeken aan de zeven stadsdelen gestart met de introductie van gebiedsgericht werken.

Bijlage 8 Werkloosheidsindicatoren

Werkloze beroepsbevolking in Maastricht ¹						
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Beroepsbevolking (x 1.000)	63	63	62	63	64	nog niet bekend
Werkloze beroepsbevolking (x 1.000)	3	3	4	3	3	nog niet bekend
Werkloosheidpercentage beroepsbevolking	5,2	5,1	6,0	4,9	4,8	nog niet bekend

1) Bron: StatLine – Arbeidsdeelname; regionale indeling (cbs.nl). Het CBS heeft de cijfers samengesteld op basis van de Enquete Beroepsbevolking (EBB). In 2021 heeft de EBB een herontwerp ondergaan. Om de cijfers van 2021 te kunnen vergelijken met voorgaande jaren heeft het CBS de cijfers voor die voorgaande jaren herberekend. In voorliggende tabel zijn voor de jaren 2018 t/m 2020 de herberekende cijfers weergegeven.

WW-uitkeringen in Maastricht ¹												
	2023											
	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
Aantal WW uitkeringen	981	982	996	982	972	1029	1020	1070	1057	1061	1085	1078
% WW van beroepsbevolking	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,6	1,6	1,7	1,6	1,6	1,7	1,7

1) Bron: [Dashboard WW-uitkeringen \(werk.nl\)](#)

Toelichting werkloosheidsindicatoren

Het UWV ziet de WW-informatie als een belangrijke factor om inzicht te krijgen in de dynamiek op de arbeidsmarkt.

De cijfers die UWV presenteert mogen niet worden verward met de officiële werkloosheidscijfers (werkloze beroepsbevolking), zoals deze door het CBS worden gepresenteerd.

Verschillen

Het CBS publiceert cijfers over de werkloze beroepsbevolking (WBB).

Niet alle werklozen staan ingeschreven bij UWV WERKbedrijf, dit betreft vooral personen zonder recht op een uitkering zoals jongeren en herintreders.

Het WBB-cijfer van CBS komt tot stand door een enquête onder de beroepsbevolking.

Definities

- Werkloze beroepsbevolking (WBB): personen van 15 t/m 74 jaar zonder betaald werk, die recent naar betaald werk (ongeacht de arbeidsduur) hebben gezocht en daarvoor direct beschikbaar zijn. Deze definitie heeft betrekking op personen die in Nederland wonen.
- De WW-cijfers hebben betrekking op het aantal WW-uitkeringen en niet op het aantal personen met een WW-uitkering. Een persoon kan tegelijkertijd meerdere WW-uitkeringen hebben.

Bijlage 9 Mutaties uit de decembercirculaire 2023

De gemeentefondsuitkering bestaat uit twee onderdelen, de algemene uitkering en de decentralisatie-uitkeringen. De algemene uitkering wordt verdeeld aan de hand maatstaven. Het geld is niet geormerkt en het hoort tot de algemene middelen van de gemeente en hiermee tot de bevoegdheid van de gemeenteraad. Dat is ook de reden waarom de mutaties in de algemene uitkering worden meegenomen in de budgettaire kaders. De omvang van de algemene uitkering loopt gelijk op met de uitgavenontwikkeling van de verschillende ministeries. Als de uitgaven van de ministeries stijgen, groeit het gemeentefonds verhoudingsgewijs mee. Als de uitgaven van de ministeries dalen door bijvoorbeeld bezuinigingen, dan krimpt het gemeentefonds. Dit heet: 'samen de trap op, samen de trap af' en het wordt ook wel de normeringssystematiek genoemd. Vanaf 2026 wordt dit omgevormd tot een uitkeringssystematiek met minder "schokken" op basis van historische en huidige bbp-cijfers.

Decentralisatie-uitkeringen kan het Rijk binnen het gemeentefonds gebruiken als het tijdelijke middelen betreft, bijzondere indexatie-afspraken kent of als een goede verdeling niet lukt via de maatstaven van de algemene uitkering. Hoewel decentralisatie-uitkeringen niet geormerkt zijn, worden deze wel met een bepaalde bestemming door het Rijk verstrekt. Strikt genomen is een nieuwe taak dan ook de bevoegdheid van de raad. Maar omdat het geld met een bepaalde bedoeling wordt verstrekt, doet de ambtelijke organisatie bestedingsvoorstellen aan het college en neemt de bedragen op in de begroting. Omdat het in tegenstelling tot mutaties in de algemene uitkering om budgettair neutrale wijzigingen gaat (tegenover de extra inkomsten staan ook extra kosten voor de realisatie van een beoogd doel) worden de mutaties in de decentralisatie-uitkeringen niet op-/meegenomen in de budgettaire kaders.

Gemeenten ontvangen op drie tijdstippen in het jaar de informatie over de gemeentefondsuitkering: in mei op basis van de Voorjaarsnota, in september op basis van de Miljoenennota en in december, ter afronding van het lopende jaar, op basis van de Najaarsnota.

Over de decembercirculaire 2023 bent u middels een aparte raadsinformatiebrief op 2 februari 2024 geïnformeerd. Voor de volledigheid hebben we de bijgevoegde tabel onderstaand nog opgenomen.

De raad wordt als volgt geïnformeerd over de intensiveringen en nieuwe taken uit de circulaires:

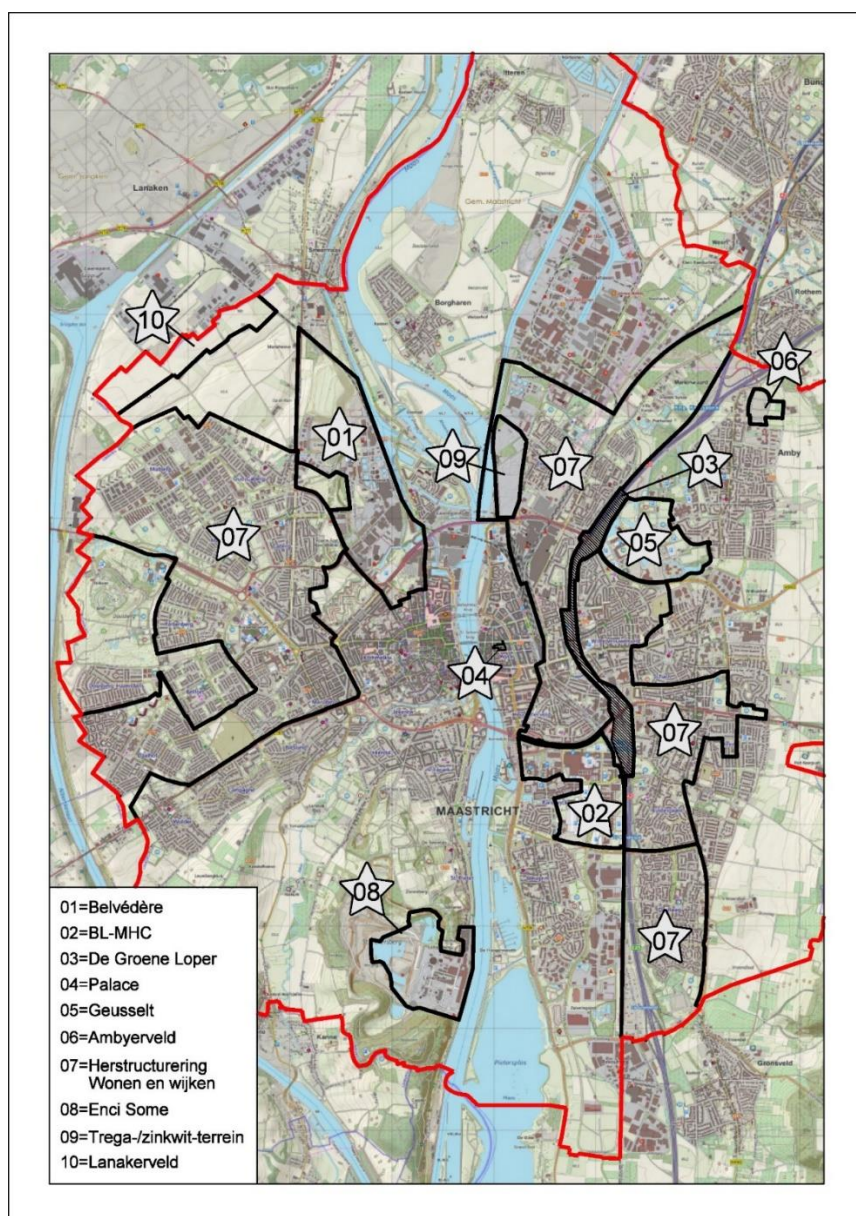
- Decembercirculaire 2023 >>> Jaarrekening 2023
- Septembercirculaire 2023 >>> Bestuursrapportage 2023

	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Berekening beginstand	328.694.406	348.284.104	350.519.426	321.211.945	324.427.314	325.337.174
Algemene uitkering						
Landelijke uitkeringsbasis	-1.641.476	-1.647.866				
Afrekeningen 2023 en posten < € 25.000						
Faciliteitenbesluit opvangcentra (DU)	222.456					
Maatschappelijke begeleiding statushouders (DU)	137.460					
Meerkosten Oekraïne sociaal domein	102.524					
Bed, bad en brood	83.616					
Totaal onderstaande posten	73.853					
LHBT-emancipatiebeleid (DU)	20.000					
Einde lening inburgeringsplichtig (DU)	2.718					
Uitvoeringskosten gebiedsgerichte aanpak	12.042					
Naheffing BRP 2022	-8.045					
BRP experiment	6.436					
BRP Logisch ontwerp	12.872					
Vrijval restant compensatieregeling Voogdij 18+	16.911					
Restant Hervormingsagenda Jeugd	10.919					
Energietoelage						
Energietoelage	8.604.947					
Stortingen reserve overloop						
Veilige steden (DU)	30.000					
Invoeringskosten Omgevingswet	516.976					
Berekening eindstand	336.824.761	346.636.239	350.519.426	321.211.945	324.427.314	325.337.174

Bijlage 10 Grootstedelijke projecten

Insteek van stadsontwikkeling is het ruimtelijk raamwerk van de stad te versterken. Hier gaat het om de verbetering van de verkeersinfrastructuur, van de groene en andere openbare ruimtes en van de publieke voorzieningen. Ook willen we de stedelijkheid van de stad verder ontwikkelen. Onder stedelijkheid verstaan we een klimaat waarin mensen elkaar spontaan persoonlijk kunnen ontmoeten. Dit betekent dat permanent delen van de stad verbouwd worden om ze gereed te maken voor nieuwe wensen en uitdagingen. Trefwoorden hierbij zijn herstructurering en herbestemming.

De rol van de gemeente in stadsontwikkeling is aan verandering onderhevig. De realisatie/ontwikkeling wordt meer en meer door de markt overgenomen. Dit vraagt een continue samenhangende sturing, regie en actieve rol door de gemeente op programma's en gebiedsontwikkeling. In voorliggende Jaarstukken 2023 geven we aan welke prestaties we hebben gerealiseerd onze grootstedelijke projecten in 2023. Voor een nadere toelichting op de projecten wordt verwezen naar de afzonderlijke bijlage van de MPG 2023.

1 Belvédère Maastricht (uitvoering door verbonden partijen Belvédère Wijkontwikkelingsmaatschappij B.V. en Exploitiemaatschappij 't Bassin Maastricht B.V.)

Het door de raad vastgestelde ambitiedocument "Het Antwoord van de Sphinx" is sinds 2013 de leidraad bij de ontwikkeling van het Belvédèregebied. Tal van functies (wonen, werken, onderzoeken, leren, ontspannen, experimenteren) worden hier op nieuwe manieren met elkaar verbonden. Het totaalprogramma Belvédère in het noordwesten van Maastricht kent (van 'zuid naar noord') drie deelgebieden: het Sphinxkwartier, het Frontenpark en het Noorderbrugtracé (inclusief Retailpark Belvédère en het Bedrijventerrein Bosscherveld). De looptijd van het project is door de raad in 2022 vastgesteld tot eind 2030.

Beoogde prestaties 2023	Realisatie 2023
<p><u>Planvorming, studies en uitwerkingen</u></p> <p>Deelgebied/grex Belvédère 1 Sphinxkwartier</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Start tender ondergrondse parkeergarage en woningbouw Sphinx Noord. ○ Vervolg planvorming en uitwerking laatste fase woningbouw Loods 5. ○ Gunning tender en voorbereiden vervolgaanpak Landbouwbelaag. ○ Verdere planvorming en uitwerking Sappi-Zuidwest. <p>Deelgebied/grex Belvédère 2 Frontenpark/Het Radium</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Laatste fase planontwikkeling Frontenpark, waaronder invulling van locatie Gashouder en onderzoek naar Frontenpassage. ○ Voorbereiden basisherstel ten behoeve van behoud Gashouder <p>Deelgebied/grex Belvédère 3 Bedrijventerrein Bosscherveld (incl. Retailpark Belvédère)</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Vervolg planontwikkeling retailpark (afhankelijk van consequenties stikstof en keuzes raad). 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Vanwege de marktomstandigheden is de Tender een jaar uitgesteld. ○ Planvorming is afgerond t/m vergunningverlening. ○ Tender succesvol afgerond, uitwerking met winnende partijen opgestart. ○ Bestemmingsplannen zijn in procedure. ○ Toekomst ontwikkeling Frontenpark maakt onderdeel uit van evaluatie en nieuwe verkenning Antwoord vd Sphinx ○ Basis herstel gashouder onderzocht, verkenning potentiële functie loopt nog. ○ Vanwege stikstof planontwikkeling "on hold" gezet, toekomstige verkenning loopt
<p><u>Uitvoering</u></p> <p>Deelgebied/grex Belvédère 1 Sphinxkwartier</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Bouw tijdelijke parkeergarage Frontenpark ○ Afronden woningbouw Sphinx Zuid ○ Afronden openbare ruimte Sphinx Zuid ○ Start herinrichting Maagdendries ○ Start woningbouw boven Loods 5 ○ Samen met Stichting Sphinxkwartier werken aan gebiedsmanagement/promotie in het Sphinxkwartier (continu) 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Bouw tijdelijke parkeergarage gestart ○ Laatste woningen Sphinx-Zuid in afbouw ○ Loopt nog ten aanzien van vergroening ○ Herinrichting doorgeschoven naar 2024 vanwege voorrang andere projecten in de stad (Gubbelstraat) ○ Woningen zijn vergund. Start bouw in 2024 (mede afhankelijk van verkoop) ○ Loopt, nieuwe activiteiten en nieuw bestuur gestart.

Deelgebied/grex Belvédère 2 Frontenpark/Het Radium

- Renovatie en invulling pand Kunstfront/Cabargerweg 47 (cascoherstel)
- Herinrichting binnenterrein Het Radium.
- Start met basisherstel ten behoeve van behoud Gashouder
- Programmeren op en rond stadsweide en Gashouder op basis van opgedane ervaringen 2022.

Deelgebied/grex Belvédère 3 Bedrijventerrein Bosscherveld (incl. Retailpark Belvédère)

- Blijvend (aandacht voor kansen) revitaliseren van het bestaande industrieterrein Bosscherveld.

- Casco herstel gereed en daarna in verhuur gezet via makelaar
- Herinrichting op wat groen na, gereed
- Basisherstel wordt in 2024 opgepakt
- Evenemententerrein maakt onderdeel uit van evenementenagenda van de stad. Ook Radiumplein vanaf 2024 voor (kleine) evenementen beschikbaar
- Loopt, voor twee locaties nieuwe / uitbreiding bedrijvigheid in voorbereiding.

2 Brightlands – Maastricht Health Campus (BL-MHC)

In nauwe samenwerking met onze gebiedspartners Universiteit Maastricht, Maastricht UMC+ en Provincie Limburg werken we aan de doorontwikkeling van de campus in Randwyck. Deze ontwikkeling is nodig om onze gezamenlijke ambities voor de Brightlands Maastricht Health Campus waar te kunnen maken. Doel is om de Brightlands Maastricht Health Campus te ontwikkelen tot een magneet voor talent en ondernemers uit de hele wereld. We willen gezamenlijk de aantrekkingskracht van dit stadsdeel verbeteren: Randwyck als motor van de Zuid-Limburgse kenniseconomie, waar het goed werken, wonen en verblijven is. Het plangebied (het 'campuskwartier') omvat het stadsdeel Randwyck met de Brightlands Maastricht Health Campus en het bedrijventerrein Maastricht-Zuid. De campus verbindt deze stadsdelen in één ecosysteem voor innovatie, met baanbrekend onderzoek, hoogwaardig onderwijs, en kennisintensieve bedrijvigheid. Kenniseconomie wordt verbonden met vakmanschap en lokale mkb-bedrijven en creëert daarmee brede werkgelegenheid.

Beoogde prestaties 2023

Planvorming, studies en uitwerkingen

- Actief het gesprek aangaan met de partners in Randwyck om tot een aantal concrete uitwerkingen in de gebiedsontwikkeling te komen ten aanzien van:
 - Het aantrekkelijker maken door vergroening en het verminderen van het aantal parkeerplaatsen op maaiveldniveau.
 - Verbetering van de aansluiting vanuit de A2 naar Randwyck.
 - Verbetering van de campus voor voetgangers en fietsers.
 - Doortrekking van het economisch cluster van de campus naar bedrijventerrein Maastricht-Zuid t.b.v. scale-ups.
 - Verbinding van de campus met de omliggende wijken.
- Het - samen met de gebiedspartners - definiëren van een acquisitie-strategie ten aanzien van de andere delen van de campus, waarbij de Provincie het voortouw neemt.
- De planbegeleiding (inclusief planologische procedure) voor het bouwplan van Maasvallei voor studentenhuysvesting aan het Walter Hallsteinplein (parkeerlocatie P0).
- Het desgevraagd begeleiden van planinitiatieven voor (ver)nieuwbouw MUMC+ en UM.
- De ontwerp- respectievelijk besteksvoorbereiding voor de herinrichting van het noordelijke deel van plandeel 1 ('Kop van de T'), voor zover nog niet meegenomen bij de herinrichting van het Forumplein).

Realisatie 2023

- De gemeente heeft initiatief genomen om haar ambities voor de campus te delen met de gebiedspartners en de andere stakeholders. Dat heeft geresulteerd in de bereidheid van de gebiedspartners om vanuit gedeelde belangen vervolgstappen met elkaar te zetten, zowel voor de lange termijn (via het opstellen van een narratief) als kortere termijn (met de opstart van diverse deelprojecten), zoals daar zijn:
 - Vergroening door het doortrekken van de Groene Loper, opheffen en vergroenen van de parkeerlocatie P31 van MUMC+, aanplant van bomen en struiken in het gebied rond de vijver tegenover de hoofdingang van het MUMC+, aanplant van bomen en beplanting aan de zuidzijde van de tijdelijke studentenwoningen langs de Oeslingerbaan.
 - Studies voor o.a. de doortrekking van de Groene Loper tot in het hart van campus, gekoppeld aan de herinrichting van de 'Kop van de T', ter verbetering van langzaam verkeersroutes en de koppeling van de campus met omliggende wijken.
- Het voornemen om grootschalige studentenhuysvesting (en kleine commerciële voorzieningen) te realiseren aan het Walter Hallsteinplein is nog zonder resultaat gebleven. Nadat de planontwikkeling met Woningcorporatie Maasvallei in 2023 is beëindigd, wordt - ter voorbereiding op een Europese aanbesteding - medio 2024 een marktconsultatie opgestart.

<p>Uitvoering</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ De oplevering van de signing (ledwall) aan de parkeergarage P1 (voorheen P5) van het MECC aan de Paul Henri Spaaklaan. ○ De eindfase van de herinrichting van het Forumplein, dat als 1^e onderdeel van de 'Kop van de T' (noordelijke deel van plandeel 1) is aangepakt. ○ Start realisatie van het bouwplan voor studentenwoningen aan het Walter Hallsteinplein (P0) in de tweede helft van 2023. ○ Realisatie van het bouwplan voor studentenwoningen aan het Duboisdomein. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ De ledwall is in de 2^e helft van 2023 gerealiseerd. ○ In 2023 is de herinrichting van het Forumplein opgeleverd. ○ Het bouwplan voor studentenwoningen aan het Walter Hallsteinplein (P0) is niet gestart in 2023 en wordt doorgeschoven. ○ Bouwplan Duboisdomein is eind 2023 nog niet volledig gereed. Naar verwachting zal dit in de loop van 2024 worden.
---	---

3 De Groene Loper

Het integrale project A2/De Groene loper is een langjarig project met een horizon in de gebiedsontwikkeling tot 2026. De openstelling van de tunnel is conform planning eind 2016 gerealiseerd. In 2017 en 2018 is de grootste aandacht uitgegaan naar de oplevering van de openbare ruimte. Sindsdien resteert de gebiedsontwikkeling met 1.043 woningen en maximaal 30.000 m2 overige functies door Avenue2/Ballast Nedam. Het stedenbouwkundige plan en het daarbij behorende beeldkwaliteitsplan (Masterplan A2 en vormgevingsvisie-C) zijn in 2017 vastgesteld als kader daartoe. De integrale opgave in deze gebiedsontwikkeling is niet alleen fysiek, maar kent ook een maatschappelijke agenda en een nadrukkelijke focus op verbinden van de omliggende buurten en een duurzame ontwikkeling (Mijn gezonde Groene Loper). De planbegeleiding werd gecoördineerd door het Projectbureau A2 en inzet is gericht op het verbinden van de omgeving en partners zoals woningcorporaties, onderwijsinstellingen en buurtnetwerken. Sinds 1 april 2023 zijn de werkzaamheden overgedragen naar de lijnorganisaties Gemeente Maastricht en Rijkswaterstaat.

Beoogde prestaties 2023

Realisatie 2023

Planvorming, studies en uitwerkingen:

○ Overdracht van dossiers van Projectbureau A2 naar gemeente Maastricht en Rijkswaterstaat in Q1-2023.
○ Ondersteuning/toetsing bij het realiseren van de diverse bouwlocaties Avenue2 zal door de gemeente opgepakt worden heel 2023.<ul style="list-style-type: none">○ Binnen project A2 gaat het om de projecten:<ul style="list-style-type: none">▪ Sportveldenlocatie (tussen Groene Loper en Noormannensingel), planontwikkeling in 2023;▪ Toren noord eventueel i.c.m. Leger des Heils, planontwikkeling in 2023;
▪ Praxislocatie (in zuidelijk deel, gedeelte tegen bedrijventerrein Heerderdwarsstraat), planuitwerking in 2023;▪ Locatie Vista (terrein tussen Groene Loper en Vista College), uitwerking voorlopig en vervolgens definitief ontwerp in 2023;
▪ Twee kantoorlocaties (in zuid en noord), mogelijk verkoop kavels in 2023.
○ Aangrenzend aan project A2 gaat het om de projecten:<ul style="list-style-type: none">• KPN-locatie Noormannensingel, planontwikkeling in 2023;
• Essentterrein (James Wattstraat), planontwikkeling in 2023;
• Mosa Porselein (zie bij 7 Wyckerpoort);	○ De overdracht van dossiers van Projectbureau A2 naar gemeente Maastricht en Rijkswaterstaat heeft plaatsgevonden en is afgerond.○ Het gebied aan de Groene Loper is ingericht als 30 km/u zone. <i>(nieuw t.o.v. begroting)</i>○ Met de contractspartij Avenue 2/ Ballast Nedam Development is gewerkt aan diverse bouwprojecten: • De Sportveldenlocatie is verder uitgewerkt tot VO. Vergunning en verkoop volgt in 2024• De planontwikkeling van de toren noord is verder verkend. De bewoners van het Leger des Heils zijn verhuisd en er zijn gesprekken gevoerd over het vrijkomen van het pand om een gecombineerde ontwikkeling met de toren mogelijk te maken.• Er is een verkennende studie gedaan voor de Praxislocatie. In 2024 worden hier nadere afspraken over gemaakt.• Er zijn gesprekken opgestart over het vrijmaken van de Vistalocatie voor ontwikkeling met onderwijs en een alternatieve locatie voor de beoogde woningbouwontwikkeling.• De bouw van de eerste fase woningen, appartementen en zorgwoningen aan de zuidzijde van het plangebied (Fleur & Le Sud) vordert gestaag. De eerste bewoners betrekken in 2024 hun woning.• Er is een nadere verkenning gedaan naar de haalbaarheid van de toren aan de zuidzijde.○ Aangrenzend aan het A2 projectgebied is gewerkt aan: • Een massastudie/eerste verkenningen voor de KPN-locatie door de eigenaren. De ontwikkelingen hebben in 2023 nog niet tot een specifiek voorstel geleid.• Er hebben oriënterende gesprekken plaatsgevonden over de ontwikkeling van de Essentlocatie met Ballast Nedam Development. De ontwikkelingen hebben in 2023 nog niet tot een specifiek voorstel geleid.• Mosa Porselein: Met de ontwikkelende partijen is in 2023

<ul style="list-style-type: none"> • Witte gebouw (Kolonel Millerstraat) (zie bij 7 Wyckerpoort). 	<p>een anterieure overeenkomst afgesloten om de beoogde ontwikkeling mogelijk te maken. Het bestemmingsplan is in 2023 in procedure gebracht en is inmiddels begin 2024 vastgesteld.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er is in 2023 een intentieovereenkomst gesloten met het Rijksvastgoedbedrijf voor de ontwikkeling van een nieuw gerechtsgebouw aan de Noormannensingel. <i>(nieuw t.o.v. begroting)</i>
<p><u>Uitvoering</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ○ In 2023 zal Avenue2 het noordelijk deel verder afbouwen (exclusief toren van 70 meter). In het middendeel wordt de planvoorbereiding van een 130 tal appartementen afgerond en zal eind 2023 gestart worden met de bouw. ○ In het zuidelijk deel worden de appartementen langs de Kennedysingel verder afgebouwd en zal gestart worden met 91 grondgebonden woningen. ○ De bestemmingsplanprocedure t.b.v. de bouw van de toren wordt afgerond in de eerste helft van 2023 en Q3-2023 zal gestart worden met de bouw van deze 70 meter hoge toren. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ In 2024 zal Avenue2 in het noordelijk deel de realisatie van de toren i.c.m. met het blauwe gebouw verder verkennen. In het middendeel wordt vergunning aangevraagd voor een 200 tal appartementen en zal medio 2024 gestart worden met de verkoop. Naarmate de verkoop vordert zal gestart worden met de bouw. ○ In het zuidelijk deel zijn in 2023 de appartementen en woningen langs de Kennedysingel verder afgebouwd. Eerste opleveringen vinden plaats in 2024. Ook zijn de zorgwoningen (Het Gastenhuis) gereed, maar vanwege de netcongestie is levering van elektriciteit nog niet gerealiseerd. ○ De bouw van de 70 meter hoge toren is getemporiseerd in verband met de huidige marktomstandigheden. De inspanningen zijn erop gericht om tot een haalbaar plan te komen.

4 Palace

De naam "Palace" refereert aan de voormalige cinema in Wyck. Na beëindiging van de bioscoop-activiteiten is een kans ontstaan voor nieuwe functie(s) op deze centrumlocatie. Na lang onderhandelen heeft de gemeente overeenstemming bereikt met een initiatiefnemer over de herontwikkeling van deze locatie, met een hotel, hotelappartementen, stadsvilla's, ondergrondse parkeergarage en nieuwe openbare ruimte. Na het akkoord voor de verkoop van deze locatie door de gemeenteraad, is in 2021 het bestemmingsplan vastgesteld, als volgende stap om tot realisatie te komen.

Beoogde prestaties 2023

Realisatie 2023

<p><u>Planvorming, studies en uitwerkingen</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Gelet op de ingediende beroepen tegen het door de gemeenteraad vastgesteld bestemmingsplan en de lange doorlooptijd bij de Raad van State wordt in de eerste helft van 2023 de uitspraak verwacht in de beroepsprocedure. Met die uitspraak volgt de gang naar de rechter in Maastricht als vervolg van de onteigeningsprocedure (het dagvaarden van de eigenaar), ook daarvan wordt in 2023 uitspraak verwacht. 	<ul style="list-style-type: none"> Begin 2023 heeft de gemeenteraad in het kader van het bestemmingsplan (BP) het zogenaamde herstelbesluit genomen. Voor wat betreft de beroepsprocedure is de gemeente in 2023 niet uitgenodigd voor een hoorzitting bij de Raad van State (RvS). De zitting bij de RvS is gepland in Q1 2024. Na de uitspraak van de RvS (wel of geen onherroepelijk BP) wordt het eventueel vervolg van de onteigeningsprocedure in gang gezet.
<p><u>Uitvoering</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Vorbereiding bouwrijp maken is in uitvoering, aanbestedingen worden voorbereid. Bij gunstige uitkomsten van de in gang gezette procedures, is het de verwachting dat in de eerste helft van 2023 kan worden gestart met het bouwrijp maken van het plangebied. Starten met de sloopwerken is tevens afhankelijk van het verkrijgen van vergunning voor de nieuwbouw, denk hierbij met name aan het item stikstof. 	<ul style="list-style-type: none"> De voorbereiding bouwrijp maken is in 2023 opgepakt en is grotendeels gereed. Gelet op de lange doorlooptijd bij de RvS is de verdere voorbereiding van het bouwrijp maken en het aanbesteden opgeschort tot de uitspraak van de RvS. Omdat aansluitend op de uitspraak van de RvS de onteigeningsprocedure nog aan de orde komt, zal 2024 in het teken staan van het voeren van procedures. Start bouwrijp maken zal daardoor op z'n vroegst in de loop van 2025 aan de orde zijn.
<p>5 Geusseltpark</p>	
<p>In het Masterplan Geusseltpark+ 2011, dat het resultaat was van de herijking van het oorspronkelijke plan uit 2006, is inkleuring gegeven aan de ambities en opgaven die de gemeenteraad al bij de start van dat decennium voor het Geusseltgebied bepaalde: het transformeren van een gemengde bedrijfs- en kantorenlocatie naar een multifunctionele, stedelijke omgeving met wonen, sport en recreatie als belangrijke thema's. Een groot deel van het gedefinieerde programma is inmiddels gerealiseerd. Nadat met name de realisatie van de geplande woningbouwvolumes en kantoren een aantal jaren sterk achter bleef ten gevolge van de vastgoedcrisis in die sectoren, hebben we sinds 2019 weer een toenemende belangstelling voor de betreffende vastgoedlocaties binnen het plan gezien, met name op het gebied van woningbouw. Dat heeft in 2021/2022 geresulteerd in een bouwplanontwikkeling op de woonscheggen 1 en 2, waarvoor inmiddels ook een omgevingsvergunning is verleend en waarvan de realisatie in 2023 is gestart. Als laatste onderdeel worden de mogelijkheden van een verdere woningbouwontwikkeling op de zuidwesthoek van het Stadionplein, in combinatie met de herinrichting van openbare ruimte, onderzocht.</p>	
<p>Beoogde prestaties 2023</p>	<p>Realisatie 2023</p>

<p><u>Planvorming, studies en uitwerkingen</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Doorlopen/afroeden van een tenderprocedure die moet leiden tot de realisatie van studentenhuisvesting op de Zuidwesthoek van het Stadionplein, al dan niet in combinatie met: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Het transformeren van de openbaar ruimte volgens het STOP-principe ▪ Realiseren van een mobiliteit hub ▪ Completeren van de Groene Loper door de realisatie van het ontbrekend stuk tussen het Stadionplein en de Stadionweg ▪ Verbeteren van de fietsvoorzieningen aanhakend op de Groene Loper. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Het sinds begin 2023 opgestarte overleg met de eigenaar van het Select (Applepark) hotel, waarin de verbouwing van het hotel in combinatie met de gewenste ontwikkeling van de studentenhuysvesting op de zuidwesthoek van het Stadionplein wordt verkend, heeft nog niet tot het gewenste resultaat geleid. Voorjaar 2024 zal duidelijk worden of koppeling met het hotel wordt losgelaten en voorbereidingen voor een tenderprocedure worden uitgezet. Tegelijkertijd zal de komende periode gewerkt worden aan het opstellen van een gebiedsvisie voor de herinrichting van het Stadionplein conform de mobiliteits-ambities zoals die in het Coalitieakkoord 2022 zijn vastgelegd.
<p><u>Uitvoering</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Realisatie woningbouw op woonscheggen 1 en 2. ○ Aanpassing/realisatie openbare infrastructuur rondom nieuwbouwwoningen scheggen 1 en 2. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ In Q3 2023 is gestart met de gefaseerde realisatie van de nieuwe woonbebouwing op de woonscheggen 1 en 2. De opleveringen zijn vooralsnog gepland vanaf voorjaar 2025 t/m eind 2025. ○ Na de aanbesteding van de werkzaamheden in de eerste helft van 2024 zal in het najaar van 2024 worden gestart met de aanleg van de openbare infrastructuur.

Overige projecten

6 Ambyerveld

De uitbreidingslocatie Ambyerveld, aan de uiterste noordoostzijde van de stad, wordt ontwikkeld door de gemeente in samenwerking met BPD. Het gebied biedt ruimte aan 35 vrije sector kavels, 22 consumentgerichte vrijesectorwoningen (ontwikkeling door Bouwfonds) en twee superkavels wooncomplexen, allen in het topsegment.

Beoogde prestaties 2023

Realisatie 2023

<p>Uitvoering</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ In 2023 zullen de laatste vrije sector kavels, van de in totaal 35 kavels, allemaal zijn geleverd. ○ De 2 superkavels (bedoeld voor 2 kapitale woningen of nader te bepalen aantal grondgebonden woningen) zullen worden uitgegeven indien de mitigatie van de das succesvol is gebleken en de kosten van de mogelijke asbestsanering van de zuidkavel acceptabel zijn. ○ De 2^e fase vrijesectorwoningen van BPD, 12 stuks, zullen gereed zijn. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ In 2023 is 1 vrije sector kavel opnieuw in de verkoop gekomen, maar gelijk weer verkocht. Deze laatste kavel zal in 2024 worden geleverd. ○ Voor de uitgifte van de 2 superkavels zijn alle benodigde onderzoeken uitgevoerd, inclusief stikstofberekening. Hieruit blijkt het maximaal toegestane aantal woningen per kavel, resp. 5 en 7, mogelijk onder voorwaarden. Asbestsanering bleek niet nodig. ○ De 2^e fase vrijesectorwoningen van BPD, 12 stuks, zijn in 2023 opgeleverd.
---	--

<p>Begin 2022 hebben we de herijking van de herstructurering (2016-2021) geëvalueerd. Daarna zijn voor de periode 2022-2026 nieuwe afspraken met de corporaties over onze herstructureringsopgaven vastgesteld.</p> <p>We kijken hierbij naar de veerkracht van de wijken en stemmen daar onze integrale inzet op af. Ook leggen we de verbinding met stedelijke woonprogrammering (2021-2030) en verduurzaming. Zo kan herstructurering een belangrijke bijdrage blijven leveren aan onze woonmilieus.</p> <p>De herstructureringsafspraken maken vanaf nu onderdeel uit van de meerjarige prestatieafspraken met de corporaties, onder de noemer “Gebiedsgerichte Aanpak”.</p> <p>Binnen de gebiedsgerichte aanpak geven we per buurt inzicht in de afspraken wat betreft ontwikkeling (renovatie, sloop/nieuwbouw, aanleg openbare ruimte, verduurzaming, groen). En de verbinding met leefbaarheid en bewonersinitiatieven.</p> <p>Naast de afronding van de nog lopende projecten, is er afgestemd over de toekomstige projecten. De insteek hierbij is om zoveel mogelijk samen met de corporaties op te trekken om de slagkracht te vergroten in die buurten waar het nodig is. Er is voor de periode 2022-2026 afgesproken dat we met prioriteit samen aan de slag gaan in: Pottenberg, Mariaberg, Caberg-Malpertuis, Limmel-Nazareth, De Heeg en Daalhof.</p>	
Beoogde prestaties 2023	Realisatie 2023
<ul style="list-style-type: none"> ○ Wittevrouwenveld: <ul style="list-style-type: none"> ○ Naar aanleiding van het integraal huisvestingsplan Primair Onderwijs (PO), zal naar verwachting in 2023 gestart worden met de uitvoeringsfase van het Kern Kind Centrum (KKC) de Groene Loper. Dit betekent dat het schoolbestuur dan start met de bouw van het KKC. ○ Na uitwerking van het stedenbouwkundig plan voor Bauduinstraat fase 2 en 3 in 2022 wordt het ontwerp bestemmings-/omgevingsplan voorbereid. De start van de procedure wordt in 2023 verwacht. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Naar aanleiding van het integraal huisvestingsplan Primair Onderwijs (PO), is in 2023 gestart met de uitvoeringsfase van het Kern Kind Centrum (KKC) de Groene Loper. Het schoolbestuur heeft de omgevingsvergunning aangevraagd en heeft in bouwteamverband het plan verder ontwikkeld naar een technisch ontwerp voor de bouw van het KKC. ○ Het stedenbouwkundig plan voor de Bauduinstraat fase 2 en 3 is in 2023 in het kader van een principe-aanvraag voorgelegd aan de Welstandsmonumenten-commissie. Het ontwerp is niet goedgekeurd. Aansluitend vinden er nu gezamenlijke ontwerpessies plaats met de ontwikkelaar, stedenbouw en leden van de Welstandsmonumenten-

	<p>commissie. Bedoeling is om een definitief ontwerp te realiseren in het voorjaar van 2024, waarna, na totstandkoming van een anterieure overeenkomst, de ruimtelijke procedures in het kader van het Omgevingsplan kunnen worden doorlopen.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ○ Limmel-Nazareth: <ul style="list-style-type: none"> ○ Voor de Herontwikkeling Hoeve Rome zijn medio 2021 de voorbereidingen van de tender t.b.v. de verkoop van de hoeve gestart. Begin 2022 werd besloten om, naast de mogelijkheid van een tender, ook andere opties voor verkoop te onderzoeken. Het streven is om hierover in de loop van 2022 een besluit te nemen en de verkoop in gang te zetten. In 2023 dient er duidelijkheid te zijn over de richting en zal de hoeve worden verkocht. ○ Voor het bouwplan van Servatius (ca. 38 woningen) aan de Askalonstraat is in 2020 het bestemmingsplan vastgesteld. In de 2^e helft van 2022 wordt gestart met de realisatie en de ambitie is om het bouwplan en de herinrichting van de openbare ruimte in de 1^e helft van 2024 af te ronden. ○ Voor het bouwplan van Servatius (ca. 25 woningen) op de kop Balijeweg/Populierweg wordt in 2022/begin 2023 het bestemmingsplan gewijzigd. De ambitie is om eind 2023 te starten met de realisatie en het bouwplan en de herinrichting van de openbare ruimte in 2024 af te ronden. ○ De verdere vernieuwing Nazareth i.s.m. Woonpunt, renovatie, sloop/nieuwbouw en openbare ruimte, worden uitgewerkt. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Eind 2023 is het hoofdgebouw van hoeve Rome verkocht aan een particulier. Aan een extern adviseur/procesbegeleider is opdracht verstrekt om de gebruikers van de schuur te ondersteunen bij een haalbaarheidsonderzoek rond het sluiten van een gezamenlijke huurovereenkomst voor de schuur en kinderboerderij samen. Dit onderzoek zal in 2024 zijn beslag krijgen. ○ Servatius heeft in 2023 de woningen aan de Askalonstraat gebouwd en zal de 38 woningen begin 2024 in gebruik nemen. De herinrichting van de openbare ruimte is in 2023 voorbereid en aanbesteed en zal in de 1^e helft van 2024 plaatsvinden. ○ Voor het bouwplan van Servatius (23 woningen) op de kop Balijeweg/Populierweg is begin 2023 het bestemmingsplan gewijzigd. In 2023 heeft Servatius het plan verder uitgewerkt en de aanbesteding voor de bouw gestart. De ambitie is om eind 2024 te starten met de realisatie van het bouwplan en zowel bouwplan als herinrichting van de openbare ruimte in 2025 af te ronden. ○ De verdere vernieuwing Nazareth i.s.m. Woonpunt, renovatie, sloop/nieuwbouw en openbare ruimte, kan nu nader worden uitgewerkt, nadat eind 2023 het besluit is genomen om in Nazareth nu geen warmtenet aan te leggen.
<ul style="list-style-type: none"> ○ Wyckerpoort <ul style="list-style-type: none"> ○ Integrale planontwikkeling Kolonel Millerstraat door Woonpunt, Servatius, Avenue 2 en gemeente. Partijen zijn in gesprek om te komen tot een integrale herontwikkeling van de betreffende locaties en gebouwen, te weten Blauwe gebouw (Leger des Heils) i.r.t geplande woontoren Geusseltheuvel en de Witte flat (sloop en nieuwbouw Woonpunt). De daartussen gelegen herontwikkeling bouwlocatie Kolonel Millerstraat is inmiddels deels uitgevoerd (21 grondgebonden woningen) en deels in uitvoering (ca. 40 appartementen). 	<ul style="list-style-type: none"> ○ De eigenaren van de gronden en het vastgoed, BND (Ballast Nedam Development) en Woonpunt werken aan afspraken over de herontwikkeling van “het Witte Gebouw” aan de kolonel Millerstraat. Dit wordt in 2024 verder uitgewerkt. De bewoners van het Leger des Heils zijn verhuisd. Afspraken over het vrijkomen van het gebouw worden in 2024 verder opgepakt. Met BND wordt de haalbaarheid van de toren aan de noordzijde verder uitgewerkt.

<ul style="list-style-type: none"> ○ Door de eigenaren van de Mosa Porselein/SAM Decorfabriek (Wijkontwikkelingsmaatschappij Maastricht BV) wordt verder gewerkt aan de herontwikkeling van deze locatie. Planning is om begin 2023 de bestemmingsplanprocedure af te ronden en aansluitend te starten met bouwrijp maken van het terrein, zodat eind 2023 gestart kan worden met de eerste woningen. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Met de ontwikkelende partijen/ eigenaren van Mosa Porselein is in 2023 een anterieure overeenkomst afgesloten om het beoogde woningbouwplan mogelijk te maken. Het bestemmingsplan voor de ontwikkeling is in 2023 in procedure gebracht en is inmiddels begin 2024 vastgesteld. De gefaseerde oplevering van de woningen wordt verwacht van 2027 tot en met 2028.
<ul style="list-style-type: none"> ○ Sint Maartenspoort: <ul style="list-style-type: none"> ○ Nieuwbouw hoofdkantoor DSM. In januari 2022 is het ontwerpplan aan de raad voorgelegd en daarna is de anterieure overeenkomst gesloten en zijn de omgevingsvergunningen verleend. In de zomer van 2022 is de voormalige bioscoop gesloopt en aansluitend start de nieuwbouw. In 2023 wordt verder aan de nieuwbouw gewerkt en naar verwachting zal de nieuwbouw begin 2024 in gebruik worden genomen door DSM en zal ook de openbare ruimte zijn heringericht, met uitvoering van de werkzaamheden aan het kruispunt Wilhelminasingel/Sint Maartenslaan. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ In 2023 is aan de nieuwbouw van het hoofdkantoor DSM gewerkt en naar verwachting zal de nieuwbouw voorjaar 2024 in gebruik worden genomen door DSM. Aansluitend zal ook de openbare ruimte zijn heringericht, waarvoor de aanbesteding al in 2023 is opgestart.
<ul style="list-style-type: none"> ○ Heer-Scharn: <ul style="list-style-type: none"> ○ Voetbalvelden Akersteenweg: Een groep buurtbewoners, verenigd in de stichting buurtpark De Groene Poort Oost, heeft in 2021 een plan opgesteld voor het realiseren van een buurtpark met waterbuffers op de voormalige voetbalvelden aan de Akersteenweg. Door een geconstateerde bodemverontreiniging op een deel van de locatie ondervindt dit plan vertraging. Afhankelijk van de voortgang zal het project in 2023 kunnen worden afgerond. ○ Plan Laan in den Drink voormalige zwembadlocatie Heer: De aanbestedingsprocedure is in 2021 beëindigd vanwege het gebrek aan concurrentie. Er wordt een nieuwe aanbestedingsprocedure voorbereid voor alleen de verkoop van de grond en de bouw van de zorgwoningen. De gemeente stelt in 2022 zelf het bestemmingsplan op en besteedt vervolgens zelf de aanleg van het park en de verplaatsing van de parkeerplaatsen aan. Naar verwachting wordt het bestemmingsplan in Q1-2023 door de raad vastgesteld. Na het onherroepelijk worden van het bestemmingsplan wordt vervolgens naar verwachting in Q2-2023 de aanbestedingsprocedure voor de verkoop van de grond en daarna de bouw van de woningen gestart. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ In 2023 is het merendeel van het buurtpark aangelegd. Zowel de bewoners als de gemeente hebben hieraan, conform afspraak, hun aandeel geleverd. De erfpachtakte voor het buurtpark wordt in Q1 2024 door de Stichting De Groene Poort Oost getekend. De gemeente blijft eigenaar van een strook grond langs de Akersteenweg. Hiermee blijft de bomenrij langs deze weg en het voorste deel van het park in beheer en onderhoud bij de gemeente. ○ Het bestemmingsplan is afgerond en het ontwerpbestemmingsplan is medio 2023 ter visie gelegd. Er zijn geen zienswijzen ingediend. De raad heeft het plan eind 2023 vastgesteld, waarna het ter visie is gelegd voor beroep en inmiddels is sinds begin 2024 het plan onherroepelijk. Het opstellen van het bestemmingsplan heeft vanwege diverse problematieken, zoals geluid, stikstof, flora en fauna meer tijd gevergd dan voorzien.

<ul style="list-style-type: none"> ○ Malberg: <ul style="list-style-type: none"> ○ Concretisering van een alternatief voorstel voor wat betreft de woningbouwlocatie Volkstuinen/Cijnsruwe. ○ Gebiedsontwikkeling Albertknoop i.s.m. Belgische overheden en bedrijven. <ul style="list-style-type: none"> • Het realiseren van een groenzone (over de grens heen) ter afscherming van de bedrijven op het Belgische bedrijventerrein Europark in combinatie met wateropvangvoorzieningen en het realiseren van ecologische voorzieningen t.b.v. het project zonneweide, is gepland in de winterperiode 2022/2023. Dit plan wordt gerealiseerd in samenwerking tussen de partijen Fluvius, Sunvest en de gemeenten Lanaken en Maastricht. • De eerder gerealiseerde (groen)werken binnen dit grensoverschrijdend plangebied worden ecologisch beheerd middels een gezamenlijke opdracht van de steenfabriek Wienerberger en de gemeenten Lanaken en Maastricht. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Woningbouwlocatie Cijnsruwe: na bespreking van eerste suggesties van ontwikkelaar AM is er nog geen concreet voorstel uitgewerkt. ○ Gebiedsontwikkeling Albertknoop: <ul style="list-style-type: none"> • Door de zeer natte weersomstandigheden in 2023 hebben de geplande grondwerken vertraging opgelopen. Hierdoor is het aanplanten van het groen (bomen en bosplantsoen) verplaatst naar het najaar 2024. Hiervoor is reeds opdracht verleend. • Het ecologisch beheer in het Zouwdal (over de grens heen) wordt in samenwerking met de steenfabriek Wienerberger en de gemeente Lanaken in 2024 voortgezet.
<ul style="list-style-type: none"> ○ Caberg-Malpertuis: <ul style="list-style-type: none"> ○ In 2023 is de bouw van 22 ggb-woningen binnen de 1^e fase deelplan Widelanken in uitvoering. ○ In 2023 wordt de 2^e fase van het deelplan Widelanken bouwrijp gemaakt en wellicht al gestart met de eerste nieuwbouwwoningen. ○ Na de sloop (eind 2022/begin 2023) van de bestaande panden centrumplan Malpertuis wordt in 2023 gestart met de nieuwbouw. ○ In 2023 is het realiseren van nieuwe woningen binnen het deelplan Caberg Zuid Oost in uitvoering. ○ Van 2022 t/m 2024 worden diverse renovatieprojecten (groot onderhoud en verduurzamen huurwoningen) in Caberg en Malpertuis door Woonpunt en Servatius voorbereid en uitgevoerd. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ De particuliere ontwikkelaar is wederom niet gestart met de bouw. Eind 2023 is een nieuwe omgevingsvergunning aangevraagd. Startdatum bouw niet bekend. ○ Eind 2023 is de bestemmingsplanprocedure afgerond en is er sprake van een onherroepelijk bestemmingsplan. Vanaf nu kan de omgevingsvergunning opgepakt worden. ○ Eind 2023 is gestart met de nieuwbouw centrumplan Malpertuis. Oplevering (inclusief het herinrichten van de openbare ruimte) is voorzien voor de zomervakantie 2025. ○ In 2023 is volop gewerkt aan de 85 nieuwe woningen binnen het deelplan Caberg Zuid Oost. Alle nieuwe woningen worden voor de zomervakantie 2024 opgeleverd. De openbare ruimte wordt uiterlijk eind 2024 afgerond (inclusief beplanting). ○ In 2023 zijn in Caberg en Malpertuis circa 60 huurwoningen gerenoveerd en verduurzaamd. Ook in 2024 zijn er grootschalige onderhoudsprojecten in uitvoering, in totaal gaat het om ruim 200 huurwoningen die worden gerenoveerd en verduurzaamd.

<ul style="list-style-type: none"> ○ Mariaberg: <ul style="list-style-type: none"> ○ Een nieuw plan voor de omgeving Seringenstraat is in voorbereiding bij Woonpunt (voormalig Biedermeierplan). Doorstart realisatie vond plaats in 2022 en de (voorbereiding van) de bouw wordt verwacht in 2023. ○ De aanpak van Blauwdorp en realisatie van de Blauwe Loper krijgen steeds verder vorm: <ul style="list-style-type: none"> ○ Nieuwbouw Servatius bouwblokken is gestart eind 2021/begin 2022 en loopt door tot begin 2023. ○ Inrichting openbare ruimte is vanaf 2022 en wordt in 2023 verder gefaseerd uitgevoerd volgend op (oplevering van) de nieuwbouw Servatius. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ In 2023 is de bouw verder voorbereid. Zo is een principeverzoek ingediend en afgehandeld. De plannen kunnen worden gerealiseerd. In 2024 wordt de omgevingsvergunning aangevraagd. ○ Aanpak Blauwdorp en Blauwe Loper: <ul style="list-style-type: none"> ○ De nieuwbouw van Servatius is in 2023 opgeleverd en de nieuwe bewoners zijn ingetrokken. ○ De inrichting van de openbare ruimte is in 2023 verder uitgevoerd. De Blauwe Loper is inmiddels gerealiseerd. Het park is in aanleg en wordt in 2024 opgeleverd.
<ul style="list-style-type: none"> ○ Pottenberg: <ul style="list-style-type: none"> ○ In 2023 is Woonpunt verder aan de slag met de ontwikkeling (sloop en nieuwbouw) van het Poortgebouw en de Mammoetflat in Pottenberg. Dit proces is om uiteenlopende redenen eind 2021 vertraagd en is vanaf medio 2022 weer opgepakt, samen met de gemeente en de partners in de buurt. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ In 2023 zijn sloop en nieuwbouw verder voorbereid. Medio 2023 heeft een informatieavond voor de buurt plaatsgevonden. Najaar 2023 vond het afscheid van het Poortgebouw en de Mammoetflat voor de buurt plaats. Aanvraag omgevingsvergunning is ingediend en wordt afgehandeld. Sloopvergunning is verleend voor Poortgebouw en Mammoetflat en sloop Mammoetflat is eind 2023 gestart en wordt gevolgd door sloop van het Poortgebouw. Na de sloop, start in 2024 de nieuwbouw van het Poortgebouw en de Mammoetflat. Intentie- en anterieure overeenkomsten zijn in 2023 voor beide gebouwen afgesloten.
<ul style="list-style-type: none"> ○ Daalhof: <ul style="list-style-type: none"> ○ Daalhof is in het kader van de gebiedsgerichte aanpak aangemerkt als wijk waar de gemeente samen met de corporaties aan de slag gaat. Medio 2022 is door Servatius gestart met de renovatie van de flat aan de Veliahof. Daarna volgt de flat aan de Palatijnhof. De mogelijkheden om de openbare ruimte rondom te verbeteren en koppelkansen in het kader van duurzaamheid te benutten worden samen verkend. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ In 2023 is de renovatie van de flat aan de Veliahof verder uitgevoerd. De opgaves en kansen voor de verbetering van de openbare ruimte rondom de flats zijn in kaart gebracht.
<ul style="list-style-type: none"> ○ Brusselse Poort: <ul style="list-style-type: none"> ○ De planvoorbereiding voor de verlegging van de Artsenijstraat is gestart en de uitvoering is gepland voor de 1^e helft van 2023. ○ Planproces voor de uitbreiding van het winkelcentrum aan de Eenhoornsingel wordt naar verwachting in 2022 afgerond en naar verwachting is de uitbreiding gereed in 2024/2025. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ De Artsenijstraat is in de 1^e helft van 2023 verlegd. ○ De omgevingsvergunningen voor de uitbreiding van het winkelcentrum aan de Eenhoornsingel zijn eind 2023 ingediend. Planproces voor de laatste uitbreiding van het winkelcentrum in de hoek Eenhoornsingel/ Artsenijstraat wordt naar verwachting in 2024/2025 afgerond en naar verwachting is de uitbreiding gereed in 2027/2028.

<ul style="list-style-type: none"> ○ Centrum De Heeg: <ul style="list-style-type: none"> ○ In samenwerking met de eigenaar Orange Capital Partners wordt de ontwikkelrichting verder uitgewerkt. In het geval dit leidt tot haalbare en uitvoerbare plannen, zullen deze in 2023 worden voorgelegd ter verdere besluitvorming en kunnen eventuele bestemmingsplanprocedures worden voorbereid. ○ Vooruitlopend op de sloop van de sporthal, wordt er in 2023 gestart met de bouw van een nieuwe binnensportvoorziening nabij gemeenschapshuis de Boekel. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Medio 2023 is het eigendom van de winkelruimten overgedragen aan CRA Vastgoed uit Eindhoven. Samen met CRA wordt de ontwikkelrichting nu verder onderzocht en uitgewerkt. Er wordt toegewerkt naar het presenteren van meer concrete voorstellen in 2024. ○ De ontwikkeling van een nieuwe binnensportvoorziening is in 2023 opgestart. Start bouw is naar verwachting eind 2024/begin 2025.
--	---

8 Plan van Transformatie Enci-gebied

Sinds 2009 hebben gemeente, provincie Limburg, ENCI, Natuurmonumenten en SPA (bewoners) samengewerkt aan het Plan van Transformatie ENCI-gebied (PvT). Hiertoe is in 2010 een samenwerkingsovereenkomst gesloten en is de Stichting Ontwikkelingsmaatschappij ENCI-gebied (SOME) opgericht om de uitvoering te bewaken. In december 2021 heeft de raad ingestemd met een Actualisatie van het PvT. Dit omvat onder meer wijziging van rollen en verantwoordelijkheden. Vanwege de beoogde opheffing van SOME is de gemeentelijke vertegenwoordiging vanaf januari 2022 ambtelijk ingevuld. In 2022 heeft ENCI het bedrijfsterrein verkocht aan Limburg Real Estate (LRE). In februari 2023 hebben alle partijen ingestemd met het overdragen van de verplichtingen van ENCI aan LRE en is er een nieuwe samenwerkingsovereenkomst gesloten. Op basis hiervan:

- is de hoge overgangszone op 50+ NAP in 2023 aan de gemeente overgedragen;
- is gestart met de liquidatie van SOME (verwachting dat deze juridisch en financieel in 2024 volledig afgewikkeld is);
- krijgt de samenwerking vorm in een Stuurgroep;
- werken partijen verder aan de ontwikkeling van het ENCI gebied op basis van de Actualisatie van het PvT 2021 en de Wijzigingsovereenkomst 2023.

Beoogde prestaties 2023

Realisatie 2023

Planvorming, studies en uitwerkingen

○ Na ondertekening van de SOK zal de gemeente de nieuwe Stuurgroep faciliteren en voorzitten.
○ In opdracht van LRE stelt Mecanoo een ambitiedocument en masterplan op voor het bedrijventerrein. De gemeente zal hier actief aan meewerken. De stukken worden in 2023 aan onder meer de raad ter instemming voorgelegd, als aanvulling op de PvT Actualisatie van 2021.
○ De hoge overgangszone op 50+ NAP zal eind 2022/begin 2023 bij de gemeente in eigendom komen. In 2023 wordt, in relatie tot het ambitiedocument, duidelijkheid verwacht over de vervolgstappen van dit deelgebied.○ Afhankelijk van besluitvorming over aanwijzing van de (rijks)monumentale status voor het bedrijventerrein, en met name oven 8, zullen in 2023 de noodzakelijke procedurele/ planologische stappen gezet worden door het rijk en de gemeente.
○ Planologische verankering vindt naar verwachting niet plaats via één integraal omgevingsplan voor het gehele ENCI-gebied, maar via deelplannen. Op basis van het ambitiedocument/masterplan start in 2023 de uitwerking van een omgevingsplan voor het bedrijventerrein.	○ De Wijzigingsovereenkomst is begin 2023 getekend. De liquidatie van SOME is gestart, finale afwikkeling wordt in de eerste helft van 2024 verwacht. De Stuurgroep is in 2023 conform afspraken in werking getreden.○ De raad is medio 2023 geïnformeerd over het Ambitiedocument van LRE. Als vervolgstap werkt LRE aan een Ruimtelijk Kader voor het bedrijventerrein, dat in het voorjaar van 2024 ter vaststelling wordt voorgelegd aan de Stuurgroep. Dit vormt de opmaat voor een Masterplan.○ De hoge overgangszone op 50+ NAP is sinds voorjaar 2023 in eigendom van de gemeente. Vervolgstappen wachten op de nadere uitwerking van het Ruimtelijk Kader en Masterplan.○ Rijk (RCE) en gemeente bereiden besluitvorming voor over aanwijzing van respectievelijke rijksmonumenten (aanwijzingsprogramma) en gemeentelijke monumenten (thema omgevingsplan Erfgoed ENCI). Naar verwachting zullen beide procedures in het najaar van 2024 formeel in gang gezet worden.○ Vanwege het aflopen van de looptijd van het voorbereidingsbesluit 2022 is er in najaar 2023 opnieuw een voorbereidingsbesluit genomen. Hierin is, in afstemming met LRE, een wegingskader opgenomen dat gebaseerd is op het Ambitiedocument en concept Ruimtelijk Kader. Gezien de actuele stikstof problematiek lijkt een integraal omgevingsplan noch voor het gehele PvT-gebied noch voor het bedrijventerrein haalbaar. Nieuwe ontwikkelingen zullen naar verwachting gefaseerd via deelplannen (BOPA's) publiek-rechtelijk geborgd moeten worden. Naast het thema omgevingsplan Erfgoed ENCI wordt gezocht hoe het wegingskader uit het Voorbereidingsbesluit 2023 het beste geborgd kan worden.

<p>Uitvoering</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ LRE wenst zo snel mogelijk nieuwe bedrijven aan te trekken voor (al dan niet tijdelijke) vestiging op het bedrijventerrein. Dit kan een positief effect hebben op veiligheid en beheersbaarheid. Nieuwe initiatieven moeten getoetst worden aan zowel het reguliere publiekrechtelijke kader als aan de huidige uitgangspunten van het PvT. Ook moeten ze geen belemmering opleveren voor gewenste ontwikkelingen in de toekomst. ○ Aanleg van de Centrale Allee is afhankelijk van het resultaat van het ambitiedocument/masterplan en besluitvorming over sloop/behoud van oven 8. ○ Op basis van de door alle partijen vastgestelde PVT Actualisatie en de gewijzigde samenwerkingsovereenkomst kan in 2023 de verdere realisatie van het plan van Natuurmonumenten voor de groeve en de lage overgangszone op 38+ NAP worden doorgezet. Dit omvat onder andere de realisatie en ingebruikname van de water-/natuurspeelplek, een (bedrijfsmatige) schaapskooi, een tijdelijke ontvangst-/werklocatie en het toegangssysteem voor de groeve. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ LRE heeft in 2023 plannen voor nieuwe ontwikkelingen nog niet in concrete vergunningsaanvragen uitgewerkt. Twee principeverzoeken zijn door de gemeente afgehandeld. De complexiteit van de stikstof problematiek wordt als belangrijke oorzaak genoemd door LRE. ○ In het Ambitiedocument en concept Ruimtelijk Kader is het concept van de Centrale Allee verlaten. Er is een alternatieve hoofdtoegangsroute opgenomen om het terrein te ontsluiten en een meer openbaar karakter te geven. Het Oven 8 complex wordt naar verwachting aangewezen als rijksmonument, de sloopverplichting vervalt dan. ○ Natuurmonumenten heeft onder andere het ontwerp voor de waterspeelplek verder uitgewerkt. De stikstof problematiek belemmert echter de vergunbaarheid en daarmee de start van de realisatie. Samen met LRE zoekt Natuurmonumenten naar (verkeer-/parkeer-) oplossingen. Via het opstellen van een Ontwikkelkader voor de groeve en de lage overgangszone op 38+ NAP werkt Natuurmonumenten haar (visie op de) ontwikkelmogelijkheden uit.
--	--

9 Trega/Zinkwitterrein

Voor het gebied Trega/Zinkwit is medio 2022 een gebiedsvisie vastgesteld. Behalve de gemeente zijn hier onder meer eigenaren, omliggende ondernemers en het buurtnetwerk Limmel bij betrokken. De visie voorziet in een programma van circa 990 woningen, een stedelijke werklocatie van circa 3 ha en een verbetering van de infrastructuur in en rondom en plangebied zodat er meerwaarde ontstaat qua veiligheid, bereikbaarheid en verbinding met stad en Maas. Hoofdzakelijke vanwege stikstofregelgeving is het niet mogelijk om voor het gehele plangebied een integraal bestemmingsplan te maken. Daardoor zijn zowel de financiële haalbaarheid als de planologische mogelijkheden onzeker. Om mogelijke ongewenste ontwikkelingen te voorkomen is er een Voorbereidingsbesluit genomen.

Beoogde prestaties 2023

Realisatie 2023

<p><u>Planvorming, studies en uitwerkingen</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Onder voorwaarde dat de gebiedsvisie is vastgesteld, wordt in 2023 gewerkt aan de verdere planuitwerking en het doorlopen van de bestemmingsplanprocedures. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Vanwege de voortdurende onzekerheden op het gebied van stikstof is er door de eigenaar van het Tregaterrein nauwelijks inhoudelijke voortgang geboekt. Eind 2023 heeft de eigenaar het Tregaterrein te koop aangeboden aan de gemeente. Aanvang 2024 heeft de gemeenteraad ingestemd met aankoop van het Tregaterrein (ca. 10 ha). Na aankoop door de gemeente is zij nu zelf in positie om de doorontwikkeling op te pakken en de regie te voeren op planning, programma en kwaliteit.
<p><u>Uitvoering</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Afhankelijk van de te doorlopen planologische procedures kunnen mogelijk de eerste uitvoeringswerkzaamheden (sanering, aanleg infrastructuur) in 2023 worden opgepakt. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ In 2023 zijn nog geen uitvoeringswerkzaamheden gestart.

10 Lanakerveld	
<p>In 2020 heeft Sunvest de aanbesteding voor de aanleg van een zonneweide van ca.40 hectare op het Lanakerveld gewonnen. In de ontwerpfase is nauw samengewerkt met betrokkenen om middels het inrichten van een brede groenzone het zicht op de Belgische industrie visueel af te schermen. Tevens zijn in het ontwerp diverse ecologische maatregelen meegenomen om de impact op het leefgebied van beschermde diersoorten in de omgeving te mitigeren. Inmiddels is het nieuwe bestemmingplan onherroepelijk en is er een omgevingsvergunning verstrekt.</p>	
Beoogde prestaties 2023	Realisatie 2023
<p><u>Uitvoering</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Financiële participatie voor inwoners en bedrijven in Maastricht afgerond. ○ Kabels en leidingen tracé afgerond. ○ Zonneweide in aanleg. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Door forse kostenstijging bij het kabels en leidingen tracé, is een nieuw tracé onderzocht. De aanvraag voor de omgevingsvergunning is eind 2023 ingediend. Naar verwachting start realisatie zonneweide medio 2024 en afronding eind 2024/begin 2025.

Bijlage 11 Afkortingen

ADV-Limburg	Antidiscriminatievoorziening Limburg
APPA	Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers
ASL	Vereniging Afvalsamenwerking Limburg
AVG	Algemene verordening gegevensbescherming
BAG	Basisregistraties voor Adressen en Gebouwen
BBV	Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten
BBZ	Bijzondere bijstand zelfstandigen
BCF	BTW-compensatiefonds
BENG	Bijna Energieneutrale Gebouwen
BGT	Basisregistratie Grootchalige Topografie
BIS	Basisinfrastructuur
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
BOG	Bebouwd Onroerend Goed
BOL	Beroeps opleidende leerweg
BO-MIRT	Bestuurlijke overleggen Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport
BOWW(Z)	Bestuurlijk overleg wonen wijken (en zorg)
BRO	Basisregistratie Ondergrond
BRP	Basisregistratie personen
BsGW	Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen
BTW	Belasting Toegevoegde Waarde
BUIG	Gebundelde uitkering
CAK	Centraal Administratie Kantoor
CAO	Collectieve Arbeidsovereenkomst
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
CHNT	Cultural Heritage and New Technologies
CNME	Centrum voor Natuur en Milieu Educatie
CMI	Creatieve Maakindustrie
CO2	Koolstofdioxide
COELO	Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden
COVID	Coronavirus disease (coronavirusziekte)
CPB	Centraal Planbureau
CPI	Consumentenprijsindex
CROW	Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Grond-, Water- en Wegenbouw en de Verkeerstechniek
CSV	Claim Staat Vennootschap
DIGID	Digitale persoonsidentificatie
DMJOP	Duurzame meerjaren onderhoudsplanning
DSD	Duurzaam sociaal domein
DUO	Dienst Uitvoering Onderwijs
EAA	European Association of Archaeologists
ECB	Europese Centrale Bank
ECMR	Expat Centre Maastricht Region
EFFORTS	European Federation of FORTified Sites
EMM	Exploitatie Maatschappij Maastricht B.V.
EMR	Euregio Maas-Rijn
EMU	Economische en Monetaire Unie
ENCI	Eerste Nederlandse Cement Industrie
ENG	Ergieneutrale Gebouwen
ENSIA	Eenduidige Normatiek Single Information Audit
EPZ	N.V. Elektriciteits Productiemaatschappij Zuid-Nederland
ESZL	Economische Samenwerking Zuid-Limburg
FIDO	Wet Financiering Decentrale Overheden
FMI	Funciemengingsindex
FTE	Fulltime-equivalent
GEO	Geografische (informatie)

GFT	Groente-, fruit- en tuinafval
GGD	Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst
GGZ	Geestelijke gezondheidszorg
GHOR	Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen
GIDS	Gezond in de Stad
GIP	Grensinfopunt
GR	Gemeenschappelijke Regeling
GREX	Grondexploitatie
GRIP	Gecoördineerde Regionale Incidentbestrijdingsprocedure
GRP	Gemeentelijk Rioleringsplan
HAVO	Hoger algemeen voortgezet onderwijs
HCL	Historisch Centrum Limburg
HR	Human resource
IBOR	Integraal Beheer Openbare Ruimte
ICT	Informatie en Communicatie Technologie
IHP	Integraal huisvestingsplan
IKC	Integrale Kindcentra
IOAW	Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers
IOAZ	Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen
IPO	Interprovinciaal Overleg
ISV	Investeringsfonds Stedelijke Vernieuwing
IVA	Inkomensvoorziening Volledig Arbeidsongeschikten
JGZ	Jeugdgezondheidszorg
JOGG	Jongeren op gezond gewicht
KBL	Kredietbank Limburg
KCA	Klein chemisch afval
KKC	Kern kindcentrum
KPI	Kritieke prestatie-indicatoren
LISA	Landelijk informatiesysteem van arbeidsplaatsen
LLV	Leerlingenvervoer
LRE	Limburg Real Estate
LVO	Limburgs Voortgezet Onderwijs
MAHHL	Maastricht-Aken-Heerlen-Hasselt- Luik
MBO	Middelbaar beroepsonderwijs
MCB	Maastricht Congres Bureau/Maastricht Convention Bureau
MECC	Maastrichts Expositie en Congres Centrum
MERAC	Mobilising European Research in Astrophysics and Cosmology
MHC	Maastricht Health Campus
MIC	Maastricht International Centre
MIK	Meldpunt integriteit & klachten
MIRT	Meerjarenprogramma infrastructuur, ruimte en transport
MJIP	Meerjaren investeringsplan
MJOP	Meerjaren onderhoudsplanning
MJP	Meerjarenprogramma
MKB	Midden- en kleinbedrijf
MOBW	Maatschappelijke opvang en beschermd wonen
MPGV	Meerjarenprognose Grond- en Vastgoedexploitaties
MTB	Maastrichtse Toeleveringsbedrijven
MUMC+	Maastricht Universitair Medisch Centrum
NDE	Natuur en Duurzaamheid Educatie
NEN	Nederlandse Norm
NHMM	Natuurhistorisch Museum Maastricht
NIEGG	Niet in exploitatie genomen gronden
NNGB	Nederlandse Norm Gezond Bewegen
NOW	Noodmaatregel Overbrugging Werkgelegenheid
NS	Nederlandse Spoorwegen
NV	Naamloze vennootschap
NVVB	Nederlandse Vereniging voor Burgerzaken

OCW	Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
OGGZ	Openbare Geestelijke Gezondheidszorg
OHV	Onderwijshuisvesting
OKO	Opgroeien in een Kansrijke Omgeving
OOG	Onbebouwd onroerend goed
OOGO	Op Overeenstemming Gericht Overleg
OV	Openbaar vervoer
OZB	Onroerendezaakbelasting
P&C	Planning en Control
P&O	Personeel en organisatie
P&R	Park en Ride
P&W	Park en Walk
PAS	Programmatische Aanpak Stikstof
PBD	Plastic, blik en drinkpakken
PBE	Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V.
PGB	Persoonsgebonden budget
PO	Primair Onderwijs
POK	Parlementaire ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag
PPS	Publiek Private Samenwerking
PUN	Paspoortuitvoeringsregeling
PvT	Plan van transformatie
PW	Participatiewet
RAV	Regionale Ambulancevoorziening
RES	Regionale Energie Strategie
RIB	Raadsinformatiebrief
RIVM	Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu
RMC	Regionaal Meld- en Coördinatiecentrum
RSO	Richtlijn Sportdeelname Onderzoek
RTV	Regionale televisie
RUD	Regionale uitvoeringsdienst
RWS	Rijkswaterstaat
SAM	Stichting Ateliers Maastricht
SCCDK	Stichting Culturele en Civiele Dienstverlening Kunsten
SDG	Sustainable Development Goals
SGA	Service Grensoverschrijdende Arbeidsmarkt
SISA	Single Information Single Audit
SO	Speciaal Onderwijs
SOK	Samenwerkingsovereenkomst
SOME	Stichting Ontwikkelingsmaatschappij ENCI-gebied
SPUK	Specifieke uitkering
SSC	Shared service center
SSRS	Stikstofregistratiesysteem
SUWI	Structuur Uitvoering Werk en Inkomen
SZMH	Sociale Zaken Maastricht Heuvelland
SZW	Sociale Zaken en Werkgelegenheid
TEFAF	The European Fine Art Foundation
TiM	Thuis in Maastricht
TOM	Team Ondernemen Maastricht
TONK	Tijdelijke Ondersteuning voor Noodzakelijke Kosten
TOZO	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers
UM	Universiteit Maastricht
UNU-MERIT	United Nations University - Maastricht Economic and social Research and training centre on Innovation and Technology
UWCM	United World College Maastricht
UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen
VEGAL	Vereniging van Gemeenten Aandeelhouders in Limburg
VMBO	Vorbereidend Middelbaar Beroeps Onderwijs
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten

VO	Voortgezet Onderwijs
VPI	Vertrouwenspersoon integriteit
VRI	Verkeersregelininstallatie
VRZL	Veiligheidsregio Zuid-Limburg
(V)SO	(Voortgezet) Speciaal Onderwijs
VSV	Vroegtijdig schoolverlaters
VT	Veilig Thuis
VTH	Vergunningverlening, toezicht en handhaving
VVE	Voor- en voegschoolse educatie
VVV	Vereniging voor Vreemdelingen Verkeer
VWO	Vorbereidend Wetenschappelijk Onderwijs
VWS	Volksgesondheid, Welzijn en Sport
WABO	Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht
WbWM	Wonen boven Winkels Maastricht
WGA	Werkhervatting Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten
WIA	Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen
WiFi	Wireless fidelity
WLZ	Wet Langdurige Zorg
WMO	Wet Maatschappelijke Ondersteuning
WNT	Wet Normering Topinkomens
WOM	Werk Ontwikkelingsmaatschappij
WON	Wet onafhankelijk netbeheer
WOZ	Waardering onroerende zaken
WRO	Wet Ruimtelijke Ordening
WSW	Wet Sociale Werkvoorziening
WSW	Waarborgfonds Sociale Woningbouw
WW	Werkloosheidswet
YCND	Your coach next door
YUFE	Young Universities for the Future of Europe
ZES	Zero emissie stadslogistiek
ZL	Zuid Limburg
ZVW	Zorgverzekeringswet
ZZP	Zelfstandigen zonder personeel

